

*Załącznik Nr 1  
do uchwały Nr .../.../24  
Rady Miejskiej w Goniądzu  
z dnia ..... 2024 r.*

## **BURMISTRZ GONIĄDZA**

**Załącznik Nr 1  
do Uchwały Nr XLI/299/18  
Rady Miejskiej w Goniądzu  
z dnia 9 kwietnia 2018 r.**

# **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ**

*tekst ujednolicony*

*ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Rady Miejskiej w Goniądzu  
Nr .../.../24 z dnia ..... 2024 r.*

**Goniądz 2018 r.**  
*Projekt Goniądz 2023 r. -2024 r.*

**Opracowanie zostało wykonane w 2018 r. na zlecenia Gminy Goniądz  
przez zespół w składzie:**

<b>L.p.</b>	<b>Imię i nazwisko</b>	<b>Udział w opracowaniu</b>
1.	Tadeusz Januszewski	główny projektant
2.	Paweł Babul	urbanistyka, zagadnienia przestrzenne, opracowanie graficzne
3.	Katarzyna Rybakowicz	program
4.	Elżbieta Kępska	energetyka
5.	Czesława Kruszewska	gospodarka wodno – ściekowa usuwanie odpadów
6.	Jan Kruszewski	drogownictwo
7.	Piotr Tomasz Piotrowski	ochrona środowiska, prognoza oddziaływania na środowisko
8.	Paweł Januszewski	prace techniczne

*Zespół autorski **Zmiany studium 2023**:*

*Główny projektant: mgr inż. arch. Katarzyna Jabłońska*

*Środowisko przyrodnicze: Piotr Tomasz Piotrowski*

L.p.	Treść	Str.
	<b>WSTĘP</b>	<b>8</b>
<b>1.</b>	<b>Podstawa prawna opracowania .....</b>	<b>8</b>
<b>2.</b>	<b>Przedmiot Studium .....</b>	<b>8</b>
<b>3.</b>	<b>Części składowe Studium.....</b>	<b>10</b>
<b>4.</b>	<b><i>Części składowe zmiany Studium z 2023 r. ....</i></b>	<b><i>10</i></b>
<b>CZĘŚĆ I</b>		
<b>UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO</b>		
<b>MIASTA I GMINY GONIĄDZ</b>		
<b>1.</b>	<b>Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju miasta i gminy Goniądz.....</b>	<b>12</b>
<b>2.</b>	<b>Uwarunkowania i wytyczne z planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego.....</b>	<b><i>1314</i></b>
<b>3.</b>	<b>Uwarunkowania i wytyczne wynikające z gminnych dokumentów strategicznych i programowych oraz wniosków.....</b>	<b>16</b>
<b>4.</b>	<b>Stan środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zagrożeń środowiskowych.....</b>	<b>24</b>
4.1.	Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne gminy oraz stan i struktura użytkowania gruntów .....	24
4.1.1.	Podstawowe informacje o mieście i gminie Goniądz.....	24
4.1.2.	Rzeźba terenu.....	<i>2728</i>
4.1.3.	Budowa geologiczna.....	<i>2829</i>
4.1.4.	Złoża surowców.....	<i>2930</i>
4.1.5.	Wody powierzchniowe.....	31
4.1.6.	Wody podziemne.....	<i>3233</i>
4.1.7.	Gleby – element wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	<i>3435</i>
4.1.8.	Waloryzacja użytkowo – rolnicza gleb.....	<i>3435</i>
4.1.9.	Lasy	<i>3637</i>
4.1.10.	Rolnictwo.....	<i>3738</i>
4.1.11.	Fauna i flora.....	<i>3940</i>
4.1.12.	Klimat.....	<i>4042</i>
4.2.	Powiązania przyrodnicze oraz prawna ochrona przyrody.....	<i>4244</i>
4.3.	Jakość środowiska, jego zagrożenia oraz identyfikacja źródeł tych zagrożeń.....	<i>4445</i>
4.3.1.	Degradacja powierzchni ziemi.....	<i>4445</i>
4.3.2.	Zanieczyszczenie gleb .....	<i>4546</i>
4.3.3.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.....	<i>4647</i>

4.3.4.	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.....	4648
4.3.5.	Przekształcenie szaty roślinnej.....	4748
4.3.6.	Przekształcenie świata zwierzęcego.....	4849
4.3.7.	Emisja hałasu.....	4849
4.3.8.	Emisja pól elektromagnetycznych.....	4850
4.3.9.	Ochrona środowiska przed poważnymi awariami.....	4950
4.3.10	Główne wnioski do kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy.....	4950
<b>4a.</b>	<i>Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych</i>	51
<b>5.</b>	<b>Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.....</b>	<b>5051</b>
<b>5a.</b>	<i>Uwarunkowania wynikające z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy</i>	52
<b>6.</b>	<b>Stan krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....</b>	<b>5153</b>
6.1.	Stan krajobrazu kulturowego.....	5153
6.2.	Stan środowiska kulturowego.....	5254
6.2.1.	Uwarunkowania historyczne rozwoju osadnictwa i środowiska kulturowego.....	5254
6.2.2.	Prawna ochrona obiektów i obszarów zabytkowych.....	5355
<b>7.</b>	<b>Sfera społeczna – warunki i jakość życia mieszkańców.....</b>	<b>6267</b>
7.1.	Ludność i i jej rozmieszczenie.....	6267
7.2.	Mieszkalnictwo.....	6772
7.3.	Wyposażenie w usługi.....	6974
<b>7.3a</b>	<i>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem</i>	76
7.4.	Analiza zatrudnienia i bezrobocia .....	7177
7.5.	Analiza możliwości finansowych gminy (stan budżetu gminy).....	7378
<b>8.</b>	<b>Stan rozwoju gospodarczego gminy.....</b>	<b>7883</b>
8.1.	Ogólna charakterystyka gospodarki w gminie.....	7883
8.2.	Stan rozwoju rolnictwa, w tym stan prawny gruntów.....	7883
8.2.1.	Struktura własności i i władania gruntami.....	7883
8.2.2.	Warunki produkcji rolniczej.....	7883
8.2.3.	Struktura własności i wielkości gospodarstw rolnych.....	7984
8.2.4.	Rozmiary i struktura produkcji rolnej.....	7985
8.2.5.	Mechanizacja i chemizacja rolnictwa.....	8186
8.2.6.	Stan gospodarki leśnej.....	8186
8.2.7.	Stan rozwoju usług, rzemiosła i przemysłu	8288
<b>9.</b>	<b>Stan systemu komunikacji.....</b>	<b>8792</b>
9.1.	Sieć drogowa.....	8792
9.2.	Ruch drogowy.....	9398
9.3	Kolej.....	9499
9.4.	Komunikacja autobusowa.....	9499
9.5.	Stacje paliw.....	9499
9.6.	Drogi rowerowe.....	9499
9.7.	Wnioski ogólne wynikające z uwarunkowań systemu komunikacji.....	9499

<b>10.</b>	<b>Stan infrastruktury technicznej</b> <i>Infrastruktura techniczna ...</i>	<b>95100</b>
10.1.	System zaopatrzenia w wodę.....	95100
10.1.1.	Struktura systemu zaopatrzenia w wodę.....	95100
10.1.2.	Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę .....	96101
10.1.3.	Charakterystyka ujęć wody i stacji wodociągowych wodociągów komunalnych.....	97102
10.1.4.	Strefy ochrony pośredniej ujęć wody wodociągów komunalnych	101107
10.1.5.	Ocena wykorzystania komunalnych ujęć wody.....	102107
10.1.6.	Wnioski dotyczące funkcjonowania systemu zaopatrzenia w wodę.....	103108
10.2.	System odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych.....	103108
10.2.1.	Struktura systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.....	103108
10.2.2.	Rozwój scentralizowanych systemów kanalizacji sanitarnej.....	104109
10.2.3.	Komunalna oczyszczalnia ścieków w Goniądzu.....	105110
10.2.4.	Wody opadowe.....	106111
10.2.5.	Wnioski dotyczące odprowadzania i oczyszczania ścieków i wód opadowych.....	106112
10.3.	System gospodarki odpadami.....	107112
10.3.1.	Gospodarka odpadami.....	107112
10.3.2.	System gromadzenia i wywozu odpadów.....	108113
10.3.3.	Odpady zawierające azbest.....	108114
10.3.4.	Wnioski dotyczące gospodarki odpadami.....	109114
10.4.	Elektroenergetyka.....	109114
10.5.	Gazownictwo.....	111116
10.6.	Ciepłownictwo.....	111116
10.7.	Odnawialne źródła energii.....	112117
10.8.	Telekomunikacja.....	112117
<b>11.</b>	<b>Potrzeby i możliwości rozwoju gminy</b> .....	<b>112118</b>
11.1.	Problemy i bariery rozwoju gminy.....	112118
11.2.	Szanse i możliwości rozwoju gminy.....	113118
<b>12.</b>	<b>Zadania służące realizacji celów publicznych</b> .....	<b>114119</b>
12.1.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	114119
12.2.	Zadania służące realizacji lokalnych celów publicznych.....	115121
<b>13.</b>	<b>Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz sporządzonym w 2017 r.</b> .....	<b>116122</b>
<b>CZEŚĆ II</b> <b>KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO</b> <b>MIASTA I GMINY GONIĄDZ</b>		
<b>1.</b>	<b>Polityka przestrzenna gminy</b> .....	<b>121127</b>
1.1	Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na terenie gminy Goniądz.....	121127
1.2.	Kierunki działań i zadania władz samorządowych w celu realizacji	

	polityki przestrzennej gminy.....	124130
1.3	Kierunki rozwoju funkcji gminy oraz wiejskich jednostek osadniczych....	124131
1.4.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego.....	125131
1.4.1.	Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	126132
1.4.2.	Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa.....	127133
1.5.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów w tym wynikające z audytu krajobrazowego.....	128134
1.5.1.	Obszary struktur przestrzennych.....	128134
1.6..	Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki i zasady dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.....	133139
1.6.1.	Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki zagospodarowania	133139
1.6.2.	Tereny zabudowane.....	136143
1.6.3.	Polityka gminy wobec istniejących zasobów budowlanych.....	137143
1.6.4.	Zasady zabudowy i zagospodarowania.....	138144
1.6.5.	Tereny wyłączone spod zabudowy.....	142148
1.7.	Obszary, dla których przewiduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	142149
1.7.1.	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów.....	142149
1.7.2.	Obszary przewidziane przez gminę do opracowania planów miejscowych, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	144152
1.8.	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami odrębnymi.....	147155
1.9.	Obszary zdegradowane.....	148155
1.10.	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych <i>w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa</i> .....	148155
1.11.	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych.....	149159
1.12.	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopalin filary ochronne.....	150160
1.13.	Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub remediacji.....	150160
<b>2.</b>	<b>Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego gminy – realizacja celów rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej gminy</b> .....	<b>150160</b>
2.1.	Kierunki i zasady ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego.....	150160
2.1.1.	Sieć dolin rzecznych.....	151160
2.1.2.	Lasy.....	152161
2.1.3.	Zieleń urządzona.....	153162
2.1.4.	Obszary i obiekty prawnie chronione – szczególne formy ochrony przyrody.....	153163

2.1.5.	Kierunki i zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.....	177187
2.1.6.	Kierunek sanitarnej ochrony powietrza atmosferycznego.....	178187
2.1.7.	Kierunki i zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi.....	179188
2.1.8.	Kierunki i zadania w zakresie ochrony ludzi i środowiska przed hałasem i wibracjami oraz przed szkodliwym elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym.....	179189
2.1.9.	Zasady ochrony krajobrazu kulturowego.....	181191
2.1.10.	Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	181191
2.1.11.	Zasady tworzenia nowych wartości kulturowych.....	183193
2.2.	Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej.....	184193
2.2.1.	Prognoza demograficzna.....	184194
2.2.2.	Kierunki rozwoju mieszkalnictwa terenów rozwojowych.....	188197
2.2.3.	Kierunki rozwoju Infrastruktury społecznej i terenów rozwojowych.....	193203
2.3.	Kierunki i zasady rozwoju gospodarczego i terenów rozwojowych.....	201211
2.3.1.	Kierunki rozwoju przemysłu i rzemiosła, obszary pod zabudowę przemysłowo – rzemieślniczą.....	201211
2.3.2..	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	204214
2.3.3.	Kierunki zagospodarowania obszarów wypoczynkowych i turystyki...	208217
2.4.	Kierunki i zasady rozwoju systemu komunikacji.....	211221
2.4.1.	Sieć drogowa.....	211221
2.4.2.	Techniczne zaplecze motoryzacji.....	214224
2.4.3.	Kolej	214225
2.4.4.	Komunikacja autobusowa.....	214225
2.4.5.	Drogi rowerowe.....	215225
2.5.	Kierunki i zasady rozwoju systemów infrastruktury technicznej.....	215226
2.5.1.	Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę.....	215226
2.5.2.	Kierunki rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych.....	216227
2.5.3.	Kierunki rozwoju systemu gospodarki odpadami.....	218229
2.5.4.	Elektroenergetyka.....	219230
2.5.5.	<del>Gazownictwo</del> <i>Ciepłownictwo</i> .....	220231
2.5.6.	<del>Ciepłownictwo</del> <i>Gazownictwo</i> .....	220232
2.5.7.	Telekomunikacja.....	221232
<b>3.</b>	<b>Obrona cywilna i ochrona przeciwpożarowa.....</b>	<b>221232</b>
3.1.	Obrona cywilna.....	221233
3.2.	Ochrona przeciwpożarowa.....	222233
<b>4.</b>	<b>Stan prac projektowych nad sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz.....</b>	<b>222234</b>
	<b>Materiały źródłowe.....</b>	<b>226238</b>
	<i>CZĘŚĆ III</i>	240
	<i>I. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ</i>	244
	<i>II. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIAĐZ</i>	247

## Wstęp

### 1. Podstawa prawna opracowania

Podstawami prawnymi opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz” są:

- a) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ( Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566),
- b) uchwała Nr XXIII/184/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz,
- c) umowa o dzieło Nr 67/2016 z dnia 16 sierpnia 2016 r. zawarta między Gminą Goniądz a głównym projektantem na wykonania projektu „Studium”.

### 2. Przedmiot studium

Studium uwzględnia następujące zagadnienia zawarte w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566):

1. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta i gminy przedstawione na rysunku w skali 1: 10 000 oraz zawarte w poszczególnych punktach części tekstowej, wynikające z:
  - 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu (pkt 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10),
  - 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony (pkt 5),  
*2a) diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy (pkt. 5a);*
  - 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, *w tym krajobrazu kulturowego* (pkt 4 i pkt. 6),
  - 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (pkt 6.2),
  - 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia *oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem* (pkt 7),
  - 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia (pkt 4),
  - 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
    - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne (pkt 7, 8 ,11),
    - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach obszarów funkcjonalnych *w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (pkt 2.2.1. w kierunkach),
    - c) możliwości finansowania przez gminę sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy (pkt 7.4.),
    - d) bilans terenów przeznaczonych [pd zabudowę (pkt 13),
  - 8) stanu prawnego gruntów (pkt 8),
  - 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych (pkt 4.2),
  - 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych (pkt 4),



- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla (pkt 4),
  - 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych (pkt 4.),
  - 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami (pkt 9, 10),
  - 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych (pkt 12),
  - 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej (pkt 4).
2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy przedstawione na rysunku w skali 1: 10 000 oraz zawarte w poszczególnych punktach części tekstowej, tj.:
- 1) uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o których mowa w ust 1 pkt 7 lit d:
    - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego (pkt 1.5.),
    - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy (pkt 1.6.),
  - 2) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk (pkt 2.1.),
  - 3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (pkt 2.1.9.),
  - 4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (pkt 2.4., 2.5.),
  - 5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym (pkt 1.3.),
  - 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ~~ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ( rządowych)~~ (pkt 1.4.),
  - 7) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej j (pkt 1.7.1.),
  - 8) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (pkt 1.7.2.),
  - 9) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej (pkt 2.3.2.),
  - 10) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych (pkt 2.1.1 oraz pkt 4.1.5. Uwarunkowań),
  - 11) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny (pkt 4.1.4. Uwarunkowań i 1.12. Kierunków);
  - 12) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120) - (problem nie dotyczy gminy – pkt 1.8.),
  - 13) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji (pkt 1.6.),
  - 14) obszary zdegradowane (pkt 1.9.),
  - 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych, *w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy*

*Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa ( pkt 1.10.),*

- 16) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie (pkt 1.5.)
- 17) analiza możliwości wyznaczenia obszarów, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej ~~500 kW~~ 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu (pkt 1.6.4. i 1.7.2.)
- 18) analiza możliwości wyznaczenia na terenie gminy obszarów, na których mogą być lokalizowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup> (pkt 1.6.4.)

### **3. Części składowe studium**

Na studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz składają się:

- a) tekst „Studium, uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz”, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium wraz z suplementem dotyczącym terenu zamkniętego,
- b) rysunek „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz – uwarunkowania” w skali 1: 10 000, stanowiący załącznik Nr 2 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium
- c) rysunek studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz – kierunki” w skali 1: 10 000, stanowiący załącznik Nr 3 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium
- d) rozstrzygnięcie o rozpatrzeniu uwag wniesionych do projektu studium stanowiące załącznik Nr 4 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium
- e) uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu „Studium”, stanowiące załącznik Nr 5 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium
- f) dokumentacja prac planistycznych.

### **4. Części składowe Zmiany studium z 2023 r.**

*Wprowadzone zmiany wynikające z realizacji uchwały Nr XLV/290/22 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz uwidoczniono w tekście czcionką Times New Roman kursywą w kolorze niebieskim.*

*Zmiana obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz przyjętego Uchwałą Nr XLI/299/18 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 9 kwietnia 2018 r., zwana dalej Zmianą studium z 2023 r. dotyczy obszaru w granicach administracyjnych gminy Goniądz i dotyczy:*

*- aktualizacji ustaleń dotyczących wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,*

*- dostosowania w niezbędnym zakresie zapisów studium do obowiązującego stanu prawnego.*

*Zmiany wprowadzono na rysunkach obowiązującego studium, ze wskazaniem zmian wprowadzonych ustaleniami Zmiany studium z 2023 r. Niezbędne zmiany wprowadzono również w tekście studium, wynikają one z zakresu określonego w uchwale inicjującej opracowanie zmiany studium, z wniosków złożonych przez właściwe instytucje oraz opinii i uzgodnień uzyskanych w trakcie prowadzonej procedury określonej przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977), zwanej dalej upzp oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r. poz. 2405) stosownie do określonego zakresu.*

*Są to uzupełnienia dotyczące zagadnień wyróżnionych w punkcie 2 i uaktualnienie zapisów odnoszących się do przepisów prawa.*

*Suplement dotyczący terenu zamkniętego został zastąpiony zestawieniem działek ujętym w Tabeli 10.*

*Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu „Studium”, stanowiące załącznik Nr 5 do uchwały z 2018 r. zostało włączone do tekstu studium i stanowi jego CZĘŚĆ III.*

# CZEŚĆ I

## UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ.

### 1. Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju miasta i gminy Goniądz

Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju przestrzennego gminy wynikające ze stanu istniejącego zostały zdiagnozowane i ocenione z podziałem na następujące grupy zagadnień:

- a) związki z otoczeniem wynikające z położenia geograficznego i administracyjnego obszaru gminy, w tym z położenia wobec zewnętrznych ośrodków obsługi lokalnej i ponadlokalnej,
- b) powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne,
- c) powiązania ekologiczne.

Położenie gminy i ukształtowane powiązania przestrzenne i komunikacyjne wskazują na silne związki z miastem Mońki, jako ośrodkiem obsługi powiatowej.

Obszar powiatu monieckiego położony jest w obszarze funkcjonalnym „Centralnym”, wydzielonym z uwagi na specyficzne związki między elementami zagospodarowania przestrzennego, dominującymi funkcjami oraz predyspozycjami do rozwoju funkcji gospodarczych. W obszarze tym rolnictwo w tym obszarze posiada średnie warunki przyrodnicze i ekonomiczne do dalszego rozwoju rolnictwa, zwłaszcza w zakresie hodowli bydła mlecznego. Funkcjami uzupełniającymi dla obszar „Centralnego” są: przemysł, turystyka bazujące na ekologicznych zasobach obszaru –głównie rzeka Biebrza

Przez gminę Goniądz przechodzi korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Zachodni będący częścią Północnego korytarza ekologicznego, łączącego Puszczę Augustowską na północnym wschodzie Polski (granica z Litwą) z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na północnym zachodzie (granica z Niemcami).

W dawnych wiekach powiązania z regionem tworzył głównie trakt handlowy z Warszawy do Mężenina i dalej na Litwę (na śladzie obecnej drogi wojewódzkiej Nr 670), natomiast pozostałe pobliskie trakty miały dla obszaru gminy mniejsze znaczenie.

Obecnie, osią powiązań zewnętrznych jest linia kolejowa Białystok –Ełk (Rail Baltica), droga krajowa Nr 65 Białystok – Ełk, droga wojewódzka Nr 670, zapewniające dostęp do ruchu tranzytowego Europa Zachodnia – Warszawa - Białystok i dalej do przejść granicznych w kierunku Litwy, Białorusi i Rosji. Dla połączeń regionalnych znaczenie ma droga powiatowa, zapewniająca dojazd do Moniek.

Dojazdy do pracy poza obszar gminy oraz dojazdy do szkół koncentrują się na kierunku do miasta Mońki. Rozwinięta obecnie sieć dróg powiatowych oraz gminnych, asfaltowych zapewnia dogodny dojazd do sąsiednich gmin.

W zakresie powiązań ekologicznych najistotniejsze są związki obszaru gminy z doliną rzeki Biebrzy, jako obszarami Chronionymi Natura 2000 oraz Biebrzańskim Parkiem Narodowym (wraz z towarzyszącymi użytkami zielonymi i zadrzewieniami) a także niewielkimi lasami .na pozostałym obszarze gminy.

Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju przestrzennego gminy wynikające ze spodziewanych ponadregionalnych i regionalnych bodźców i przesłanek rozwojowych zostały zdiagnozowane na podstawie planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego i podzielone na następujące grupy zagadnień:

- a) zagadnienia rozwoju gospodarczego i przekształceń przestrzennych oraz infrastruktury komunikacyjnej i technicznej,
- b) zagadnienia ochrony i kształtowania środowiska.

Spodziewane, przyszłe uwarunkowania rozwoju obszaru gminy Goniądz, jako gminy rolniczej, wiążą się z dominującym działem gospodarczym województwa podlaskiego, jakim jest rolnictwo. Gmina wraz z całym powiatem monieckim i sąsiednim powiatem sokólskim została scharakteryzowana w badaniach Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach jako obszar o średniej w regionie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Obszar gminy, z punktu widzenia rolnictwa posiada strukturę obszarową gospodarstw rolnych z rozwiniętą produkcją roślinną i zwierzęcą, zwłaszcza w zakresie hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej.

Szansę rozwoju upatruje się w rolnictwie ekologicznym, wdrażanym w sposób skoordynowany ze strategią rozwoju obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Szanse na podniesienie konkurencyjności regionu upatruje się w zwiększeniu jego dostępności komunikacyjnej, zwłaszcza dla ruchu tranzytowego towarowego i turystycznego o znaczeniu międzynarodowym, związanym z linią kolejową Białystok – Ełk (Rail Baltica), drogą krajową nr 65 Białystok – Ełk, drogą wojewódzką Nr 670, biegnącą w kierunku Nowego Dworu i planowanego przejścia granicznego z Białorusią. (Chworościany – Nowy Dwór) oraz lepsze wykorzystanie wysokiej jakości ekologicznej produktów rolnych.

Istotne dla przyszłego rozwoju gminy są spodziewane trendy przekształceń w rolnictwie, a w szczególności: zmniejszenie zatrudnienia w rolnictwie, dalsze zwiększanie areалу gospodarstw rolnych.

Przewiduje się wielofunkcyjny rozwój miasta Goniądz oraz wsi, głównie poprzez rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, rozwój agroturystyki (zwłaszcza w terenach dobrze skomunikowanych, posiadających walory krajobrazowe, położonych w pobliżu obszarów chronionych – co dotyczy północnej części gminy).

Utrwalają się związki funkcjonalne kierunków produkcji zwierzęcej w gminie z lokalnym rynkiem zbytu w postaci OSM Mońki, która zaliczają się do znaczących zakładów mleczarskich i eksporterów tych produktów.

Konieczna jest rozbudowa potencjału przetwórstwa spożywczego bazującego na ziemniakach, warzywach i zbożach oraz rozwój subregionalnego handlu hurtowego.

Przewiduje się sukcesywną poprawę jakości życia mieszkańców terenów wiejskich poprzez wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych na wsi, zwłaszcza w zakresie edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.

W zakresie sieci usług i obsługi mieszkańców powiatowym ośrodkiem obsługi dla gminy pozostanie miasto Mońki, scharakteryzowany w planie województwa jako powiatowy, wielofunkcyjny ośrodek rozwoju.

Istotną przesłanką rozwoju gminy jest jej położenie w dolinie rzeki Biebrzy – obszaru atrakcyjnego pod względem turystycznym.

Przez teren gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo ze stacją transformatorową rozdzielczą RPZ 110/15kV zlokalizowaną w Osowcu.

Przewiduje się sukcesywny rozwój telefonii komórkowej oraz telekomunikacji i sieci teleinformatycznych.

Szansą dla gminy może stać się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz ukierunkowanie rolnictwa i leśnictwa na produkcję roślin energetycznych..

Odnośnie zagadnień ochrony i kształtowania środowiska istotnymi uwarunkowaniami rozwoju będzie nadal położenie gminy w obszarach Chronionych Natura 2000 oraz Biebrzańskim Parku Narodowym.

## 2. Uwarunkowania i wytyczne z planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego

~~W trakcie prac nad~~ *Studium uwzględnia* uwzględniono wnioski zgłoszone przez Zarząd Województwa Podlaskiego wynikające z *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego* (przyjętego Uchwałą nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r. i opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z 2003 r. Nr 108 poz. 2026 oraz Nr XXXVI/330/17 z dnia 22 maja 2017 r., zmienioną uchwałą Nr XXXIX/356/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl z 2017 r. poz. 2777, 3270) na obszarze gminy Goniądz występują elementy ponadlokalne, a w szczególności w zakresie:

- 1) środowiska przyrodniczego – należy uwzględnić obszary ochrony przyrody:
  - a) Biebrzański Park Narodowy wraz z otuliną,
  - b) Obszary Natura 2000 PLH Dolina Biebrzy i PLB Ostoja Biebrzańska,
  - c) Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”;
  - d) *Obszar węzłowy sieci ekologicznej województwa – Dolina Biebrzy GKPn-1,*
  - e) *Uzupełniający korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Zachodni KPn-3A*
- 2) komunikacji – należy uwzględnić:
  - a) istniejącą drogę krajową Nr 65 granica województwa – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki – granica państwa, *klasy G,*
  - b) istniejącą drogę wojewódzką Nr 670 Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa, *klasy Z,*
  - c) istniejącą drogę wojewódzką Nr 668 Piątnica Poduchowna – Przytuły Osowiec, *klasy Z,*
  - d) istniejącą linię kolejową nr 38 Białystok – Bartoszyce leżącą w I korytarzu transportowym sieci TENT;
  - e) *planowany przebieg drogi ekspresowej S 16 (Via Carpatia),*
  - f) *szlak rowerowy międzynarodowy Euro Velo,*
  - g) *szlaki rowerowe krajowe Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo i Podlaski Szlak Bociani*
- 3) infrastruktury sanitarnej, *ochrony i kształtowania zasobów wodnych* – należy uwzględnić:
  - a) oczyszczalnię ścieków w Goniądzu,
  - b) będące w trakcie monitoringu po rekultywacji składowisko odpadów w Łazach
  - c) główny Zbiornik Wód Podziemnych „Pradolina Rzeki Biebrzy” *(217) ze strefą ochrony,*
  - d) *obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi;*
- 4) energetyki *i infrastruktury teletechnicznej* – należy uwzględnić:
  - a) linię elektroenergetyczną WN 110 kV Mońki – Osowiec – Grajewo,
  - b) stację RPZ Osowiec,
  - c) *istniejącą sieć szerokopasmową Polski Wschodniej.*

**Ponadto plan zakłada:**

**W zakresie kształtowania stref produkcji rolnej** wskazano poniższe założenia:

- 1) dominacja upraw przemysłowych i ziemniaków dla potrzeb przetwórstwa, zaś w produkcji zwierzęcej hodowla bydła mlecznego,
- 2) przeznaczenie do produkcji rolnej gleb dobrej jakości produkcyjnej (III-IV klasy);
- 3) przeznaczenie gleb słabych (V-VI) na cele nierolnicze, m.in. zalesienia, funkcje rekreacyjne lub inne zainwestowanie zgodne z projektowanym rozwojem poszczególnych terenów (lokalizacje działalności gospodarczych, infrastrukturalnych i usługowych);
- 4) meliorację użytków rolnych;
- 5) rozwój rolnictwa ekologicznego.

**W zakresie kształtowania stref pozarolniczej działalności gospodarczej** wskazano poniższe założenia:

- 1) racjonalne wykorzystanie istniejącego zainwestowania i terenów produkcyjnych oraz rolnych, przydatnych na cele produkcyjne, w oparciu o korzyści położenia przy szlakach komunikacyjnych drogowych ;
- 2) tworzenie warunków do budowy nowych zakładów rolno-spożywczych wykorzystujących miejscowe surowce;
- 3) rozwój aktywności gospodarczej głównie w oparciu o usługi związane z rolnictwem i turystyką, (hotele, gospodarstwa agroturystyczne).

**W zakresie sieci osadniczej** wskazano miast Goniądz jako wielofunkcyjny, gminny ośrodek rozwoju, pełniący funkcję usługową na poziomie gminnym w zakresie administracji, ochrony zdrowia, i opieki społecznej, oświaty, kultury, sportu oraz funkcje gospodarcze.

**W zakresie ochrony i kształtowania ład przestrzennego** wskazano na potrzebę:

- 1) szczególnej ochrony i oszczędne wykorzystanie przestrzeni niezurbanizowanej;
- 2) możliwie pełnego wykorzystania naturalnych predyspozycji terenu do pełnienia określonych funkcji;
- 3) oszczędnego użytkowania przestrzeni krajobrazowej (przeciwdziałanie rozpraszaniu na terenach otwartych zabudowy, degradującej strukturę ekologiczną i fizjonomię krajobrazu);
- 4) harmonizowania układów osadniczych i infrastruktury technicznej z siecią ekologiczną;
- 5) segregacji funkcji, która wyklucza lub minimalizuje prawdopodobieństwo wystąpienia lub sąsiedztwa kolizyjnych funkcji terenu;
- 6) stymulowania zmian w strukturze przestrzennej działalności gospodarczej, ukierunkowanych na ograniczenie nadmiernej koncentracji tej działalności, a także jej lepsze dostosowanie do lokalnych i regionalnych warunków przyrodniczych i związanych ze stanem środowiska.

**W zakresie infrastruktury komunalnej** należy dążyć do:

- 1) całkowitego zwodociągowania wsi o zwartej zabudowie;
- 2) rozbudowy systemów kanalizacji sanitarnej we wsiach o zwartej zabudowie, a w obszarach o rozproszonej zabudowie uporządkowanie gospodarki ściekowej,
- 3) rozwój energetyki odnawialnej;
- 4) rozwiązywania gospodarki odpadami w skali powiatu lub obszaru kilku gmin poprzez selektywną zbiórkę odpadów z odzyskiwaniem surowców wtórnych z uwzględnieniem ustaleń zawartych w Planie gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2012 – 2017” (uchwała Nr XX/233/12 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 czerwca 2012 r.).

**W zakresie obronności i bezpieczeństwa publicznego** wskazano na potrzebę:

- 1) kształtowania odpornych na zagrożenia nadzwyczajne struktur przestrzennych jednostek osadniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poprzez:
  - a) ograniczenie powierzchni zespołów zabudowy zwartej do 250 ha,
  - b) unikanie monotonii programowej poprzez łączenie funkcji mieszkaniowej z funkcjami usługowymi,
  - c) kształtowanie zabudowy przy głównych trasach komunikacyjnych w sposób uniemożliwiający ewentualne zagruzowanie,
  - d) stosowanie dwustronnego zasilania zabudowy w systemy infrastruktury technicznej,
  - e) zapewnienie ochrony sanitarnej dolin rzek i zasobów ujęć wód komunalnych,
- 2) kształtowanie systemu urządzeń obronnych i ochronnych w terenie oraz w planach zagospodarowania przestrzennego: (ukrycia dla mieszkańców, zapewnienie dostawy wody w ilości 7,5 l wody na osobę/dobę, studnie awaryjne w odległości do 800 m od zabudowy mieszkaniowej, systemy alarmowania mieszkańców, przystosowanie oświetlenia zewnętrznego do wygaszenia i zaciemniania);

**W zakresie ochrony i kształtowania środowiska i środowiska kulturowego** wskazano:

- 1) poddanie ochronie małych form przyrody tj. pomników przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych, stanowisk dokumentacyjnych, korytarzy ekologicznych itp.;
- 2) ochrona powierzchni ziemi, w tym likwidacja nie urządzonych wysypisk i odpadów, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych i prowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami surowców mineralnych oraz ochrony gleb,
- 3) ochrona lasów i zadrzewień poprzez prowadzenie stosownej polityki zalesień i kształtowania granic polno-leśnych, które powinny uwzględniać krajowe i regionalne priorytety zalesień;
- 4) ochronę powietrza atmosferycznego;
- 5) ochronę i poprawę stanu sanitarnego wód;
- 6) ochronę warunków życia i zdrowia ludzi przed hałasem, wibracjami, oraz elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym;
- 7) ochronę i tworzenie warunków do racjonalnego funkcjonowania obszarów krajobrazu historyczno – krajobrazowego, w tym ochrona i rewaloryzacja zespołów zabytkowych i pojedynczych zabytków;
- 8) tworzenie nowych wartości kulturowych

### **3. Uwarunkowania i wytyczne wynikające z gminnych dokumentów strategicznych i programowych oraz wniosków**

#### **3.1 Uwarunkowania wynikające z dokumentów i programów gminnych**

##### **3.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz**

Gmina Goniądz studium uchwalone uchwałą Nr 94/XIX/2000 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r., z późn. zm.).

Przesłanką do sporządzenia nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz. jest potrzeba dokonania kompleksowej zmiany obowiązującego studium z uwagi na jego nieaktualność zarówno ze względu na upływ czasu i zmiany w przestrzennym zagospodarowaniu gminy, jak też zmiany społeczno gospodarcze, jakie zaszły w gminie od 2000 r. do chwili obecnej. Ponadto liczne zmiany ustawy o



planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak też innych ustaw wpływających na zagospodarowanie przestrzenne, spowodowały, że obowiązujące studium nie spełnia podstawowego zadania, jakie zostało ustalone w art.3 ust 1 ustawy o planowaniu przestrzennym, mianowicie, że studium jest instrumentem kształtowania polityki przestrzennej na terenie gminy. Polityka przestrzenna ustalona w studium w 2000 r. nie odpowiada częściowo w obecnym czasie, dlatego należy ją zaktualizować, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami i trendami rozwojowymi gminy

Pomimo niepełnej aktualności obowiązującego studium. zawiera ono szereg zapisów, które mogą być wykorzystane do sporządzenia nowego studium.

Dotyczy to takich zagadnień jak:

- a) uwarunkowania zewnętrzne rozwoju gminy,
- b) uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy - diagnoza stanu rozwoju,
- c) obszary problemowe,
- d) kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy,
- e) cele rozwoju gminy
- f) kierunki zagospodarowania przestrzennego,
- g) strefy polityki przestrzennej

### **3.1.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**

Na obszarze gminy Goniądz obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

Ponieważ art. 10, ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.) stanowi, iż w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, to obowiązujący plan miejscowy powinien być w całości uwzględniony w studium, gdyż plan zawiera przeznaczenie i uzbrojenie terenów w całej gminie. W związku z tym symbole przeznaczenia terenów przyjęte w planie nadal obowiązują, mimo że niektóre z nich nie odpowiadają obowiązującym w aktualnym prawie symbolom.

Ponadto należy zauważyć, że zawarte w art. 10 ust. 2 pkt 8 i 9 w/w ustawy postanowienia o wskazaniu w studium obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, lub dla których gmina ma zamiar sporządzić taki plan, należy traktować jako wskazania potrzeb sporządzenia częściowej zmiany obowiązującego planu.

### **3.1.3 Strategia rozwoju miasta i gminy Goniądz na lata 2016-2026 –Uchwał Nr XXXV/269/17 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 18 października 2017 r.**

## **Wizja gminy**

„Gmina Goniądz to miejsce atrakcyjne do życia, pracy, wypoczynku oraz rekreacji. Gmina przyjazna dla środowiska naturalnego, dbająca o krajobraz i kultywująca lokalne tradycje, z nieuciążliwym dla środowiska rozwojem przedsiębiorczości i gospodarstwami rolnymi”.

## **Misja gminy**

„Chcemy, aby nasza gmina stała się miejscem gwarantującym atrakcyjne warunki życia, pracy oraz wypoczynku wszystkim jej mieszkańcom oraz gościom, poprzez zrównoważone wykorzystanie zasobów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, przedsiębiorczości i zaangażowania mieszkańców”.

**Cel strategiczny: Wsparcie przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej**

**Cel strategiczny: Zaspokojenie potrzeb mieszkańców względem infrastruktury i ochrony środowiska**

**Cel strategiczny: Oferowanie usług publicznych wysokiej jakości i wzmacnianie kapitału społecznego**

Strategia rozwoju Gminy to dokument łączący w sobie elementy przyjęte w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Goniądz do roku 2015” oraz w „Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2010”. Powodem powiązania z wyżej wymienionymi dokumentami jest fakt, iż rozwój gminy jest nierozzerwalnie powiązany z rozwojem województwa. Niezbędne jest, zatem stworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie przy tworzeniu projektów szerokiego spektrum dokumentów programowych zarówno o charakterze lokalnym jak i regionalnym.

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz określa cele strategiczne i szczegółowe rozwoju Gminy, przede wszystkim przedstawia konkretne zadania do realizacji, terminy ich wykonania oraz szacunkowe koszty z źródłami finansowania. Stwarza możliwości decyzyjne w sprawach dotyczących podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie rzeczowym i finansowym w dłuższej perspektywie czasu. Decyzje te pozwolą na wcześniejsze podjęcie prac przygotowawczych dla planowanych procesów inwestycyjnych (np.: przygotowanie dokumentacji projektowej). Umożliwia także pozyskiwanie środków finansowych dla planowanych zadań z odpowiednim wyprzedzeniem.

Aby Strategia mogła być sprawnie realizowana, przy formułowaniu dokumentu przeprowadzono działania takie jak: planowanie strategiczne, ocenę sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy, ocenę finansową Gminy, wieloletnie planowanie inwestycyjne, monitorowanie oraz ocenę wykonania zadań,

Do głównych uwarunkowań wynikających z dokumentów należy środowisko przyrodnicze gminy.

W strukturze obszaru gminy Goniądz istotną rolę odgrywają jej przyrodnicze struktury funkcjonalno - przestrzenne. Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego Gminy należą:

### **Obszary chronione na terenie Gminy Goniądz**

Obszary chronione różnej rangi stanowią około 61,8 % powierzchni Gminy Goniądz. Na terenie gminy występują następujące obszary i obiekty chronione:

- **Biebrzański Park Narodowy** (utworzony w 1993 roku). Jest to największy park narodowy w Polsce. Jego powierzchnia to 59 223 ha, a otuliny wokół niego to 66 824 ha. Na terenie gminy znajduje się 22 087 ha, co stanowi 37,29 % całkowitej powierzchni BPN bez otuliny. Ten rozległy obszar uznawany jest za osobliwość przyrodniczą nie tylko w skali kraju, lecz również Europy. Obszary leśne zajmują 15547 ha, 18181 ha to grunty rolne i 24604 ha to nieużytki - w rzeczywistości najbardziej wartościowe ekosystemy - słynne Bagna Biebrzańskie, w tym tzw. Czerwone Bagno o powierzchni 3936 ha. Biebrzański Park Narodowy obejmuje znaczną część Kotliny Biebrzańskiej - wielkiego obniżenia terenu o długości ponad 100 km, powstałego w okresie zlodowaceń: środkowopolskiego i bałtyckiego. Wypełnia ją kilkumetrowa warstwa torfu. Jest to największy i najbardziej naturalny w Europie Środkowej kompleks torfowisk o powierzchni ok. 90000 ha. Szata roślinna parku odznacza się dużą różnorodnością, wysokim stopniem naturalności i obecnością wielu rzadkich gatunków. Sprzyjające warunki rozwoju znajdują tu rośliny pochodzenia północnego i relikty glacialne. Dotychczas w dolinie Biebrzy stwierdzono występowanie 872 gatunków roślin naczyniowych, z których 67 jest objętych prawną ochroną gatunkową w Polsce, zaś 9 umieszczonych jest w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin, jako gatunki ginące bądź zagrożone wyginięciem. Według dotychczasowych danych na siedliskach mokradłowych doliny Biebrzy występują zbiorowiska ponad 60 zespołów roślinnych, w tym niemal wszystkie zbiorowiska siedlisk wodnych, bagiennych i torfowych spotykane w Polsce. Ogromnym walorem doliny Biebrzy jest zachowana dwukierunkowa strefowość ekologiczna tj. poprzeczna i podłużna strefowość siedliskowo - roślinna uwarunkowana różnymi stosunkami hydrologicznymi. Dolina Biebrzy jest unikatową w skali Europy enklawą dla ptaków wodno-błotnych. Obserwowano tu dotychczas 263 gatunki ptaków, w tym 185 gatunków lęgowych. Spośród 56 gatunków uznanych w Polsce za zagrożone wyginięciem 21 gnieździ się w parku, np.: dubelt, wodniczka, rybitwa czarna, orlik grubodzioby. Dla niektórych ptaków wodno-błotnych Bagna Biebrzańskie są jedną z ostatnich ostoi gwarantujących utrzymanie się ich populacji w Europie Środkowej. Na obszarze parku stwierdzono występowanie 47 gatunków ssaków, 12 gatunków płazów, 5 gatunków gadów i 37 gatunków ryb. Fauna bezkręgowców jest słabo poznana. Jak dotąd zarejestrowano tu występowanie: 607 gatunków motyli - z tego 93 gatunki motyli dziennych, 42 gatunki chrzączek, ok. 400 gatunków pajaków i 19 gatunków pijawek. Wybitne walory przyrodnicze Biebrzańskiego Parku Narodowego zdecydowały o objęciu tego obszaru Międzynarodową Konwencją RAMSAR, chroniącej obszary wodno – błotne. Obszar Bagien Biebrzańskich ma rekomendacje do uznania za Obiekt Dziedzictwa Światowego, wydane przez Komisję Parków Narodowych i Obszarów Chronionych IUCN (Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych) oraz Federację Parków Narodowych i Parków Natury Europy.
- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”** obejmuje powierzchnię 28442,27 ha a jego granice zostały określone Uchwałą Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 2121).
- Na terenie Gminy Goniądz zlokalizowane są również obszary **Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000**. Są to:
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB 200006, ujęty w Rozporządzeniu Ministra środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie

- obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.). Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej, obszar wpisany na listę obszarów Konwencji Ramsar
- *Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH200008 ujęty Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (Dz.U.2022 poz. 362) projektowany Specjalnej Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH 200008, zatwierdzony przez Komisję Europejską.*

- **Pomniki przyrody.** Są to:

- a) Jałowiec pospolity rosnący w otulinie BPN w m. Olszowa Droga (Pomnik przyrody Nr 90 Ł), obwód 54 cm, wys. 5 m,
- b) Jałowiec pospolity rosnący w otulinie BPN w m. Olszowa Droga (Pomnik przyrody Nr 89 Ł), obwód 107 cm, wys. 4,5 m
- c) Wiąz polny rosnący w Goniądzu przy ul. Wojska Polskiego 29 będącej w administrowaniu Zarządu Dróg Powiatowych w Mońkach (Pomnik przyrody Nr 150 Ł), obwód 303 cm, wys. 23 m wiek 80-100 lat

**3.1.4.** Gospodarka odpadami realizowana jest w oparciu o uchwalony „Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016 – 2022 (Uchwała Nr XXXII/280/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 19 grudnia 2016 r. ) a także Uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XXXII/280/16 z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania w/w planu.

Zasady gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy określa „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Goniądz”.

**3.1.5. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Goniądz na lata 2008-2032**

Gmina posiada ten dokument przyjęty Uchwałą Nr XXV/160/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 października 2008 r.

**3.1.6. Opracowanie ekofizjograficzne** podstawowe, sporządzone na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz

Celem opracowania jest rozpoznanie i ocena warunków fizjograficznych w celu określenia przyrodniczych uwarunkowań dla funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń oraz zapewnienia trwałości podstawowych procesów przyrodniczych na obszarze

objętym opracowaniem. Wymieniony cel został zrealizowany poprzez przeprowadzenie diagnozy stanu i funkcjonowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, określenie wstępnej prognozy dalszych zmian zachodzących w środowisku, a w dalszej kolejności, poprzez przedstawienie ogólnej oceny przydatności terenów dla różnych sposobów zagospodarowania i ich roli w kształtowaniu struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy, jest podstawą do przeznaczenia w studium terenów gminy pod różnego rodzaju zagospodarowanie.

Opracowanie ekofizjograficzne składa się z części opisowej oraz graficznej opracowanej na kopii mapy topograficznej w skali 1: 40 000.

**3.2. Uwarunkowania wynikające ze złożonych wniosków**

**3.2.1.** Uwzględnia się informacje zgłoszone przez Marszałka Województwa Podlaskiego – Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok, pismem Nr WZM.OTB.4035/32/16 z dnia 20.09.2016 r., iż na terenie objętym studium występują urządzenia melioracyjne: rowy szczegółowe, rzeka Czarna Struga, Kanał Rudzki oraz częściowo rzeka Gołda.

**3.2.2.** Uwzględnia się informację zgłoszoną przez Marszałka Województwa Podlaskiego – Geologa Wojewódzkiego, ul. Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok, pismem Nr DIT-III.7637.32.2016 z dnia 27 września 2016 r., iż :

Na obszarze gminy znajdują się następujące złoża kruszywa naturalnego:

- 1 „Doły” – złożo udokumentowane na działce nr geodezyjny 964/4 obręb Doły. Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego w kat. C<sub>1</sub> zatwierdzona decyzją Starosty Monieckiego z dnia 20.05. 2008 r. ,znak: ASI.7531-1/08.
2. „Osowiec” Dokumentacja geologiczna w kat. C<sub>2</sub> złoża piasków do produkcji betonów komórkowych zatwierdzona decyzją Prezesa CUG z dnia 3.11. 1970 r., znak: KZK/012/2230/70.

**3.2.3.** Uwzględnia się wnioski zgłoszone przez Zarząd Województwa Podlaskiego, ul. Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok, uchwałą nr 162/2105/16 z dnia 27 września 2016 r., iż na obszarze gminy występują elementy ponadlokalne zagospodarowania, wynikające z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, uchwalonego uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 108, poz. 2026), a w szczególności w zakresie wyszczególnionym w pkt 2. „Uwarunkowania i wytyczne z planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego”

**3.2.4.** Uwzględnia się następujące wnioski zgłoszone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Zarząd Zlewni w Giżycku, ul. Wodna 4, 11-500 Giżycko, zgłoszone pismem Nr NZG/0210/32/KOS/19/16 z dnia 03.10.2016 r.:

1. Zgodnie z art. 10 ust 2, pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ( Dz. u z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.) w studium winne być naniesione obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustaleniami „Studium dla obszarów nie obwałowanych, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – rzeka Biebrza” oraz określony sposób ich zagospodarowania zgodny z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, 2180).
2. Należy wprowadzić zakaz odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi.

**3.2.5.** Przyjmuje się do wiadomości wnioski zgłoszone przez Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego, Osowiec – Twierdza 8, 19 – 110 Goniądz, zgłoszone pismem Nr PU-441-78/664/864/2016 z dnia 6 października 2016 r., które w trakcie prac projektowych będą szczegółowo rozpatrzone pod względem prawnym i merytorycznym i w miarę możliwości uwzględnione lub nie. Są to następujące spostrzeżenia Parku i wnioski:

Przy sporządzaniu studium należy uwzględnić uwarunkowania prawne w zakresie ochrony przyrody.

Dla obszaru Biebrzańskiego Parku Narodowego Minister Środowiska, zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2015 r. ustanowił Zadania Ochronne na lata 2015 – 2017. Dokument ten należy uwzględnić przy sporządzaniu studium. podobnie dla obszarów Natura 2000: Dolina Biebrzy PLH 200008 oraz Ostoja Biebrzańska PLB200006 opracowano projekty Planów Zadań Ochronnych. Po ich ustanowieniu staną się one aktami prawa miejscowego.

Należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

1. Ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji oraz przeciwdziałanie dekoncentracji zabudowy
2. Wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej, ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji i przeciwdziałanie dekoncentracji zabudowy.
3. Wskazanie potrzeby ochrony krajobrazu wolnego od zanieczyszczeń sztucznym światłem.
4. Wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą instalacje OZE ~~o mocy przekraczającej 100 kW~~ – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
5. Zwrócić uwagę na ochronę krajobrazu poprzez wskazanie wytycznych dotyczących tablic i urządzeń reklamowych.
6. Wskazanie potrzeby ochrony krajobrazu wolnego od zanieczyszczenia sztucznym światłem.
7. Określenie wytycznych (wysokość zabudowy, liczba kondygnacji, wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej) do wykorzystaniu przy tworzeniu planu zagospodarowania przestrzennego; przeciwdziałanie rozpraszania zabudowy poza zwartymi kompleksami jednostek osiedleńczych.
8. Utworzenie stref buforowych w dolinach Biebrzy, Czarna Struga, Biebły, Jegrzni, Dybły, Ełku w celu ochrony zasobów i ekosystemów wodnych przed nadmiernymi spływami zanieczyszczeń z pól i łąk, jak też jako poprawiające łączność ekologiczną.
9. Dążenie do zapobiegania fragmentacji dolin rzecznych poprzez wyłączenie terenów zalewowych z zabudowy, w tym budowy urządzeń wodnych –zwłaszcza w miejscowościach położonych w sąsiedztwie Biebrzy. Na terenie BPN oraz w obszarach Natura 2000 należy dążyć do tworzenia przepisów ograniczających odwodnienie ekosystemów bagiennych. Zadania ochronne dla BPN wskazują regulację koryt rzecznych oraz odtwarzanie systemów melioracji szczegółowej jako jedno z ważniejszych zagrożeń dla przyrody Parku.
10. Zapewnienie integralności obszarów chronionych, utrzymanie ciągłości układów ekologicznych i zapewnienie swobodnej migracji zwierząt.
11. Utrzymanie istniejących oraz wprowadzanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, szczególnie wzdłuż dróg i miedz.
12. Usuwanie drzew i krzewów w granicach Parku powinno nadal odbywać się po uzgodnieniu z dyrektorem Parku.
13. Zwrócenie uwagi na przepisy art. 120 ust 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. u. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) dotyczącego zakazu wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przemieszczania się w tym środowisku roślin, zwierząt lub grzybów gatunków obcych.
14. Lokalizację ferm zwierząt futerkowych, zwłaszcza norki amerykańskiej- których lokalizacja na terenie gminy powinna być zakazana.
15. Ograniczenie liczby nielegalnych składowisk odpadów komunalnych – zgodnie z „Programem Gospodarki odpadami Województwa podlaskiego na lata 2016-2022”.

**3.2.6.** Uwzględnić wnioski zgłoszone przez Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, ul. Kawaleryjska 70, 15 – 121 Białystok, zgłoszone pismem Nr 2211/16 z dnia 10.10.2016 r. oraz skorygowane pismem nr 1064/17 z dnia 09.05.2017 r. oraz pismem Nr 2389/17 z dnia 10.10.2017 r. *z uwzględnieniem wniosku z 14 września 2022 r.*

1. Wprowadzić do studium zapis:

„ W obszarze administracyjnym gminy Goniądz położone są kompleksy wojskowe ~~nr 465 i 466~~ ustalone terenami zamkniętymi MON decyzją Nr *80/MON 148/MON* Ministra Obrony Narodowej z dnia *8 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie*

~~obrony narodowej, 20 lipca 2017 r. zmieniające decyzje w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z dnia 25 lipca 2017 r. poz. 160), stosując zapis: decyzja Ministra Obrony Narodowej w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej~~

Kompleks wojskowy nr 465 posiada ustanowioną strefę ochronną z ograniczeniami, której zasięg określa część rysunkowa studium.

W strefie ochronnej obowiązują ograniczenia i zakazy:

- 1) w granicach strefy zagrożenia A (nadcisnienie fali uderzeniowej *nie wyższe niż* 1 kPa) zakaz wznoszenia obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się duża liczba ludzi: działki ewidencyjne znajdujące się w strefie zagrożenia A wyszczególnione są w wykazie działek;
- 2) w granicach strefy zagrożenia B (nadcisnienie fali uderzeniowej *nie wyższe niż* 3 kPa) ograniczenia jak dla strefy zagrożenia A oraz dodatkowo zakaz wznoszenia zabudowy *zwartej oraz* dróg o dużym natężeniu ruchu i autostrad; działki ewidencyjne znajdujące się w strefie zagrożenia B wyszczególnione są w wykazie działek

Ustanowienie strefy ochronnej nie wpłynie na prowadzenie statutowej działalności Biebrzańskiego Parku Narodowego, na prowadzenie gospodarki leśnej, rolnej oraz na stan ochrony środowiska.

Ustanowienie strefy ochronnej nie ogranicza możliwości korzystania i nie wprowadza ograniczeń w korzystaniu szlaku żeglugowego rzeki Biebrzy z drogi krajowej nr 65 oraz linii kolejowej Ełk – Białystok i nie będzie kolidowało z ewentualną rozbudową (przebudową) wyżej wymienionych ciągów komunikacyjnych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej.

2. W części rysunkowej studium oznaczyć granice terenów zamkniętych MON i granicę strefy ochronnej.

Dane terenów zamkniętych MON ujęte są pod lp. 62 i 63 w załączniku nr 1 do decyzji Nr 148/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. Urz. MON z 25 lipca 2017 r. poz. 160) zmieniającej decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej tj.:

- kompleks wojskowy nr 465 w obrębie Downary, obejmujący działki lub ich części nr ewidencyjne: część 4/8, część 4/9, część 4/10, część 4/11, część 4/12, część 4/13, część 4/14, 4/16, 4/17, 4/18, część 4/19, część 4/20, część 4/21, część 4/22, część 4/23, część 4/24, część 4/25,

- kompleks wojskowy nr 466 w obrębie Downary, obejmujący ~~działkę~~ *działki* nr ewidencyjne *1371/11 i 1371/12* ~~1371/10~~.

~~Uwzględniając bardzo dużą liczbę działek (w gminie Goniądz 969) objętych strefą ochronną, które ze wskazaniem strefy zagrożenia powinny być wykazane w studium, poddaje się pod rozważenie sposób ich wykazania (w tekście lub załączniku do studium).~~

Zakazy i ograniczenia w strefie ochronnej wynikają z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 27 października 2010 r. w sprawie pomieszczeń magazynowych i obiektów do przechowywania materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. Nr 222, poz. 1451).

Granica strefy ochronnej w rejonie terenów kolejowych m. Osowiec graniczy z terenem kolejowym, dla którego aktualnie jest opracowywany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

**3.2.7.** Uwzględnia się następujące wnioski zgłoszone przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok, zgłoszone pismem nr R.5150.70.2016.RS z dnia 10.10.2016 r. :

1. Przyjmuje się do wiadomości zgłoszone wykazy:
  - 1).zabytków nieruchomych z terenu miasta i gminy Goniądz (wpisanych i nie wpisanych do rejestru zabytków).
  - 2) zabytków (stanowisk) archeologicznych z terenu miasta i gminy Goniądz (nie wpisanych do rejestru zabytków).
2. W studium należy:
  - 1) uwzględnić:
    - a) zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków,
    - b) zabytków nieruchomych nie wpisanych do rejestru zabytków, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków, w tym także zabytków (stanowisk) archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków,
    - c) ustalenia gminnego programu opieki nad zabytkami (jeżeli jest przyjęty);
  - 2) ustalić m.in. obszary, na których obowiązują określone ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę zabytków znajdujących się na obszarze objętym granicami Studium:
    - a) w przypadku zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, które podlegają ochronie na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.), należy stosować m.in. art. 36 w/w ustawy; zgodnie z art.36 w/w ustawy realizacja inwestycji na obszarach wpisanych do rejestru zabytków także wymaga pozwolenia Podlaskiego WKZ.,
    - b) wszelkie nowe inwestycje na obszarach występowania zabytków (stanowisk) archeologicznych należy uzgadniać z Podlaskim WKZ, który w wydanym pozwoleniu określi sposób postępowania z zabytkiem (stanowiskiem) archeologicznym .
  - 3) problematykę ochrony zabytków należy uwzględnić zarówno w zakresie uwarunkowań, jak i też w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego.
3. Zabytki wpisane do rejestru zabytków w studium winny być wyszczególnione, natomiast zabytki nie wpisane do rejestru, ujęte w wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków, podlegają ochronie ustalonej w dokumentach planistycznych – w studium należy określić zakres ich ochrony.

#### **4. Stan środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zagrożeń środowiskowych**

##### **4.1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne oraz stan i struktura użytkowania gruntów.**

###### **4. 1.1. Podstawowe informacje o mieście i gminie Goniądz.**

###### **Rys historyczny miasta Goniądz.**

Początki miasta nie są jeszcze znane, sięgają one zapewne rządów książąt mazowieckich w XIV w. na ziemiach między Narwią a Biebrzą.

Goniądz powstał u jedynej przez bagna jaćwieskiej przeprawy na drogę biegnącą do Prus i na Mazowsze (w 1414 r. wspomiana jest droga z Goniądza do Wizny). Założeniem osady był zapewne założony na wzgórzu nad Biebrzą drewniany zamek, którego umocnienia według



opisu z 1574 r. składały się z 89 horodni i 4 wież. Przy zamku stały 2 domy, a do horodni były przybudowane od wewnątrz małe domki. Pod zamkiem nad Biebrzą mieściły się stajnie, piekarnie, browar i zabudowania folwarczne. Całość zwana była Wielkim Dworcem. Zamek pochodził zapewne z czasów Wielkiego Księcia Witolda, ale mógł powstać wcześniej, jako obrona przeprawy przez Biebrzę przed Krzyżakami i Litwinami. Na południe od zamku powstała osada z owalnym placem targowym, zwany Stary Rynek, i kościołem.

Ze względu na swoje położenie był Goniądz w XIV i XV w. przedmiotem sporów i walk między książętami mazowieckimi a Litwą, przy której utrzymał się do 1569 r. Po utracie znaczenia militarnego został nadany przez króla Aleksandra księciu Michałowi Glińskiemu; w 1509 r. przeszedł w ręce Radziwiłłów. W XV i XVI w. stanowił siedzibę powiatu, a później wchodził w skład powiatu tykocińskiego w ziemi bielskiej.

Goniądzowi zwanemu miasteczkiem już w 1493r. prawo miejskie wyrobiła w 1547 r. Petronela z Radziwiłłów Dowoynowa. W tym też czasie założono nowy rynek kwadratowy z 6 wybiegającymi z niego uliczkami i wybudowano dwa nowe kościoły.

Goniądz uzyskał potwierdzenie praw miejskich przez wielu królów. Wojewoda połocki Dowoyna nadał prawo wyrębu w Puszczy Goniądzkiej. Wójt uzyskał 5 włók ziemi (teren dzisiejszej wsi Wójtostwo).

W 1569 r. przeszedł Goniądz wraz z województwem podlaskim do Korony, a w 1571 r. Anna z Radziwiłłów Kiszczyna zapisała dobra rajgrodzko-goniądzkie królowi Zygmuntowi Augustowi, który wyodrębnił z nich osobne starostwo goniądzkie, obejmujące 4 folwarki i 20 wsi. Odtąd jego dzieje były dziejami starostwa knyszyńskiego.

Z Goniądza pochodził znany radykalny działacz i pisarz ariański Piotr z Goniądza (zm. w 1581 r.).

Goniądz pełnił na Biebrzy rolę portu rzecznego, przez który spławiano do Gdańska produkty rolne i leśne z północnego Podlasia. Był też ośrodkiem rzemieślniczym dla rolniczego zaplecza. W 1580 r. miasto liczyło 247 domów i około 1500 mieszkańców, trudniących się głównie rolnictwem; rzemieślników było zaledwie 16, w tym 8 szewców, 4 rzeźników, 3 kowali; było też 7 przekupniów, a najwięcej, bo 27 rybaków. W Goniądzu istniały cechy: piwowarów, który otrzymał przywilej w 1602 r., rybaków z przywilejem z 1624 r. oraz szewców.

Miasto z okolicą stanowiło poważny ośrodek przemysłu młynarskiego z 7 młynami na Biebrzy i Goniądzce. Przy jednym z nich był folusz. Przemysł ten zaczął upadać w XVII w. Miasto zajmowało w tym czasie 174 włóki wraz z 11 przedmieściami (Białasuknie, Boguchwały, Downary, Jaški, Kosiorki, Łupichy, Puszkarze, Pyzy, Owieczki, Zyburty i Żodzie), których mieszkańcy, uprzywilejowani przez Dowoynów prowadzili stałe spory ze starostami goniądzkimi.

W 1602 r. podatek płacono z 286 domów, a w 1616 r. już tylko ze 188. Z powodu zniszczeń i wyludnienia w okresie wojen szwedzkich Goniądz w 1663 r. płacił podatek tylko z 14 domów, a pod uprawą było zaledwie 15 włók. W 1667 r. uchwałą sejmową utworzono w Goniądzu urząd grodzki, którego księgi z lat 1668-1800 wraz z cennymi materiałami źródłowymi z lat wcześniejszych zginęły w okresie ostatniej wojny.

W 1765 r. Goniądz liczył 243 domy i około 1500 mieszkańców. Za czasów pruskich utworzono powiat grodzki, a w mieście rezydował landrat-starosta i sąd powiatowy oraz stacjonował mały garnizon.

W 1799 r. liczył Goniądz 210 domów i 1373 mieszkańców bez przedmieść. Po pożarze miasta część jego mieszkańców wyprowadziła się, przenosząc się bliżej pól ornych. W Goniądzu znajdował się magazyn soli.

Po pokoju tyłżyckim miasto zostało włączone do obwodu białostockiego zabranego przez Rosję, a od 1842 r. do guberni grodzieńskiej. W ciągu XIX w. miasto powoli się rozwijało: ok. 1845 r. liczyło 1176 mieszkańców, w 1857 r. – 1838 mieszkańców, a w 1897 r. – 3402

mieszkańców. Do wzrostu tego przyczyniła się budowa linii kolejowej Brześć – Grajewo i boczniczy do twierdzy Osowiec.

W 1921 r. Goniądz bez przedmieść liczył 430 domów i 2642 mieszkańców, w 1931 r. 3449 mieszkańców, a w 1939 r. – 3524 mieszkańców.

Druga wojna światowa zniszczyła miasto w 80%. Duże straty poniosła ludność miejska, zwłaszcza Żydzi, których wywieziono do obozu w Treblince.

### **Pozostałe informacje.**

Miasto i gmina Goniądz położone są w północnej części województwa podlaskiego, w powiecie monieckim i graniczy z następującymi gminami: miasto i gmina Mońki, miasto i gmina Rajgród, miasto i gmina Grajewo, miasto i gmina Suchowola, gmina Sztabin, gmina Trzcianne, gmina Radziłów gmina Bargłów Kościelny.

Powierzchnia miasta i gminy w granicach administracyjnych wynosi 376,68 km<sup>2</sup> (w tym miasto 4,28 km<sup>2</sup>), co stanowi 1,9% powierzchni województwa podlaskiego i 27,2% powierzchni powiatu monieckiego.

Tereny wiejskie gminy podzielone są na 24 sołectwa (28 miejscowości). Miasto i gmina liczyła w 2015 r. 5 063 mieszkańców, z czego 1 869 zamieszkuje w mieście Goniądz. Ludność gminy stanowi 0,42% ludności województwa podlaskiego i 12,14% ludności powiatu monieckiego, zaś w Goniądzu mieszka 0,25% ludności miejskiej województwa podlaskiego i 12,2 % ludności miejskiej powiatu monieckiego. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 13,3 osób na km<sup>2</sup>, wobec 59 osób na 1 km<sup>2</sup> w województwie podlaskim i 30 w powiecie monieckim.

W strukturze użytkowania gruntów gminy użytki rolne stanowią 41,1% powierzchni całkowitej (15 477 ha). Lesistość gminy wynosi 31,6% (30,8% w województwie podlaskim i 20,7% w powiecie monieckim). Ludność miasta i gminy utrzymuje się głównie z rolnictwa.

Środowisko przyrodnicze gminy charakteryzuje się dużym udziałem cech o wybitnych walorach. Duża część gminy położona jest w obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.

Bezrobocie w gminie w wysokości 233 osób w 2015 r. stanowiło 7,4 % ludności w wieku produkcyjnym. Jest to skala nieznacznie wyższa od średniej dla powiatu monieckiego (7,1%).

Zasoby mieszkaniowe gminy Goniądz to 1 818 mieszkań, z czego 9 oddano w 2015 roku (w przeliczeniu 18 na 10 000 mieszkańców). W powiecie monieckim oddano 12 mieszkań na 10 000 mieszkańców a w województwie podlaskim 40.

Główną funkcją gminy jest produkcja rolna ukierunkowana na produkcję zbóż i hodowlę trzody chlewnej.

Według danych z przeprowadzonych w 2010 r. spisu rolnego, na terenie miasta i gminy funkcjonowało 773 gospodarstw rolnych, których powierzchnia wyniosła ogółem 17 172,38 ha, co średnio dało 22,2 ha użytków rolnych na gospodarstwo (w województwie podlaskim 10,29 ha, zaś w powiecie monieckim 13,84 ha).

W gminie Goniądz obsada bydła wyniosła 8 893 sztuki (62,9 na 100 ha użytków rolnych), a trzody chlewnej 3 238 sztuk (22,9 na 100 ha użytków rolnych). Bydło w województwie podlaskim to 879 273 sztuk (81,3 na 100 ha użytków rolnych), a w powiecie monieckim to 58 154 (82,3 na 100 ha użytków rolnych). Trzoda chlewna odpowiednio 553 364 (51,7/100 ha) i 55 366 sztuk (78,3/100 ha).

Na terenie miasta i gminy zarejestrowanych jest 269 podmiotów gospodarczych, w tym 22 zarejestrowane w 2015 roku.

Uzupełniającą funkcją gminy jest funkcja ekologiczna oraz turystyczna z uwagi na istniejący Biebrzański Park Narodowy, którego znaczenie wykracza poza kraj.

Miasto Goniądz pełni funkcje głównego ośrodka usługowego gminy oraz funkcje turystyczne o regionalnym znaczeniu, zaś z uwagi na Biebrzański Park Narodowy jest też w zasięgu zainteresowania kraju i zagranicy.

W Goniądzu zlokalizowane są urzędy z zakresu administracji i usług, a niektóre z nich mają znaczenie ponadgminne np.:

- Młodzieżowe Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej,
- urzędy turystyczne w postaci hoteli i pensjonatów.

Na terenach wiejskich gminy do urzędów o ponadlokalnym znaczeniu można zaliczyć:

- Muzeum Twierdzy Osowiec,
- siedzibę Dyrekcji Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
- Jednostkę Wojskową w Osowcu Twierdzy,
- Przez teren gminy przebiegają ważne liniowe urzędy komunikacyjne:
- droga krajowa Nr 65 Białystok – Ełk,
- droga wojewódzka Nr 670 Osowiec Twierdza – Goniądz – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa,
- jednotorowa zelektryfikowana linia kolejowa Białystok – Ełk.

Gmina Goniądz położona jest w obrębie dwóch jednostek fizyczno-geograficznych w randze mezoregionów tj. Wysoczyzny Białostockiej i Kotliny Biebrzańskiej wchodzących w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej.

W układzie administracyjnym gmina Goniądz położona jest w północno-zachodniej części powiatu Mońki województwa podlaskiego i graniczy z gminami: Jaświły, Mońki, Trzciannie oraz gminami powiatu Grajewo-Radziłów, Grajewo, Rajgród i gminami powiatu Augustów-Bargłów Kościelny i Sztabin.

### **Strukturę użytkowania gruntów gminy Goniądz wg. spisu rolnego z 2010 r. przedstawiają dwa poniższe zestawienia tabelaryczne**

Użytkowanie gruntów - gospodarstwa rolne ogółem

L.p.	Wyszczególnienie	ha	%
1	2	3	4
	Użytki rolne ogółem	14 129,40	100
	Użytki rolne w dobrej kulturze	12 199,09	86,34
	Pod zasiewami	5 253,78	37,18
	Grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	388,46	2,79
	Uprawy trwałe	13,16	0,09
	Sady	12,46	0,09
	Ogrody przydomowe	6,45	0,05
	Łąki trwałe	5 195,97	36,77
	Pastwiska trwałe	1 341,27	9,49
	Pozostałe użytki rolne	1 930,31	13,66
	Lasy i grunty leśne	2 126,87	15,05
	Pozostałe grunty	916,11	6,48

Użytkowanie gruntów - gospodarstwa indywidualne

L.p.	Wyszczególnienie	ha	%
1	2	3	4

1	2	3	4
	Użytki rolne ogółem	11 808,24	100
	Użytki rolne w dobrej kulturze	11 430,86	96,8
	Pod zasiewami	5 170,67	43,79
	Grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	160,96	1,36
	Uprawy trwałe	13,16	0,11
	Sady	12,46	0,11
	Ogrody przydomowe	6,45	0,05
	Łąki trwałe	4 740,46	40,15
	Pastwiska trwałe	1 330,16	11,34
	Pozostałe użytki rolne	377,38	3,2
	Lasy i grunty leśne	2 126,87	18,01
	Pozostałe grunty	908,61	7,69

#### 4. 1.2. Rzeźba terenu.

Obszar gminy Goniądz charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu wynikającą z występowania w jej obrębie dwóch wielkich jednostek geomorfologicznych jakimi są Wysoczyzna Białostocka i Kotlina Biebrzańska.

Wysoczyzna Białostocka obejmuje obszar południowo-wschodniej części gminy charakteryzujący się w miarę spokojną pagórkowato-falistą rzeźbą terenu, wznoszący się w kierunku wschodnim do wysokości ponad 170 m n.p.m. Średnie wzniesienie wysoczyzny morenowej kształtuje się w granicach 130-160 m n.p.m. Najbardziej charakterystycznymi formami wysoczyzny są liczne wzgórza kemowe powstałe w niecce końcowej ładolodu. Wysokości względne występujących tu form akumulacji lodowcowej kształtują się w granicach od kilku do kilkunastu metrów.

Akcentem urozmaicającym rzeźbę terenu tej części gminy są niewielkie ciekі wodne wpadające bezpośrednio do rzeki Biebrzy. Ponadto wysoczyzna morenowa, głównie w swojej środkowej części obszaru (m. Goniądz) zachowuje charakter wysokiego zbocza (skarpy) opadającej ku dolinie rzeki Biebrzy.

Dominująca część (2/3) obszaru gminy położone jest w obrębie Kotliny Biebrzańskiej stanowiącej rozległe silnie zabagnione obniżenie będące największym w Europie Środkowej terenem torfowo-bagiennym o wysokim stopniu naturalności. Wśród rozległych torfowisk i bagien występują także miejscami mineralne wyniesienia stanowiące „wyspy” tarasu pradolinowego częściowo zwydmionego wznoszące się 2 – 4 m nad poziom torfowisk. Dolina rzeki Biebrzy ogólnie rzecz biorąc jest obszarem płaskim wyniesionym w granicach gminy do 110 m n.p.m. Ponadto charakteryzuje się bardzo dużą szerokością oraz względnie słabą tarasowością. W zasadzie rozwinięty jest tylko taras zalewowy, którego wzniesienie ponad średni poziom rzeki jest bardzo małe i zazwyczaj wynosi od 1 – 2 m wysokości. Taras wyższy występuje lokalnie wzdłuż wschodniego (lewego) brzegu doliny Biebrzy i wznosi się do 5 – 6 m nad poziom rzeki. Przy czym na wschodnich obrzeżach doliny (pradoliny) występują liczne wydmy porośnięte lasami sosnowymi. Jednym z największych tarasów wydmywnych wznoszącym się 3 m nad poziom torfowisk porośniętym lasem sosnowym jest taras położony między Osowcem a Nową Wsią (gm. Trzcianne).

W granicach gminy znajduje się tzw. Basen Biebrzy Środkowej obejmujący najbardziej rozszerzoną część kotliny oraz część obszaru zaliczanego do Basenu Biebrzy Dolnej.

Obszary powyższe są objęte statusem ochronnym Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Rzeźba wysoczyznowej części obszaru gminy stanowi korzystny element środowiska naturalnego dla rozwoju gospodarczego gminy a średni wskaźnik bonitacji rzeźby terenu wg JUNG wynosi 4,6 pkt

Współczesne procesy geomorfologiczne na obszarze gminy nie powodują istotnych zmian w rzeźbie terenu – zmiany powodowane erozją wodną są znikome i dotyczą głównie strefy krawędziowej wysoczyzny. Niewielkie zmiany w konfiguracji terenu i jego krajobrazie powodowane są stosunkowo chaotyczną powierzchnią eksploatacją surowców mineralnych.

#### **4. 1.3. Budowa geologiczna**

Pod względem tektonicznym obszar gminy Goniądz położony jest w obrębie wyniesienia mazursko-podlaskiego wchodzącego w skład prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, na której idąc od dołu do góry zalegają następujące osady:

- jury środkowej – ility, ilowce, mułowce, margle, wapienie muszlowe,
- kredy dolnej – osady wapienno-margliste,
- kredy górnej – wapienie płaszczysto-glaukonitowe z fosforytami, piaski i mułowce kwarcowe glaukonitowe, wapienie z fauną i kreda piszcząca,
- osady trzeciorzędowe reprezentowane głównie przez piaski, mułki i ility oligoceńskie oraz mioceńskie stanowiące podłoże pokrywy czwartorzędowej.

Miąszość pokrywy czwartorzędowej na terenie gminy jest zróżnicowana i waha się od 100 m w dolinie Biebrzy do 200 m na Wysoczyźnie.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez osady kolejno po sobie występujących zlodowaceń – od podlaskiego do środkowopolskiego poprzedzielanych osadami interglacjalnymi. W rzeczywistości jest to kilka poziomów glin rozdzielonych serią utworów wodnolodowcowych bądź zastoiskowych charakteryzujących się dużą zmiennością zarówno poziomą jak i pionową.

Obszar gminy znajduje się w strefie powierzchniowego występowania utworów zlodowacenia środkowopolskiego stadiału północnomazowieckiego. Są to piaski, piaski ze żwirem i żwiry wodnolodowcowe z przewarstwieniami mułków lub ilów warwowych. Pokrywają one głównie południowo-wschodnią część gminy będącej fragmentem Wysoczyzny Białostockiej. Większe kompleksy tych utworów występują na wschód od Goniądza oraz lokalnie odsłaniają się także w rejonie wsi Osowiec położonym na prawym brzegu Biebrzy.

W południowo-wschodniej części gminy lokalnie występuje także glina zwałowa a jej większe powierzchnie znajdują się w okolicy wsi Wroceń i Dąbrówki Smogorowskiej.

Moreny czołowe występujące w tej części obszaru gminy zbudowane są głównie z piasków różnoziarnistych często przykrytych materiałem żwirowo-głazowym lub gliną zwałową. Natomiast kemy stanowiące główny element rzeźby obszaru wysoczyznowego zbudowane są z warstwowych poziomów piasków drobnoziarnistych ilów i mułków oraz piasków ze żwirem.

W okolicy wsi Białosuknia-Szlachta znajduje się stanowisko torfów będących utworem interglacjalnym eemskiego.

W północnej części gminy występują piaski sandrowe, których miąszość dochodzi do 30 m. Są to utwory fazy leszczyńskiej zlodowacenia północnopolskiego.

Utwory rzeczne – mady, mułki, piaski i żwiry występujące w pradolinie Biebrzy budują taras nadzalewowy wyższy a ich miąszość dochodzi do 15 m, w dolinach mniejszych cieków do 3 m.

Na przełomie plejstocenu i holocenu zostały wytworzone piaski eoliczne w wydmach oraz piaski eoliczne, które występują w pradolinie Biebrzy na południe od Osowca oraz na północ i południe od wsi Downary, a także w północnej części gminy w rejonie Czerwonego Bagna. Wysokości względne form wydmych dochodzą do 20 m.

Taras zalewowe w dolinie Biebrzy budują osady rzeczne – piaski średnioziarniste, namuły i torfy okresu holocenu. Dominującym osadem w dolinie Biebrzy jest torf a jego miąższość dochodzi do 6 m. Koncentracja namułów, piasków drobnoziarnistych, często mułkowatych lub ilastych z dużą domieszką części organicznych o miąższościach dochodzących do 5 m występuje w dolinie Biebrzy na odcinku Dolistowo – Goniądz.

Utwory holocenu są gruntami słabonośnymi i nie nadają się do bezpośredniego posadowienia obiektów kubaturowych – powinny być wyłączone spod jakiegokolwiek zabudowy.

Natomiast grunty wysoczyznowe są gruntami nośnymi i stanowią korzystne tereny do zabudowy i swobodnego prowadzenia działalności gospodarczej gminy.

#### 4.1.4. Złóża surowców

Na obszarze gminy znajdują się 2 udokumentowane złoża surowców mineralnych, o łącznych zasobach ok. 6008,96 tys. ton.

Wykaz udokumentowanych złóż kopalin w gminie Goniądz według stanu na 2016 r.

L.p	Nazwa dokumentacji	Sporządzający dokumentację NAZWA ZŁOŻA	Rodzaj decyzji zatw. dokumentację, data zatw.	Rodzaj zasobów surowcowych	Wielkość zasobów: tys. ton	Numery geodezyjne działek /powierzchnia	Symbol na rysunku studium
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego Doły w kategorii C <sub>1</sub> , w miejscowości Doły, gmina Goniądz, powiat moniecki, województwo podlaskie	<i>Doły</i>	Pismo Starosty Monieckiego Nr ASI..7531-1/08 z dnia 20.05.2008 r.	Piasek ze żwirem	94,96	964/4 <i>1,5667 ha</i>	1 PG
62.	Dokumentacja geologiczna złoża piasków kwarcowych „Osowiec” w kat. C <sub>2</sub> , w miejscowości : Osowiec, powiat moniecki, województwo białostockie + dodatek dokumentacji geologicznej	<i>Osowiec Pole I</i> <i>Osowiec Pole II</i>	Decyzja Prezesa Centralnego Urzędu Geologii Nr SM/012/2230/70 z dnia 03.11.1970, uzupełniona decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii Nr KZK/012/s/2590/72 z dnia 12.05.1972 r..	<i>Piaski</i> <i>Piaski kwarcowe d/p betonów komórkowych</i>	5914	<i>32,4440 ha</i> <i>52,2134 ha</i>	2 PG

	złoża piasków kwarcowych „Osowiec” w kat. C <sub>2</sub>						
--	--	--	--	--	--	--	--

Występowanie surowców mineralnych na obszarze gminy Goniądz ściśle wiąże się z przestrzennym układem i rodzajem utworów czwartorzędowych. Występują one w przypowierzchniowej warstwie tych utworów i są eksploatowane metodą odkrywkową.

Eksploatowane jest głównie kruszywo naturalne grube (pospołka, żwir) i drobne (piaski) znajdujące się w południowo-wschodniej części gminy zaliczanej do Wysoczyzny Białostockiej..

Na terenie gminy Goniądz zostały określone następujące obszary perspektywicznego występowania surowców mineralnych stałych na potrzeby lokalne:

- złoża kruszywa naturalnego – piasków ze żwirem w rejonie wsi Klewianki i Krzecza. Jest to obszar pagórka moreny czołowej zbudowanego głównie z piasków.
- złoża surowców iglastych w rejonie wsi Klewianka-Krzecza. Jest to złożo mułków brązowych o miąższości ca 5,5 m przydatnych dla potrzeb ceramiki budowlanej.

Na terenie gminy czynne są 34 punkty eksploatacji surowców mineralnych – 18 punktów eksploatacji piasków (3 znajdują się w rejonie Czerwonego Bagna), 2 żwirów i 14 piasków ze żwirem.

Najintensywniej eksploatowane jest wyrobisko w okolicy wsi Mierkienniki. Pozostałe wyrobiska są niewielkie, eksploatowane są chaotycznie i dorywczo.

Ponadto na terenie gminy znajduje się 8 wyrobisk nieczynnych wymagających rekultywacji.

Rekultywacji wymaga również innych 8 wyrobisk z uwagi na słabą jakość surowca i inne względy (dzikie wysypiska).

- Materiały źródłowe – inwentaryzacja złóż surowców mineralnych stałych na terenie woj. łomżyńskiego – gmina Goniądz wyk. przez Przedsiębiorstwo Geologiczne w Warszawie „POLGEOL” Zakład w Warszawie – 1995 r.

*Wg stanu na 09.09.2023 r. na obszarze Gminy i miasta Goniądz nie występują obszary górnicze.*

#### **4.1.5. Wody powierzchniowe.**

##### **a) Hydrografia**

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Goniądz należy do dorzecza Wisły i położony jest w obrębie zlewni Biebrzy.

Głównym elementem sieci hydrograficznej w obrębie gminy jest rzeka Biebrza. Płyynie z północnego wschodu na południowy zachód silnie meandrując i pozostawiając liczne starorzecza powstałe głównie w okresie prostowania koryta rzeki w związku z budową kanału Augustowskiego w XIX wieku.

Prawobrzeżną sieć dopływów Biebrzy tworzą dolne odcinki rzeki Ełku i Jegrzni oraz kanały: Woźniawiejski, Rudzki, Lęg i inne mniejsze kanały i ciek wodne. Jest to sieć hydrograficzna występująca na terenach bagiennych doliny Biebrzy położonych w granicach gminy.

Natomiast lewobrzeżną sieć dopływów Biebrzy odwadniającą wysoczyznową południowo-wschodnią część gminy tworzy rzeka Boberka, Czarna Struga i Cołda oraz szereg mniejszych cieków wodnych.

Należy podkreślić, że Dolina Biebrzy jest także w znacznym stopniu zasilana wodami podziemnymi wypływającymi z wysoczyzn morenowych otaczających dolinę.

b) Wielkości przepływowe rzeki Biebrzy.

**Przepływy charakterystyczne i spływy jednostkowe w podstawowych przekrojach rzeki Biebrzy ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.**

**Tabela 1**

Przekrój	Pow. w km <sup>2</sup>	Przepływy w m <sup>3</sup> /sek					Spływy jednostkowe l/sek/km <sup>2</sup>				
		NNQ	SNQ	SQ	SWQ	WQ	NN	SN	S	SW	W
granice byłego woj. łomżyńskiego o (Dolistowo)	3141,2	2,19	3,92	15,57	330,0	480,0	0,697	1,248	4,956	105,055	152,807

**Przepływ dyspozycyjny (95%) wód rzeki Biebrzy ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.**

**Tabela 2**

Przekrój	Powierzchnia w km <sup>2</sup>	Przepływy w m <sup>3</sup> /sek z obszaru		
		SNQ (95%)	QN <sup>x</sup>	Q dyspozycyjne
granice byłego woj. łomżyńskiego (Dolistowo)	3141,2	3,92	2,45	+1,47

X – przepływ nienaruszalny (wielkość wg kryterium hydrobiologicznego – IMiGW Warszawa 1980 r.) w przekroju SNQ (95%).

Tereny doliny rzeki Biebrzy zalicza się do obszarów o zasobach wystarczających, natomiast tereny wysoczyznowe będące południowo-wschodnią częścią gminy zalicza się do obszarów o zasobach niewystarczających.

Ogólnie rzecz biorąc zlewnię rzeki Biebrzy zalicza się do obszarów o ograniczonych zasobach wodnych.

c) Zagrożenia powodziowe.

*Część terenu gminy Goniądz znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt. 34 lit. a ustawy Prawo wodne, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi  $p=1\%$  oraz na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi  $10\%$ . Na rysunku Studium – Kierunki wskazano granice tych terenów i wyróżniono je symbolem.*

*Plan miejscowy opracowywany na tym terenie podlegać będzie uzgodnieniu z właściwym miejscowo dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w zakresie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, w odniesieniu do obszarów, o których mowa w art. 169 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne a planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią nie może m.in.:*

- naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza
- naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym
- stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków



*- naruszać funkcjonowania infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym*

*- utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.*

~~Brak obliczonych rzędnych zasięgu fali powodziowej rzeki Biebrzy w granicach gminy nie pozwala na ich precyzyjne określenie. Obliczona rzędna zasięgu fali powodziowej Biebrzy w przekroju ujścia Brzozówki wynosi 111,46 m n.p.m. Orientacyjne rzędne zasięgu fali powodziowej Biebrzy kształtują się następująco w przekrojach: w. Wroceń ca 110,5 m, m. Goniądz ca 109,5 m, Osowiec Twierdza ca 109 m i na granicy gminy Trzecie ca 105 m n.p.m.~~

~~Pozostała sieć rzeczna funkcjonująca w obrębie wysoczyznowej części obszaru gminy z uwagi na swoją nieznaczna wielkość wynikającą głównie z prawie źródłowego położenia jak i według informacji uzyskanej od miejscowej ludności nie stwarza zagrożenia powodziowego dla istniejącej sieci osadniczej.~~

#### d) Stan czystości wód powierzchniowych.

Na terenie gminy Goniądz zlokalizowane są trzy punkty kontrolne (dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku 2016 r.), w których dokonuje się pomiaru stanu chemicznego i ekologicznego wody. Uzyskano w nich następujące wyniki:

- **Biebrza Osowiec** (JCW PLRW20002426279, Biebrza od Horodnianki do Ełku bez Ełku)  
Klasyfikacja stanu ekologicznego – umiarkowany  
Klasyfikacja stanu chemicznego – dobry  
Klasa elementów biologicznych – III
- **Czarna Struga** (JCW PLRW20001726276, Czarna Struga – Goniądz)  
Klasyfikacja stanu ekologicznego – słaby  
Klasyfikacja stanu chemicznego – poniżej dobrego  
Klasa elementów biologicznych – IV
- **Ełk** (JCWP PLRW2000192628999, Ełk od wypływu z jez. Ełckiego do ujścia)  
Klasyfikacja stanu ekologicznego – brak klasyfikacji  
Klasyfikacja stanu chemicznego – poniżej dobrego

#### 4.1.6. Wody podziemne.

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz w węglanowych utworach kredowych.

Wodonośność utworów kredowych jest słabo rozpoznana i nie pozwala na bliższe ustosunkowaniu się.

Natomiast występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości do 50 m. Warstwa wodonośna w tych utworach występuje na głębokości 120 – 200 m a wydajność studni kształtuje się w granicach 40 – 50 m<sup>3</sup>/h przy depresji 10 – 15 m, natomiast wydajności jednostkowe wahają się od 2,5 do 4,0 m<sup>3</sup>/h/1m.s.

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze gminy Goniądz stanowią utwory czwartorzędowe.

W obrębie tych utworów wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym.

Wyróżniane poziomy wodonośne to:

- poziom I – przypowierzchniowy,
- poziom II – międzymorenowy (IIb i IIa),

- w. Osowiec – głębokość studni 91 m, wydajność 2064 m<sup>3</sup>/d,
- w. Wroceń – głębokość studni 42 m, wydajność 2064 m<sup>3</sup>/d,
- w. Klewianka – (były SKR) głębokość studni 94,5 m, wydajność 1200 m<sup>3</sup>/d,
- m. Goniądz (ujęcie miejskie) – głębokość studni 66 m, wydajność 3432 m<sup>3</sup>/d,
- w. Białosuknie – głębokość studni 58 m, wydajność 744 m<sup>3</sup>/d,
- w. Downary – głębokość studni 134 m, wydajność 2952 V
- poziom III – spągowy (najniższy).

Wody z ujęć czwartorzędowych a w szczególności z poziomu wodonośnego międzymorenowego stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę na terenie gminy Goniądz. Warstwy wodonośne tego poziomu tworzą naprzemianległe z glinami piaski i żwiry znajdujące się na znacznych głębokościach.

Rzeczywistą głębokość zalegania warstw wodonośnych i ich wydajności przedstawiają poniższe ujęcia wód podziemnych wykonanych na terenie gminy:

W zakresie warunków hydrogeologicznych poziomu przypowierzchniowego na terenie gminy wyodrębniają się dwa główne obszary występowania wód gruntowych,

- obszary wysoczyznowe zbudowane z utworów plejstoceniowych (piaski, żwiry, pyły i gliny piaszczyste) w obrębie których wody gruntowe występują na głębokości od 3,0 do 6,0 m lokalnie poniżej 6,0 m. Są to wody o stosunkowo korzystnych parametrach fizykochemicznych, natomiast budzą zastrzeżenia w zakresie zanieczyszczeń bakteriologicznych.
- obszary dolinne rzeki Biebrzy, gdzie wody występują w utworach bagniennotorfowych i akumulacji rzecznej tworząc jeden poziom o swobodnym zwierciadle wody. Zalegają zazwyczaj płycej niż 1 m p.p.t. i są szczególnie narażone na zanieczyszczenia bakteriologiczne. Przy czym należy nadmienić, że kanały Woźnawiejski i Rudzki oraz kilka innych mniejszych kanałów (m.in. Łęg) znacznie zmieniły układ hydrologiczny doliny powodując trwałe obniżenie poziomu wód gruntowych.

Cała dolina Biebrzy będąca w granicach gminy Goniądz objęta jest zasięgiem występowania głównego zbiornika wód podziemnych (G.Z.W.P.) o znaczeniu krajowym. Jest to zbiornik pradolina Biebrzy charakteryzujący się znaczną miąższością utworów wodonośnych dochodzących do 50 m oraz wysoką zasobnością wynikającą z dużej odnawialności zasobów i drenującego charakteru (do głębokości 150 m) w stosunku do otaczających obszarów wysoczyznowych. Jest odkryty, dostępny dla zanieczyszczeń - zbiornik otwarty do powierzchni. Nieciągła i nikła izolacja utworami słabo przepuszczalnymi występuje jedynie lokalnie w obrębie tarasów zalewowych.

Charakterystyczne dane dotyczące G.Z.W.P. nr 217 „Pradolina Biebrza” są następujące:

- ogólna powierzchnia – 1295 km<sup>2</sup> (łącznie z obszarami położonymi poza granicami gminy),
- obszar wysokiej ochrony (OWO) – 900 km<sup>2</sup>,
- klasa czystości wód – I c, bardzo nieznacznie zanieczyszczone (nieznacznie odbiegające od normy), łatwe do uzdatnienia,
- średnia głębokość ujęć – 45 m,
- szacunkowe zasoby dyspozycyjne – 200,00 tys. m<sup>3</sup>/d, moduł zasobów l/s/km<sup>2</sup> – 1,79.

Obszar G.Z.W.P. Pradolina Biebrza podlega szczególnej ochronie wód podziemnych polegającej głównie na niedopuszczeniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

Materiały źródłowe – Program 04.10.09 – Strategia Ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce – Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków 1990 r.

Gmina Goniądz znajduje się na terenie JCWPd 34, na którego obszarze zlokalizowano siedem punktów kontrolnych (dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku 2012 r.). Stan wody klasyfikowano według:

- elementów fizykochemicznych – we wszystkich punktach uzyskano klasę III – wody zadowalającej jakości,
- stanu chemicznego – we wszystkich punktach oceniono stan na dobry (klasy I-III).

#### 4.1.7. Gleby – element wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W podziale byłego województwa łomżyńskiego na regiony glebowo-rolnicze (10 regionów wg JUNG Puławy 1979r.) obszar gminy Goniądz położony jest w obrębie dwóch regionów: Biebrzańskiego i Goniądzkiego.

Region Biebrzański obejmuje tereny doliny Biebrzy stanowiące dominującą część obszaru gminy. Obszar ten z uwagi na swój unikalny ekosystem wodno-bagienny i bardzo wysoki potencjał biotyczny o charakterze naturalnym został objęty statusem ochronnym w formie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Użytki zielone (łąki i pastwiska), które wykorzystywane są rolniczo znajdują się wyłącznie w strefie brzegowej doliny. Większe powierzchnie łąk użytkowanych ekstensywnie znajdują się w okolicy wsi Osowiec, Płochowo, Budne-Żarnowo i Wólka Piaseczna, drugi większy kompleks znajduje się w otoczeniu Jegrzni na jej odcinku ujściowym.

Region Goniądzki obejmuje tereny wysoczyznowe stanowiące południowo-wschodnią część gminy. Charakteryzują się stosunkowo korzystnymi warunkami przestrzeni produkcji rolnej. Gleby chronione (od IIIa do IVb klasy bonitacyjnej) stanowią 48,5% gruntów ornych.

Skałą macierzystą gleb obszaru gminy są utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków, lokalnie pyłów oraz w dolinach i zagłębieniach namulów, torfów i piasków rzecznych. Stąd też pod względem składu mechanicznego gleby obszaru gminy zaliczane są do glin lub piasków gliniastych względnie piasków słabogliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych.

Pod względem typologicznym gleby części wysoczyznowej gminy są zdominowane przez gleby piaskowe różnych typów genetycznych (bielicowe, rdzawe, brunatne kwaśne) oraz gleby brunatne wylugowane i kwaśne.

Gleby pseudobielicowe występują bardzo lokalnie. Natomiast czarne ziemie, gleby murszowo-mineralne, gleby mułowo-torfowe oraz gleby torfowe i murszowo-torfowe występują odpowiednio w dolinie Biebrzy oraz w rozproszeniu na obszarze wysoczyznowym, głównie na użytkach zielonych położonych w dolinach cieków wodnych i obniżeniach terenowych.

#### 4.1.8. Waloryzacja użytkowo-rolnicza gleb.

- a) Udział powierzchniowy i procentowy klas bonitacyjnych gruntów ornych i użytków zielonych łącznie miasta i gminy przedstawia się jak niżej:

**Tabela 3**

grunty orne			użytki zielone		
klasa	ha	%	klasa	ha	%
IIIa	4	0,1	II	1	0,0
IIIb	145	2,1	III	68	1,1
IVa	1047	15,2	IV	1228	19,2
IVb	2146	31,1			
V	2119	30,8	V	1829	28,6
VI	1269	18,4	VI	3089	48,2

VIR7	161	2,3	VIPsZ	186	2,9
razem	6891	18,3	razem	6401	17,0
razem użytki rolne				13292	35,3
lasy				11689	31,1
grunty pozostałe				12687	33,6
Ogólna powierzchnia ewidencyjna				37668	100%

b) Kompleksy przydatności rolniczej gleb ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

**Tabela 4**

Nr kompleksu	Nazwa kompleksu	ha	%
1	2	3	4
1	pszenny bardzo dobry	-	-
2	pszenny dobry	152	2,2
3	pszenny wadliwy	2	0,0
4	żytni bardzo dobry	1036	15,3
5	żytni dobry	1983	29,2
6	żytni słaby	1584	23,4
7	żytni bardzo słaby	1360	20,0
8	zbożowo-pastewny mocny	161	2,4
9	zbożowo-pastewny słaby	509	7,5
RAZEM		6787	18,0
Użytki zielone			
1z	użytki zielone bardzo dobre i dobre	-	-
2z	użytki zielone średnie	2328	38,6
3z	użytki zielone słabe i bardzo słabe	3713	61,4
RAZEM		6041	16,0
RAZEM UŻYTKI ROLNE		12828	34,0
RN-grunty rolniczo nieprzydatne		464	1,2
Ogólna powierzchnia geodezyjna		37668	

Źródło: Warunki przyrodnicze produkcji rolnej; woj. łomżyńskie – Puławy 1979 r.

Niewielkie rozbieżności wynikające z porównania powyższych danych ze strukturą użytkowania gruntów z 1995 r. nie mają istotnego znaczenia w ich rozmieszczeniu przestrzennym na terenie gminy ani też nie rzutują na ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy.

### Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

**Tabela 5**

Ocena gleb w punktach				Wskaźnik	
grunty orne		użytki rolne		jakości i przydatności rolniczej gleb	
bonitacja	przydatność rolnicza	bonitacja	przydatność rolnicza	grunty orne	użytki rolne
35,6	42,3	30,5	37,2	39,0	33,8
bonitacji			ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej		
agroklimatu	rzeźby terenu	warunków wodnych	grunty orne	użytki rolne	
8,0	4,6	2,8	54,4	49,2	

Źródło: JUNG Puławy 1979 r.

Powyższy wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (49,2) lokuje gminę Goniądz na 35 miejscu w województwie, średni wskaźnik wojewódzki 57,1 a krajowy 66,6 pkt

Z powyższego wynika, że warunki przyrodnicze w odniesieniu do obszaru całej gminy Goniądz nie są zbyt korzystne.

Korzystnymi warunkami rozwoju funkcji rolniczej odznaczają się głównie tereny wysoczyznowe położone w południowo-wschodniej części gminy.

Z uwagi na jakość gleb i warunki produkcji rolniczej na terenie gminy Goniądz wyodrębniają się dwa obszary względnie jednorodne do rozwoju funkcji rolniczej, a mianowicie:

- obszar położony na wschód i południe od Goniądza. Jest to obszar typowo rolniczy, obejmujący dominującą część terenów rolniczych gminy. Charakteryzuje się stosunkowo dobrymi glebami (przewaga IV kl. bonitacyjnej), położeniem poza granicami Biebrzańskiego Parku Narodowego i w znacznej części poza jego strefą ochronną (otuliną) oraz dużą swobodą w zakresie działalności gospodarczej.
- obszar położony w zachodniej części gminy obejmujący tereny rolne w rejonie Osowca. Jest to obszar rolniczy charakteryzujący się stosunkowo niską jakością gleb i warunkami produkcji rolnej – przeważają gleby V i VI klasy bonitacyjnej oraz znacznymi podmokłościami mimo jego zmeliorowania. Z uwagi na warunki naturalne można go zaliczyć do obszarów o ograniczonej swobodzie gospodarowania.

#### 4.1.9. Lasy

Według podziału Polski na regiony przyrodniczo-leśne lasy gminy Goniądz leżą w II<sup>ej</sup> krainie przyrodniczo-leśnej – Mazursko-Podlaskiej Dzielnicy Wysoczyzny Bielsko-Podlaskiej i Dzielnicy Puszczy Augustowsko-Suwalskiej charakteryzującej się występowaniem prawie wszystkich nizinnych typów siedliskowych lasów, których rozmieszczenie jest wyraźnie zróżnicowane. W podziale administracyjnym lasy gminy Goniądz należą do Nadleśnictwa Knyszyn.

**Lesistość gminy Goniądz przedstawia się następująco (2016 rok):**

**Tabela 6**

Rok	Ogólna powierzchnia gminy w ha	powierzchnie lasów				razem [ha]	% udział lasów w ogólnej powierzchni gminy
		państwowe		prywatne			
		ha	%	ha	%		
2016	37668	8 641,88	72,53	3 273,00	27,43	11 914,88	31,6

Źródło: GUS

Lasy państwowe gospodarstwa leśnego, które zajmują 72,5% ogólnej powierzchni lasów gminy i 22,9% ogólnej powierzchni gminy oraz lasy prywatne stanowiące 27,4% ogólnej powierzchni lasów gminy i 8,7% ogólnej powierzchni gminy występują w stosunkowo zwartych kompleksach głównie w parku narodowym i w jego otulinie.

Największe kompleksy tych lasów to:

- obszar leśny położony na siedliskach mineralnych w południowej części gminy wzdłuż tzw. Carskiej Drogi. W kompleksie tym dominują drzewostany sosnowe na siedliskach borów i borów mieszanych. W części wschodniej tego kompleksu występują olsy a w obniżeniach międzymorenowych – bory bagienne. Są to lasy użytkowane gospodarczo, 90% tego kompleksu stanowią lasy państwowe a ca 10% lasy prywatne.
- obszar leśny położony na siedliskach bagiennych w zachodniej części gminy na północ od Wólki Piasecznej. Dominują brzeziny (brzeziny karpickie) i łozowiska. Lasy państwowe tego kompleksu stanowią ca 95%, a lasy prywatne tylko 5%.

- obszar leśny położony na siedliskach bagiennych i mineralnych w północnej części gminy. Dominująca część tych lasów objęta jest rezerwatem ścisłym „Czerwone Bagno”. Główne siedliska leśne tego obszaru to bór bagienno lub zbiorowiska boru mechowiskowego, brzeziny bagienne oraz zbiorowiska zaroślowe.

W północnej części tego kompleksu tuż poza rezerwatem „Czerwone Bagno” występują lasy na siedliskach mineralnych (sandr). Są to siedliska borowe stopniowo przechodzące w siedliska borów mieszanych i łąk, lokalnie występują także świerczyny.

Jest to obszar leśny o zróżnicowanej strukturze własnościowej, ca 60% stanowią lasy państwowe i ca 40% lasy prywatne. Są to lasy o nieokreślonej gospodarce leśnej i trudne do zagospodarowania.

Pozostałe lasy położone głównie na wysoczyźnie poza parkiem i jego otuliną występują w znacznym rozdrobieniu i stanowią własność prywatną gospodarstw rolnych.

Skład gatunkowy lasów w gminie Goniądz wg % udziału grup rodzajowych drzew przedstawia się jak niżej:

- 40% - sosna i modrzew,
- 4% - świerk,
- 2% - dąb, jesion, klon, jawór, wiąz,
- 39% - grab, brzoza i rabinia akacyjowa,
- 15% - olcha,
- 0% - osika, lipa, wierzba i topola.

Drzewostany wg klas wieku (lat) w % ogólnej powierzchni lasów przedstawiają się następująco:

- 1-20 K.W. – 10%,
- 21-40 K.W. – 21%,
- 41-60 K.W. – 25%,
- 61-80 K.W. – 22%,
- 81-100 K.W. – 13%
- > K.W. – 9%

Podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne dla lasów państwowych w gminie Goniądz przedstawiają się następująco:

- zatrudnienie w leśnictwie w osobach na 100 ha – 1,4,
- intensywność cięć – trzebień w m<sup>3</sup>/ha – 18,8,
- przeciętna zasobność w m<sup>3</sup>/ha – 185,
- przeciętny wiek drzewostanów – 61 lat.

Źródło: R.Pajda: Ekonomiczne scenariusze wdrożenia ekorozwoju na obszarze funkcjonalnym „Z.P.P” – Zeszyt 5 Białystok – Kraków 1996 r.

Gospodarka leśna w lasach państwowych prowadzona jest w oparciu o Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Knyszyn a w lasach prywatnych w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasów poszczególnych obrębów wsi.

Lasy na obszarze gminy Goniądz nie są zagrożone szkodliwym oddziaływaniem gazów i pyłów.

#### 4.1.10 Rolnictwo

Gospodarka gminy oparta jest o działalność rolniczą. Zgodnie z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego, w 2010 r. rolniczą działalność produkcyjną prowadziły 902 indywidualne gospodarstwa, w których zatrudnionych było ok. 3/4 mieszkańców.

Obszar gminy Goniądz należy do moniecko-sokólskiego rejonu produkcji rolniczej (wg IUNG w Puławach), który charakteryzuje się średnimi warunkami przyrodniczymi oraz średnią intensywnością produkcji rolniczej. Ma niewielki udział terenów chronionych i gleb marginalnych oraz dość korzystną strukturę obszarową gospodarstw rolnych. Charakteryzuje się dobrze rozwiniętą hodowlą bydła mlecznego i trzody, której w dużej mierze jest podporządkowana produkcja roślinna i hodowla koni. Osiąga on również dobre wyniki w produkcji ziemniaków i posiada ukształtowane tradycje w uprawie truskawek, a w jego obszarach chronionych realizowany jest program rolnośrodowiskowy.

Gospodarka rolna gminy Goniądz, tak jak i całego powiatu monieckiego, zdominowana jest przez indywidualne gospodarstwa rolne, w posiadaniu których znajdują się niemal wszystkie użytki rolne gminy. Według danych Spisu Rolnego z 2010 r. średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa prowadzącego działalność rolniczą była większa niż w powiecie oraz województwie i wynosiła 17,6 ha (w powiecie 16 ha, a w województwie 13,4 ha). Gmina posiada stosunkowo korzystną strukturę wielkości gospodarstw. Ich grunty nie są nadmiernie rozdrobnione. Wśród 902 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą licznie przeważają duże o wielkości powyżej 15 ha (343 szt., 38% ogółu) i średnie 5-10 ha (257 szt., 28,5%). Małych gospodarstw – mniejszych niż 1 ha – było zaledwie 7 (mniej niż 1%) i zajmowały one zaledwie 0,05% powierzchni całości. Taka struktura wielkości sprzyja intensyfikacji rolnictwa i podnosi jego efektywność (oszczędność czasu i paliwa, a także optymalne wykorzystanie maszyn).

Struktura agrarna gminy Goniądz województwa podlaskiego i powiatu monieckiego w 2014 r. wyglądała następująco:

- powierzchnia użytków rolnych – 15 477 ha, tj. 88,2% powierzchni ogólnej (województwo podlaskie - 60,2%, powiat moniecki – 59,5%),
- grunty orne – 9 787 ha, tj. 63,2% użytków rolnych (województwo podlaskie - 63,5%, powiat moniecki – 54,7%),
- łąki trwałe – 2 615 ha, tj. 16,9% użytków rolnych (województwo podlaskie - 17,1%, powiat moniecki - 24,1%),
- pastwiska trwałe – 3 025 ha, tj. 19,6% użytków rolnych (województwo podlaskie - 15,9%, powiat moniecki - 18,8%),
- nie zewidencjonowano powierzchni wykorzystywanej jako sady (województwo podlaskie - 0,4% użytków rolnych, powiat moniecki - 0,2%).

Wysoki udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni wskazuje na rolniczy charakter gminy. Jest najwyższy w miejscowościach położonych w części centralnej i południowej. Dominuje orne użytkowanie gruntów rolnych. Grunty orne średnio stanowią ponad 60% użytków rolnych. Największe powierzchnie użytków zielonych w ogólnej powierzchni użytków rolnych (w granicach 40-50%) występują w obszarze północnym gminy obejmującym dolinę i rozlewiska rzeki Biebrzy – jednak z uwagi na priorytet celów środowiskowych na tym terenie, posiadają one ograniczone zastosowanie w rolnictwie. W gminie nie zewidencjonowano powierzchni wykorzystywanej jako sady, jednakże materiały kartograficzne wskazują na istnienie drobnego, rozproszonego, w większości indywidualnego sadownictwa (jabłoń) oraz plantacji aronii.

Dominujący udział w zasiewach mają zboża. W 2010 r. w indywidualnych gospodarstwach rolnych zajmowały one ponad 86,8% obsianych gruntów ornych. Wśród nich największe powierzchnie zajmowały mieszanki zbożowe roślin jarych i pszenżyto ozime, których uprawy zajmowały ponad połowę zasiewów. Oprócz nich istotne znaczenie miały kolejno żyto i owies, a także już w mniejszym stopniu mieszanki zbożowe roślin ozimych, jęczmień jary, pszenica jara, pszenżyto jare, jęczmień ozimy oraz pszenica ozima. Uprawiane były w 870 gospodarstwach spośród 882, tj. w ponad 98% z nich. Zasiewy ziemniaków obejmowały ponad 384 ha (4,9% zasiewów) w 590 gospodarstwach, a kukurydza 287 ha.

Mniejsze znaczenie miały uprawy przemysłowe, które zewidencjonowano w 8 gospodarstwach oraz buraki cukrowe i warzywa gruntowe.

W czasie Spisu Rolnego z 2010 r. w gospodarstwach indywidualnych gminy odnotowano następujące ilości zwierząt gospodarskich:

- bydło – 11 749 sztuk w 657 gospodarstwach, w tym 6 059 sztuk krów,
- trzoda chlewna – 8 218 sztuk w 380 gospodarstwach, w tym 793 lochy,
- drób – 6 800 szt. w 409 gospodarstwach.

Poziom mechanizacji rolnictwa jest zadowalający. Niemal 90% gospodarstw rolnych posiada ciągnik (804 gospodarstwa). Na 902 gospodarstwa rolne przypada ich 1 487, co oznacza że w wielu gospodarstwach wykorzystuje się więcej niż jedną taką maszynę.

Stopień chemizacji rolnictwa jest względnie wysoki, zbliżony do średniej wojewódzkiej i powiatowej. Spośród gospodarstw rolnych 86% wykorzystuje nawozy mineralne (776 spośród 902), 82% nawozy azotowe, 18% nawozy fosforowe, 14% nawozy potasowe, 11% nawozy wapniowe, a 47% nawozy wieloskładnikowe. Na 1 ha użytków rolnych zużywa się przeciętnie 111 kg nawozów mineralnych (100,2 w powiecie i 104,8 w województwie), 63,1 kg nawozów azotowych (57,7 w powiecie i 60,3 w województwie), 28 kg nawozów fosforowych (22,6 w powiecie i 22,6 w województwie), 20 kg nawozów potasowych (19,8 w powiecie i 21,9 w województwie) i 8,3 kg nawozów wapniowych (8 w powiecie i 13,8 w województwie). Intensyfikacja rolnictwa pozwala na znaczne zwiększenie plonów, jednak równocześnie wywiera dużą presję na środowisko wodno-gruntowe.

#### **4.1.11. Fauna i flora**

Faunę i florę gminy Goniądz należy rozpatrywać w kontekście bagien biebrzańskich, gdyż to właśnie one są ostoją wielu cennych i unikalnych w skali Polski, a nawet całego kontynentu europejskiego, gatunków roślin i zwierząt.

Kotlina Biebrzańska utożsamiana z Bagnami Biebrzańskimi jest jedną z ości dzikiej przyrody w Europie. Rozlewiska Biebrzy położone w Obrębie Kotliny Biebrzańskiej to prawdziwe królestwo ptaków. Zanotowano tu 293 gatunki ptaków, w tym ponad 180 lęgowych, czyli 80 % polskiej awifauny. Dolina Biebrzy ma pod względem ornitologicznym szczególne znaczenie, zwłaszcza, że bagna zanikają w krajobrazie Europy, a ptaki tych środowisk tracą podstawę swego bytu. Występują tu izolowane stanowiska lęgowe gatunków borealnych, a także gatunków, których centrum zasięgu geograficznego znajduje się w strefie tajgi i tundry. Ponadto Kotlina Biebrzańska ma ogromne znaczenie dla wielu gatunków ptaków żerujących oraz wypoczywających w czasie corocznych wędrówek. Dla ptaków siewkowatych, wymagających rozległych, podmokłych obszarów, Biebrza stanowi jedną z najważniejszych ości w Europie Środkowej. Jest najważniejszą ostoją dubelta, kropiatki, orlika grubodziobego, rybitwy białoskrzydłej i derkacza w Europie Środkowej i Zachodniej. Jest też ważnym "przystankiem" dla migrujących siewkowców, kaczek, gęsi i żurawi. Najbardziej charakterystyczne gatunki lęgowe dla doliny Biebrzy to: bojownik batalion, 4 gatunki bekasów, w tym dubelt i sporadycznie lęgowy bekasik, kulik wielki, biegus zmienny, żuraw, mewa mała, 5 gatunków rybitw, w tym białoskrzydła i białowąsa, puchacz, orlik krzykliwy. Dla wodniczki Bagna Biebrzańskie mają znaczenie wyjątkowe – być może od utrzymania biebrzańskich turzycowisk w stanie niezmienionym zależeć będzie istnienie tego gatunku. Kotlina Biebrzy jest jednym z nielicznych miejsc w Polsce, gdzie można jeszcze spotkać cietrzewia i sowę błotną.

Spośród ssaków na terenie Bagien Biebrzańskich występują:



- łoś, który jedynie tu przetrwał okres II wojny światowej i dzięki ochronie rozmnożył się i rozprzestrzenił na terenie Polski
- jelen szlachetny, sarna, dzik, zając szarak, bóbr europejski
- wilk, lis, jenot, borsuk, tchórz zwyczajny, kuna leśna, wydra europejska, gronostaj, łasica.

Ponadto żyje tu 17 gatunków drobnych ssaków, a wśród nich najliczniejsze i najbardziej rozpowszechnione są: orzesznica, ryjówka malutka, badylarka, nornik północny i smuzka. W wodach Biebrzy żyje wiele gatunków ryb: szczupak, sum, węgorz, a także typowe dla pogórza kleń i brzana. Ichtyofauna dorzecza Biebrzy liczy 36 gatunków ryb oraz wielką rzadkość: minoga ukraińskiego - gatunku charakterystycznego dla wschodniej części Morza Czarnego. Liczebność i biomasa ryb jest tu znacznie wyższa niż w innych nizinnych rzekach Polski. Stwierdzono obecność 5 gatunków gadów oraz 12 gatunków płazów a w rupie bezkręgowców stwierdzono ponad 700 gat. motyli, w tym 94 gatunki motyli dziennych. Wykazano obecność 448 gatunków pajaków, wśród nich znaczący udział (71) mają gatunki rzadkie znane z nie więcej niż 3-5 stanowisk w kraju, a 10 gatunków pajaków znanych jest tylko stąd. Do tej pory poznano ponad 500 gatunków chrząszczy, 42 gat. chruścików i 19 gat. pijawek.

W bogato zróżnicowanej szacie roślinnej Kotliny Biebrzańskiej rolę dominującą spełniają zbiorowiska siedlisk wodno – błotnych i torfowiskowych (turzycowiska, szuwały, roślinność mszysto – turzycowa i łąkowa) oraz zaroślowe i leśne (olsowe, grądowe, łągowe, borowe).

Roślinność zbiorowisk wodnych to: rzęsa drobna, trzcina pospolita, łączeń baldaszkowy, grąźel żółty, żabiściek, rzęsa trójrowkowa, osoka aloesowata, rdestnica połyskująca, belia jeziorna, sitowie jeziorne, grzybień biała. Miejscem występowania tych gatunków jest przede wszystkim rzeka, a zwłaszcza jej starorzecza.

Roślinność zbiorowisk torfowiskowych charakteryzuje: brzoza niska, jaskier jęczycznik, turzyca pospolita, gnidosz bagienny, gorycz błotny, knieć błotna, czernień błotna, wątlík błotny, wełnianka szerokolistna i wąskolistna, okrzęznica bagienna, bagno zwyczajne, skalnica torfowiskowa, borówka bagienna, rosiczka okrągłolistna, bagnica torfowa.

Siedliska roślin zbiorowisk leśnych to: bluszcz, konwalia majowa, widłak goździsty, naparstnica zwyczajna, kokoryczka wonna, groszek wiosenny, przylaszczka pospolita, gajowiec żółty, szczawik zajęczy, manna gajowa, orlik pospolity, skrzyp olbrzymi, sałatnik leśny.

Częstym zjawiskiem na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego są lasy grądowe. Grądy mają charakter lasów liściastych, w których dominują: grab zwyczajny, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, klon zwyczajny, wiąz górski, jesion wyniosły oraz leszczyna. Dużą powierzchnię obszarów wydmowych Doliny Biebrzy porastają bory sosnowe i sosnowo – świerkowe. Ze względu na piaszczyste podłoże, najczęściej spotykane to sosnowe bory suche, gdzie obok sosny licznie występują jałowce. Nieco liczniejsze siedliska zajmuje bór świeży, z sosną, świerkiem i czasem brzozą. Może także wystąpić jałowiec, jarzębina i kruszyna pospolita. Bory mieszane występują na jeszcze bardziej żyznych siedliskach. Obok sosny i świerka pojawia się tu dąb i grab. Środowiska najbardziej wilgotne zajmują bory bagienne, ze skarłłą sosną, świerkiem i omszoną brzozą.

W zbiorowiskach roślinnych występujących na obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego spotyka się wiele roślin rzadkich, ginących lub zagrożonych wyginięciem w Polsce. Kilka gatunków wymaga stosowania nawet ochrony międzynarodowej, choć niestety nie wszystkie z nich zostały objęte ochroną ścisłą w Polsce. Do tej grupy należą: skalnica torfowiskowa, potocznik wąskolistny, wełnianka delikatna, ozorka zielona, obuwik pospolity, sasanka otwarta, gnieźnik leśny, brzoza niska, która jest gatunkiem reliktowym, czyli takim który jest bliski wyginięcia lub na obecnie ograniczony zasięg występowania. Z innych gatunków reliktowych występujących w Biebrzańskim Parku Narodowym warto poznać

wierzbę lapońską, bluszcz pospolity, wielosił błękitny, gnidosz królewski oraz dość popularne na Bagnach Biebrzańskich bagno zwyczajne.

#### 4.1.12. Klimat

Warunki klimatyczne gminy Goniądz znacznie odbiegają od warunków panujących w Polsce środkowej i zachodniej. Mieszczą się one w ogólnej charakterystyce Niziny Północnopodlaskiej.

W podziale województwa białostockiego na krainy klimatyczne (wg S.J. Pióro – 1973r.) obszar wysoczyzny gminy Goniądz zaliczony został do Krainy Wysoczyzn Północnopodlaskich (Wysoczyzna Białostocka). Natomiast obszary położone w dolinie Biebrzy zaliczone zostały do Krainy Kotliny Biebrzańskiej, która charakteryzuje się nieco odmiennym reżymem opadowym, wilgotnością powietrza, częstotliwością występowania burz i gradów, okresem zalegania pokrywy śnieżnej oraz swoistym przebiegiem zachmurzenia.

Klimat Kotliny Biebrzańskiej wywiera swój wpływ na przyległe nisko położone obszary Wysoczyzny Białostockiej (południowo-wschodnia część gminy) co uwidacznia się przez zwiększoną wilgotność powietrza, niższe temperatury wiosny i lata oraz nieco wyższe w listopadzie i grudniu.

Poniższą charakterystykę klimatu obszaru gminy oparto głównie o dane meteorologiczne ze stacji Biebrza, Dębowo, Osowiec i Mońki z okresu lat 1948-1967 wg opracowania S.J. Pióro „Klimat województwa białostockiego”.

Dane stacji klimatologicznej Biebrza oraz stacji opadowej Dębowo i częściowo Osowiec reprezentują Kotlinę Biebrzańską ca dane stacji klimatologicznej Białystok i Mońki Wysoczyznę Białostocką.

#### Temperatura.

**Rozkład roczny temperatury w °C, średnie oraz absolutne maksyma i minima ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.**

**Tabela 7**

L.p.	Stacja meteorologiczna	Rodzaj obserwacji	miesiące												średni a roczna
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1.	Biabrza	Śr.	-4,4	-4,6	-1,2	6,5	11,9	15,8	17,1	16,0	12,1	7,0	2,0	-1,6	6,4
		Max.	6,9	11,9	16,6	25,7	30,7	31,4	34,8	35,1	30,8	24,4	16,3	13,5	
		Min.	-	-35,3	-30,0	-8,2	-6,4	0,9	1,7	0,7	-4,8	-12,4	-20,3	-27,1	
2.	Białystok	Śr.	-4,3	-4,2	-0,6	7,2	12,9	16,7	18,0	16,7	12,6	7,5	2,2	-1,6	6,9
		Max.	7,7	9,9	17,2	29,3	31,7	32,4	36,0	34,6	30,9	25,4	16,5	13,8	
		Min.	-38,4	-30,8	-22,6	-6,9	-4,3	-0,7	5,3	-0,8	-3,8	-11,2	-20,7	-22,5	

Istotnym uwarunkowaniem wynikającym głównie z rozkładu temperatury jest to, że:

- przejście średniej temperatury dobowej przez tzw. progi termiczne przypada dla 0°C (okres gospodarczy) w Białymstoku na ca 20 marca i ca 30 listopada a w Biebrzy na 23 marca i 26 listopada; dla 5°C (okres wegetacyjny) w Białymstoku na 7 kwietnia i 3 listopada, w Biebrzy na 9 kwietnia i 27 października; dla 15°C w Białymstoku na 25 maja i 5 września, w Biebrzy na 4 czerwca i 25 sierpnia,
- okres wegetacyjny trwa średnio w Białymstoku 200 dni a w Biebrzy kształtuje się w przedziale 196-186 dni,
- średni okres bezprzymrozkowy w Białymstoku wynosi 155 dni a w Biebrzy ca 124 dni,

- pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio w Białymstoku ca 96 dni a w Biebrzy ca 74,7 dni i ca 86,4 dnia w Dębowie.

### Opady atmosferyczne.

Średni roczny rozkład opadów atmosferycznych, sumy maksymalne i minimalne oraz wskaźnik opadów okresu wegetacyjnego przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

**Tabela 8**

L.p.	Stacja meteorologiczna	Rodzaj obserwacji	miesiące												średni a roczna	Wskaźnik % V-X
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1.	Biabrze	Śr.	22	23	23	37	48	60	84	76	45	38	43	36	535	65,3
2.	Dębówo	Śr.	21	24	23	35	49	63	67	73	53	35	38	31	510	66,7
		Max.	49	42	56	60	96	116	115	167	141	113	85	77	672	
		Min.	7	3	2	14	14	19	12	6	13	1	18	11	302	
3.	Osowiec	Śr.	28	31	27	39	51	66	78	71	52	35	48	39	565	62,5
		Max.	50	51	54	70	111	123	134	145	170	92	113	110	753	
		Min.	12	6	6	13	18	16	9	22	9	1	16	9	369	
4.	Mońki	Śr.	30	35	30	37	53	71	76	79	52	42	45	39	587	63,5

Ponadto:

- średnia roczna częstotliwość burz (okres 1953-1967) wynosiła: w Biebrzy – 13,7; w Osowcu – 11,6 i w Mońkach – 14,9,
- obszar na kierunku Osowiec-Mońki charakteryzuje się dużą częstotliwością gradów – do 6 przypadków,
- średnia roczna wilgotność powietrza w Kotlinie Biebrzańskiej wynosi 84% a na wysoczyźnie utrzymuje się w granicach 82-83%,
- średnie roczne zachmurzenie na pograniczu wysoczyzny z doliną Biebrzy wynosi 6,8 pokrycia nieba. Ilość dni pochmurnych od 155 do 166 a pogodnych 26-27 dni,
- średnia suma godzin usłonecznienia (okres 1955-1967) w miesiącach VI-VIII w Biebrzy wynosiła 634,0 (43,2%) a w Białymstoku 661,2 (43,4%).

### Dynamika powietrza atmosferycznego.

Rozkład średniej częstotliwości wiatrów i prędkości w m/s na poszczególne kierunki oraz częstotliwość ciszy za okres obserwacji 1953-1967 ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

**Tabela 9**

L.p.	Stacja meteorologiczna	%	Kierunki								cisza w %
			Vm/s	N	NE	E	SE	S	SW	W	
1.	Biebrza	%	10,6	7,5	10,9	11,0	10,7	16,2	18,8	14,3	20,0
		V	3,3	3,4	3,3	3,5	3,7	4,3	4,4	3,4	
2.	Białystok	%	8,9	6,7	8,2	12,3	13,1	17,5	20,4	12,9	12,9
		V	2,9	3,0	3,4	3,7	3,5	3,5	3,5	3,6	

Częstotliwość wiatrów z kierunków zachodnich (NW, W, SW) w Biebrzy osiąga 49,3%, w Białymstoku 50,8%, a wiatrów wschodnich (NE, E, SE) w Biebrzy 29,4% i w Białymstoku 27,2%.

Reasumując należy stwierdzić, że warunki klimatyczne gminy Goniądz nie stanowią bariery w rozwoju gospodarczym a w szczególności w rozwoju rolnictwa i turystyki.

#### **4.2. Powiązania przyrodnicze oraz prawna ochrona przyrody**

W strukturze obszaru gminy Goniądz istotną rolę odgrywają jej przyrodnicze struktury funkcjonalno-przyrodnicze tworzące tzw. system ekologiczny gminy.

Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego gminy należą:

a) doliny rzek, a w tym:

- dolina rzeki Biebrzy jako element wielkoprzestrzenny tworzący układ powiązań przyrodniczych o znaczeniu ponadregionalnym (E.K.S.O.CH.) i funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, dydaktyczno-naukowej, krajobrazowej, turystycznej i gospodarczej.
- dolina rzeki Ełk (dolny odcinek) – wielkoprzestrzenny element systemu przyrodniczego o znaczeniu regionalnym i funkcjach: ekologicznej, krajobrazowej i gospodarczej.
- doliny rzek – Boberka, Czarna Struga, Gołda, Kanał Woźnawiejski i inne doliny mniejszych cieków wodnych jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, krajobrazowych i gospodarczych
- Szczegółowa charakterystyka i znaczenie w/w elementów została omówiona w pkt 1.4.1. niniejszego tekstu.

b) Wszystkie kompleksy leśne jako istotne elementy systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach ekologicznych, gospodarczych i krajobrazowych. W większości lasy te w powiązaniu z ciągami ekologicznymi ekosystemu dolin rzecznych zachowują układ ciągłości przestrzennej systemu.

Szczegółowa charakterystyka i znaczenie tych elementów została zawarta w pkt 1.6. niniejszych uwarunkowań.

c) Elementami wspomagającymi i współdziałającymi w zakresie funkcjonowania systemu ekologicznego gminy są tereny otwarte o charakterze rolno-osadniczym, głównie tereny upraw polowych i zieleni towarzyszącej osadnictwu ze szczególną funkcją miasta Goniądz.

d) Podstawowym warunkiem rozwoju gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego gminy jest zachowanie walorów w/w struktur środowiska przyrodniczego z jednoczesnym zapewnieniem możliwości jego właściwego funkcjonowania.

W związku z powyższym obszary systemu ekologicznego (strefy ekologicznej) gminy podlegać powinny ochronie przed zainwestowaniem i degradacją, głównie sanitarną.

e) Wszystkie pozostałe obszary tj. poza systemem przyrodniczym (terenami otwartymi) posiadają warunki abiotyczne do rozwoju różnych form osadnictwa i zabudowy. Przy czym należy podkreślić, że są to zarazem obszary o podstawowych wartościach rolniczej przestrzeni produkcyjnej stwarzających odpowiednie warunki do rozwoju określonych form gospodarki żywnościowej.

Na terenie gminy Goniądz znajdują się następujące obszary i obiekty prawnie chronione:

- Obszar Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z jego strefą ochronną (otuliną) obejmujący znaczną część Kotliny Biebrzańskiej charakteryzującej się specyficzną dla dolin rzecznych strefowością roślinności, bogactwem ornitofauny oraz największym i najbardziej naturalnymi w Środkowej Europie kompleksami torfowisk.

Biebrzański Park Narodowy ma rekomendacje do uznania za Obiekt Dziedzictwa Światowego wydane przez Komisję Parków Narodowych i Obszarów Chronionych

IUCN (Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych) oraz Federację Parków Narodowych i Parków Natury Europy. Są to tereny rozwoju głównie turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz badań naukowo-dydaktycznych na skalę krajową i międzynarodową. Podstawę prawną działania Biebrzańskiego Parku Narodowego stanowi rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 86, poz. 399).

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Doliny Biebrzy” ustanowiony Uchwałą Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 2121)
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006) ujęty w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.),
- *Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH 200008 ujęty Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (Dz.U.2022 poz. 362) projektowany Specjalny Obszaru Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Dolina Biebrzy” (PLH 200008), zatwierdzony przez Komisję Europejską,*
- pomniki przyrody:

Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 1,07 m i wysokości 4,50 m położony w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego w miejscowości Olszowa Droga. Uznany za pomnik przyrody w drodze zarządzenia Wojewody Łomżyńskiego Nr 58/83 z dnia 31.12.1983r.

Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 0,54 m i wysokości 5 m – j.w.

Wiąz polny o obwodzie na wysokości 1,3 m – 270 cm i wysokości 19 m położony w m. Goniądz ul. Wojska Polskiego 29 – właściciel Zarząd Miasta Goniądz. Uznany za pomnik przyrody – rozporządzenie Wojewody Łomżyńskiego Nr 5/92 z dnia 12.03.1992 r.

Dąb szypułkowy w wieku 200 lat (powalony uderzeniem pioruna) położony w Leśnictwie Tajno oddz. 181f – B.P.N. rozporządzenie uznające za p.p. – jw.

Obszarami nieobjętymi ochroną prawdą, lecz istotnymi z punktu widzenia sieci ekologicznej NATURA 2000, są korytarze ekologiczne. Na terenie gminy Goniądz znajduje się *Obszar węzłowy sieci ekologicznej województwa – Dolina Biebrzy GKPn-1 oraz uzupełniający korytarz ekologiczny KPn-3A* Dolina Biebrzy - Puszcza Knyszyńska – Zachodni. Lokalnym korytarzem ekologicznym, połączonym z doliną Biebrzy jest rzeka Czarna Struga. Ze względu na specyficzne warunki w obrębie doliny mogą wystąpić gatunki uważane za rzadkie i objęte ochroną.

### **4.3. Jakość środowiska, jego zagrożenia oraz identyfikacja źródeł tych zagrożeń**

#### **4.3.1. Degradacja powierzchni ziemi**

##### **d) Zagrożenia powodowane eksploatacją surowców mineralnych.**

Powierzchniowa degradacja i dewastacja terenów a zwłaszcza rzeźby terenu związana jest głównie z eksploatacją surowców mineralnych.

Wielkość i zakres eksploatacji surowców mineralnych wraz z określeniem potrzeb rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych szczegółowo przedstawiono w pkt 1.3.2. niniejszego tekstu.

Ponadto w zależności od głębokości eksploatacji surowców oraz sposobu ich wydobywania (np. sprzętem mechanicznym) istnieje możliwość zarówno zakłócenia

układu funkcjonowania wód wglębnych jak i ich chemicznego zanieczyszczenia (smary, oleje itp.).

e) Zagrożenia odpadami.

**Odpady przemysłowe**

Ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), na terenie powiatu monieckiego w 2014 r. wyniosła 119,3 tys. ton co stanowiło 9,4 % odpadów wytworzonych na terenie całego województwa. W 2013 r. ilość odpadów przemysłowych poddanych procesom odzysku wyniosła 99,3%.

**Odpady komunalne**

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty handlowo- usługowe, szkoły, przedszkola, obiekty turystyczne i targowiska. W 2014 r. zebrano 5369,52 ton zmieszanych odpadów komunalnych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 127,2 kg/rok. Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich kierowanie na składowiska. Od 1 stycznia 2012 r. obowiązuje ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gmina ma za zadanie zapewnić odbieranie i właściwe - ekologicznie bezpieczne zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych z możliwością selektywnego zbierania. Zgodnie z głównymi założeniami nowelizacji przepisów, zmieszane odpady komunalne, odpady zielone (z pielęgnacji terenów zielonych oraz targowisk), pozostałości po sortowaniu odpadów komunalnych przeznaczone do składowania należy kierować do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK). Odpady te powinny zostać zagospodarowane w regionie gospodarki odpadami (z wyjątkiem kierowania ich do instalacji zastępczej wyznaczonej w Wojewódzkim Programie Gospodarki Odpadami w sytuacji awaryjnej lub braku RIPOK).

Gmina Goniądz należy do północnego regionu gospodarki odpadami, w którym regionalne stacje gospodarki odpadami znajdują się w Koszarówce (gm. Grajewo) oraz w Zielonem Kamedulskim (gm. Suwałki).

**Odpady niebezpieczne**

W bazie WSO5 w 2014 roku zgromadzono informacje o 20 producentach odpadów niebezpiecznych. Pod względem ilości najwięcej odpadów wytworzyło Przedsiębiorstwo "TOOLCO" Kazimierz Mitroszewski w Mońkach – 23,46 ton. Do znaczących wytwórców odpadów należał również Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mońkach – 16,04 ton.

Na terenie powiatu wytworzono 45,4 ton odpadów niebezpiecznych, zebrano 12,8 ton natomiast odzyskano w instalacji 1,26 ton.

Największą grupę stanowiły odpady z chemicznej obróbki i powlekania metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali niezależnych – 23,18 ton. Dużą grupą były również odpady medyczne w ilości 16,3 ton.

#### **4.3.2. Zanieczyszczenie gleb**

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska IUNG prowadzi co 5 lat monitoring chemizmu gleb ornych. Ma on na celu śledzenie stanu właściwości fizycznych, fizykochemicznych i chemicznych gleb gruntów ornych oraz zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi, wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi i siarką siarczanową.

Zawartości metali śladowych zostały ocenione w oparciu o Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. (Dz.U. Nr 165, poz. 1359) w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi, który wprowadza liczby graniczne zawartości metali, oraz wytycznych IUNG (1993), opartych na całkowitych zawartościach metali i właściwościach gleby (odczyn, zawartość części spławialnych, zawartość próchnicy).

Na terenie województwa podlaskiego znajduje się 6 takich punktów pomiarowych i w każdym z nich poziom stężenia metali śladowych jest znacznie poniżej normy. W punkcie najbliższym, znajdującym się w Kacprowie gm. Grajewo, ilość każdego z badanych metali śladowych w glebie w latach 1995-2010 spadła.

Korzystny wpływ na bilans składników mineralnych i substancji organicznej w glebach ma rosnący poziom pogłowia zwierząt naturalnych i wynikający z tego zwiększanie ilości nawozów naturalnych wprowadzanych do gleb.

Degradacja gleb może następować wskutek: nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w podstawowe składniki pokarmowe roślin: fosfor, potas, magnez, zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi. W wyniku niekorzystnych zmian rzeźby terenu, gleb, warunków wodnych i szaty roślinnej następują procesy degradacji – obniżenia się wartości użytkowej gruntu lub dewastacji – całkowitej utraty wartości użytkowej gruntu. Przyczyną zachodzących zmian może być działalność przemysłowa, agrotechniczna, bytowa człowieka lub działanie sił przyrody (pożary, susze, erozja).

Zagrożeniem dla gleb jest powierzchniowa erozja wietrzna i wodna. Erozja wietrzna występuje głównie na obszarach gleb lekkich, zawierających znaczne ilości frakcji pyłowych. Na terenie gminy nie występują obszary silnie zagrożone erozją. Erozję gleb przyspiesza działalność człowieka poprzez niszczenie szaty roślinnej, nieprawidłową uprawę gruntów i dobór roślin uprawnych, odwadnianie bagien itp.

Gleby pozostające pod wpływem głównych ciągów komunikacyjnych, ulegają systematycznej degradacji. Wywołana jest ona kumulacją w glebie toksycznych związków chemicznych pochodzących ze spalin oraz pyłów ścieranych opon i nawierzchni jezdni.

Rozdrobnienie zabudowy, szczególnie zabudowy niezwiązanej z rolnictwem, ogranicza przestrzeń o jednorodnym użytkowaniu rolniczym i przyczynia się do rozdrobnienia gospodarstw. Znaczne rozdrobnienie gospodarstw i rozproszona zabudowa mieszkaniowa sprzyja dalszej degradacji gleb oraz zaburzeniom w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego: zmiany w lokalnych ciągach ekologicznych, eliminacja zadrzewień i zakrzewień śródpolnych stanowiących ostoję drobnej zwierzyny.

Ochrona roślinności śródpolnej jest istotna ze względu na jej rolę w strukturze przyrodniczej obszaru (przeciwdziałanie nadmiernemu uproszczeniu agrocenoz, zachowanie bioróżnorodności terenów rolnych) oraz poprawę warunków agroklimatycznych (zmniejszenie erozji wietrznej gleb, dłuższe utrzymywanie pokrywy śnieżnej, zwiększenie wilgotności).

Zagrożeniami dla gleb mogą być:

- intensyfikacja i chemizacja produkcji rolnej (wzrost nawożenia, stosowanie pestycydów),
- wprowadzanie monokultur uprawowych,
- zanik lokalnych odmian roślin uprawnych i raz zwierząt hodowlanych,
- wzmożone procesy erozyjne,
- wprowadzanie do gleb ścieków komunalnych i przemysłowych,
- powstawanie dzikich wysypisk odpadów komunalnych,
- emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych,
- posypywanie nawierzchni dróg solami powodujące nadmierne zasolenie gleb wzdłuż dróg.

#### **4.3.3. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.**

Stan czystości wód powierzchniowych został omówiony w pkt 4.1.5. lit. d niniejszego tekstu, w podziemnych w pkt. 4.1.6.

Potencjalne zagrożenia zarówno dla wód powierzchniowych jak i gruntowych może stanowić brak oczyszczalni ścieków w rejonach grupowego zwodociągowania wsi.

Na stan czystości wód może także negatywnie wpływać działalność związana z produkcją rolną a zwłaszcza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków chemicznej ochrony roślin.

Zagrożenie dla wód a zwłaszcza wód podziemnych stanowi również nieprawidłowa utylizacja odpadów a w szczególności tych odpadów, które zawierają różnego rodzaju niebezpieczne związki toksyczne. Przy czym nadmienia się, że szczególnej ochronie wód podziemnych podlega obszar G.Z.P.W. – Pradolina Biebrza.

#### **4.3.4. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.**

Gmina Goniądz charakteryzuje się stosunkowo czystym powietrzem atmosferycznym.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są kotłownie lokalne i paleniska indywidualne oraz transport.

W strukturze zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego dominują zanieczyszczenia pyłowe i gazowe pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw stałych, głównie węgla kamiennego, koksu i drewna.

Z uwagi na tendencje wzrostowe natężenia ruchu kołowego na terenie gminy należy liczyć się także ze skażeniami pochodzenia komunikacyjnego a zwłaszcza wzdłuż drogi krajowej nr 669 Białystok-Knyszyn-Mońki-Osowiec-Ełk oraz drogi wojewódzkiej nr 670 Osowiec-Goniądz-Suchowola.

Aktualnie zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu i ołowiem wzdłuż w/w tras jak i innych są niewielkie i nie stwarzają zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi.

Ogólnie rzecz biorąc zanieczyszczenia atmosferyczne na terenie gminy Goniądz są o wiele niższe od wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu.

Listę substancji zanieczyszczających, dopuszczalne wartości stężeń tych substancji w powietrzu oraz czas ich obowiązywania na terenie gminy poza obszarem parku narodowego określa Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 kwietnia 1998r. (Dz. U. Nr 55, poz. 355).

Natomiast w obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego listę substancji zanieczyszczających, dopuszczalne wartości stężeń tych substancji w powietrzu określa Załącznik nr 2 do w/w rozporządzenia.

Jednocześnie stwierdza się, że ocena sytuacji radiologicznej w oparciu o wyniki pomiarów skażeń dokonanych przez specjalistyczne jednostki nie wykazała żadnych zagrożeń dla środowiska i ludzi na terenie gminy i całego województwa

#### **4.3.5. Przekształcenie szaty roślinnej**

Flora gminy Goniadzy systematycznie poddawana jest antropopresji, która doprowadziła do zubożenia ekosystemów i zmniejszenia lokalnej bioróżnorodności.

Głównym zagrożeniem dla gatunków roślin jest zmiana charakteru ich siedlisk. Problem ten odnosi się szczególnie do roślin naczyniowych. Tereny podmokłe są niezwykle bogatym i cennym elementem szaty roślinnej gminy. Zmiany hydrologiczne w dolinie Biebrzy mogą doprowadzić do zmniejszenia się powierzchni podmokłych lub do niekorzystnych zmian w ich strukturze.

Zachowanie różnorodności siedlisk to problem odnoszący się również do zasobów grzybów. Reprezentują one ogromny potencjał mikrobiologiczny, lecz ich ochrona możliwa jest tylko w kompleksowym ujęciu środowiska. Zagrożenie grzybów często ma charakter bezpośredni ze strony ich amatorów. Niebezpieczeństwo dla grzybów polega nie tylko na zbieraniu owocników, chociaż nadmierny ich zbiór może osłabić naturalną zdolność biologicznej odnowy grzybów. Niebezpieczeństwo tkwi również w niszczeniu owocników



Nie zbieranych oraz uszkodzeń grzybów wskutek zrywania warstwy mszaków, usuwania ściółki i rozgrzebywania powierzchni gleby.

W odniesieniu do porostów najważniejszym problemem jest zachowanie całej równowagi taksonomicznej oraz utrzymanie pełnej naturalnej różnorodności siedliskowej: stare drzewa, murszejące drewno, skały, gleba.

Spośród przyczyn powodujących spadek zasobności roślinności segetalnej należy wymienić: melioracje odwadniające, nawożenie mineralne i stosowanie herbicydów, zaniechanie upraw, rozwój budownictwa i inwestycji turystyczno-rekreacyjnych.

Powierzchnia lasów w gminie Goniądz utrzymuje się na stałym poziomie z niewielką tendencją rosnącą od 29,4 % w 2002 roku do 31,6 % w 2015 r.

#### **4.3.6. Przekształcenie świata zwierzęcego**

Największym zagrożeniem dla świata zwierząt są zmiany środowiska wywołane gospodarczą działalnością człowieka, zmierzającą do coraz lepszego wykorzystania gruntów. Wpływa to na zmniejszanie się siedlisk oraz ich fragmentaryzację. Narastanie tego procesu prowadzi do izolacji poszczególnych populacji, zmniejszania się ich a nawet zanikania, co wiąże się ze spadkiem bioróżnorodności.

Kolejnym zagrożeniem jest wprowadzanie barier ekologicznych. Szlaki komunikacyjne wpływają na rozmieszczenie roślin i zwierząt, a także wprowadzają nowe ukształtowanie pewnych procesów. Rozcięcie jednorodnych ekosystemów (lasów, łąk, pól uprawnych) powoduje rozdzielenie populacji roślin i zwierząt i może prowadzić do odcięcia osobników od miejsc rozrodu lub bazy pokarmowej.

Byt wielu gatunków zwierząt jest zagrożony intensyfikacją produkcji rolnej i leśnej. Ulepszanie metod upraw roli, szczególnie stosowanie pestycydów, prowadzi do ubożenia fauny. Istotnym zagrożeniem jest również penetracja ludzka terenów leśnych, szczególnie w okresie letnio-wiosennym. Zwierzyna jest niepokoiona i prześlazana ze swoich naturalnych ostoi

#### **4.3.7. Emisja hałasu**

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112):

Główne źródła hałasu stanowi zazwyczaj przemysł i komunikacja. Zagrożenia tego rodzaju hałasem na terenie gminy są praktycznie znikome. Pewne lokalne uciążliwości w tym zakresie mogą wystąpić w rejonie stacji kolejowej Osowiec Twierdza oraz w rejonach funkcjonowania istniejących drobnych zakładów produkcyjnych oraz usługowych działających na podstawie wpisu do ewidencji zakładów prowadzących działalność gospodarczą.

W takich przypadkach należy przestrzegać zasadę, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne natężenie nie mogą sięgać poza obręb działki, na której są wytwarzane.

Natomiast w celu ograniczenia ewentualnych uciążliwości wynikających z nadmiernego hałasu komunikacyjnego należy stosować zabezpieczenia techniczne w trakcie modernizacji, przebudowy i budowy dróg głównych w miejscach ich szczególnej uciążliwości dla otoczenia, co może wymagać uprzedniego wykonania oceny uciążliwości określonej trasy komunikacyjnej.

Przez teren gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo ze stacją transformatorową rozdzielczą RPZ 110/15kV zlokalizowaną w Osowcu.

#### 4.3.8. Emisja pól elektromagnetycznych

Na obszarze gminy Goniądz głównym urządzeniem wytwarzającym elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące szkodliwe dla ludzi i środowiska jest napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo.

Od w/w linii WN 110 kV należy zachowywać strefę ochronną o szerokości – min. 14,5 m od skrajnego przewodu linii przy zalecanej odległości od osi linii 40 m. Szczegółowe zasady ochrony przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska dopuszczalne poziomy promieniowania jakie mogą występować w środowisku oraz wymagań obowiązujących przy wykorzystaniu pomiarów kontrolnych, promieniowanie określają *przepisy odrębne*. rozporządzenie Ministra OŚZNiL z dnia 11 sierpnia 1998r. (Dz. U. Nr 107, poz. 676).

#### 4.3.9. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami

Obszar gminy Goniądz charakteryzuje się stosunkowo niewielkim stopniem przekształcenia środowiska przyrodniczego. Źródła powstawania zagrożeń i konfliktów ze środowiskiem przyrodniczym wynikają głównie z:

- rozwoju i funkcjonowania miasta Goniądza oraz innych jednostek osadniczych położonych w obrębie obszaru gminy a także poza jej granicami administracyjnymi zwłaszcza położonych w górę rzeki Biebrzy,
- sposobu składowania i utylizacji odpadów stałych i płynnych,
- intensyfikacji rolnictwa – nawożenie i chemiczna ochrona roślin,
- eksploatacja surowców mineralnych,
- natężenia ruchu i transportu komunikacyjnego.

#### 4.3.10 Główne wnioski do kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

1. Utrzymanie wartości i walorów terenów aktywnych biologicznie tworzących system ekologiczny w strukturze przestrzennej obszaru gminy.
2. Utrzymanie naturalności i ciągłości terenów systemu ekologicznego jako warunku niekolidyjnego ich funkcjonowania z rozwojem zainwestowania gminy.
3. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności ujęć wód komunalnych, wód rzeki Biebrzy i G.Z.W.P. „Pradolina Biebrza”, przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i nadmierną eksploatacją – stosowanie do ustalonych klas czystości i nienaruszalności przepływów biologicznych rzek i jakości wód G.Z.W.P.

W tym także wnioskuje się o potrzebę:

- skutecznego rozwiązywania, unieszkodliwiania ścieków w rejonach grupowego zwodociągowania wsi,
  - poprawy dyspozycyjności wód w elementarnych zlewniach obszaru gminy.
4. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery pochodzących ze źródeł energetycznych i zakładów przemysłowych oraz komunikacji. Promowanie ekologicznych źródeł energii i korzystnych energetycznie rozwiązań technologicznych by ograniczyć emisję zanieczyszczeń z rozproszonych źródeł sektora komunalno-bytowego. Ochrona zabudowy mieszkaniowej i walorów przyrodniczych przed negatywnym wpływem zanieczyszczeń atmosferycznych – stosowanie do obowiązujących norm państwowych. Zmniejszenie emisji energetycznych można będzie osiągnąć m.in. poprzez gazyfikację gminy.

5. Niwelacja zagrożeń hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym głównie w obszarach stałego zamieszkania ludzi i obszarach rekreacji.
6. Ochrona i racjonalne gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną, a w tym ochrona przed:
  - zanieczyszczeniami odpadami stałymi i płynnymi,
  - nieuzasadnionym przeznaczaniem wartościowych gruntów rolnych na cele inne niż rolnicze,
  - negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.Preferowanie z ew. ukierunkowaniem rozwoju rolnictwa ekologicznego zapewniającego produkcję „zdrowej żywności”, szczególnie z uwagi na możliwość rozwoju turystyki powiązanej z funkcjonowaniem Biebrzańskiego Parku Narodowego.

#### ***4a. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych***

*Nie ma podstaw prawnych do określenia uwarunkowań wynikających z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym oraz określenia granic krajobrazów priorytetowych (brak audytu krajobrazowego).*

### **5. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony**

Ład przestrzenny polega na zsynchronizowaniu efektów działalności człowieka ze środowiskiem naturalnym, w którym on funkcjonuje.

Aktualna tendencja szybko postępujących przekształceń przestrzeni wymaga opanowania wyników tych przekształceń, by one nie prowadziły do degradacji środowiska kulturowego gminy.

Szczególnie wyraźne przekształcenia przestrzeni występują pod wpływem przemysłu i eksploatacji surowców. Elementy te w gminie, jak dotychczas, nie spowodowały zakłócenia ładu przestrzennego.

Równie istotnym elementem i motorem przekształceń przestrzeni w gminie jest rozwijająca się i przekształcająca się sieć osiedleńcza, wraz ze wszystkim jej konsekwencjami w postaci, np. dezintegracji krajobrazu, w którym obok siebie występują elementy o różnej funkcji, formie i standardzie wyposażenia.

Jednocześnie, nieustannie zmniejsza się powierzchnia uprawowa na korzyść powierzchni zabudowanej i urządzonej w związku z potrzebami przemysłu, usług i mieszkalnictwa nierolniczego.

Na zmiany przestrzenne w gminie Goniądz ma wpływ wiele czynników, które powodują różne formy przekształceń. Są to:

- rozwój komunikacji,
- rozwój urbanizacji na terenach,
- zmiany demograficzne (ubytek ludności ) a także zmiany jej struktury zawodowej,
- ubytek liczby gospodarstw rolnych,
- powiększanie się gospodarstw rolnych.

Pod względem przestrzennym zmiany te wiążą się z typowym dla gminy usytuowaniem zabudowy wzdłuż dróg, przy czym ludność zatrudniona poza rolnictwem buduje zwykle domy z niewielkim zapleczem gospodarczym, zaś w starych zagrodach wznoszone są w pierwszej kolejności domy mieszkalne, niewiele inwestując w budynki gospodarcze. Siedliska rolnicze w części mieszkalnej upodobią się do zabudowy ludności nierolniczej.

Podstawowym narzędziem służącym do ochrony ładu przestrzennego w gminie są

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

~~Podjęte zostały także uchwały:~~

~~1. Uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz.~~

~~2. Uchwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

~~3. uchwała Nr XXIV/196/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563;~~

Ponadto, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz będzie narzędziem kształtowania przestrzeni dla obszaru całej gminy.

### ***5a. Uwarunkowania wynikające z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy***

*Zgodnie z art. 10a pkt. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 ze zm.) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.*

*Diagnoza opracowania na potrzeby Strategii Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026 zatwierdzona Uchwałą Nr XXXVI/269/17 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 18 października 2017 r. wskazuje m.in. że odpowiednie zagospodarowanie turystyczne nadbrzeża pozwoli w dłuższym okresie czasu na rozwój turystyki, rekreacji, wypoczynku, kultury fizycznej oraz sportu masowego wśród społeczności gminy Goniądz. Dla podniesienia atrakcyjności turystycznej niezbędny jest sukcesywny rozwój istniejącej bazy turystycznej w gminie poprzez utworzenie infrastruktury okoloturystycznej i rekreacyjnej (stanowisko dla ratownika, miejsca grillowe, wiaty rekreacyjne, siłownia z urządzeniami do ćwiczeń na świeżym powietrzu, mała przystań dla kajaków i łódek, oznakowane pole namiotowe, stanowiska dla kamperów). Dzięki tym działaniom miejsce stanie się atrakcyjne zarówno dla mieszkańców gminy, jak i odwiedzających jej turystów. Wizja gminy: „Gmina Goniądz to miejsce atrakcyjne do życia, pracy, wypoczynku oraz rekreacji. Gmina przyjazna dla środowiska naturalnego, dbająca o*

*krajobraz i kultywująca lokalne tradycje, z nieuciążliwym dla środowiska rozwojem przedsiębiorczości i gospodarstwami rolnymi.”*

*Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2022-2027 z perspektywą do 2023 r., jest opracowywana w oparciu o metodę partycypacyjną i diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Dokument nie został jeszcze przyjęty.*

## **6. Stan krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej**

### **6.1. Stan krajobrazu kulturowego**

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Może on być objęty ochroną poprzez: wpis do rejestru zabytków, ustanowienie parku kulturowego, ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji oraz ustanowienie parku krajobrazowego wraz z otuliną lub obszaru chronionego krajobrazu, bądź zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Wartościami krajobrazu kulturowego są jego cechy fizjonomiczne, będące wynikiem wykorzystania warunków naturalnych do stworzenia wartości kulturowych oraz niematerialna wiedza o społeczeństwie, które go stworzyło. W granicach krajobrazu kulturowego mogą znajdować się wszystkie kategorie zabytków, pomników lub stref, dla których stosuje się ustawowe formy ochrony zabytków. Granice krajobrazu kulturowego wyznaczone powinny zostać w studium krajobrazu kulturowego.

Podstawowymi **zagrożeniami** dla wartości krajobrazu kulturowego są wszelkie przekształcenia zmieniające jego fizjonomię poprzez likwidowanie lub zniekształcenie cech stanowiących o jego wartościach, w tym stosowanie agresywnych rozwiązań funkcjonalnych, komunikacyjnych oraz przestrzennych.

W zależności od potrzeb wynikających ze specyfiki zasobu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego na terenie objętym granicami opracowań planistycznych może być niezbędne wyznaczenie następujących stref:

**1) strefa konserwatorska ochrony obszaru zabytkowego**, w której uwzględniając specyfikę obszaru należy określić:

- zakres ochrony wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego składających się na strukturę przestrzenną strefy,
- zasady wprowadzania współczesnych elementów zagospodarowania w zabytkową strukturę przestrzenną,
- ograniczenia i dopuszczenia w zagospodarowaniu

**2) strefa konserwatorska ochrony sąsiedztwa/ekspozycji zabytku**

Krajobraz kulturowy stanowi wyraz gospodarczej działalności człowieka.

„Gdy zmiany wprowadzone w krajobrazie przez człowieka posunięte są na tyle, iż trwałe jego istnienie może być utrzymywane tylko dzięki stałym zabiegom człowieka, mamy do czynienia z krajobrazem kulturowym. Występuje on w dwóch głównych typach jako:

- krajobraz kulturowy harmonijny, jeśli sposób jego użytkowania jest dostosowany do charakteru środowiska przyrodniczego i geograficznego oraz zgodny z prawami nimi rządzącymi,
- krajobraz kulturowy zdegenerowany, powstający wtedy, gdy człowiek „przez nowe czynności gospodarcze w wyniku nieświadomości lub chęci nadmiernych korzyści naruszy

naturalną równowagę składników fizjocenozy, wywołując trwałe, progresywnie postępujące, niekorzystne zmiany”. Zmiany te, niekorzystne dla naturalnego środowiska, rzutują negatywnie na gospodarkę człowieka, a jednocześnie stanowią z reguły oszpecenie krajobrazu.

Oba typy krajobrazu mogą występować w formach jako krajobraz uprawowy, miejski, zurbanizowany i przemysłowy”.<sup>1</sup>

W gminie Goniądz występują różne formy krajobrazu kulturowego:

- do krajobrazu miejskiego można zaliczyć obszar miasta Goniądz,
- do krajobrazu urbanizującego się można zaliczyć części obszarów miejscowości: Szafranki, Osowiec,
- do krajobrazu harmonijno-uprawowego zalicza się pozostały obszar gminy, gdzie nie nastąpił jeszcze proces degradacji krajobrazu, choć występują obszary wyraźnej ingerencji człowieka, co spowodowało punktową degradację krajobrazu harmonijnego,

Krajobraz kulturowy gminy powstał w wyniku rozwoju cywilizacji rolniczej.

Wsie na terenie gminy to głównie wsie typu ulicówkowego z zabudową wzdłuż dróg i długimi, rozchodzącymi się od nich łanami pól.

Przekształcenia gospodarcze krajobrazu kulturowego dokonywane przez człowieka w przeszłości, jak i obecnie, spowodowały przemiany estetyczne niektórych części gminy w postaci ukształtowania elementów ładu krajobrazowego innego niż naturalny, w postaci obszarów i obiektów uznanych dziś za zabytkowe, tj. obiektów architektury sakralnej i świeckiej, parków podworskich oraz cmentarzy, a także obiektów o wartościach kulturowych

## 6.2. Stan środowiska kulturowego

### 6.2.1. Uwarunkowania historyczne rozwoju osadnictwa i środowiska kulturowego

Goniądz w pierwszym okresie pełnił funkcję mazowieckiego grodu ziemi wiejskiej. Decydowało o tym korzystne położenie w sąsiedztwie Osowca – jedyne miejsce gdzie możliwa była przeprawa przez bagnistą dolinę Biebrzy. Przez ośrodek biegły dwa nadbiebrzańskie szlaki z Grodna do Wizny, a komunikacja miała w późniejszych okresach istotne znaczenie dla jego rozwoju. Teren dzisiejszej gminy położony był na styku ziemi mazowieckiej i litewskiej, a w 1351 r. przyłączony został do Królestwa Polskiego przez Kazimierza Wielkiego. W 1358 r. zanotowano pierwszą wzmiankę pisaną o Goniądzu jako stolicy powiatu. Niecałe 30 lat później zamek i ziemie goniądzkie znalazły się pod panowaniem Krzyżaków. Pomimo iż Ziemowit IV, książę płocki odkupił zajęte przez zakon tereny w 1399 r., Krzyżacy w tajnym układzie odstąpili powiat goniądzki wielkiemu księciu litewskiemu Witoldowi. Goniądz od tego czasu był przedmiotem sporów między zakonem, Mazowszem i Litwą<sup>2</sup>.

W 1547 r. Goniądz uzyskał prawa miejskie. Od 1569 r. połączony został z Polską. W 1621 r. wielki pożar zniszczył miasto. Od 1795 r. znajdował się w zaborze pruskim, od 1807 roku w Imperium Rosyjskim, od 1815 r. w Królestwie Polskim. W latach 1882-1892 Rosjanie wybudowali w pobliskim Osowcu twierdzę. Podczas I wojny światowej przez Goniądz przebiegała linia frontu. Miasto zostało wówczas poważnie zniszczone. Podczas II wojny światowej we wrześniu 1939 r. Goniądz zajęły wojska sowieckie, a w czerwcu 1941 r. wojska niemieckie. W listopadzie 1944 r. ponownie wojska sowieckie. Podczas walk zniszczeniu

---

<sup>1</sup>Janusz Bogdanowski, Maria Łuczyńska-Bruzda, Zygmunt Novák „Architektura Krajobrazu” Państwowe Wydawnictwo Naukowe Warszawa – Kraków 1981 (Wydanie trzecie).

<sup>2</sup>Kłozka J., Maroszek J., *Dzieje Goniądza w 450 rocznicę praw miejskich*, Białystok-Goniądz 1997  
<http://hdl.handle.net/11320/428>

uległo 80% zabudowy miejskiej.<sup>3</sup>

Stary Rynek w Goniądzu był rynkiem przedlokacyjnym. Część najstarszej zabudowy została zniszczona w pożarach przed XVIII w. Znaczne straty przyniosła również I wojna światowa. W XIX w. rozebrano około 200-letni budynek ratusza – jednokondygnacyjnego obiektu świeckiego o funkcji publicznej, który z czasem stał się niewystarczający dla potrzeb miasta. Do najstarszych zachowanych zabytków należy układ przestrzenny Goniądza objęty ochroną konserwatorską: kwadratowy rynek z odchodzącymi od niego sześcioma ulicami, a także 11 przedmieść.

### 6.2.2. Prawna ochrona obiektów i obszarów zabytkowych

Prawna ochrona zabytków realizowana jest zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami poprzez:

- 1) wpis do rejestru zabytków,
- 2) uznanie za pomnik historii,
- 3) utworzenie parku kulturowego,
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji lokalizacyjnej.

Na terenie gminy i miasta Goniądz znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

miejsowość	obiekt
Downary	zespół kościoła par. p.w. Matki Bożej Anielskiej, nr rej. A-16 z 19.12.2000: - kościół, mur., 1926-1930, - plebania, mur., 1927-1928
Goniądz	układ przestrzenny miasta, nr rej.: A-411 z 18.07.1990 kościół par. pw. św. Agnieszki, ul. Mickiewicza, 1924-31, nr rej.: A-493 z 23.04.1981 kaplica pw. św. Floriana, 1864, nr rej.: A-494 z 23.04.1981 cmentarz rzym.-kat. (najstarsza część), nr rej.: <del>361 A-119</del> z 8.04.1988 mauzoleum, nr rej.: j.w. kaplica pw. Świętego Ducha, 1907, nr rej.: A-495 z 23.04.1981
Osowiec	twierdza Osowiec, 1882-92, nr rej.: A-551 z 9.10.1998 i z 23.11.2010: - fort I „Góra Skorbielewa” - fort II „pozycja zarzeczna” - fort III „szwedzki” - fort IV „nowy”

Źródło: informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Wpis do rejestru zabytków jest podstawową formą ochrony zabytków i polega na szczególnym nadzorze służb konserwatorskich w stosunku do prac przy obiektach i obszarach o szczególnej wartości kulturowej i historycznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, jak również wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Ponadto rozpoczęcie takich prac możliwe jest po uzyskaniu decyzji o pozwoleniu na budowę, o czym mówią przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Szczegółowy tryb i sposób wydawania pozwoleń na ich prowadzenie ustalono w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych.

Na terenie gminy nie ustanowiono ochrony w formie pomników historii bądź parków

<sup>3</sup> <http://www.sztetl.org.pl/article/goniadz/3,historia-miejscowosci/>

kulturowych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego cenne zabytki objęte zostały ochroną, w tym ścisłą ochroną konserwatorską.

Zarówno w przypadku zabytków wpisanych do rejestru zabytków, jak i niewpisanych do rejestru zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków mają zastosowanie przepisy odrębne ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840). Wykaz zabytków nieruchomych z terenu miasta i gminy Goniądz wpisanych i niewpisanych do rejestru zabytków, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków ujęto w Tabeli 11.

Tabela 11

	<i>miejsowość</i>	<i>adres</i>	<i>zabytek</i>
1	Downary		zespół kościoła p.w. Matki Bożej Anielskiej
2	Downary		kościół parafialny p.w. MB Anielskiej
3	Downary		plebania w zespole kościoła
4	Downary		cmentarz rzymskokatolicki
5	Goniądz		układ przestrzenny miasta
6	Goniądz		kościół parafialny p.w. śś. Agnieszki i Antoniego
7	Goniądz		kaplica cmentarna p.w. św. Ducha
8	Goniądz		kaplica p.w. św. Floriana
9	Goniądz		cmentarz rzymskokatolicki (najstarsza część)
10	Goniądz	ul. Jagiellońska nr 2	młyn wodny "Dolek"
11	Goniądz	Plac 11 listopada 1	dom mieszkalny
12	Goniądz	Plac 11 listopada 11	
13	Goniądz	plac 11 listopada 33	
14	Goniądz	Plac 11 listopada 38	
15	Goniądz	ul. Mickiewicza 6	
16	Goniądz	ul. Stary Rynek 1	
17	Osowiec		
18	Osowiec	Osowiec nr 1	
19	Osowiec		wieża ciśnień
20	Osowiec		Twierdza Osowiec
21	Osowiec		Fort I (Góra Skorbielewa)
22	Osowiec		Koszary dwukondygnacyjne w części centralnej fortu
23	Osowiec		Schron pogotowia w wale głównym czoła fortu
24	Osowiec		Schron pogotowia w wale głównym pd. barku fortu
25	Osowiec		Schron pogotowia artylerii dla 1 armaty przeciwszturmowej w rawelinie fortu
26	Osowiec		Schron pogotowia artylerii dla 1 armaty przeciwszturmowej w rawelinie fortu
27	Osowiec		Schron pogotowia w wale głównym czoła fortu
28	Osowiec		Prochownia w wale wysokim z poterną do drogi dozorowania i ze schronem pogotowia w koroni...
29	Osowiec		Schron pogotowia w wale głównym czoła fortu
30	Osowiec		Brama pod walem trawersu między częścią centralną i pn. fortu
31	Osowiec		Schron pogotowia dwukondygnacyjny w wale głównym pd. barku fortu
32	Osowiec		Schron pogotowia dwukondygnacyjny w wale głównym pd. barku fortu
33	Osowiec		Schron pogotowia trzykondygnacyjny w wale głównym pd. barku fortu
34	Osowiec		Schron pogotowia w wale głównym pd. barku fortu
35	Osowiec		Schron pogotowia trzykondygnacyjny w wale głównym pd. barku fortu
36	Osowiec		Schron pogotowia w wale głównym czoła fortu
37	Osowiec		Schron pogotowia nr 7 w wale wysokim pn. barku



			<i>fortu</i>
38	<i>Osowiec</i>		<i>Prochownia w wale wysokim z poterną do drogi dozorowania w szyi fortu</i>
39	<i>Osowiec</i>		<i>Brama nr 3 pod wałem trawersu między częścią centralną i pn.</i>
40	<i>Osowiec</i>		<i>Brama pn. w części pn.</i>
41	<i>Osowiec</i>		<i>Ława strzelecka typu francuskiego w wale niskim pn. barku fortu</i>
42	<i>Osowiec</i>		<i>Prochownia w części centralnej fortu</i>
43	<i>Osowiec</i>		<i>Prochownia nr 6 w wale wysokim z poterną do drogi dozorowania i ze schronem pogotowia w k...</i>
44	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia dwukondygnacyjny w wale głównym czola fortu</i>
45	<i>Osowiec</i>		<i>schron pogotowia nr 9 z pancernym stanowiskiem obserwacyjnym w wale wysokim czola fortu</i>
46	<i>Osowiec</i>		<i>Koszary nr 46 w części pn. fortu</i>
47	<i>Osowiec</i>		<i>Słuzza nr 1 fortu I Centralnego i międzypola - fort I - punkt oporu Góra Skobielewa</i>
48	<i>Osowiec</i>		<i>Warsztaty artyleryjskie w części pn. fortu</i>
49	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia trzykondygnacyjny w wale głównym pd. barku fortu</i>
50	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia nr 12 w wale wysokim czola fortu</i>
51	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia artylerii dwukondygnacyjny w wale niskim czola fortu</i>
52	<i>Osowiec</i>		<i>Ława strzelecka typu francuskiego w wale niskim czola fortu</i>
53	<i>Osowiec</i>		<i>Samodzielny punkt oporu nr 2 pozycji zarzecznej (fort II)</i>
54	<i>Osowiec</i>		<i>ciężki schron bojowy z kopułą pancerną CKM sektora "Osowiec" odcinka "Osowiec"</i>
55	<i>Osowiec</i>		<i>brama półbocna w części północnej fortu</i>
56	<i>Osowiec</i>	<i>ul. Kościelna</i>	<i>kościół par. p.w. Wniebowstąpienia Pańskiego</i>
57	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia redanu nr 1 ppzycji zarzecznej (fort II)</i>
58	<i>Osowiec</i>		<i>Koszary szyjowe nr 38 fortu</i>
59	<i>Osowiec</i>		<i>schron słuzzy kanału rudzkiego pozycji zarzecznej (fort II)</i>
60	<i>Osowiec</i>		<i>Brama pod wałem trawersu między częścią centralną a pd. Fortu</i>
61	<i>Osowiec</i>		<i>fort III i fort IV</i>
62	<i>Osowiec</i>		<i>Pancerne stanowisko obserwacyjne artylerii nr 1 punktu oporu Góra Skobielewa</i>
63	<i>Osowiec</i>		<i>Pancerne stanowisko obserwacyjne artylerii nr 4 punktu oporu Góra Skobielewa</i>
64	<i>Osowiec</i>		<i>Tradycor artyleryjski dla 2 armat 75 mm (blokhauz nr 1024)</i>
65	<i>Osowiec</i>		<i>Prochowania w wale wysokim z poterną do drogi dozorowania w szyi fortu</i>
66	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia redanu nr 2 pozycji zarzecznej (fort II)</i>
67	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia z poterną do półkaponieri nr 39 i koszar szyjowych nr 38 fortu</i>
68	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia artylerii dla 2 armat przeciwszturmowych punktu oporu Góra Skobielewa</i>
69	<i>Osowiec</i>		<i>Schron na cysterne paliwową na międzypolu fort I - fort III</i>
70	<i>Osowiec</i>		<i>Schron pogotowia (zach.) baterii stałej nr 4 na międzypolu fort I - fort III</i>

71	Osowiec	fort II (pozycja zarzeczna)
72	Osowiec	Zespół obronny redanu pozycji zarzecznej (fort II)
73	Osowiec	Schron pogotowia - wartownia zespołu obronnego redanu pozycji zarzecznej (fort II)
74	Osowiec	Schron pogotowia (wsch.) baterii stałej nr 4 na międzypolu fort I - fort III
75	Osowiec	Prochowania w wale wysokim z poterną do drogi dozoru w szyi fortu
76	Osowiec	Pancerne stanowisko obserwacyjne artylerii nr 2 punktu oporu Góra Skobielewa
77	Osowiec Twierdza	cmentarz wojskowy
78	Wojtowstwo	młyn wodno-motorowy (nr 2)
79	Wojtowstwo	młyn wodno-motorowy-elektryczny (nr 3)
80	Wólka Piaseczna	lekki schron bojowy na CKM tradytorowy dwustronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec"
81	Wólka Piaseczna	lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec"
82	Wólka Piaseczna	lekki schron obserwacyjny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec"
83	Wólka Piaseczna	lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec"
84	Wólka Piaseczna	lekki schron obserwacyjny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec"
85	Wólka Piaseczna	lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec"

#### Obiekty objęte ścisłą ochroną konserwatorską

miejsowość	obiekt
<b>Downary</b>	zespół kościoła par. p.w. Matki Bożej Anielskiej; –kościół, mur., –plebania, mur.,
<b>Goniądz</b>	układ przestrzenny miasta; kościół par. pw. św. Agnieszki, ul. Mickiewicza; kaplica pw. św. Floriana; ementarz rzym. kat. (najstarsza część); mauzoleum; kaplica pw. Świętego Ducha;
<b>Osowiec</b>	twierdza Osowiec: –fort I z międzypolem –fort II z pozycją zarzeczna –fort III z międzypolem –fort IV i Góra Skobielewa Strefa „B” ochrony konserwatorskiej Twierdzy we wsi Osowiec Twierdza

#### Obiekty objęte ochroną konserwatorską

miejsowość	rodzaj obiektu	obiekt
<b>Białosuknia</b>		dom drewn.,
	architektura i budownictwo	zagroda nr 32: –dom drewn., –stodoła drewn.

<b>Downary</b>	ementarze i mogiły	ementarz rzym. kat.
<b>Goniądz</b>	ementarze i mogiły	ementarz rzym. kat.
		ul. Grodzieńska –dom nr 2 –dom nr 5
		ul. Kościuszki –dom nr 54 –dom nr 62
		ul. Konstytucji 3 Maja –dom nr 24 –dom nr 67
	architektura i budownictwo	ul. Mickiewicza –dom nr 6
		ul. Rybacka –dom nr 6
		ul. Wojska Polskiego –dom nr 35 –dom nr 42 –dom nr 43 –dom nr 45
		Plac 11 Listopada –dom nr 33
		ul. Jagiellońska –młyn wodny
	stanowiska archeologiczne	–nr 1 –nr 2
<b>Kramkówka Duża</b>		dom nr 11
		dom nr 14
	architektura i budownictwo	dom nr 18
		dom nr 30
		dom nr 35
		dom nr 36
<b>Osowiec</b>	architektura i budownictwo	kościół parafialny p.w. Wniebowstąpienia, mur. zespół fortów ziemno-betonowych dworzec kolejowy, mur.
	ementarze i mogiły	ementarz rzym. kat.
<b>Osowiec Twierdza</b>	ementarze i mogiły	ementarz żołnierski z czasów I wojny światowej
<b>Wroceń</b>	architektura i budownictwo	dom nr 59
	ementarze i mogiły	pozostałości dawnego cmentarza żydowskiego przy drodze do Downar
	stanowiska archeologiczne	stanowiska nr 1-143

Wskazano, iż cały teren Twierdzy Osowieckiej, łącznie z podejściami do niej, najbliższe otoczenia schronów, wysuniętych pozycji, obwałowania, system fos i główne koryto Biebrzy w rejonie fortyfikacji należy traktować jako obszar obserwacji archeologicznych, gdzie można natrafić na znaleziska związane z intensywnymi walkami, prowadzonymi tu w latach 1914-1915. Wszelkie prace poszukiwawcze, wykopaliska i roboty ziemne w tym rejonie należy uzgadniać ze służbami konserwatorskimi.

Ponadto wprowadzono strefę ochrony konserwatorskiej „B” obejmującą obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji zabytkowej oraz charakteru i skali nowej zabudowy. Strefa ta obejmuje obszar centralnej części Goniądza, w granicach określonych decyzją A-411 z dn. 18.07.1990 r., Nr KL.WKZ-5340-16/90. Zgodnie z ustaleniami zawartymi w przedmiotowej decyzji, chroni ona historycznie wykształcony krajobraz kulturowy

miasteczka z dominantą w postaci kościoła św. Agnieszki. Ponadto decyzja ta wyznacza pięć obszarów obserwacji archeologicznych, z których dwa znajdują się poza obszarem objętym strefą ochrony konserwatorskiej.

W planie miejscowym dla ~~obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską~~ położonych w obszarze wiejskim gminy ustalono następujący sposób zagospodarowania:

- 1) ~~obszary i obiekty objęte ścisłą ochroną konserwatorską, wpisane do rejestru zabytków:~~
  - a) ~~należy opracować szczegółowe studium historyczno-architektoniczne dla zespołu Twierdzy Osowieckiej, obejmującego cały zespół fortyfikacyjny, łącznie z obiektami użytkowymi obecnie przez Wojsko Polskie,~~
  - b) ~~należy opracować karty ewidencyjne zabytków architektury dla wszystkich elementów fortyfikacyjnych Twierdzy Osowieckiej – murowanych i ziemnych, zgodnie ze standardami służb konserwatorskich i Narodowego Instytutu Dziedzictwa;~~
- 2) ~~obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską:~~
  - a) ~~ściśle współpracować ze służbą konserwatorską,~~
  - b) ~~kontrolować stan techniczny obiektów oraz udzielać pomocy z udziałem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ich właścicielom w celu należytego utrzymania obiektów,~~
  - c) ~~dbać o właściwe wykorzystanie funkcji obiektów,~~
  - d) ~~dążyć w szczególnych przypadkach do wykupienia obiektów przez gminę,~~
  - e) ~~prace przy obiektach o wartościach historyczno-kulturowych należy prowadzić po uzyskaniu pozytywnej opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Przed ewentualną ich rozbiórką należy, na koszt inwestora, wykonać dokumentację ewidencyjną zgodnie z instrukcją NID;~~
- 3) ~~na terenach cmentarzy należy przeprowadzać systematycznie prace porządkowe i pielęgnacyjne zieleni oraz prace remontowo-konserwatorskie dawnych nagrobków i krzyży, po uprzednim uzyskaniu opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;~~
- 4) ~~ustalono następujące zasady gospodarowania na obszarach stanowisk archeologicznych i ich ochrony:~~
  - a) ~~wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie i na ich terenie nie można prowadzić żadnej działalności naruszającej strukturę zabytków, tj. stanowiska nie powinny być rozkopywane i nie należy lokalizować tam żadnych inwestycji,~~
  - b) ~~w przypadku konieczności prowadzenia prac ziemnych i budowlanych w miejscach stanowisk archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków, prace ziemne każdorazowo prowadzić pod nadzorem archeologicznym, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,~~
  - c) ~~wszelkie inwestycje prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk oraz w promieniu min. 50 m należy każdorazowo uzgodnić z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,~~
  - d) ~~w przypadku konieczności przeznaczenia terenów ze stanowiskami archeologicznymi nie wpisanymi do rejestru zabytków na ważne cele publiczne należy w planie zagospodarowania przestrzennego ustalić sposób postępowania uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,~~
  - e) ~~w razie natrafienia w trakcie prowadzenia prac ziemnych na przedmioty lub obiekty archeologiczne należy przerwać prace i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.~~

W planie miejscowym dla obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską położonych w mieście Goniądz ustalono następujący sposób zagospodarowania:

- 1) ~~obiekty objęte ścisłą ochroną konserwatorską podlegają ochronie na podstawie ustawy z~~

- dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 2) ~~objekty objęte ochroną konserwatorską, nie wpisane do rejestru zabytków, są przedmiotem ochrony i wszelkie zamierzenia dotyczące rozbiórki przebudowy tych obiektów wymagają uzyskania opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;~~
  - 3) ~~na terenie cmentarza należy przeprowadzać systematycznie prace porządkowe i pielęgnacyjne zieleni oraz prace remontowo-konserwatorskie dawnych nagrobków i krzyży, po uprzednim uzyskaniu opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;~~
  - 4) ~~w przypadku wystąpienia konieczności prowadzenia prac ziemnych i budowlanych w miejscach stanowisk archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków, prace ziemne każdorazowo prowadzić pod nadzorem archeologicznym, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;~~
  - 5) ~~w historycznym obszarze miasta należy:~~
    - a) ~~utrzymać pierwotne rozplanowanie miasta,~~
    - b) ~~zachować przebieg ulic historycznych i istniejące linie zabudowy, a szczególnie leżących w strefie ochrony konserwatorskiej,~~
    - c) ~~realizować nowe objekty z materiałów tradycyjnych (drewno, cegła, dachówka, blacha),~~
    - d) ~~ograniczyć wysokość obiektów projektowanych z 9 m, z dachami dwu- i czterospadowymi symetrycznymi,~~
    - e) ~~wprowadzić zasadę, iż zastępowanie starej zabudowy nową możliwe będzie po uprzednim opracowaniu karty ewidencyjnych według standardów NID,~~
    - f) ~~uzgadniać z WKZ projekty nowych realizacji obiektów,~~
    - g) ~~wykonać dokładną dokumentację ewidencyjną obiektów o wartościach kulturowych,~~
    - h) ~~prace przy obiektach o wartościach historyczno-kulturowych należy prowadzić po uzyskaniu pozytywnej opinii z Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Przed ewentualną ich rozbiórką należy, na koszt inwestora, wykonać dokumentację ewidencyjną zgodnie z instrukcją NID;~~
  - 6) ~~na terenie miasta obowiązują strefy obserwacji archeologicznej wyznaczone decyzją o wpisaniu do rejestru zabytków rozplanowania miasta. Prace ziemne w dwóch strefach obserwacji archeologicznej, mieszczących się w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej „B” należy każdorazowo prowadzić pod nadzorem archeologicznym po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na obszarze pozostałych stref obserwacji archeologicznej w razie stwierdzenia reliktywów archeologicznych prace budowlane i ziemne winny być przerwane, a teren udostępniony do badań archeologicznych.~~

#### **Pozostałe zasoby dziedzictwa kulturowego**

Zasoby dziedzictwa kulturowego nie wpisane do rejestru zabytków powinny uzyskać ochronę prawną poprzez stosowne zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące dokumenty powinny zostać zaktualizowane w zakresie obszarów i obiektów objętych ochroną (od czasu sporządzenia dokumentu do wykazów wprowadzono nowe zabytki). Informacja o zabytkach i ich zasobach gromadzona jest przede wszystkim w ewidencjach zabytków.

W wojewódzkiej ewidencji zabytków, oprócz obiektów wpisanych do rejestru i objętych ochroną w planie miejscowym, ujęte zostały:

miejscowość	obiekt
<b>Goniądz</b>	domy mieszkalne przy Pl. 11 Listopada
	-nr 1
	-nr 11

	–nr 38
	dom mieszkalny przy ul. Stary Rynek 1
<b>Osowice</b>	wieża ciśnień
<b>Wojtowstwo</b>	młyn wodno-motorowy (nr 2)
	młyn wodno-motorowy elektryczny (nr 3)
<b>Wólka Piaseczna</b>	system lekkich schronów bojowych: –lekki schron bojowy na CKM tradytorowy dwustronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowice" –lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowice" –lekki schron obserwacyjny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowice" –lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowice" –lekki schron obserwacyjny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowice" –lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowice"

Źródło: wojewódzka ewidencja zabytków WUOZ w Białymstoku

W gminnej ewidencji zabytków, oprócz obiektów wpisanych do rejestru *i ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków*, objętych ochroną w planie miejscowym, ujęte zostały:

miejsowość	obiekt
<b>Wojtowstwo</b>	młyn wodny motorowy/elektryczny
	młyn wodny motorowy
<b>152 stanowiska archeologiczne (grunty różnych wsi)</b>	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Goniądzu

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, prowadzenie robót budowlanych (w tym też remontu) w stosunku do budynku wpisanego do gminnej ewidencji zabytków wymaga uzyskania pozwolenia na budowę wydanego w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Innym rodzajem zabytków nieruchomości są *zabytki/stanowiska archeologiczne*. Są to zwarte przestrzennie obszary w obrębie których występują źródła archeologiczne (zabytki oraz inne ślady wykorzystania terenu przez człowieka) wraz z otaczającym je kontekstem. W ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków (AZP) znajdują się następujące *zabytki/stanowiska archeologiczne*:

lp.	miejsowość	nr obszaru AZP	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze
1	Białosuknia	30-84	1	27
2	Białosuknia	30-84	2	28
3	Białosuknia	30-84	3	29
4	Białosuknia	30-84	4	30
5	Białosuknia	30-84	5	31
6	Białosuknia	30-84	6	32
7	Białosuknia	30-84 30-82	7	33
8	Budne- <i>Żarnowo Kolonia</i>	30-82	1	7
9	Budne- <i>Żarnowo</i>	30-82	2	8
10	Budne- <i>Żarnowo</i>	30-82	3	9

11	Budne- <i>Żarnowo</i>	30-82	4	10
12	Choszczewo	<i>30-82</i> <del>27-83</del>	1	1
13	Czerwone Bagno	28-83	1	1
14	Czerwone Bagno	28-83	2	2
15	Czerwone Bagno	28-83	3	3
16	Czerwone Bagno	<i>28-83</i> <del>27-83</del>	4	4
17	Czerwone Bagno "Solistowska Góra"	27-83	5	2
18	Czerwone Bagno "Solistowska Góra"	27-83	6	3
19	Czerwone Bagno "Solistowska Góra"	27-83	7	4
20	Czerwone Bagno	27-83	8	5
21	Czerwone Bagno "Kłyceck"	27-83	9	6
22	Czerwone Bagno "Solistowska Góra"	27-83	10	7
23	Czerwone Bagno	28-83	11	5
24	Czerwone Bagno	28-83	12	6
25	Czerwone Bagno	28-83	13	7
26	Czerwone Bagno	28-83	14	8
27	Czerwone Bagno	28-83	15	9
28	Czerwone Bagno	28-83	16	10
29	Czerwone Bagno	28-83	17	11
30	Czerwone Bagno	28-83	18	12
31	Czerwone Bagno	28-83	19	13
32	Czerwone Bagno	28-83	20	14
33	Czerwone Bagno	28-83	21	15
34	Czerwone Bagno	28-83	22	16
35	Czerwone Bagno	28-83	23	17
36	Czerwone Bagno	28-83	24	18
37	Czerwone Bagno	28-83	25	19
38	Czerwone Bagno	28-83	26	20
39	Czerwone Bagno	28-83	27	21
40	Czerwone Bagno	28-83	28	22
41	Czerwone Bagno	28-83	29	23
42	Czerwone Bagno	28-83	30	24
43	Czerwone Bagno	28-83	31	25
44	Czerwone Bagno	28-83	32	26
45	Czerwone Bagno	28-83	33	27
46	Czerwone Bagno	28-83	34	28
47	Czerwone Bagno	28-83	35	29
48	Dawidowizna	30-83	1	1
49	Dawidowizna	30-83	2	2
50	Dawidowizna	30-83	3	3
51	Dawidowizna	30-83	4	4
52	Dawidowizna	30-83	5	5
53	Dawidowizna	30-83	6	6
54	Downary	31-82	1	2

55	Downary	31-82	2	6
56	Downary	31-82	3	8
57	Downary	31-82	4	12
<del>58</del>	Goniądz	30-82	1	1
<del>58</del> 59	Goniądz	30-82	2	2
<del>59</del> 60	Klewianka	30-83	1	7
<del>60</del> 61	Klewianka	30-83	2	8
<del>61</del> 62	Klewianka	30-83	3	9
<del>62</del> 63	Klewianka	30-83	4	10
<del>63</del> 64	Klewianka	30-83	5	11
<del>64</del> 65	Kramkówka Mała-Duża	31-82	1	<del>18</del> 13
<del>65</del> 66	Kramkówka Mała	31-82	<del>1</del> 2	<del>13</del> 14
<del>66</del> 67	Kramkówka Mała	31-82	<del>2</del> 3	<del>14</del> 15
<del>67</del> 68	Kramkówka Mała	31-82	<del>3</del> 4	<del>15</del> 16
<del>68</del> 69	Kramkówka Mała	31-82	<del>4</del> 5	<del>16</del> 17
<del>69</del> 70	Kramkówka Duża-Mała	31-82	<del>5</del> 1	<del>1</del> 18
<del>70</del> 71	Krzecze	30-83	1	12
<del>71</del> 72	Krzecze	29-83	2	3
<del>72</del> 73	Krzecze	29-83	3	4
<del>73</del> 74	Krzecze	29-83	<del>8</del> 4	<del>9</del> 5
<del>74</del> 75	Krzecze	29-83	<del>7</del> 5	<del>8</del> 6
<del>75</del> 76	Krzecze	29-83	6	7
<del>76</del> 77	Krzecze	29-83	<del>4</del> 7	<del>5</del> 8
<del>77</del> 78	Krzecze	29-83	<del>5</del> 8	<del>6</del> 9
<del>78</del> 79	Łazy	31-82	1	1
<del>79</del> 80	Mierkienniki	31-82	1	3
<del>80</del> 81	Oswiec	30-82	1	3
<del>81</del> 82	Oswiec	30-82	2	4
<del>82</del> 83	Oswiec	30-82	3	5
<del>83</del> 84	Oswiec	30-82	4	6
<del>84</del> 85	Owieczki	31-82	1	4
<del>85</del> 86	Owieczki	31-82	2	5
<del>86</del> 87	Owieczki	31-82	3	7
<del>87</del> 88	Owieczki	31-82	4	9
<del>88</del> 89	Owieczki	31-82	5	10
<del>89</del> 90	Owieczki	31-82	6	11
<del>90</del> 91	Smogorówka Dolistowska	29-84	2	17
<del>91</del> 92	Smogorówka Dolistowska	29-84	3	18
<del>92</del> 93	Smogorówka Dolistowska	29-84	5	34
<del>93</del> 94	Smogorówka Dolistowska	29-84	6	35
<del>94</del> 95	Smogorówka Dolistowska	29-84	7	36
<del>95</del> 96	Smogorówka Dolistowska	29-84	8	37
<del>96</del> 97	Smogorówka Dolistowska	29-84	9	51
<del>97</del> 98	Smogorówka Dolistowska	29-84	10	52



<del>98</del> 99	Smogorówka Dolistowska	29-84	11	53
<del>99</del> 100	Smogorówka Dolistowska	29-84	12	54
<del>100</del> 101	Smogorówka Dolistowska	29-84	13	55
<del>101</del> 102	Smogorówka Dolistowska	29-84	14	56
<del>102</del> 103	Smogorówka Dolistowska	29-84	15	57
<del>103</del> 104	Smogorówka Dolistowska	29-84	16	58
<del>104</del> 105	Smogorówka Dolistowska	29-84	17	59
<del>105</del> 106	Smogorówka Dolistowska	29-84	18	60
<del>106</del> 107	Smogorówka Dolistowska	29-84	19	61
<del>107</del> 108	Smogorówka Dolistowska	29-84	20	62
<del>108</del> 109	Smogorówka Dolistowska	29-84	21	63
<del>109</del> 110	Smogorówka Dolistowska	29-84	22	66
<del>110</del> 111	Smogorówka Dolistowska	29-84	23	67
<del>111</del> 112	Smogorówka Dolistowska	29-84	24	96
<del>112</del> 113	Smogorówka Dolistowska	29-84	25	97
<del>113</del> 114	Smogorówka Dolistowska	29-84	26	98
<del>114</del> 115	Smogorówka Goniądzka	29-84	1	82
<del>115</del> 116	Smogorówka Goniądzka	29-84	2	83
<del>116</del> 117	Smogorówka Goniądzka	29-84	3	84
<del>117</del> 118	Smogorówka Goniądzka	29-84	4	85
<del>118</del> 119	Smogorówka Goniądzka	29-84	5	86
<del>119</del> 120	Smogorówka Goniądzka	29-84/29-83	6	87
<del>120</del> 12	Smogorówka Goniądzka	29-84	7	88
<del>121</del> 122	Smogorówka Goniądzka	29-84	8	89
<del>122</del> 123	Smogorówka Goniądzka	29-84	9	90
<del>123</del> 124	Smogorówka Goniądzka	29-84	10	91
<del>124</del> 125	Smogorówka Goniądzka	29-84	11	94
<del>125</del> 126	Smogorówka Goniądzka	29-84	12	95
<del>126</del> 127	Szafranki	30-82	1	11
<del>127</del> 128	Szafranki	30-82	2	12
<del>128</del> 129	Szafranki	30-82	3	13
<del>129</del> 130	Szafranki	30-82	4	14
<del>130</del> 131	Wólka Piaseczna	29-82	1	2 203
<del>131</del> 132	Wólka Piaseczna	29-82	2	2
<del>132</del> 133	Wroceń	29-83	1	1
<del>133</del> 134	Wroceń	29-83	2	2
<del>134</del> 135	Wroceń	29-83	3	10
<del>135</del> 136	Wroceń	29-83	4	11
<del>136</del> 137	Wroceń	29-83	5	12
<del>137</del> 138	Wroceń	29-83	6	13
<del>138</del> 139	Wroceń	29-83	7	14
<del>139</del> 140	Wroceń	29-83	8	15
<del>140</del> 141	Wroceń	29-83	9	16
<del>141</del> 142	Wroceń	29-83	10	17

142 143	Wroceń	29-83	11	18
143 144	Wroceń	29-83	12	19
144 145	Wroceń	29-83	13	20
145 146	Wroceń	29-83	14	21
146 147	Wroceń	29-83	15	22
147 148	Wroceń	29-83	16	23
148 149	Wroceń	29-83	17	24
149 150	Wroceń	29-84	18	25

Źródło: informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Obiekty o cechach historycznych i wartości kulturowej stanowią przedmiot zainteresowania konserwatorskiego i podlegają opiece i ochronie, bez względu na stan zachowania. Wszelkie prace przy tych obiektach winny być uzgadniane ze służbą konserwatorską. Rozbiórka budynku o wartości kulturowej może być dokonana tylko wyjątkowo po uzyskaniu zgody służb konserwatorskich.

Stan zachowania gminnych zabytków wpisanych do rejestru jest w większości dobry. Ich otoczenie jest uporządkowane i pozwala na harmonijne wkomponowanie obiektów w przestrzeń, w której się znajdują. W ich sąsiedztwie nie stwierdzono elementów degradujących walory krajobrazowe, w tym nośników reklamowych.

Stan zachowania zabytków umieszczonych w gminnej ewidencji jest zróżnicowany, zwłaszcza w odniesieniu do budynków mieszkalnych. Część z nich wymaga remontu. Na warunki ekspozycji domów, cmentarzy i zabytkowych budynków gospodarczych wpływa ich najbliższe otoczenie: uporządkowanie terenu, roślinność i otaczająca architektura.

Uwarunkowania w zakresie ochrony zabytków wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa

W dokumencie określono szereg zasad odnoszących się do ochrony i kształtowania dziedzictwa kulturowego, wśród których priorytetowymi dla gminy Goniądz są:

- szczególna ochrona tożsamości kulturowej regionu przed zagrożeniem jej wytracenia,
- uwzględnianie potrzeb współczesnego społeczeństwa w procesie ochrony i kształtowania zasobów dziedzictwa kulturowego,
- harmonijne współistnienie zasobów dziedzictwa kulturowego z zasobami środowiska przyrodniczego,
- kształtowania krajobrazu historyczno-kulturowo-przyrodniczego, zespołów jednostek osadniczych i ich otoczenia,
- kształtowania form architektonicznych i gabarytów zabudowy harmonizujących z istniejącymi walorami kulturowymi zabudowy,
- zapewnienie stosownej ekspozycji całych zespołów zabudowy i najwartościowszych jej elementów,
- twórcze kontynuowanie tradycji konstrukcyjnych, materiałowych, wystroju i kolorystyki obiektów oraz zagospodarowania ich otoczenia,
- lokalizowanie funkcji użytkowych niekolizyjnych z historycznymi funkcjami obszarów, zapewniających podstawy ekonomiczne utrzymania dobrego stanu technicznego zabudowy i zagospodarowania oraz atrakcyjność turystyczną,
- ochrona przed dewastacją.

*Wnioski dotyczące sfery kulturowej*

- Ochrona dziedzictwa kulturowego powinna należeć do głównych celów polityki przestrzennej gminy.
- Występujące zasoby środowiska kulturowego wymagają czynnej ochrony, rozszerzonej o ochronę układów przestrzennych.

- Aktualizacji w zakresie obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych wymagają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
- Ochrona ta winna być skorelowana z działaniami w zakresie ochrony krajobrazu.
- Uwzględnić należy zasady ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego ustanowione na szczeblu wojewódzkim.

## 7. Sfera społeczna – warunki i jakość życia mieszkańców

### 7.1. Ludność i jej rozmieszczenie

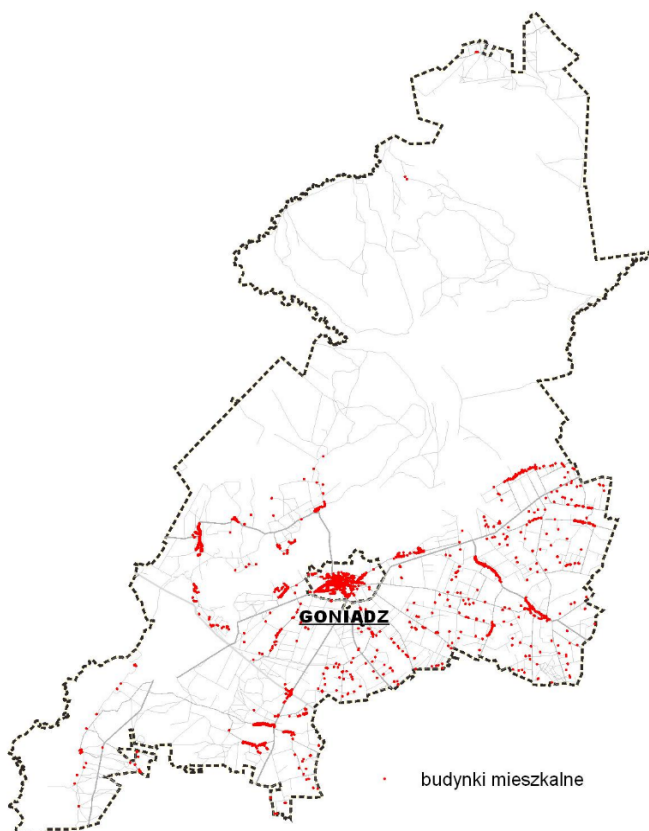
Goniądz liczy - według danych GUS za rok 2015 – 5 063 mieszkańców, w tym 1 869 osób mieszkało w mieście, a 3 194 na obszarze wiejskim. Pod względem liczby ludności zajmuje 56-te miejsce wśród 118 gmin województwa podlaskiego. W powiecie monieckim Goniądz jest trzecią najliczniejszą gminą (Mońki – 15 155, Jaświły – 5 092, Knyszyn – 4 893, Trzcianna – 4 439, Krypno – 4 047, Jasionówka – 2 855).

Ludność skupiona jest głównie w mieście Goniądz, w którym mieszka 1840 osób (36% ludności) oraz w 25 mniejszych jednostkach osadniczych. Najliczniejszymi miejscowościami są Klewianka i Białosuknia liczące ponad 330 mieszkańców oraz Osowiec, Kramkówka Duża i Wroceń. Najmniej licznym sołectwem jest Uścianek.

<b>jednostka osadnicza</b>	<b>liczba mieszkańców</b>
Białosuknia	331
Budne	46
Dawidowizna	113
Doły	81
Downary	143
Downary Plac	49
Klewianka	334
Kramkówka Duża	217
Kramkówka Mała	132
Krzecze	118
Łazy	104
Mierkienniki	83
Olszowa Droga	29
Osowiec	287
Osowiec-Twierdza	142
Owieczki	121
Piwowary	139
Płochowo	45
Smogorówka Dolistowska	106
Smogorówka Goniądzka	154
Szafranki	95
Uścianek	19
Wojtówstwo	67
Wroceń	184
Wólka Piaseczna	101
Miasto Goniądz - razem	1840

*Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Goniądzu*

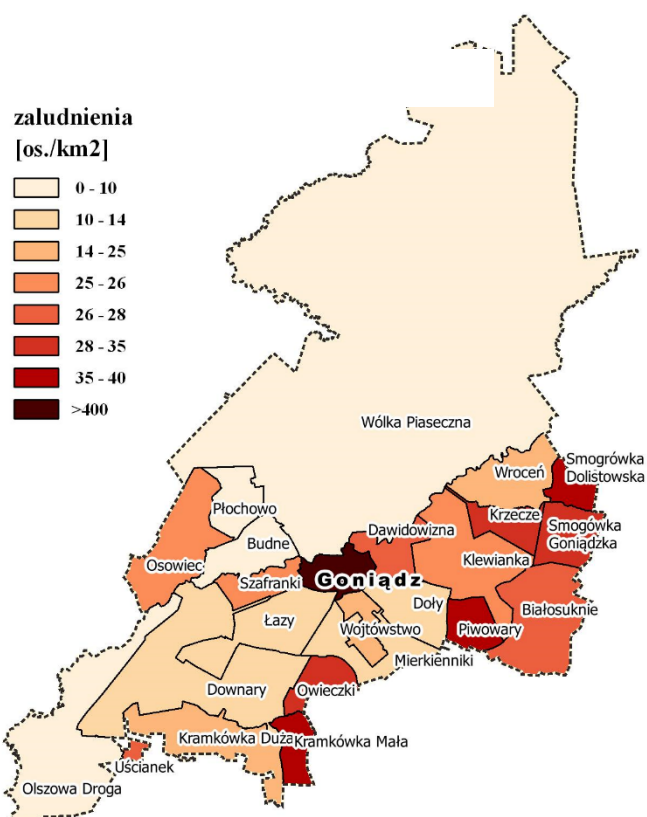
Ludność rozmieszczona jest w południowej części gminy. Obszar północny i fragment południowo-zachodni, położone w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego, są niemal pozbawione zabudowy mieszkaniowej. Wiele wsi zachowuje ulicówkowy charakter, w tym m.in. Wroceń, Klewianka czy Smogorówka Goniądzka. W centralnej i południowo-wschodniej części gminy występuje licznie rozproszona zabudowa kolonijna.



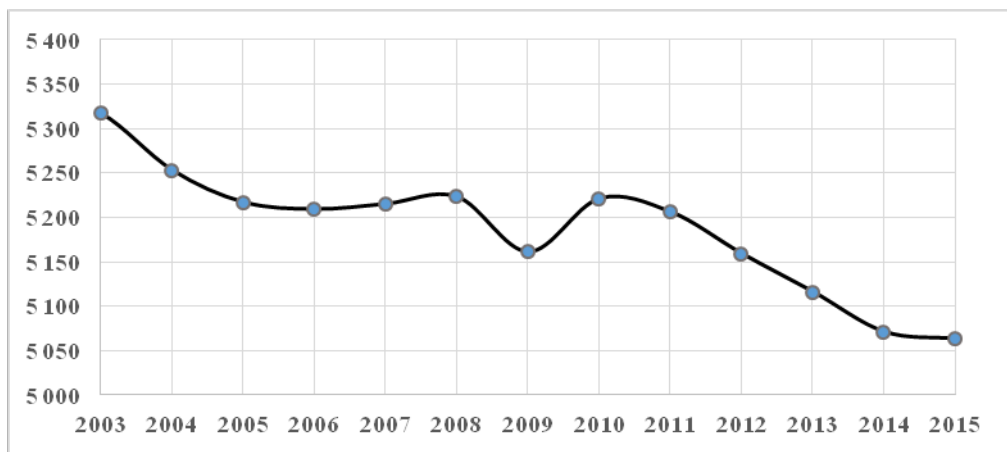
Rys.1. Rozmieszczenie ludności

Na 1 km<sup>2</sup> w gminie przypada 13 mieszkańców, w tym 437 os. na 1 km<sup>2</sup> w mieście i 9 os. na 1 km<sup>2</sup> na obszarze wiejskim. Spośród miejscowości statystycznych najwyższe zagęszczenie występuje w Kramkówie Małej (38,5 os./km<sup>2</sup>), Smogorówce Dolistowskiej (37,2) i Piwowarach (36,6), a najniższe w Wólce Piasecznej (0,5) i Olszowej Drodze (1,4). Gęstość zaludnienia obszaru wiejskiego gminy Goniądz według danych GUS utrzymuje się na stałym poziomie, natomiast w samym mieście maleje – w 2002 r. wynosiła 451 os./km<sup>2</sup>, a w 2010 r. 453 os./km<sup>2</sup>. Wartość wskaźnika dla gminy ogółem pozostaje na poziomie 13-14 os./km<sup>2</sup> i jest znacząco niższa od średniej krajowej (123 os./km<sup>2</sup>), wojewódzkiej (59 os./km<sup>2</sup>) i powiatu monieckiego (30 os./km<sup>2</sup>).

W ciągu analizowanego przedziału czasowego liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się z 5 341 w 2002 r. do 5 161 w 2009, następnie widocznie wzrosła, jednak obecnie obserwowana jest pogłębiająca się tendencja malejąca. Od 2002 roku ubyło łącznie 278 osób.



Rys.2. Gęstość zaludnienia w miejscowościach statystycznych



Rys.3. Zmiany liczby ludności gminy od roku 2002

**zmiany liczby ludności w podziale na miasto i obszar wiejski**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<b>miasto</b>	1932	1942	1915	1903	1930	1957	1954	1953	1940	1928	1902	1900	1892	1869
<b>obszar wiejski</b>	3409	3375	3338	3314	3279	3258	3269	3208	3281	3278	3257	3216	3179	3194

Ubytek mieszkańców obserwowany jest zarówno w mieście, jak i na obszarze wiejskim. W latach 2010-2015 liczba ludności gwałtowniej spadała na wsi (ubytok 87, w mieście 71), jednak ze względu na wyższe zaludnienie tego obszaru, zmiana ta jest dotkliwsza w mieście. W ciągu 6 lat populacja miasta zmniejszyła się o 3,7%, a wsi o 2,7%.

Zmiany zaludnienia odnotowywane w ciągu ostatnich lat są związane z niekorzystnymi tendencjami w rozwoju demograficznym, które obserwowane są w całym kraju i zaznaczają się najsilniej na obszarach wiejskich wschodnich województw. Spadek liczby mieszkańców wynika z ujemnego **przyrostu naturalnego** (-3,4 na 1 000 ludności w 2010 r., -6,5 w 2012 r. i -2 w 2015 r.) oraz ujemnego **salda migracji** (-4,6 na 1 000 ludności w 2010 r., -0,8 w 2012 r. i -1,4 w 2014 r.). Przyrost naturalny jest wyższy na wsi, jednak w mieście mniejszym problemem jest odpływ ludności. Należy podkreślić, że niski lub ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji występuje w powiecie monieckim (przyrost naturalny: -2,3 na 1000 ludności w 2010 r., -4,5 w 2012 r. i -3,5 w 2015 r.; saldo migracji: -3,8 na 1000 ludności w 2014 r.) i województwie podlaskim (przyrost naturalny: +0,1 na 1000 ludności w 2010 r., -0,6 w 2012 r. i -1,2 w 2015 r.; saldo migracji: -1,9 w 2014 r.).

**Struktura płci i wieku**

Współczynnik feminizacji (czyli liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn) w gminie Goniądz utrzymuje się na poziomie powyżej 100 i w 2015 r. wyniósł 105. Jest wyższy niż w powiecie (101) i odpowiada średniej wojewódzkiej (105). Problemem jest duża dysproporcja między miastem (118) a wsią (98), związana z intensywnym odpływem kobiet do miast.

Liczność ekonomicznych grup wieku w 2015 r. przedstawiała się następująco:

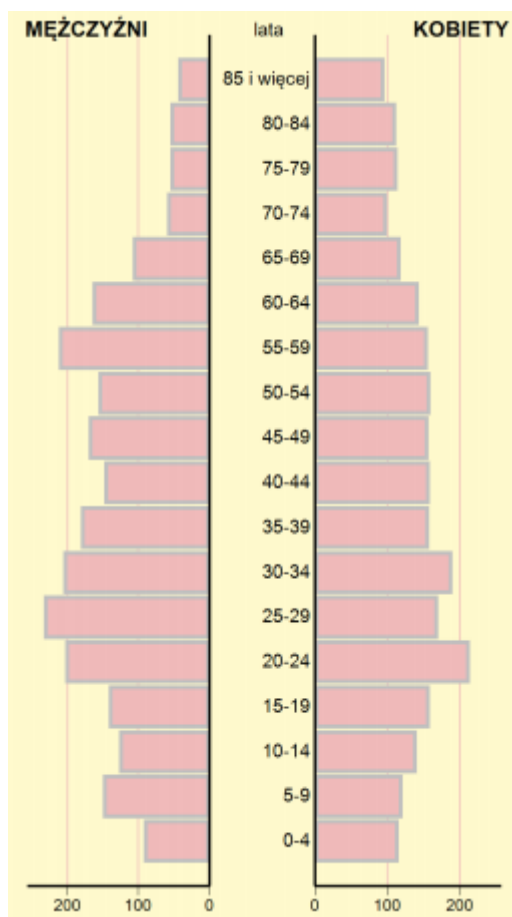
- w. przedprodukcyjny 927 os. (18,3%),
- w. produkcyjny 3 129 os. (61,8%), w tym mobilny 1 959 os. (38,7%),
- w. poprodukcyjny 1 107 os. (19,9%).

Tym samym na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 32,2 os. w wieku poprodukcyjnym i 61,8 os. w wieku nieprodukcyjnym.

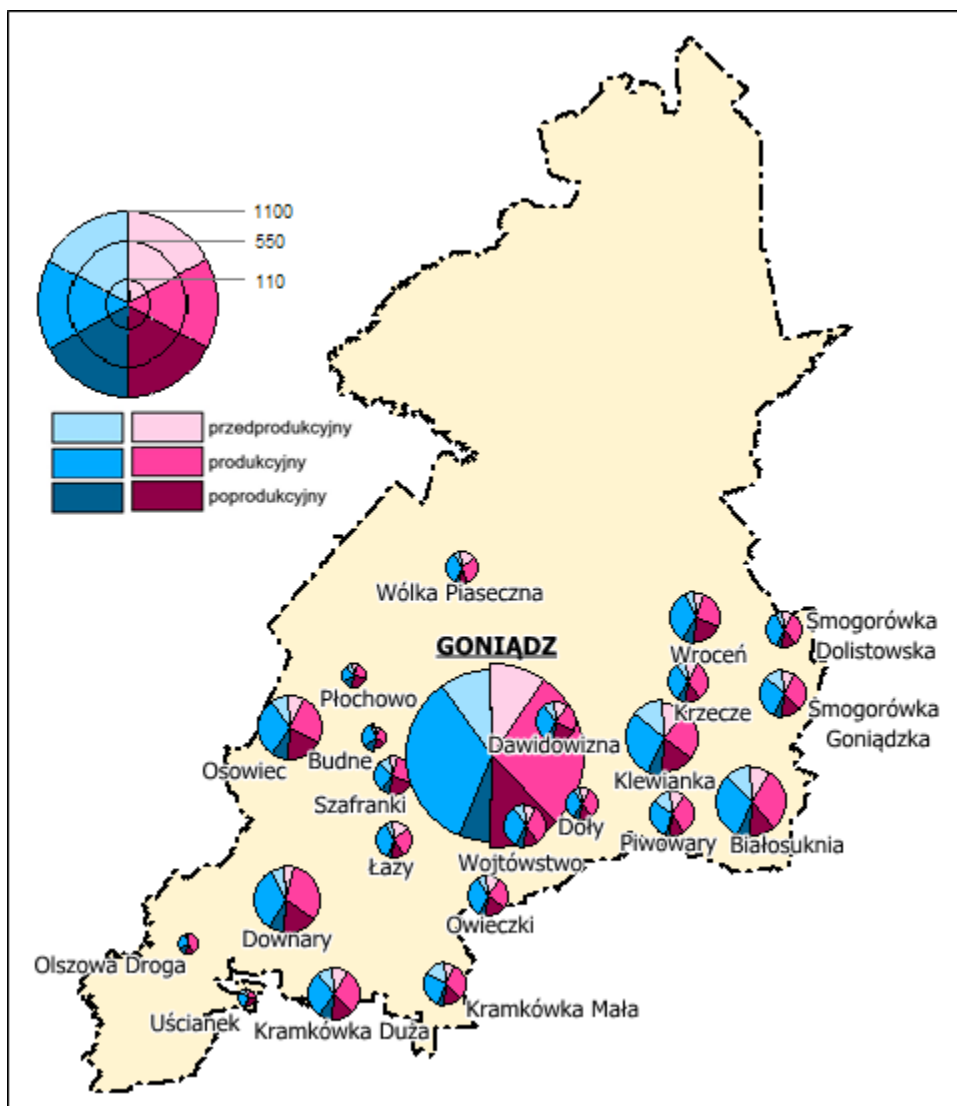
W strukturze wieku zaczyna rysować się przewaga osób w wieku poprodukcyjnym nad najmłodszą ludnością (0-17 lat). Ponadto, biorąc pod uwagę licznosc grup wiekowych w podziale na płeć (tak jak na przedstawionej obok piramidzie wieku), zauważyć można silną asymetrię. Kobiety dominują w przedziale od 65 lat wzwyż, w wieku rozrodczym i wśród nastolatków jest ich nieco mniej. Taka struktura nie jest jednak alarmująca. Problemem są wspomniane dysproporcje między wsią a miastem.

Struktura ludności wykazuje różnicowanie w poszczególnych miejscowościach gminy. Przewaga kobiet zaznacza się bardzo silnie w Goniądzu, gdzie jest ich o ponad 120 więcej niż mężczyzn. Miasto posiada znacznie szerszą ofertę zatrudnienia w pozarolniczych sektorach gospodarki, co zachęca kobiety do wewnętrznej migracji. Mężczyźni liczebnie dominują w Klewiance (o ponad 20 osób), Smogorówce Goniądzkiej, Białosukni, Kramkówce Małej oraz Wojtówstwie (o ponad 10 osób). Kobiety przeważają natomiast w Downarach, Kramkówce Dużej, Piwowarach i Szafrankach. Struktura płci jest w gminie raczej zrównoważona. Opisane dysproporcje w mieście nie są zjawiskiem rzadkim.

Niekorzystnie zaburzona struktura wieku (silny deficyt kobiet w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym) występuje we wsiach Klewianka, Wroceń, Dawidowizna, Budne i w obu Smogorówkach. Ponadto w niemal wszystkich jednostkach osadniczych osoby w wieku poprodukcyjnym przeważają nad liczbą dzieci i młodzieży, co zwiastuje dalsze zmniejszanie się liczby ludności.



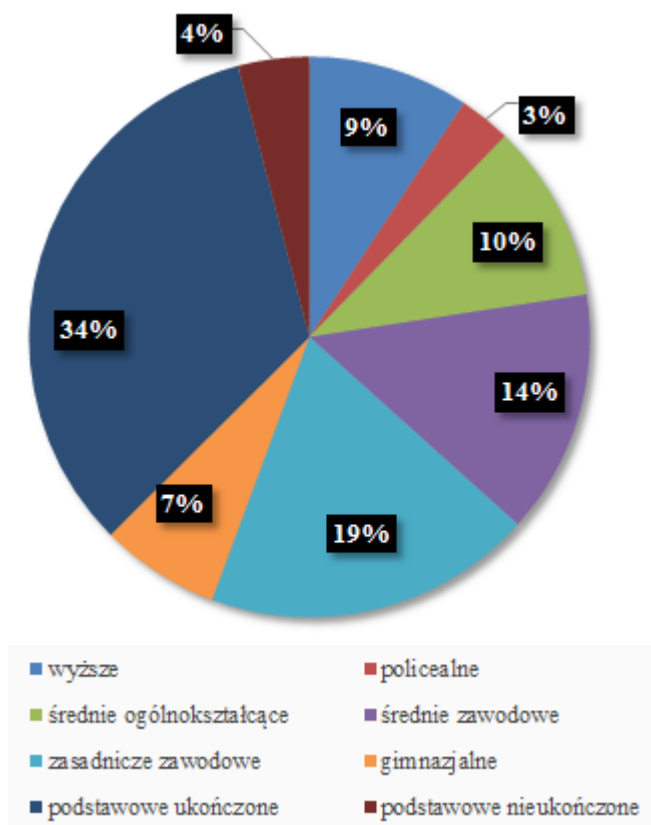
Rys.3. Ludność gminy Goniadz wg płci i wieku  
(źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku)



Rys.4. Struktura płci i wieku w miejscowościach gminy i mieście Goniadz (liczność grup w miejscowościach statystycznych na podstawie wyników NSP 2011)

## Wykształcenie

Wśród mieszkańców powiatu monieckiego największą grupę stanowią osoby z ukończonym wykształceniem podstawowym, natomiast dyplomem wyższej uczelni legitymuje się 9% mieszkańców. Mężczyźni są generalnie słabiej wykształceni niż kobiety, a duża część z nich edukację zakończyła na szkole zawodowej. Największy odsetek mieszkańców z wykształceniem wyższym (30,3%) przypada na grupę wiekową 25-29 lat. Ludność powiatu jest statystycznie słabiej wykształcona niż przeciętnie w województwie.



Rys.5. Poziom wykształcenia mieszkańców w powiecie monieckim

## 7.2. Mieszkalnictwo

W 2015 roku w gminie znajdowało się 1 818 mieszkań i 1 452 budynków mieszkalnych, z czego 709 mieszkań i 967 budynków mieszkalnych zlokalizowanych było w Goniądzu. Ruch budowlany w gminie jest raczej średni, jednak znacznie bardziej dynamiczny niż w większości pozostałych gmin powiatu. Na przestrzeni ostatnich 15 lat przybyło 80 mieszkań. Najmniej w okresie 2000-2003, najwięcej w roku 2011 (12 szt.). W 2015 r. powstało 9 takich obiektów. Od roku 2000 przybyło 12 447 m<sup>2</sup> nowej powierzchni użytkowej (12% nowej powierzchni użytkowej powiatu) i 486 izb (12% nowych izb w powiecie).



Rys.6. Mieszkania oddane do użytkowania w gminie



Łączna liczba gospodarstw domowych wynosi natomiast 1 598 szt., z czego 654 zlokalizowanych jest w Goniądzu (*Dane Urzędu Miejskiego w Goniądzu*). Nadwyżka liczby mieszkań nad liczbą gospodarstw wynosi 220 w całej gminie i 55 w samym mieście. Taka tendencja obserwowana jest w całym kraju. Dane wskazują, że mieszkań jest o 100 tys. więcej niż gospodarstw. Na taką sytuację wpływa silna emigracja. Osoby pracujące za granicą i ich rodziny nie są zliczane w statystyce jako gospodarstwa domowe.

**Liczba gospodarstw domowych w poszczególnych miejscowościach (2015 r.)**

Goniądz	Białosuknia	Budne	Dawidowizna	Doly	Downary	Klewianka	Kramkówka Duża	Kramkówka Mała	Krzecze	Łazy	Olszowa Droga	Osowiec	Owieczki	Piowary	Płochowo	Smogorówka Dolistowska	Smogorówka Goniądzka	Szafranki	Uścianek	Wojtówstwo	Wólka Piaseczna	Wroceń
654	95	14	35	20	65	92	50	28	27	28	9	180	33	32	14	26	38	34	6	33	27	58

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Goniądzu

Ruch budowlany koncentruje się przede wszystkim z granicami miasta Goniądz. W okresie 2008-2015 oddano tam do użytkowania 29 mieszkań, co stanowi ponad połowę wszystkich obiektów zrealizowanych w tych latach w całej gminie. Wśród pozostałych miejscowości największą popularnością (biorąc pod uwagę budownictwo mieszkaniowe) cieszyły się Osowiec (5 szt.), Downary i Wojtówstwo (po 4 szt.) oraz Kramkówka Duża (3 szt.). W tym okresie na gruntach 7 wsi nie oddano do użytkowania żadnych obiektów mieszkaniowych.

**Liczba mieszkań oddanych do użytkowania i ich powierzchnia w poszczególnych miejscowościach w okresie 2008-2015**

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	l.	m <sup>2</sup>	l.	m <sup>2</sup>	l.	m <sup>2</sup>	l.	m <sup>2</sup>	l.	m <sup>2</sup>	l.	m <sup>2</sup>	l.	m <sup>2</sup>	l.	m <sup>2</sup>
<b>Goniądz</b>	2	340	5	767	4	749	9	1114	1	119	1	93	3	428	4	463
<b>Białosuknia</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Budne</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Dawidowizna</b>	-	-	1	134	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Doly</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	192	-	-
<b>Downary</b>	-	-	2	291	-	-	-	-	2	367	-	-	-	-	-	-
<b>Klewianka</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Kramkówka Duża</b>	-	-	1	273	-	-	-	-	-	-	1	97	-	-	1	43
<b>Kramkówka Mała</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Krzecze</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	218
<b>Łazy</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	174	-	-	-	-
<b>Olszowa Droga</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Osowiec</b>	1	188	-	-	-	-	2	321	2	390	-	-	-	-	-	-
<b>Owieczki</b>	-	-	-	-	1	224	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Piowary</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	159	-	-
<b>Płochowo</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Smogorówka Dolistowska</b>	-	-	-	-	-	-	1	282	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Smogorówka Goniądzka</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	170
<b>Szafranki</b>	1	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<b>Uścianek</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Wojtówstwo</b>	-	-	-	-	1	80	-	-	-	-	-	-	2	254	1	175
<b>Wólka Piaseczna</b>	1	171	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Wroceń</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	372	1	310
<b>ogółem</b>	<b>5</b>	<b>772</b>	<b>9</b>	<b>1465</b>	<b>6</b>	<b>1053</b>	<b>12</b>	<b>1717</b>	<b>5</b>	<b>876</b>	<b>3</b>	<b>364</b>	<b>8</b>	<b>1405</b>	<b>9</b>	<b>1379</b>

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Od połowy roku 2015, w związku z nowelizacją ustawy Prawo budowlane, budowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego, którego obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane, nie wymaga pozwolenia na budowę. Obiekt taki realizowany jest przez zgłoszenie budowy. Do grudnia 2016 w gminie nie zgłoszono jednak budów tego typu.

Mierniki przeciętnej sytuacji mieszkaniowej są zbliżone do wartości średnich w powiecie oraz województwie i wynoszą:

- przeciętna liczba osób na izbę **0,66**: na wsi **0,69**, w mieście **0,62** (0,72 w powiecie, 0,68 w województwie),
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania **87,7 m<sup>2</sup>**: na wsi **92,3 m<sup>2</sup>**, w mieście **80,7 m<sup>2</sup>** (89,7 m<sup>2</sup> w powiecie, 75,9 m<sup>2</sup> w województwie).
- liczba mieszkań na 1000 mieszkańców **359,1**: na wsi **347,2**, w mieście **379,3** (322,2 w powiecie, 366,1 w województwie).

Mieszkania w gminie są wyposażone słabiej niż przeciętnie w powiecie i województwie. W 2015 r. wodociąg posiadało 94,6% mieszkań w mieście (96,1% w miastach powiatu i 98,7% w miastach województwa) i 83% mieszkań na wsi (80% we wsiach powiatu i 83,3% we wsiach województwa), łazienkę 85% mieszkań w mieście (91,9% w powiecie i 96,1% w województwie) i 69,9% na wsi (66,5% w powiecie i 69,7% w województwie), a centralne ogrzewanie 69,8% mieszkań w mieście (85,9% w powiecie i 92% w województwie) i 53,2% na wsi (50,9% w powiecie i 54,6% w województwie).

### 7.3. Wyposażenie w usługi

#### Szkolnictwo

W gminie znajdują się 2 placówki szkolne: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Goniądzu w którego skład wchodzi gimnazjum, szkoła podstawowa i przedszkole oraz Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Downarach. Zasób lokalowy szkół podstawowych w ostatnich latach skurczył się z powodu zamknięcia placówek w Klewiance, Białosukniach, Wroceniu i Osowcu, co uzasadnić można znacznym spadkiem liczby uczniów. W 2000 r. w szkołach podstawowych uczyło się 514 dzieci, w 2010 r. – 283, a w 2015 r. – 280. Te zmiany pociągnęły za sobą również spadek liczby nauczycieli – w 2015 r. wg danych GUS w gminie obsadzono niecałe 21 etatów. W 2015 r. w gimnazjum w Goniądzu uczyło się natomiast 193 osób, co jest spadkiem wobec liczby z 2010 r. (219 uczniów). Do 2015 r. w Goniądzu funkcjonował Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych. Gmina obecnie nie posiada placówek nauczania ponadgimnazjalnego, młodzież korzysta z usług oświaty oferowanych przez placówki w Mońkach, a także w Białymstoku.

#### Kultura

Instytucją zapewniającą dostęp do usług kultury jest Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu. W placówce organizowane są imprezy kulturalne, w tym realizowane w ramach projektów współfinansowanych ze środków europejskich. Przy ośrodku działają liczne zespoły i koła zainteresowań, a także świetlica terapeutyczna, punkt informacji turystycznej i biblioteka. Księgozbiór liczy łącznie ponad 15 tys. woluminów, a liczba czytelników w ciągu roku – 177.

W gminie funkcjonują również świetlice wiejskie w miejscowościach: Kramkówka Duża, Kramkówka Mała, Płochowo, Wólka Piaseczna, Osowiec, Krzeczce, Smogorówka Dolistowska, Klewianka, Białosuknia i Downary. Pozostałe zapotrzebowanie na usługi kultury jest obsługiwane przez instytucje zlokalizowane poza gminą.

### **Pozostałe placówki infrastruktury społecznej**

Podstawowa opieka zdrowotna zapewniana jest przez Przychodnię Rejonową w Goniądzu. Leczenie specjalistyczne odbywa się w większości w placówkach położonych w Mońkach i Białymstoku. W gminie funkcjonują również apteka, gabinet dentystyczny, a także prywatne praktyki lekarskie. Opieką nad osobami w trudnej sytuacji zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goniądzu.

Gmina posiada obiekty remiz strażackich w Goniądzu, Downarach, Osowcu, Białosukni, Klewiance i Wólce Piasecznej. Rolę infrastruktury sportowej pełnią obiekty przyszkolne.

### **Infrastruktura turystyczna**

Infrastruktura turystyczna związana jest głównie z atrakcjami Biebrzańskiego Parku Narodowego – największego parku w Polsce obejmującego rozległe bagna i torfowiska o szczególnym znaczeniu dla ptactwa. Tworzą ją obiekty hotelowe i pensjonaty w Goniądzu i Dawidowiznie, kwatery agroturystyczne w Goniądzu, Wroceniu, Szafrankach, Dawidowiznie, Wólce Piasecznej, Łazach, Olszowej Drodze, Krzeczach i Downarach Plac, schronisko młodzieżowe w Goniądzu, pola namiotowe w Goniądzu (w tym jedno należące do Miejskiego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji), Osowcu-Twierdzy i we Wroceniu, a także pokoje gościnne w Leśniczówce Grzędy. W Osowcu, Goniądzu, a także na Wilczej Górze (przy Leśniczówce Grzęda) zlokalizowano wieże widokowe (punkty obserwacyjne). Przez rezerwat Czerwone Bagno położony w północnej części gminy przeprowadzona została spacerowa kładka o długości ok. 1 kilometra.

Atrakcją turystyczną o ponadregionalnym znaczeniu jest również zespół zabytkowych fortów Twierdzy Osowiec. Należała ona do elementów umocnień granic Imperium Rosyjskiego, pochodzi z I połowy XX wieku. Obecnie działa tam Muzeum Twierdzy Osowiec oraz Osowieckie Towarzystwo Fortyfikacyjne.

Uzupełnieniem infrastruktury turystycznej są szlaki przebiegające przez północną i środkową część gminy, łączące najpopularniejsze atrakcje regionu<sup>4</sup>:

- Szlak wodny im. Króla Stefana Batorego,
- Szlak rowerowy R11 Euro Velo,
- Szlak rowerowy Green Velo,
- Szlak rowerowy B11c Podlaski Szlak Bociani,
- Szlaki Biebrzańskiego Parku Narodowego:
  - Szlak pieszy PL-2549-c Gugny-Barwik,
  - Szlak pieszy/rowerowy 2544-y Wizna-Burzyn-Twierdza Osowiec-Goniądz,
  - Szlak pieszy/rowerowy Osowiec Twierdza (Fort II)-Osowiec (stacja PKP)-Goniądz-Dolistowo-Jagłowo-Trzyrzeczki-Jałowo-Lipsk,
  - Szlak pieszy PL-2545-c Goniądz-Wólka Piaseczna-Kapice-rzeka Ełk-Ruda,
  - Szlak pieszy/rowerowy PL-2540-c Rajgród-Okoniówek-Rybczyzna-Woźnawieś-leśniczówka Grzędy-"Nowy Świat"-"Wilcza Góra"-"Kapli Dołek"-"Dział Kumkowskiego"-węzeł szlaków,
  - Szlak pieszy PL-2543-z Leśniczówka Grzędy-"Solistowska Góra"-"Łągiew"-Węzeł szlaków,

---

<sup>4</sup> Na podstawie <http://www.biebrza.org.pl/redir,index> oraz <http://ltpl.eu>

- Szlak pieszy PL-2542-n Leśniczówka Grzędy-"II i III Grzęda"- "Kapliczka"- Węzeł szlaków (Góra Perewida),
- Szlak rowerowy LO-7001 y Rajgród-Wojdy-Rybczyzna-Woźnawieś-Kuligi-Leśniczówka Grzędy,
- Szlak rowerowy BK -7007 z Grajewo-Osowiec-Twierdza-Trzcianne-Tykocin,
- Szlak rowerowy BK -7006 n Osowiec-Twierdza Płochowo-Goniądz-Mońki-Jaświły-Mikicin-Karpowicze-Suchowola-Okopy-Laudańszczyzna-Ostrówek-Horodniana-Domuraty-Zwierzyniec Wielki-Grodzisk-Jałówka-Kopciówka-Połomin-Kizielany-Zabrodzie-Korycin,
- ścieżki edukacyjno-przyrodnicze BPN,
- Ścieżki edukacyjne przez forty Twierdzy Osowiec,
- Szlak pieszy/rowerowy PL-2541-y Tama-Kuligi-Orzechówka-Węzeł szlaków "Tajenko",
- Szlak rowerowy Osowiec-Twierdza- Goniądz-Dawidowizna-Wroceń,
- Szlak rowerowy Osowiec-Twierdza-Uścianek-Wilamówka-Mroczyki-Trzcianne-Zubole-Gugny (w części przez BPN),
- Szlak pieszy PL-2551-n Wizna-Lipsk,
- Szlak pieszy PL-2547-z Osowiec-Twierdza-Białogrądy-Przechody-Sojczyn Grądowy-Kuligi (w części przez BPN),
- Biebrzański Szlak Podwodny w Goniądzu,
- Szlaki kajakowe na Biebrzy:
  - Dolistowo-Goniądz,
  - Wroceń-Goniądz,
  - Goniądz-Osowiec,
  - Goniądz-Biały Grąd.

W gminie działa punkt informacji turystycznej (przy Gminnym Ośrodku Kultury w Goniądzu).

### ***7.3a. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem***

*W celu zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ustala się minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej, którymi są:*

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych,*
- b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych, które umożliwiają dostęp do terenów, budynków i do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,*
- c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,*
- d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 i 1495),*
- e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.*

*Podejmowane są działania w celu zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektów przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach*

*inwalidzkich – jest to szczególnie priorytetowe w stosunku do obiektów budowlanych użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych wielorodzinnych.*

#### **7.4. Analiza zatrudnienia i bezrobocia**

##### **Zasoby pracy**

W gminie w 2015 r. było 3 129 osób w wieku produkcyjnym, które stanowią potencjalne zasoby pracy. 1 155 z nich mieszkało w mieście, a 1 974 na obszarze wiejskim. Z tej liczby 1 992 mieszkańców zaliczono do wieku mobilnego (oznaczającego wiek, w którym osoba jest zdolna do zmiany stanowiska, miejsca pracy lub ewentualnego przekwalifikowania się). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania zauważyć można, że osób w wieku mobilnym jest niemal dwukrotnie więcej na wsi. Wśród ludności w wieku produkcyjnym mężczyźni przeważają nad kobietami (1 724 do 1 405 os.), przy czym ta dysproporcja jest znacznie słabsza w mieście. Obecnie na 100 os. w wieku produkcyjnym przypadają 61,8 os. w wieku nieprodukcyjnym.

Dodać należy, że pomiędzy jednostkami administracyjnymi dochodzi do wymiany zasobów pracy. Wg. Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., do pracy do miasta Goniądz przyjeżdża 18 os. z Moniek, a do pozostałych miejscowości gminy 13 os. z Grajewa i 13 os. z Moniek. Jednocześnie inni mieszkańcy miasta dojeżdżają do Moniek (32 os.), Białegostoku (28 os.) i Olsztyna (13 os.), a spośród pozostałej ludności gminy po 31 osób pracuje w Mońkach i Białymstoku. Między miastem a obszarem wiejskim gminy następuje wewnętrzna wymiana zasobów pracy. 17 os. dojeżdża do Goniądza, a 14 mieszkańców miasta pracuje w innej miejscowości gminy.

##### **Miejsca pracy**

Z uwagi na miejsko-wiejski typ gminy, ludność ma szansę na zatrudnienie we wszystkich sektorach gospodarki. Niemal połowa miejsc pracy związana jest z rolnictwem. Zgodnie z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego, w 2010 r. rolniczą działalność produkcyjną prowadziły 702 gospodarstwa rolne.

W 2015 r. w gminie zarejestrowanych było 269 podmiotów gospodarczych, co oznacza że na tysiąc osób przypada ich 53. Wśród nich dominuje działalność usługowa.

##### **podmioty gospodarcze w 2015 r.**

	<b>ogółem</b>	<b>rolnictwo</b>	<b>przemysł i budownictwo</b>	<b>pozostała działalność</b>
<b>Goniądz, w tym:</b>	269	15	66	188
<b>miasto</b>	159	3	41	115
<b>obszar wiejski</b>	110	12	25	73

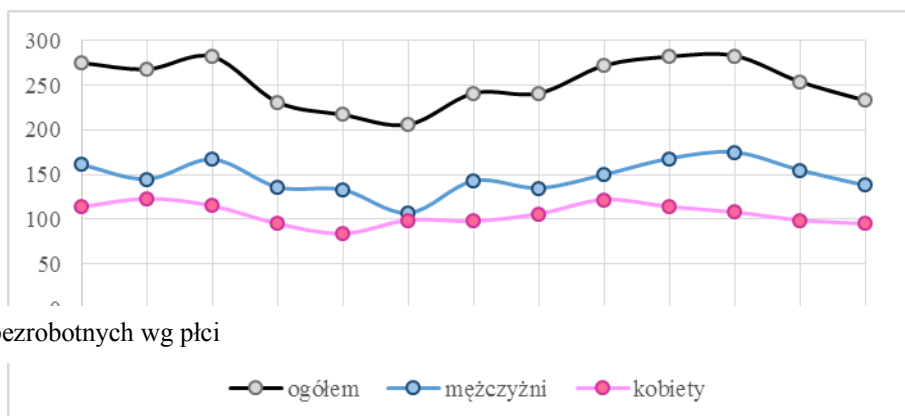
*Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych*

Pozarolniczymi miejscami zatrudnienia mieszkańców, oprócz miasta Goniądz, są Mońki, Białystok i Olsztyn.

##### **Bezrobocie**

Pod koniec 2015 roku w gminie zarejestrowanych było 233 bezrobotnych. W okresie od 2003 r. sytuacja na rynku pracy najkorzystniejsza była w 2008 r., gdy bez pracy pozostawało 206 osób. W kolejnych latach obserwowano natomiast stopniowy wzrost bezrobocia, które osiągnęło maksimum wynoszące 283 osoby w 2013 r. Od tego czasu sytuacja stopniowo poprawia się. W kolejnych latach bez pracy pozostawały kolejno 254 i 233 osoby. Stopa bezrobocia w gminie jest zbliżona do średniej wartości tego wskaźnika w województwie. Jego spadek nie jest w całości związany z poprawą sytuacji na rynku pracy. Duże znaczenie ma tutaj silny odpływ ludności z gminy. Podane dane obrazują stan na 31.12.2015. Bezrobocie na

terenach wiejskich wykazuje silną sezonowość: zimą przyjmuje wartości maksymalne, latem znacząco spada w związku z intensywnością prac rolniczych.



Rys.7. Liczba bezrobotnych wg płci

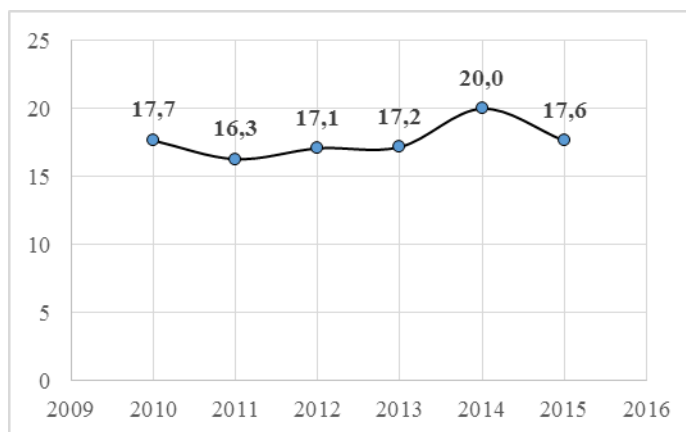
Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w 2015 r. było 95 kobiet i 138 mężczyzn. W latach poprzednich wśród osób pozostających bez pracy również dominowali mężczyźni. Najwyższe bezrobocie wśród kobiet odnotowano w latach 2004 i 2011 (ponad 120), natomiast wśród mężczyzn w 2013 (175).

Ponadto wskazać należy, że na terenach wiejskich często mamy do czynienia z tzw. bezrobociem ukrytym, czyli takim, które nie jest wykazywane w danych statystycznych (osoba pozbawiona pracy zarobkowej nie rejestruje się jako bezrobotny). Prowadzi to do nadpodaży pracowników w gospodarstwach rolnych, oznaczającej spadek ich efektywności.

## 7.5. Analiza możliwości finansowych gminy (stan budżetu gminy)

### Struktura dochodów budżetu gminy

Na przestrzeni poprzednich lat dochody budżetu gminy cechowały się nieznacznymi wahaniami i brakiem określonego trendu. Najniższą wartość wynoszącą 16 293 950,48 zł przyjęły w 2011 r., a najwyższą w 2014 r. (19 997 828,26 zł). Ich różnica wyniosła ponad 3,7 mln zł. W 2015 r. łączny dochód wyniósł 17 642 347,30 zł. Pewne okresowe

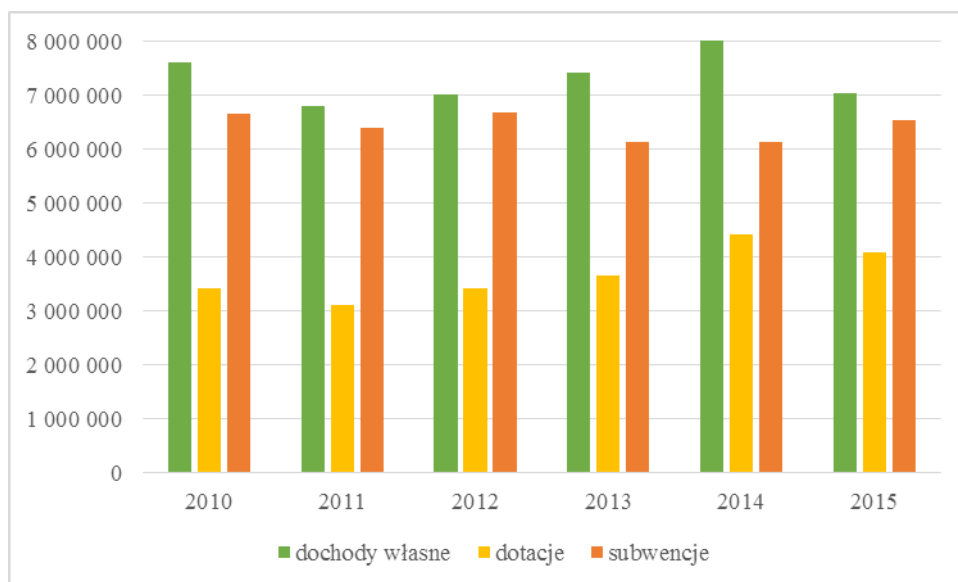


Rys.8. Dochód wykonany ogółem w latach 2010-2015 [w mln zł]

wahania tej wartości nie są alarmujące z punktu widzenia bezpieczeństwa finansów publicznych i wynikają zazwyczaj z wysokości uzyskanego dofinansowania na realizację konkretnych zamierzeń inwestycyjnych.

Analizując strukturę dochodów budżetu gminy wskazać należy, iż większa część środków pochodzi z dotacji i subwencji centralnych. Dochody własne stanowiły w ostatnich latach średnio 40% dochodu ogółem. W roku 2015 ich udział był nieznacznie niższy niż w latach poprzednich (40% w 2015 r., 47% w 2014, 43% w 2013 r.). Gmina pozostaje zatem silnie uzależniona od wsparcia zewnętrznego.

Największą część dochodów własnych gminy stanowią dochody podatkowe, które w 2015 r. wyniosły łącznie niemal 3,3 mln zł. Wśród nich przeważa podatek od nieruchomości (ca



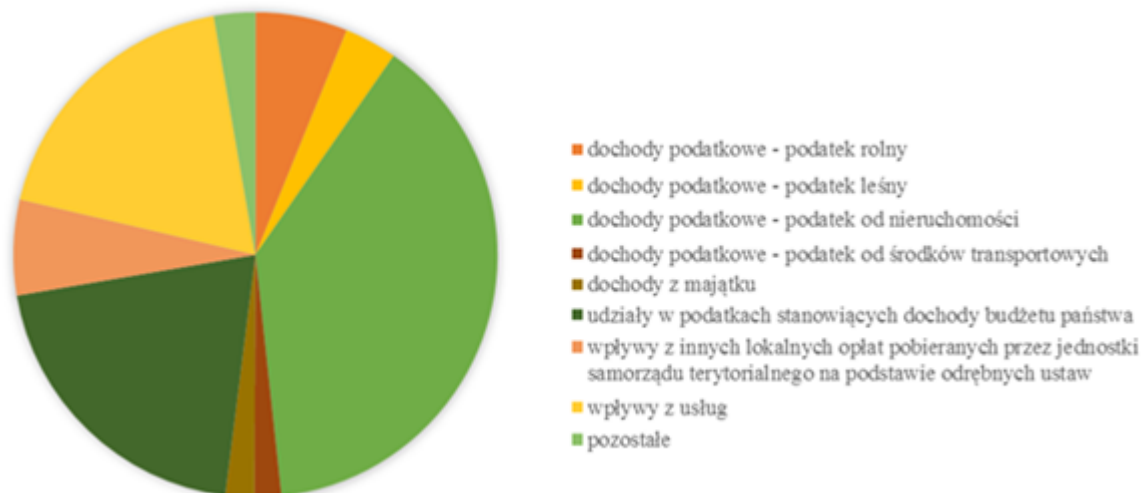
Rys.9. Struktura dochodów budżetu gminy w latach 2010-2015

2,5 mln). Nieco mniejsze znaczenie posiadają podatek rolny (394 tys.), podatek leśny (225 tys.) i podatek od środków transportowych (114 tys.). Grupa ta stanowi łącznie około 50% dochodów własnych. Wpływy podatkowe wzrosły w porównaniu z 2010 r. o ponad 0,7 mln zł, jednakże w latach 2012-2014 osiągały wyższe wartości niż obecnie. Drugą co do wielkości grupą są udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (a w szczególności podatek dochodowy od osób fizycznych), które w 2015 r. wyniosły nieco niemal 1,3 mln zł. Jest to wzrost w stosunku do 2010 r. o ponad 540 tys. zł. Gmina osiąga również stosunkowo wysokie wpływy z usług (ca 1,2 mln zł w 2015 r.). Obejmują one szeroki zakres czynności wykonywanych na rzecz mieszkańców, jak np. usługi opiekuńcze, wyżywienie (stołówki), opłaty najemców nieruchomości gminnych za media.

W ostatnich latach rosną wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez gminę na podstawie odrębnych ustaw. Do 2012 r. wartość tych dochodów nie przekraczała kilku tys. zł rocznie. Od tego czasu znacznie wzrosła i w 2015 r. wyniosła ponad 400 tys. zł.

Ogółem dochód gminy na jednego mieszkańca wynosi 3 482,50 zł i jest obecnie wyższy niż średnio w powiecie (3 084,80 zł) i województwie (3 369,00 zł).

Przyznane gminie subwencje wyniosły 6 538 004 zł w 2015 r. (37% wykonanych dochodów), a dotacje 4 072 165,70 zł (23% wykonanych dochodów) – w tym 114 539,50 zł stanowiły dotacje inwestycyjne.

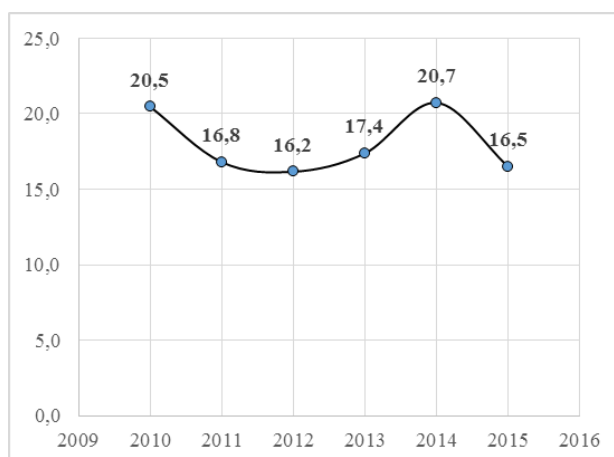


Rys.10. Struktura dochodów własnych gminy w 2015 r.

### Struktura wydatków budżetu gminy

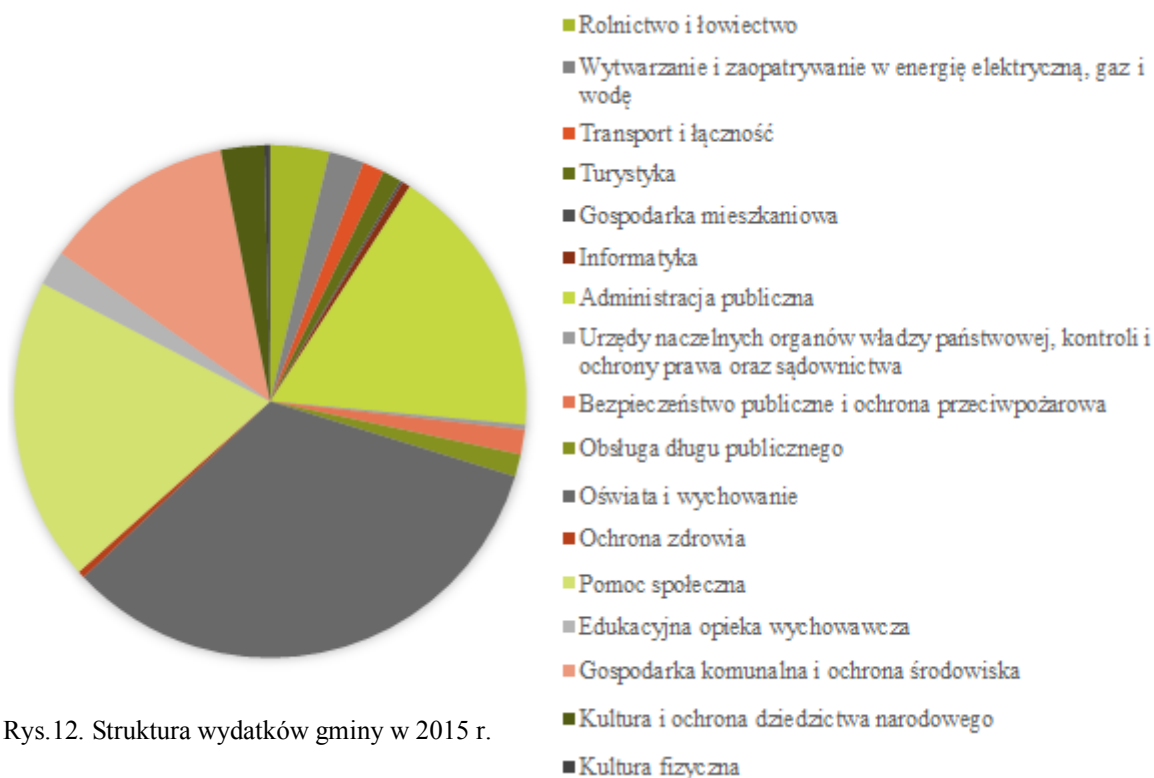
Wydatki gminy w latach 2010-2015 wykazują silną korelację względem notowanych dochodów. Ich wysokość utrzymywana była w przedziale 16-17 mln zł rocznie z wyjątkiem lat 2010 i 2014, gdy przekroczyły wysokość 20 mln zł. W latach cechujących się nagłym zwiększeniem tej kwoty realizowana była większa liczba jednorazowych projektów inwestycyjnych związanych m.in. z odnawialnymi źródłami energii lub infrastrukturą drogową i techniczną.

W roku 2015 w gminie wydatki wyniosły natomiast 16 509 337,27 zł. Dokładnie jedną trzecią stanowiły koszty oświaty i wychowania (5,5 mln zł), które były o 0,5 mln zł niższe niż przed rokiem i o 145 tys. zł niższe niż przed dwoma laty. Drugą największą grupą wydatków są koszty pomocy społecznej. Ich wysokość przekroczyła 3 mln zł. Trzecia w kolejności administracja pochłonęła 2,9 mln zł, przy czym koszty te z roku na rok maleją. Coraz wyższe są natomiast obciążenia finansowe związane z pomocą społeczną. Inne istotne wydatki zaklasyfikowano do działu gospodarka komunalna i ochrona środowiska (2 mln zł). Pozostałe grupy wymagają znacznie niższego wsparcia samorządu. Wśród nich w 2015 r. 616 tys. zł dotyczyło rolnictwa i łowiectwa, 452 tys. zł kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, 364 tys. zł wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę, a 363 tys. zł edukacyjnej opieki wychowawczej.



Rys.11. Wydatki ogółem w latach 2010-2015 [w mln zł]





Rys.12. Struktura wydatków gminy w 2015 r.

Udział nakładów inwestycyjnych w wydatkach gminy w roku 2015 wynosił 2,4% (łącznie 0,4 mln zł). Jest to znaczący spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy na inwestycje wydano niemal 4,9 mln zł, czyli 23,5% ówczesnego budżetu. Jak wskazano wcześniej, w roku tym zrealizowano szereg projektów, w tym m.in. instalację kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej, przebudowę dróg gminnych i ulic w mieście Goniądz oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Podkreślić należy, iż samorząd inwestuje w promocję gminy, a także realizuje zadania w zakresie upowszechniania turystyki. Takie działania stymulują rozwój ekonomiczny regionu ukierunkowany w dużej mierze na rozwój tej dziedziny gospodarki. Jest to w pełni uzasadnione wybitnymi walorami turystycznymi gminy.

### **Możliwości finansowe gminy<sup>5</sup>**

Zaplanowane na 2015 r. dochody udało się zrealizować w 96,84%, a wydatki w 94,81%. Różnica między zaplanowanymi dochodami a wydatkami stanowiła nadwyżkę budżetu gminy w wysokości 805 896 zł. Przeznaczono ją w całości na spłatę rat wcześniej zaciągniętych kredytów długoterminowych.

Budżet równoważony jest na zadowalającym poziomie, realizacja wydatków przebiega zgodnie z przyjmowanymi ustaleniami. Zasiłki z pomocy społecznej, wynagrodzenia i należne składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy wypłacane są terminowo.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku stan zadłużenia gminy Goniądz wynosił 6 773 149 zł z tytułu zaciągniętych kredytów długoterminowych. Roczny koszt ich obsługi wynikający z opłacenia odsetek wynosi ok. 200 tys. zł.

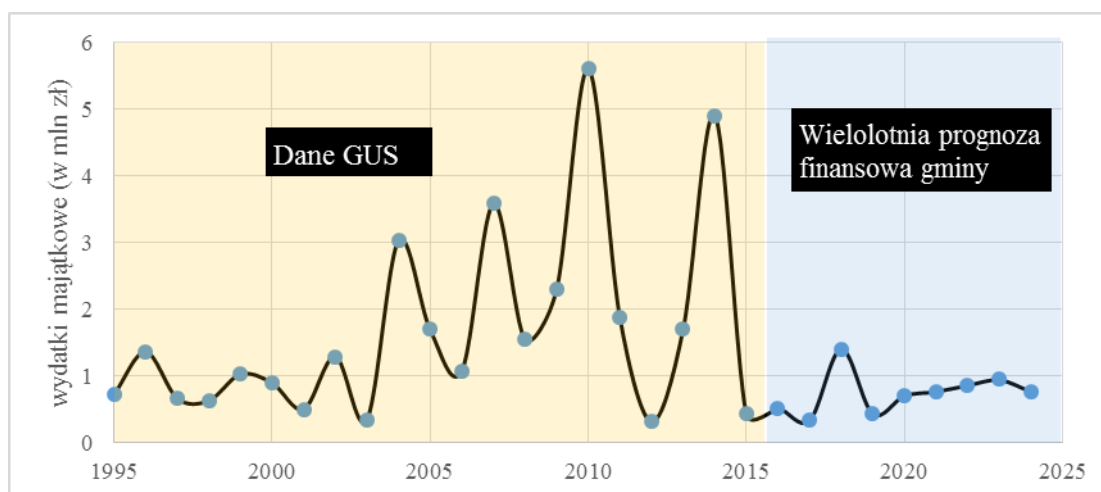
Z końcem roku 2014 gmina uchwaliła Wieloletnią Prognozę Finansową na rok 2015 i lata 2014-2024 (dokument jest regularnie aktualizowany). Dokument obejmuje okres spłaty

<sup>5</sup> na podstawie Zarządzenia Nr 21/16 Burmistrza Goniądza z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu gminy za rok 2015

zaciągniętych zobowiązań na finansowanie inwestycji. Największe zadłużenie przypada na okres 2016-2019. W celu zmniejszenia spłat kapitałowych, gmina planuje aneksować umowy kredytowe w celu przesunięcia spłat rat kredytowych na lata, w których raty są niższe. Prognoza wykazuje nadwyżkę budżetową, która przeznaczona będzie na spłatę zobowiązań.

Wskazano, że pomimo trudności, gmina zamierza sukcesywnie realizować zadania inwestycyjne poprawiające stan infrastrukturalny. Na wydatki majątkowe (do których zaliczane są wydatki inwestycyjne) przeznaczono kwoty rzędu 0,3-1,4 mln zł rocznie.

Prognoza nie uwzględnia środków z funduszy unijnych na dofinansowanie zadań bieżących i inwestycyjnych. Będą one wprowadzane do budżetu na bieżąco, dlatego też możliwe jest zwiększenie przedstawionych poniżej wartości przedstawionych w dokumencie.



**Rys. 13 Wydatki majątkowe gminy (na podstawie danych GUS) oraz prognozowane wydatki majątkowe (na podstawie uchwały Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2016 -2021 ze zmianami)**

W związku z powyższym stwierdzono, że sytuacja finansowa gminy nie wyklucza realizacji nowych zamierzeń inwestycyjnych, w tym związanych z uzbrojeniem nowych terenów budowlanych. Wydatki takie powinny jednak być ograniczane i dopasowane do faktycznego zapotrzebowania i możliwości finansowych.

#### WNIOSKI:

- Gmina miejsko-wiejska Goniądz należy do jednostek średniej wielkości pod względem liczby mieszkańców (5 063 osób wg danych za 2015 r., co daje 56-te miejsce na 118 gmin w województwie i trzecie miejsce w powiecie). Posiada natomiast stosunkowo dużą powierzchnię obejmującą m.in. część Biebrzańskiego Parku Narodowego. W związku z tym gęstość zaludnienia jest ponad czterokrotnie niższa niż średnio w województwie.
- Wskaźniki migracji i przyrostu naturalnego są niekorzystne – w latach 2003-2015 obserwowano pogłębiający się spadek liczby ludności. Tendencja wskazuje na dalsze ubytki.
- Struktura płci i wieku jest niesymetryczna. Liczebnie dominują kobiety. Problemem jest starzenie się społeczeństwa.
- Ruch budowlany w gminie jest raczej niski. Dane statystyczne wykazują nadpodaż mieszkań nad liczbą gospodarstw domowych.

- Gmina zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowych usług społecznych (szkolnictwo podstawowe, przedszkolne i gimnazjalne, ośrodek kultury, biblioteka, podstawowa opieka zdrowotna i pomoc społeczna).
- Potencjalne zasoby pracy są zadowalające (na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada ok. 62 w wieku nieprodukcyjnym), jednakże w przyszłości prognozowany jest ich spadek.
- Wskaźnik bezrobocia jest raczej niski, jednak bez pracy pozostaje w dalszym ciągu ponad 200 osób. Na terenie wiejskim może być zaniżone z uwagi na tzw. bezrobocie ukryte.
- W budżecie gminy 40% stanowią środki własne, z których większość pochodzi z wpływów podatkowych. Resztę stanowią dotacje i subwencje.
- Największymi obciążeniami budżetowymi są: oświata, pomoc społeczna, administracja oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska.
- Stan zadłużenia na koniec roku 2015 wynosił niemal 7 mln zł. Gmina zaciągnęła kredyty długoterminowe dzięki czemu możliwe było przeprowadzenie szeregu projektów inwestycyjnych. Na wydatki majątkowe na najbliższe lata przeznaczono kwoty rzędu 0,3-1,4 mln zł rocznie, co należy uwzględnić przy przeznaczaniu niezainwestowanych gruntów na cele budowlane.

## **8. Stan rozwoju gospodarczego gminy**

### **8.1. Ogólna charakterystyka gospodarki w gminie.**

Struktura gospodarki gminy jest zróżnicowana. Na terenach wiejskich dominuje sektor rolniczy. Miasto skupia natomiast szereg podmiotów usługowych i przemysłowych. Istotnym uzupełnieniem sektora usług jest działalność turystyczna wykorzystująca walory naturalne regionu, a także obiekty zabytkowe o wyjątkowej wartości historycznej.

W 2015 r. w gminie zarejestrowanych było 269 podmiotów gospodarczych, z czego 159 zlokalizowano w mieście. Wśród nich 15 związanych było z rolnictwem, 66 z przemysłem i budownictwem, a 118 z innymi formami działalności – czyli różnymi formami usług.

### **8.2. Stan rozwoju rolnictwa, w tym stan prawny gruntów**

#### **8.2.1. Struktura własności i władania gruntami**

Zdecydowana większość gruntów gminy Goniądz znajduje się w rękach prywatnych. Nie inaczej jest w przypadku użytków rolnych, z których ok. 90% należy do właścicieli prywatnych. Wyjątek stanowią pojedyncze nieruchomości rolne w zarządzie gminy o łącznej powierzchni 36,8 ha. Połowa z nich jest dzierżawiona. Reszta użytków rolnych stanowi własność Skarbu Państwa. Tereny te znajdują się w Biebrzańskim Parku Narodowym i są przez park zarządzane.

#### **8.2.2. Warunki produkcji rolniczej**

Obszar gminy Goniądz należy do moniecko-sokólskiego rejonu produkcji rolniczej (wg IUNG w Puławach), który charakteryzuje się średnimi warunkami przyrodniczymi oraz średnią intensywnością produkcji rolniczej. Ma on niewielki udział gleb marginalnych oraz dość korzystną strukturę obszarową gospodarstw rolnych. Charakteryzuje się dobrze rozwiniętą hodowlą bydła mlecznego i trzody, której w dużej mierze jest podporządkowana produkcja roślinna i hodowla koni. Osiąga on również dobre wyniki w produkcji ziemniaków i posiada ukształtowane tradycje w uprawie truskawek, a w jego obszarach chronionych realizowany jest program rolnośrodowiskowy.

**Klasy bonitacyjne gruntów ornych (pow. w ha)**

	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIz
<b>Województwo</b>	6960	57460	173894	209970	213216	129006	11347
<b>Powiat moniecki</b>	144	1933	9130	13606	13455	6372	584
<b>Goniądz</b>	4	142	1037	2124	2060	1121	152

**Klasy bonitacyjne użytków zielonych (pow. w ha)**

	II	III	IV	V	VI	VIz
<b>Województwo</b>	46	18019	169765	141421	65413	4702
<b>Powiat moniecki</b>	5	1345	13405	11023	8020	331
<b>Goniądz</b>	1	71	1241	1987	2913	161

Źródło: Biesiacki A., Kuś J., Madej A., Ocena warunków przyrodniczych do produkcji rolnej, IUNG Puławy

Warunki glebowe gruntów ornych są średnie i słabe, generalnie nieco gorsze niż przeciętnie w województwie i powiecie. Przeważają utwory zaliczane do klasy IVb i V (w województwie dominuje V klasa, w powiecie IVb). Struktura bonitacyjna użytków zielonych jest w gminie znacznie słabsza niż średnio w powiecie i województwie. Najwięcej gruntów przypisano do VI klasy. Najwartościowsze użytki zielone II klasy zajmują 1 ha.

Ogólny wskaźnik jakości przyrodniczych warunków rolnictwa (uwzględniający jakość i przydatność rolniczą gleb, agroklimat, rzeźbę terenu, warunki wodne) wynosi 49,2 i jest niższy od średniego wskaźnika dla Polski (66,6) oraz powiatu monieckiego (52,8).

Teren gminy sklasyfikowano jako obszar o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW – strefa nizinna II). Z tego tytułu gospodarstwom rolnym przyznawane są dopłaty wyrównawcze. Celem takiego działania jest zapobieganie wyludnianiu się obszarów wiejskich i zatracaniu ich rolniczego charakteru.

### 8.2.3. Struktura własności i wielkość gospodarstw rolnych

Gospodarka rolna gminy, tak jak i całego powiatu monieckiego, zdominowana jest przez indywidualne gospodarstwa rolne, w posiadaniu których znajduje się większość użytków rolnych gminy.

Według danych Spisu Rolnego z 2010 r. średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa prowadzącego działalność rolniczą była większa niż w powiecie oraz województwie i wynosiła 20,7 ha (w powiecie 16 ha, a w województwie 13,4 ha). Gmina posiada korzystną strukturę wielkości gospodarstw. Ich grunty nie są nadmiernie rozdrobnione. Wśród 700 gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą liczebnie przeważają te największe, o wielkości powyżej 15 ha (218 szt., 40,1% ogółu) i średnie 5-10 ha (148 szt., 21,1%). Małych gospodarstw – mniejszych niż 1 ha – było zaledwie 4 (mniej niż 1%) i zajmowały one zaledwie 0,1% powierzchni całości. Taka struktura wielkości sprzyja intensyfikacji rolnictwa i podnosi jego efektywność (oszczędność czasu i paliwa, a także optymalne wykorzystanie maszyn).

gospodarstwa rolne	ogółem	do 1 ha włącznie	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 -15 ha	15 ha i więcej
ilość (szt.)	700	4	126	148	141	281
ilość (%)	100	0,6	18,0	21,1	20,1	40,1
powierzchnia (ha)	14 466,23	9,76	518,72	1 469,20	2 269,94	10 198,61
powierzchnia (%)	100	0,1	3,6	10,2	15,7	70,5

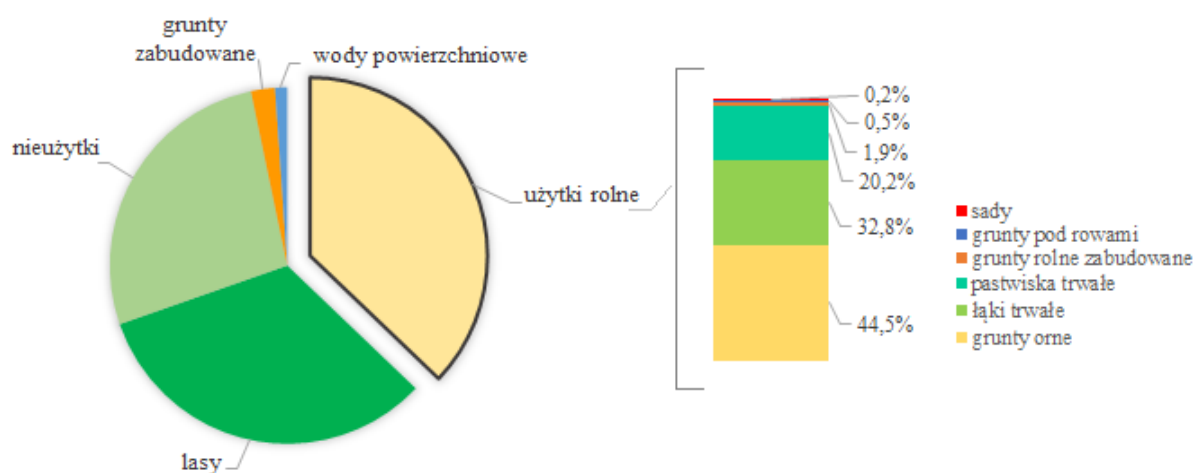
Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Powszechny Spis Rolny 2010

#### 8.2.4. Rozmiary i struktura produkcji rolnej

Struktura agrarna gminy Goniądz na tle struktury agrarnej województwa podlaskiego i powiatu monieckiego - według danych z 2014 r. - przedstawia się następująco:

- powierzchnia użytków rolnych – 13 969 ha, tj. 37,1% powierzchni ogólnej (w województwie podlaskim - 60,2%, w powiecie monieckim – 59,5%),
- grunty orne – 6 210 ha, tj. 44,5% użytków rolnych (w województwie podlaskim - 63,5%, w powiecie monieckim - 54,7%),
- łąki trwałe – 4 575 ha, tj. 32,8% użytków rolnych (w województwie podlaskim - 17,1%, w powiecie monieckim - 24,1%),
- pastwiska trwałe – 2 826 ha, tj. 20,2% użytków rolnych (w województwie podlaskim - 15,9%, w powiecie monieckim - 18,8%),
- sady – 21 ha, tj. 0,2% użytków rolnych (w województwie podlaskim zajmują 0,4% użytków rolnych, w powiecie monieckim - 0,2%).

Rys.14. Struktura użytkowania gruntów, w tym struktura użytków rolnych



**Stosunkowo niski udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni jest wynikiem uwarunkowań naturalnych.** Dolina Biebrzy zajęta jest w większości przez bagienne utwory glebowe o znikomej wartości dla rolnictwa. Udział gruntów ornych w ogólnej powierzchni jest w gminie wyjątkowo niski i wynosi zaledwie 16,5%. Jest najwyższy w miejscowościach położonych w części wschodniej (Białosuknia, Piwowary) i południowej (Kramkówka). Dominuje orne użytkowanie gruntów rolnych. Największe powierzchnie użytków zielonych

w ogólnej powierzchni użytków rolnych występują w sołectwach sąsiadujących z parkiem narodowym (Klewianka, Łazy, Wroceń) obejmujących skrajną część doliny Biebrzy. Nieużytki pozbawione przydatności dla rolnictwa dominują w Wólce Piasecznej. W gminie zewidencjonowano 21 ha powierzchni wykorzystywanej jako sady (m.in. w Piwowarach, Dołach, Wroceniu, Dawidowiznie oraz w pozostałych miejscowościach jako drobne, rozproszone uprawy jabłoni).

Dominujący udział w zasiewach mają zboża. W 2010 r. w indywidualnych gospodarstwach rolnych zajmowały one 86,3% obsianych gruntów ornych. Wśród nich przeważały mieszanki zbożowe roślin jarych i pszenżyto ozime, których uprawy objęły ponad połowę zasiewów. Oprócz nich istotne znaczenie miały kolejno żyto i owies, a także już w mniejszym stopniu pszenżyto jare, jęczmień jary, jęczmień ozimy, mieszanki zbożowe roślin ozimych, pszenica jara oraz pszenica ozima. Uprawiane były w 623 gospodarstwach spośród 640 gospodarstw rolnych, tj. w ponad 97% z nich. Zasiewy kukurydzy obejmowały ponad 189 ha (3,6% zasiewów), a ziemniaki 145 ha (2,8% zasiewów, uprawa w 365 gospodarstwach). Mniejsze znaczenie miały rośliny strączkowe jadalne i warzywa gruntowe, które zewidencjonowano w zaledwie 3 gospodarstwach.

W czasie Spisu Rolnego z 2010 r. w gospodarstwach indywidualnych gminy odnotowano następujące ilości zwierząt gospodarskich:

- bydło – 8 893 sztuki w 424 gospodarstwach, w tym 4 840 sztuk krów,
- trzoda chlewna – 3 238 sztuk w 214 gospodarstwach, w tym 217 loch.

W porównaniu z poprzednim spisem zauważalny jest przede wszystkim istotny spadek ilości trzody chlewnej. Tendencja ta obserwowana jest w wielu rejonach kraju i tłumaczona niską opłacalnością produkcji i silną konkurencją z krajów UE. Niepewna jest jednocześnie przyszła sytuacja hodowców trzody. Od roku 2014 województwo podlaskie dotknięte jest chorobą ASF (afrykańskiego pomoru świń). Trudno jest przewidzieć jak długo zajmie zwalczenie wirusa, który wymusza na producentach wyjątkowe zaostrezenie przepisów sanitarnych.

Ostatnie lata przyniosły gminie stopniowy wzrost znaczenia bydła – m.in. z uwagi na sprzyjającą strukturę użytkowania gruntów – duży odsetek łąk i pastwisk w powierzchni gminy umożliwiający wypas.

W latach 80. ubiegłego wieku, jeszcze przed utworzeniem Biebrzańskiego Parku Narodowego, na użytkach zielonych otoczenia rzeki intensywnie wypasano również owce. Ich znaczenie spadło istotnie po wzmocnieniu statusu ochronnego tych terenów.

Drób hodowano w 291 gospodarstwach. Dominował drób kurzy (24 195 szt., 98,8% drobiu ogółem).

### **8.2.5. Mechanizacja i chemizacja rolnictwa**

Poziom mechanizacji rolnictwa jest zadowalający. Około 84% gospodarstw rolnych posiada ciągnik (538 gospodarstw). Na 640 gospodarstw rolnych przypadało ich 1 014, co oznacza że w wielu gospodarstwach wykorzystywano więcej niż jedną taką maszynę.

Stopień chemizacji rolnictwa jest średni, generalnie niższy od średniej wojewódzkiej i powiatowej. Spośród gospodarstw rolnych 89% wykorzystuje nawozy mineralne (568 szt.), 84% nawozy azotowe, 24% nawozy fosforowe, 19% nawozy potasowe, 6% nawozy wapniowe, a 43% nawozy wieloskładnikowe. Na 1 ha użytków rolnych zużywa się przeciętnie 79,4 kg nawozów mineralnych (100,2 w powiecie i 104,8 w województwie), 45,2 kg nawozów azotowych (57,7 w powiecie i 60,3 w województwie), 16,9 kg nawozów fosforowych (22,6 w powiecie i 22,6 w województwie), 17,2 kg nawozów potasowych (19,8 w powiecie i 21,9 w województwie) i 6,2 kg nawozów wapniowych (8 w powiecie i 13,8 w

województwie). Intensyfikacja rolnictwa pozwala na znaczne zwiększenie plonów, jednak równocześnie wywiera dużą presję na środowisko wodno-gruntowe.

### 8.2.6. Stan gospodarki leśnej

Wskaźnik lesistości gminy jest stosunkowo wysoki, wyższy niż w powiecie (20,7%), województwie (30,8%) i kraju (29,5%) i wynosi 31,7%. Lasy zajmują powierzchnię 11 986 ha, a grunty zadrzewione i zakrzewione – 276 ha. Gospodarcze znaczenie lasów w gminie jest raczej średnie, jednak w ostatnich latach zauważalne jest ożywienie tego sektora.

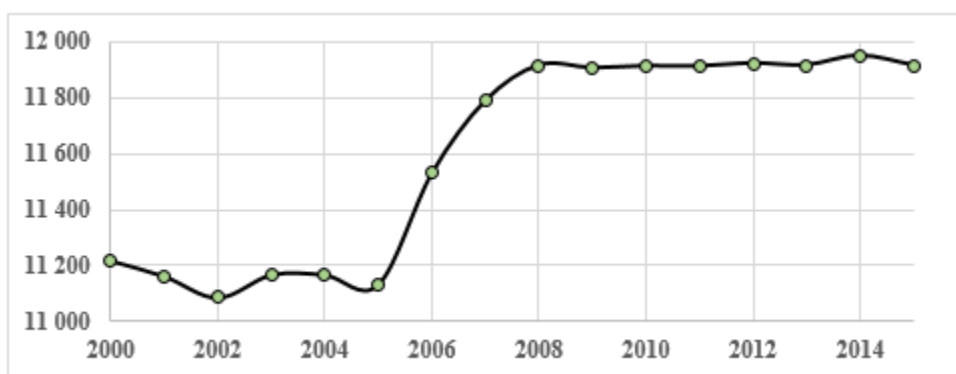
W strukturze własności dominują lasy publiczne (8 704 ha; 72,4% całości). Wśród nich zdecydowana większość należy do Skarbu Państwa (8 653 ha; 72% całości), ale jedynie niecałe 5% zarządzane jest przez Lasy Państwowe (586 ha). Gmina jest właścicielem 31,5 ha powierzchni leśnej. Lasy prywatne zajmują powierzchnię 3 320 ha, co stanowi ca 28% wszystkich lasów gminy. Niemal wszystkie należą do osób prywatnych. 13 ha stanowi własność wspólnot gruntowych.

Większość lasów publicznych podlega zarządowi Biebrzańskiego Parku Narodowego. Zlokalizowane są w przewadze na gruntach sołectwa Wólka Piaseczna. Lasy gminne zajmują niewielkie wydzielenia. Pojedyncze oddziały w Downarach i Olszowej Drodze stanowią Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa. Lasy w zarządzie Lasów Państwowych zajmują największą powierzchnię w otoczeniu fortów Twierdzy Osowiec. W znacznie mniejszym zagęszczeniu wstępują także w zachodniej i centralnej części gminy.

Lasy zarządzane przez parki narodowe wyłączone są z gospodarki leśnej. Dla lasów publicznych należących do Lasów Państwowych opracowywane są natomiast plany urządzenia lasu. Dokumenty regulują i określają zasady prowadzenia gospodarki na tych terenach.

Lasy prywatne koncentrują się we wschodniej i południowej części gminy, gdzie tworzą kilka zwartych kompleksów. Ich eksploatacja odbywa się w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasów. Pozyskanie drewna (grubizny w m<sup>3</sup>) w lasach niepaństwowych jest raczej mało intensywne. W latach 2000-2010 jego wysokość zawierała się w przedziale 150-709 m<sup>3</sup> rocznie, a średnia tego okresu wyniosła 439 m<sup>3</sup>. Ostatnie lata przyniosły istotne zwiększenie pozyskania tego surowca. W okresie 2011-2015 każdego roku eksploatowano ponad 1 000 m<sup>3</sup> grubizny – najwięcej w 2012 (1 709), a najmniej w 2013 (1 185). Pozyskanie drewna w 2015 r. wyniosło natomiast 1 212 m<sup>3</sup>. Oznacza to, że w ostatnim okresie gospodarka leśna istotnie zyskuje na znaczeniu.

W latach 1998-2004 powierzchnia lasów w gminie utrzymywana była na stałym poziomie nieco poniżej 11 200 ha. Przeprowadzone w okresie 2005-2007 zalesienia pozwoliły na istotne zwiększenie ich areалу. Łączna powierzchnia lasów zwiększyła się do 11 900 ha i od 2008 r. nie spada poniżej tego poziomu.



Rys.15. Zmiany powierzchni lasów w gminie Goniądz od 1998 r.

W gminie działają 2 podmioty gospodarcze związane z leśnictwem i pozyskaniem drewna (w Dawidowiznie i Osowcu) oraz 5 opierających swoją działalność o produkcję wyrobów z drewna i wyrobów tartacznych (tartaki w Dawidowiznie i Kramkówce Dużej oraz pozostałe podmioty w Goniądzu, Dawidowiznie i Kramkówce Dużej).

### 8.2.7. Stan rozwoju usług, rzemiosła i przemysłu

W 2015 r. w gminie zarejestrowanych było 269 podmiotów gospodarczych, z czego 159 zlokalizowano w mieście. Wśród nich 15 związanych jest z rolnictwem, 66 z przemysłem i budownictwem, a 118 z innymi formami działalności – czyli różnymi formami usług.

Zdecydowaną większość (258) stanowiły mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 10 osób, w tym 184 osoby fizyczne. Zaledwie 8 podmiotów posiadało większą liczbę pracowników (jednak nie większą niż 50 os.). Trzy podmioty w gminie zatrudniały w roku 2015 więcej niż 50 osób. Natomiast biorąc pod uwagę strukturę własności, zdecydowanie dominuje sektor prywatny. Jedynie 26 podmiotów należało do sektora publicznego.

Ośrodkiem wiodącym jest miasto Goniądz skupiające 60% wszystkich podmiotów, w tym zdecydowaną większość sektora publicznego. Drugie w kolejności są Downary. Swoje siedziby posiada tutaj 19 podmiotów prywatnych i 3 publiczne.

#### Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych miejscowościach

	sektor publiczny	sektor prywatny
Goniądz	22	136
Białosuknia	0	11
Dawidowizna	0	7
Doły	0	4
Downary	3	19
Klewianka	0	8
Kramkówka Duża	0	10
Kramkówka Mała	0	1
Krzecze	0	1
Łazy	0	1
Olszowa Droga	0	1
Osowiec	1	9
Owieczki	0	4
Piwowary	0	2
Smogorówka Dolistowska	0	3
Szafranki	0	1



Wojtówstwo	0	7
Wólka Piaseczna	0	4
Wroceń	0	4
Smogorówka Goniądzka	0	8
<b>ogółem</b>	<b>26</b>	<b>241</b>

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

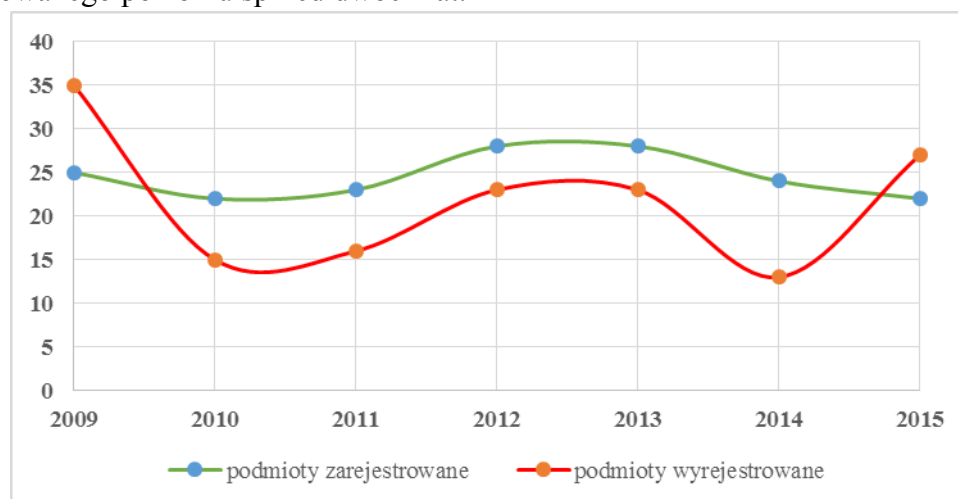
Szczegółowa struktura działalności podmiotów (wg PKD) przedstawia się następująco:

<b>dział gospodarki</b>	<b>grupa</b>	<b>liczba podmiotów</b>
<b>rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo</b>	uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	13
	leśnictwo i pozyskiwanie drewna	2
<b>przetwórstwo przemysłowe</b>	produkcja artykułów spożywczych	2
	produkcja wyrobów tekstylnych	1
	produkcja odzieży	2
	produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	5
	produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2
	pozostała produkcja wyrobów	1
	naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3
	naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3
<b>wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych</b>	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
<b>dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją</b>	odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	1
<b>budownictwo</b>	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	21
	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1
	roboty budowlane specjalistyczne	25
<b>handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle</b>	handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	7
	handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	7
	handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	37
<b>transport i gospodarka magazynowa</b>	transport lądowy oraz transport rurociągowy	18
<b>działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</b>	zakwaterowanie	11
	działalność usługowa związana z wyżywieniem	7
<b>informacja i komunikacja</b>	działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	3
	działalność usługowa w zakresie informacji	1
<b>działalność finansowa i ubezpieczeniowa</b>	finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	1
	działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne	7
<b>działalność związana z obsługą rynku</b>	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10

<b>nieruchomości</b>		
<b>działalność profesjonalna, naukowa i techniczna</b>	działalność prawnicza, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe	1
	działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	1
	działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	2
	pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2
	działalność weterynaryjna	2
<b>działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca</b>	wynajem i dzierżawa	5
	działalność związana z zatrudnieniem	1
	działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	3
	działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	2
<b>administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne</b>	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9
<b>edukacja</b>	edukacja	15
<b>opieka zdrowotna i pomoc społeczna</b>	opieka zdrowotna	2
	pomoc społeczna z zakwaterowaniem	2
	pomoc społeczna bez zakwaterowania	2
<b>działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją</b>	działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	1
	działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	2
	działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	8
<b>pozostała działalność usługowa</b>	działalność organizacji członkowskich	14
	naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	1
	pozostała indywidualna działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	3

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Sytuacja gospodarcza w gminie charakteryzuje się dużą dynamiką. Żywiołowo powstają nowe podmioty, jednak równocześnie odnotowuje się znaczną liczbę upadłości. Zmiany te obejmują przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Sytuacja w okresie kilku ostatnich lat była generalnie korzystna. Co roku powstawało więcej podmiotów niż było likwidowanych. Wyjątkiem jest 2015 r., w którym odnotowano ubytek 5 podmiotów. Jednakże nie prognozuje się silnego pogłębienia tej koniunktury. Jest to najprawdopodobniej efekt nagłego zwiększenia liczby podmiotów w 2014 r. i powrót do ustabilizowanego poziomu sprzed dwóch lat.



Rys.16. Zmiany w liczbie podmiotów gospodarczych

Pozarolnicza działalność gospodarcza koncentruje się w mieście Goniądz. Znajdują się tutaj siedziby jednostek samorządowych i podmiotów usługowych (handel detaliczny i hurtowy, usługi gastronomiczne i z zakresu zakwaterowania, podmioty świadczące usługi transportowe, informatyczne, finansowe i ubezpieczeniowe) – łącznie 115 podmiotów – oraz 41 podmiotów związanych z działalnością przemysłową i budownictwem (związane m.in. z przemysłem spożywczym, odzieżowym i drzewnym, a także robotami budowlanymi). Drugim istotnym ośrodkiem są Downary skupiające 19 podmiotów usługowych i 3 przemysłowe.

Poziom przedsiębiorczości jest średni, nieco niższy od średnich wyników dla powiatu, o czym świadczą niższe niż przeciętnie wskaźniki:

- 53 podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności,
- 86 podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym,
- 36 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności,
- 5,9 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Spośród 22 podmiotów zarejestrowanych w gminie w 2015 r., 6 związanych jest z budownictwem (4 nowe podmioty utworzono w Goniądzu oraz po jednym w Białosukni i Kramkówce Dużej), również 6 z handlem (4 nowe podmioty utworzono w Goniądzu oraz po jednym w Białosukni i Wojtówstwie), 2 z transportem (po jednym obiekcie w Goniądzu i Białosukni), 2 z działalnością związaną z informatyką (oba w Goniądzu), 2 z edukacją (oba w Downarach) oraz po jednym podmiocie o działalności związanej z wyżywieniem (Smogorówka Goniądzka), wynajmem i dzierżawą (Goniądz) oraz zatrudnieniem (Smogorówka Goniądzka).

Przyrost obiektów w których prowadzona jest pozarolnicza działalność gospodarcza jest jednak powolny. W okresie 2008-2015 w gminie zrealizowano jeden hotel, 4 budynki handlowo-usługowe, budynek przemysłowy i budynek magazynowy. Rozbudowano natomiast 2 obiekty przemysłowe i jeden magazynowy. W tym samym czasie przybyły 43 nowe budynki gospodarstw rolnych, a rozbudowano 22 kolejne.

**Budynki niemieszkalne związane z działalnością gospodarczą\***

	nowe								rozbudowane							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
hotele	-	-	-	-	1 (0)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budynki handlowo-usługowe	-	-	-	-	-	2 (0)	-	2 (0)	-	-	-	-	-	-	-	-
budynki przemysłowe	-	-	1 (1)	-	-	-	-	-	-	-	1 (0)	-	-	-	1 (0)	-
zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	1 (0)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (0)	-	-
budynki	2	4	6	5	6	5	7	8	1	1	3	1	-	5	6	5

gospodarstw rolnych	(1)	(3)	(5)	(3)	(6)	(5)	(7)	(8)	(1)	(0)	(2)	(1)	(5)	(6)	(5)
------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

\*liczby w nawiasie oznaczają liczbę budynków zrealizowanych na obszarze wiejskim gminy

## WNIOSKI

- Struktura gospodarki gminy jest zróżnicowana. Na obszarach wiejskich dominuje ekstensywne rolnictwo. Miasto skupia szereg przemysłowych i usługowych podmiotów.
- W gospodarstwach rolnych przeważa uprawa roślin mało pracochłonnych - głównie zbóż. W produkcji zwierzęcej na znaczeniu nieprzerwanie zyskuje chów bydła. Do niedawna w hodowli dominowała trzoda chlewna, jednak z uwagi na malejącą opłacalność, pogłowie trzody maleje. Na znaczeniu zyskuje również drób.
- Warunki rozwoju rolnictwa są średnio- i mało korzystne. Duża część powierzchni jest trwale wyłączona z produkcji (dolina Biebrzy objęta jest ochroną w ramach parku narodowego). Pozostałe grunty orne należą do jednych z najslabszych w województwie. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują użytki zielone.
- Istniejące gospodarstwa posiadają korzystną strukturę wielkości. Stopień mechanizacji jest zadowalający.
- Gospodarka leśna ma raczej umiarkowane znaczenie. Gmina posiada wysoką lesistość, dominują jednak lasy państwowe położone w większości w granicach parku, z których nie pozyskuje się surowca. Powierzchnia lasów rośnie. W gminie działają podmioty zajmujące się pozyskaniem drewna, produkcją wyrobów z drewna oraz dwa tartaki.
- Istotne znaczenie dla gospodarki posiada turystyka związana z walorami rozlewisk Biebrzy oraz fortami Twierdzy Osowiec. Gmina posiada rozbudowaną bazę turystyczną obejmującą hotele, pensjonaty oraz kwatery agroturystyczne. Samorząd wydatkuje część dochodów na promocję i upowszechnienie turystyki.
- Działalność pozarolnicza koncentruje się w Goniądzu. Obejmuje przemysł spożywczy, odzieżowy, drzewny, przedsiębiorstwa budowlane, handel detaliczny i hurtowy, usługi gastronomiczne, transportowe, informatyczne, finansowe oraz hotelowe.
- Wśród 269 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w 2015 r. były 184 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Zaledwie 11 podmiotów zatrudnia więcej niż 10 pracowników. Dominuje sektor prywatny.
- Poziom przedsiębiorczości jest średni, niższy niż przeciętnie w powiecie monieckim.
- Nowo powstające podmioty najczęściej wykonują działalność związaną z robotami budowlanymi i handlem.
- Przyrost budynków, w których prowadzona jest pozarolnicza działalność gospodarcza jest bardzo powolny.

## 9. Stan systemu komunikacji

System komunikacji miasta i gminy Goniądz tworzą:

- sieć drogowa,
- linie autobusowe,
- linia kolejowa

### 9.1. Sieć drogowa:

W skład sieci drogowej wchodzi drogi: krajowa, wojewódzka, powiatowe i gminne.

1) Droga krajowa Nr 65: granica państwa – Gołdap – Olecko – Ełk – granica województwa – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki – granica państwa. Przez obszar gminy Goniądz przebiega na długości 9,697km, od km 112+400 do km 122+097 klasy G, o nawierzchni bitumicznej i szerokości jezdni 7,0m.

2) Droga Wojewódzka Nr 670: Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa. Przez obszar miasta i gminy Goniądz przebiega na długości 17,0km od km 0+000 do km 17+000 klasy Z, o nawierzchni bitumicznej i szerokości jezdni 5,0m.

*2a) Droga Wojewódzka Nr 668: Piątnica Poduchowna – Przytuły – Osowiec. Przez obszar gminy Goniądz przebiega na długości ok. 0,1 km klasy Z, o nawierzchni bitumicznej i szerokości jezdni 5,0m.*

3) Drogi powiatowe:

Na obszarze miasta i gminy Goniądz występują n/w drogi powiatowe, z określeniem ich klas technicznych, długości i rodzajów nawierzchni.

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi	Klasa	Długość drogi [km]	Rodzaj nawierzchni w [km]			
					utwardzona			grunto wa
					bitumiczna	kostkowa	brukowcowa	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>Gmina Goniądz:</b>								
1	1799B	granica powiatu - Goniądz,	Z	9,600	9,600			
2	1800B	Budne - dr. nr 1799B,	L	1,750				1,750
3	1838B	Strękowa Góra - Osowiec,	Z	8,816	8,816			
4	1840B	dr. nr 1838B - Wilamówka,	L	1,050				1,050
5	1841B	Kulesze - Downary,	Z	3,660	3,660			
6	1841B	Goniądz – Downary Plac,	Z	3,950	3,950			
7	1416B	Hornostaje - Goniądz,	Z	4,233	4,233			
8	1417B	Kosiorki - Goniądz,	Z	3,750			3,750	
9	1849B	dr. nr 670 - Białosuknia,	Z	6,600	4,880		1,720	
10	1848B	Klewianka - Piwowary,	Z	3,405	1,535			1,870
11	1850B	dr. nr 1849B - Grubicze,	Z	1,400				1,400
12	1851B	dr. nr 670 - Radzie,	Z	2,450	2,450			
13	1852B	dr. nr 670 - Wroceń,	L	1,150	1,150			
14	1853B	dr. nr 1851B - Smogorówka Goniądzka,	L	1,150	1,150			
<b>Gmina Goniądz razem:</b>				<b>52,964</b>	<b>41,424</b>		<b>5,470</b>	<b>6,070</b>
<b>Miasto Goniądz:</b>								
15	2620B	Grodzieńska,	L	1,450			0,140	1,310
16	2621B	Kościuszki,	Z	1,270	1,270			
17	2622B	Konstytucji 3-ego Maja,	L	1,020	1,020			
18	2623B	Mickiewicza,	Z	0,770	0,770			
19	2624B	Rybacka,	L	0,790	0,790			
20	2625B	Słowackiego,	L	0,350		0,350		
21	2626B	Stary Rynek,	L	0,320	0,320			
22	2627B	Szpitalna,	L	0,350	0,200			0,150
23	2628B	Jagiellońska,	L	0,920		0,245		0,675
24	2629B	Plac 11-ego Listopada,	Z	0,480	0,480			
<b>Miasto Goniądz razem:</b>				<b>7,720</b>	<b>4,850</b>	<b>0,595</b>	<b>0,140</b>	<b>2,135</b>

<b>Gmina i Miasto Goniądz ogółem:</b>	<b>60,684</b>	<b>46,274</b>	<b>0,595</b>	<b>5,610</b>	<b>8,205</b>
---------------------------------------	---------------	---------------	--------------	--------------	--------------

Według stanu na dzień 31.12.2014r. i 31.12.2015r. długość dróg powiatowych w mieście i gminie Goniądz wynosiła 60,684 km; o twardej nawierzchni 52,479 km /w tym ulepszonej bitumicznej i kostkowej 46,869 km/ oraz gruntowych 8,205 km.

#### 4) Drogi gminne:

Na obszarze miasta i gminy Goniądz występują n/w drogi gminne publiczne, klasy L, z określeniem ich długości i rodzajów nawierzchni.

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość drogi [km]	Rodzaj nawierzchni w [km]		
				utwardzona bitumiczna, *-kostkowa,	gruntowa	
					wzmocniona żwirem	naturalna
1	2	3	4	5	6	7
<b>Gmina Goniądz:</b>						
1	103361B	Goniądz - Białosuknia,	6,770		6,770	
2	103362B	Downary do drogi Osowiec - Mężenin,	5,280	1,210		4,070
3	103363B	Goniądz - Dawidowizna,	3,370	1,800	1,570	
4	103364B	Od drogi Osowiec - Suchowola - Krzeczce - Smogorówka Goniądzka I do granicy gminy,	4,890	2,290		2,600
5	103365B	Downary - Owieczki do drogi Białystok - Elk,	1,270	0,370		0,900
6	103366B	Goniądz – Szafranki do drogi Osowiec - Suchowola,	1,670		1,670	
7	103367B	Białosuknia – granica gminy,	1,760			1,760
8	103368B	Wroceń – Krzeczce - Białosuknia,	6,310			6,310
9	103369B	Białosuknia kol. - Białosuknia - granica gminy,	2,640	2,640		
10	103370B	Smogorówka Goniądzka I – Smogorówka Goniądzka II do drogi Krzeczce - Białosuknia,	2,930			2,930
11	103371B	Kramkówka Mała - Sobieski,	2,180	1,380	0,800	
12	103372B	Od drogi Osowiec - Suchowola - Łazy do drogi Białystok-Elk,	3,460	2,100		1,360
13	103373B	Goniądz - Wójtówstwo - kol. Owieczki - Żodzie,	4,780		4,780	
14	103374B	Od drogi Goniądz-Białosuknia do drogi Klewianka - Białosuknia,	1,630			1,630
15	103375B	Od drogi Osowiec-Mężenin - Uścianek,	1,810			1,810
16	103376B	Od drogi Osowiec-Mężenin - Olszowa Droga,	0,960			0,960
17	103377B	Od drogi Osowiec - Mężenin - Olszowa do drogi Osowiec - Mężenin,	6,570			6,570
18	103378B	Od drogi Osowiec-Mężenin-Downary do drogi Downary - Trzciannie,	0,790			0,790
19	103379B	Od drogi Downary-Trzciannie-Kramkówka Duża do drogi nr 8,	1,950	1,600		0,350
20	103380B	Kramkówka Mała do kol. Mejły,	1,970			1,970
21	103381B	Wójtówstwo - Mierkienniki,	3,110		3,110	
22	103382B	Piwowary do drogi Goniądz - Białosuknia,	2,140			2,140
23	103383B	Białosuknia - granica gminy w kier. Krzaczkowo,	2,150			2,150
24	103384B	Od drogi Wroceń do drogi Osowiec-Suchowola-Dolistowo,	1,380		1,380	

25	103385B	Od drogi Smogorówka Goniądzka kol. - Smogorówka Go- niądzka - granica gminy,	2,160	1,680		0,480
26	103386B	Smogorówka Dolistowska do drogi Osowiec - Sucholowa,	1,220			1,220
27	103387B	Od drogi Osowiec - Suchowola do wsi Wroceń,	4,030	1,490		2,540
28	103388B	Od drogi gminnej przez wieś Owieczki,	0,740	0,650		0,090
29	125510B	Droga przebiegająca od drogi krajowej nr 65 przy kanale Rudzkim do drogi krajowej nr 65, obejmująca dz. geod. Nr 274 w Obr. Osowiec, nr: 1357, 490/1, 1362 w obr. Downary,	2,670	2,670		
30	125511B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr 1362 w obr. Downary do siedziby Biebrzańskiego Parku Naro- dowego, obejmująca dz. geod. nr: 1362, 1364 w obr. Downary,	1,010	1,010		
31	125512B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr 274 w obr. Osowiec do drogi powiatowej nr 1799B, obejmująca dz. geod. nr: 326, 354, 352, 342, 831/1 w obr. Osowiec,	1,400	1,400		
32	125513B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr 831/1 w obr. Osowiec do drogi powiatowej nr 1799B, obejmująca dz. geod. nr 351 w obr. Osowiec, nr: 226/1, 226/2 w obr. Budne Żarnowo,	3,080			3,080
33	125514B	droga przebiegająca od drogi gminnej 103381B do drogi gminnej nr 103361B, obejmująca dz. geod. nr: 1563/2, 1563/1 w obr. Mierkienniki, nr 1592 w obr. Doły,	1,710			1,710
34	125515B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr 1584 w obr. Doły do drogi gminnej nr 103382B, obejmująca dz. geod. nr 1587 w obr. Doły,	2,090			2,090
35	125516B	droga przebiegająca od drogi powiatowej 1841B do drogi Kramkówka Duża kol., obejmująca dz. geod. nr: 336, 338, 340 w obr. Kramkówka Duża,	1,970			1,970
36	125517B	droga przebiegająca od drogi krajowej nr 65 do drogi gminnej nr 103373B, obejmująca dz. geod. nr 221 w obr. Owieczki,	1,830			1,830
37	125518B	droga przebiegająca od drogi wojewódzkiej nr 670 do drogi położonej na działce nr 432, obr. Klewianka. obejmująca dz. geod. nr 175 w obr. Krzeczce. nr 441 w obr. Klewianka,	1,890			1,890
38	125519B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1848B do drogi gminnej nr 103368B, obejmująca dz. geod. nr 432 w obr. Klewianka,	1,660			1,660
39	125520B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1799B przez wieś Wólka Piaseczna do drogi powiatowej nr 1799B obejmująca dz. geod. nr: 423/2. 197, 103 w obr. Wólka Piaseczna oraz dz. geod. nr: 184, 183 w obr. Płochowo,	5,590			5,590
40	125521B	droga przebiegająca od drogi wojewódzkiej nr 670 do wsi Szafranki do drogi gminnej nr 103366B, obejmująca dz. geod. nr 377 w obr. Szafranki,	0,510	0,510		
41	125522B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103366B Szafranki kol. do drogi gminnej nr 103366B, obejmująca dz. geod. nr: 311. 286, 169/1, 278. 272, 270, 336 w obr. Szafranki,	1,390		1,390	
42	125523B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103381B do drogi powiatowej nr 1417B, obejmująca dz. geod. nr: 1574, 1576 w obr. Mierkienniki,	2,460		1,460	1,000
43	125524B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1849B do drogi położonej na działce nr 432 obr. Klewianka, obejmująca dz. geod. nr 438 w obr. Klewianka,	1,550		1,550	
44	125525B	droga przebiegająca od drogi wojewódzkiej nr 670 do drogi gminnej nr 103387B, obejmująca dz. geod. nr 154 w obr. Krzeczce, nr 257 w obr. Wroceń,	2,230			2,230
45	125526B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103384B do drogi gminnej nr 103387B, obejmująca dz. geod.	1,860			1,860

		Nr: 289, 268 w obr. Wroceń,				
46	125527B	droga przebiegająca od drogi gminnej 103361B do drogi gminnej nr 103369B, obejmująca dz. geod. nr 468 w obr. Klewianka. nr 175 w obr. Białosuknia Przedmieście,	0,950		0,950	
47	125528B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103362B do drogi krajowej nr 65, obejmująca dz. geod. nr 407 w obr. Downary,	2,270			2,270
48	125529B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1841B do drogi położonej na działce nr 407, obręb Downary, obejmująca dz. geod. nr 412 w obr. Downary	1,970			1,970
49	125530B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103362B do drogi powiatowej nr 1838B. obejmująca dz. geod. nr 820/1 w obr. Downary oraz dz. geod. nr 1593 w obr. Łazy,	2,310			2,310
50	125531B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103362B do drogi krajowej nr 65, obejmująca dz. geod. nr 823 w obr. Downary,	2,690			2,690
51	125532B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1841B do drogi gminnej nr 103379B, obejmująca dz. geod. nr 357 w obr. Kramkówka Duża,	0,800	0,400		0,400
52	125533B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1841B do drogi gminnej nr 103379B, obejmująca dz. geod. nr 355 w obr. Kramkówka Duża,	0,410	0,410		
53	125534B	droga przebiegająca od działki nr 423/2. obr. Wólka Piaseczna do drogi położonej na działce nr 103, obr. Wólka Piaseczna, obejmująca dz. geod. nr: 425, 97 w obr. Wólka Piaseczna,	1,200			1,200
54	125535B	droga przebiegająca od drogi działka nr 97 obr. Wólka Piaseczna, do drogi powiatowej nr 1799B, obejmująca dz. geod. nr: 96, 200 w obr. Wólka Piaseczna,	2,400			2,400
55	125536B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1799B we wsi Płochowo do drogi powiatowej nr 1799B obejmująca dz. geod. nr: 776, 805, 830 w obr. Osowiec, nr: 192, 194 w obr. Płochowo,	3,520			3,520
56	125537B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1799B do drogi położonej na działce nr 226/1, obr. Budne Żarnowo kol. Budne, obejmująca dz. geod. nr 177/2 w obr. Płochowo, nr 227 w obr. Budnę Żarnowo,	1,340			1,340
57	125538B	droga przebiegająca od drogi powiatowej 1847B do drogi wojewódzkiej nr 670, obejmująca dz. geod. nr: 1521, 1521/1 w obr. Łazy,	4,640			4,640
58	125539B	droga przebiegająca od drogi wojewódzkiej nr 670 do drogi położonej na działce nr 1521. obr. Łazy, obejmująca dz. geod. nr: 1625, 1626 w obr. Łazy,	2,680			2,680
59	125540B	droga przebiegająca od drogi wojewódzkiej nr 670 do drogi położonej na działce nr 1521, obr. Łazy, obejmująca dz. geod. nr 1627 w obr. Łazy,	2,710			2,710
60	125541B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr 1625, obręb Łazy do drogi gminnej nr 103373B, obejmująca: dz. geod. nr: 1542, 1549 w obr. Łazy i dz. geod. nr 1616 w obr. Mierkienniki,	2,680			2,680
61	125542B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1847B do drogi położonej na działce nr 1616, obr. Mierkienniki, obejmująca dz. geod. nr 1550 w obr. wsi Mierkienniki,	0,910			0,910
62	125543B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr 1625, obr. Łazy do drogi powiatowej nr 1847B, obejmująca dz. geod. nr: 1541, 1547 w obr. Łazy,	1,300			1,300
63	125544B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103372B do drogi położonej na działce nr 1521/1 obr. Łazy, obejmująca dz. geod. Nr: 1522,1524/1, 524 w obr. Łazy,	1,580			1,580
64	125545B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1848B do drogi położonej na działce nr 468 obr. Białosuknia Przedmieście), obejmująca dz. geod. nr: 469, 470 w obr. Klewianka i nr 214/2 w obr. Piwowary,	1,950			1,950



65	125546B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103364B do drogi gminnej nr 103368B, obejmująca dz. geod. nr: 167, 168, 170 w obr. Krzeczce,	1,550			1,550
66	125547B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1841B do drogi gminnej nr 103380B obejmująca dz. geod. nr 338 w obr. Kramkówka Duża i nr 141/1 w obr. Kramkówka Mała,	1,960			1,960
67	125548B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103373B do drogi powiatowej nr 1847B, obejmująca dz. geod. nr 223 w obr. Owieczki, nr 402 w obr. Downary	1,430			1,430
68	125549B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr geod. 223 obr. Owieczki do drogi krajowej nr 65, obejmująca dz. geod. nr: 220, 222 w obr. Owieczki,	1,820			1,820
69	125550B	droga przebiegająca od drogi powiatowej 1849B do drogi gminnej nr 103361B, obejmująca dz. geod. nr: 437/1, 437/2, 452, 458, 459 w obr. Klewianka,	1,620			1,620
70	125551B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr 1563/1, obr. Wojtówstwo do drogi wojewódzkiej nr 670, obejmująca dz. geod. nr: 1581/1, 1582/1 w obr. Wojtówstwo i nr 1581/2 w obr. Mierkienniki,	1,560			1,560
71	125552B	droga przebiegająca od drogi gminnej 103373B do drogi położonej na działce nr 1563/5 obr. Wojtówstwo, obejmująca dz. geod. nr 1562 w obr. Wojtówstwo,	0,350			0,350
72	125553B	droga przebiegająca od drogi położonej na działce nr 1521 obr. Łazy do drogi działka nr 1625 obr. Łazy, obejmująca dz. geod. nr: 1538, 1524 w obr. Łazy,	1,620			1,620
73	125554B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103379B do granicy gminy w kierunku wsi Kulesze, obejmująca dz. geod. nr: 363, 364 w obr. Kramkówka Duża,	1,340			1,340
74	125555B	droga Kol. Kramkówka Duża (granica gminy Mejły - Kulesze), obejmująca dz. geod. nr 344 w obr. Kramkówka Duża,	0,760			0,760
75	125556B	droga przebiegająca od drogi gminnej 103367B do granicy gminy w kierunku wsi Pyzy, obejmująca dz. geod. nr 179 w obr. Białosuknia Przedmieście,	1,360			1,360
76	125557B	droga przebiegająca od drogi powiatowej 1849B do drogi gminnej nr 103368B. obejmująca dz. geod. nr 280 w obr. Białosuknia Szlachta,	1,250			1,250
77	125558B	droga przebiegająca od drogi wojewódzkiej nr 670 do drogi gminnej 103366B. obejmująca dz. geod. nr: 312, 336 w obr. Szafranki,	2,020			2,020
78	125559B	droga przebiegająca od drogi powiatowej nr 1847B do drogi gminnej nr 103372B. obejmująca dz. geod. nr: 825/1. 825/2, 401 w obr. Downary,	1,780			1,780
79	125561B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103370B do granicy gminy w kierunku wsi Mociesze, obejmująca dz. geod. nr: 180/2, 180/1 w obr. Smogorówka Goniądzka,	0,740			0,740
80	125562B	droga przebiegająca od drogi gminnej nr 103371B do granicy gminy w kierunku wsi Rybaki, obejmująca dz. geod. nr 132/2 w obr. Kramkówka Mała,	0,980			0,980
<b>Gmina Goniądz razem:</b>			<b>176,200</b>	<b>23,610</b>	<b>25,430</b>	<b>127,170</b>
<b>Miasto Goniądz:</b>						
81	125508B	Wojska Polskiego,	1,350	1,350		
82	103363B	Dolistowska,	1,110	0,380	0,730	
83	103397B	Nadbiebrzańska,	0,880			0,880
84	103398B	Nowy świat,	0,530	0,530		
85	103399B	Ogrodowa,	0,230	0,230		
86	103390B	Demokratyczna,	1,100	0,340	0,760	
87	103391B	Mjr. Węgielnego,	0,250	0,250		

88	103393B	Jadźwingowska,	0,260	0,260		
89	125400B	Polna,	0,860		0,160	0,700
90	103396B	Mostowa,	0,400		0,400	
91	125505B	Spółeczna,	0,140			0,140
92	125500B	Piotra z Goniądza,	0,170			0,170
93	125509B	Witosa,	0,170			0,170
94	125502B*	Św. Rozalii	0,330	0,190 +0,100*	0,040	
95	103395B	Kwiatowa,	0,200	0,200		
96	125501B	Różana,	0,220	0,120		0,100
97	125507B	Szkolna,	0,200	0,080		0,120
98	125503B	Sadowa,	0,170			0,170
99	103394B	Kąpielowa,	0,130			0,130
100	103392B	Gęsia,	0,140			0,140
101	103389B	Bednarska,	0,120		0,120	
102	125504B	Słoneczna,	0,060		0,060	
103	125506B	Spółdzielcza,	0,120			0,120
104		Podgórna,	0,190			0,190
<b>Miasto Goniądz razem:</b>			<b>9,330</b>	<b>3,930 +0,100*</b>	<b>2,270</b>	<b>3,030</b>
<b>Gmina i Miasto Goniądz ogółem:</b>			<b>185,540</b>	<b>27,540 +0,100*</b>	<b>25,430</b>	<b>127,170</b>

Według stanu na dzień 31.12.2014r. i 31.12.2015r. długość dróg gminnych w mieście i gminie Goniądz wynosiła 185,540 km; o twardej, ulepszonej nawierzchni 27,640km oraz gruntowych 157,900km.

5) Charakterystyka ogólna sieci drogowej w mieście i gminie Goniądz wg stanu na dzień 31.12.2014r. i 31.12.2015r.:

a) długość dróg wynosiła:

- krajowej Nr 65 o nawierzchni twardej ulepszonej - 9,697 km,
- wojewódzkiej Nr 670 i 688 o nawierzchni twardej ulepszonej - 17,100 km,
- powiatowych - 60,684 km,
  - o twardej nawierzchni - 52,479 km,
  - w tym ulepszonej bitumicznej i kostkowej - 46,869 km,
  - oraz nawierzchni gruntowej - 8,205 km,
- gminnych - 185,540 km,
  - o naw. twardej ulepszonej bitumicznej i kostkowej - 27,640 km,
  - oraz gruntowych - 157,900 km,

b) ogółem długość dróg wynosiła 272,921 km; o nawierzchni twardej 106,816 km (39,10%), w tym o nawierzchni twardej ulepszonej 101,206 km (37,10%) oraz gruntowych 166,105 (61,00%).

c) gęstość sieci drogowej w mieście i gminie Goniądz o nawierzchni twardej wynosiła 28,3 km/100 km<sup>2</sup>, w tym ulepszonej 26,8 km/100 km<sup>2</sup>.

Dla porównania podaje się, że na koniec 2014 r. gęstość dróg o nawierzchni twardej w województwie podlaskim wynosiła 63,3 km/100 km<sup>2</sup>, w tym ulepszonej 57,8 km/100 km<sup>2</sup>.

## **9.2. Ruch drogowy.**

Droga krajowa Nr 65 – średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na dobę (p/d) w 2015r. na poszczególnych odcinkach drogi wynosił: Białogrądy - Osowiec Twierdza - 4 275 p/d (w 2010r. 4 918 p/d) i Osowiec Twierdza - Mońki - 4 879 p/d (w 2010r. 4 503 p/d). Z przedstawionych pomiarów ruchu wynika, że na 1 odcinku drogi w latach 2010/2015 nastąpiło zmniejszenie ruchu o ok. 15%, natomiast na 2 odcinku drogi ruch wzrósł o ok. 8%. Wskaźnik zmian ruchu w latach 2010 - 2015 w województwie podlaskim wynosił: dla dróg krajowych - 1,07, w tym międzynarodowych 1,13, a pozostałych – 1,04.

Droga wojewódzka Nr 670 - średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na dobę (p/d) w 2015r. na odcinku Osowiec - Suchowola wynosił - 948 p/d (w 2010r. 850 p/d).

Wskaźnik wzrostu ruchu 2010/2015 wynosił 1,11, na całej drodze 1,18 ( tj. z 917 p/d do 1078 p/d ), a na wszystkich drogach wojewódzkich 1,05.

## **9. 3. Kolej.**

Przez obszar gminy Goniądz przechodzi linia kolejowa nr 38: Białystok - Ełk - Bartoszyce: jednotorowa, zelektryfikowana, pierwszorzędna, państwowa. Leży w I Europejskim Korytarzu Transportowym („Rail Baltica”). Obsługa podróżnych odbywa się na stacjach Goniądz i Osowiec.

## **9.4 . Komunikacja autobusowa.**

Miasto i gmina Goniądz obsługiwana jest komunikacją autobusową przez prywatne przedsiębiorstwo „Kurier” na następującej trasie i przystankach: Mońki - Horonostaje - Jaśki - -Wójtostwo - Goniądz Rynek i przez PKS na następującej trasie: Białystok - Knyszyn - Mońki - Grajewo - Ełk, na przystankach Downary i Osowiec skrzyżowanie.

## **9.5. Stacje paliw.**

Na obszarze miasta Goniądza są 2 stacje paliw zlokalizowane na ul. Wojska Polskiego i ul. Grodzieńskiej.

## **9.6. Drogi rowerowe.**

Przez obszar miasta i gminy Goniądz przebiega szlak rowerowy Green Velo na trasie ... - Dolistowo Nowe - Wroceń - Goniądz - Osowiec - Strękowa Góra - ...

## **9.7. Wnioski ogólne wynikające z uwarunkowań systemu komunikacji miasta i gminy**

1) Ocena sieci drogowej.

Z analizy układu dróg publicznych wynika, że zapewniona jest obsługa wszystkich miejscowości w gminie.

2) Ocena ze względu na rodzaj nawierzchni.

Z przedstawionych danych w pkt 1. ppkt 5) wynika, że gęstość dróg publicznych o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej na koniec 2014r. była mniejsza odpowiednio o 35% i 31%, od gęstości dróg publicznych o takiej samej nawierzchni w województwie podlaskim. Na takie wielkości wskaźników gęstości dróg o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej miała wpływ przede wszystkim duża ilość dróg o nawierzchni gruntowej: gminnych - 157,9km, co stanowiło 85,1% tych dróg oraz powiatowych - 8,25km, co stanowiło 13,7% tych dróg. Tak duża ilość dróg o nawierzchni gruntowej stwarza trudności w obsłudze komunikacyjnej w gminie, szczególnie w okresach wiosennych i jesiennych.

3) Ocena przepustowości dróg: krajowej Nr 65 i wojewódzkiej Nr 670.

Z porównania przepustowości drogi krajowej Nr 65 przy poziomie swobody ruchu D wynoszącej 1200 p/h, przy szerokości jezdni 7,0 m, z natężeniem ruchu z 2015r. wynoszącym na 1 odcinku 406 p/h ( $0,095 \times 4275 = 406 \text{ p/h}$ ) i na 2 odcinku 463 p/h ( $0,095 \times 4879 = 463 \text{ p/h}$ ) wynika, że istniejący przekrój drogi posiada duże rezerwy przepustowości.

Z porównania przepustowości drogi Nr 670 przy poziomie swobody ruchu D wynoszącej 400-650 p/h, przy szerokości jezdni 5,0 m, z natężeniem ruchu w 2015r. wynoszącym 90 p/h ( $0,095 \times 948 = 90 \text{ p/h}$ ) wynika, że istniejący przekrój drogi posiada duże rezerwy przepustowości.

4) Ocena obsługi gminy Goniądz linią kolejową.

Linia ta w małym stopniu wykorzystywana jest do przewozów pasażerów i towarów. Zmodernizowanie linii do parametrów magistralnych wpłynie na większe wykorzystanie jej w obsłudze transportowej ruchu krajowego i międzynarodowego oraz na zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie linii.

5) Ocena obsługi miasta i gminy Goniądz komunikacją autobusową.

W planie województwa podlaskiego przyjęto standard dostępności 2,0km do przystanku autobusowego. Następujące miejscowości znajdują się poza w/w promieniem obsługi: Dawidowizna, Klewianka, Białosuknia, Smogorówka Goniądzka, Smogorówka Dolistowska, Wroceń, Osowiec, Płochowo, Budne Żarnowo i Wólka Piaseczna.

6) Ocena obsługi użytkowników pojazdów samochodowych.

Istniejące stacje paliw w gminie zapewniają obsługę w paliwo pojazdów samochodowych.

7) Ocena obsługi użytkowników rowerów.

Przebieg przez miasto i gminę Goniądz drogi rowerowej Green Velo stwarza warunki do promocji gminy i rozwoju ruchu rowerowego.

## 10. Infrastruktura techniczna

### 10.1. System zaopatrzenia w wodę

### 10.1.1. Struktura systemu zaopatrzenia w wodę.

W gminie Goniądz zbiorowe systemy zaopatrzenia w wodę obejmują swym zasięgiem miasto Goniądz i 20 miejscowości i zaopatrują w wodę 75,3% mieszkańców gminy ( w mieście Goniądzu 91,2%, a na terenach wiejskich 66,0%). W skład systemów wchodzi: wodociąg miejski w Goniądzu i grupowe wodociągi wiejskie: Downary, Białosuknia, Osowiec i Wroceń stanowiące własność Gminy Goniądz, a są eksploatowane przez Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu z siedzibą ul. Kościuszki 21, 19-110 Goniądz.

Na koniec 2015 roku łączne parametry poszczególnych elementów systemu przedstawiały się następująco:

- 5 ujęć wody składające się z 9 studni wierconych z dobową zdolnością produkcyjną czynnych urządzeń 5920m<sup>3</sup>/d,
- 5 stacji uzdatniania wody o dobowej zdolności produkcyjnej czynnych urządzeń 7200m<sup>3</sup>/d,
- dobową zdolność produkcyjną czynnych urządzeń całego wodociągu wynosi 5600m<sup>3</sup>/d,
- sieć wodociągowa uliczna (bez przyłączy do budynków) długości 71,0km, w tym miasto Goniądz – 12,0km, obszary wiejskie: gmina Goniądz 55,9km i gmina Grajewo 3,1km.
- przyłącza wodociągowe do budynków mieszkalnych i innych obiektów 1180 szt., w tym 1153 do budynków mieszkalnych, z tego miasto Goniądz 471szt., obszary wiejskie gmina Goniądz 642szt., gmina Grajewo 40szt..
- zużycie wody w gospodarstwach domowych w ciągu roku wynosiło ogółem 248,8dam<sup>3</sup>/rok,, w tym: miasto Goniądz – 98,7 dam<sup>3</sup>, obszary wiejskie: gmina Goniądz 132,3 dam<sup>3</sup> i gmina Grajewo 17,8 dam<sup>3</sup>.

Miejscowości zaopatrywane w wodę z poszczególnych wodociągów:

1) Wodociąg miejski Goniądz zaopatruje w wodę miasto Goniądz i 4 wsie: Dawidowizna, Doły, Łazy i Szafranki.

2) Grupowy wodociąg wiejski Downary zaopatruje w wodę 5 miejscowości: Downary, Downary Plac, Kramkówka Duża, Kramkówka Mała + kolonia i Owieczki.

3) Grupowy wodociąg wiejski Białosuknia zaopatruje w wodę 3 wsie: Białosuknia, Klewianka i Piwowary.

4) Grupowy wodociąg wiejski Osowiec zaopatruje w wodę w gminie Goniądz 4 wsie: Osowiec, Płochowo, Wólka Piaseczna, Budne + przysiółek Budne Żarnowo i 1 wieś Białogrądy w gminie Grajewo.

5) Grupowy wodociąg wiejski Wroceń zaopatruje w wodę 4 wsie: Wroceń, Krzeczce, Smogorówka Goniądzka i Smogorówka Dolistowska.

W pozostałych 4 wsiach Olszowa Droga, Uścianek, Wojtówstwo i Markienniki oraz niezwodociągowanej, rozproszonej zabudowie kolonijnej mieszkańcy zaopatrują się w wodę z indywidualnych ujęć wody, przeważnie ze studni kopanych.

Na terenie gminy istnieje również własne ujęcie wody głębinowej w Osowcu Twierdzy na terenie Jednostki Wojskowej Nr 1106 Osowiec Twierdza.

### 10.1.2. Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę

Dotychczasowe tendencje rozwoju scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę gminy Goniądz w latach 1999-2015 przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie		Stan na koniec roku								
		1998r.	2004r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2014r.	2015r.	
Sieć wodociągowa uliczna bez przyłączy w km	ogółem gmina	53,7	66,5	66,5	67,7	67,7	67,9	67,9	67,9	
	miasto	11,7	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	
	obszary wiejskie	42,0	54,5	54,5	55,7	55,7	55,9	55,9	55,9	
Przyłącza wodociągowe do budynków mieszkalnych w szt.	ogółem gmina	839	910	931	992	992	1022	1068	1113	
	miasto	362	373	375	436	436	436	455	471	
	obszary wiejskie	477	537	556	556	556	586	613	642	
Zużycie wody w gospodarstwach domowych w dam <sup>3</sup> /rok	ogółem gmina	102,7	158,6	215,8	235,6	202,0	230,7	262,9	231,0	
	miasto	56,9	64,7	109,0	109,0	98,0	97,8	118,3	98,7	
	obszary wiejskie	45,8	93,9	106,8	126,6	104,0	132,9	144,6	132,3	
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m <sup>3</sup> /r	ogółem gmina	x	30,0	41,6	46,0	38,8	44,4	52,1	46,0
		miasto	29,7	33,4	55,4	56,2	50,8	50,6	62,9	52,8
		obszary wiejskie	12,4	28,0	33,1	39,8	31,7	40,7	45,7	42,0
	dm <sup>3</sup> /d	ogółem gmina	x	84,7	114,0	126,0	106,3	121,6	142,7	126,0
		miasto	81,4	91,3	151,8	154,0	139,2	138,3	172,3	144,7
		obszary wiejskie	34,0	76,5	90,7	109,0	86,8	111,2	125,2	115,1
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w %	ogółem gmina	x	71,0	72,0	77,2	72,2	72,9	74,7	75,3	
	miasto	x	91,9	92,0	90,6	90,6	90,5	91,0	91,2	
	obszary wiejskie	x	59,5	60,3	61,4	61,4	62,5	65,0	66,0	

Źródło: Rejonowa Baza Danych GUS

Na przestrzeni lat 1999-2015 długość sieci wodociągowej zwiększyła się o 14,2km (wzrost o 26,5%), w tym: 0,3km w mieście Goniądzu (wzrost o 2,6%) i 13,9 na terenach wiejskich (wzrost o 33,1%).

Przybyło 274 szt. podłączeń do budynków mieszkalnych (wzrost 32,7%), w tym: 109szt. w mieście Goniądzu (wzrost o 30,1%) i 165szt. na terenach wiejskich (wzrost o 34,6%).

Rozbudowa sieci wodociągowej była prowadzona intensywnie na terenach wiejskich w latach 1999-2004 i w tym okresie przybyło 12,5km sieci wodociągowej.

Nowi odbiorcy byli podłączani do istniejącej i nowowytbudowanej sieci wodociągowej w mieście i na terenach wiejskich.

Roczne zużycie wody w gospodarstwach domowych w latach 1999-2015 zwiększyło się w mieście o 73,5%, a na terenach wiejskich o 188,9%.

### 10.1.3. Charakterystyka ujęć wody i stacji wodociągowych wodociągów komunalnych

1) Wodociąg miejski w Goniądzu.

Obiekt stacji wodociągowej znajduje się na terenie miasta Goniądz, a studnie ujęcia wód podziemnych zlokalizowane są od stacji w odległości około 1100m w kierunku północno-zachodnim poza granicami miasta na gruntach wsi Szafranki, na nadbiebrzańskich łąkach.

Ujęcie wody:

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej składające się z dwóch studni wierconych:

- SW-4 (podstawowa) wykonana w 1975 roku o głębokości 66,5m i wydajności eksploatacyjnej  $Q_e = 95,7\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji 12,5m,
- SW-5 (awaryjna) wykonana w 1982r. o głębokości 57,5m i wydajności eksploatacyjnej  $Q_e = 106,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji 9,0m,

Obecnie studnie pracują naprzemiennie i są przełączane z częstotliwością około 10 dni.

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” z utworów czwartorzędowych wynoszą  $Q_e = 95,7\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e = 12,5\text{m}$  zgodnie z decyzją Wojewody Łomżyńskiego z dnia 29 stycznia 1979r. nr GT.IV-8520/177/879.

Dla przedmiotowych studni ustalony został teren strefy ochrony bezpośredniej o promieniu  $r = 10,0\text{m}$  licząc od obudowy studni. Studnie znajdują się na zamkniętym i ogrodzonym obszarze o wymiarach  $50 \times 75\text{m}$ , w związku z tym nie ma potrzeby wykonania oddzielnego ogrodzenia dla każdej studni i należy przyjąć wygradzoną działkę jako teren tej strefy.

Ustalona pozwoleniem wodnoprawnym Starostwa Powiatowego w Mońkach (decyzja Nr ASI.6341.15.2013 z dnia 13 maja 2013r., ważna do 12 maja 2033r.) ilość pobieranej wody nie może przekraczać:  $Q_{\text{hmax}} = 179,5\text{m}^3/\text{h}$ ,  $Q_{\text{dśr}} = 1325\text{m}^3/\text{d}$  i  $Q_{\text{maxroczne}} = 483625,0\text{m}^3/\text{rok}$ .

Jakość ujmowanych wód zasilających wodociąg miejski w Goniądzu odbiega od norm dla wód pitnych i woda ze studni poddawana jest procesowi uzdatniania.

Stacja wodociągowa.

Stacja wodociągowa jest zlokalizowana w wolnostojącym budynku parterowym, murowanym, ogrzewanym z własnej kotłowni z częścią socjalną.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- pompa głębinowa typu GB.2.07 w studni SW-4,
- pompa głębinowa typu G 80IVB w studni SW-5,
- 3 hydrofory o pojemności  $6,3\text{m}^3$  każdy,
- 8 odzłaziaczy o średnicy 1400mm każdy,
- 8 mieszaczy wodno-powietrznych o średnicy 500mm każdy,
- 1 chlorofor typu C-52,
- 2 sprężarki powietrza typu s-82 o mocy 11kW,
- 2 pompy do płukania jako rezerwowe,
- 1 wodomierz śrubowy MZ 150 na przewodzie głównym,
- 2 wodomierze śrubowe MKZ-100 w obudowie studni,
- 2 zbiorniki wyrównawcze wody czystej o pojemności  $100\text{m}^3$  każdy.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody.

Budynek stacji wodociągowej kwalifikuje się do remontu, a urządzenia do kompleksowej modernizacji ze względu na stan techniczny i wymianę technologii.

2) Grupowy wodociąg wiejski Downary.

Stacja wodociągowa i studnia ujęcia wody podziemnej zlokalizowane są na ogrodzonej działce we wsi Downary.

Ujęcie wody:

Źródłem poboru wody dla wodociągu jest ujęcie wody podziemnej składające się z jednej studni wierconej wykonanej w 1990r. o głębokości 139,0m, wydajności eksploatacyjnej  $Q_e=123,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e=4,7\text{m}$ .

Zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” z utworów czwartorzędowych zatwierdził Wojewoda Łomżyński decyzją z dnia 25.07.1990r. nr OŚ.8532/6/9.

Dla przedmiotowej studni ustalony został teren strefy ochrony bezpośredniej o promieniu  $r=8,0\text{m}$  wokół ujęcia. Strefa ochrony bezpośredniej ujęcia jest wyznaczona, ogrodzona i oznakowana odpowiednimi tablicami.

Ustalona pozwoleniem wodnoprawnym Starostwa Powiatowego w Mońkach ilość pobieranej wody dla ujęcia nie może przekraczać:  $Q_{\text{maxh}}=25,0\text{m}^3/\text{h}$ ,  $Q_{\text{dśr}}=234,0\text{m}^3/\text{dobę}$ ,  $Q_{\text{dmax}}=304,0\text{m}^3/\text{dobę}$  (decyzja Nr OSS.ŚR.6214-6/06 z dnia 10 marca 2006r., ważna do dnia 9 marca 2025r.).

Jakość ujmowanych wód zasilających grupowy wodociąg wiejski w Downarach odbiega od norm dla wód pitnych i woda ujmowana ze studni poddawana jest procesowi uzdatniania.

Stacja wodociągowa.

Stacja wodociągowa jest zlokalizowana w wolnostojącym budynku murowanym z halą technologiczną i częścią socjalną.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- pompa typu GC 3,04 z silnikiem o mocy 11kW,
- 3 filtry pionowo ciśnieniowe (odżelaziacze) o średnicy 1400mm każdy,
- 2 hydrofory o pojemności  $4,0\text{m}^3$  każdy,
- 2 sprężarki powietrza typu WAN-K (w tym 1 rezerwowa),
- 3 aeratory – mieszacze,
- 1 chlorofor C-52,
- 2 wodomierze MZ Dn-80mm.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie jednostopniowego pompowania wody.

Budynek stacji wodociągowej kwalifikuje się do remontu, a urządzenia do kompleksowej modernizacji ze względu na stan techniczny i wymianę technologii.

### 3) Grupowy wodociąg wiejski Białosuknia.

Obiekt stacji wodociągowej i studnia ujęcia wód podziemnych zlokalizowane są na ogrodzonej działce nr ewid. 51/9 we wschodniej części miejscowości Białosuknia.

Ujęcie wody:

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej składające się z dwóch studni wierconych:

- SW-1 wykonana w 1986r. o głębokości 58,0m i wydajności eksploatacyjnej  $Q_e=31,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e=17,8\text{m}$ ,
- SW-2 wykonana w 1987r. o głębokości 60,0m i wydajności eksploatacyjnej  $Q_e=32,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e=17,2\text{m}$ ,



Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” z utworów czwartorzędowych wynoszą  $Q_e = 32,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e=17,2\text{m}$ , zgodnie z decyzją Wojewody Łomżyńskiego z dnia 12 sierpnia 1987r. znak OŚ.4423/13/87.

Dla przedmiotowych studni ustalony został teren strefy ochrony bezpośredniej o promieniu  $r=8,0\text{m}$  licząc od obudowy studni. Studnie znajdują się na zamkniętym i ogrodzonym obszarze o wymiarach  $63,5 \times 60,0\text{m}$ , i obszar ten należy uznać za strefę ochrony bezpośredniej. Na ogrodzeniu znajduje się tablica informacyjna o ujęciu wody oraz zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Ustalona pozwoleniem wodnoprawnym Starostwa Powiatowego w Mońkach (decyzja Nr ASI.6341.1.2014 z dnia 14 lutego 2014r., ważna do dnia 13 marca 2024r.) ilość pobieranej wody dla ujęcia nie może przekraczać:  $Q_{\text{hmax}}=18,2\text{m}^3/\text{h}$ ,  $Q_{\text{dsr}}=146,0\text{m}^3/\text{dobę}$ ,  $Q_{\text{maxroczne}}=79935,0\text{m}^3/\text{rok}$ .

Jakość ujmowanych wód zasilających wodociąg wiejski Białosuknia odbiega od norm dla wód pitnych i woda ujmowana ze studni poddawana jest procesowi uzdatniania.

Stacja wodociągowa.

Stacja wodociągowa jest zlokalizowana w wolnostojącym budynku murowanym z halą technologiczną i częścią socjalną.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- agregat pompowy typu GIIA,
- agregat pompowy typu GII,
- 2 odzłaziacze o średnicy 1400mm z mieszalnikami wodno-powietrznymi o średnicy 500mm,
- 2 zbiorniki hydroforowe o pojemności  $4,0\text{m}^3$  każdy,
- zestaw pomp poziomych typu 65PJM215,
- 1 chlorofor typu C-52,
- 2 sprężarki powietrza typu WAN-E,
- 2 stalowe, wolno stojące zbiorniki wyrównawcze ZTK-5 o pojemności  $50,0\text{m}^3$  każdy,
- urządzenia pomiarowe.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody.

Budynek stacji wodociągowej kwalifikuje się do remontu, a urządzenia do kompleksowej modernizacji ze względu na stan techniczny i wymianę technologii.

#### 4) Grupowy wodociąg wiejski Osowiec.

Obiekt stacji wodociągowej i studnia ujęcia wód podziemnych SW-1A znajduje się na działce we wsi Osowiec, a studnia SW-2 zlokalizowana jest na działce Szkoły Podstawowej w Osowcu, w odległości około 165,0m od terenu stacji wodociągowej.

Ujęcie wody:

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej składające się z dwóch studni wierconych:

- SW-1A - podstawowa o głębokości 62,0m i wydajności eksploatacyjnej  $Q_e=86,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e =5,6\text{m}$ ,
- SW-2 - awaryjna o głębokości 91,0m i wydajności eksploatacyjnej  $Q_e=63,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e =4,5\text{m}$ ,

Obecnie studnie pracują naprzemiennie i są przełączane z częstotliwością około 10 dni.

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” z utworów czwartorzędowych wynoszą  $Q_e = 86,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e=5,6\text{m}$ , zgodnie z decyzją Wojewody Łomżyńskiego nr OŚ.4423/9/89 z dnia 30 maja 1989r..

Dla przedmiotowych studni ustalony został teren strefy ochrony bezpośredniej o promieniu  $r=10,0\text{m}$  dla każdej studni. Teren strefy powinien być ogrodzony, zamknięty i oznakowany.

Ustalona pozwoleniem wodnoprawnym Starostwa Powiatowego w Mońkach ilość pobieranej wody dla ujęcia nie może przekraczać:  $Q_{h\max}=30,5\text{m}^3/\text{h}$ ,  $Q_{d\text{sr}}=353,0\text{m}^3/\text{dobę}$ ,  $Q_{d\max}=424,1\text{m}^3/\text{dobę}$  (decyzja Nr OSS.ŚR.6223-2/07 z dnia 11 maja 2007r., ważna do dnia 10 maja 2017r.).

Jakość ujmowanych wód zasilających wodociąg wiejski Osowiec odbiega od norm dla wód pitnych i woda ze studni poddawana jest procesowi uzdatniania.

Stacja wodociągowa.

Stacja wodociągowa jest zlokalizowana w wolno stojącym budynku murowanym, ogrzewanym centralnie, z halą technologiczną i częścią socjalną.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- 2 pompy typu G60-VI i G60-X,
- 3 hydrofory o pojemności  $4,0\text{m}^3$  każdy,
- 5 odżelaziaczy o średnicy 1400mm,
- 2 sprężarki powietrza typu WAN-ED,
- 1 chlorofor typu C-52 na podchloryn sodu,
- 2 wodomierze śrubowe MZ 100,
- 1 wodomierz sprzężony MZ/JS150/4,
- urządzenia pomiarowe.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie jednostopniowego pompowania wody.

Budynek stacji wodociągowej kwalifikuje się do remontu, a urządzenia do kompleksowej modernizacji ze względu na stan techniczny i wymianę technologii.

##### 5) Grupowy wodociąg wiejski Wroceń.

Budynek stacji wodociągowej znajduje się na ogrodzonej działce we wsi Wroceń, a studnie głębinowe ujęcia wód podziemnych zlokalizowane są w odległości około 200,0m od stacji wodociągowej.

Ujęcie wody:

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej składające się z dwóch studni głębinowych:

- SW-2 wykonana w 1974r., o głębokości 42,0m i wydajności eksploatacyjnej  $Q_e=86,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e=22,0\text{m}$ ,
- SW-3 wykonana w 1974r., o głębokości 43,0m i wydajności eksploatacyjnej  $Q_e=36,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e=14,0\text{m}$ ,

Studnie SW-2 pracuje przemiennie z SW-3.

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia w kat. „B” z utworów czwartorzędowych wynoszą  $Q_e=86,0\text{m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s_e=22,0\text{m}$ , zgodnie z decyzją Wojewody Białostockiego nr 010/178/74 z dnia 5 października 1974r..

Dla przedmiotowych studni ustalony został teren strefy ochrony bezpośredniej o promieniu  $r=10,0\text{m}$  wokół każdej studni. Teren strefy powinien być ogrodzony, zamknięty i oznakowany.

Ustalona pozwoleniem wodnoprawnym Starostwa Powiatowego w Mońkach ilość pobieranej wody dla ujęcia nie może przekraczać:  $Q_{hmax}=38,5m^3/h$ ,  $Q_{d\acute{s}r}=268,5m^3/dobę$  i  $Q_{dmax}=378,0m^3/dobę$ .

Jakość ujmowanych wód zasilających wodociąg wiejski Wroceń odbiega od norm dla wód pitnych i woda ze studni poddawana jest procesowi uzdatniania.

Stacja wodociągowa.

Stacja wodociągowa jest zlokalizowana w budynku wolno stojącym, bez węzła sanitarnego i z ogrzewaniem piecowym.

Urządzeniami do poboru, uzdatniania i pomiaru wody są:

- 2 pompy głębinowe typu UBG-IV i GBA1.06,
- 2 hydrofory o pojemności 1500l każdy,
- 2 odzłaziacze o średnicy 1200mm każdy,
- 1 sprężarka powietrza typu SJW-60,
- 1 chlorofor typu C-52 na podchloryn sodu,
- 1 wodomierz sprzężony MZ/JS zamontowany na przewodzie głównym,
- 2 wodomierze śrubowe MKS zamontowane w obudowach studni.

Stacja wodociągowa pracuje w układzie jednostopniowego pompowania wody.

Budynek stacji wodociągowej kwalifikuje się do remontu, a urządzenia do kompleksowej modernizacji ze względu na stan techniczny i wymianę technologii.

#### 10.1.4. Strefy ochrony pośredniej ujęć wody wodociągów komunalnych.

W gminie Goniądz w 1997r. decyzjami Urzędu Wojewódzkiego w Łomży zostały ustalone strefy ochrony pośredniej ujęć wody zbiorowych wodociągów:

- Goniądz - decyzja Nr OŚ.6226-7.4/97 z dnia 1997.07.08,
- Białosuknia - decyzja Nr OŚ.6226-7.2/97 z dnia 1997.07.08,
- Osowiec - decyzja Nr OŚ.6226-7.3/97 z dnia 1997.07.08,
- Wroceń - decyzja Nr OŚ.6226-7.1/97 z dnia 1997.07.08,

Strefy te wygasły z dniem 31 grudnia 2012r. zgodnie z art. 21 pkt 1 ustawy o zmianie prawa wodnego (Dz. U. Nr 32 poz. 159 z 5 stycznia 2011r.), który mówi: „Strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002r. wygasają z dniem 31 grudnia 2012r.”.

Zgodnie z aktualnymi unormowaniami prawnymi strefę ochrony pośredniej ustanawia dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody.

#### 10.1.5. Ocena wykorzystania komunalnych ujęć wody.

Pobór wody z ujęć poszczególnych wodociągów zbiorowych w latach 2013-2015 obrazuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Rok	Wodociąg Goniądz	Wodociąg Downary	Wodociąg Białosuknia	Wodociąg Osowiec	Wodociąg Wroceń
1	2	3	4	5	6	7
Pobór wody z ujęcia w ciągu roku $m^3/r$ .	2013	116 448	37 820	53 395	65 170	27 685
	2014	122 039	40 711	65 137	62 404	30 912
	2015	113 974	34 538	44 327	40 736	30 533

Pobór wody z ujęcia średni dobowy / max. dobowy m <sup>3</sup> /d*	2013	319/598	104/109	146/190	179/163	76/141
	2014	334/753	112/136	178/186	171/165	85/146
	2015	312/712	95/132	121/174	112/168	84/142
Pobór wody z ujęcia średni godz. / max. godz. w m <sup>3</sup> /h*	2013	13,3/33,25	4,3/10,75	6,1/15,25	7,5/18,75	3,2/8,0
	2014	13,9/34,75	4,8/12,0	7,4/18,5	7,1/17,75	3,5/8,75
	2015	13,0/32,5	4,0/10,0	5,0/12,5	4,7/11,75	3,5/8,75
Zatwierdzone zasoby w m <sup>3</sup> /h		95,7	123,0	32,0	86,0	86,0
Ustalony w pozwoleniu wodnoprawnym dopusz. max pobór wody w m <sup>3</sup> /h		179,5	25,0	18,2	30,5	38,5
Wykorzystanie przy rozbiorze maksymalnym godzinowym zatwierdzonych zasobów wodnych / ustalonych dopuszczalnych poborów wody w %.	2013	34,7/18,5	8,7/43,0	47,7/83,8	21,8/61,5	9,3/20,8
	2014	36,3/19,4	9,6/48,0	57,8/101,6	20,6/58,2	10,2/22,7
	2015	34,0/18,1	8,1/40,0	39,1/68,7	13,7/38,5	10,2/22,7

\* wyliczenia własne przy założeniu wielkości współczynnika nierównomierności godzinowej  $N_h=2,5$ .  
Źródło: Dane z Zakładu Usług Komunalnych w Goniądzu.

Wykorzystanie zatwierdzonych zasobów komunalnych ujęć wody w godzinach maksymalnych rozbiorów kształtowało się w granicach:

- Wodociąg Goniądz - 34,7% - 36,3%,
- Wodociąg Downary - 8,1% - 9,6%,
- Wodociąg Białosuknia - 39,1% - 57,8%,
- Wodociąg Osowiec - 13,7% - 21,8%,
- Wodociąg Wroceń - 9,3% - 10,2%.

Ujęcia wody wodociągów wiejskich w Downarach i Wroceniu mają bardzo duże rezerwy w granicach 90%, w Osowcu 80%, a w Białosukniach ponad 40%. Rezerwa ujęcia miejskiego w Goniądzu jest również znaczna - ponad 60%.

#### 10.1.6. Wnioski dotyczące funkcjonowania systemu zaopatrzenia w wodę.

- Scentralizowanym systemem zaopatrzenia w wodę objętych jest 21 miejscowości w gminie i miasto Goniądz. Poza systemem pozostają 4 wsie zamieszkałe przez 4,0% ludności gminy i część rozproszonej zabudowy kolonijnej.

- Scentralizowane systemy zaopatrzenia w wodę w aspekcie parametrów technicznych ujęć wody i stacji uzdatniania należy ocenić jako wystarczający. Istniejące możliwości dostawy wody nie tylko zabezpieczają obecne i perspektywiczne potrzeby gminy i miejscowości z poza terenu gminy obsługiwaną przez wodociąg Osowiec, ale występuje jeszcze duża rezerwa w wydajności ujęć i stacji uzdatniania we wszystkich wodociągach w gminie.

- Wielkość zasobów wodnych istniejących ujęć nie stanowi ograniczeń w rozbudowie systemu wodociągowego i urbanizacji nowych terenów w gminie, jednak ujęcie wody w Downarach oparte o jedną studnię wierconą nie zapewnia ciągłości dostaw wody z tego wodociągu, w przypadku awarii tej studni.

- Stacje wodociągowe wymagają modernizacji w zakresie prac budowlanych i technologii.

## 10.2. System odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych.

Zbiorowymi systemami kanalizacji sanitarnej w gminie, podobnie jak zaopatrzeniem w wodę, zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu z siedzibą ul. Kościuszki 21, 19-110 Goniądz.

### 10.2.1. Struktura systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.

Na terenie gminy Goniądz scentralizowany system kanalizacji sanitarnej posiada miasto Goniądz.

Ścieki komunalne zbierane są kanalizacją sanitarną w układzie grawitacyjno - pompowym i odprowadzane do miejskiej oczyszczalni ścieków w Goniądzu i po oczyszczeniu do rzeki Czarna Struga, dopływu rzeki Biebrza.

Na koniec 2015r. parametry poszczególnych elementów systemu kanalizacji sanitarnej przedstawiały się następująco:

- oczyszczalnia ścieków o przepustowości 400m<sup>3</sup>/d,
- kanalizacja snitarna (bez przykanalików) o długości 15,8km,
- liczba przyłączy do budynków mieszkalnych 394szt..

Z kanalizacji sanitarnej korzysta około 73,8% mieszkańców miasta.

Na terenie miasta Goniądz zrealizowane są również 4 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na terenach wiejskich gospodarka ściekowa rozwiązywana jest w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków, które były realizowane w 20 miejscowościach. Stan skanalizowania budynków w poszczególnych miejscowościach z zastosowaniem przydomowych oczyszczalni ścieków przedstawia tabela:

L.p.	Miejscowość	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków w szt.	% budynków mieszkalnych skanalizowanych
1	2	3	4
1	Białosuknia	8	11,3
2	Budne	3	20,0
3	Dawidowizna	7	21,9
4	Downary	9	37,5
5	Klewianka	9	12,5
6	Kramkówka Duża	10	22,2
7	Kramkówka Mała	6	23,1
8	Krzecze	2	8,0
9	Łazy	5	20,8
10	Mierkienniki	4	18,2
11	Osowiec	15	18,3
12	Owieczki	7	25,0
13	Piowary	6	20,0
14	Płochowo	4	33,3
15	Smogorówka Goniądzka	3	9,7
16	Smogorówka Dolistowska	6	23,1
17	Szafranki	1	2,7
18	Wroceń	19	36,5
19	Wólka Piaseczna	7	35,0
20	Wojtówstwo	1	6,7

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Goniądzu

Z istniejącej zabudowy nie objętej siecią kanalizacji sanitarnej ścieki odprowadzane są do urządzeń lokalnych – zbiorników bezodpływowych (które w większości nie spełniają warunków szczelności) i wywożone do punktu zlewnego przy oczyszczalni ścieków w Goniądzu.

Jednostka Wojskowa Nr 1106 Osowiec Twierdza znajdująca się na terenie gminy odprowadza ścieki do własnej oczyszczalni ścieków mechaniczno - biologicznej z podwyższonym usuwaniem biogenów o przepustowości 150m<sup>3</sup>/d. Oczyszczone ścieki odprowadzane są poprzez fosę do Biebrzy.

### 10.2.2. Rozwój scentralizowanych systemów kanalizacji sanitarnej

Rozwój kanalizacji sanitarnej od 1998r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie		Stan na koniec roku								
		1998	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	
Długość sieci kanalizacji sanitarnej w km	gmina	4,7	11,8	14,7	14,7	17,5	17,6	18,2	18,2	
	miasto	4,7	11,8	14,7	14,7	15,1	15,2	15,8	15,8	
	tereny wiejskie	-	-	-	-	2,4	2,4	2,4	2,4	
Przyłącza kanalizacji sanit. do bud. mieszk. szt.	gmina	62	159	268	316	353	355	397	400	
	miasto	62	159	268	316	347	349	391	394	
	tereny wiejskie	-	-	-	-	6	6	6	6	
% ludności korzystającej z kanalizacji sanitarnej	gmina		19,6	22,9	25,8	26,8	27,1	27,9	27,9	
	miasto	27,4	59,5	61,5	69,7	71,7	71,8	73,7	73,8	
	tereny wiejskie	-	-	-	-	0,6	0,7	0,7	0,7	
Komunalne oczyszczalnie ścieków	ilość w szt.		1	1	1	1	2	2	2	2
	Przepustowość oczyszczalni w m <sup>3</sup> /d	ogółem	400	400	400	400	650	650	650	650
		w tym: mechaniczno - biologiczna	400	400	400	400	400	400	400	400
		z podwyższonym usuwaniem biogenów	-	-	-	-	250	250	250	250

Źródło: Rejonowa Baza Danych GUS

Budowę kanalizacji sanitarnej w mieście Goniądzu rozpoczęto w 1995r. i na koniec 1998r. jej długość wynosiła 4,7km. Na przestrzeni lat 1999-2015 długość kanalizacji w mieście zwiększyła się o 11,1km (wzrost 236,2%). Przybyło 332 sztuki przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych (wzrost 535,5%). Procent ludności korzystającej z kanalizacji sanitarnej w mieście wzrósł z 27,4% do 73,8%.

W Rejonowej Bazie Danych GUS od 2012r. do komunalnych oczyszczalni ścieków została włączona oczyszczalnia ścieków Jednostki Wojskowej w Osowcu Twierdzy, która w 2005r. była zmodernizowana i jest oczyszczalnią biologiczną podwyższonym usuwaniem biogenów o przepustowości  $Q_{d\text{sr}}=130\text{m}^3/\text{d}$  i  $Q_{d\text{max}}=151\text{m}^3/\text{d}$ , wg danych gestora oczyszczalni,

do której podłączonych jest 6 budynków mieszkalnych i siedziba Biebrzańskiego Parku Narodowego.

### 10.2.3. Komunalna oczyszczalnia ścieków w Goniądzu.

Komunalna oczyszczalnia ścieków w Goniądzu oraz kanał z wylotem ścieków oczyszczonych do rzeki Czarna Struga zlokalizowane są na działce Nr 259/1. Oczyszczalnia ścieków jest typu mechaniczno - biologicznego z osadem czynnym o przepustowości 400,0m<sup>3</sup>/d.

Urządzeniami oczyszczającymi ścieki są:

- komora kraty ścieków dowożonych,
- zbiornik mieszania,
- zbiornik ścieków retencyjno - uśredniający,
- zbiornik czerpalny wyposażony w urządzenie pływakowe sterujące pracą pomp,
- przepompownia ścieków w wersji żelbetowej wyposażona w dwie pompy, w tym jedna rezerwowa o parametrach Q = 24,0 - 48,0 m<sup>3</sup>/h i wysokości podnoszenia h = 6,5 - 8,0m,
- dwa reaktory biologiczne typu BOS – 200,
- stacja sprężonego powietrza,
- stacja mechanicznego odwadniania osadu – Workownice Draimad.

Do oczyszczalni doprowadzone są systemem grawitacyjno - pompowym ścieki sanitarne zebrane kanalizacją sanitarną z miasta Goniądz. Z uwagi na małą ilość ścieków dopływających do oczyszczalni eksploatowany jest tylko jeden reaktor BOS – 200.

Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie oczyszczonych ścieków do rzeki Czarna Struga - decyzja Starostwa Powiatowego w Mońkach Wydziału Architektury, Ochrony Środowiska i Inwestycji Nr ASI.6341.14.2013 z dnia 13 maja 2013r. ważna do 12 maja 2023r..

W decyzji ustalono, że dopuszczalna ilość ścieków odprowadzanych po oczyszczeniu do odbiornika nie będzie przekraczała:  $Q_{hmax}=7,0m^3/h$ ,  $Q_{\text{śrd}}=110m^3/d$  i  $Q_{\text{roczne max}}=40\ 000m^3/\text{rok}$ . Dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń w oczyszczonych ściekach nie może przekraczać wartości: BZT<sub>5</sub> - 40mgO<sub>2</sub>/l, ChZT - 150mgO<sub>2</sub>/l, zawiesina - 50mg/l.

Wykorzystanie oczyszczalni ścieków w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Rok			
	2013	2014	2015	
1	2	3	4	
Ilość ścieków oczyszczonych w ciągu roku w dam <sup>3</sup> /rok.	14 000	19 000	18 000	
Ilość ścieków oczyszczonych średniodobowo /max dobowo w m <sup>3</sup> /d.	38,4/160	52,0/151	49,3/287	
Przepustowość oczyszczalni ścieków średniodobowa w m <sup>3</sup> /d.	400	400	400	
Przepustowość pracującego reaktora BOS 200.	200	200	200	
Wykorzystanie oczyszczalni przy	całkowitej przepustowości	9,6/40,0	13,0/37,8	12,3/71,8

dopływie ścieków średniobowym / max dobowym w %.	pracującego reaktora	19,2/80,0	26,0/75,5	24,7/143,5
--	-------------------------	-----------	-----------	------------

Źródło: Dane Zakładu Usług Komunalnych w Goniądzu,

Wykorzystanie istniejących urządzeń oczyszczających ścieki przy dopływach średniobowych kształtowało się w granicach 9,6% - 13,0%, a urządzeń pracujących 19,2% do 26,0%, co wskazuje, że oczyszczalnia ma znaczne rezerwy.

Analizy jakości ścieków wykonane w 2015r. i 2016r. wykazują, że wszystkie wskaźniki zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych są niższe od wartości dopuszczalnych określonych w pozwoleniu wodnoprawnym, co świadczy o właściwej pracy oczyszczalni.

Oczyszczalnia ścieków wymaga modernizacji w zakresie prac budowlanych, wyposażenia i technologii, które umożliwiłyby uzyskanie oszczędności związanych z energią cieplną oraz zapewniły możliwość dobrej pracy oczyszczalni na kolejne lata.

#### 10..2.4. Wody opadowe.

W mieście Goniądzu kanalizacją deszczową objęte są tereny Spółdzielni Mieszkaniowej z odprowadzeniem wód opadowych, bez podczyszczania, wykopanym rowem do rzeki Biebrzy. Kanalizacja ta odbiera również spływające powierzchniowo wody do kratki ściekowej znajdującej się w ulicy Kościuszki. Na terenie gminy nie występuje kanalizacja deszczowa. Wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo do gruntu i przydrożnych rowów.

#### 10.2.5. Wnioski dotyczące odprowadzania i oczyszczania ścieków i wód opadowych.

- System kanalizacji sanitarnej w mieście w aspekcie parametrów technicznych istniejącej oczyszczalni należy ocenić jako wystarczający. Przyjęta technologia oczyszczania ścieków zapewnia możliwość efektywnego ich oczyszczenia i spełnienia wymogów w zakresie jakości ścieków oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika ustalonych w pozwoleniu wodnoprawnym. Przepustowości oczyszczalni ścieków nie stanowią bariery w rozwoju przestrzennym miasta, gdyż posiada znaczne rezerwy. Stwarza to możliwość włączenia do systemu scentralizowanej kanalizacji sanitarnej również miejscowości z terenu gminy.

- Oczyszczalnia wymaga jednak modernizacji w zakresie prac budowlanych, wyposażenia i technologii.

- Na terenie gminy stan gospodarki ściekowej należy ocenić jako niezadowalający, mimo podjęcia działań w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, gdyż stanowi to tylko około 20,6% budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej.

- Pozostałe około 80,0% budynków mieszkalnych w gminie odprowadza ścieki sanitarne do urządzeń lokalnych (zbiorników bezodpływowych, suchych ustępów), które często nie są szczelne i mogą powodować negatywny wpływ na środowisko w postaci skażenia gleby i wody oraz są uciążliwe w eksploatacji.

- Rozwiązanie problemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych zapewniające ochronę środowiska na terenie całej gminy jest sprawą pilną, gdyż większość wsi jest zwodociągowana, a brak uporządkowania gospodarki ściekowej obniża standard życia mieszkańców i stanowi barierę w rozwoju przestrzennym wsi.

- Istniejąca w mieście Goniądzu kanalizacja deszczowa obejmuje tylko tereny Spółdzielni Mieszkaniowej, a wody opadowe odprowadzane są do rzeki Biebrzy bez oczyszczania.



- Na dużym obszarze miasta i w gminie brak jest kanalizacji deszczowej, co powoduje, że na terenach zabudowanych, o szczelnej nawierzchni dróg i parkingów, wody opadowe odprowadzane bezpośrednio do gruntu, bez ich oczyszczenia, mogą powodować skażenie gleby i wody.

### **10..3. System gospodarki odpadami.**

#### **10. 3.1. Gospodarka odpadami.**

Gospodarka odpadami realizowana jest w oparciu o uchwalony „Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2012 – 2017” (uchwała Nr XX/233/12 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 czerwca 2012 r.).

System gospodarki odpadami w województwie funkcjonuje w układzie czterech regionów gospodarki odpadami (RGO): Centralnego, Południowego, Północnego i Zachodniego. Gmina Goniądz została objęta Regionem Północnym i odpady przyjmowane są przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce w gm. Grajewo. Jest to nowy zakład wybudowany w latach 2010-2013r., spełniający wymogi ochrony środowiska. Wykonano nową kwaterę składowania odpadów z pełną infrastrukturą techniczną, sortownię odpadów zmieszanych i pochodzących z selektywnej zbiórki, kompostownię, budynek socjalno-sanitarny, parking, magazyn na kontenery na odpady problemowe i niebezpieczne oraz infrastrukturę ogólnozakładową. Zakład ten należy do BIOM Sp. z o.o. Dolistowo Stare I 144, 19 – 124 Jaświły.

BIOM spółka z o.o. została utworzona w 2002r. w celu prowadzenia działalności gospodarczej z zakresu realizacji zadań użyteczności publicznej przyjętych przez Związek Komunalny Biebrza, w szczególności związanych z gospodarką odpadami na terenie gmin członkowskich. Do realizacji tych zadań służy Zakład Recyklingu w Dolistowie Starym z liniami sortowniczymi, z podziałem na asortymenty. Gmina Goniądz należy do Związku Komunalnego Biebrza zrzeszającego 19 gmin województwa podlaskiego z powiatów: monieckiego, sokólskiego i augustowskiego.

#### **10.3.2. System gromadzenia i wywozu odpadów.**

Zasady gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy określa „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Goniądz (załącznik do uchwały Nr XIV/117/15 Rady Miejskiej Goniądz z dnia 7 października 2015r.).

Gospodarka odpadami w gminie prowadzona jest zgodnie z ustaleniami regulaminu. Funkcjonuje zorganizowany system gromadzenia i wywozu odpadów, który obejmuje 100% ludności zamieszkałej na terenie miasta i gminy Goniądz. Ze złożonych deklaracji wynika, że zbiórkę odpadów w sposób selektywny prowadzi 89,5% mieszkańców. Właściciele domów letniskowych i terenów rekreacyjnych objęci są w 100% zbiórką z deklaracjami selektywnego zbierania odpadów.

Odpady komunalne zmieszane odbierane są według ustalonego harmonogramu nie rzadziej niż:

- na terenie miasta Goniądz w zabudowie wielorodzinnej - 1 raz w tygodniu,
- na terenie miasta Goniądz w zabudowie jednorodzinnej - 1 raz na 2 tygodnie,
- na terenie gminy Goniądz w zabudowie wielolokalowej - 1 raz na dwa tygodnie,
- na terenie gminy Goniądz w zabudowie jednorodzinnej - 1 raz w miesiącu,
- na terenach domków letniskowych lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe - 1 raz w miesiącu.

Odpady komunalne zbierane selektywnie odbierane są nie rzadziej niż raz w miesiącu.

Docelowym odbiorcą odpadów jest Zakład Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce gm. Grajewo, gdzie podlegają one unieszkodliwianiu i składowaniu.

Przedsiębiorcy znajdujący się na obszarze gminy Goniądz nie są objęci zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w ramach przetargu organizowanego przez gminę Goniądz. Posiadają odrębnie zawarte umowy na odbiór odpadów. Niewielka ilość odpadów pochodząca od przedsiębiorców z terenu gminy Goniądz trafia do Centrum Innowacyjnej Gospodarki Odpadami (CIGO) w Studziankach.

Przedsiębiorstwa świadczące usługi wywozu odpadów na obszarze Gminy Goniądz:

- MPO Spółka z o.o. ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok.
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Mońkach, ul. Kolejowa 21, 19-100 Mońki.
- MPK Pure Home Sp. z o.o. Sp. K. ul. Kołobrzeska 5, 07-401 Ostrołęka.
- Przedsiębiorstwo Usługowo-Asenizacyjne „ASTWA” Spółka z o.o., ul. Kombatantów 4, 15-102 Białystok.
- BIOM Sp. z o.o. Dolistowo Stare I 144, 19-124 Jaświły.
- Koma Sp. z o.o. Spółka komandytowa, ul. Sikorskiego 19C, 19-300 Ełk.
- Mobilna Obsługa Przedsiębiorstw. Jarosław Tarachoń, ul. Fabryczna 1, lok. 419, 15-482 Białystok.

### **10.3.3. Odpady zawierające azbest.**

Gmina Goniądz ma opracowany „Program Gminy Goniądz usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest obejmujący okres 2008 - 2032” przyjęty uchwałą Nr XXV/160/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 października 2008r.. Przedsięwzięcia usuwania azbestu są sukcesywnie realizowane z wykorzystaniem dofinansowania ze środków NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego pod nazwą „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, część II usuwanie wyrobów zawierających azbest” oraz ze środków WFOSiGW w Białymstoku. Na początku roku, w drodze przetargu, wybierana jest firma, która będzie zajmować się w danym roku usuwaniem wyrobów azbestowych z terenu gminy.

### **10.3.4. Wnioski dotyczące gospodarki odpadami.**

#### 1) Mocne strony systemu gospodarki odpadami

- W aktualnie funkcjonującym systemie gospodarki odpadami na terenie gminy Goniądz zabezpieczona jest ciągłość i systematyczność wywozu odpadów od wszystkich mieszkańców gminy.

- Odpady wywożone są i unieszkodliwiane w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce Gm. Grajewo, spełniającej wymogi ochrony środowiska, co powoduje systematyczne zmniejszanie ilości odpadów trafiających na składowisko.

- Gmina posiada opracowany „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Goniądz na lata 2008 - 2032” i sukcesywnie jest on realizowany.

#### 2) Słabe strony systemu gospodarki odpadami.

- 10,5% mieszkańców deklaruje zbiórkę odpadów zmieszanych, co powoduje, że ilość odpadów trafiających na składowisko jest większa niż przy zbiórce selektywnej, gdyż surowce wtórne znajdujące się w odpadach zmieszanych nie zawsze mogą być odzyskane.

- Nie jest rozwiązana sprawa unieszkodliwiania odpadów azbestu i wyrobów zawierających azbest, gdyż Zakład Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce, gm. Grajewo, do którego należy Gmina Goniądz nie posiada składowiska odpadów zawierających azbest.

#### 10.4. Elektroenergetyka.

##### 10.4.1. Elementy systemu elektroenergetycznego.

Odbiorcy z terenu gminy m i gm. Goniądz zasilani są trzema liniami SN 15 kV ze stacji 110/15 kV Osowiec, zasilanej linią 110 kV Mońki – Osowiec – Grajewo. Na stacji RPZ Osowiec pracują dwa transformatory 110/15 kV o mocy 6,3 MVA każdy. Obciążenie stacji 110/15 kV wynosi od 1,0 MW do 4,0 MW.

**Struktura sieci elektroenergetycznych na terenie miasta i gminy Goniądz** przedstawia się następująco:

- linie napowietrzne 110kV – 11,6 km,
- linie napowietrzne SN 15kV -97,138 km,
- linie kablowe SN 15kV – 4,806 km,
- napowietrzne stacje transformatorowe SN/nn – 77 szt.
- wewnętrzne stacje SN/nn – 3 szt,
- linie napowietrzne nn – 117 km,
- linie kablowe nn – 5,503 km,
- przyłącza napowietrzne 42,038 km,
- przyłącza kablowe – 4,011 km,
- oprawy oświetlenia drogowego – 922 szt.

**Ilości odbiorców** w mieście i gminie Goniądz i **zużycie energii elektrycznej** na przestrzeni ostatnich 4 lat.

<b>Ilość odbiorców w mieście i gminie GONIĄDZ zużycie energii elektrycznej na przestrzeni ostatnich 5 lat</b>			
Rok	Grupa Taryfowa	Ilość Odbiorców	Zużycie Energii w kWh
2012	B	3	788 016
	C	179	2 22 3388
	G	2436	4 820 358
2013	B	3	756 709
	C	173	2 258 953
	G	2427	4 751 376
2014	B	3	751 472

	C	165	2 279 351
	G	2424	4 793 118
2015	B	3	673 525
	C	170	2 346 144
	G	2398	4 673 081

Taryfa **B** dotyczy odbiorców zasilanych na średnim napięciu ,taryfa **C** –dotyczy odbiorców zasilanych na niskim napięciu a taryfa **G**- odbiorców pobierających energię na potrzeby gospodarstw domowych.

Z powyżej przedstawionych danych, dotyczących zużycia energii w grupie **C**-zawarte jest oświetlenie uliczne, które w ostatnich 3 latach przedstawiało się następująco.

	2013	2014	2015
Ilość odbiorców	4	4	4
Zużycie energii w kWh	6 485	7 205	8574

### **Funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego**

PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białymstoku zgodnie z zapisami właściwych przepisów prawa oraz Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej planuje i realizuje modernizacje i remonty oraz bieżące zabiegi eksploatacyjne w sieciach wysokiego, średniego i niskiego napięcia, których celem jest zapewnienie dobrego stanu technicznego infrastruktury sieciowej a przez to poprawy jakości usług (m in. ograniczenia czasu wyłączeń awaryjnych oraz ilości wyłączanych odbiorców) oraz spełnienie wymagań wynikających ze wzrostu zapotrzebowania na moc. Przedsięwzięcia inwestycyjne zgodnie z planami rzeczowo-finansowymi dzielą się na modernizację i odtworzenie istniejącego majątku oraz na rozbudowę sieci i budowę przyłączy związaną z przyłączaniem nowych odbiorców i nowych źródeł wytwórczych.

Sukcesywnie prowadzona modernizacja sieci przez zarządcę systemu – pozwala na dostarczanie energii elektrycznej mieszkańcom gminy w ilościach zapewniającym pokrycie zapotrzebowania z jednoczesnym utrzymaniem jakości i ciągłości dostaw energii elektrycznej.

W procesie zaopatrzenia odbiorców miasta i gminy w energię – mają swój udział źródła energii odnawialnej.

Podstawowym problemem do rozwiązania jest więc zsynchronizowanie potrzeb wynikających z zagospodarowania przestrzennego i jego rozwoju w poszczególnych obszarach gminy - z możliwościami systemu elektroenergetycznego.

### 10.5. Gazownictwo

Gmina nie posiada sieci gazowniczych na swoim terenie. Plany rozwoju gestorów sieci gazu ziemnego do 2020r. nie przewidują budowy tego systemu w mieście i gminie Goniądz. Rośnie natomiast zainteresowanie odbiorców podłączeniem do sieci LNG.

Potencjalni odbiorcy to:

1. Młodzieżowe Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy PROMYK w Goniądzu,
2. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nadbiebrzańskie Wzgórza” w Goniądzu,
3. Centrum konferencyjno- Wypoczynkowe Bartłowizna i Gospoda Bartla w Goniądzu,
4. Urząd Miejski w Goniądzu,
5. Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu ,
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Goniądzu ,
7. Miejski Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji w Goniądzu,
8. Biebrzański Park Narodowy Osowiec Twierdza w Goniądzu ,
9. Biebrzański Park Narodowy w Goniądzu.

Należy zakładać ,że realizacja podłączeń do już zadeklarowanych odbiorców, zwiększy zainteresowanie innych jednostek w tym odbiorców indywidualnych.

### 10.6. Ciepłownictwo

Na terenie miasta i gminy zaopatrzenie w ciepło odbywa się z wykorzystaniem indywidualnych źródeł ciepła , z reguły na paliwa stałe.

Źródła ciepła w obiektach użyteczności publicznej w m. Goniądz :

Lp.	Obiekt	Rodzaj paliwa
1.	Kotłownia przy Urzędzie Miejskim Plac 11 listopada 37,Zarządca Zakład Usług Komunalnych,	węgiel
2.	Spółdzielnia Mieszkaniowa ul. Kościuszki 34B,	miał węglowy
3.	Szkoła Podstawowa ul. Konstytucji 3 Maja ,	koks
4	Gminny Ośrodek Kultury, Stary Rynek ,	olej opałowy
5.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Plac 11 listopada,	miał węglowy
6.	Hotel „Zbyszek” ,ul. Św. Rozalii,	ekogroszek
7.	Remiza OSP, Stary Rynek,	węgiel
8.	Biebrzański Park Narodowy, ul Wojska Polskiego,	drewno
9.	Bank Spółdzielczy, ul. Wojska Polskiego,	olej opałowy

10.	Internat MOW, Przedszkole Samorządowe ul.Różana,	olej opałowy
11.	Przychodnia Rejonowa, ul. Konstytucji 3 Maja,	olej opałowy
12.	Poczta Polska S.A	ogrzewanie elektryczne

Pozyskanie innych ekologicznych źródeł ciepła np. gaz LNG czy energia słoneczna przyczynią się do zmiany struktury paliw wykorzystywanych w gminie co przyniesie znaczną poprawę w zakresie ochrony środowiska.

## 10.7. Odnawialne źródła energii

Na terenie miasta i gminy Goniądz, do chwili obecnej została przyłączona do sieci niskiego napięcia mikroinstalacja odnawialnych źródeł energii o łącznej mocy 39,75 kW oraz zostały wydane warunki przyłączenia na planowane źródła energii -3 elektrownie fotowoltaiczne w Osowcu o łącznej mocy 2,48 MW i w Klewiance o mocy 0,82 MWP.

## 10.8. Telekomunikacja

Mieszkańcy gminy korzystają z systemu telefonii przewodowej i komórkowej. W ciągu ostatnich lat w systemach zaistniały istotne i dynamiczne zmiany zarówno w zakresie struktury jak i zapotrzebowania na te usługi. W systemie telefonii stacjonarnej odnotowuje się systematyczny spadek ilości abonentów.

We wschodniej części gminy występują problemy z korzystaniem z usług telekomunikacyjnych. Obsługa telekomunikacyjna radiowa (poprzez maszty) nie zapewnia jej dobrej jakości.

Narzędzi dostępu do informatyzacji staje się obecnie szerokopasmowy Internet oparty na światłowodowych infostradach.

*Na terenie Gminy Goniądz zlokalizowane są elementy Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej (sieć i węzły), jako infrastruktury realizującej cele polityki przestrzennej, ujętej w zapisach planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego (SSPW). Przez obszar gminy przebiega informatyczna sieć szkieletowa z węzłem sieci dystrybucyjnej, wybudowana w ramach Projektu Sieci Szerokopasmowych Polski Wschodniej przy wsparciu środków UE ale niestety nie jest wykorzystywana z powodu braku operatora. Sieć dystrybucyjna została wykonana w miejscach Goniądz oraz we wsi Osowiec i Klewianka. Wymaga ona jeszcze dalszej rozbudowy na obszarze całej gminy.*

## 11. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

### 11.1. Problemy i bariery rozwoju miasta i gminy

W rozwoju społeczno - gospodarczym i przestrzennym miasta i gminy Goniądz można wyodrębnić szereg problemów i barier rozwojowych, których rozwiązanie wymagać będzie dodatkowych sił, środków finansowych i organizacyjnych.

Świadomość istnienia przeszkód w rozwoju pozwoli w przyszłości przewidywać w budżecie gminy odpowiednie środki na pokonanie barier, o ile są one możliwe do pokonania środkami finansowymi.

Z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy wyłaniają się następujące problemy rozwojowe:

- a) brak większego przemysłu i miejsca prac na terenie gminy, szczególnie dla ludności rolniczej,
- b) zarysowujący się proces starzenia się ludności wiejskiej,
- c) braki w systemie kanalizacji sanitarnej, gazownictwie, elektroenergetyce, utylizacji odpadów stałych,
- d) braki w zakresie jakości dróg – złe nawierzchnie,
- e) trudności w zagospodarowaniu istniejącego majątku gminnego, urządzeń obsługi rolnictwa, przemysłu,
- f) bariera rozwoju wynikająca z podłoża socjologicznego, polegająca na fakcie, że wraz z rozwojem demokracji potęgują się protesty mieszkańców przeciw lokalizacji obiektów lub urządzeń o przeznaczeniu ogólnospołecznym lub uciążliwym dla mieszkańców,
- g) uwarunkowania wynikające z obowiązku ochrony środowiska, w tym z ochrony gruntów rolnych i leśnych.

## **11.2. Szanse i możliwości rozwoju miasta i gminy**

Z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy wyłaniają się duże szanse rozwojowe, które należy wykorzystać w polityce gospodarczej i przestrzennej. Te elementy „studium” powinny być przedmiotem promocji gminy jako propozycje potencjalnym inwestorom.

Szansami rozwoju miasta i gminy są:

- a) unikatowe warunki i walory środowiska przyrodniczego wynikające z położenia miasta i gminy w Biebrzańskim Parku Narodowym i w jego otulinie – co stwarza możliwość rozwoju funkcji wypoczynkowo – turystycznej, w tym agroturystyki,
- b) niezła rolnicza przestrzeń produkcyjna, co stwarza możliwość intensyfikacji produkcji rolniczej i rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego,
- c) położenie gminy w ważnych ciągach komunikacyjnych: kolejowym i drogowym Białystok – Ełk oraz Osowiec – Goniądz – Dąbrowa Białostocka, Nowy Dwór – granica Państwa, a także występowanie innych ciągów o znaczeniu powiatowym, stwarzają możliwość rozwoju urządzeń obsługi komunikacji i turystyki,
- d) istniejące w Goniądzu i na terenie gminy urządzenia i specjalne o znaczeniu ponadlokalnym (szkoły średnie, placówki wychowawcze, obiekty turystyczne), które stwarzają szanse dalszego rozwoju funkcji usługowych, szczególnie w warunkach istniejących tu walorów środowiska naturalnego i bogatej historii miasta i gminy (zabytki, liczne obiekty archeologiczne),
- e) projektowany rozwój systemów infrastruktury technicznej: wodociągi, kanalizacja, gazownictwo, elektroenergetyka, poprawa stanu dróg,
- f) istniejące, niewykorzystane obiekty infrastruktury społecznej, obsługi rolnictwa, stwarzają szanse działalności gospodarczej w zakresie produkcji i usług,
- g) posiadanie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy” oraz planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego – co jest prawnym warunkiem jakiegokolwiek inwestowania na terenie miasta i gminy.

Czynnikami rozwoju gminy, które powinny być wykorzystane są:

- a) walory użytkowe wytworzone przez naturę (gleba, klimat, krajobraz, ukształtowania powierzchni, surowce mineralne),

- b) walory użytkowe będące wytworem działań człowieka (obiekty produkcyjne, infrastruktury technicznej i społecznej, urządzenia komunikacyjne, zasoby mieszkaniowe itp.),
- c) zasoby pracy (rozmiary, kwalifikacje, wydajność, tradycje dobrej i solidnej pracy),
- d) instytucje zajmujące się promocją i rozwojem gminy zlokalizowane poza terenem gminy (banki, agencje rozwoju i inne elementy składające się na tzw. otoczenie biznesu),
- e) kultura i tradycje gospodarcze gminy,
- f) atrakcyjność miejsc przebywania (tradycje mieszkańców, gościnność, porządek w obejściach i na ulicach, zagospodarowanie terenów, urządzenia umożliwiające realizację różnych potrzeb w zakresie wypoczynku, rozrywki a także stan środowiska naturalnego).

Czynnikami rozwoju gminy, które muszą być brane pod uwagę są:

- a) walory użytkowe wytworzone przez naturę (gleba, wody, klimat, krajobraz, ukształtowanie powierzchni, surowce mineralne),
- b) walory użytkowe będące wytworem działań człowieka (obiekty produkcyjne, obiekty infrastruktury technicznej i społecznej, urządzenia komunikacji),
- c) zasoby pracy (rozmiary, kwalifikacje, wydajność, tradycje dobrej i solidnej pracy),
- d) instytucje zajmujące się promocją i rozwojem gminy zlokalizowane poza terenem gminy (banki, agencje rozwoju i inne elementy składające się na tzw. otoczenie biznesu),
- e) kultura i tradycje gospodarcze gminy,
- f) atrakcyjność miejsc przebywania (tradycje lokalne, gościnność mieszkańców, porządek w obejściach i na ulicach, zagospodarowanie terenów, urządzenia umożliwiające realizację różnych potrzeb w zakresie wypoczynku, rozrywki, a także stan środowiska naturalnego).

## 12. Zadania służące realizacji celów publicznych

### 12.1. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Na terenie miasta i gminy Goniądz występują następujące elementy przestrzennego zagospodarowania o znaczeniu ponadgminnym:

- a) w zakresie wartości środowiska naturalnego:
  - Biebrzański Park Narodowy wraz z jego otuliną stanowiący największy i najbardziej naturalny w Środkowej Europie kompleks torfowisk. Park posiada predyspozycje do wpisania go na listę obiektów przyrodniczych Światowego Dziedzictwa,
  - *Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH 200008 ujęty Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (Dz.U.2022 poz. 362) projektowany ~~Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Biebrzy (PLH200008)~~*
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Ostoja Biebrzańska (PLB200006)
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy ustanowiony rozporządzeniem Nr 14/98 Wojewody Łomżyńskiego z dnia 19 maja 1998r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego Krajobrazu na terenie woj. łomżyńskiego.
  - pomniki przyrody wymienione w pkt .4.2
  - wody w tym rzeka Biebrza,
  - lasy,

*Obszary ochrony przyrody tworzą:*

  - *Obszar węzłowy sieci ekologicznej województwa – Dolina Biebrzy GKPN-1,*
  - *Uzupełniający korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Zachodni KPn-3A,*
- b) w zakresie środowiska kulturowego:



- obiekty zabytkowe i inne o charakterze historyczno-kulturowym wymienione w pkt 6.2.2,
- c) w zakresie urządzeń usługowych:
  - Dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
  - jednostka wojskowa w Osowcu,
  - muzeum wojska w Osowcu Twierdzy,
  - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy wraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Goniądzu,
  - hotel „Zbyszko”,
  - Pensjonat „Bartek”,
  - ośrodek wypoczynkowy nad Biebrzą,
  - zajazd w Osowcu,
  - szlaki turystyczne Biebrzańskiego Parku Narodowego wymienione w pkt .
- d) w zakresie elektroenergetyki, *infrastruktury telekomunikacji i teleinformatyki*:
  - linia elektroenergetyczna 110 kV Mońki-Osowiec-Grajewo,
  - stacja transformatorowa RPZ 110/15 kV w Osowcu,
  - *sieć i węzły światłowodowej Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej*.
- e) w zakresie układu drogowego:
  - droga krajowa Nr 65 Białystok-Ełk,
  - droga wojewódzka Nr 670 Osowiec-Dąbrowa Białostocka-Nowy Dwór, droga wojewódzka Nr 668
  - drogi powiatowe wymienione w pkt 5.1. niniejszego opracowania.
- f) w zakresie kolejnictwa:
  - linia kolejowa pierwszorzędna (zelektryfikowana) o znaczeniu państwowym Białystok-Ełk (Rail Baltica)
- g) *w zakresie obronności państwa (kompleks wojskowy – teren zamknięty i jego strefy ochronne)*.

#### **Główne zadania to:**

1. Utrzymanie nienaruszalnych przepływów biologicznych rzek i innych cieków.
2. Odprowadzanie do wód powierzchniowych i gruntowych ścieków sanitarnych i przemysłowych oczyszczonych w stopniu zapewniającym utrzymania obowiązującej klasy czystości wód.
3. Racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ochrona przed nieuzasadnionym przeznaczeniem gruntów III i IV klas na cele nierolnicze.
4. W zakresie środowiska przyrodniczego uwzględnienie istniejącego korytarza ekologicznego– należy mieć również na uwadze prawo ochrony środowiska.
5. Uwzględnienie istniejących na terenie gminy tras przebiegów urządzeń energetyki, telekomunikacji, służących celom ponadlokalnym.
6. Objąć ochroną obiekty zabytkowe i stanowiska archeologiczne.
7. Utrzymać, modernizować i rozbudować obiekty o charakterze ponadlokalnym:
  - a) W mieście Goniądz rozwijać funkcję mieszkaniową i usługową jako kierunek rozwoju,
  - b) w zakresie komunikacji należy uwzględnić:
    - linię kolejową Białystok – Ełk (Rail Baltica),
    - drogę krajową Nr 65 Białystok – Ełk,
    - drogę wojewódzką nr 670 z jej modernizacją, *drogę wojewódzką nr 668*.
12. W zakresie infrastruktury sanitarnej należy uwzględnić ustalenia zawarte w „Planie gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016 – 2022”

13. Uwzględnienie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, objęte ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego.

## 12.2. Zadania służące realizacji lokalnych celów publicznych

1. Sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych, zgodnie z granicami polno-leśnymi lub na wniosek właścicieli, po wprowadzeniu tychże granic i wniosków do planu zagospodarowania przestrzennego.
2. Zwiększenie udziału proekologicznych paliw w ciepłownictwie scentralizowanym i indywidualnym.
3. Określenie zasad i warunków sytuowania zabudowy w stosunku dróg o znacznej uciążliwości akustycznej.
4. Wprowadzenie zbiorników kontenerowych na odpady stałe we wszystkich wsiach.
5. Zapewnienie ludności na terenie gminy podstawowej opieki zdrowotnej i społecznej.
6. Rozwój na terenie usług turystycznych, zabudowy letniskowej i agroturystyki.
7. Poprawa warunków obsługi komunikacji autobusowej.
8. Powiększanie obszarowe gospodarstw rolnych.
9. Tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, umożliwiających zagospodarowanie nadwyżek siły roboczej.
10. Wspieranie tworzenia się firm specjalistycznych zaopatrzenia i zbytu produkcji rolniczej oraz usług mechanizacyjnych.
11. Stwarzanie warunków do rozwoju rolnictwa ekologicznego.
12. Rozwój urządzeń infrastruktury technicznej: kanalizacji, gazownictwa, elektroenergetyki, telekomunikacji, wodociągów.
13. Ochrona i utrzymanie form historycznych obiektów zabytkowych oraz o wartościach kulturowych, a także terenów i stanowisk archeologicznych, zgodnie z zaleceniami Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

## 14.13. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz sporządzonym w 2018r.

L.p	Ustawowe składniki bilansu terenów określone w art.10, ust 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) wykonane kolejno:	Miejscowości	Powierzchnia użytkowa w m <sup>2</sup>			
			Funkcje zabudowy			
			Ogółem	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami oraz letniskowa (MN, MNU, ML)	Zabudowa zagrodowa (RM)	Zabudowa przemysłowa i usługowa (P, PU, U)

<b>1</b>		<b>2</b>	<b>3</b>		<b>4</b>	<b>5</b>
1.	Sformułowane, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalne w skali gminy objętej studium zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje	<b>Ogółem</b>	<b>728700</b>	<b>423900</b>	<b>31900</b>	<b>272900</b>
		m. Goniądz	264000	141300	8600	114100
		Białosuknia	20000	8000	2000	10000
		Budne				
		Dawidowizna	68100	61100	2000	5000
		Doły	27000	15000	2000	10000
		Downary				
		Downary Plac	77200	40200	2000	35000
		Klewianka	14900	7000	1000	6900
		Kramkówka Duża	47800	30800	2000	15000
		Kramkówka Mała	11700	4700	2000	5000
		Krzecze	6500	6500		
		Łazy	58900	24500	2000	32400
		Mierkienniki				
		Olszowa Droga	1300	1300		
		Osowiec	51700	24700		27000
		Osowiec-Twierdza				
		Owieczki	5000	1800	2000	1200
		Piwowary	12600	9600	2000	1000
		Płochowo				
		Smogorówka Dolistowska	4500	2000	1500	1000
		Smogorówka Goniądzka	7000	3500	1800	1700
		Szafranki	31400	31400		
Uścianek						
Wojtówstwo	13500	7500	1000	5000		
Wroceń	9000	3000		6000		
Wólka Piaseczna						
2.	Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy objętej studium, obszarów o pełnej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy- zgodnie z uchwałą Nr XXIII/184/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 sierpnia 2016 r.. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium	<b>Ogółem</b>	<b>491400</b>	<b>268600</b>	<b>28300</b>	<b>194500</b>
		m.Goniądz -str.A	200000	95000	5000	100000
		Białosuknia- TR	20000	8000	2000	10000
		Budne				
		Dawidowizna - TR	36000	29000	2000	5000
		Doły - TR	27000	15000	2000	10000
		Downary	75000	38000	2000	35000
		Downary Plac -TR				
		Klewianka -TR	9000	7000	1000	1000
		Kramkówka Duża - TR	40000	23000	2000	15000
		Kramkówka Mała - TR	11700	4700	2000	5000
		Krzecze				
		Łazy	31500	24500	2000	5000
		Mierkienniki				
		Olszowa Droga .				
Osowiec						
Osowiec-Twierdza						

	uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz	Owieczki - TR	3800	1800	2000	
		Piwowary -TR	12600	9600	2000	1000
		Płochowo				
		Smogorówka Dolistowska - TR	4500	2000	1500	1000
		Smogorówka Goniądzka - TR	6800	3500	1800	1500
		Szafranki .				
		Uścianek				
		Wojtówstwo	13500	7500	1000	5000
		Wroceń				
		Wólka Piaseczna				
3.	Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy objętej studium, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy :	<b>Ogółem</b>	<b>237300</b>	<b>155300</b>	<b>3600</b>	<b>78400</b>
		m.Goniądz ogółem	64000	46300	3600	14100
		w tym:				
		dz. 259/1	13000			13000
		- dz. 563	500		500	
		- dz. 241/2,	400	400		
		- dz. 319, 321, 323, 325,	2000	2000		
		- dz. 1023/1,	1100			1100
		- dz. 680, 684,	500	500		
		- dz. 1265, 1264,	3100		3100	
		- dz... 235,	500	500		
		- dz. 1213	19000	19000		
		- dz. 13,	1000	1000		
		- dz. 97, 107, 108,,	1200	1200		
		- dz. 105,	400	400		
		- dz. 1275,	2000	2000		
		- dz. 320/2, 322,	1200	1200		
		- dz. 1229,	800	800		
		- dz. 1246,	9000	9000		
		- dz. 257,	1500	1500		
		- dz. 1098, 1097, 1096,	1500	1500		
		- dz. 604,	1000	1000		
		- dz. 15/4,	1500	1500		
		- dz. 119/1, 119/2	2800	2800		
		Białosuknia-				
		Budne				
		Dawidowizna ogółem,	32100	32100		
		w tym:				
		- dz. 1619,	1400	1400		
		- dz. 418,	21000	21000		
		- dz. 454/1,	7400	7400		
		- dz. 1413/2	2300	2300		
		Doły				
		Downary dz. 151/2	2200	2200		
		Downary Plac				
		Klewianka dz. 181/1	5900			5900
		Kramkówka Duża - dz. 226/1	7800	7800		
		Kramkówka Mała				
		Krzecze dz. 79	6500	6500		
		Łazy ogółem	27400			27400
		w tym:				
		- dz. 653	3400			3400
	1. Uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz.					
	2. Uchwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.					
	3. Uchwała Nr XXIV/196/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października					

2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563;	- dz. 12/3, 5/2	24000			24000
	Mierkienniki				
	Olszowa Droga . - dz. 1234/1	1300	1300		
	Osowiec –ogółem w tym:	51700	24700		27000
	- dz. 1442/2	46000	22000		24000
	- dz. 1442/3,	2400	1800		600
	- dz. 1442/4	1200			1200
	- dz. 1442/5	2100	900		1200
	Osowiec-Twierdza				
	Owieczki, dz. 153/4	1200			1200
	Piwowary				
	Płochowo				
	Smogorówka Dolistowska				
	Smogorówka Goniądzka, dz. 4	200			200
	Szafranki ogółem, w tym:	31400	31400		
	- dz. 378/1	4700	4700		
- dz. 215,	9500	9500			
- dz. 217/2,	1100	1100			
- dz. 201/1,	15500	15500			
- dz. 146, 149.	600	600			
Uścianek					
Wojtówstwo					
Wroceń ogółem, w tym:	9000	3000		6000	
- dz. 187/1	6000			6000	
- 19/15, 19/17, 19/19,169/1	3000	3000			
Wólka Piaseczna					
4 a	<p>Porównanie maksymalnego w skali obszaru gminy objętej studium zapotrzebowania na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1 oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3 a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:</p> <p>a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,</p>	Nie przewiduje się potrzeby lokalizacji nowej zabudowy			

5a	a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	Przewidziane w studium przeznaczenie terenów do zabudowy mogą powodować potrzebę finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej. Urządzenia te będą mogły być realizowane także przez inwestorów
5b	b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3	Wystąpią potrzeby inwestycyjne gminy związane z lokalizacją nowej zabudowy

*Sformułowane, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalne w skali gminy objętej studium zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje, wskazane w zestawieniu tabelarycznym bazuje na założeniu, że nie przewiduje się potrzeby lokalizacji nowej zabudowy w obszarze gminy. W ramach opracowania niniejszej zmiany studium obliczone zostało maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy, określone w sposób proporcjonalny do zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową.*

*Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę wzięto pod uwagę:*

- 1) perspektywę nie dłuższą niż 30 lat (jako okres kierunkowy w bilansie analizie zapotrzebowania przyjęto 2052 r.)*
  - 2) niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.*
  - 3) dane NSP2021*
  - 4) prognozy GUS z sierpnia 2023 r. dotyczące liczby ludności do 2060 r.*
- Do ustalenia maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę przyjmuje się stan ludności prognozowany na 2052 r. oraz dane publikowane przez GUS:*

- liczba mieszkań: 1719 (w 2022 r.)*
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2022 r.: 32,8m<sup>2</sup>, w 2012 r. wynosiła 30,3m<sup>2</sup>, co wskazuje na wzrost o ok. 0,25m<sup>2</sup>/rok*
- liczba ludności: 4733 (w 2022 r.)*

Gmina	Liczba ludności (NSP2021)			Standard zamieszkania [m <sup>2</sup> ]			Powierzchnia użytkowa mieszkań [m <sup>2</sup> ]/ powierzchnia zabudowy dla funkcji mieszkalnej [m <sup>2</sup> ]	
	2021	2052	2060	2012	2022	2052	2023	2052
Goniądz* (m-w) miejsko- wiejska	4733	4107	3876	30,3	32,8	40,3	155242,4 / 221774	165512 / 236446

*Szacowana liczba mieszkańców obszaru gminy zgodnie z prognozami GUS z sierpnia 2023 r. (dane dla Polski w 2022: 37766327 w 2052: 32769153, spadek liczby ludności łącznie 13,23%, w 2060: 30925606) wyniesie około 4107 osób, zaś wskaźnik standardu zamieszkiwania wzrośnie do około 40,3 m<sup>2</sup>/mieszkańca. Dla takich wielkości zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową ogółem wyniesie w roku 2052 ok. 165512 m<sup>2</sup>. Przyjęto, że powierzchnia użytkowa stanowi ok. 70% powierzchni użytkowej zabudowy. Pozwala to stanowi to wskazać zapotrzebowanie w wielkości 236446 m<sup>2</sup> powierzchni zabudowy dla funkcji mieszkaniowej.*

*Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, z usługami oraz letniskową (MN, MNU, ML) oszacowana została na 423900 m<sup>2</sup>, co oznacza że zapotrzebowanie dla funkcji mieszkaniowej stanowi ok. 56% tej wartości. Nowe uzupełnienia zabudowy dla funkcji mieszkalnej są dopuszczone w granicach obowiązującego planu miejscowego w szczególności w obszarze o pełnej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej. Na terenie Miasta Goniądz, zgodnie z Kierunkami rozwoju mieszkalnictwa (pkt. 2.2.2), dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz usługowej, w tym usług handlu, infrastruktury na terenach zwartej zabudowy, tj. w plombach między zabudową istniejącą, lub na obrzeżach terenów zwartej zabudowy, przylegających do nich, lub położonych w ich pobliżu, dostępnych do dróg publicznych. itp. oraz związane z tym zmiany planu miejscowego przeznaczające tereny na cele nierolnicze. Dodatkowo wskazuje się w studium nieznaczące obszarowo zmiany w przeznaczeniu terenów zgodnie z wnioskami złożonymi w procedurze zmiany studium: teren P-TR1 – produkcji dla działek nr ewidencyjny 1612/6, 1612/7 i 1612/8 w obrębie Mierkienniki I (na wniosek PKP S.A. OGN w Warszawie), tereny UT-TR2 – tereny udostępnienia turystycznego i edukacji przyrodniczej dla działek nr ewidencyjny 271 i 273 w obrębie Osowiec (na wniosek Starosty Monieckiego), teren U-TR3-teren usług dla działki m.in. nr ewidencyjny 569 w obrębie Osowiec (cele publiczne – wniosek własny) i teren U-TR4 - teren usług z zakresu obsługi komunikacji, dystrybucji paliw, z możliwością usług handlowych, gastronomicznych i z miejscami postojowymi (dla działek 153/6 i 169/2 w obr. Owieczki – rozbudowa istniejącej działalności na wniosek lokalnego przedsiębiorcy).*

## **CZĘŚĆ II**

### **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ**

#### **1. Polityka przestrzenna gminy**

Polityka rozwoju przestrzennego miasta i gminy Goniądz powinna być podporządkowana głównym, perspektywicznym funkcjom miasta i gminy.

Położenie miasta i gminy w obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy, Biebrzańskiego Parku Narodowego, Obszarów natura 2000 i na ważnych ciągach komunikacyjnych oraz walory historyczne miasta Goniądza wyznaczają w perspektywie kierunki rozwoju gospodarczego i przestrzennego powiązanego coraz ściślej z funkcją turystyczną.

##### **1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na terenie gminy**

###### **1.1.1. Główne cele rozwoju.**

- a) Generalnie celem rozwoju miasta i gminy pierwszego rzędu jest zapewnienie mieszkańcom pracy i dochodów pozwalających na godziwy, w odczuciu społecznym, poziom życia. W rozwoju miasta i gminy należy dążyć do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej i zabezpieczenia powiązań społeczno – ekonomicznych terenów wiejskich z miastem Goniądzem i innymi gminami w sferach: społecznej, rolniczej i infrastruktury technicznej.
- b) Należy wykorzystać dla rozwoju miasta i gminy istniejące położenie obszaru, istniejące walory środowiska naturalnego i rolniczej przestrzeni produkcyjnej, walory historyczne, majątek trwały i potencjał usługowy oraz sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości mieszkańców.
- c) Społecznym efektem rozwoju miasta i gminy będzie poprawa szeroko rozumianych warunków życia mieszkańców.

##### **1.1.2. Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na terenie miasta i gminy Goniądz oraz zadania służące ich realizacji**

###### **1.1.2.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej**

Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego poprzez:

- zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego województwa jakimi są Biebrzański Park Narodowy oraz jego otulina, a także rzeka Biebrza,,
- rozwój rolnictwa ekologicznego i konwencjonalnego,
- wzbogacenie funkcji usługowej miasta i gminy,
- rozwój funkcji turystycznej w oparciu o unikalne walory środowiska przyrodniczego,
- uzupełnienie wyposażenia w infrastrukturę techniczną.



### **1.1.2.2. Zadania ponadlokalne służące realizacji polityki przestrzennej**

- ochrona obszaru Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z otuliną,
- ochrona Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”,  
ochrona Obszarów Natura 2000, wymienionych w pkt 1.4.2. „Powiązania przyrodnicze oraz prawna ochrona przyrody”. I części Studium – Uwarunkowania,
- ochrona przed zanieczyszczeniem głównego zbiornika wód podziemnych i wód Biebrzy,
- ochrona konserwatorskich obszarów i obiektów zabytkowych:
  - historycznego układu przestrzennego miasta Goniądz,
  - kościoła parafialnego w Goniądzu,
  - cmentarzy: rzymskokatolickiego i żydowskiego w Goniądzu,
  - pojedynczych obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, wymienionych w pkt 6.2.2. I części Studium, - Uwarunkowania a także stanowisk archeologicznych,
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia ze stacją redukcyjną I stopnia,
- modernizacja dróg: krajowej nr 65 i wojewódzkiej nr 670 i 668,
- modernizacja linii kolejowej Białystok – Elk (Rail Baltica)
- budowa telefonicznych kabli światłowodowych,
- *budowa drogi S16 na odcinku Elk – Knyszyn (przez teren gminy Goniądz przebiegają trzy z rozpatrywanych wariantów projektowanej trasy), które wskazano na rysunku studium – Kierunki.*

### **1.1.2. Cele ekologiczne rozwoju.**

- a) Ochrona i zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego zapewniającego ciągłość przestrzenną systemu przyrodniczego województwa.
- b) Wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa.
- c) Zachowanie obszarów i obiektów prawnie chronionych wymienionych w pkt.1.1.2.2.
- d) Objęcie ochroną prawną wybranych elementów systemu przyrodniczego i środowiska kulturowego.
- e) Zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie: jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.

### **1.1.3. Cele społeczne w zagospodarowaniu przestrzennym.**

- a) Należy tworzyć warunki do wzrostu ilości miejsc pracy na terenie miasta i gminy, szczególnie w Goniądzu, zwłaszcza w przemyśle, rzemiośle i obsłudze ruchu turystycznego.
- b) W polityce rozwoju mieszkalnictwa należy dążyć do stworzenia warunków do podniesienia standardu zamieszkiwania tj. wzrostu jakości budowanych mieszkań, ich wyposażenia oraz remontu mieszkań opuszczonych. podstawowym obszarem do rozwoju mieszkalnictwa jest miasto Goniądz.
- c) Ważnym zagadnieniem jest likwidacja barier komunikacyjnych, przestrzennych i technicznych dla osób niepełnosprawnych.
- d) Należy mieć na uwadze walkę z patologią społeczną (pijaństwo, narkomania, nikotynizm).

- e) Należy sprzyjać podnoszeniu poziomu wykształcenia ludności, rozwojowi kultury, sportu, ochrony zdrowia i opieki społecznej.

#### **1.1.4. Cele rozwoju gospodarczego.**

- a) Stworzenie warunków do rozwoju nieuciążliwego przemysłu (małe i średnie zakłady) i rzemiosła produkcyjnego a także usług głównie na terenie Goniądza – poprzez wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej terenów do tego celu przydatnych.
- b) Efektywne wykorzystanie niezagospodarowanego majątku produkcyjnego, surowców lokalnych, zasobów pracy i tradycji produkcyjnych.
- c) Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych.
- d) Rozwój urządzeń obsługi rolnictwa, ludności i ruchu turystycznego.
- e) Właściwe wykorzystanie możliwości produkcyjnych rolnictwa zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (m.in. rozwój sadownictwa, warzywnictwa).

#### **1.1.5. Cele rozwoju komunikacji.**

- a) Należy dążyć do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i towarów na terenie gminy, jak też przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu ludzi i towarów przez teren gminy.
- b) Zapewnienie funkcjonowania w odpowiednim standardzie prędkości swobody ruchu tranzytowego na drogach krajowych i wojewódzkich.
- c) Minimalizacja kolizji między ruchami komunikacyjnymi a zabudową i środowiskiem przyrodniczym oraz między różnymi rodzajami komunikacji.
- d) Utrzymanie w należytym stanie dróg powiatowych i gminnych.
- e) Podnoszenie standardu wyposażenia dróg w urządzenia obsługi komunikacji zwłaszcza przy drogach krajowych.
- f) Tworzenie warunków do zapewnienia dostępności do przystanków autobusowych (przystanek co ok. 2 km).

#### **1.1.6. Cele rozwoju infrastruktury technicznej.**

Celem zasadniczym rozwoju infrastruktury technicznej jest zapewnienie sprawnego i niezawodnego funkcjonowania wszystkich systemów infrastruktury technicznej zapewniając zaspokojenie wszystkich potrzeb w sposób ciągły i efektywnie ekonomiczny w tym:

- a) w zakresie gospodarki wodnej, ściekowej i odpadami stałymi:
  - ochrona zasobów wód podziemnych stanowiących źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę,
  - uporządkowanie gospodarki wodnej, w której zakłada się zwodociągowanie 100% wsi oraz pełne zaopatrzenie w wodę podmiotów gospodarczych i społecznych – przy zachowaniu odpowiednich standardów (ilość i jakość wody),
  - uporządkowanie gospodarki ściekowej z priorytetem miejscowości leżących w strefie Biebrzańskiego Parku Narodowego,
  - zmniejszenie uciążliwości urządzeń gospodarki wodno – ściekowej i eliminacja kolizji z siecią osadniczą i elementami przyrodniczymi,
  - uporządkowanie gospodarki odpadami z priorytetem wysypisk położonych w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.
- b) w zakresie energetyki i telekomunikacji:

- dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z długookresowego rozwoju gminy w celu stworzenia warunków do sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu – poprzez modernizację i rozbudowę sieci SN 15 kV oraz NN,
  - zapewnienie zaopatrzenia w gaz sieciowy poprzez budowę sieci gazowej,
  - dalszy rozwój nowoczesnych systemów ogrzewania w celu poprawy efektywności ich funkcjonowania i zmniejszenia uciążliwości dla środowiska – poprzez stosowanie ekologicznych paliw,
  - utrzymanie istniejących urządzeń radiokomunikacji i teletransmisji oraz pasa ochronnego pod te urządzenia,
- c) zmniejszanie uciążliwości i kolizji między sieciami energetycznymi a siecią osadniczą i elementami systemu przyrodniczego miasta i gminy.

### **1.2. Kierunki działań i zadania władz samorządowych w celu realizacji polityki przestrzennej gminy**

Rozwój lokalny powinien być rozumiany jako kompleks pozytywnych przeobrażeń jakościowych dotyczących obszaru gminy w zakresie obsługi ludności tu zamieszkałej.

Szeroko pojęty rozwój gminy jest procesem złożonym, ukierunkowanym na wykorzystanie zasobów ludzkich, potencjału produkcyjnego i usługowego oraz struktur instytucjonalnych.

W celu realizacji założonej polityki przestrzennej gminy władze samorządowe powinny:

- a) być rzeczywistym gospodarzem obszaru gminy i zajmować się wszystkimi składnikami gospodarki gminy, niezależnie od charakteru własności i rozwiązań instytucjonalnych,
- b) odpowiadać za rozwój gminy, nie ograniczając się jedynie do działań doraźnych, lecz zajmować się również tworzeniem i realizacją strategii rozwoju,
- c) realizować zadania, do których jest powołana (zaspokojenie potrzeb wspólnoty gminnej), nie tylko swoimi bezpośrednimi przedsięwzięciami, lecz także za pośrednictwem działań podmiotów innych, a więc ogółu podmiotów gospodarujących na terenie gminy. Władza gminna ma za zadanie kształtować zachowania podmiotów gospodarczych pod kątem osiągnięcia założonych celów strategii rozwoju gminy.

Zadaniem gminy służącym osiągnięciu celu jest przede wszystkim ożywienie (poprawa) gospodarki i tworzenie klimatu do lokalizacji i dobrego funkcjonowania podmiotów gospodarczych w gminie.

Realizacja zadań władz lokalnych może się odbywać poprzez:

- działania własne zmierzające do lokalizacji przedsięwzięć inwestycyjnych kapitału zewnętrznego na terenie gminy (w tych działaniach niezbędne są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, by móc oferować tereny lub obiekty pod zainwestowanie),
- stwarzanie ułatwień dla istniejących i nowo powstających firm – zwłaszcza w początkowym okresie działania podmiotów gospodarczych.

Narzędziami w realizacji polityki przestrzennej gminy są:

- a) polityka finansowa realizowana w budżecie gminy (świadome stwarzanie ulg w podatkach, zróżnicowane opłaty za korzystanie ze środowiska),
- b) współpraca z władzami regionalnymi i miastem Mońki,
- c) skuteczne funkcjonowanie instytucji wspierających biznes,
- d) programy rozwoju, w tym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

### **1.3. Kierunki rozwoju funkcji miasta i gminy oraz wiejskich jednostek osadniczych**

#### 1) Funkcje miasta Goniądza

W perspektywie przyjmuje się wyraźne ukierunkowanie rozwoju miasta w kierunku pełnienia następujących funkcji:

- a) funkcji turystyczno – wypoczynkowe związane z walorami doliny Biebrzy i istniejącymi na terenie miasta obiektami zabytkowymi,
- b) funkcji usługowych związanych z istniejącymi na terenie miasta urządzeniami usługowymi o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym w zakresie: edukacji, zdrowia i opieki społecznej, kultury, turystyki,
- c) funkcji obsługi komunikacji – w oparciu o ważne szlaki komunikacyjne,
- d) funkcji obsługi rolnictwa w zakresie skupu, zaopatrzenia oraz mechanizacji,
- e) funkcji mieszkaniowej dla ludności nierolniczej.

#### 2) Funkcje gminy

- a) funkcja rolnicza – ukierunkowana na produkcję zbóż, hodowlę bydła i trzody chlewnej. Rozwój funkcji rolniczej będzie uzależniony od polityki rolnej państwa,
- b) funkcja turystyczno – wypoczynkowa związana z doliną Biebrzy. Rozwijać się tu będzie wypoczynek pobytowy oraz świąteczny dla mieszkańców Białegostoku, Warszawy i Moniek. Główną miejscowością turystyczną na terenie gminy będzie Osowiec – Twierdza,
- c) funkcja mieszkaniowa – rozwijana we wszystkich miejscowościach w tym dla ludności nierolniczej we wsiach: Osowiec – Twierdza, Białosuknia,
- d) funkcja ekologiczna – obejmuje tereny chronione Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.

#### 3) Funkcje jednostek osadniczych:

- a) Jednostka osadnicza o poszerzonym programie usługowym:
  - Osowiec – przewiduje się tu dalsze funkcjonowanie i rozwój usług w zakresie edukacji, handlu, gastronomii, rzemiosła, obsługi turystyki i komunikacji, zdrowia itp.
- b) Jednostki osadnicze z podstawowym programem usług:
  - Białosuknia, Klewianka, Wroceń, Downary, Kramkówka Duża – rozwijać się tu będą usługi z zakresu edukacji, kultury, handlu, rzemiosła, obsługi turystów i inne.
- c) Jednostki osadnicze z elementarnym programem usługowym:
  - Dawidowizna, Kramkówka Mała, Krzecze, Łazy, Owieczki Piwowary, Smogorówka Goniądzka, Szafranki, Wólka Piaseczna, Mierkienniki, - mogą być w tych miejscowościach lokalizowane usługi z zakresu handlu, rzemiosła, obsługi rolnictwa,
- d) Pozostałe jednostki osadnicze:
  - Budne, Doły, Olszowa Droga, Płochowo, Uścianek, Wójtowstwo, - są to wsie o funkcjach produkcji rolnej z możliwością lokalizacji pojedynczych usług z zakresu handlu i obsługi turystów.

### 1.4. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego

**Obszar przestrzeni publicznej** definiowany jest w przepisach jako obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Na terenie gminy Goniądz ustala się następujące obszary przestrzeni publicznej:

- park miejski w Goniądzu – Plac 11 Listopada,
- plaża miejska w Goniądzu.

Inwestycje celu publicznego to działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147). Zgodnie z tą ustawą, do zadań publicznych należą:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymywanie tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, części lotniczych lotnisk oraz służących do kierowania, kontroli, nadzoru i zabezpieczania ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;
- budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- ochrona Pomników Zagłady w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady;
- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich;
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa oraz węgla brunatnego wydobywanego metodą odkrywkową;
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;
- inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

#### **1.4.1. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym**

Planowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym wymienione w oparciu o projekt Strategii rozwoju gminy Goniądz na lata 2016-2026 obejmują:

a) w zakresie infrastruktury społecznej:

- termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Goniądzu,

- termomodernizacja budynków publicznych – w zależności od potrzeb,
  - modernizacja obiektu sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Goniądzu:
    - modernizacja trybun (metalowe trybuny z siedziskami),
    - naprawa boiska wielofunkcyjnego z poliuretanową nawierzchnią,
    - stworzenie boiska treningowego o wymiarach minimalnych 90x50,
    - budowa bieżni oraz skoczni w dal,
  - budowa domu spokojnej starości,
- b) w zakresie infrastruktury komunikacyjnej:
- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Szafranki,
  - budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych – w zależności od potrzeb,
  - budowa ścieżek rowerowych,
- c) w zakresie infrastruktury technicznej:
- rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gminy,
  - modernizacja oczyszczalni ścieków w Goniądzu,
  - modernizacja stacji uzdatniania wody,
  - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- d) w zakresie infrastruktury turystycznej i przestrzeni publicznych:
- oznakowanie i uporządkowanie istniejących szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, konnych) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (punkty widokowe, miejsca na ogniska, ścieżki edukacyjne itp.)
  - rewitalizacja plaży w Goniądzu,
  - rewitalizacja parku miejskiego.

#### **1.4.2. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa**

Zarząd Województwa Podlaskiego ~~nie~~wnioskował o uwzględnienie w niniejszym dokumencie planowanych do realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Istniejące obiekty tego typu to *m.in.*:

- droga krajowa nr 65 granica państwa – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki – granica państwa,
- droga wojewódzka nr 670 Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa,
- droga wojewódzka nr 668 Piątница Poduchowna – Przytuły – Osowiec,
- linia kolejowa nr 38 Białystok – Bartoszyce leżąca w I korytarzu transportowym sieci TENT,
- oczyszczalnia ścieków w Goniądzu,
- linia elektroenergetyczna WN 110 kV Mońki – Osowiec – Grajewo,
- stacja RPZ Osowiec.

Z ustaleń **Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego** (projekt – stan na 15.12.2016) wynika, że na terenie gminy realizowane będą następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- przebudowa drogi krajowej nr 16 do klasy S na odcinku Knyszyn-Grajewo,
- prace na linii kolejowej E75 na odcinku Białystok – Ełk – Suwałki – Trakiszki (granica państwa),

- przebudowa koryta rzeki Gołda w km 0+000÷12+400 wraz z budowlami,
- modernizacja stacji WN /SN Osowiec.

### **1.5. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów w tym wynikające z audytu krajobrazowego**

Perspektywiczne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzenno – gospodarczych i innych – znanych obecnie zamierzeń inwestycyjnych instytucji gospodarczych, stwarzają przesłanki do wyróżnienia obszarów na terenie gminy, które ulegną zasadniczym przekształceniom przestrzennym.

Także nawet niewielkie zmiany wynikające z zamierzonych działań gminy w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego w okresie perspektywicznym, spowodują pewne punktowe, lub liniowe przekształcenia przestrzenne w miejscowościach, gdzie wystąpi jakikolwiek ruch budowlany, czy powstanie nowa działalność gospodarcza.

Przekształcenia te wynikają z zakładanego w „Studium” rozwoju poszczególnych dziedzin życia społeczno – gospodarczego.

Szczególnym przekształceniom ulegną następujące obszary::

- a) tereny strefy A obejmujące miasto Goniądz
- b) tereny wyznaczone pod urzędnia i obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe,
- c) obszary projektowanych inwestycji drogowych i infrastruktury technicznej,
- d) tereny powierzchniowej eksploatacji surowców, które po ich wyeksploatowaniu powinny być zrekultywowane w kierunku rolnym lub leśnym,
- e) tereny obiektów archeologicznych, które mogą być przedmiotem badań,
- f) obszary rolne, które w wyniku przekształcenia rolnictwa mogą ulec przeobrażeniom co do wielkości gospodarstw rolnych, jak też struktury upraw,
- g) obszary leśne, które w wyniku ulepszania drzewostanu i nowych zalesień spowodować mogą przeobrażenia przestrzenne i krajobrazowe,
- h) tereny przewidziane pod zabudowę mieszkaniową i usługową w plombach między zabudową istniejącą.

#### **1.5.1. Obszary struktur przestrzennych**

Podstawą perspektywicznych kierunków dalszego rozwoju przestrzennego gminy i przekształceń jej istniejącej struktury są aktualne uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze, gospodarcze, zamierzenia inwestycyjne gminy, jak też programy rządowe i innych instytucji działających na obszarze województwa, a także przewidywane zamierzenia ludności, której należy umożliwić realizację swoich zamierzeń na terenie gminy.

Na obszarze całej gminy zachowuje się politykę rozwoju przyjętą w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

W wyniku analizy uwarunkowań rozwoju przestrzennego, na obszarze gminy wydziela się cztery strefy różniące się między sobą wiodącymi funkcjami, stąd też sposobem zagospodarowania. Są to:

**Strefa A – obszar urbanizacji**, obejmujący grunty miasta Goniądz w jego granicach administracyjnych. z wyjątkiem części obszaru miasta położonego w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego

1) Polityka przestrzenna w strefie „A”:

Główne ustalenie to :zachowanie polityki rozwoju przyjętej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz. Polega to na tym, że w strefie dopuszcza się różnego rodzaju przekształcenia poprzez zmianę planu, bez konieczności każdorazowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz z wyjątkiem przypadków, gdy przepisy prawne nakazują uprzednio wprowadzenie do studium określonego przeznaczenia terenu:

- a) pod urządzenia energetyki odnawialnej o mocy powyżej 100 kW oraz stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zgodnie z art.10, ust 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.),
- b) pod lokalizowania obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>, zgodnie z art. 10 ust 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm..

Pozostałe ustalenia polityki w strefie A :

- intensyfikacja zabudowy w kierunku typowej zabudowy małomiasteczkowej, tj.: zabudowy wielorodzinnej, rozluźnionej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nieuciążliwych usług, rzemiosła i przemysłu, przy czym zabudowa inna niż mieszkaniowa może występować zarówno w formie rozproszonej wśród zabudowy mieszkaniowej, jak też w formie skoncentrowanej,
- dążenie do pełnego wyposażenia terenu w urządzenia infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka, gazownictwo, systemy grzewcze z wykorzystaniem pomp ciepłych, odnawialnych źródeł energii, telekomunikacja, gospodarka odpadami),
- ochrona wartości przyrodniczych terenów i warunków funkcjonowania ich systemów ekologicznych,
- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- w odniesieniu do rolnictwa, leśnictwa i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego – wspieranie rozwoju rolnictwa intensywnego na obszarach najbardziej przydatnych rolniczo, dostosowanie zmian struktury obszarowej gospodarstw rolnych do wymogów Unii Europejskiej, ukierunkowanie rolnictwa na gospodarkę hodowlaną,. mogą być również rozwijane gospodarstwa agroturystyczne,

2) Kierunki i zasady zagospodarowania w strefie „A”:

- a) w odniesieniu do funkcji osadniczej i usługowo-rzemieślniczej i przemysłowej:
  - utrzymanie i rozwój istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej i rzemieślniczej oraz przemysłowej,
  - likwidacja barier urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych oraz uwzględnianie ich potrzeb w projektowanych inwestycjach
- b) w odniesieniu do funkcji komunikacji i infrastruktury technicznej:



- utrzymanie, modernizacja i rozwój istniejących urządzeń i tras komunikacyjnych oraz urządzeń i tras infrastruktury technicznej,
  - dalszy rozwój urządzeń i tras komunikacyjnych oraz urządzeń i tras infrastruktury technicznej,
- c) w odniesieniu do funkcji rolniczych, leśnych i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego:
- utrzymanie i rozwój niezbędnych urządzeń produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa,
  - zalesianie, zadrzewianie i zadarnianie gruntów narażonych na erozję,
  - upowszechnianie rolnictwa „ekologicznego”,
  - utrzymanie historycznie ukształtowanej sieci drożnej, rozłogów pól i formy budownictwa mieszkaniowego, zagrodowego i gospodarczego,
  - dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych na wniosek ich właścicieli, jak też przeznaczanie lasów na cele rolne - po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

**Strefa B – obszary rolno- leśno -osadnicze**, obejmujące zdecydowaną część obszaru gminy

1) Polityka przestrzenna w strefie „B”

- wszelkie zmiany sposobu zagospodarowania wymagają zmiany planu oraz uprzedniej zmiany studium, jeżeli te zmiany naruszają ustalenia studium,
- wiodącą funkcją strefy jest produkcja rolna ściśle zintegrowana z wartością gleb i istniejącą strukturą gospodarstw rolnych. W strefie tej grunty rolne III - IV klas bonitacyjnych zachowuje się głównie dla potrzeb produkcji rolnej,
- stosowane środki do produkcji rolnej i ewentualny rozwój przemysłu rolno-spożywczego, jak też osadnictwa, nie mogą powodować degradacji środowiska przyrodniczego,
- spod zainwestowania wyklucza się tereny leśne, jak i cały system drobnych dolin i cieków wodnych, ponieważ są to obszary, które dzięki swym walorom i wartościom stanowią elementy systemu przyrodniczego gminy,.
- ochrona wartości przyrodniczych terenów i warunków funkcjonowania ich systemów ekologicznych,
- racjonalne wykorzystanie terenów strefy głównie dla potrzeb osadnictwa i rozwoju gospodarczego; dopuszcza się rozwój zabudowy letniskowej, turystycznej i wypoczynkowej,
- minimalizowanie kolizji wartości ekologicznych z przebiegiem istniejących i projektowanych ciągów infrastruktury technicznej, komunikacji i innych obiektów nierolniczych,
- dążenie do pełnego wyposażenia terenu w urządzenia infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka, gazownictwo, systemy grzewcze z wykorzystaniem pomp ciepłych, odnawialne źródła energii, telekomunikacja, gospodarka odpadami),
- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych;

2) Kierunki i zasady zagospodarowania w strefie „B”:

a) w odniesieniu do funkcji osadniczej i aktywizacji gospodarczej:

- utrzymanie i dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej, rzemieślniczej i przemysłowej na obszarach zwartej zabudowy wsi oraz na

- terenach przyległych do niej, lub w jej pobliżu (zabudowa letniskowa, turystyczna i wypoczynkowa może być lokalizowana w miejscach do tego przydatnych),
- likwidacja barier urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych oraz uwzględnianie ich potrzeb w projektowanych inwestycjach,
  - wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej, ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji i przeciwdziałanie dekoncentracji zabudowy.

b) w odniesieniu do funkcji komunikacji i infrastruktury technicznej:

- utrzymanie, modernizacja i rozwój istniejących tras komunikacyjnych i infrastruktury technicznej,

c) w odniesieniu do funkcji rolniczych, leśnych i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego:

- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów przed nieuzasadnionym ich przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne – tylko miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego może przeznaczyć tereny rolne oraz tereny leśne na inne cele,
- wspieranie rozwoju rolnictwa intensywnego na obszarach najbardziej przydatnych rolniczo, dostosowanie zmian struktury obszarowej gospodarstw rolnych do wymogów Unii Europejskiej,
- utrzymanie i rozwój niezbędnych urządzeń produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa,
- poprawa standardu i wyposażenia zabudowy zagrodowej,
- dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych na wniosek ich właścicieli, jak też przeznaczanie lasów na cele rolne - po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

### **Strefa C – ekologiczna, obejmująca północną część obszaru gminy, związaną z doliną rzeki Biebrza i Biebrzańskim Parkiem Narodowym**

1) Polityka przestrzenna w strefie „C” :

- wiodącą funkcją strefy jest ochrona obszarów prawnie chronionych: Biebrzańskiego Parku Narodowego, Obszarów Natura 2000 oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”,
- wszelkie zmiany sposobu zagospodarowania wymagają zmiany planu oraz uprzedniej zmiany studium, jeżeli te zmiany naruszają ustalenia studium,

2) Kierunki i zasady zagospodarowania w strefie „C”:

a) w odniesieniu do terenów prawnie chronionych:

- dla obszaru Biebrzańskiego Parku Narodowego *obowiązują zadania ochronne określone przez właściwego ministra. Minister Środowiska, zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2015 r. ustanowił Zadania Ochronne na lata 2015—2017. Dokument ten należy uwzględnić przy sporządzaniu zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.*
- podobnie dla obszarów Natura 2000: Dolina Biebrzy PLH 200008 oraz Ostoja Biebrzańska PLB200006 *obowiązują zadania ochronne ustanowione przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska bądź plan ochrony ustanowiony przez ministra właściwego ds. środowiska, przy czym jeżeli obszar pokrywa się w całości lub części z obszarem parku narodowego, plan ochrony ustanowiony dla*

*parku narodowego staje się planem ochrony dla tej części obszaru Natura 2000 opracowano projekty Planów Zadań Ochronnych... po ich ustanowieniu staną się one aktami prawa miejscowego,*

- na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy należy przestrzegać zasad zagospodarowania i zakazy ujęte w uchwale Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 2121) *ze zm.*
  - zapewnienie integralności obszarów chronionych, utrzymanie ciągłości układów ekologicznych,
  - zagospodarowanie terenów ściśle związane z celami i zadaniami ochrony terenów, zawartych w przepisach odrębnych w drodze sporządzenia (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
  - produkcja rolna ściśle zintegrowana z wartością gleb i istniejącą strukturą gospodarstw rolnych,
  - usuwanie drzew i krzewów oraz nasadzeń nowych drzew w granicach Parku powinno nadal odbywać się po uzgodnieniu z dyrektorem Parku,
  - zwrócenie uwagi na przepisy *ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2023 r. 1589 t.j. ze zm.) art. 120 ust 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.)* dotyczącego zakazu wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przemieszczania się w tym środowisku roślin, zwierząt lub grzybów gatunków obcych,
  - na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ze strony rzeki Biebrzy ustala się określony sposób ich zagospodarowania zgodny z ustawą Prawo wodne ~~(Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, 2180),~~
- b) w odniesieniu do funkcji turystycznej i wypoczynkowej:
- utrzymanie i kontrolowany rozwój zabudowy agroturystycznej, letniskowej, turystycznej i wypoczynkowej,
  - dalszy rozwój na terenach do tego przydatnych urządzeń z tym związanych, jak szlaki turystyki pieszej, rowerowej i konnej, wodnej, edukacyjnej, punkty widokowe, kąpieliska, pola biwakowe i inne urządzenia,
- c) w odniesieniu do funkcji osadniczej i aktywizacji gospodarczej:
- utrzymanie i dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej, rzemieślniczej na obszarach zwartej zabudowy wsi oraz na terenach przyległych do niej,
  - likwidacja barier urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych oraz uwzględnianie ich potrzeb w projektowanych inwestycjach,
  - wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej, ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji i przeciwdziałanie dekoncentracji zabudowy,
- d) w odniesieniu do funkcji rolniczych i leśnych
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów przed nieuzasadnionym ich przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne – tylko miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego może przeznaczyć tereny rolne oraz tereny leśne na inne cele,
  - wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego

- dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych na wniosek ich właścicieli, jak też przeznaczanie lasów na cele rolne - po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- e) w odniesieniu do funkcji komunikacji i infrastruktury technicznej:
  - utrzymanie, modernizacja i rozwój istniejących tras komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

## **Strefa D – tereny zamknięte wraz ze strefą ochronną**

Zagospodarowanie terenów zamkniętych podlega polityce dysponenta tych terenów, natomiast zasady zagospodarowania i ograniczenia w zagospodarowaniu stref ochronnych określa pkt1.10 „kierunków” studium

## **1.6. Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki i zasady dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy**

### **1.6.1. Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki zagospodarowania**

Wyznaczone kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów mają na celu kontynuowanie rozwoju przestrzennego w sposób zrównoważony, zapewniający ochronę środowiska naturalnego i rolniczej przestrzeni produkcyjnej będącej głównym źródłem dochodu mieszkańców oraz dostosowanie do sytuacji finansowej gminy i zmian zaludnienia. Zakładane jest utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania zdecydowanej większości terenów, zgodnie z obowiązującym miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, *oraz zgodnie z wskazaniem zawartymi w ustaleniach punktu 13. Bilans ....*

Przeznaczenie terenów oznaczone w obowiązującym planie symbolami utrzymuje się w mocy, pomimo zmian jakie zaszły w przepisach w zakresie stosowania symboli w planowaniu przestrzennym.

Wyznacza się nowe tereny pod zagospodarowanie, jako tereny rozwojowe, oznaczone symbolem TR. Na terenach tych dopuszcza się różne formy zagospodarowania - do sprecyzowania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego., bez potrzeby zmiany studium. Na terenach położonych w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego zaleca się inwestowanie o charakterze nieuciążliwym. *Tereny położone w granicach obszarów Natura 2000, gdzie mogą być lokalizowane obiekty udostępnienia turystycznego i edukacji przyrodniczej oraz realizowane w tym zakresie usługi bezwzględnie muszą respektować zapisy ochronne zawarte w obowiązujących dokumentach przyjętych dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH200008 oraz Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Biebrzańska” PLB200006.*

Rozwój nowej zabudowy powinien zostać ograniczony do wykształconych jednostek osadniczych na zasadzie uzupełnienia i intensyfikacji zabudowy. Przygotowane poniżej ustalenia i wskaźniki zabudowy powinny zostać uwzględnione przy opracowaniu (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Służyć będą one koordynacji działań w zakresie polityki przestrzennej gminy.

W przypadku określonych przedziałów parametrów minimalnej powierzchni biologicznie czynnej i maksymalnej powierzchni zabudowy, ostateczne przesądzenie będzie miało miejsce na etapie sporządzania planów miejscowych, przy uwzględnieniu uwarunkowań lokalnych. W szczególnych przypadkach, takich jak nietypowy kształt działki, dopuszcza się odstępstwa od podanych wartości, jednak nie większe niż 10%.

Dla każdego z terenów oznaczonych stosownym symbolem w studium oraz wyznaczanych w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, oprócz ustaleń z poniższego zestawienia, obowiązują ustalenia wymienione w pozostałych rozdziałach części *Kierunki*.

<b>Kierunki przeznaczenia terenów urbanizacji i wskaźniki</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>– kontynuacja dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów i rozwój nowej zabudowy na terenach wskazanych w studium, oznaczonych symbolem TR</li> <li>– uzupełnienie istniejących struktur zabudowy na terenach jeszcze nie zabudowanych zgodnie z przeznaczeniem</li> <li>– zwiększenie efektywności wykorzystania rezerw terenowych poprzez intensyfikację zabudowy</li> <li>– zakaz lokalizacji funkcji, które mogą powodować stałe bądź okresowe uciążliwości dla mieszkańców i obniżać standardy ich zamieszkania określone w przepisach odrębnych</li> <li>– zachowanie zasad ochrony konserwatorskiej</li> </ul>		
<b>symbole i nazwa terenu ,które używa się w planowaniu przestrzennym</b>	<b>kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów</b>	<b>ustalenia i wskaźniki zabudowy</b>
<b>MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej</b>	<p><b>Zabudowa podstawowa:</b> Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> nieuciążliwa zabudowa usługowa w formie wolnostojących obiektów lub funkcji usługowych wprowadzanych do obiektów mieszkaniowych, nieuciążliwa działalność rzemieślnicza, budynki gospodarcze, zieleń urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa, mała architektura, place zabaw itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– maksymalna wysokość zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do 3 kondygnacji nadziemnych (z możliwością dodatkowego poddaszem użytkowego) lub do 12 metrów,</li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 1,5</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 25%</li> </ul>
<b>MN– tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> nieuciążliwa zabudowa usługowa w formie wolnostojących obiektów lub funkcji usługowych wprowadzanych do obiektów mieszkaniowych, nieuciążliwa działalność rzemieślnicza, budynki gospodarcze, zieleń urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– maksymalna wysokość zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do 2 kondygnacji nadziemnych (z możliwością dodatkowego poddaszem użytkowym) lub do 12 metrów</li> <li>– minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej: 500 m<sup>2</sup></li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 0,8</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 25%</li> </ul>
<b>ML –tereny zabudowy letniskowej</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa mieszkaniowa letniskowa</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> budynki gospodarcze, zieleń urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– maksymalna wysokość zabudowy 1 kondygnacji nadziemnych (z możliwością dodatkowego poddaszem użytkowym) lub do 9 metrów</li> <li>– minimalna powierzchnia nowo</li> </ul>

	infrastruktura drogowa	wydzielanej działki budowlanej: 500 m <sup>2</sup> <ul style="list-style-type: none"> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 0,5</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 30%</li> </ul>
<b>RM – tereny zabudowy zagrodowej</b>	<b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa zagrodowa <b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> wprowadzenie funkcji agroturystycznej, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa	<ul style="list-style-type: none"> <li>– maksymalna wysokość budynków mieszkalnych do 2 kondygnacji (z możliwością dodatkowego poddaszem użytkowego) lub do 12 metrów</li> <li>– maksymalna wysokość budynków gospodarczych i inwentarskich do 12 metrów</li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 0,6</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 30%</li> <li>– zakaz lokalizacji ferm norek amerykańskich</li> </ul>
<b>U – tereny zabudowy usługowej</b>	<b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa usługowa komercyjna, o nieuciążliwym charakterze, usługi publiczne <b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> istniejąca zabudowa o innych funkcjach, tereny przestrzeni publicznych, zieleni urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa	<ul style="list-style-type: none"> <li>– bilansowanie ilości miejsc parkingowych w zależności od potrzeb i dostępności terenu</li> <li>– maksymalna wysokość zabudowy usługowej do 3 kondygnacji nadziemnych</li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 1,0</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 25%</li> </ul>
<b>P – tereny aktywności gospodarczej (zabudowa przemysłowa i inna)</b>	<b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa produkcyjna (budynki i hale produkcyjne), składy, magazyny, hurtownie, zakłady przetwórcze i remontowe, usługi. <b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> zabudowa usługowa komercyjna, zorganizowane parkingi, zieleni urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa Zagospodarowanie zgodnie z koncesją na wydobycie surowców	<ul style="list-style-type: none"> <li>– bilansowanie ilości miejsc parkingowych w zależności od potrzeb i dostępności terenu</li> <li>– wprowadzenie terenów zieleni urządzonej i terenów zieleni izolacyjnej w przypadku terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów o funkcji kolizyjnej</li> <li>– nie wyznacza się maksymalnej wysokości zabudowy,</li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 1,5</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 25%</li> </ul>
<b>PG – tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych</b>	Zagospodarowanie zgodnie z koncesją na wydobycie surowców	–
<b>PE – tereny urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii w postaci elektrowni</b>	Zagospodarowanie zgodnie z ustaleniami planu	– Strefa ochronna powinna mieścić się w granicach terenu

<b>fotowoltaicznych o mocy powyżej 100 kW i ich stref ochronnych</b>		
<b>NO – oczyszczalnia ścieków</b>	Zagospodarowanie zgodnie z warunkami technicznymi	–
<b>Inne symbole zgodnie z przepisami</b>	Zagospodarowanie zgodnie z funkcjami wyznaczonymi w zmianie planu	Wskaźniki do ustalenia w zmianie planu
<b>tereny z zakazem lub o ograniczonej urbanizacji</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>– kontynuacja dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów z ewentualnym uzupełnieniem o funkcje wymienione poniżej</li> <li>– zachowanie zasad ochrony konserwatorskiej, w tym wymagań związanych z występowaniem stanowisk archeologicznych</li> </ul>		
<b>symbol i nazwa terenu</b>	<b>kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów</b>	<b>ustalenia i wskaźniki zabudowy</b>
<b>ZL – lasy</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> tereny lasów, tereny wskazane do zalesienia – zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach ( Dz. U. z 2017 r. poz. 788)</p> <p><b>Zagospodarowanie dopuszczalne:</b> inwestycje celu publicznego, zabudowa związana z gospodarką leśną</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zakaz wznoszenia budynków i budowli z wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej</li> <li>• kształtowanie zagospodarowania zgodnie z planem urządzania lasu lub uproszczonym planem urządzania lasu</li> <li>• wskaźniki zabudowy jak dla zabudowy zagrodowej (RM)</li> </ul>
<b>ZC – cmentarze</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> teren cmentarza</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> obiekty kultu religijnego, tereny zieleni, obiekty małej architektury</p> <p><b>Zagospodarowanie dopuszczalne:</b> obiekty usługowe związane z obsługą terenu</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zachowanie zasad ochrony konserwatorskiej</li> <li>• kontynuacja założeń projektowych cmentarzy</li> <li>• uwzględnienie, ustalonej na podstawie przepisów odrębnych, strefy sanitarnej od cmentarzy</li> </ul>
<b>ZP – tereny zieleni urządzonej</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> ogólnodostępne tereny zieleni publicznej</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> obiekty małej architektury, urządzenia sportowo-wypoczynkowe</p> <p><b>Zagospodarowanie dopuszczalne:</b> inwestycje celu publicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi</li> <li>• zakaz realizacji ogrodzeń</li> <li>• powierzchnia biologicznie czynna terenu nie mniej niż 80%</li> </ul>
<b>R – tereny rolne poza strefą A</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> tereny rolnicze, w tym grunty rolne, łąki i pastwiska, uprawy ogrodnicze i sadownicze, zadrzewienia i zakrzewienia – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161)</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> komunikacja i infrastruktura techniczna</p> <p><b>Zagospodarowanie dopuszczalne:</b> inwestycje celu publicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zakaz zabudowy niezwiązanej z obsługą terenów rolnych z wyjątkiem inwestycji celu publicznego</li> </ul>
<b>TZw –tereny zamknięte wojskowe</b>	<b>Zagospodarowanie według dysponenta terenu</b>	•
<b>TZk –tereny</b>	<b>Zagospodarowanie według</b>	• Dopuszcza się sporządzenie

### 1.6.2. Tereny zabudowane

Tereny zabudowane w gminie ukształtowane są w większości w formie skupionej zabudowy wiejskiej, w której przeważa system ulicówek, rzadziej wielodrożnic. Pozostała zabudowa rozlokowana jest w małych skupiskach-przysiółkach oraz w formie oddzielnych siedlisk-kolonii luźno rozrzuconych w terenie.

Dominującą formą własności jest własność prywatna zasobów budowlanych, które niejednokrotnie wymagają remontu i modernizacji. Na obszarze gminy występują liczne, stosunkowo dobrze zachowane relikty starego drewnianego budownictwa zagrodowego oraz także pewna ilość budynków o różnym przeznaczeniu.

Wszystkie one podlegają ochronie konserwatorskiej na mocy przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.). Wszelkie prace przy tych obiektach wymagają zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ponadto na terenie gminy znajduje się szereg zabytków nie wpisanych do rejestru zabytków, wymienionych w „Uwarunkowaniach”, które pozostają w sferze zainteresowania konserwatorskiego.

W przypadku rozbiórki zabytków nie wpisanych do rejestru zabytków należy wykonać dokumentację ewidencyjną tych obiektów w porozumieniu z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Podstawą perspektywicznych kierunków dalszego rozwoju przestrzennego gminy i przekształceń ich istniejącej struktury są aktualne uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze, gospodarcze, zamierzenia inwestycyjne gminy, jak też programy rządowe i innych instytucji działających na obszarze województwa, a także przewidywane zamierzenia ludności, której należy umożliwić ich realizację na terenie gminy.

Wymienione wyżej uwarunkowanie rozwoju przestrzennego gminy uwzględnia miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na obszarze gminy Goniądz

Dopuszcza się dalsze sporządzanie (zmiany) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w celu dostosowania funkcji poszczególnych terenów do nowych potrzeb, bez konieczności każdorazowej zmiany studium, pod warunkiem że nowe funkcje w planie będą zgodne z kierunkami i zasadami zagospodarowania poszczególnych obszarów struktur przestrzennych gminy.

### 1.6.3. Polityka gminy wobec istniejących zasobów budowlanych:

1. Do obowiązku właścicieli obiektów budowlanych należy utrzymania tych obiektów we właściwym stanie technicznym, do obowiązków gminy należy zapewnienie właściwego nadzoru nad przestrzeganiem tych obowiązków i udzielanie pomocy w ich realizacji, zwłaszcza w dziedzinie fachowego doradztwa oraz organizacji działalności budowlanej.
2. Władze gminy zobowiązane są do podejmowania działań prowadzących do podnoszenia estetyki zabudowy, zapewnienia ładu przestrzennego w dziedzinie zagospodarowania terenów wsi, siedlisk i innych obiektów oraz do tworzenie odpowiedniej infrastruktury komunalnej, podnoszącej poziom cywilizacyjny na terenie gminy oraz warunki ochrony środowiska przyrodniczego.



3. Podejmowanie działalności inspirującej rolników do rozwijania agroturystyki i odpowiednich urządzeń i usług w tej dziedzinie w tym zwłaszcza właściwie wyposażonej bazy lokalowej.
4. Prowadzenie w sposób systematyczny, pod kierunkiem fachowych służb (konserwatorskich, nadzoru budowlanego) prac konserwacyjnych niezbędnych dla utrzymania we właściwym stanie technicznym obiektów zabytkowych, a także zapewnienie odpowiedniej ochrony obiektom posiadającym wartość kulturową. Obiekty te są cennym dorobkiem minionych pokoleń i mogą być wzorcem inspirującym do tworzenia nowej architektury regionalnej, a także są wartościowym elementem atrakcyjności terenu gminy.
5. Sprzyjanie adaptacji niewykorzystanych obiektów budowlanych na cele użytkowe, zwłaszcza na cele mieszkalnictwa rekreacyjnego i innych usług turystycznych, na zasadach przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska naturalnego, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony dóbr kultury, a także pod warunkiem zachowania tradycyjnych form adaptowanych obiektów.
6. Uzupełnianie wolnych przestrzeni w zabudowie wsi obiektami służącymi funkcji turystycznej, rekreacyjnej, usługowej oraz mieszkaniowej. Mogą to być obiekty w formie tradycyjnych zagród, a także rezydencje na wzór dworków i dworów oraz domy letniskowe i jednorodzinne czerpiące wzory z zabudowy zagrodowej.
7. Przyjmuje się, że istniejące zagrody oraz nowe budownictwo zagrodowe może być uzupełniane zabudową o funkcji turystycznej, letniskowej, rekreacyjnej i usługowej (w tym także drobne nieuciążliwe rzemiosło) i mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia ładu przestrzennego i harmonii z otoczeniem, a także przestrzegania przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ochronie środowiska.

#### 1.6.4. Zasady zabudowy i zagospodarowania

1. Podstawowym instrumentem służącym do kreowania zabudowy i zagospodarowania przestrzennego gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy Goniądz, które powinny być zgodne z polityką przestrzenną zawartą w niniejszym studium. O zgodności planu z polityką przestrzenną decyduje tekst studium.
1. Dla obszaru Biebrzańskiego Parku Narodowego Minister *Klimatu i Środowiska*, zarządzeniem z dnia ~~27 14~~ stycznia ~~2015–2021~~ r. ustanowił Zadania Ochronne na lata ~~2015–2017–2021–2023~~. Dokument ten należy uwzględnić przy sporządzaniu zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Goniądz. Podobnie dla obszarów Natura 2000: Dolina Biebrzy PLH 200008 oraz Ostoja Biebrzańska PLB200006 opracowano projekty Planów Zadań Ochronnych.. po ich ustanowieniu staną się one aktami prawa miejscowego.
2. Jeżeli granica otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego przechodzi wewnątrz terenów zwartej zabudowy wsi, to przyjmuje się, że cały obszar tej zabudowy wsi znajduje się w granicach otuliny.
3. Należy utworzyć strefę buforową w dolinie Biebrzy w celu ochrony zasobów i ekosystemów wodnych poprzez wyłączenie terenów zalewowych z zabudowy, w tym budowy urządzeń wodnych – szczególnie w miejscowościach położonych w sąsiedztwie Biebrzy.
4. Budownictwo mieszkaniowe, zagrodowe oraz budownictwo przemysłowe, produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa, rzemieślnicze, usługowe, letniskowe i pensjonatowe powinno być realizowane na terenach zwartej zabudowy, lub do tej zabudowy bezpośrednio przylegających oraz położonych w jej pobliżu, pod

warunkiem dostępu do drogi publicznej, z zachowaniem procedur i przepisów obowiązujących przy zmianie przeznaczenia terenu, a także w zgodności z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

5. Dopuszcza się zabudowę agroturystyczną na terenach zabudowy zagrodowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej.
6. Przyjmuje się, że terenami zwartej zabudowy są tereny w granicach istniejącej i projektowanej zabudowy, które powinny być ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, *zgodnie z obowiązującymi przepisami z wyjątkiem skupisk zabudowy rozproszonej, składającej się z mniej niż 4 zagród i siedlisk mieszkalnych.*
7. Budownictwo mieszkaniowe, zagrodowe oraz budownictwo przemysłowe, usługowe, letniskowe i pensjonatowe powinno być realizowane na terenach zwartej zabudowy, lub do tej zabudowy bezpośrednio przylegających z zachowaniem procedur i przepisów obowiązujących przy zmianie przeznaczenia terenu, a także w zgodności z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
8. Poza terenami zwartej zabudowy dopuszcza się realizację budownictwa związanego z komunikacją, infrastrukturą techniczną, zabudową letniskową, pensjonatową, obsługi turystyki oraz budownictwo rolnicze, w tym agroturystyka oraz inwestycji celu publicznego – o ile przepisy szczególne na to pozwalają.
9. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dużym zapotrzebowaniem na budownictwo mieszkaniowe lub letniskowe i rekreacyjne (w tym w wyniku potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej), można je także realizować na terenach specjalnie na ten cel wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w postaci zgrupowań zabudowy z zapewnieniem uzbrojenia terenu. Do czasu budowy systemów uzbrojenia technicznego dopuszcza się rozwiązania lokalne.
10. Dopuszcza się sytuowanie budynków w odległości 1,5 m od granicy z sąsiednią działką lub bezpośrednio przy granicy na zasadach określonych w przepisach szczególnych, w tym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
11. Budownictwo rolnicze w postaci ferm hodowlanych o liczbie wyższej niż 60 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza powinny być lokalizowane poza terenami zwartej zabudowy *zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w odległości co najmniej 100 m od zabudowy mieszkaniowej.*
12. Na terenie zwartej zabudowy zakazuje się lokalizowania ferm hodowlanych powyżej 60 DJP.
13. Budownictwo przemysłowe powinno być realizowane na terenach wyznaczonych na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem zapewnienia zgodnych z przepisami szczególnymi wymagań w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków, a także ochrony powietrza atmosferycznego i ochrony przed hałasem, przy jednoczesnym przyjęciu zasady, że strefa uciążliwości zakładu mieści się w granicach jego własnej działki.
14. Przy zagospodarowaniu terenów należy zwracać uwagę na ewentualnie znajdujące się tutaj urządzenia melioracyjne, które w razie potrzeby należy przebudować zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.
15. Zabrania się lokalizowania wież telefonii komórkowej na terenach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.
16. Inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane na obszarze całej gminy, na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
17. Dopuszcza się na terenie otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego lokalizację nieuciążliwego rzemiosła i usług oraz nieuciążliwego przemysłu, zwłaszcza

związanego z miejscowymi zasobami surowcowymi i tradycjami, z wyjątkiem obiektów i urządzeń zagrażających istniejącej równowadze środowiska przyrodniczego

18. Na terenach zwartej zabudowy, lub na jej obrzeżach oraz w granicach siedlisk zabudowy kolonijnej, nowa zabudowa, lub uzupełnienie zabudowy może nastąpić pod warunkiem przestrzegania następujących zasad:
  - dla zabudowy wielorodzinnej wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych z możliwością dodatkowego poddasza użytkowego,
19. Utrzymanie nowej zabudowy odpowiednio do skali i charakteru miejscowości,
  - charakter i gabaryty zabudowy oraz rodzaj pokryć dachowych powinny nawiązywać do tradycji regionalnych (z dopuszczeniem materiałów dachowych uwspółcześnionych pod względem technologicznym).
20. W realizacji zabudowy, lub jej uzupełnieniu należy przestrzegać zasad określonych w pkt 1.6.1 „Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki zabudowy”.
21. Władze gminy sporządzają plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego terenów znajdujących się poza terenami zwartej zabudowy i bezpośrednio do nich przylegających, zgodnie z przyjętą przez siebie polityką i określonymi w niniejszym Studium zasadami: np. wyznaczanie terenów rekreacji i budownictwa letniskowego.
22. Inwestycje celu publicznego, jak też inne, mogą być lokalizowane na obszarze całej gminy (z wyłączeniem terenów wyłączonych spod zabudowy), na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub, w przypadku budowy dróg publicznych, na warunkach określonych w przepisach szczególnych tj. Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 687).
23. Dopuszcza się na terenie gminy możliwość lokalizacji urządzeń energetyki odnawialnej, zdefiniowanej w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220) z zakresu: przetwarzania energii wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalnej, spadku rzek oraz energii pozyskiwanej z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także z biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych o mocy większej niż ~~500 kW~~ ~~100 kW~~ (z wyjątkami wskazanymi w przepisach prawa):
  - na terenach wyznaczonych uprzednio w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz (na podstawie art.10, ust 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym –Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.) oraz
  - po sporządzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (na podstawie art.15, ust 3, pkt 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym –Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).
24. Elektrownie wiatrowe i biogazowe powinny być lokalizowane w odległości od zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi, zgodnie z przepisami szczególnymi;
25. ~~Urządzenia energetyki odnawialnej wykorzystujące energię wiatru o mocy do 40 kW instalowane na budynkach, mogą być lokalizowane wyłącznie na podstawie sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.~~
26. ~~Urządzenia energetyki odnawialnej wykorzystujące energię wiatru o mocy powyżej 40 do 100 kW instalowane poza budynkami~~ mogą być lokalizowane wyłącznie na podstawie sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 961).
27. ~~Urządzenia energetyki odnawialnej wykorzystujące energię inną niż wiatr o mocy do~~

- 100 kW mogą być lokalizowane na podstawie przepisów prawa budowlanego *zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.* :
- ~~a) bez konieczności pozwolenia na budowę lub z pozwoleniem na budowę zgodnie z Prawem budowlanym, i bez sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;~~
  - ~~b) po uzyskaniu pozwolenia na budowę dla obiektów budowlanych realizowanych w celach komercyjnych po sporządzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego~~
  - ~~c) lokalizacja urządzeń energetyki odnawialnej wymienionych pod lit. a i b, na przyrodniczych obszarach chronionych wymaga uzgodnienia z organem do spraw ochrony środowiska.~~
28. Wszelkie projektowane na terenie gminy obiekty o wysokości równej i większej od 50 m n.p.t. muszą być zgłaszane do Szefostwa Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, każdorazowo przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
29. Dopuszcza się możliwość lokalizowania na terenie gminy obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>. W przypadku zgłoszenia zamiaru realizacji takich obiektów należy w studium (poprzez zmianę studium) określić obszary, na których mogą one być usytuowane zgodnie z art. 10 ust 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym —Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) oraz sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 10 ust 3b, art.15 ust.2a oraz ust 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym —Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).
30. W świetle art. 192, ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, 2180) zabrania się niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych; w przypadku zlokalizowania inwestycji na terenie, gdzie występuje drenowanie oraz rowy należy opracować projekt przebudowy urządzeń, który po uprzednim uzgodnieniu z gminną spółką wodną należy uzgodnić z Wodami Polskimi - Wojewódzkim Zarządem Gospodarki Wodnej w Białymstoku.
31. Inwestowanie w granicach zabytków archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków powinno odbywać się na zasadach określonych w art. 31 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.),
- w przypadku odkrycia – podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych – przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku i Burmistrza Goniądza.
32. Obowiązuje bezwzględne przestrzeganie ustaleń zawartych w:
- zasadach gospodarowania w obszarze NATURA 2000 (OSO) „Ostoja Biebrzańska” (kod obszaru: PLB200006), wyznaczonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. poz. 25, 133),
  - zasadach gospodarowania w *Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH 200008 ujętym Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (Dz.U.2022 poz. 362)* ~~projektowanym specjalnym obszarze ochrony siedlisk NATURA 2000 (SOO) „Dolina Biebrzy” (PLH200008), zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej,~~

- przepisach art. 33, ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.), który stanowi, iż „Projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub obszarów, o których mowa w ust 2, lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko”;
  - w ustanowionych dla poszczególnych obszarów Natura 2000 planach zadań ochronnych.
34. Zaleca się utrzymanie istniejących oraz wprowadzanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, szczególnie wzdłuż dróg i miedz.
  35. Należy zwrócić uwagę na ochronę krajobrazu poprzez ustalenie w planie zagospodarowania przestrzennego zasad umieszczania tablic i urządzeń reklamowych, jak też wskazanie w planie ewentualnej potrzeby ochrony krajobrazu wolnego od zanieczyszczenia sztucznym światłem.
  36. Wprowadza się zakaz odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi
  37. Wprowadza się zakaz grodzenia w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu jezior celem umożliwienia swobodnego przejścia zwierząt.

### 1.6.5. Tereny wyłączone spod zabudowy

Na terenie gminy wyłącza się spod zabudowy tereny:

- lasów (z wyjątkiem lasów przeznaczanych w miejscowych planach z.p. na inne cele),
- trwałych użytków zielonych, w tym zmeliorowanych,
- gruntów rolnych klas chronionych – I-III (z wyjątkiem przeznaczanych w miejscowych planach z. p. na inne cele),
- dolin rzecznych, w pasie 25 m od cieków, oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią; zakazuje się także zmianę ukształtowania terenu (np. nawożenie gruzu i mas ziemnych) do 25 m od cieków,
- zieleni urządzonej,
- udokumentowanych złóż surowców oraz perspektywicznych obszarów eksploatacji surowców mineralnych (do czasu podjęcia ich eksploatacji) – po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na terenach wyłączonych spod zabudowy (z wyjątkiem *braku zgodności z przepisami odrębnymi* obszarów szczególnego zagrożenia powodzią) dopuszcza się lokalizację:

- istniejącej zabudowy zagrodowej, jak też innej, oraz ich modernizację,
- inwestycji służących obsłudze tych terenów, np. leśniczówka, gajówka, urządzenia hydrograficzne, itp.,
- inwestycji niekubaturowych, które dopuszcza ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- inwestycji liniowych urządzeń infrastruktury technicznej (napowietrznej i podziemnej),
- inwestycji drogowych polegających na modernizacji i poszerzeniu istniejących dróg, a także budowie nowych dróg,

- urządzeń turystycznych, w tym w lasach, których istnienie dopuszcza ustawa o lasach.
- inwestycji celu publicznego, w tym inwestycje z zakresu łączności

## 1.7. Obszary, dla których przewiduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

### 1.7.1 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów

Na terenie gminy nie występują obszary, dla których, na mocy przepisów odrębnych, obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to również inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które planowane są do realizacji na terenie gminy. Inwestycje transportowe realizowane są w oparciu o przepisy tzw. specustaw drogowej i kolejowej, natomiast linia elektroenergetyczna – w zależności od końcowego przebiegu – może zostać realizowana poprzez decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Tym samym sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego może nie być konieczne.

Jednocześnie w ramach Studium nie wyznacza się terenów, dla których obligatoryjnie należy dokonać scaleń i podziału nieruchomości. Potrzeba taka pojawić się może w przypadku sporządzenia planu miejscowego na terenach rolnych, dla których zamierzona jest zmiana ich przeznaczenia. Jednak z uwagi na fakultatywny charakter tych aktów, nie ustala się przeprowadzenia wyprzedzających scaleń i podziału nieruchomości.

Obowiązek opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla niektórych obszarów gminy wynika z przepisów odrębnych, tj.:

- a) dla terenów górniczych - *jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym; przewidywane dla środowiska skutki działalności określonej w koncesji określa się w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także na podstawie odpowiednio projektu zagospodarowania złoża albo planu zagospodarowania podziemnego składowiska dwutlenku węgla w tym udokumentowanych oraz występujących w perspektywicznych obszarach górniczych wyznaczonych na rysunku Studium, a także dla innych terenów eksploatacji surowców mineralnych, w sytuacji gdy przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny objętej koncesją – na podstawie art. 104 ust. 2 i 3 art. 53 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 . poz. 633 z 2017 r. poz. 2126).*

Podjęcie opracowanie planu miejscowego wyniknie z konkretnej potrzeby przedsiębiorcy, który zgłosi do Burmistrza wnioszek o opracowanie planu. Koszty sporządzenia planu poniesie przedsiębiorca.

~~W planach konieczne jest:~~

- ~~określenie warunków zachowania bezpieczeństwa powszechnego, spełnienia wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym ochrony złoża i obiektów budowlanych (zagrożenia wodne, zagrożenia pożarami i wybuchami, prowadzenie eksploatacji według zasad optymalnego wykorzystania udokumentowanych zasobów złoża, zgodnie z opracowanym „Projektem zagospodarowania złoża”, opis i oznaczenie na mapie ustanowionych filarów ochronnych);~~

- ~~— określenie uwarunkowań zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczenie w ich użytkowaniu (w tym zakaz zabudowy, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni);~~
- ~~— wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją oraz opis warunków i zasady ochrony sąsiednich gruntów rolnych i leśnych;~~
- ~~— określenie zasad prowadzenia gospodarki odpadami poeksploatacyjnymi;~~
- ~~— realizacja rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek i opracowany projekt rekultywacji;~~
- ~~— dla obszarów i zespołów poddawanych ochronie przez Radę Gminy, , co wynika z art. 34, ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.);~~
- b) dla obszarów, na których przewiduje się realizację programów zawierających zadania rządowe służące realizacji celów publicznych (zadania centralne i wojewódzkie).
- c) dla obszarów, dla których przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych na podstawie uchwały Rady Gminy (z wyjątkiem zadań związanych z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego).

Celem publicznym jest każda działalność Państwa lub Gminy wynikająca z ustawy, o ile wymaga ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i jest finansowana w całości lub częściowo z budżetu Państwa lub samorządu terytorialnego.

Za zadanie dla realizacji celów publicznych może być także uznane, na wniosek właściwego ministra lub wojewody, zadanie służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, realizowane w całości ze środków własnych inwestora.
- d) dla terenów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, wynikającą z konieczności zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.
- e) dla obszarów, gdy realizacja inwestycji wymaga uzyskania zgody odpowiedniego organu na przeznaczenie gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne, co wynika z art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161),
- f) dla obszarów, na których zajdzie potrzeba dokonania scaleń i podziału nieruchomości – na etapie opracowania Studium takiej potrzeby nie stwierdza się,
- g) w przypadku projektowanych zalesień, w tym na tereny granic polno-leśnych,
- h) dla obszarów przestrzeni publicznych (Obszar przestrzeni publicznej definiowany jest w przepisach jako obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy),

Obowiązek przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania dla wyznaczonego obszaru przestrzeni publicznej powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku,
- ~~h) dla obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zgodnie z art. 15 ust 3, pkt 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.);~~
- i) dla lokalizacji elektrowni wiatrowych, niezależnie od ich mocy,
- j) dla obszarów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m<sup>2</sup>, zgodnie z art. 15 ust 2a oraz ust 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

Na terenie gminy nie przewiduje się realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m<sup>2</sup>, gdyby pojawiły się takie zamiary inwestorów, dopuszcza się ich realizację na terenie gminy z tym, że należy dokonać zmiany studium oraz sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Przewiduje się budowę urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii o mocy ponad 500 kW 400 kW w postaci ogniw fotowoltaicznych w Goniądzu, na działce nr geodezyjny 259/1 oraz we wsi Piwowary, na działkach nr geodezyjny 5/2 i 12/3. Tereny oznaczono na rysunku studium – „Kierunki”, symbolem PE. *Dodatkowo wyznaczono tereny PE-1, wskazujące granice zewnętrzne obszarów, na których przeznaczenie przemysłowe OZE jest to wiodący kierunek zmian w zagospodarowaniu terenów, gdzie przewiduje się budowę urządzeń OZE o mocy powyżej 500kW w postaci ogniw fotowoltaicznych (w obszarach wskazanych na rysunku studium w obrębach geodezyjnych: Białosuknie Przedmieście, Downary, Klewianka, Mierkienniki, Smogorówka Goniądzka, Wojtówstwo). Instalacje OZE zostały lokalizowane poza obszarem Biebrzańskiego Parku Narodowego i poza obszarami Natura 2000: PLB200006 Ostoja Biebrzańska i PLH200008 Dolina Biebrzy.*

*Obszary PE-1 położone w obrębach Mierkienniki i Wojtówstwo zostały ulokowane na terenie korytarza ekologicznego Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Zachodni. Obszary PE-1 położone w obrębach Mierkienniki i Wojtówstwo cechują się układem poprzecznym względem przebiegu korytarza ekologicznego łączącego Dolinę Biebrzy z Puszcą Knyszyńska. Lokalizacja farm fotowoltaicznych jest w tym obszarze uzależniona od zapewnienia możliwości migracji zwierząt w krajobrazie co wynikać musi z szczegółowych rozwiązań zawartych w planach miejscowych dla tych obszarów. Ustalenia planów miejscowych nie mogą powodować ograniczeń drożności korytarza ekologicznego.*

*W odniesieniu do lokalizowania urządzeń OZE w postaci ogniw fotowoltaicznych w planach miejscowych i innych dokumentach ustalających warunki realizacji inwestycji należy uwzględnić:*

- wykluczenie spod lokalizowania farm PV obszarów leśnych oraz obszarów bezpośrednio przylegających do rz. Czarna Struga położonych do 50 m od działek obejmujących ciek,*
- ulokowanie instalacji w taki sposób, aby nie tworzyły jednej ogrodzonej całości, lecz w jak największym stopniu pozostawiały obszary swobodnego przemieszczania się zwierząt pomiędzy sobą. Na obszarach, które byłyby pozostawione bez zabudowy PV do swobodnej migracji zwierząt, zaleca się wprowadzenie wysp środowiskowych w postaci płatów roślinności średniej i wysokiej, tworzących korytarz przerywany, tzw. stepping stones,*
- konieczność stosowania powłok antyrefleksyjnych na panelach fotowoltaicznych z uwagi na ochronę awifauny i możliwość kolizji ptaków z panelami,*
- wygrodenia wokół instalacji fotowoltaicznych powinny umożliwiać migrację drobnej fauny poprzez brak podmurówki oraz obecność prześwitu o wysokości min. 20 cm między dolną krawędzią ogrodzenia a powierzchnią gruntu,*
- teren pod panelami powinien pozostać biologicznie czynny, pozostawiony do naturalnej sukcesji lub obsiany gatunkami rodzimymi, koszony raz w roku po 15 lipca,*
- zakaz wprowadzania gatunków obcych,*
- zakaz stosowania środków ochrony roślin,*
- brak oświetlenia, a w przypadku konieczności jego zastosowania – oświetlenie ukierunkowane o zmiennym natężeniu, reagujące na ruch.*

Na te tereny należy opracować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Poza obowiązkami opracowania planów miejscowych wynikających z przepisów, Rada Miejska z własnej inicjatywy, bądź na wniosek Burmistrza będzie każdorazowo decydowała o potrzebie opracowania miejscowego planu zagospodarowania dla każdego terenu na obszarze gminy z tym, że plan miejscowy nie może naruszać ustaleń studium. W przypadku



niezgodności projektu planu miejscowego ze „studium” należy dokonać zmiany ustaleń „studium”.

### **1.7.2. Obszary przewidziane przez gminę do opracowania planów miejscowych w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne**

Pokrycie planistyczne miasta i gminy Goniądz wynosi obecnie 100%. W związku z częściową dezaktualizacją uchwalonych planów oraz w celu zachowania zgodności z niniejszym dokumentem konieczne jest wprowadzenie szeregu zmian obejmujących:

- wprowadzenie ujednoliconego nazewnictwa, zgodnego z obowiązującym stanem prawnym,
- dostosowanie dokumentów do aktualnych przepisów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, ochrony przyrody, ochrony zabytków i gospodarki wodnej,
- zmianę przeznaczenia terenów w zgodności z ustaleniami niniejszego dokumentu,

Nie stwierdzono potrzeby dokonania zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne wynikającej z ustaleń niniejszego dokumentu.

Na obszarze całej gminy obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

~~Podjęte zostały także uchwały:~~

~~1. Uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz.~~

~~2. Uchwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

~~3. uchwała Nr XXIV/196/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563;~~

W związku z częściową dezaktualizacją uchwalonego planu oraz w celu zachowania zgodności z niniejszym dokumentem, celowe jest wprowadzenie ujednoliconego planu poprzez dokonanie szeregu zmian obejmujących:

- wprowadzenie ujednoliconego nazewnictwa, zgodnego z obowiązującym stanem prawnym,
- dostosowanie dokumentów do aktualnych przepisów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, ochrony przyrody, ochrony zabytków i gospodarki wodnej,
- zmianę przeznaczenia terenów w zgodności z ustaleniami niniejszego dokumentu,

Potrzeba dokonania zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne wynika z ustaleń niniejszego dokumentu dotyczy terenów dla których podjęto zmianę planu

Gmina ma zamiar opracować zmianę obowiązujących planu miejscowych zagospodarowania

Podjęte zostały uchwały:

~~1. Uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz.~~

Zakres zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz obejmie przeznaczenie terenów pod::

~~1) zabudowę letniskowa i usługi turystyczne działki nr geodezyjny 15/4 położonej przy ulicy Bednarskiej;~~

~~2) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i letniskową z dopuszczeniem usług działek nr geodezyjny::~~

~~— a) 13 położonej przy ulicy Demokratycznej,~~

~~— b) 320/2, 322 położonych przy ulicy Konstytucji 3 Maja,~~

~~— c) 105, 97, 107, 108 położonych przy ulicy Nadbiebrzańskiej,~~

~~— d) 1213 i 235 położonych przy ulicy Dolistowskiej,~~

~~— e) 1275 położonej przy ulicy Grodzieńskiej,~~

~~3) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną działek nr geodezyjny::~~

~~— a) 257 położonej przy ulicy Demokratycznej,~~

~~— b) 604 położonej przy ulicy Konstytucji 3 Maja,~~

~~— c) 1095, 1096, 1097, 1098 położonych przy ulicy Polnej,~~

~~— d) 1229 położonej przy ulicy Wojska Polskiego,~~

~~— e) 1246 położonej przy ulicy Grodzieńskiej,~~

~~4) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego działek nr geodezyjny:~~

~~— a) 119/1, 119/2 położonych przy ulicy Nadbiebrzańskiej,~~

~~— b) 1023/1 położonych przy ulicy Wojska Polskiego;~~

~~5) zabudowę usługową działek nr geodezyjny 680 i 684 położonych przy ulicy Kościuszki;~~

~~6) zabudowę zagrodową działek nr geodezyjny 1265 oraz 1264 położonych przy ulicy Wojska Polskiego;~~

~~7) teren rolny oraz połączenie działki 545/1 z działką rolną;~~

~~8) drogę działek nr geodezyjny 582/2 i 1360/18 położonych przy ulicy Kościuszki;~~

~~9) określenie granic pod budowę urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii o mocy przekraczającej 100 kW, w postaci elektrowni fotowoltaicznej a także jej strefy ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tego urządzenia na środowisko na działce numer geodezyjny 259/1 oraz przeznaczenie części tej działki pod zabudowę przemysłowo-składową, usługową i rzemieślniczą;~~

~~Zmiana planu obejmie także zmianę zapisów dotyczących wysokości dachu z tolerancją do 0,5m przebudowywanych budynków w stosunku do stanu istniejącego oraz dopuszczenie zmiany kształtu dachu na działce nr geodezyjny 831 przy ulicy Pl. 11 listopada 35;~~

~~2. Uchwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

Zakres zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz obejmie:

- 1) przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług (w tym turystycznych, letniskowych) i rzemiosła nieuciążliwego:
  - a) we wsi Krzeczce działki nr geodezyjny 79,
  - b) we wsi Szafranki działek nr geodezyjny: 201/1, 215, 217/2, 378/1,
  - c) we wsi Kramkówka Duża działki nr geodezyjny 226/1,
  - d) we wsi Olszowa Droga działki nr geodezyjny 1234/1,
  - e) we wsi Dawidowizna działek nr geodezyjny: 418, 454/1, 1413/2, 1619,
  - f) we wsi Wroceń działek nr geodezyjny 19/15, 19/17, 19/19, 169/1,
  - g) we wsi Downary części działki nr geodezyjny 1442/2 oraz działki nr geodezyjny 151/2;
- 2) przeznaczenie pod zalesienie:
  - a) we wsi Uścianek działki nr geodezyjny 19/1,
  - b) we wsi Mierkienniki działki nr geodezyjny 745/1,
  - c) we wsi Kramkówka Duża działki nr geodezyjny 283 ;
- 3) przeznaczenie pod przemysł i usługi we wsi Smogorówka Goniądzka części działki nr geodezyjny 41;
- 4) przeznaczenie pod zabudowę usługową i rzemiosło nieuciążliwe:
  - a) we wsi Downary części działki nr geodezyjny 1442/2 oraz działek nr geodezyjny 1442/3, 1442/4, 1442/5,
  - b) we wsi Owieczki działki nr geodezyjny 153/4,
  - c) we wsi Wroceń działki nr geodezyjny 187/1,
  - d) we wsi Klewianka działki nr geodezyjny 181/1,;
- 5) przeznaczenie pod tereny rolne we wsi Kramkówka Duża działki nr geodezyjny 78/1;
- 6) określenie granic pod budowę urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii o mocy przekraczającej 100 kW, w postaci elektrowni fotowoltaicznej a także strefy ochronnej związanej z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko, z

dopuszczeniem możliwości lokalizacji innej zabudowy przemysłowo – składowej na działkach nr geodezyjny 5/2 i 12/3 we wsi Piwowary.

~~3. Uchwała Nr XXIV/196/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563;~~

Zakres zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz obejmie przeznaczenie pod zabudowę zagrodową terenu obejmującego działkę nr geodezyjny 563, położonego przy ulicy Demokratycznej, przeznaczonego dotychczas w planie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego i drogę wewnętrzną oznaczonego symbolem 19 MN i KDW.

### **1.8. Obszary pomników ząglady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami odrębnymi**

Na terenie gminy Goniądz nie występują obszary pomników ząglady w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów ząglady.

### **1.9. Obszary zdegradowane**

Do takich terenów zalicza się tereny poeksploatacyjne

### **1.10. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych *w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa***

W obszarze administracyjnym gminy Goniądz położone są kompleksy wojskowe nr 465 i 466 ustalone terenami zamkniętymi MON.

*Tereny zamknięte MON ustalone decyzją Ministra Obrony Narodowej w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej: Dane terenów zamkniętych MON ujęte są pod lp. 62 i 63 w Załączniku nr 1 do decyzji Nr 148/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 lipca 2017 r. zmieniającej decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z dnia 25 lipca 2017 r. poz. 160) tj.:*

- kompleks wojskowy nr 465 w obrębie Downary, obejmujący działki lub ich części nr ewidencyjny: część 4/8, część 4/9, część 4/10, część 4/11, część 4/12, część 4/13, część 4/14, 4/16, 4/17, 4/18, część 4/19, część 4/20, część 4/21, część 4/22, część 4/23, część 4/24, część 4/25,
- kompleks wojskowy nr 466 w obrębie Downary obejmujący ~~działkę~~ *działki* nr ewidencyjny *1371/11 i 1371/12* ~~1371/10~~.

Kompleks wojskowy nr 465 posiada ustanowioną strefę ochronną o łącznej powierzchni 810,1673 ha, w tym na obszarze Gminy Goniądz 666,4000 ha, której zasięg na terenie Gminy Goniądz określa część graficzna studium. Wykaz działek położonych w strefie ochronnej kompleksu wojskowego nr 465 na terenie Gminy Goniądz zawiera *Tabela 10. suplement do studium*.

W strefie ochronnej obowiązują ograniczenia i zakazy:

- 1) w granicach strefy zagrożenia A (naciśnienie fali uderzeniowej *nie wyższe niż* 1 kPa) zakaz wznoszenia obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się duża liczba ludzi: działki ewidencyjne znajdujące się w strefie zagrożenia A wyszczególnione są w wykazie działek;
- 2) w granicach strefy zagrożenia B (naciśnienie fali uderzeniowej *nie wyższe niż* 3 kPa) ograniczenia jak dla strefy zagrożenia A oraz dodatkowo zakaz wznoszenia zabudowy *zwartej oraz* dróg o dużym natężeniu ruchu i autostrad; działki ewidencyjne znajdujące się w strefie zagrożenia B wyszczególnione są w wykazie działek

**Tabela 10.**

**Zestawienie działek objętych strefami ochronnymi terenu zamkniętego kompleksu wojskowego 465 Osowiec na obszarze gminy Goniądz**

<b>Strefa A</b>	
<b>Gmina Goniądz obwód Downary</b>	działka nr: 12, cz. 4/8, cz. 4/9, cz. 4/10, cz. 4/13, cz. 4/14, cz. 4/19, cz. 4/22, cz. 4/23, 1456, cz. 1457, cz., 1459, 1464, 20, 21, cz. 22, 338, 339, 340, 341, 342/1, 342/2, 343/2, 343/3, 343/4, 343/5, 344/1, 344/2, 345, 346/1, 346/2, 347, 348, 349/1, 349/2, 350/1, 350/2, 453, 454, 455, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 541/1, 541/2, 541/3, 542/1, 542/2, 542/3, 543/1, 543/2, 543/3, 544/1, 544/3, 545/1, 545/2, 545/3, 546/1, 546/2, 546/3, 547/1, 547/2, 547/3, 548/1, 548/2, 548/3, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 566/1, 566/2, 566/3, 567/1, 567/2, 568, 569, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 642, 643, 830, cz. 30, cz.1366, 644, cz. 635, cz. 1442/2, cz. 1449, cz. 634, cz.1458, cz. 636, cz. 637, cz. 638, cz. 639, cz. 640, cz. 641, cz. 645, cz. 820
<b>Gmina Goniądz obwód Łazy</b>	działka nr: 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062/1, 1062/2, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079/1, 1079/2, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084/1, 1084/2, 1085/1, 1085/2, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100/1, 1100/2, 1100/3, 1101/1, 1101/2, 1102/1, 1102/2, 1103/1, 1103/2, 1104/1, 1104/2, 1105/1, 1105/2, 1106/1, 1106/2, 1107/1, 1107/2, 1108/1, 1108/2, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114/1, 1114/2, 1114/3, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121/1, 1121/2, 1122, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148/1, 1148/2, 1150/1, 1151, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168/1, 1168/2, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179/1, 1179/2, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189/1, 1191/1, 1191/2, 1192/1, 1192/2, 1193, 1194/1, 1194/2, 1195/1, 1195/2, 1196/1, 1196/2, 1197/1, 1197/2, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213/1, 1213/2, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223/1, 1223/2, 1224, 1225, 1227/2, 1228/1, 1228/2, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233/1, 1233/2, 1234/1, 1234/2, 1235/1, 1235/2, 1236/1, 1236/2, 1237/1, 1237/2, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248/102, 1248/103, 1248/104, 1248/105, 1248/106, 1248/107, 1248/108, 1248/109, 1248/129, 1248/130, 1248/131, 1248/132, 1248/133, 1248/134, 1248/135, 1248/136, 1248/137, 1248/138, 1248/139, 1248/140, 1248/141, 1248/142, 1248/148, 1248/157, 1249, 1250, 1251, 1252/1, 1252/2, 1253, 1254, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269/1, 1269/2, 1269/3, 1270/1, 1270/2, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275/1, 1275/2, 1275/3, 1276, 1277/1, 1277/2, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1287/2, 1288, 1289/1, 1289/2, 1289/3, 1290, 1291/1, 1291/2, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1593, 1594, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1628
<b>Gmina Goniądz obwód Olszowa Droga za Twierdzą</b>	działka nr: 128, 129, 130, 131, 186, 100, 10000, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 1316/3, 1317/3, 1317/4, 1318/2, 1319/3, 132, 1320/11, 1320/12, 1320/13, 1320/15, 1320/3, 1320/7, 1321/1, 1321/11, 1321/7, 1322/3, 1322/4, 1323/3, 1323/4, 1323/5,

	1323/6, 1324/2, 1324/3, 1325/2, 1325/3, 1325/4, 1326/2, 1326/3, 1327/1, 1327/4, 1327/5, 1327/6, 1327/7, 1327/8, 1327/9, 1328/1, 1328/2, 1328/3, 1329/1, 1329/2, 133, 1330/2, 1330/3, 1331/10, 1331/11, 1331/12, 1331/5, 1331/6, 1331/7, 1331/8, 1331/9, 1332/1, 1332/3, 1332/4, 1333/5, 1333/6, 1333/7, 1333/8, 1334/3, 1334/4, 1335/3, 1335/4, 1335/5, 1335/6, 1336/1, 1336/2, 1337/3, 1337/4, 1337/5, 1337/6, 1338/7, 1338/8, 1338/9, 1339/1, 1339/2, 1339/3, 1340/1, 1340/2, 1340/3, 1341/2, 1341/4, 1342/2, 1342/3, 1343/2, 1343/3, 1344/3, 1344/4, 1344/5, 1344/6, 1345/1, 1345/10, 1345/11, 1345/12, 1345/13, 1345/14, 1345/3, 1345/6, 1345/7, 1345/9, 1346/1, 1346/2, 1346/3, 1346/5, 1346/6, 1347/1, 1347/2, 1347/3, 1347/4, 1348/1, 1348/10, 1348/2, 1348/5, 1348/6, 1348/9, 1349/1, 1349/3, 1349/5, 1350/3, 1350/4, 1351/2, 1352/1, 1352/2, 1353/3, 1353/4, 1353/5, 1353/6, 1354/1, 1354/2, 1367/1, 1367/4, 1367/5, 1367/6, 1367/7, 1368/1, 1368/2, 1369, cz. 1370, 1371, 1372, 1373, 1376, 1377, 1378, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 211/1, 211/2, 212/1, 212/2, 213, 214, 215/1, 215/2, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 257, 258, 259, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 293, 294, 295, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, cz. 56/1, cz. 56/2, cz. 57, cz. 58, cz. 59, cz. 60, cz. 61, cz. 62, cz. 63, cz. 64, cz. 65, cz. 178, cz. 82, cz. 83
<b>Gmina Goniądz obręb Osowiec</b>	działka nr: cz. 3/2, 131, 132, 133, 134, 135, 161, 163, 10, 11, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 118, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 187, 19, 191, 20, 21, 22, 23, cz. 24, cz. 25, cz. 26, cz. 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 4, 40, cz. 41, 42, cz. 43, 44, cz. 45, 46, 48, 5, 50, 6, 7, 8, cz. 47, cz. 49, cz. 51, cz. 107, cz. 52, cz. 120, cz. 122, cz. 124, cz. 126, cz. 128, cz. 160, 9, cz. 832
<b>Strefa B</b>	
<b>Gmina Goniądz obręb Downary</b>	działka nr: cz. 4/11, cz. 4/12, cz. 4/20, cz. 4/21, cz. 4/24, cz. 4/25, 451, 452, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 544/2, 824
<b>Gmina Goniądz obręb Łazy</b>	działka nr: 1592, 1595, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1226, 1227/1, 1248/143, 1248/144, 1248/145, 1248/146, 1248/147
<b>Gmina Goniądz obręb Olszowa Droga za Twierdzą</b>	działka nr: 1375, 236, 237, 238, 253, 254, 255, 256, 260, 261, 262, 285, 287, 288, 289, 290, 291, 292

Zakazy i ograniczenia w strefie ochronnej wynikają z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 27 października 2010 r. w sprawie pomieszczeń magazynowych i obiektów do przechowywania materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U Nr 222, poz. 1451).

Ustanowienie strefy ochronnej nie wpłynie na prowadzenie statutowej działalności Biebrzańskiego Parku Narodowego, na prowadzenie gospodarki leśnej, rolnej oraz na stan ochrony środowiska.

Ustanowienie strefy ochronnej nie ogranicza możliwości korzystania i nie wprowadza ograniczeń w korzystaniu szlaku żeglugowego rzeki Biebrzy z drogi krajowej nr 65 oraz linii kolejowej Ełk – Białystok i nie będzie kolidowało z ewentualną rozbudową (przebudową) wyżej wymienionych ciągów komunikacyjnych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej.

Granica strefy ochronnej w rejonie terenów kolejowych m. Osowiec graniczy z terenem kolejowym, dla którego aktualnie jest opracowywany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Goniądz występują ponadto następujące tereny zamknięte w postaci terenów kolejowych o łącznej powierzchni ~~41,7439–41,5502~~ ha ustalone *Decyzją Nr 14*

*Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. U. MI 2020 poz. 38 ze zm.) Decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MInR z 2014 r. poz. 25), na działkach tych zlokalizowana jest linia kolejowa nr 38 relacji Białystok - Głomno:*

Lp.	Obręb	Nr działki	Powierzchnia w ha
1.	5 – Downary	1442/2	5,4255
2.	5 – Downary	1442/5	0,3377
	<i>5 – Downary</i>	<i>1358</i>	<i>0,1937</i>
3.	10 - Łazy	1612/1	1,3100
4.	10 - Łazy	1612/2	6,4900
5.	10 - Łazy	1612/3	6,5700
6.	3331 - Osowiec	194	7,5900
7.	5331 - Owieczki	245	0,9532
8.	5438 - Mierkienniki I	1612/1	6,9700
9.	5438 - Mierkienniki I	1612/5	5,9038
<b>Razem</b>			<b>41,7439 41,5502</b>

*Dla terenów położonych w sąsiedztwie linii kolejowych występują ograniczenia dotyczące sytuowania budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywania robót ziemnych wynikających z zapisów ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j.: Dz.U. z 2021 poz. 1984 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (t.j.: Dz. U. 2020 poz. 1247). Jednocześnie obowiązują przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j.: Dz. U. 2023 poz. 682 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j.: Dz. U. 2022 poz. 1225) oraz ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.*

*Strefy ochronne od terenów zamkniętych oraz zasady usytuowania budowli i budynków ustala ustawa o transporcie kolejowym oraz przepisy wykonawcze w sposób następujący:*

*a) art. 53 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. 2016 poz. 1727 z późn. zm.):*

*ust.1 „Usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych, bocznic kolejowych i przejazdów kolejowych może mieć miejsce w odległości niezakłócającej ich eksploatacji, działania urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także niepowodującej zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego”;*

*ust.2, „Budowle i budynki mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m”;*

*b) § 4 ust. 1 i ust. 3 rozporządzenia Ministra infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w*

sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymania zasłon odsnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1227),

- ~~§ 4 ust. 1 "Roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego, z zastrzeżeniem ust. 2",~~
- ~~§ 4 ust. 3 "Wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 do 20 m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządcą infrastruktury".~~

### **1.11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych**

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały omówione w Uwarunkowaniach – pkt. 4.1.5

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 poz. 1478 z 2017 r. poz. 1566, 2180) a szczególnie ustala zakaz wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym :

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych,
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz
- zmiany ukształtowania terenu, roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

Główną przyczyną wezbrań powodziowych na obszarze gminy są opady deszczu. Deszcze nawalne przyczyniają się do powstawania powodzi gwałtownych (błyskawicznych), powodując wysokie straty, a nawet ofiary śmiertelne. Ponadto występują powodzie związane z topnieniem śniegu (roztopowe).

Istotnym czynnikiem wzrostu ryzyka powodziowego na całym obszarze gminy jest postępujące zagospodarowanie terenu, (w tym z intensyfikacją zabudowy), co podnosi poziom wrażliwości obszarów położonych w dolinach rzecznych. Należy także wskazać na niedostateczny poziom nakładów na utrzymanie infrastruktury.

Ponadto znaczne powierzchnie terenów utwardzonych w obszarach zainwestowanych powodują, że zagrożenia zalewaniem lub podtapianiem mogą występować w dolinach rzek i potoków, położonych poniżej tych obszarów.

Zjawisko osuwania się mas ziemnych może wystąpić w miejscie Goniądz, na skarpie nadbiebrzańskiej.

### **1.12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny**

Filary ochronne mogą być tworzone na terenach przeznaczonych pod powierzchnią eksploatację surowców mineralnych o szerokościach ustalonych w oparciu o obowiązujące przepisy szczególne.



### **1.13. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji**

Są to tereny poeksploatacyjne, które nie zostały zrekultywowane. Ponadto w oparciu o ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021, poz. 485 2017 r. poz. 4023) Gmina ma obowiązek wyznaczenia obszarów podlegających rewitalizacji a także sporządzić gminny program rewitalizacji, w którym na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji ustalone zostaną działania przywracające ład przestrzenny i społeczny a także może sporządzić miejscowy plan rewitalizacji w oparciu o art.37f ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (~~Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.~~). Aktualny stan prac nad sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz przedstawia rozdział 4.

## **2. Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego gminy – realizacja celów rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej gminy**

### **2.1. Kierunki i zasady ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego**

Zakłada się zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego gminy – ochronę i wzbogacanie walorów ekologicznych i wartości użytkowych oraz ich racjonalne wykorzystanie w rozwoju gminy przy zapewnieniu sprawnego funkcjonowania całego systemu przyrodniczego w powiązaniu z systemem wojewódzkim i krajowym.

#### **2.1.1. Sieć dolin rzecznych.**

##### **a) Sieć dolin rzecznych tworzą:**

- dolina rzeki Biebrzy – element wieloprzestrzenny systemu przyrodniczego stanowiący ciąg powiązań przyrodniczych o znaczeniu ponadregionalnym i funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, krajobrazowej, naukowo-dydaktycznej, turystyczno-krajoznawczej i rekreacyjnej oraz gospodarczej. Objęta jest najwyższą formą ochrony – Biebrzański Park Narodowy i stanowi wraz z siecią rzeczna położoną w jej obrębie (Elk, Jęgrznia oraz kanały: Woźnawiejski, Rudzki, Łęg i inne) element Krajowego Ekologicznego Systemu obszarów Chronionych (K.E.S.O.CH.).
- doliny rzek wysoczyznowych Boberka, Czarna Struga, Gołda i innych mniejszych cieków wodnych oraz obniżen terenowych to elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego stanowiące ciągi przyrodnicze o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, krajobrazowych i gospodarczych.

##### **b) Podstawowe kierunki zagospodarowania tych obszarów to:**

- zachowanie funkcji i walorów środowiska ekologicznego,
- ochrona przed zainwestowaniem i degradacją w szczególności sanitarną.

##### **c) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie uwzględniania w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania w szczególności:**

- zachowania głównej funkcji Biebrzańskiego Parku Narodowego jaką niewątpliwie jest konserwatorska ochrona szczególnych wartości środowiska przyrodniczego doliny Biebrzy, w tym zwłaszcza jego wartości florystycznych i ornitologicznych, a także decydujących o tych wartościach właściwości bagienno-wodnego środowiska doliny. Tej głównej funkcji powinna być podporządkowana funkcja osadnicza, gospodarcza i turystyczno-wypoczynkowa,
- respektowania i stosowania zasad zagospodarowania doliny Biebrzy ustalonych *obowiązującymi planami zadań ochronnych* rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr

86, poz. 399) oraz ustaleń zawartych w *obowiązującym opracowanym* Planie Ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego –1999r.,

- utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania dolin rzecznych położonych w obrębie terenów wysoczyznowych jako ciągów naturalnej zieleni łąkowo-pastwiskowej z lokalnymi skupiskami wysokiej zieleni łąkowej wraz z dopuszczeniem realizacji w ich obrębie obiektów małej retencji wodnej,
- ustalenia w powyższych dolinach zakazu:
  - wykonywania prac ziemnych naruszających w sposób istotny rzeźbę terenu i układ stosunków wodno-gruntowych,
  - odprowadzania ścieków sanitarnych (nieoczyszczonych i oczyszczonych) w ilości, która nie pozwala na utrzymanie odpowiedniej (planowanej) klasy czystości wód poszczególnych rzek,
  - realizacji obiektów kubaturowych oraz zbiorników i rurociągów do magazynowania i transportu olejów i smarów,
  - zakładania i budowy stacji paliw,
  - lokalizacji wysypisk odpadów stałych i płynnych.

d) Postępująca zabudowa obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, mająca wpływ na wzrost wrażliwości tych obszarów powoduje iż:

- zakazuje się lokalizacji i realizacji wszelkiej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, w granicach zasięgu fali powodziowej rzeki Biebrzy.- obowiązują przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 poz. 1478 z 2017 r. poz. 1566, 2180),
- istnieje potrzeba zwiększenia wykorzystania urządzeń melioracji do ochrony przeciwpowodziowej, w tym w szczególności poprzez przebudowę na systemy wielokierunkowe dla zwiększenia retencji zlewni.

### 2.1.2. Lasy

- a) Kompleksy leśne (lasy) występujące na obszarze całej gminy – drobnoprzestrzenne elementy systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, naukowo-badawczych (w obrębie Parku), gospodarczych, krajobrazowych i rekreacyjnych głównie położonych w pobliżu (sąsiedztwie) rzeki Biebrzy. Lasy te w powiązaniu z ciągami ekologicznymi dolin rzecznych zachowują układ ciągłości przestrzennej systemu przyrodniczego. Są potencjalnym obszarem rozwoju związanego z w/w funkcjami i lokalnymi potrzebami.
- b) Podstawowe kierunki zagospodarowania obszarów leśnych to:
  - ochrona walorów przyrodniczych i użytkowych,
  - utrzymanie trwałości i ciągłości przestrzennej funkcjonowania w ramach systemu ekologicznego gminy i województwa oraz racjonalne wykorzystanie dla potrzeb gospodarczych i rekreacyjno-wypoczynkowych.
- c) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
  - zachowania lasów jako elementów krajobrazu naturalnego,
  - prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującymi zasadami dla BPN i jego planu ochrony oraz z ustaleniami planów urządzania lasów, uwzględniających zasadę powszechnej ochrony, trwałości utrzymania ciągłości użytkowania oraz dostosowania do ustalonych w planie funkcji i form użytkowania niezależnie od struktury własnościowej lasów (państwowe, prywatne),

- udostępniania i częściowego przystosowywania kompleksów leśnych (głównie w rejonie tzw. „Carskiej Drogi”) do potrzeb rekreacyjno-wypoczynkowych,
- wykonania sukcesywnej rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych o kierunku leśnym,
- powiększania powierzchni i zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów marginalnych co wymaga opracowania granic polno-leśnych i ich wprowadzenia dla planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zakazów i ograniczeń dotyczących głównie:
  - zmniejszenia powierzchni leśnej na cele nieleśne,
  - zabudowy z wyjątkiem urządzeń integralnie związanych z ich funkcją,
  - realizacji przebiegu urządzeń liniowych (linii elektroenergetycznych, gazociągów, ropociągów, kolektorów sanitarnych, linii telekomunikacyjnych, dróg itp.) wymagającej znacznej wycinki drzew,
  - wykonywania melioracji trwale naruszających układ stosunków wodnych w dolinach rzecznych na obszarach leśnych i prac ziemnych naruszających w istotny sposób rzeźbę terenu,
  - lokalizacji składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych.

### 2.1.3. Zieleń urządzona

- a) Parki, skwery, zieleń uliczna (drogowa), ogrodów przydomowych, przykościelna, cmentarna, parki dworskie itp. – elementy uzupełniające system przyrodniczy gminy o znaczeniu lokalnym funkcjonujące głównie w Goniądzu i innych większych jednostkach osadniczych gminy.
- b) Podstawowy kierunek zagospodarowania zieleni urządzonej to ochrona jeje powierzchni i form zagospodarowania przed likwidacją z wyjątkiem szczególnych przypadków realizacji bardzo ważnych elementów komunikacyjnych lub infrastrukturalnych.
- c) Realizacja ochrony zieleni urządzonej wymagać będzie w szczególności:
  - zakazu przeznaczania tych terenów na inne cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów,
  - dobru odpowiednich do warunków siedliskowych i układów przestrzennych gatunków zieleni,
  - zachowania funkcji zieleni cmentarnej łącznie z układem przestrzennym, fizjograficznym i przyrodniczym,
  - przestrzegania wymogów konserwatorskich w użytkowaniu i zagospodarowaniu obiektów stanowiących przedmiot ochrony konserwatorskiej.

### 2.1.4. Obiekty i obszary prawnie chronione – szczególne formy ochrony przyrody.

1. Na terenie gminy Goniądz obiektami i obszarami prawnie chronionymi są:
  - Biebrzański Park Narodowy,
  - Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”,
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006),
  - *Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” (PLH 200008) projektowany* ~~Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Dolina Biebrzy” (PLH 200008);~~

**Wykaz działek ewidencyjnych, na których wyznaczono działania ochronne w projekcie Planu Zadań Ochronnych Obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 na terenie gminy Goniądz (dokumentacja z dn. 29.01.2016 r.)**

Obręb ewidencyjny: DOWNARY

7, 8, 9, 10, 12, 16, 18, 20, 21, 22, 30, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 172, 187, 188, 189, 219, 220, 222, 237, 338, 339, 340, 341, 345, 347, 348, 407, 408, 410, 437, 438, 445, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 613, 614, 615, 616, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 658, 659, 660, 696, 712, 820, 821, 822, 824, 1305, 1308, 1309, 1310, 1312, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1366, 1367, 1368, 1369, 1443, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 100/3, 100/4, 1304/1, 1307/2, 1371/10, 1371/7, 1442/2, 1444/1, 1444/2, 1444/3, 19/1, 190/2, 190/3, 190/7, 190/8, 191/1, 192/1, 193/1, 193/2, 194/1, 194/2, 194/5, 194/7, 194/8, 194/9, 195/3, 195/4, 196/12, 196/13, 197/4, 198/4, 199/3, 200/3, 200/4, 201/1, 202/1, 203/2, 203/3, 204/1, 204/3, 205/2, 205/3, 206/4, 206/5, 206/7, 207/2, 207/3, 208/4, 209/3, 209/4, 210/2, 210/5, 211/2, 211/3, 212/1, 213/5, 218/1, 234/1, 236/1, 236/2, 238/1, 26/1, 342/1, 342/2, 343/2, 343/4, 343/5, 344/1, 344/2, 346/1, 346/2, 349/1, 349/2, 350/1, 350/2, 4/10, 4/12, 4/13, 4/14, 4/15, 4/16, 4/19, 4/20, 4/21, 4/22, 4/23, 4/24, 4/25, 4/8, 4/9, 490/2, 541/2, 542/2, 543/2, 544/2, 545/2, 546/2, 547/2, 548/2, 566/1, 566/2, 566/3, 567/2, 657/2

Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. GONIĄDZ LAS

2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914,

915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 199/1, 199/2, 235/1, 235/2, 235/2, 362/1, 362/2, 362/3, 672/1, 672/2, 782/1, 782/2, 782/3, 9/1, 9/2, 9/3, 993/1, 993/2

Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. KROPIEWNICA

117, 118, 119, 157, 158, 164, 185, 187, 120/1, 120/2, 121/1, 122/2, 122/3, 123/1, 123/2, 124/1, 124/2, 125/1, 125/2, 126/1, 126/2, 126/3, 126/4, 126/5, 126/6, 127/1, 127/2, 128/1, 128/2, 128/3, 128/4, 129/1, 129/2, 129/3, 129/4, 130/1, 130/2, 130/3, 130/4, 131/1, 131/2, 132/3, 132/4, 132/5, 132/6, 132/7, 132/8, 133/1, 133/2, 133/3, 133/4, 134/1, 134/2, 135/1, 135/2, 135/3, 135/4, 136/3, 136/4, 136/5, 136/6, 137/1, 137/2, 137/3, 137/4, 137/5, 138/1, 138/2, 138/3, 138/4, 139/2, 139/4, 139/5, 139/6, 139/7, 139/8, 140/1, 140/2, 141/1, 141/2, 142/1, 142/2, 143/10, 143/11, 143/12, 143/5, 143/6, 143/7, 143/8, 143/9, 144/1, 144/2, 144/3, 144/4, 144/5, 144/6, 145/1, 145/2, 145/3, 145/4, 145/5, 145/6, 145/7, 146/1, 146/2, 146/3, 147/1, 147/2, 148/1, 148/2, 149/1, 149/2, 150/1, 150/2, 151/1, 151/2, 151/3, 151/4, 151/5, 151/6, 152/1, 152/2, 153/1, 153/2, 153/3, 153/4, 154/1, 154/2, 154/3, 154/4, 155/1, 155/2, 156/1, 156/2, 159/1, 159/2, 160/1, 160/2, 161/1, 161/2, 161/3, 161/4, 162/1, 162/2, 162/3, 162/4, 162/5, 163/1, 163/2, 165/1, 165/3, 165/4, 165/5, 165/6, 165/7, 166/2, 166/3, 166/4, 167/1, 167/2, 168/1, 168/2, 169/1, 169/2, 169/3, 169/4, 170/1, 170/2, 171/1, 171/2, 172/1, 172/2, 172/3, 172/4, 173/1, 173/2, 173/3, 173/4, 174/1, 174/10, 174/2, 174/3, 174/4, 174/5, 174/6, 174/7, 174/8, 174/9, 176/1, 176/2, 176/3, 176/4, 176/5, 176/6, 176/7, 177/1, 177/2, 177/3, 177/4, 178/1, 178/2, 178/3, 178/4, 179/1, 179/2, 179/3, 179/4, 180/1, 180/2, 181/1, 181/2, 182/1, 182/2, 182/3, 182/4, 183/1, 183/2, 183/3, 183/4, 183/5, 183/6, 183/7, 183/8, 184/1, 184/2

Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DROGA

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 564, 565, 566, 567, 568, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845,

846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1034, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1043, 1045, 1046, 1047, 1048, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1207, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1218, 1219, 1220, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1245, 1246, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1268, 1000/2, 1002/1, 1002/2, 1035/1, 1000/1, 1000/2, 1001/1, 1001/2, 1002/1, 1002/2, 1032/1, 1032/2, 1033/1, 1033/2, 1035/1, 1035/2, 1049/1, 1049/2, 1098/1, 1098/2, 1175/1, 1175/2, 1176/1, 1176/2, 1205/1, 1205/2, 1205/3, 1205/4, 1206/1, 1206/2, 1208/1, 1208/2, 1216/1, 1216/2, 1217/1, 1217/2, 1221/1, 1221/2, 1222/1, 1222/2, 1234/1, 1234/2, 1235/1, 1235/2, 1244/1, 1244/2, 1244/3, 1247/1, 1247/2, 1247/3, 1267/1, 1267/2, 264/1, 264/2, 346/1, 346/2, 379/1, 379/2, 387/1, 387/2, 563/1, 563/2, 569/1, 569/2, 618/1, 618/2, 679/1, 679/2, 712/1, 713/1, 714/1, 715/1, 790/1, 791/1, 792/1, 793/1, 794/1, 794/1, 795/1, 796/1, 797/1, 983/1, 983/2, 992/1, 992/2

Obręb ewidencyjny: OSOWIEC

5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 194, 832, 3/2, 357, 362, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 202, 203, 204, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 243, 244, 245, 246, 247, 253, 254, 255, 256, 257, 259, 260, 261, 264, 265, 266, 267, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 337, 338, 339, 340, 341, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 356, 359, 378, 379, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 441, 442, 443, 444, 445, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 600, 601, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 770, 771, 772, 773, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 258/1, 258/2, 272/1, 774/1, 774/10, 774/2, 774/3, 774/4, 774/5, 774/6, 774/7, 774/8, 774/9, 831/3, 358, 360, 361, 363, 272/3

Obręb ewidencyjny: SZAFRANKI

1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 269, 270, 272, 273, 312, 313, 314, 315, 316,

317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 357, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 415, , 169/1, 201/1, 201/10, 201/11, 201/15, 201/16, 201/17, 201/18, 201/2, 201/3, 201/8, 201/9, 217/1, 217/2, 217/3, 261/1, 261/2, 340/1, 340/2, 356/2, 359/3

**Obręb ewidencyjny: WROCEN**

55, 56, 57, 61, 63, 64, 65, 66, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 81, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 101, 106, 115, 121, 122, 123, 125, 126, 149, 150, 190, 191, 195, 197, 204, 215, 217, 247, 249, 250, 251, 252, 255, 257, 271, 273, 276, 278, 284, 285, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 310, , 14/4, 16/4, 27/3, 4/16, 4/18, 44/4, 44/6, 45/2, 46/2, 47/2, 50/1, 51/2, 52/1, 69/1, 69/2, 76/1, 76/2, 77/1, 80/3, 82/1, 83/2, 96/1, 96/2, 97/1, 97/3, 97/4, 98/4, 98/5, 98/6, 1/1, 100/7, 100/8, 100/9, 102/1, 102/2, 102/3, 103/10, 103/11, 103/12, 103/13, 103/3, 103/6, 103/7, 104/3, 104/5, 104/6, 104/7, 105/4, 105/5, 105/6, 107/1, 107/2, 108/5, 108/6, 109/1, 109/2, 11/5, 110/5, 110/6, 111/11, 111/12, 112/1, 112/2, 112/3, 113/1, 113/2, 113/3, 113/4, 113/5, 113/6, 114/1, 114/5, 116/2, 116/3, 117/1, 117/3, 118/4, 118/5, 12/10, 12/12, 12/9, 120/1, 124/1, 124/2, 127/1, 127/2, 128/1, 128/2, 129/1, 129/2, 129/3, 129/4, 13/1, 13/6, 130/1, 130/2, 136/1, 136/2, 137/3, 138/1, 138/2, 138/5, 139/1, 139/2, 146/11, 146/15, 147/1, 147/17, 147/2, 147/20, 147/22, 147/3, 148/1, 148/2, 148/3, 17/5, 17/7, 18/7, 18/9, 188/1, 188/2, 188/3, 189/1, 189/4, 189/5, 19/13, 19/17, 19/19, 192/3, 193/6, 193/7, 194/10, 194/9, 196/10, 196/5, 196/6, 196/9, 198/1, 198/2, 199/1, 199/2, 199/3, 20/4, 200/1, 200/3, 200/4, 201/1, 201/2, 202/1, 203/1, 203/2, 203/4, 203/5, 21/4, 213/3, 216/10, 216/11, 216/12, 216/9, 219/14, 22/6, 23/3, 24/5, 25/4, 26/1, 27/1, 270/2, 28/1, 28/2, 29/6, 298/2, 30/4, 31/10, 31/12, 31/8, 32/6, 33/1, 33/5, 34/1, 34/7, 35/6, 36/6, 41/3, 48/4, 49/2, 53/2, 59/1, 59/3, 60/1, 60/2, 62/1, 62/2, 67/1, 67/2, 77/2, 8/1, 8/6, 80/1, 80/2, 85/1, 9/5, 9/7, 92/1, 92/2, 92/3, 93/1, 93/2, 94/1, 94/2, 95/3, 98/1, 98/2, 98/3, 99/1, 99/2

**Obręb ewidencyjny: DOWNARY**

1442/2, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 172, 173, 174, 180, 181, 186, 187, 188, 189, 219, 220, 221, 225, 226, 233, 237, 407, 409, 410, 434, 435, 436, 437, 445, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 681, 682, 683, 684, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 703, 704, 705,, 708, 709, 710, 711, 712, 730, 731, 732, 821, 822, 823, 1305, 1306, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1366, 1445, 1450, 1453, 1457, 1458, 4/23, 100/3, 100/4, 1304/1, 1304/2, 1307/1, 1307/2, 175/4, 175/5, 178/1, 182/1, 182/2, 182/3, 183/1, 185/1, 185/2, 190/7, 191/1, 192/1, 193/1, 193/2, 194/1, 194/2, 194/5, 194/7, 194/8, 194/9, 195/3, 195/4, 196/12, 196/13, 197/4, 198/4, 199/3, 200/3, 200/4, 201/1, 202/1, 203/2, 203/3, 204/1, 204/3, 205/2, 205/3, 206/4, 206/5, 206/7, 207/2, 207/3, 208/4, 208/5, 208/6, 208/7, 209/3, 209/4, 210/2, 210/5, 210/6, 210/7, 211/2, 211/3, 212/1, 213/3, 213/5, 213/6, 213/8, 213/9, 214/3, 214/4, 215/1, 216/2, 216/3, 217/1, 218/1, 227/1, 228/3, 228/4, 229/1, 230/2, 230/3, 230/4, 231/2, 231/3, 232/2, 232/3, 234/1, 236/1, 236/2, 238/1, 238/2, 238/3, 400/1, 657/1, 657/2, 706/1, 706/2, 1367, 1445, 1371/10

**Obręb ewidencyjny: KLEWIANKA**

393, 394, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 423, 424, 426, 428, 431, 479, 481, 482, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 631, 632, 633, 634, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 737, 738, 739, 740, 741, 746, 747, 750, 751, 752, 753, 757, 758, 759, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 798, 799, 800, 801, 802, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 383/1, 395/1, 407/1, 407/2, 414/1, 414/2, 415/1, 415/2, 422/1, 422/2, 425/1, 425/2, 427/1, 427/2, 430/1, 736/1, 736/2, 749/1, 755/1, 761/1, 777/1, 779/1, 788/1, 788/2, 797/1, 804/1

**Obręb ewidencyjny: KRAMKÓWKA DUŻA**

7, 8, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 22, 27, 31, 35, 41, 44, 45, 46, 49, 58, 59, 67, 70, 72, 74, 95, 100, 103, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 119, 122, 123, 124, 125, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 370, 372, 373, 374, 376, 384, 385, 386, 387, 390, 394, 397, 398, 399, 406, 407, 408, 409, 411, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 425, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 450, 451, 475, 476, 32/1, 32/3, 32/4, 33/1, 33/2, 34/1, 34/2, 36/3, 37/3, 37/4, 38/2, 38/3, 38/5, 39/1, 39/2, 40/3, 40/4, 42/1, 42/4, 43/1, 43/3, 43/4, 47/1, 47/2, 48/1, 48/2, 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 50/1, 50/2, 50/3, 50/4, 51/1, 51/2, 52/1, 52/2, 53/1, 53/2, 54/1, 54/2, 55/5, 55/6, 56/1, 56/2, 56/3, 56/4, 57/5, 57/7, 57/8, 57/9, 57/10, 57/11, 57/12, 60/1, 60/2, 62/1, 63/3, 64/4, 64/5, 64/6, 64/7, 65/6, 65/7, 66/1, 66/2, 68/1, 68/2, 69/1, 69/2, 69/3, 69/4, 71/1, 71/2, 73/1, 73/2, 75/1, 75/2, 76/1, 76/2, 77/1, 77/2, 77/3, 78/1, 79/4, 79/5, 80/1, 80/2, 81/1, 81/2, 81/3, 94/1, 94/4, 96/1, 96/2, 97/1, 97/3, 97/6, 1/3, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 13/1, 19/1, 25/1, 26/1, 29/1, 30/1, 2/5, 13/2, 26/2, 29/2, 13/3, 20/3, 23/3, 28/3, 23/4, 30/4, 5/1, 5/2, 5/3, 5/4, 5/5, 5/6, 30/5, 30/6, 30/7, 9/1, 9/2, 10/3, 21/11, 21/12, 101/1, 101/2,

102/1, 102/2, 102/3, 102/4, 104/1, 104/2, 104/3, 104/4, 104/5, 104/6, 105/1, 105/2, 105/3, 110/1, 110/2, 110/3, 116/3, 116/4, 116/5, 117/3, 118/3, 120/1, 120/2, 120/3, 121/1, 121/2, 126/3, 127/6, 129/1, 129/2, 130/3, 131/1, 131/2, 132/3, 139/1, 139/2, 140/1, 141/1, 141/2, 141/3, 141/5, 141/6, 142/1, 142/2, 143/3, 144/1, 144/2, 145/3, 155/13, 168/1, 21/13, 21/14, 21/15, 21/16, 21/17
Obręb ewidencyjny: KRZECZE
1, 2, 8, 152, 153, 154, 185, 37/1, 3/1, 4/2, 5/1, 6/3, 7/2, 9/3, 9/4, 10/1, 10/2, 10/5
Obręb ewidencyjny: ŁAZY
30, 31, 32, 519, 520, 521, 522, 525, 527, 529, 558, 559, 561, 562, 563, 566, 569, 573, 1519, 1522, 1537, 1592, 1593, 1593, 1594, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 33/1, 33/2, 2/2, 1248/1, 1248/10, 1248/100, 1248/101, 1248/102, 1248/103, 1248/104, 1248/105, 1248/106, 1248/107, 1248/108, 1248/109, 1248/11, 1248/110, 1248/111, 1248/112, 1248/113, 1248/114, 1248/115, 1248/116, 1248/117, 1248/118, 1248/12, 1248/120, 1248/121, 1248/122, 1248/126, 1248/129, 1248/13, 1248/130, 1248/131, 1248/132, 1248/133, 1248/134, 1248/135, 1248/136, 1248/137, 1248/138, 1248/139, 1248/14, 1248/140, 1248/141, 1248/148, 1248/15, 1248/158, 1248/159, 1248/16, 1248/160, 1248/17, 1248/18, 1248/19, 1248/2, 1248/20, 1248/21, 1248/22, 1248/23, 1248/24, 1248/25, 1248/26, 1248/27, 1248/28, 1248/29, 1248/3, 1248/30, 1248/31, 1248/32, 1248/33, 1248/34, 1248/35, 1248/36, 1248/37, 1248/38, 1248/39, 1248/4, 1248/41, 1248/42, 1248/43, 1248/44, 1248/45, 1248/46, 1248/47, 1248/5, 1248/50, 1248/51, 1248/52, 1248/53, 1248/54, 1248/55, 1248/56, 1248/57, 1248/58, 1248/59, 1248/6, 1248/60, 1248/61, 1248/62, 1248/63, 1248/64, 1248/65, 1248/66, 1248/67, 1248/68, 1248/69, 1248/7, 1248/70, 1248/71, 1248/72, 1248/73, 1248/74, 1248/75, 1248/76, 1248/77, 1248/78, 1248/79, 1248/8, 1248/80, 1248/81, 1248/82, 1248/83, 1248/84, 1248/85, 1248/86, 1248/87, 1248/88, 1248/89, 1248/9, 1248/90, 1248/91, 1248/92, 1248/93, 1248/94, 1248/95, 1248/96, 1248/97, 1248/98, 1248/99, 1310/2, 1521/1, 1524/1, 1526/1, 1528/1, 1531/1, 1612/2, 518/2, 523/1, 523/2, 523/3, 524/1, 524/2, 526/1, 526/2, 528/10, 528/8, 528/9, 530/1, 530/2, 531/4, 538/1, 538/2, 538/3, 539/7, 539/8, 540/1, 541/1, 541/5, 541/6, 542/11, 542/12, 542/13, 542/9, 543/25, 543/27, 544/7, 544/8, 544/9, 545/7, 545/8, 545/9, 546/1, 546/2, 546/4, 546/5, 546/6, 547/12, 547/13, 547/15, 547/16, 547/4, 548/1, 548/2, 548/3, 548/4, 550/3, 550/4, 551/1, 551/2, 552/1, 552/2, 555/1, 556/2, 556/7, 557/6, 557/7, 560/2, 560/3, 560/4, 564/1, 564/2, 564/3, 565/1, 565/2, 567/1, 567/2, 567/3, 568/5, 568/6, 570/1, 570/10, 570/11, 570/12, 570/13, 570/14, 570/15, 570/16, 570/17, 570/18, 570/19, 570/2, 570/20, 570/21, 570/22, 570/23, 570/24, 570/25, 570/26, 570/27, 570/28, 570/29, 570/3, 570/30, 570/31, 570/32, 570/33, 570/35, 570/36, 570/37, 570/38, 570/39, 570/4, 570/40, 570/41, 570/42, 570/43, 570/44, 570/45, 570/46, 570/47, 570/48, 570/49, 570/5, 570/51, 570/6, 570/7, 570/8, 570/9, 571/2, 571/3, 571/4, 572/1, 572/2, 577/24, 577/25, 577/26, 577/28, 577/34, 578/7, 579/134, 579/136, 580/10, 580/11
Obręb ewidencyjny: PŁOCHOWO
2, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 44, 47, 48, 49, 50, 52, 56, 57, 60, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 70, 71, 73, 74, 79, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 98, 105, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 153, 154, 158, 159, 161, 165, 166, 171, 174, 175, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 34/1, 34/2, 37/1, 37/2, 41/1, 41/2, 41/3, 41/4, 41/5, 41/6, 41/7, 41/8, 41/9, 41/10, 43/1, 43/2, 45/1, 51/1, 51/2, 54/2, 54/3, 58/1, 58/2, 58/3, 58/4, 58/5, 59/2, 59/3, 59/4, 59/5, 59/6, 61/1, 61/2, 65/1, 65/2, 69/1, 69/2, 94/1, 94/2, 95/1, 96/1, 97/1, 97/2, 13/1, 15/1, 20/1, 27/1, 28/1, 13/2, 15/2, 20/2, 28/2, 3/1, 3/2, 25/3, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 9/1, 9/3, 9/4, 106/1, 107/2, 107/3, 109/10, 109/11, 109/13, 109/7, 109/8, 109/9, 148/2, 152/1, 155/1, 162/1, 170/1, 170/2, 172/1, 172/2, 172/3, 173/1, 173/2, 177/1
Obręb ewidencyjny: WOLKA PIASECZNA-Ł/K WÓLKI PIASECZNEJ
5
Obręb ewidencyjny: UŚCIANEK
26, 27, 33, 34, 40, 41, 42, 39/2, 71/2, 24/1, 20/3, 20/4
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. ZA TWIERDZĄ
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 141, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 167, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 237, 238, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 1312, 1313, 1314, 1315, 1364, 1365, 1366, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374,



1375, 1376, 1377, 1378, 1316/1, 1316/2, 1316/3, 1317/1, 1317/2, 1317/3, 1317/4, 1318/1, 1318/2, 1319/2, 1319/3, 1320/11, 1320/12, 1320/13, 1320/14, 1320/15, 1320/3, 1320/4, 1320/7, 1320/8, 1321/10, 1321/11, 1321/4, 1321/7, 1322/2, 1322/3, 1322/4, 1323/1, 1323/3, 1323/4, 1323/5, 1323/6, 1324/2, 1324/3, 1325/1, 1325/2, 1325/3, 1325/4, 1326/2, 1326/3, 1327/1, 1327/4, 1327/5, 1327/6, 1327/7, 1327/8, 1327/9, 1328/1, 1328/2, 1328/3, 1329/1, 1329/2, 1330/2, 1330/3, 1331/10, 1331/11, 1331/12, 1331/13, 1331/5, 1331/6, 1331/7, 1331/8, 1331/9, 1332/1, 1332/3, 1332/4, 1333/5, 1333/6, 1333/7, 1333/8, 1334/3, 1334/4, 1335/3, 1335/4, 1335/5, 1335/6, 1336/1, 1336/2, 1337/3, 1337/4, 1337/5, 1337/6, 1338/7, 1338/8, 1338/9, 1339/1, 1339/2, 1339/3, 1340/1, 1340/2, 1340/3, 1341/2, 1341/4, 1342/2, 1342/3, 1343/2, 1343/3, 1344/3, 1344/4, 1344/5, 1344/6, 1345/1, 1345/10, 1345/11, 1345/12, 1345/13, 1345/14, 1345/3, 1345/4, 1345/6, 1345/7, 1345/9, 1346/1, 1346/2, 1346/3, 1346/5, 1346/6, 1347/1, 1347/2, 1347/3, 1347/4, 1348/1, 1348/10, 1348/2, 1348/5, 1348/6, 1348/9, 1349/1, 1349/3, 1349/5, 1350/3, 1350/4, 1351/2, 1352/1, 1352/2, 1353/3, 1353/4, 1353/5, 1353/6, 1354/1, 1354/2, 1367/1, 1367/4, 1367/5, 1367/6, 1367/7, 1368/1, 1368/2, 166/1, 166/2, 168/1, 168/2, 168/3, 211/1, 211/2, 212/1, 212/2, 215/1, 215/2, 56/1, 56/2, 66/1, 66/2, 77/1, 77/2

**Wykaz działek ewidencyjnych, na których wyznaczono działania ochronne obligatoryjne w projektowanym Planie Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska na terenie gminy Goniądz**

Obręb ewidencyjny: BUDNE ŻARNOWO

23, 25, 29, 86, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 103, 118, 119, 121, 122, 133, 134, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 219, 230, 235, 236, 237, 241, 242, 243, 244, 245, 252, 253, 254, 261, 263, 265, 266, 268, 269, 271, 285, 288, 30/2, 31/2, 33/1, 33/2, 33/3, 33/4, 33/5, 33/6, 33/7, 33/8, 33/9, 33/10, 33/11, 33/12, 34/1, 34/2, 34/3, 34/4, 35/1, 35/2, 36/1, 36/2, 36/3, 38/1, 38/2, 40/1, 67/2, 82/9, 83/1, 83/2, 83/3, 83/4, 84/1, 84/2, 85/1, 85/2, 92/1, 92/2, 96/1, 97/1, 97/2, 97/3, 97/4, 97/5, 97/6, 97/7, 97/8, 97/9, 97/10, 97/11, 97/12, 98/3, 98/4, 99/1, 99/2, 99/3, 99/4, 99/5, 22/1, 24/1, 26/1, 27/1, 28/1, 30/1, 2/1, 2/2, 15/2, 22/2, 24/2, 26/2, 27/2, 28/2, 3/3, 15/3, 18/3, 22/3, 24/3, 28/3, 30/3, 4/2, 4/3, 4/4, 30/4, 30/5, 30/6, 8/5, 8/6, 8/7, 8/8, 8/10, 8/11, 8/12, 9/4, 9/5, 9/6, 9/7, 9/8, 9/9, 9/10, 9/11, 100/1, 100/2, 100/3, 100/4, 100/5, 101/1, 101/10, 101/11, 101/12, 101/2, 101/3, 101/4, 101/5, 101/6, 101/7, 101/8, 101/9, 102/1, 102/2, 102/3, 102/4, 102/5, 102/6, 104/1, 104/2, 105/1, 105/2, 106/10, 106/3, 106/4, 106/5, 106/6, 106/7, 106/8, 106/9, 107/1, 107/2, 108/3, 108/4, 108/5, 108/6, 108/7, 108/8, 109/10, 109/11, 109/12, 109/13, 109/14, 109/2, 109/5, 109/7, 109/8, 109/9, 110/1, 110/2, 111/1, 111/2, 112/1, 112/2, 113/1, 113/2, 114/1, 114/2, 114/3, 115/1, 115/2, 116/10, 116/11, 116/6, 116/7, 116/8, 116/9, 117/1, 120/1, 120/2, 120/3, 128/10, 128/4, 128/5, 128/6, 128/7, 128/8, 128/9, 129/1, 129/2, 130/4, 130/5, 130/6, 130/7, 131/2, 132/2, 143/1, 143/2, 143/3, 152/24, 152/25, 152/29, 152/30, 152/31, 152/32, 152/33, 152/34, 152/35, 152/36, 152/37, 152/38, 153/2, 153/7, 156/1, 156/2, 156/3, 181/1, 181/5, 181/7, 181/8, 182/1, 183/1, 183/2, 183/3, 183/4, 184/1, 184/2, 185/1, 185/2, 186/1, 186/2, 187/1, 187/2, 188/1, 188/2, 189/3, 189/4, 189/5, 189/6, 190/3, 191/1, 191/2, 193/1, 193/2, 194/1, 194/2, 196/10, 196/6, 196/7, 196/8, 196/9, 197/1, 198/1, 206/1, 207/1, 208/1, 215/1, 215/2, 215/3, 216/1, 216/2, 216/3, 217/10, 217/11, 217/12, 217/13, 217/14, 217/15, 217/4, 217/5, 217/6, 217/7, 217/8, 217/9, 218/4, 218/5, 218/6, 218/7, 218/8, 218/9, 220/1, 220/2, 220/3, 221/1, 221/2, 221/3, 222/4, 222/5, 222/6, 222/7, 222/8, 222/9, 223/1, 223/2, 226/1, 248/2, 280/1, 33/13, 33/14, 33/15, 33/16, 33/17, 33/18, 33/19, 33/20

Obręb ewidencyjny: DAWIDOWIZNA

321, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 336, 337, 340, 341, 342, 343, 344, 347, 348, 349, 350, 356, 357, 359, 360, 364, 365, 366, 367, 368, 1367, 1368, 1382, 1383, 1384, 1388, 1621, 1423/2, 319/1, 319/2, 320/1, 320/2, 322/1, 322/2, 330/1, 330/2, 334/1, 335/1, 345/1, 355/2, 355/4, 355/6, 358/1, 358/3, 361/1, 361/2, 361/3, 362/1, 362/2, 363/1, 363/2, 369/1, 369/2, 369/3

Obręb ewidencyjny: DOWNARY

88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 172, 173, 174, 180, 181, 186, 187, 188, 189, 219, 220, 221, 225, 226, 233, 237, 407, 409, 410, 434, 435, 436, 437, 445, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 681, 682, 683, 684, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 703, 704, 705, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 730, 731, 732, 821, 822, 823, 1305, 1306, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1366, 1367, 1445, 1450, 1453, 1457, 1458, 4/23, 100/3, 100/4, 1304/1, 1304/2, 1307/1, 1307/2, 1371/10, 1442/2, 175/4, 175/5, 178/1, 182/1, 182/2, 182/3, 183/1, 185/1, 185/2, 190/7, 191/1, 192/1, 193/1, 193/2, 194/1, 194/2, 194/5, 194/7, 194/8, 194/9, 195/3, 195/4, 196/12, 196/13, 197/4, 198/4, 199/3, 200/3, 200/4, 201/1, 202/1, 203/2, 203/3, 204/1, 204/3, 205/2, 205/3, 206/4, 206/5, 206/7, 207/2, 207/3, 208/4, 208/5, 208/6, 208/7, 209/3, 209/4, 210/2, 210/5, 210/6, 210/7, 211/2, 211/3, 212/1, 213/3, 213/5, 213/6, 213/8, 213/9, 214/3, 214/4, 215/1, 216/2, 216/3, 217/1, 218/1, 227/1, 228/3, 228/4, 229/1, 230/2, 230/3, 230/4, 231/2, 231/3, 232/2, 232/3, 234/1, 236/1, 236/2, 238/1, 238/2, 238/3, 400/1, 657/1, 657/2, 706/1, 706/2

Obręb ewidencyjny: KLEWIANKA

393, 394, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 423, 424, 426, 428, 431, 479, 481, 482, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577,

578, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 737, 738, 739, 740, 741, 746, 747, 750, 751, 752, 753, 757, 758, 759, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 798, 799, 800, 801, 802, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 383/1, 395/1, 407/1, 407/2, 414/1, 414/2, 415/1, 415/2, 422/1, 422/2, 425/1, 425/2, 427/1, 427/2, 430/1, 736/1, 736/2, 749/1, 755/1, 761/1, 777/1, 779/1, 788/1, 788/2, 797/1, 804/1

Obręb ewidencyjny: KRAMKÓWKA DUŻA

7, 8, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 22, 27, 31, 35, 41, 44, 45, 46, 49, 58, 59, 67, 70, 72, 74, 95, 100, 103, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 119, 122, 123, 124, 125, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 370, 372, 373, 374, 376, 384, 385, 386, 387, 390, 394, 397, 398, 399, 406, 407, 408, 409, 411, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 425, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 450, 451, 475, 476, 32/1, 32/3, 32/4, 33/1, 33/2, 34/1, 34/2, 36/3, 37/3, 37/4, 38/2, 38/3, 38/5, 39/1, 39/2, 40/3, 40/4, 42/1, 42/4, 43/1, 43/3, 43/4, 47/1, 47/2, 48/1, 48/2, 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 50/1, 50/2, 50/3, 50/4, 51/1, 51/2, 52/1, 52/2, 53/1, 53/2, 54/1, 54/2, 55/5, 55/6, 56/1, 56/2, 56/3, 56/4, 57/5, 57/7, 57/8, 57/9, 57/10, 57/11, 57/12, 60/1, 60/2, 62/1, 63/3, 64/4, 64/5, 64/6, 64/7, 65/6, 65/7, 66/1, 66/2, 68/1, 68/2, 69/1, 69/2, 69/3, 69/4, 71/1, 71/2, 73/1, 73/2, 75/1, 75/2, 76/1, 76/2, 77/1, 77/2, 77/3, 78/1, 79/4, 79/5, 80/1, 80/2, 81/1, 81/2, 81/3, 94/1, 94/4, 96/1, 96/2, 97/1, 97/3, 97/6, 1/3, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 13/1, 19/1, 25/1, 26/1, 29/1, 30/1, 2/5, 13/2, 26/2, 29/2, 13/3, 20/3, 23/3, 28/3, 23/4, 30/4, 5/1, 5/2, 5/3, 5/4, 5/5, 5/6, 30/5, 30/6, 30/7, 9/1, 9/2, 10/3, 21/11, 21/12, 101/1, 101/2, 102/1, 102/2, 102/3, 102/4, 104/1, 104/2, 104/3, 104/4, 104/5, 104/6, 105/1, 105/2, 105/3, 110/1, 110/2, 110/3, 116/3, 116/4, 116/5, 117/3, 118/3, 120/1, 120/2, 120/3, 121/1, 121/2, 126/3, 127/6, 129/1, 129/2, 130/3, 131/1, 131/2, 132/3, 139/1, 139/2, 140/1, 141/1, 141/2, 141/3, 141/5, 141/6, 142/1, 142/2, 143/3, 144/1, 144/2, 145/3, 155/13, 168/1, 21/13, 21/14, 21/15, 21/16, 21/17

Obręb ewidencyjny: KRZECZE

1, 2, 8, 152, 153, 154, 185, 37/1, 3/1, 4/2, 5/1, 6/3, 7/2, 9/3, 9/4, 10/1, 10/2, 10/5

Obręb ewidencyjny: ŁAZY

30, 31, 32, 519, 520, 521, 522, 525, 527, 529, 558, 559, 561, 562, 563, 566, 569, 573, 1519, 1522, 1537, 1592, 1593, 1593, 1594, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 33/1, 33/2, 2/2, 1248/1, 1248/10, 1248/100, 1248/101, 1248/102, 1248/103, 1248/104, 1248/105, 1248/106, 1248/107, 1248/108, 1248/109, 1248/111, 1248/110, 1248/111, 1248/112, 1248/113, 1248/114, 1248/115, 1248/116, 1248/117, 1248/118, 1248/12, 1248/120, 1248/121, 1248/122, 1248/126, 1248/129, 1248/13, 1248/130, 1248/131, 1248/132, 1248/133, 1248/134, 1248/135, 1248/136, 1248/137, 1248/138, 1248/139, 1248/14, 1248/140, 1248/141, 1248/148, 1248/15, 1248/158, 1248/159, 1248/16, 1248/160, 1248/17, 1248/18, 1248/19, 1248/2, 1248/20, 1248/21, 1248/22, 1248/23, 1248/24, 1248/25, 1248/26, 1248/27, 1248/28, 1248/29, 1248/3, 1248/30, 1248/31, 1248/32, 1248/33, 1248/34, 1248/35, 1248/36, 1248/37, 1248/38, 1248/39, 1248/4, 1248/41, 1248/42, 1248/43, 1248/44, 1248/45, 1248/46, 1248/47, 1248/5, 1248/50, 1248/51, 1248/52, 1248/53, 1248/54, 1248/55, 1248/56, 1248/57, 1248/58, 1248/59, 1248/6, 1248/60, 1248/61, 1248/62, 1248/63, 1248/64, 1248/65, 1248/66, 1248/67, 1248/68, 1248/69, 1248/7, 1248/70, 1248/71, 1248/72, 1248/73, 1248/74, 1248/75, 1248/76, 1248/77, 1248/78, 1248/79, 1248/8, 1248/80, 1248/81, 1248/82, 1248/83, 1248/84, 1248/85, 1248/86, 1248/87, 1248/88, 1248/89, 1248/9, 1248/90, 1248/91, 1248/92, 1248/93, 1248/94, 1248/95, 1248/96, 1248/97, 1248/98, 1248/99, 1310/2, 1521/1, 1524/1, 1526/1, 1528/1, 1531/1, 1612/2, 518/2, 523/1, 523/2, 523/3, 524/1, 524/2, 526/1, 526/2, 528/10, 528/8, 528/9, 530/1, 530/2, 531/4, 538/1, 538/2, 538/3, 539/7, 539/8, 540/1, 541/1, 541/5, 541/6, 542/11, 542/12, 542/13, 542/9, 543/25, 543/27, 544/7, 544/8, 544/9, 545/7, 545/8, 545/9, 546/1, 546/2, 546/4, 546/5, 546/6, 547/12, 547/13, 547/15, 547/16, 547/4, 548/1, 548/2, 548/3, 548/4, 550/3, 550/4, 551/1, 551/2, 552/1, 552/2, 555/1, 556/2, 556/7, 557/6, 557/7, 560/2, 560/3, 560/4, 564/1, 564/2, 564/3, 565/1, 565/2, 567/1, 567/2, 567/3, 568/5, 568/6, 570/1, 570/10, 570/11, 570/12, 570/13, 570/14, 570/15, 570/16, 570/17, 570/18, 570/19, 570/2, 570/20, 570/21, 570/22, 570/23, 570/24, 570/25, 570/26, 570/27, 570/28, 570/29, 570/3, 570/30, 570/31, 570/32, 570/33, 570/35, 570/36, 570/37, 570/38, 570/39, 570/4, 570/40, 570/41, 570/42, 570/43, 570/44, 570/45, 570/46, 570/47, 570/48, 570/49, 570/5, 570/51, 570/6, 570/7, 570/8, 570/9, 571/2, 571/3, 571/4, 572/1, 572/2, 577/24, 577/25, 577/26, 577/28, 577/34, 578/7, 579/134, 579/136, 580/10, 580/11

Obręb ewidencyjny: M. GONIĄDZ

3, 4, 8, 9, 21, 22, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 64, 65, 66, 69, 70, 71, 72, 75, 76, 78, 148, 149, 150, 151, 1/1, 15/1, 2/2, 15/3, 5/1, 5/2, 7/1

Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. GONIĄDZ LAS

3, 7, 8, 10, 11, 12, 9/1, 9/2, 9/3
Obwód ewidencyjny: OLSZOWA DR. KROPIEWNICA
118, 119, 185, 120/2, 121/1, 122/2, 122/3, 123/1, 123/2, 124/1, 124/2, 125/1, 125/2, 126/1, 126/2, 126/3, 126/4, 126/5, 126/6, 127/1, 127/2, 128/1, 128/2, 128/3, 128/4, 129/1, 129/2, 129/3, 129/4, 130/1, 130/2, 130/3, 130/4
Obwód ewidencyjny: OLSZOWA DR. ZA TWIERDZA
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 81, 82, 83, 84, 90, 91, 92, 93, 94, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 141, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 234, 236, 237, 238, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 1312, 1313, 1314, 1315, 1365, 1366, 1369, 1370, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 56/1, 56/2, 66/1, 66/2, 77/1, 77/2, 1316/1, 1316/2, 1316/3, 1317/1, 1317/2, 1317/3, 1317/4, 1318/1, 1318/2, 1319/2, 1319/3, 1320/11, 1320/12, 1320/14, 1320/15, 1320/4, 1320/7, 1320/8, 1321/10, 1321/11, 1321/4, 1321/7, 1322/2, 1322/3, 1322/4, 1323/3, 1323/4, 1323/5, 1323/6, 1324/2, 1324/3, 1325/1, 1325/2, 1325/3, 1325/4, 1326/2, 1326/3, 1327/4, 1327/7, 1327/8, 1327/9, 1328/3, 1329/1, 1329/2, 1330/2, 1330/3, 1331/10, 1331/11, 1331/12, 1331/13, 1331/5, 1331/6, 1331/7, 1331/8, 1331/9, 1332/3, 1332/4, 1333/7, 1333/8, 1334/4, 1335/3, 1335/4, 1335/5, 1335/6, 1336/2, 1337/3, 1337/4, 1337/5, 1337/6, 1338/8, 1338/9, 1339/2, 1339/3, 1340/2, 1340/3, 1341/2, 1341/4, 1342/2, 1342/3, 1343/2, 1343/3, 1344/3, 1344/4, 1344/5, 1344/6, 1345/10, 1345/11, 1345/12, 1345/13, 1345/14, 1345/6, 1345/7, 1345/9, 1346/5, 1346/6, 1347/3, 1347/4, 1348/10, 1348/5, 1348/6, 1349/3, 1349/5, 1350/3, 1350/4, 1351/2, 1352/2, 1353/4, 1353/5, 1353/6, 1354/2, 1368/2, 211/1, 211/2, 212/1, 212/2, 215/1, 215/2
Obwód ewidencyjny: OLSZOWA DROGA
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 49, 52, 53, 54, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 197, 200, 203, 204, 205, 209, 210, 212, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 266, 267, 268, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 300, 301, 302, 303, 305, 306, 307, 308, 310, 311, 314, 315, 316, 318, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 347, 348, 349, 350, 352, 354, 355, 357, 359, 360, 363, 364, 367, 368, 369, 370, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 402, 403, 404, 405, 407, 409, 410, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 426, 429, 432, 435, 438, 439, 440, 443, 446, 449, 451, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 463, 468, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 484, 485, 488, 489, 490, 492, 494, 495, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 534, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 564, 565, 566, 567, 568, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 640, 641, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 650, 651, 653, 655, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 682, 683, 684, 686, 687, 688, 690, 691, 693, 694, 695, 698, 700, 702, 704, 706, 717, 720, 723, 726, 729, 730, 732, 733, 736, 737, 738, 739, 741, 742, 743, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 754, 755, 757, 758, 760, 761, 763, 764, 766, 767, 769, 770, 772, 773, 775, 776, 778, 779, 781, 782, 783, 786, 787, 788, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 823, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 883, 885, 887, 889, 892, 893, 894, 895, 896, 901, 907, 908, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921,, 923, 925, 927, 943, 944, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 984, 985, 999, 1004, 1005, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1034, 1037, 1039, 1043, 1045, 1047, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1066, 1070, 1072, 1074, 1077, 1080, 1084, 1087, 1089, 1096, 1097, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1106, 1108, 1110, 1113, 1116, 1119, 1122, 1124, 1126, 1129, 1132, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1169, 1172, 1173, 1174, 1268, 1000/1, 1000/2, 1001/1, 1001/2, 1002/1, 1002/2, 1032/1, 1032/2, 1033/1, 1033/2, 1035/1, 1035/2, 1049/1, 1098/1,

1098/2, 1175/1, 264/1, 346/1, 346/2, 379/1, 379/2, 387/1, 387/2, 569/1, 569/2, 618/1, 618/2, 713/1, 714/1, 715/1, 790/1, 791/1, 792/1, 793/1, 794/1, 983/1

**Obręb ewidencyjny: OSOWIEC**

4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 194, 202, 203, 204, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 243, 244, 245, 246, 247, 253, 254, 255, 256, 257, 259, 260, 261, 264, 265, 266, 267, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 337, 338, 339, 340, 341, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 441, 442, 443, 444, 445, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 600, 601, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 770, 771, 772, 773, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 832, 3/2, 258/1, 258/2, 272/1, 272/3, 774/1, 774/10, 774/2, 774/3, 774/4, 774/5, 774/6, 774/7, 774/8, 774/9, 831/3

**Obręb ewidencyjny: PŁOCHOWO**

1, 2, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 44, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 56, 57, 60, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 70, 71, 73, 74, 79, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 98, 105, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 153, 154, 158, 159, 161, 165, 166, 171, 174, 175, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 34/1, 34/2, 37/1, 37/2, 41/1, 41/2, 41/3, 41/4, 41/5, 41/6, 41/7, 41/8, 41/9, 41/10, 43/1, 43/2, 45/1, 51/1, 51/2, 54/2, 54/3, 58/1, 58/2, 58/3, 58/4, 58/5, 59/2, 59/3, 59/4, 59/5, 59/6, 61/1, 61/2, 65/1, 65/2, 69/1, 69/2, 94/1, 94/2, 95/1, 96/1, 97/1, 97/2, 13/1, 15/1, 20/1, 27/1, 28/1, 13/2, 15/2, 20/2, 28/2, 3/1, 3/2, 25/3, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 9/1, 9/3, 9/4, 106/1, 107/2, 107/3, 109/10, 109/11, 109/13, 109/7, 109/8, 109/9, 148/2, 152/1, 155/1, 162/1, 170/1, 170/2, 172/1, 172/2, 172/3, 173/1, 173/2, 177/1

**Obręb ewidencyjny: SZAFRANKI**

1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 269, 270, 272, 273, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 357, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 415, 169/1, 201/1, 201/10, 201/11, 201/15, 201/16, 201/17, 201/18, 201/2, 201/3, 201/8, 201/9, 217/1, 217/2, 217/3, 261/1, 261/2, 340/1, 340/2, 356/2, 359/3

**Obręb ewidencyjny: USCIANEK**

25, 26, 27, 33, 34, 40, 41, 42, 39/2, 71/2, 24/1, 20/3, 20/4

**Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-BAGNO I**

2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 104, 108, 31/2, 43/1, 43/2, 47/1, 47/2, 69/1, 69/2, 31/1, 103/1, 103/2

**Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-BOBRÓWKA I**

260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 272, 274, 276, 277, 278, 279, 534, 535, 549, 550, 238/1, 238/2, 239/1, 239/2, 240/1, 240/2, 241/2, 241/3, 242/2, 242/3, 243/1, 243/2, 244/1, 244/2, 245/1, 245/2, 246/1, 246/2, 247/1, 247/2, 248/1, 248/2, 249/1, 249/2, 250/1, 250/2, 251/1, 251/2, 251/3, 251/4, 252/1, 252/2, 253/1, 253/2, 253/3, 253/4, 254/1, 254/2, 254/3, 255/1, 255/2, 256/1, 256/2, 257/1, 257/2, 257/3, 257/4, 258/1, 258/2, 259/1, 259/2, 267/1, 267/2, 267/3, 267/4, 267/5, 268/1, 268/2, 268/3, 269/1, 269/2, 269/3, 269/4, 269/5, 269/6, 270/1, 270/2, 271/1, 271/2, 271/3, 271/4, 271/5, 271/6, 271/7, 273/1, 273/2, 273/3, 273/4, 275/2, 280/1, 280/2, 281/3, 281/4, 281/5, 281/6, 281/7, 281/8, 282/1, 282/2, 283/1, 283/2, 284/1, 284/2, 285/1, 285/2, 286/1, 286/2, 287/1, 287/2, 287/3, 288/1, 288/2, 289/1, 289/2, 289/3, 289/4, 290/1, 290/4, 290/5, 290/6, 290/7, 290/8, 290/9, 291/1, 291/2, 292/1, 292/2, 293/1, 293/2, 293/3, 293/4, 293/5, 293/6, 294/1, 294/2, 295/1, 295/2, 296/1, 296/2, 297/1, 297/2, 298/1, 298/2, 298/3, 299/1, 299/2, 299/3, 299/4, 300/1, 300/2, 301/1, 301/2, 302/1, 302/2, 302/3, 303/1, 303/2, 304/1, 304/2, 305/1, 305/2, 306/1, 306/2, 307/1, 307/2, 307/3, 308/2, 308/3, 309/1, 309/2, 309/3, 309/4, 309/5, 309/6, 309/7, 310/1, 310/2, 311/1, 311/2, 311/3, 312/1, 312/2, 313/1, 313/2, 313/4, 313/5, 340/3

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-BOBRÓWKA II

537, 338/1, 338/2, 339/1, 339/2, 340/2, 340/3, 341/1, 341/3, 341/4, 341/5, 342/1, 342/2, 342/3, 342/4, 343/1, 343/2, 344/1, 344/2

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 51, 53, 58, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 86, 88, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 156, 157, 158, 160, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 174, 175, 176, 177, 178, 183, 184, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 200, 201, 202, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 237, 238, 240, 241, 242, 244, 245, 246, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 279, 282, 283, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 300, 349, 353, 354, 355, 356, 363, 364, 366, 369, 370, 385, 409, 414, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 432, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 451, 452, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 498, 499, 500, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 722, 723, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 771, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 794, 796, 798, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 817, 818, 819, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834, 836, 838, 840, 842, 844, 846, 848, 850, 852, 854, 856, 858, 860, 870, 871, 873, 874, 875, 877, 879, 881, 883, 903, 904, 905, 909, 914, 915, 917, 918, 925, 926, 927, 928, 936, 937, 938, 945, 946, 952, 962, 963, 35/1, 43/1, 43/2, 48/1, 48/2, 49/1, 49/2, 50/3, 50/4, 52/1, 57/1, 57/2, 57/8, 62/1, 62/2, 63/1, 63/2, 63/3, 63/6, 63/7, 63/8, 63/9, 63/11, 63/12, 72/1, 72/2, 74/1, 74/2, 84/1, 84/2, 85/1, 85/6, 85/7, 85/8, 85/9, 85/10, 85/11, 85/12, 90/1, 19/1, 22/1, 23/1, 27/1, 19/2, 22/2, 23/2, 27/2, 22/3, 23/4, 23/5, 8/1, 8/2, 129/1, 129/2, 133/1, 133/2, 159/1, 159/2, 164/1, 173/1, 173/2, 176/1, 176/2, 181/2, 195/1, 195/2, 236/1, 236/2, 239/1, 239/2, 243/1, 243/2, 261/1, 261/2, 273/1, 273/2, 279/3, 279/4, 279/5, 362/1, 370/1, 370/2, 423/1, 431/1, 431/2, 433/1, 448/1, 482/1, 482/2, 501/1, 501/2, 501/3, 531/1, 531/2, 566/1, 566/2, 612/1, 612/2, 63/13, 63/14, 63/15, 63/16, 63/17, 63/18, 63/19, 63/20, 649/1, 649/2, 671/2, 815/1, 815/2, 816/1, 816/2, 85/13, 85/14

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-JASWIŁY

349, 350, 360, 362, 365, 366, 369, 370, 371, 372, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 383, 386, 387, 388, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 405, 407, 410, 411, 415, 418, 419, 421, 422, 423, 424, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 497, 498, 340/1, 340/2, 341/1, 341/2, 341/3, 341/4, 342/1, 342/4, 343/1, 343/2, 344/1, 344/2, 345/2, 346/1, 346/2, 347/1, 347/2, 348/1, 348/2, 354/1, 361/1, 361/2, 361/3, 363/1, 363/2, 364/1, 364/2, 364/3, 367/1, 367/2, 368/1, 368/2, 373/1, 373/2, 380/3, 380/4, 381/2, 381/3, 382/1, 382/2, 384/1, 384/2, 385/1, 385/2, 389/1, 390/1, 390/2, 390/4, 391/1, 391/2, 391/3, 392/1, 392/4, 393/1, 393/2, 394/1, 394/2, 394/3, 396/1, 404/1, 404/2, 404/3, 404/4, 406/1, 406/2, 408/5, 408/6, 409/1, 409/2, 412/1, 412/2, 412/3, 413/1, 413/2, 414/1, 414/2, 416/1, 416/2, 417/1, 417/2, 420/1, 420/2, 425/1, 425/2, 426/4, 426/5, 427/4

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-KALINÓWKA K

700, 701, 702, 704, 705, 709, 710, 711, 712, 713, 717, 718, 721, 722, 723, 724, 727, 728, 729, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 742, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 753, 754, 757, 759, 760, 764, 767, 703/1, 703/2, 706/1, 708/1, 708/2, 714/1, 714/2, 715/1, 715/2, 716/1, 716/2, 719/1, 719/2, 720/1, 720/2, 720/3, 725/1, 725/2, 726/1, 726/2, 726/3, 730/1, 730/2, 740/1, 740/2, 741/1, 741/2, 743/1, 752/1, 752/2, 752/3, 755/1, 755/2, 755/3, 756/1, 756/2, 758/1, 758/2, 758/3, 761/1, 761/2, 762/1, 762/2, 763/1, 763/2, 765/1, 765/2, 766/1

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-KLEWIANKA

108, 109, 110, 111, 112, 113, 115, 116, 119, 120, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 176, 177, 178, 179, 530, 531, 532, 535, 537, 541, 114/1, 114/2, 118/1, 121/1, 121/2, 121/3, 123/1, 123/2, 134/1, 134/2, 142/2, 143/6, 144/5, 144/6, 145/3, 432/1, 432/2, 433/1, 433/2, 434/1, 434/2, 435/1, 435/2, 436/1, 436/2, 436/3, 436/4, 437/1, 437/2, 437/3, 437/4, 437/5, 437/6, 437/7, 437/8, 438/1, 438/2, 439/1, 439/2, 440/1, 440/2, 441/10, 441/7, 441/8, 441/9, 442/1, 442/2, 443/1, 443/2, 444/1, 444/2, 445/1, 445/2, 446/1, 446/2, 446/3, 446/4, 447/5, 447/6, 448/1, 448/2, 449/1, 449/2, 450/1, 450/2, 450/4, 450/5, 451/1, 451/2, 451/3, 451/4, 451/5, 451/6, 452/1, 452/2, 453/1, 453/2, 453/3, 453/4, 454/1, 454/2, 455/1, 455/2, 456/1, 456/2, 457/1, 457/2, 459/3, 459/4, 460/1, 460/2, 461/1, 461/2, 462/1, 462/2, 463/1, 463/2, 464/1, 464/2, 465/1, 465/2, 466/1, 466/2, 466/3, 466/4, 467/1, 467/2, 468/1, 468/2, 469/1, 469/2, 469/3, 469/4, 469/5, 469/6, 470/1, 470/2, 471/1, 471/2, 471/3, 471/4, 472/1, 472/2, 472/3, 473/1, 473/2, 474/1, 474/2, 475/1, 475/2, 476/1, 476/2, 476/3, 476/4, 477/1, 477/4, 477/7, 477/8, 478/1, 478/2, 479/1, 479/2, 479/3, 479/4, 480/1, 480/2, 481/1, 481/2, 482/1, 482/2, 483/1, 483/2, 484/1, 484/2, 485/1, 485/2, 485/4, 486/6, 487/2, 488/2, 489/2, 490/2, 491/2, 492/2, 493/2, 494/2, 495/2, 496/2, 497/2, 498/2, 499/2, 500/2, 501/2, 502/2, 502/3, 503/2, 504/2, 505/2, 506/2, 506/4, 507/2, 508/2, 509/4, 511/2, 511/4, 512/2, 513/2, 514/2, 515/5, 515/6, 516/1, 516/2, 516/3, 517/1, 517/2, 517/3, 517/4, 517/5, 517/6, 518/1, 518/2, 518/3, 519/1, 519/2, 519/3, 520/1, 520/2, 520/3, 521/1, 521/2, 521/3, 522/1, 522/2, 522/3, 523/1, 523/2, 523/3, 524/1, 524/2, 524/3, 525/1, 525/2, 526/1, 526/2, 526/3, 526/4, 527/1, 527/2, 528/1, 528/2, 529/1, 529/2, 533/1, 534/1

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-KRASNE STARE

1, 2, 3, 4, 5, 9, 10

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-Ł/K WÓLKI PIASECZNEJ

3, 4, 5, 6, 2/3, 2/4

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-ŁĄKI RÓŻNYCH WSI

2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 50, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 61, 62, 64, 67, 69, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 83, 84, 88, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 161, 162, 163, 184, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 212, 224, 226, 228, 242, 243, 250, 251, 252, 253, 264, 265, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 304, 308, 310, 312, 314, 461, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 495, 497, 499, 500, 501, 502, 503, 505, 508, 509, 511, 513, 515, 517, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 555, 557, 570, 571, 572, 574, 575, 577, 578, 580, 581, 583, 584, 586, 587, 589, 590, 593, 594, 597, 602, 606, 610, 666, 668, 671, 678, 680, 681, 689, 692, 693, 694, 696, 697, 699, 720, 722, 724, 726, 728, 731, 735, 737, 755, 756, 757, 758, 770, 778, 780, 830, 831, 832, 833, 841, 842, 847, 848, 850, 851, 853, 860, 866, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1254, 1256, 1372, 1373, 1374, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1408, 1409, 1410, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1425, 1426, 1427, 1433, 1437, 1450, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1627, 1628, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1652, 1653, 1654, 1657, 1659, 1660, 1661, 1663, 1664, 1665, 1668, 1669, 1671, 1672, 1673, 1674, 1677, 1678, 1679, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1698, 1701, 1702, 1705, 1706, 1710, 1711, 1714, 1725, 1726, 1727,

1728, 1729, 1734, 1735, 1737, 1738, 1741, 1742, 1745, 1746, 1749, 1750, 1753, 1754, 1757, 1758, 1763, 1764, 1766, 1768, 1769, 1770, 1771, 1773, 1774, 1777, 1779, 1781, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1944, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2007, 2008, 2009, 2012, 2013, 2014, 2015, 2018, 2019, 2020, 2022, 2025, 2026, 2027, 2030, 2031, 2034, 2035, 2038, 2039, 2040, 2041, 2044, 2045, 2046, 2051, 2052, 2057, 2063, 2064, 2069, 2070, 2075, 2076, 2080, 2081, 2082, 2095, 2096, 2103, 2106, 2107, 2108, 2110, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2175, 2177, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2213, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2222, 2224, 2227, 2230, 2232, 2234, 2236, 2238, 2240, 2242, 2244, 2246, 2256, 2257, 2258, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2278, 2279, 2280, 2281, 2284, 2287, 2289, 2291, 2293, 2294, 2295, 2297, 2299, 2302, 2304, 2306, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2315, 2316, 2319, 2320, 2321, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2330, 2331, 2333, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2343, 2350, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2501, 2503, 2504, 2507, 2510, 2511, 2512, 2518, 2546, 2568, 2580, 2581, 2589, 2590, 2591, 2595, 2596, 2598, 2601, 2602, 2615, 2619, 2620, 2621, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2679, 2680, 2681, 2683, 2684, 2685, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2712, 2714, 2715, 2719, 2720, 2726, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2752, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2778, 2779, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2790, 2791, 2792, 2797, 1925/1, 1925/2, 1969/1, 1972/1, 1973/1, 1984/1, 1984/2, 1997/1, 1997/2, 2109/1, 2109/2, 2111/1, 2111/2, 2125/1, 2127/1, 2128/3, 2128/4, 2128/5, 2144/1, 2155/1, 2161/1, 2174/1, 1375/1, 1375/2, 1375/3, 1407/1, 1407/2, 1407/3, 1407/4, 1579/1, 1579/3, 1579/4, 1662/1, 1662/2, 1676/1, 1676/2, 1676/3, 1697/1, 1697/2, 1761/1, 779/1, 781/2, 781/4, 927/1

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-PIWOWARY

159, 164, 170, 172, 185, 216, 217, 157/2, 157/3, 157/4, 158/2, 158/3, 160/1, 160/2, 160/3, 161/1, 162/2, 162/4, 165/1, 165/2, 165/3, 166/1, 166/2, 166/3, 167/1, 167/2, 168/1, 168/2, 169/1, 169/2, 171/1, 171/2, 173/1, 173/2, 175/1, 176/1, 179/1, 179/2, 179/3, 180/1, 180/2, 181/1, 181/2, 182/4, 182/5, 183/1, 183/2, 184/1, 184/2, 184/3, 184/4, 186/1, 186/2, 187/1, 187/2, 188/1, 188/2, 189/1, 189/2, 189/3, 190/1, 190/2, 191/1, 191/2, 192/1, 192/2, 193/1, 193/2, 194/6, 194/7, 194/8, 195/3, 195/4, 196/1, 196/3, 197/1, 197/2, 197/3, 197/4, 198/1, 198/2, 199/1, 199/2, 200/5, 200/6, 200/7, 201/1, 201/2, 201/3, 201/4, 201/5, 202/1, 202/3

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-SZACIŁY

4, 10, 11, 27, 28, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 56, 57, 58, 59, 60, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 129, 130, 131, 134, 35/1, 35/2, 36/1, 36/2, 37/1, 37/2, 38/1, 38/2, 39/1, 39/2, 50/1, 50/2, 52/1, 52/2, 53/1, 53/2, 55/1, 55/2, 61/1, 61/2, 62/1, 62/2, 63/1, 63/2, 77/1, 77/2, 85/1, 85/2, 86/1, 86/2, 86/3, 86/4, 87/1, 88/1, 89/1, 89/2, 90/1, 91/1, 92/1, 93/1, 94/1, 94/2, 95/1, 95/2, 95/3, 96/1, 97/1, 97/2, 98/1, 13/1, 16/1, 17/1, 18/1, 19/1, 20/1, 21/1, 22/1, 23/1, 24/1, 25/1, 26/1, 13/2, 16/2, 17/2, 18/2, 19/2, 20/2, 21/2, 22/2, 23/2, 24/2, 25/2, 26/2, 3/1, 3/2, 3/3, 15/3, 16/3, 25/3, 26/3, 15/4, 16/4, 26/4, 5/1, 5/2, 6/1, 6/2, 12/1, 12/2, 100/1, 101/1, 102/1, 103/1, 103/2, 104/5, 104/6, 105/1, 106/1, 106/2, 107/1, 108/1, 109/1, 110/1, 111/1, 111/2, 112/1, 113/1, 114/1, 114/2, 115/3, 116/1, 117/1, 118/1, 119/1, 119/2, 120/1, 121/1, 121/2, 122/1, 123/1, 124/1, 125/1, 125/2, 126/1, 127/1, 128/1, 99/14

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-SZPAKOWO

285, 286, 292, 298, 299, 300, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 315, 318, 322, 324, 354, 355, 287/1, 287/2, 288/1, 288/2, 288/3, 289/4, 289/5, 289/6, 290/2, 290/3, 290/4, 291/1, 291/2, 293/1, 293/2, 293/3, 293/4, 293/5, 293/6, 294/1, 294/2, 294/3, 295/3, 296/1, 296/2, 297/1, 297/2, 301/1, 301/2, 306/1, 306/2, 306/3, 309/1, 309/2, 310/1, 310/2, 311/1, 311/2, 312/1, 312/2, 313/1, 313/2, 314/1, 314/2, 316/3, 316/4, 317/1, 317/2, 319/1, 319/2, 319/3, 320/1, 320/2, 321/1, 321/2, 323/1, 323/2, 325/1, 325/2, 326/1, 326/2, 326/3, 327/3, 327/4, 328/1, 328/2

Obręb ewidencyjny: WROCEN

54, 55, 56, 57, 61, 63, 64, 65, 66, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 81, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 101, 106, 115, 121, 122, 123, 125, 126, 149, 150, 190, 191, 195, 197, 204, 215, 217, 247, 249, 250, 251, 252, 255, 257, 271, 273, 276, 278, 284, 285, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 310, 32/6, 33/1, 33/5, 34/1, 34/7, 35/6, 36/6, 41/3, 44/4, 44/6, 45/2, 46/2, 47/2, 48/4, 48/4, 49/2, 50/1, 51/2, 52/1, 53/2, 59/1, 59/3, 60/1, 60/2, 62/1, 62/2, 67/1, 67/2, 69/1, 69/2,

76/1, 76/2, 77/1, 77/2, 80/1, 80/2, 80/3, 82/1, 83/2, 85/1, 92/1, 92/2, 92/3, 93/1, 93/2, 94/1, 94/2, 95/3, 96/1, 96/2, 97/1, 97/3, 97/4, 98/1, 98/2, 98/3, 98/4, 98/5, 98/6, 99/1, 99/2, 1/1, 13/1, 26/1, 27/1, 28/1, 28/2, 23/3, 27/3, 14/4, 16/4, 4/16, 4/18, 20/4, 21/4, 25/4, 30/4, 17/5, 24/5, 13/6, 22/6, 29/6, 17/7, 18/7, 8/1, 8/6, 31/8, 9/5, 9/7, 18/9, 31/10, 11/5, 12/9, 12/10, 12/12, 31/12, 100/7, 100/8, 100/9, 102/1, 102/2, 102/3, 103/10, 103/11, 103/12, 103/13, 103/3, 103/6, 103/7, 104/3, 104/5, 104/6, 104/7, 105/4, 105/5, 105/6, 107/1, 107/2, 108/5, 108/6, 109/1, 109/2, 110/5, 110/6, 111/11, 111/12, 112/1, 112/2, 112/3, 113/1, 113/2, 113/3, 113/4, 113/5, 113/6, 114/1, 114/5, 116/2, 116/3, 117/1, 117/3, 118/4, 118/5, 120/1, 124/1, 124/2, 127/1, 127/2, 128/1, 128/2, 129/1, 129/2, 129/3, 129/4, 130/1, 130/2, 136/1, 136/2, 137/3, 138/1, 138/2, 138/5, 139/1, 139/2, 146/11, 146/15, 147/1, 147/17, 147/2, 147/20, 147/22, 147/3, 148/1, 148/2, 148/3, 188/1, 188/2, 188/3, 189/1, 189/4, 189/5, 19/13, 19/17, 19/19, 192/3, 193/6, 193/7, 194/10, 194/9, 196/10, 196/5, 196/6, 196/9, 198/1, 198/2, 199/1, 199/2, 199/3, 200/1, 200/3, 200/4, 201/1, 201/2, 202/1, 203/1, 203/2, 203/4, 203/5, 213/3, 216/10, 216/11, 216/12, 216/9, 219/14, 270/2, 298/2

**Wykaz działek ewidencyjnych, na których wyznaczono działania ochronne fakultatywne w projektowanym Planie Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska na terenie gminy Goniądz**

Obręb ewidencyjny: BUDNE ŻARNOWO

23, 25, 29, 86, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 103, 118, 119, 121, 122, 133, 134, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 219, 230, 235, 236, 237, 241, 242, 243, 244, 245, 252, 253, 254, 261, 263, 265, 266, 268, 269, 271, 285, 288, 152/24, 152/30, 152/33, 100/1, 100/2, 100/3, 100/4, 100/5, 101/1, 101/10, 101/11, 101/12, 101/2, 101/3, 101/4, 101/5, 101/6, 101/7, 101/8, 101/9, 102/1, 102/2, 102/3, 102/4, 102/5, 102/6, 104/1, 104/2, 105/1, 105/2, 106/10, 106/3, 106/4, 106/5, 106/6, 106/7, 106/8, 106/9, 107/1, 107/2, 108/3, 108/4, 108/5, 108/6, 108/7, 108/8, 109/10, 109/11, 109/12, 109/13, 109/14, 109/2, 109/5, 109/7, 109/8, 109/9, 110/1, 110/2, 111/1, 111/2, 112/1, 112/2, 113/1, 113/2, 114/1, 114/2, 114/3, 115/1, 115/2, 116/10, 116/11, 116/6, 116/7, 116/8, 116/9, 117/1, 120/1, 120/2, 120/3, 128/10, 128/4, 128/5, 128/6, 128/7, 128/8, 128/9, 129/1, 129/2, 130/4, 130/5, 130/6, 130/7, 131/2, 132/2, 143/1, 143/2, 143/3, 15/2, 15/3, 152/24, 152/25, 152/29, 152/31, 152/32, 152/34, 152/35, 152/36, 152/37, 152/38, 153/2, 153/7, 156/1, 156/2, 156/3, 18/3, 181/1, 181/5, 181/7, 181/8, 182/1, 183/1, 183/2, 183/3, 183/4, 184/1, 184/2, 185/1, 185/2, 186/1, 186/2, 187/1, 187/2, 188/1, 188/2, 189/3, 189/4, 189/5, 189/6, 190/3, 191/1, 191/2, 193/1, 193/2, 194/1, 194/2, 196/10, 196/6, 196/7, 196/8, 196/9, 197/1, 198/1, 2/1, 2/2, 206/1, 207/1, 208/1, 215/1, 215/2, 215/3, 216/1, 216/2, 216/3, 217/10, 217/11, 217/12, 217/13, 217/14, 217/15, 217/4, 217/5, 217/6, 217/7, 217/8, 217/9, 218/4, 218/5, 218/6, 218/7, 218/8, 218/9, 22/1, 22/2, 22/3, 220/1, 220/2, 220/3, 221/1, 221/2, 221/3, 222/4, 222/5, 222/6, 222/7, 222/8, 222/9, 223/1, 223/2, 226/1, 24/1, 24/2, 24/3, 248/2, 26/1, 26/2, 27/1, 27/2, 28/1, 28/2, 28/3, 280/1, 3/3, 30/1, 30/2, 30/3, 30/4, 30/5, 30/6, 31/2, 33/1, 33/10, 33/11, 33/12, 33/13, 33/14, 33/15, 33/16, 33/17, 33/18, 33/19, 33/2, 33/20, 33/3, 33/4, 33/5, 33/6, 33/7, 33/8, 33/9, 34/1, 34/2, 34/3, 34/4, 35/1, 35/2, 36/1, 36/2, 36/3, 38/1, 38/2, 4/2, 4/3, 4/4, 40/1, 67/2, 8/10, 8/11, 8/12, 8/5, 8/6, 8/7, 8/8, 82/9, 83/1, 83/2, 83/3, 83/4, 84/1, 84/2, 85/1, 85/2, 9/10, 9/11, 9/4, 9/5, 9/6, 9/7, 9/8, 9/9, 92/1, 92/2, 96/1, 97/1, 97/10, 97/11, 97/12, 97/2, 97/3, 97/4, 97/5, 97/6, 97/7, 97/8, 97/9, 98/3, 98/4, 99/1, 99/2, 99/3, 99/4, 99/5

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-BAGNO I

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 104, 108, 31/2, 43/1, 43/2, 47/1, 47/2, 69/1, 69/2, 31/1, 103/1, 103/2

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-BOBRÓWKA I

260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 272, 274, 276, 277, 278, 279, 534, 535, 549, 550, 238/1, 238/2, 239/1, 239/2, 240/1, 240/2, 241/2, 241/3, 242/2, 242/3, 243/1, 243/2, 244/1, 244/2, 245/1, 245/2, 246/1, 246/2, 247/1, 247/2, 248/1, 248/2, 249/1, 249/2, 250/1, 250/2, 251/1, 251/2, 251/3, 251/4, 252/1, 252/2, 253/1, 253/2, 253/3, 253/4, 254/1, 254/2, 254/3, 255/1, 255/2, 256/1, 256/2, 257/1, 257/2, 257/3, 257/4, 258/1, 258/2, 259/1, 259/2, 267/1, 267/2, 267/3, 267/4, 267/5, 268/1, 268/2, 268/3, 269/1, 269/2, 269/3, 269/4, 269/5, 269/6, 270/1, 270/2, 271/1, 271/2, 271/3, 271/4, 271/5, 271/6, 271/7, 273/1, 273/2, 273/3, 273/4, 275/2, 280/1, 280/2, 281/3, 281/4, 281/5, 281/6, 281/7, 281/8, 282/1, 282/2, 283/1, 283/2, 284/1, 284/2, 285/1, 285/2, 286/1, 286/2, 287/1, 287/2, 287/3, 288/1, 288/2, 289/1, 289/2, 289/3, 289/4, 290/1, 290/4, 290/5, 290/6, 290/7, 290/8, 290/9, 291/1, 291/2, 292/1, 292/2, 293/1, 293/2, 293/3, 293/4, 293/5, 293/6, 294/1, 294/2, 295/1, 295/2, 296/1, 296/2, 297/1, 297/2, 298/1, 298/2, 298/3, 299/1, 299/2, 299/3, 299/4, 300/1, 300/2, 301/1, 301/2, 302/1, 302/2, 302/3, 303/1, 303/2, 304/1, 304/2, 305/1, 305/2, 306/1, 306/2, 307/1, 307/2, 307/3, 308/2, 308/3, 309/1, 309/2, 309/3, 309/4, 309/5,



309/6, 309/7, 310/1, 310/2, 311/1, 311/2, 311/3, 312/1, 312/2, 313/1, 313/2, 313/4, 313/5, 340/3
Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-BOBRÓWKA II
537, 338/1, 338/2, 339/1, 339/2, 340/2, 340/3, 341/1, 341/3, 341/4, 341/5, 342/1, 342/2, 342/3, 342/4, 343/1, 343/2, 344/1, 344/2
Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 51, 53, 58, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 86, 88, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 102, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 156, 157, 158, 160, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 174, 175, 176, 177, 178, 183, 184, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 200, 201, 202, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 237, 238, 240, 241, 242, 244, 245, 246, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 279, 282, 283, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 300, 349, 353, 354, 355, 356, 363, 364, 366, 369, 370, 385, 409, 414, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 426, 427, 428, 429, 430, 432, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 451, 452, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 650, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 722, 723, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 771, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 794, 796, 798, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 817, 818, 819, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834, 836, 838, 840, 842, 844, 846, 848, 850, 852, 854, 856, 858, 860, 870, 871, 873, 874, 875, 877, 879, 881, 883, 903, 904, 905, 909, 914, 915, 917, 918, 925, 926, 927, 928, 936, 937, 938, 945, 946, 952, 962, 963, 243/1, 129/1, 129/2, 133/1, 133/2, 159/1, 159/2, 164/1, 173/1, 173/2, 176/1, 176/2, 181/2, 19/1, 19/2, 195/1, 195/2, 22/1, 22/2, 22/3, 23/1, 23/2, 23/4, 23/5, 236/1, 236/2, 239/1, 239/2, 243/2, 261/1, 261/2, 27/1, 27/2, 273/1, 273/2, 279/3, 279/4, 279/5, 35/1, 362/1, 370/1, 370/2, 423/1, 43/1, 43/2, 431/1, 431/2, 433/1, 448/1, 48/1, 48/2, 482/1, 482/2, 49/1, 49/2, 50/3, 50/4, 501/1, 501/2, 501/3, 52/1, 531/1, 531/2, 566/1, 566/2, 57/1, 57/2, 57/8, 612/1, 612/2, 62/1, 62/2, 63/1, 63/11, 63/12, 63/13, 63/14, 63/15, 63/16, 63/17, 63/18, 63/19, 63/2, 63/20, 63/3, 63/6, 63/7, 63/8, 63/9, 649/1, 649/2, 671/2, 72/1, 72/2, 74/1, 74/2, 8/1, 8/2, 815/1, 815/2, 816/1, 816/2, 84/1, 84/2, 85/1, 85/10, 85/11, 85/12, 85/13, 85/14, 85/6, 85/7, 85/8, 85/9, 90/1
Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-JAŚWIŁY
349, 350, 360, 362, 365, 366, 369, 370, 371, 372, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 383, 386, 387, 388, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 405, 407, 410, 411, 415, 418, 419, 421, 422, 423, 424, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 497, 498, 340/1, 340/2, 341/1, 341/2, 341/3, 341/4, 342/1, 342/4, 343/1, 343/2, 344/1, 344/2, 345/2, 346/1, 346/2, 347/1, 347/2, 348/1, 348/2, 354/1, 361/1, 361/2, 361/3, 363/1, 363/2, 364/1, 364/2, 364/3, 367/1, 367/2, 368/1, 368/2, 373/1, 373/2, 380/3, 380/4, 381/2, 381/3, 382/1, 382/2, 384/1, 384/2, 385/1, 385/2, 389/1, 390/1, 390/2, 390/4, 391/1, 391/2, 391/3, 392/1, 392/4, 393/1, 393/2, 394/1, 394/2, 394/3, 396/1, 404/1, 404/2, 404/3, 404/4, 406/1, 406/2, 408/5, 408/6, 409/1, 409/2, 412/1, 412/2, 412/3, 413/1, 413/2, 414/1, 414/2, 416/1, 416/2, 417/1, 417/2, 420/1, 420/2, 425/1, 425/2, 426/4, 426/5, 427/4
Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-KALINÓWKA K
700, 701, 702, 704, 705, 709, 710, 711, 712, 713, 717, 718, 721, 722, 723, 724, 727, 728, 729, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 742, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 753, 754, 757, 759, 760, 764, 767, 703/1, 703/2, 706/1, 708/1, 708/2, 714/1, 714/2, 715/1, 715/2, 716/1, 716/2, 719/1, 719/2, 720/1, 720/2, 720/3, 725/1, 725/2, 726/1, 726/2, 726/3, 730/1, 730/2, 740/1, 740/2, 741/1, 741/2, 743/1, 752/1, 752/2, 752/3, 755/1, 755/2,

755/3, 756/1, 756/2, 758/1, 758/2, 758/3, 761/1, 761/2, 762/1, 762/2, 763/1, 763/2, 765/1, 765/2, 766/1

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-KLEWIANKA

108, 109, 110, 111, 112, 113, 115, 116, 119, 120, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 176, 177, 178, 179, 530, 531, 532, 535, 537, 541, 114/1, 114/2, 118/1, 121/1, 121/2, 121/3, 123/1, 123/2, 134/1, 134/2, 142/2, 143/6, 144/5, 144/6, 145/3, 432/1, 432/2, 433/1, 433/2, 434/1, 434/2, 435/1, 435/2, 436/1, 436/2, 436/3, 436/4, 437/1, 437/2, 437/3, 437/4, 437/5, 437/6, 437/7, 437/8, 438/1, 438/2, 439/1, 439/2, 440/1, 440/2, 441/10, 441/7, 441/8, 441/9, 442/1, 442/2, 443/1, 443/2, 444/1, 444/2, 445/1, 445/2, 446/1, 446/2, 446/3, 446/4, 447/5, 447/6, 448/1, 448/2, 449/1, 449/2, 450/1, 450/2, 450/4, 450/5, 451/1, 451/2, 451/3, 451/4, 451/5, 451/6, 452/1, 452/2, 453/1, 453/2, 453/3, 453/4, 454/1, 454/2, 455/1, 455/2, 456/1, 456/2, 457/1, 457/2, 459/3, 459/4, 460/1, 460/2, 461/1, 461/2, 462/1, 462/2, 463/1, 463/2, 464/1, 464/2, 465/1, 465/2, 466/1, 466/2, 466/3, 466/4, 467/1, 467/2, 468/1, 468/2, 469/1, 469/2, 469/3, 469/4, 469/5, 469/6, 470/1, 470/2, 471/1, 471/2, 471/3, 471/4, 472/1, 472/2, 472/3, 473/1, 473/2, 474/1, 474/2, 475/1, 475/2, 476/1, 476/2, 476/3, 476/4, 477/1, 477/4, 477/7, 477/8, 478/1, 478/2, 479/1, 479/2, 479/3, 479/4, 480/1, 480/2, 481/1, 481/2, 482/1, 482/2, 483/1, 483/2, 484/1, 484/2, 485/1, 485/2, 485/4, 486/6, 487/2, 488/2, 489/2, 490/2, 491/2, 492/2, 493/2, 494/2, 495/2, 496/2, 497/2, 498/2, 499/2, 500/2, 501/2, 502/2, 502/3, 503/2, 504/2, 505/2, 506/2, 506/4, 507/2, 508/2, 509/4, 511/2, 511/4, 512/2, 513/2, 514/2, 515/5, 515/6, 516/1, 516/2, 516/3, 517/1, 517/2, 517/3, 517/4, 517/5, 517/6, 518/1, 518/2, 518/3, 519/1, 519/2, 519/3, 520/1, 520/2, 520/3, 521/1, 521/2, 521/3, 522/1, 522/2, 522/3, 523/1, 523/2, 523/3, 524/1, 524/2, 524/3, 525/1, 525/2, 526/1, 526/2, 526/3, 526/4, 527/1, 527/2, 528/1, 528/2, 529/1, 529/2, 533/1, 534/1

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-KRASNE STARE

1, 2, 3, 4, 5, 9, 10

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-Ł/K WÓLKI PIASECZNEJ

3, 4, 5, 6, 2/3, 2/4

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-ŁĄKI RÓŻNYCH WSI

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 50, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 61, 62, 64, 67, 69, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 83, 84, 88, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 153, 161, 162, 163, 184, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 212, 224, 226, 228, 242, 243, 250, 251, 252, 253, 264, 265, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 304, 308, 310, 312, 314, 461, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 495, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 505, 508, 509, 511, 513, 515, 517, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 555, 557, 570, 571, 572, 574, 575, 577, 578, 580, 581, 583, 584, 586, 587, 589, 590, 593, 594, 597, 602, 606, 610, 666, 668, 671, 678, 680, 681, 689, 692, 693, 694, 696, 697, 699, 720, 722, 724, 726, 728, 731, 735, 737, 755, 756, 757, 758, 770, 778, 780, 830, 831, 832, 833, 841, 842, 847, 848, 850, 851, 853, 860, 866, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 892, 893, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1254, 1256, 1372, 1373, 1374, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1408, 1409, 1410, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1425, 1426, 1427, 1433, 1437, 1450, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1627, 1628, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1652, 1653, 1654, 1657, 1659, 1660, 1661, 1663, 1664, 1665, 1668,

1669, 1671, 1672, 1673, 1674, 1677, 1678, 1679, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1698, 1701, 1702, 1705, 1706, 1710, 1711, 1714, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1734, 1735, 1737, 1738, 1741, 1742, 1745, 1746, 1749, 1750, 1753, 1754, 1757, 1758, 1763, 1764, 1766, 1768, 1769, 1770, 1771, 1773, 1774, 1777, 1779, 1781, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1944, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2007, 2008, 2009, 2012, 2013, 2014, 2015, 2018, 2019, 2020, 2022, 2025, 2026, 2027, 2030, 2031, 2034, 2035, 2038, 2039, 2040, 2041, 2044, 2045, 2046, 2051, 2052, 2057, 2063, 2064, 2069, 2070, 2075, 2076, 2080, 2081, 2082, 2095, 2096, 2103, 2106, 2107, 2108, 2110, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2175, 2177, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2213, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2222, 2224, 2227, 2230, 2232, 2234, 2236, 2238, 2240, 2242, 2244, 2246, 2256, 2257, 2258, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2278, 2279, 2280, 2281, 2284, 2287, 2289, 2291, 2293, 2294, 2295, 2297, 2299, 2302, 2304, 2306, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2315, 2316, 2319, 2320, 2321, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2330, 2331, 2333, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2343, 2350, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2501, 2503, 2504, 2507, 2510, 2511, 2512, 2518, 2546, 2568, 2580, 2581, 2589, 2590, 2591, 2595, 2596, 2598, 2601, 2602, 2615, 2619, 2620, 2621, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2679, 2680, 2681, 2683, 2684, 2685, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2712, 2714, 2715, 2719, 2720, 2726, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2752, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2778, 2779, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2790, 2791, 2792, 2797, 1375/1, 1375/2, 1375/3, 1407/1, 1407/2, 1407/3, 1407/4, 1579/1, 1579/3, 1579/4, 1662/1, 1662/2, 1676/1, 1676/2, 1676/3, 1697/1, 1697/2, 1761/1, 1925/1, 1925/2, 1969/1, 1972/1, 1973/1, 1984/1, 1984/2, 1997/1, 1997/2, 2109/1, 2109/2, 2111/1, 2111/2, 2125/1, 2127/1, 2128/3, 2128/4, 2128/5, 2144/1, 2155/1, 2161/1, 2174/1, 779/1, 781/2, 781/4, 927/1

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-PIWOWARY

159, 164, 170, 172, 185, 216, 217, 157/2, 157/3, 157/4, 158/2, 158/3, 160/1, 160/2, 160/3, 161/1, 162/2, 162/4, 165/1, 165/2, 165/3, 166/1, 166/2, 166/3, 167/1, 167/2, 168/1, 168/2, 169/1, 169/2, 171/1, 171/2, 173/1, 173/2, 175/1, 176/1, 179/1, 179/2, 179/3, 180/1, 180/2, 181/1, 181/2, 182/4, 182/5, 183/1, 183/2, 184/1, 184/2, 184/3, 184/4, 186/1, 186/2, 187/1, 187/2, 188/1, 188/2, 189/1, 189/2, 189/3, 190/1, 190/2, 191/1, 191/2, 192/1, 192/2, 193/1, 193/2, 194/6, 194/7, 194/8, 195/3, 195/4, 196/1, 196/3, 197/1, 197/2, 197/3, 197/4, 198/1, 198/2, 199/1, 199/2, 200/5, 200/6, 200/7, 201/1, 201/2, 201/3, 201/4, 201/5, 202/1, 202/3

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-SZACIŁY

10, 11, 27, 28, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 56, 57, 58, 59, 60, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 129, 130, 131, 134, 35/1, 35/2, 36/1, 36/2, 37/1, 37/2, 38/1, 38/2, 39/1, 39/2, 50/1, 50/2, 52/1, 52/2, 53/1, 53/2, 55/1, 55/2, 61/1, 61/2, 62/1, 62/2, 63/1, 63/2, 77/1, 77/2, 85/1, 85/2, 86/1, 86/2, 86/3, 86/4, 87/1, 88/1, 89/1, 89/2, 90/1, 91/1, 92/1, 93/1, 94/1, 94/2, 95/1, 95/2, 95/3, 96/1, 97/1, 97/2, 98/1, 13/1, 16/1, 17/1, 18/1, 19/1, 20/1, 21/1, 22/1, 23/1, 24/1, 25/1, 26/1, 13/2, 16/2, 17/2, 18/2, 19/2, 20/2, 21/2, 22/2, 23/2, 24/2, 25/2, 26/2, 3/1, 3/2, 3/3, 15/3, 16/3, 25/3, 26/3, 15/4, 16/4, 26/4, 5/1, 5/2, 6/1, 6/2, 12/1, 12/2, 100/1, 101/1, 102/1, 103/1, 103/2, 104/5, 104/6, 105/1, 106/1, 106/2, 107/1, 108/1, 109/1, 110/1, 111/1, 111/2, 112/1, 113/1, 114/1, 114/2, 115/3, 116/1, 117/1, 118/1, 119/1, 119/2, 120/1, 121/1, 121/2, 122/1, 123/1, 124/1, 125/1, 125/2, 126/1, 127/1, 128/1, 99/14

Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA-SZPAKOWO

285, 286, 292, 298, 299, 300, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 315, 318, 322, 324, 354, 355, 287/1, 287/2, 288/1, 288/2, 288/3, 289/4, 289/5, 289/6, 290/2, 290/3, 290/4, 291/1, 291/2, 293/1, 293/2, 293/3, 293/4, 293/5, 293/6, 294/1, 294/2, 294/3, 295/3, 296/1, 296/2, 297/1, 297/2, 301/1, 301/2, 306/1, 306/2, 306/3, 309/1, 309/2, 310/1, 310/2, 311/1, 311/2, 312/1, 312/2, 313/1, 313/2, 314/1, 314/2, 316/3, 316/4, 317/1, 317/2, 319/1, 319/2, 319/3,

320/1, 320/2, 321/1, 321/2, 323/1, 323/2, 325/1, 325/2, 326/1, 326/2, 326/3, 327/3, 327/4, 328/1, 328/2
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. GONIĄDZ LAS
7, 8, 10, 11, 12, 9/1, 9/2, 9/3
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. KROPIEWNICA
117, 118, 119, 185, 120/2, 121/1, 122/2, 122/3, 123/1, 123/2, 124/1, 124/2, 125/1, 125/2, 126/1, 126/2, 126/3, 126/4, 126/5, 126/6, 127/1, 127/2, 128/1, 128/2, 128/3, 128/4, 129/1, 129/2, 129/3, 129/4, 130/1, 130/2, 130/3, 130/4
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DROGA
2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 49, 52, 53, 54, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 113, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 197, 200, 203, 204, 205, 209, 210, 212, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 266, 267, 268, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 300, 301, 302, 303, 305, 306, 307, 308, 310, 311, 314, 315, 316, 318, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 347, 348, 349, 350, 352, 354, 355, 357, 359, 360, 363, 364, 367, 368, 369, 370, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 402, 404, 405, 407, 409, 410, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 426, 429, 432, 435, 438, 439, 440, 443, 446, 449, 451, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 463, 468, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 484, 485, 488, 489, 490, 492, 494, 495, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 534, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 564, 565, 566, 567, 568, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 640, 641, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 650, 651, 653, 655, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 682, 683, 684, 686, 687, 688, 690, 691, 693, 694, 695, 698, 700, 702, 704, 706, 717, 720, 723, 726, 729, 730, 732, 733, 737, 738, 739, 741, 742, 743, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 754, 755, 757, 758, 760, 761, 763, 764, 766, 767, 769, 770, 772, 773, 775, 776, 778, 779, 781, 782, 783, 786, 787, 788, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 823, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 883, 885, 887, 889, 892, 893, 894, 895, 896, 901, 907, 908, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 943, 944, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 984, 985, 999, 1004, 1005, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1034, 1037, 1039, 1043, 1045, 1047, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1066, 1070, 1072, 1074, 1077, 1080, 1084, 1087, 1089, 1096, 1097, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1106, 1108, 1110, 1113, 1116, 1119, 1122, 1124, 1126, 1129, 1132, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1169, 1172, 1173, 1174, 1268, 1000/1, 1000/2, 1001/1, 1001/2, 1002/1, 1002/2, 1032/1, 1032/2, 1033/1, 1033/2, 1035/1, 1035/2, 1049/1, 1098/1, 1098/2, 1175/1, 264/1, 346/1, 346/2, 379/1, 379/2, 387/1, 387/2, 569/1, 569/2, 618/1, 618/2, 713/1, 714/1, 715/1, 790/1, 791/1, 792/1, 793/1, 794/1, 983/1
Obręb ewidencyjny: DAWIDOWIZNA
321, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 336, 337, 340, 341, 342, 343, 344, 347, 348, 349, 350, 356, 357, 359, 360, 364, 365, 366, 367, 368, 1367, 1368, 1382, 1383, 1384, 1388, 1621, 1423/2, 319/1, 319/2, 320/1, 320/2, 322/1, 322/2, 330/1, 330/2, 334/1, 335/1, 345/1, 355/2, 355/4, 355/6, 358/1, 358/3, 361/1, 361/2, 361/3, 362/1, 362/2, 363/1, 363/2, 369/1, 369/2, 369/3
Obręb ewidencyjny: M. GONIĄDZ
3, 4, 8, 9, 21, 22, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 64, 65, 66, 69, 70, 71,

72, 74, 75, 76, 78, 148, 149, 150, 151, 1/1, 15/1, 15/3, 2/2, 5/1, 5/2, 7/1

Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. ZA TWIERDZĄ

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 81, 82, 83, 84, 91, 92, 93, 94, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 141, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 234, 236, 237, 238, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 1312, 1313, 1314, 1315, 1365, 1366, 1369, 1370, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1316/1, 1316/2, 1316/3, 1317/1, 1317/2, 1317/3, 1317/4, 1318/1, 1318/2, 1319/2, 1319/3, 1320/11, 1320/12, 1320/14, 1320/15, 1320/4, 1320/7, 1320/8, 1321/10, 1321/11, 1321/4, 1321/7, 1322/2, 1322/3, 1322/4, 1323/3, 1323/4, 1323/5, 1323/6, 1324/2, 1324/3, 1325/1, 1325/2, 1325/3, 1325/4, 1326/2, 1326/3, 1327/4, 1327/7, 1327/8, 1327/9, 1328/3, 1329/1, 1329/2, 1330/2, 1330/3, 1331/10, 1331/11, 1331/12, 1331/13, 1331/5, 1331/6, 1331/7, 1331/8, 1331/9, 1332/3, 1332/4, 1333/7, 1333/8, 1334/4, 1335/3, 1335/4, 1335/5, 1335/6, 1336/2, 1337/3, 1337/4, 1337/5, 1337/6, 1338/8, 1338/9, 1339/2, 1339/3, 1340/2, 1340/3, 1341/2, 1341/4, 1342/2, 1342/3, 1343/2, 1343/3, 1344/3, 1344/4, 1344/5, 1344/6, 1345/10, 1345/11, 1345/12, 1345/13, 1345/14, 1345/6, 1345/7, 1345/9, 1346/5, 1346/6, 1347/3, 1347/4, 1348/10, 1348/5, 1348/6, 1349/3, 1349/5, 1350/3, 1350/4, 1351/2, 1352/2, 1353/4, 1353/5, 1353/6, 1354/2, 1368/2, 211/1, 211/2, 212/1, 212/2, 215/1, 215/2, 56/1, 56/2, 66/1, 66/2, 77/1, 77/2

Obręb ewidencyjny: OSOWIEC

5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 194, 202, 203, 204, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 243, 244, 245, 246, 247, 253, 254, 255, 256, 257, 259, 260, 261, 264, 265, 266, 267, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 337, 338, 339, 340, 341, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 441, 442, 443, 444, 445, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 600, 601, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 770, 771, 772, 773, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 832, , 258/1, 258/2, 272/1, 272/3, 3/2, 774/1, 774/10, 774/2, 774/3, 774/4, 774/5, 774/6, 774/7, 774/8, 774/9, 831/3

Obręb ewidencyjny: SZAFRANKI

1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 269, 270, 272, 273, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 341, 342,

343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 357, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 415, 169/1, 201/1, 201/10, 201/11, 201/15, 201/16, 201/17, 201/18, 201/2, 201/3, 201/8, 201/9, 217/1, 217/2, 217/3, 261/1, 261/2, 340/1, 340/2, 356/2, 359/3

Obręb ewidencyjny: WROCENÍ

55, 56, 57, 61, 63, 64, 65, 66, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 81, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 101, 106, 115, 121, 122, 123, 125, 126, 149, 150, 190, 191, 195, 197, 204, 215, 217, 247, 249, 250, 251, 252, 255, 257, 271, 273, 276, 278, 284, 285, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 310, , 1/1, 100/7, 100/8, 100/9, 102/1, 102/2, 102/3, 103/10, 103/11, 103/12, 103/13, 103/3, 103/6, 103/7, 104/3, 104/5, 104/6, 104/7, 105/4, 105/5, 105/6, 107/1, 107/2, 108/5, 108/6, 109/1, 109/2, 11/5, 110/5, 110/6, 111/11, 111/12, 112/1, 112/2, 112/3, 113/1, 113/2, 113/3, 113/4, 113/5, 113/6, 114/1, 114/5, 116/2, 116/3, 117/1, 117/3, 118/4, 118/5, 12/10, 12/12, 12/9, 120/1, 124/1, 124/2, 127/1, 127/2, 128/1, 128/2, 129/1, 129/2, 129/3, 129/4, 13/1, 13/6, 130/1, 130/2, 136/1, 136/2, 137/3, 138/1, 138/2, 138/5, 139/1, 139/2, 14/4, 146/11, 146/15, 147/1, 147/17, 147/2, 147/20, 147/22, 147/3, 148/1, 148/2, 148/3, 16/4, 17/5, 17/7, 18/7, 18/9, 188/1, 188/2, 188/3, 189/1, 189/4, 189/5, 19/13, 19/17, 19/19, 192/3, 193/6, 193/7, 194/10, 194/9, 196/10, 196/5, 196/6, 196/9, 198/1, 198/2, 199/1, 199/2, 199/3, 20/4, 200/1, 200/3, 200/4, 201/1, 201/2, 202/1, 203/1, 203/2, 203/4, 203/5, 21/4, 213/3, 216/10, 216/11, 216/12, 216/9, 219/14, 22/6, 23/3, 24/5, 25/4, 26/1, 27/1, 27/3, 270/2, 28/1, 28/2, 29/6, 298/2, 30/4, 31/10, 31/12, 31/8, 32/6, 33/1, 33/5, 34/1, 34/7, 35/6, 36/6, 4/16, 4/18, 41/3, 44/4, 44/6, 45/2, 46/2, 47/2, 48/4, 49/2, 50/1, 51/2, 52/1, 53/2, 59/1, 59/3, 60/1, 60/2, 62/1, 62/2, 67/1, 67/2, 69/1, 69/2, 76/1, 76/2, 77/1, 77/2, 8/1, 8/6, 80/1, 80/2, 80/3, 82/1, 83/2, 85/1, 9/5, 9/7, 92/1, 92/2, 92/3, 93/1, 93/2, 94/1, 94/2, 95/3, 96/1, 96/2, 97/1, 97/3, 97/4, 98/1, 98/2, 98/3, 98/4, 98/5, 98/6, 99/1, 99/2

Obręb ewidencyjny: DOWNARY

88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 172, 173, 174, 180, 181, 186, 187, 188, 189, 219, 220, 221, 225, 226, 233, 237, 407, 409, 410, 434, 435, 436, 437, 445, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 681, 682, 683, 684, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 703, 704, 705, 708, 709, 710, 711, 712, 730, 731, 732, 821, 822, 823, 1305, 1306, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1366, 1367, 1445, 1450, 1453, 1457, 1458, , 100/3, 100/4, 1304/1, 1304/2, 1307/1, 1307/2, 1371/10, 175/4, 175/5, 178/1, 182/1, 182/2, 182/3, 183/1, 185/1, 185/2, 190/7, 191/1, 192/1, 193/1, 193/2, 194/1, 194/2, 194/5, 194/7, 194/8, 194/9, 195/3, 195/4, 196/12, 196/13, 197/4, 198/4, 199/3, 200/3, 200/4, 201/1, 202/1, 203/2, 203/3, 204/1, 204/3, 205/2, 205/3, 206/4, 206/5, 206/7, 207/2, 207/3, 208/4, 208/5, 208/6, 208/7, 209/3, 209/4, 210/2, 210/5, 210/6, 210/7, 211/2, 211/3, 212/1, 213/3, 213/5, 213/6, 213/8, 213/9, 214/3, 214/4, 215/1, 216/2, 216/3, 217/1, 218/1, 227/1, 228/3, 228/4, 229/1, 230/2, 230/3, 230/4, 231/2, 231/3, 232/2, 232/3, 234/1, 236/1, 236/2, 238/1, 238/2, 238/3, 4/23, 400/1, 657/1, 657/2, 706/1, 706/2, 1442/2

Obręb ewidencyjny: KLEWIANKA

393, 394, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 423, 424, 426, 428, 431, 479, 481, 482, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 631, 632, 633, 634, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 737, 738, 739, 740, 741, 746, 747, 750, 751, 752, 753, 757, 758, 759, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 798, 799, 800, 801,, 802, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 383/1, 395/1, 407/1, 407/2, 414/1, 414/2, 415/1, 415/2, 422/1, 422/2, 425/1, 425/2, 427/1, 427/2, 430/1, 736/1, 736/2, 749/1, 755/1, 761/1, 777/1, 779/1, 788/1, 788/2, 797/1, 804/1

Obręb ewidencyjny: KRAMKÓWKA DUŻA

7, 8, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 22, 27, 31, 35, 41, 44, 45, 46, 49, 58, 59, 67, 70, 72, 74, 95, 100, 103, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 119, 122, 123, 124, 125, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 370, 372, 373, 374, 376, 384, 385, 386, 387, 390, 394, 397, 398, 399, 406, 407, 408, 409, 411, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 425, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 450, 451, 475, 476, 32/1, 32/3, 32/4, 33/1, 33/2, 34/1, 34/2, 36/3, 37/3, 37/4, 38/2, 38/3, 38/5, 39/1, 39/2, 40/3, 40/4, 42/1, 42/4, 43/1, 43/3, 43/4, 47/1, 47/2, 48/1, 48/2, 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 50/1, 50/2, 50/3, 50/4, 51/1, 51/2, 52/1, 52/2, 53/1, 53/2, 54/1, 54/2, 55/5, 55/6, 56/1, 56/2, 56/3, 56/4, 57/5, 57/7, 57/8, 57/9, 57/10, 57/11, 57/12, 60/1, 60/2,

62/1, 63/3, 64/4, 64/5, 64/6, 64/7, 65/6, 65/7, 66/1, 66/2, 68/1, 68/2, 69/1, 69/2, 69/3, 69/4, 71/1, 71/2, 73/1, 73/2, 75/1, 75/2, 76/1, 76/2, 77/1, 77/2, 77/3, 78/1, 79/4, 79/5, 80/1, 80/2, 81/1, 81/2, 81/3, 94/1, 94/4, 96/1, 96/2, 97/1, 97/3, 97/6, 1/3, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 13/1, 19/1, 25/1, 26/1, 29/1, 30/1, 2/5, 13/2, 26/2, 29/2, 13/3, 20/3, 23/3, 28/3, 23/4, 30/4, 5/1, 5/2, 5/3, 5/4, 5/5, 5/6, 30/5, 30/6, 30/7, 9/1, 9/2, 10/3, 21/11, 21/12, 101/1, 101/2, 102/1, 102/2, 102/3, 102/4, 104/1, 104/2, 104/3, 104/4, 104/5, 104/6, 105/1, 105/2, 105/3, 110/1, 110/2, 110/3, 116/3, 116/4, 116/5, 117/3, 118/3, 120/1, 120/2, 120/3, 121/1, 121/2, 126/3, 127/6, 129/1, 129/2, 130/3, 131/1, 131/2, 132/3, 139/1, 139/2, 140/1, 141/1, 141/2, 141/3, 141/5, 141/6, 142/1, 142/2, 143/3, 144/1, 144/2, 145/3, 155/13, 168/1, 21/13, 21/14, 21/15, 21/16, 21/17
Obręb ewidencyjny: KRZECZE
1, 2, 8, 152, 153, 154, 185, 37/1, 3/1, 4/2, 5/1, 6/3, 7/2, 9/3, 9/4, 10/1, 10/2, 10/5
Obręb ewidencyjny: ŁAZY
30, 31, 32, 519, 520, 521, 522, 525, 527, 529, 558, 559, 561, 562, 563, 566, 569, 573, 1519, 1522, 1537, 1592, 1593, 1593, 1594, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 33/1, 33/2, 2/2, 1248/1, 1248/10, 1248/100, 1248/101, 1248/102, 1248/103, 1248/104, 1248/105, 1248/106, 1248/107, 1248/108, 1248/109, 1248/11, 1248/110, 1248/111, 1248/112, 1248/113, 1248/114, 1248/115, 1248/116, 1248/117, 1248/118, 1248/12, 1248/120, 1248/121, 1248/122, 1248/126, 1248/129, 1248/13, 1248/130, 1248/131, 1248/132, 1248/133, 1248/134, 1248/135, 1248/136, 1248/137, 1248/138, 1248/139, 1248/14, 1248/140, 1248/141, 1248/148, 1248/15, 1248/158, 1248/159, 1248/16, 1248/160, 1248/17, 1248/18, 1248/19, 1248/2, 1248/20, 1248/21, 1248/22, 1248/23, 1248/24, 1248/25, 1248/26, 1248/27, 1248/28, 1248/29, 1248/3, 1248/30, 1248/31, 1248/32, 1248/33, 1248/34, 1248/35, 1248/36, 1248/37, 1248/38, 1248/39, 1248/4, 1248/41, 1248/42, 1248/43, 1248/44, 1248/45, 1248/46, 1248/47, 1248/5, 1248/50, 1248/51, 1248/52, 1248/53, 1248/54, 1248/55, 1248/56, 1248/57, 1248/58, 1248/59, 1248/6, 1248/60, 1248/61, 1248/62, 1248/63, 1248/64, 1248/65, 1248/66, 1248/67, 1248/68, 1248/69, 1248/7, 1248/70, 1248/71, 1248/72, 1248/73, 1248/74, 1248/75, 1248/76, 1248/77, 1248/78, 1248/79, 1248/8, 1248/80, 1248/81, 1248/82, 1248/83, 1248/84, 1248/85, 1248/86, 1248/87, 1248/88, 1248/89, 1248/9, 1248/90, 1248/91, 1248/92, 1248/93, 1248/94, 1248/95, 1248/96, 1248/97, 1248/98, 1248/99, 1310/2, 1521/1, 1524/1, 1526/1, 1528/1, 1531/1, 1612/2, 518/2, 523/1, 523/2, 523/3, 524/1, 524/2, 526/1, 526/2, 528/10, 528/8, 528/9, 530/1, 530/2, 531/4, 538/1, 538/2, 538/3, 539/7, 539/8, 540/1, 541/1, 541/5, 541/6, 542/11, 542/12, 542/13, 542/9, 543/25, 543/27, 544/7, 544/8, 544/9, 545/7, 545/8, 545/9, 546/1, 546/2, 546/4, 546/5, 546/6, 547/12, 547/13, 547/15, 547/16, 547/4, 548/1, 548/2, 548/3, 548/4, 550/3, 550/4, 551/1, 551/2, 552/1, 552/2, 555/1, 556/2, 556/7, 557/6, 557/7, 560/2, 560/3, 560/4, 564/1, 564/2, 564/3, 565/1, 565/2, 567/1, 567/2, 567/3, 568/5, 568/6, 570/1, 570/10, 570/11, 570/12, 570/13, 570/14, 570/15, 570/16, 570/17, 570/18, 570/19, 570/2, 570/20, 570/21, 570/22, 570/23, 570/24, 570/25, 570/26, 570/27, 570/28, 570/29, 570/3, 570/30, 570/31, 570/32, 570/33, 570/35, 570/36, 570/37, 570/38, 570/39, 570/4, 570/40, 570/41, 570/42, 570/43, 570/44, 570/45, 570/46, 570/47, 570/48, 570/49, 570/5, 570/51, 570/6, 570/7, 570/8, 570/9, 571/2, 571/3, 571/4, 572/1, 572/2, 577/24, 577/25, 577/26, 577/28, 577/34, 578/7, 579/134, 579/136, 580/10, 580/11
Obręb ewidencyjny: PŁOCHOWO
2, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 44, 47, 48, 49, 50, 52, 56, 57, 60, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 70, 71, 73, 74, 79, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 98, 105, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 153, 154, 158, 159, 161, 165, 166, 171, 174, 175, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 34/1, 34/2, 37/1, 37/2, 41/1, 41/2, 41/3, 41/4, 41/5, 41/6, 41/7, 41/8, 41/9, 41/10, 43/1, 43/2, 45/1, 51/1, 51/2, 54/2, 54/3, 58/1, 58/2, 58/3, 58/4, 58/5, 59/2, 59/3, 59/4, 59/5, 59/6, 61/1, 61/2, 65/1, 65/2, 69/1, 69/2, 94/1, 94/2, 95/1, 96/1, 97/1, 97/2, 13/1, 15/1, 20/1, 27/1, 28/1, 13/2, 15/2, 20/2, 28/2, 3/1, 3/2, 25/3, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 9/1, 9/3, 9/4, 106/1, 107/2, 107/3, 109/10, 109/11, 109/13, 109/7, 109/8, 109/9, 148/2, 152/1, 155/1, 162/1, 170/1, 170/2, 172/1, 172/2, 172/3, 173/1, 173/2, 177/1
Obręb ewidencyjny: UŚCIANEK
26, 27, 33, 34, 40, 41, 42, 39/2, 71/2, 24/1, 20/3, 20/4

- Specjalny Obszaru Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Dolina Biebrzy” (PLH 200008),

**Wykaz działek ewidencyjnych, na których wyznaczono działania ochronne w projektowanym Planie Zadań Ochronnych Obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy na terenie gminy Goniądz (dokumentacja z 07.10. 2016 r.)**

Obręb ewidencyjny: WÓLKA P-ŁĄKI R.WSI
16, 18, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 37, 41, 43, 46, 49, 52, 55, 57, 58, 61, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 93, 94, 95, 96, 101, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 143, 144, 145, 146, 154, 155, 156, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 182, 183, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 206, 207, 209, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 264, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 310, 312, 314, 318, 319, 321, 323, 325, 326, 327, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 363, 367, 369, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 432, 434, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 453, 455, 458, 459, 461, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 494, 495, 499, 500, 501, 502, 503, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 575, 576, 578, 579, 581, 582, 584, 585, 587, 588, 590, 591, 592, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 602, 606, 610, 612, 613, 614, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 625, 626, 627, 628, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 653, 654, 655, 658, 659, 770, 780, 807, 808, 810, 811, 812, 813, 815, 826, 829, 830, 831, 832, 833, 2381, 2382, 2383, 2384, 2489, 2523, 2524, 2528, 2547, 2551, 2552, 2554, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2581, 2582, 2583, 2584, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2627, 2628, 2633, 2635, 2636, 2641, 2645, 2648, 2650, 2652, 2653, 2656, 2657, 2658, 2660, 2661, 2662, 2663, 2665, 2666, 2667, 2671, 2672, 2673, 2675, 2676, 2686, 2688, 2689, 2692, 2697, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2718, 2719, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2728, 2729, 2731, 2733, 2734, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2782, 2783, 2793, 2797, 624/1, 624/2, 779/1, 781/2.
Obręb ewidencyjny: M. GONIĄDZ
21, 22, 23, 24, 26, 30, 31, 37, 38, 39, 40, 45, 248
Obręb ewidencyjny: BUDNE ŻARNOWO
1, 29, 210, 235, 241, 269, 278, 288, 100/3, 120/2, 120/3, 120/4, 120/6, 15/2, 15/3, 190/1, 190/3, 2/1, 2/2, 203/1, 204/2, 205/2, 206/1, 207/1, 207/2, 208/1, 208/2, 24/2, 24/3, 248/2, 270/1, 28/1, 280/1, 30/1, 30/2, 33/1, 33/11, 33/12, 33/13, 33/14, 33/15, 33/16, 33/17, 33/18, 33/19, 33/2, 33/3, 33/4, 33/5, 33/6, 33/7, 33/8, 33/9, 36/2, 36/3, 4/2, 6., 8/6, 9/5, 9/6, 98/4, 99/3
Obręb ewidencyjny: DOWNARY
9, 10, 12, 16, 18, 30, 338, 339, 340, 341, 345, 347, 348, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 486, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 613, 614, 615, 616, 820, 1344, 1346, 1347, 1349, 1352, 1353, 1356, 1359, 1361, 1362, 1363, 1364, 1366, 1367, 1370, 1443, 1448, 1450, 1451, 1459, 1460, 1371/10, 1371/2, 1371/7, 1371/8, 1442/2, 1442/4, 1442/5, 19/1, 26/1, 342/1, 342/2, 343/3, 343/4, 343/5, 344/1, 344/2, 346/1, 346/2, 349/1, 349/2, 350/1, 350/2, 4/14, 4/15, 4/16, 4/19, 4/20, 4/21, 4/25, 4/8, 490/1, 541/2, 542/2, 543/2, 544/2, 545/2, 546/2, 547/2, 548/2, 566/2, 824. 1348
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. KROPIEW
117, 118, 128/1, 128/2, 142/1, 143/10, 143/11, 143/12, 144/1, 144/2, 144/3, 145/1, 145/2, 145/3
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. ZA TWIERDZĄ
1367/7, 1368/2, 200, 211/1, 211/2, 212/1, 212/2, 213, 214, 215/1, 215/2, 216, 217, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 141, 144, 156, 157, 158, 159, 160, 166/2
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DROGA
595, 639, 656, 678, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 687, 690, 691, 693, 694, 695, 697, 698, 699, 700, 701, 702,



703, 704, 705, 706, 717, 720, 723, 726, 729, 730, 732, 733, 734, 735, 738, 739, 742, 743, 748, 750, 751, 755, 758, 761, 764, 767, 770, 773, 776, 779, 783, 788, 880, 881, 883, 885, 887, 889, 892, 893, 904, 905, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 939, 940, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 1139, 1140, 1141, 1142, 1144, 1145, 1147, 1181, 1182, 1183, 1184, 1207, 1209, 1210, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1236, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1245, 1246, 1248, 1249, 1250, 1252, 714/1, 1175/2, 1205/4, 1206/1, 1206/2, 1208/2, 1234/1, 1234/2, 1235/2, 1244/2, 1244/3, 1247/3, 679/2, 713/1, 715/1, 794/1
Obręb ewidencyjny: OSOWIEC
272/3, 327/28, 327/46, 327/5, 357, 368, 369, 370, 406, 407, 832, 378, 388, 3/1, 3/2, 67, 69, 1, 194, 271, 272/2, 273, 356, 359, 423, 267, 275/5, 386, 403, 404, 405, 2/1, 423, 680, 273, 591
Obręb ewidencyjny: SZAFRANKI
1, 10, 12, 4, 60, 64, 65, 66, 67, 8
Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA
218, 219, 366, 385, 410, 426, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 918, 919, 928, 929, 937, 938, 939, 940, 946, 952, 958
Obręb ewidencyjny: WÓLKA P-L/K WÓLKI P
5, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 2471, 2472, 2607, 2611, 2616, 2618, 2619, 2664, 2670
Obręb ewidencyjny: ŁAZY
1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1080, 1081, 1082, 1083, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1109, 1113, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1193, 1212, 1226, 1594, 1595, 1597, 1600, 1601, 1062/1, 1062/2, 1079/1, 1079/2, 1084/1, 1084/2, 1085/1, 1085/2, 1100/1, 1100/2, 1100/3, 1101/1, 1103/1, 1104/1, 1105/1, 1106/1, 1107/1, 1108/1, 1114/1, 1114/2, 1114/3, 1121/1, 1121/2, 1148/1, 1148/2, 1150/1, 1168/1, 1179/1, 1189/1, 1191/1, 1192/1, 1194/1, 1195/1, 1196/1, 1213/1, 1233/1, 1234/1, 1235/1, 578/2, 595/2
Obręb ewidencyjny: UŚCIANEK
2/3, 61/1
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DR. GON. LAS
312, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 839, 840, 743, 757, 758, 759, 760, 915, 916, 917, 918, 972
<b>Wykaz działek ewidencyjnych, na których wyznaczono działania ochronne obligatoryjne w projektowanym Planie Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy na terenie gminy Goniądz</b>
Obręb ewidencyjny: WÓLKA P-ŁĄKI R.WSI
16, 18, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 37, 41, 43, 46, 49, 52, 55, 58, 61, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 93, 94, 95, 96, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 143, 144, 145, 146, 154, 155, 156, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 182, 183, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 206, 207, 209, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 264, 266, 267, 268, 269, 270, 271,

272, 273, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 310, 312, 314, 318, 321, 323, 325, 326, 327, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 363, 367, 369, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 432, 434, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 453, 455, 458, 459, 461, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 494, 495, 499, 500, 501, 502, 503, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 575, 576, 578, 579, 581, 582, 584, 585, 587, 588, 590, 591, 592, 594, 595, 596, 598, 599, 600, 602, 606, 610, 612, 613, 614, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 625, 626, 627, 628, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 653, 654, 658, 659, 750, 770, 780, 807, 808, 810, 811, 812, 813, 815, 826, 829, 830, 831, 832, 833, 868, 2524, 2594, 2595, 2597, 2598, 2601, 2604, 2607, 2615, 2616, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2627, 2628, 2633, 2635, 2636, 2641, 2645, 2650, 2653, 2656, 2657, 2658, 2696, 2697, 2701, 2702, 2703, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2718, 2719, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2728, 2729, 2731, 2733, 2734, 2736, 2739, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2782, 2793, 624/1, 624/2, 779/1, 781/2
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DROGA
700, 702, 704, 706, 713/1, 715/1, 718, 721, 724, 727, 880. 691, 693, 694, 695, 698, 717, 720, 723, 726, 729, 730, 732, 733, 738, 739, 742, 743, 748, 750, 751, 755, 758, 761, 764, 767, 770, 773, 776, 779, 783, 788, 794/1, 881, 883, 885, 887, 889, 892, 893
Obręb ewidencyjny: OSOWIEC
3/1, 3/2, 67, 69, 71, 73, 75, 77
Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA
159, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236/1, 236/2, 237, 238, 239/1, 239/2, 240, 246, 247, 248, 249, 261/1, 262, 263, 264, 265, 267, 268, 269, 270, 271, 410, 420, 448/1, 451, 452, 454, 455, 456, 457, 460, 461, 462, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 489, 490, 491, 492, 493, 661, 739, 918, 919, 928, 929, 937, 938, 939, 940, 946
Obręb ewidencyjny: WÓLKA P-Ł/K W
5
<b>Wykaz działek ewidencyjnych, na których wyznaczono działania ochronne fakultatywne w projektowanym Planie Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy na terenie gminy Goniądz</b>
Obręb ewidencyjny: WÓLKA P-ŁĄKI R.WSI
29, 154, 155, 156, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 182, 183, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 198, 199, 200, 201, 203, 204, 206, 207, 209, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 259, 323, 325, 326, 327, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 363, 367, 369, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 432, 434, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 453, 455, 458, 459, 658, 659, 750, 770, 780, 807, 808, 810, 811, 812, 813, 815, 826, 829, 830, 831, 832, 833, 868, 2594, 2595, 2597, 2598, 2601, 2607, 2616, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2628, 2633, 2635, 2636, 2645, 2650, 2653, 2656, 2657, 2658, 2696, 2697, 2701, 2702, 2703, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2718, 2719, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2728, 2729

2731, 2733, 2736, 2739, 2752, 2793, 417, 779/1, 781/2
Obręb ewidencyjny: DOWNARY
338, 339, 340, 341, 342/1, 342/2, 343/3, 343/4, 343/5, 344/1, 344/2, 345, 346/1, 346/2, 347, 348, 349/1, 349/2, 350/1, 350/2, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 613, 614, 615, 616, 820, 30, 4/21, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 541/2, 542/2, 543/2, 544/2, 545/2, 546/2, 547/2, 548/2, 566/2, 824
Obręb ewidencyjny: OLSZOWA DROGA
718, 721, 724, 727, 691, 693, 694, 695, 698, 700, 702, 704, 706, 713/1, 715/1, 717, 720, 723, 726, 729, 730, 732, 733, 738, 739, 742, 743, 748, 750, 751, 755, 758, 761, 764, 767, 770, 773, 776, 779, 783, 788, 794/1, 880, 881, 883, 885, 887, 889, 892, 893
Obręb ewidencyjny: OSOWIEC
3/1, 3/2, 67, 3/2, 69, 71, 73, 75, 77
Obręb ewidencyjny: WÓLKA PIASECZNA
159, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236/1, 236/2, 237, 238, 239/1, 239/2, 240, 246, 247, 248, 249, 261/1, 262, 263, 264, 265, 267, 268, 269, 270, 271, 410, 420, 448/1, 451, 452, 454, 455, 456, 457, 460, 461, 462, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 489, 490, 491, 492, 493, 661, 739, 918, 919, 928, 929, 937, 938, 939, 940, 946, 946, 952, 954, 958
Obręb ewidencyjny: WÓLKA P-L/K WÓLKI P
5
Obręb ewidencyjny: ŁAZY
1079/1, 1079/2, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084/1, 1084/2, 1085/1, 1085/2, 1086, 1087, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1103/1, 1104/1, 1105/1, 1106/1, 1107/1, 1108/1, 1109, 1113, 1171, 1172, 1182, 1183, 1600

- 3 pomniki przyrody (dwa jałowce pospolite i wiąz polny).

### 3. Podstawowymi kierunkami zagospodarowania obszarów chronionych to:

- zachowanie przed likwidacją i degradacją z jednoczesnym dopuszczeniem możliwości jego przestrzennego kształtowania,
- zapewnienie właściwego funkcjonowania i ciągłości układów ekologicznych z możliwością tworzenia nowych form ochrony na terenie gminy.

### 4. Realizacja w/w kierunków zagospodarowania wymagać będzie:

- respektowania ustaleń zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 września 1993r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego parku Narodowego (Dz. U. Nr 86, póź. 399),
- respektowania zarządzenia Ministra *Klimatu i Środowiska*, z dnia ~~27~~ **14** stycznia ~~2015~~ **2021** r. w sprawie ustanowienia dla Biebrzańskiego Parku Narodowego Zadań Ochronnych na lata ~~2015—2017~~ **2021-2023**,
- uwzględniania ustaleń planu ochrony B.P.N. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- uwzględnienia ustaleń planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy PLHB00008,
- uwzględnienia ustaleń planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006
- respektowania ustaleń zawartych w rozdziale 1.6.4. Kierunków : „Zasady zabudowy i zagospodarowania” – pkt 33,

- tworzenia na terenie gminy rezerwatów przyrody, pomników przyrody, użytków ekologicznych oraz innych form ochrony przewidzianych ustawą o ochronie przyrody z obowiązkiem wprowadzenia ich do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

### **2.1.5. Kierunki i zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych**

- a) Kierunki ochrony wód powierzchniowych i podziemnych to:
- utrzymanie stanu czystości wód rzeki Biebrzy i innych mniejszych cieków wodnych oraz poprawienie stanu wód rzeki Czarna Struga,
  - ochrona wód gruntowych przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i przemysłowymi.
  - utrzymanie nienaruszalnego przepływu biologicznego ( $Q_n$ ) w podstawowym przekroju SNQ – 95% rzeki Biebrzy w Dolistowie – 2,45 m<sup>3</sup>/sek.
- b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
- zakazu odprowadzania do wód powierzchniowych (rzek) i gruntu ścieków sanitarnych i przemysłowych w wielkościach, które nie zapewniają utrzymania obowiązującej klasy czystości tych wód w rzekach oraz czystości wód podziemnych a w szczególności wód stanowiących Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Pradolina Biebrza” (pkt 1.4.2. uwarunkowań),
  - budowy małych oczyszczalni ścieków, ewentualnie stacji kontenerowych wspólnych dla zespołu wsi zwodociągowanych z późniejszym wywozem tych nieczystości do punktu zlewnego oczyszczalni komunalnej miasta Goniądz,
  - ochrony sanitarnej ujęć wód dla celów komunalnych i przemysłowych zgodnie z ustaleniami obowiązujących stref ochronnych,
  - wykorzystania dla celów gospodarczych wód stanowiących wyłącznie nadwyżki ponad przepływ biologiczny ( $q$  dyspozycyjne), które dla rzeki Biebrzy w przekroju Dolistowo wynosi 1,47 m<sup>3</sup>/sek. Wydaje się, że z uwagi na Park Narodowy pozyskiwanie wody z rzeki Biebrzy jest wątpliwe, dlatego też należy widzieć potrzebę realizacji zbiorników małej retencji wodnej na mniejszych ciekach wodnych położonych w wysoczyznowej części obszaru gminy.

### **2.1.6. Kierunki sanitarnej ochrony powietrza atmosferycznego.**

- a) Kierunki ochrony powietrza atmosferycznego to:
- przeciwdziałanie wzrostowi zanieczyszczeń powietrza głównie produktami pochodzącymi z procesów energetycznych, przemysłowych oraz komunikacji (zwłaszcza pyłów zawieszonych, dwutlenku siarki i azotu oraz ołowiu),
  - promowanie ekologicznych źródeł energii i korzystnych energetycznie rozwiązań technologicznych, by ograniczyć emisję zanieczyszczeń z rozproszonych źródeł sektora komunalno-bytowego.
  - poprawa warunków życia ludzi zamieszkałych na terenach będących w zasięgu oddziaływania zanieczyszczeń lub w jednostkach osadniczych charakteryzujących się znaczną koncentracją lokalnych źródeł ciepła.
- b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
- obowiązku stałego monitoringu atmosfery jako podstawy ustalania lokalnych jednostkowych norm emisji zanieczyszczeń lub ich likwidacji w formie wydawanych decyzji przez uprawnione jednostki państwowe i samorządowe,

- wydawania nakazów instalowania urządzeń do redukcji zanieczyszczeń oraz zmian profilu i technologii produkcji w obiektach stanowiących główne źródła zanieczyszczeń a nie rokujących zmniejszenia emisji pyłów i gazów,
- stosowania nowych nośników energetycznych (gazu płynnego, oleju opałowego, energii elektrycznej) o mniejszej uciążliwości dla środowiska, a głównie w obrębie strefy ochronnej BPN i w obszarze chronionego krajobrazu,
- utrzymania zasady, że ponadnormatywna uciążliwość sanitarna zakładów powinna mieścić się w granicach własnych działek,
- utrzymania dobrego stanu dróg kołowych łącznie z zachowaniem płynności ruchu na tych drogach, szczególnie w obrębie obszarów zabudowanych,
- przestrzegania dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu określonych dla obszarów podlegających szczególnej ochronie w przepisach szczególnych.

### 2.1.7. Kierunki i zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi.

- a) Kierunki ochrony powierzchni ziemi i racjonalnego wykorzystania jej walorów użytkowych w rozwoju gminy to:
  - ochrona powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami stałymi i płynnymi,
  - racjonalne przeznaczenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na cele nierolnicze,
  - ochrona powierzchni ziemi przed negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.
- b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
  - stosowanie ustaleń Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022,
  - sukcesywnej likwidacji istniejących „dzikich nie urządzonych” wysypisk,
  - unieszkodliwiania nieczystości płynnych (ścieków) z obszarów nie posiadających i nie przewidzianych do objęcia scentralizowanym systemem kanalizacji poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach a następnie wywożenie do punktu zlewnego oczyszczalni w Goniądzu,
  - zachowania dotychczasowej struktury przestrzennej gruntów rolnych i leśnych z możliwością ekologicznego jej wzbogacania (polne drzewa, remizy, użytki ekologiczne itp.),
  - utrzymania wartościowych i intensywnie użytkowanych gruntów rolnych jako rolniczej przestrzeni produkcyjnej z zachowaniem dotychczasowych form użytkowania i kierunków produkcji przy jednoczesnym prowadzeniu działań inspirujących na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego,
  - na etapie sporządzania planów miejscowych przyjmowania zwartych kompleksów gleb chronionych (od III<sup>b</sup> do IV<sup>b</sup>) za ogranicznik rozwoju budownictwa pozarolniczego z zastosowaniem ustawowych przepisów,
  - wzbogacania jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez uzasadnioną regulację stosunków wodnych na gruntach ornych i użytkach zielonych – melioracje, zwiększanie objętości retencyjnej wody w formie budowy zbiorników małej retencji (*retencja sztuczna*), *ale przede wszystkim poprzez retencję naturalną; promowanie naturalnych rozwiązań chroniących człowieka przed powodzią i suszą, tj. zatrzymywanie wody w torfowiskach, tworzenie stref buforowych itp.*,
  - racjonalnej eksploatacji złóż surowców mineralnych, a w tym złóż udokumentowanych:

- złoża kruszywa naturalnego „Goniądz” (piaski ze żwirem) o zasobach zarejestrowanych 102,26 tys. m<sup>3</sup>,
- złoża kruszywa naturalnego drobnego „Osowiec” o zasobach udokumentowanych 5914 tys. ton,
- złóż torfu objętych dokumentacjami z zachowaniem wymogów określonych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (~~Dz. U. z 2017 r. poz. 2126~~),
- rekultywacji terenów powyrobiskowych względnie punktów eksploatacji surowców o małej i słabej jakości,
- zachowania w dotychczasowym użytkowaniu terenów uznanych za „obszary perspektywnego występowania złóż surowców mineralnych stałych” t.j. złoża kruszywa naturalnego – piasków ze żwirem oraz złoża surowców iglastych położonych w rejonie wsi Klewianka i Krzecze.

### 2.1.8. Kierunki i zadania w zakresie ochrony ludzi i środowiska przed hałasem i wibracjami oraz przed szkodliwym elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym

- a) Kierunek ochrony w w/w zakresie dotyczy minimalizacji poziomu hałasu i wibracji głównie w obszarach stałego pobytu (zamieszkania) ludzi i rekreacji.
- b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
- eliminacji z obszarów zamieszkałych źródeł hałasu o ponadnormatywnym natężeniu poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianę technologii i urządzeń,
  - przestrzeganie zasady, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne poziomy nie mogą wychodzić poza obręb działki, na której są wytwarzane,
  - określenia zasad i warunków sytuowania nowej zabudowy w stosunku do dróg o znacznej uciążliwości akustycznej,
  - wykonywania prognoz oddziaływania projektowanej zabudowy i zagospodarowania terenów na etapie sporządzania miejscowych planów i na tej podstawie eliminowania zamierzeń planistycznych zagrażających środowisku,
  - uwzględniania w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu norm dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczególnych
  - przestrzegania i uwzględniania w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy wartości poziomu hałasu określonych w przepisach szczególnych, aktualnie w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112):

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu (dB)			
		drogi lub linie kolejowe		pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L <sub>AeqD</sub>	L <sub>AeqN</sub>	L <sub>AeqD</sub>	L <sub>AeqN</sub>
		przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	przedział czasu odniesienia. równy 8 godz.	przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia, kolejno po sobie następującym	przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy

1.	a) Strefa ochronna A uzdrowiskowa b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny mieszkaniowo - usługowe	65	56	55	45

Na obszarze gminy Goniądz głównym urządzeniem wytwarzającym elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące szkodliwe dla ludzi i środowiska jest napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo.

Należy mieć na uwadze utrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określonych w przepisach szczególnych, aktualnie w załączniku Nr 1 do Rozporządzenia Ministra *Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 244)* ~~Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).~~

Główne działania w zakresie ochrony przed elektromagnetycznym promieniowaniem:

- zapobiegania zagrożeniom poprzez ustalanie w planach miejscowych odpowiednich stref ochronnych od linii napowietrznej WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo. W stosunku do zabudowy ze stałym pobytem ludzi od w/w linii należy zachować strefę ochronną o szerokości – min. 14,5 m od skrajnego przewodu linii przy zalecanej odległości od osi linii 40 m,
- ustalania w planach miejscowych zakazu realizacji wszelkich stałych obiektów kubaturowych w obrębie strefy ochronnej od linii napowietrznej WN 110 kV,
- ustalania przebiegu nowych napowietrznych linii elektromagnetycznych WN z zachowaniem wymogów ochrony ludzi i walorów środowiska przyrodniczego – na obszarach zabudowy mieszkaniowej oraz na obszarach występowania przedszkoli, żłobków, szpitali, internatów i innych podobnych, składowa elektryczna elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego o częstotliwości 50 Hz nie może przekraczać wartości 1 kV/m,

### 2.1.9. Zasady ochrony krajobrazu kulturowego

W aktualnych warunkach rozwojowych i działań w zakresie zaspokojenia potrzeb człowieka,

ochrona krajobrazu kulturowego wiąże się z gospodarczą ochroną przyrody, która poprzez metody gospodarowania związane z problemami urbanistycznymi, dąży jednocześnie do zachowania naturalnych walorów krajobrazu, a zatem utrzymania bogactwa świata roślinnego i zwierzęcego w środowisku leśnym, polowym, łąkowym i wodnym oraz utrzymania sprawności gleb, czystości wód, powietrza i estetyki krajobrazu.

Ochrona krajobrazu kulturowego nie może polegać jedynie na jego ochronie dotyczącej działań zachowawczych, niezbędna jest też jego konserwacja. Polegać ona powinna na działaniach powodujących jego utrzymanie w należytej, ustalonej dotychczas formie.

W gminie nieustannej konserwacji wymaga krajobraz rolniczy, który bez ponawiania zabiegów agrotechnicznych uległby regresowi.

Należy mieć także na uwadze konieczność rekultywacji terenów zdewastowanych, np. poeksploatacyjnych.

Jednymi z cenniejszych wartości krajobrazowo-kulturowych na terenie gminy są dominanty w postaci wież kościołów, jak też panoramy wsi, a także masywy leśne, które to elementy winny być zachowane

#### **2.1.10. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej**

Ochrona dziedzictwa materialnego i niematerialnego, rozumiana jako ochrona historycznej tożsamości w kształtowaniu przyszłości gminy należy do głównych celów polityki zagospodarowania przestrzennego i polega na:

- zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego,
- konserwacji zabytkowej substancji,
- wyeksponowaniu obszarów i obiektów o szczególnych wartościach zabytkowych,
- zahamowaniu procesów degradacji zabytków,
- przeciwdziałaniu negatywnym zmianom funkcjonalno-przestrzennym na obszarach zabytkowych.

W stosunku do **zabytków oraz dóbr kultury** wymienionych w części *Uwarunkowania* (rozdział 6.1) określa się następujące **zasady ochrony**, które będą uwzględniane i uszczegóławiane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:

- a) ochrona historycznej i architektonicznej formy obiektu (utrzymanie istniejących gabarytów wysokościowych, formy dachu i jego pokrycia, kompozycji i wystroju elewacji, formy stolarki okiennej i drzwiowej; zmiana zagospodarowania dopuszczalna jest jedynie gdy obecne użytkowanie wpływa niszcząco na zabytek, bądź w przypadku przywrócenia zagospodarowania historycznego),
- b) zachowanie walorów funkcjonalnych i użytkowych obiektów,
- c) zachowanie wartościowych elementów zagospodarowania i zabudowy świadczących o tożsamości gminy i jej mieszkańców,
- d) zachowanie śladów osadnictwa (utrzymanie układów ulic, ochrona stanowisk archeologicznych),
- e) świadome kształtowanie otoczenia wokół obiektów zabytkowych przy nadzorze właściwych służb konserwatorskich,
- f) planowanie współczesnych wsi z poszanowaniem tradycji,
- g) dążenie do współpracy prywatnych właścicieli, samorządu gminnego, służb konserwatorskich i organizacji pozarządowych przy poprawie stanu zachowania i



utrzymania zabytkowej substancji mieszkaniowej (pomoc w pozyskaniu środków zewnętrznych, doradztwo).

W stosunku do **zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru** *lub ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków* ustala się ponadto:

- a) bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich,
- b) ochronę przed zmianą przeznaczenia,
- c) prowadzenie jakiejkolwiek działalności niezwiązanej z utrzymaniem, konserwacją i rewaloryzacją cmentarzy wymagać będzie przeprowadzenia indywidualnych opracowań i analiz oraz zgody służby konserwatorskiej,
- d) ochronę ekspozycji i otoczenia zabytków polegającą na utrzymaniu istniejącego zagospodarowania oraz ustalenie zasad lokalizacji i wyglądu obiektów małej architektury i nośników reklamowych.

W stosunku do **zabytków ujętych w gminnej ewidencji** ustala się:

- a) obowiązek wprowadzenia zapisów ochronnych względem tych obiektów przy aktualizacji planów miejscowych, polegający na określeniu przedmiotu, zakresu oraz zasad ochrony,
- b) rewaloryzację i pielęgnację historycznej przestrzeni,
- c) rehabilitację zabytkowej substancji mieszkaniowej,
- d) zachowanie historycznego układu ulic, osi kompozycyjnych oraz historycznych podziałów funkcjonalnych.

Przedmiotem ochrony zabytków architektury jest zewnętrzny wygląd budynków: ukształtowanie bryły (gabaryty, kształt dachu), opracowanie elewacji (forma i układ otworów, detal architektoniczny, wykończenie ścian zewnętrznych, pokrycie dachu) oraz inne elementy decydujące o zachowaniu ich historycznego charakteru (konstrukcja, układ wnętrz, wyposażenie).

Przedmiotem ochrony historycznego układu przestrzennego miasta Goniądza jest organizacja zabudowy i schemat dróg – konstrukcja przestrzeni opartej na wewnętrznych osiach kompozycyjnych, powtarzających się schematach układu zabudowy zagrodowej, budynkach i innych obiektach tworzących pierzeje.

W stosunku do zabytków – **stanowisk archeologicznych** – znajdujących się w ewidencji AZP ustala się:

- a) granice stref ochrony konserwatorskiej zabytków powierzchniowych (osad, cmentarzysk) – wyznaczone na podstawie kart ewidencyjnych stanowisk i przedstawione na zbiorczym rysunku *Kierunków*,
- b) lokalizację pozostałych stanowisk (śladów osadniczych) – wyznaczone na podstawie materiałów Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i przedstawione na zbiorczym rysunku *Kierunków*,
- c) obowiązek wprowadzenia zapisów ochronnych względem tych obszarów przy aktualizacji planów miejscowych, polegający na określeniu przedmiotu, strefy ochrony konserwatorskiej, zakresu oraz zasad ochrony,
- d) unikanie wprowadzania zabudowy na terenie ponad stanowiskiem, z wyjątkiem granic administracyjnych m. Goniądz; zmiana zagospodarowania terenu lub prowadzenie robót budowlanych, w tym robót ziemnych na obszarze, na którym

stwierdzono występowanie stanowisk archeologicznych, działalność, która mogłaby prowadzić do zniszczenia zabytków archeologicznych, dopuszczona jest w wyjątkowych sytuacjach, po przeprowadzeniu badań archeologicznych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Przedmiotem ochrony są domniemane relikty archeologiczne (obiekty, warstwy i struktury podziemne) stanowiące ślady osadnictwa pradziejowego i historycznego, cmentarzyska, kurhany lub inne relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej człowieka.

W stosunku do wartościowych obiektów małej architektury – **zabytkowych kapliczek i krzyży przydrożnych** – nieujętych w gminnej ewidencji zabytków postuluje się:

- a) wprowadzenie zapisów ochronnych względem tych obiektów przy aktualizacji planów miejscowych, polegający na określeniu przedmiotu, zakresu oraz zasad ochrony,
- b) w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym spowodowanym bliskością kapliczki bądź krzyża względem drogi, dopuszcza się ich przemieszczenie.

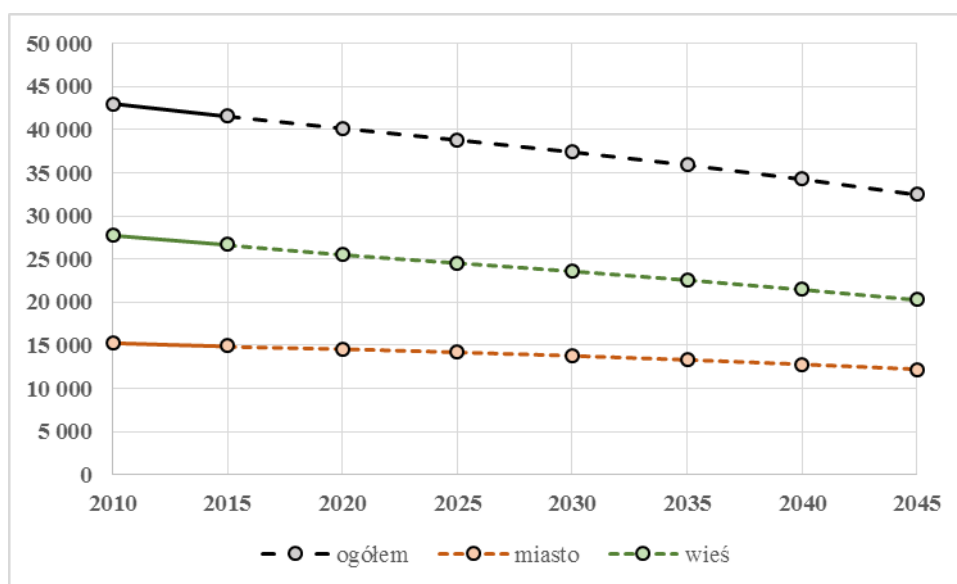
#### **2.1.11. Zasady tworzenia nowych wartości kulturowych**

- a) należy kultywować regionalne formy architektoniczne oraz tradycje materiałowe i konstrukcyjne,
- b) należy dążyć do indywidualizowania przestrzennych form zabudowy i zagospodarowania przestrzeni publicznych w dostosowaniu do otaczającej zabudowy i krajobrazu historyczno-kulturowo-przyrodniczego,
- c) wyżej wymienione działania należy wpisywać do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- d) należy stosować materiały, wystrój i kolorystykę obiektów budowlanych oraz zagospodarowanie i otoczenie terenów w nawiązaniu do tradycji lokalnych,
- e) należy wykorzystywać istniejące warunki przestrzenne do tworzenia akcentów i dominant w przestrzeni,
- f) należy dążyć do harmonizowania gabarytów zabudowy plombowej z gabarytami otaczającej zabudowy

### **2.2. Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej**

#### **2.2.1. Prognoza demograficzna**

Prognoza demograficzna wykonywana jest przez Główny Urząd Statystyczny. Sporządzona została na podstawie przyjętych wariantów założeń prognostycznych, które były przedmiotem konsultacji szerokiego grona specjalistów reprezentujących środowisko naukowe. Zebrane uwagi pozwoliły na wybór scenariusza założeń uznanego za najlepiej określający prawdopodobny rozwój ludności Polski w perspektywie do 2050 r., przyjmując 2014 r. za rok bazowy. Badanie nie było wykonywane dla gmin, dane dostępne są natomiast dla poziomu powiatów.



Rys.1. Prognoza ludności dla powiatu monieckiego (dane GUS)

W 2015 r. w powiecie monieckim mieszkało 43 019 osób. Prognozowany jest stopniowy spadek tej liczby do 35 924 w 2035 r. i 32 486 w 2045 r. Ubytek wynosić będzie ponad 9 tys. osób, co oznacza spadek o ponad 21 p.p. względem 2015 r. Jednocześnie tempo spadku będzie nieznacznie nasilać się z każdym kolejnym pięcioleciem.

Zmiany te będą dotyczyć zarówno miast, jak i terenów wiejskich. Do roku 2045 na wsi ubędzie 6,4 tys. mieszkańców (spadek o 24 p.p.), a w miastach 2,7 tys. (spadek o 18 p.p.). Jak widać, prognozy wskazują na znacznie szybsze wyludnianie obszarów wiejskich powiatu. Jest to związane częściowo z ruchem wewnętrznym ludności. Mieszkańcy wsi, szczególnie kobiety, migrują do miast na okres kształcenia oraz w poszukiwaniu pracy w pozarolniczych sektorach gospodarki.

Określając przyszłe zmiany w zaludnieniu gminy Goniądz, przyjęto, że tempo ubytku ludności w gminie odpowiadać będzie zmianom prognozowanym dla całego powiatu. Na takie założenie pozwalają zbliżone uwarunkowania demograficzne i podobne tendencje w ruchu ludności.

#### prognozowana liczba ludności w gminie Goniądz

	2025	2035	2045
<b>ogółem</b>	4729	4378	3959
<b>miasto</b>	1786	1672	1529
<b>wieś</b>	2945	2709	2433

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Prognoza wskazuje, że do roku 2035 w gminie ubędzie niemal 700 osób, natomiast w 2045 r. ubytek względem 2015 r. wynosić będzie już ponad 1100. Intensywniej przebiegać będzie wyludnianie wsi. Tu liczba ludności spadnie o 760 osób. Natomiast w Goniądzu wg prognozy ubędzie 340 mieszkańców.

**prognoza na rok 2035**

	<b>ogółem</b>	<b>mężczyźni</b>	<b>kobiety</b>
<b>ogółem</b>	4378	2175	2202
<b>miasto</b>	1672	783	887
<b>wieś</b>	2709	1392	1317

**prognoza na rok 2045**

	<b>ogółem</b>	<b>mężczyźni</b>	<b>kobiety</b>
<b>ogółem</b>	3959	1975	1982
<b>miasto</b>	1529	721	807
<b>wieś</b>	2433	1254	1178

*Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych*

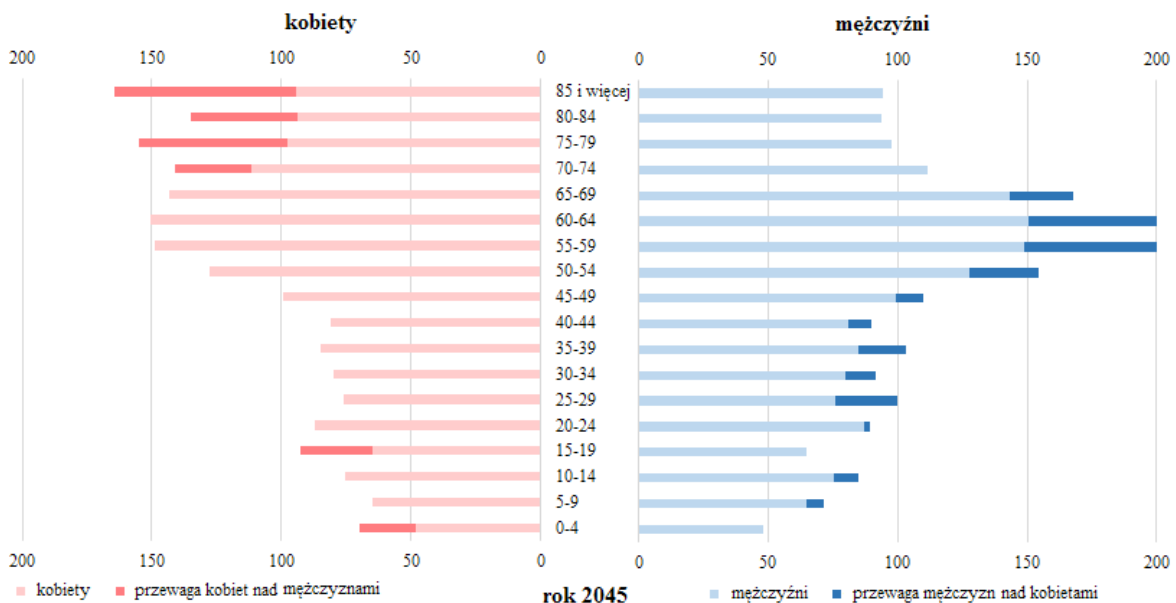
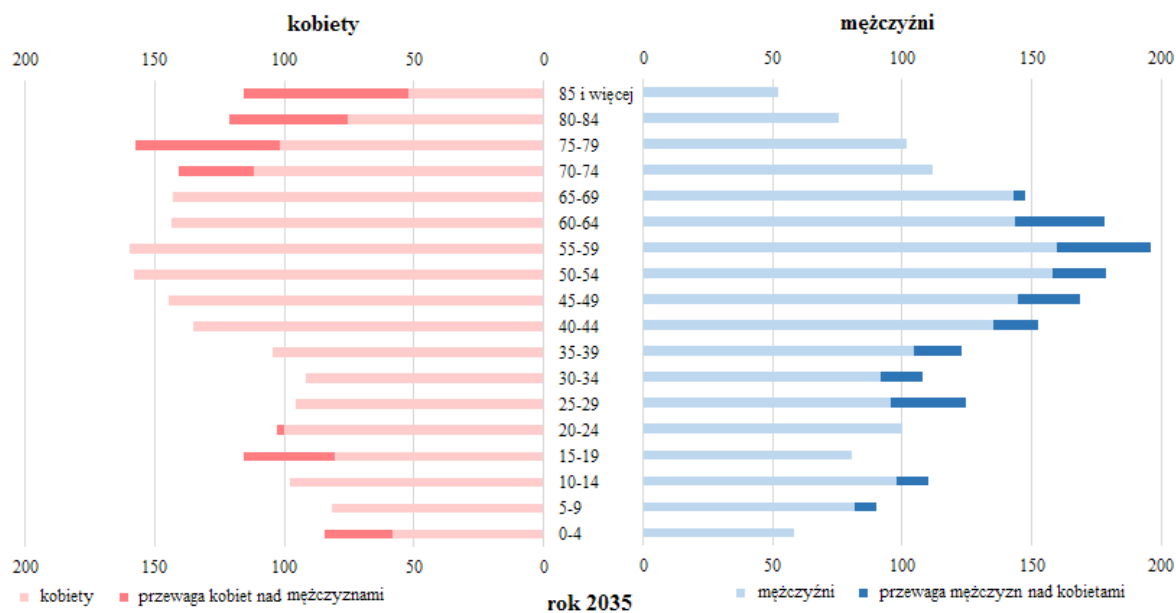
Biorąc pod uwagę strukturę płci, w kolejnych latach spodziewać należy się zmniejszenia udziału kobiet w ogólnej liczbie ludności. Spadek dotyczyć będzie zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednakże to w przypadku płci żeńskiej będzie bardziej odczuwalny. W 2015 r. współczynnik feminizacji w mieście Goniądz wyniósł 118. W 2035 r. wynosić on będzie 113, a 10 lat później 112. Wartość tego wskaźnika będzie obniżać się również na terenach wiejskich – z 98 obecnie do 95 w 2035 i 94 w 2045. W perspektywie kilku dekad wystąpić może istotny niedobór kobiet, co zwiastuje poważny kryzys demograficzny i coraz szybsze wyludnienie wsi.

**liczba ludności w wieku:**

	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
<b>ogółem</b>			
<b>dane 2015</b>	927	3 129	1 007
<b>prognoza 2035</b>	659	2 624	1 084
<b>prognoza 2045</b>	524	2 254	1 169
<b>miasto</b>			
<b>dane 2015</b>	357	1 155	357
<b>prognoza 2035</b>	265	958	443
<b>prognoza 2045</b>	221	840	462
<b>wieś</b>			
<b>dane 2015</b>	570	1 974	650
<b>prognoza 2035</b>	396	1 666	644
<b>prognoza 2045</b>	306	1 414	710

*Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych*

Kolejne lata przyniosą silny spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. W 2045 r. będzie ich o ponad 400 mniej niż w 2015 r. Ubytek będzie niemal dwukrotnie dotkliwszy na wsi. Zmalaże również liczba osób w wieku produkcyjnym, stanowiąca potencjalne zasoby pracy. Prognoza wskazuje, że do 2045 r. ubędzie ich łącznie 875, w tym 315 w mieście i 560 na wsi. Wzrośnie natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Spodziewać należy się, że w 2045 r. będzie ich o ponad 160 więcej niż obecnie.



Prognozy na kolejne lata wskazują na dalsze pogłębienie dysproporcji względem płci. Kobiet będzie ubywać, w większości grup wiekowych dominować będą mężczyźni. Wyjątek stanowi ludność najstarsza. Średnia wieku kobiet jest znacznie wyższa. Większa umieralność wśród mężczyzn tłumaczona jest generalnie cięższą fizyczną pracą, częstszymi wypadkami i słabszą dbałością o zdrowie. W badanym okresie prognozuje się również zwiększenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym względem osób w wieku przedprodukcyjnym. Skutkiem będzie silne obciążenie ludności pracującej. Wzrośnie zapotrzebowanie na opiekę geriatryczną, zmniejszać się będzie liczba uczniów w lokalnych szkołach.

Spadek liczby ludności pozwala stwierdzić, że wyznaczanie nowych terenów budowlanych w oddaleniu od istniejących zabudowań nie będzie konieczne, a co więcej, będzie wiązało się z regularnym i niepotrzebnym obciążeniem budżetu gminy (koszty utrzymania infrastruktury, utrzymania czystości etc.). Może zająć potrzeba budowy placówki

opieki geriatrycznej (w związku ze starzeniem się społeczeństwa i odpływem młodych). Rozważyć należy formy aktywizacji zawodowej kobiet, aby zahamować ich intensywny odpływ.

WNIOSKI:

- Sytuacja demograficzna gminy ulegnie najprawdopodobniej stopniowemu pogorszeniu.
- Prognozuje się spadek liczby urodzeń, zwiększenie liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i dalsze migracje, w których najsilniej odczuwalny będzie ubytek młodych kobiet.
- Prognozowane zmiany w liczności populacji będą musiały znaleźć odbicie w polityce gminy, w tym dotyczącej zagospodarowania i kierunków aktywizacji, a być może również obejmującej infrastrukturę opieki zdrowotnej.

*Nie ma przesłanek, aby w niniejszej analizie uwzględnić migrację w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.*

### **2.2.2. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa**

Należy dążyć do osiągnięcia europejskiego wskaźnika nasycenia w mieszkaniach w wysokości 400 mieszkań na 1000 mieszkańców.

Główne zadania w zakresie mieszkalnictwa to:

- a) przygotowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową. W tym celu zakłada się możliwość realizacji budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego i jednorodzinnego, głównie w ośrodku gminnym, na terenach wyznaczonych na ten cel w planach zagospodarowania przestrzennego.
- b) utrzymanie, modernizacja i uzupełnienie zabudowy na działkach plombowych, głównie w Goniądzu i wsiach z szansami rozwoju funkcji pozarolniczych,
- c) zagospodarowanie opuszczonych mieszkań w wyludniających się wsiach m.in. na cele zabudowy letniskowej,
- d) przejmowanie do zasobów komunalnych opuszczonych zasobów prywatnych,
- e) budowa i uzupełnienie infrastruktury komunalnej i technicznej na terenach zabudowy mieszkaniowej i przeznaczonych do zabudowy,
- f) opracowanie w miarę potrzeb planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego:
  - wyznaczających nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową uwzględniającą bieżące i jedno - dwuletnie wyprzedzenie zapotrzebowania na tereny budowlane i możliwości uzbrojenia terenu,
  - określających zasady przekształceń zabudowy zagrodowej w mieszkaniową typu jednorodzinnego w poszczególnych jednostkach osadniczych.

Dopuszcza się rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i rzemieślniczej na terenach zwartej zabudowy, tj. w plombach między zabudową istniejącą, lub na obrzeżach terenów zwartej zabudowy, przylegających do nich, lub położonych w ich pobliżu, dostępnych do dróg publicznych.

W tym celu należy każdorazowo wprowadzić zmianę w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wprowadzenie zmiany w planie miejscowym będzie w takich przypadkach zgodne z polityką przestrzenną gminy zawartą w niniejszym studium. Dopuszcza się:

- a) lokalizację na terenach zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej usług i rzemiosła nieuciążliwego oraz agroturystycznej,
- b) przekształcanie zabudowy jednorodzinnej w zabudowę usługową, rzemieślniczą oraz zagrodową,
- c) przekształcanie zabudowy jednorodzinnej w bardziej intensywną – szeregową, bliźniaczą, wielorodzinną,
- d) przekształcanie zabudowy zagrodowej w jednorodzinną, wielorodzinną, usługową, rzemieślniczą i produkcyjną.

Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na wsi w skutek między innymi ubytku ludności będzie coraz lepsze.

Tym niemniej są na terenach wiejskich mieszkania o niskim standardzie, stąd w najbliższych latach główny nacisk inwestycyjny będzie położony na modernizację istniejącej zabudowy oraz wymianie budynków o złym stanie technicznym, a także wyposażenie mieszkań w urządzenia i instalacje sanitarne.

Innym problemem może być kwestia opuszczonych mieszkań w wyludniających się wsiach, co stworzy problem racjonalnego zagospodarowania przynajmniej części tych zasobów. We wsiach o znacznych walorach środowiska przyrodniczego część zasobów może być zaadaptowana dla potrzeb zabudowy letniskowej i agroturystycznej.

Tereny zabudowy mieszkaniowej objęte miejscowym i planami zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

#### **NA TERENIE MIASTA GONIĄDZ**

**Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710), przeznaczone są pod zabudowę :**

- 1) mieszkaniową wielorodzinną, oznaczone symbolem MWN;
- 2) jednorodzinną, z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego, oznaczone symbolem MN;
- 3) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i letniskową oznaczona symbolem MNL;
- 4) zabudowę letniskową z dopuszczeniem jednorodzinnej, oznaczoną symbolem MLN;
- 5) zagrodową, oznaczone symbolem MR;
- 6) jednorodzinną z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego, oznaczoną symbolem MNU;
- 7) jednorodzinną i wielorodzinną oznaczoną symbolem MNW -

- które powinny być utrzymane, jak przewiduje plan, z możliwością zmiany ich funkcji:

W zabudowie wielorodzinnej:

- 1) teren 1 MWN, położony przy ulicy Mickiewicza i Kościuszki;
- 2) teren 2 MWN, położony przy ulicy Plac 11 Listopada;
- 3) teren 3 MWN, położony przy ulicy Plac 11 Listopada i Jadźwingowskiej;
- 4) teren 4 MWN, położony przy ulicy Kościuszki i Jadźwingowskiej;
- 5) teren 5 MWN, położony przy ulicy Kościuszki, Rybackiej i Demokratycznej.

W zabudowie jednorodzinnej z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego:

- 1) teren 1 MN, położony pomiędzy ulicami Majora Węgielnego, Rybacką i Kąpielową;
- 2) teren 2 MN, obejmujący obszar położony pomiędzy ulicami Majora Węgielnego, Rybacką, Kościuszki i ulicą bez nazwy;
- 3) teren 3 MN, położony pomiędzy ulicami Majora Węgielnego, ulicą biegnącą do ulicy Jadźwingowskiej, ulicą Jadźwingowską i Nadbiebrzańską;
- 4) teren 4 MN, położony pomiędzy ulicami Jadźwingowską, Nadbiebrzańską i Świętej Rozalii;
- 5) teren 5 MN, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Świętej Rozalii, Niedbiebrzańską i ulicą Jagiellońską z ulicą Sadową;
- 6) teren 6 MN, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Jagiellońską, Nadbiebrzańską, Gęsią i Dolistowską;
- 7) teren 7 MN, położony przy ulicy Nadbiebrzańskiej;
- 8) teren 8 MN, położony pomiędzy ulicami Kościuszki, Słowackiego, Nowy Świat z wewnętrzną ulicą Różaną, graniczący z terenami zabudowy wielorodzinnej 1 MWN i terenem byłego internatu Zespołu Szkół Ogólnokształcących;
- 9) teren 9 MN, położony pomiędzy ulicami Kościuszki, Nowy Świat i Słowackiego z wewnętrzną ulicą Kwiatową;
- 10) teren 10 MN, położony przy ulicy Kościuszki, graniczący z terenami ujęcia wody;
- 11) teren 11 MN, położony pomiędzy ulicy Ogrodowej;
- 12) teren 12 MN, położony pomiędzy ulicami Nowy Świat, Ogrodową i Słowackiego, graniczący z byłymi terenami Zespołu Szkół Ogólnokształcących,;
- 13) teren 13 MN, położony pomiędzy ulicami Konstytucji 3 Maja i Mostową;
- 14) teren 14 MN, położony pomiędzy ulicami Konstytucji 3 Maja i Mostową z wewnętrznymi ulicami Piotra z Goniądza i Witosy;
- 15) teren 15 MN, położony pomiędzy ulicami Nowy Świat, Słowackiego, Konstytucji 3 Maja do ulicy Mickiewicza, graniczący z zabudową wielorodzinną 1 MWN;
- 16) teren 16 MN, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Szpitalną, Grodzieńską, zewnętrzną ulicą Polną i terenem do niej przyległym;
- 17) tereny 17 MN, położone pomiędzy ulicami Mickiewicza, Szpitalną, Grodzieńską, Polną i Jagiellońską, z wewnętrzną ulicą Podgórną,;
- 18) teren 18 MN, położony przy ulicy Dolistowskiej, obejmujący działki rolne nr geodezyjne 1209/1, 1209/2, 1209/5, 1209/6, 1209/9, 1209/10.
- 19) zabudowę mieszkaniową jednorodziną i letniskową działek nr geodezyjne: 452, 453, 473, 475, 12 (symbol MNL);
- 20) zabudowę mieszkaniową jednorodziną z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego działek nr geodezyjne: 563, 705/1, 1172, 1173, 1228, 1209/11, 1209/12, 1209/13, 1209/14, 1209/15, 383 (symbol MNU).



- 21) zabudowę letniskową z dopuszczeniem jednorodzinnej: teren 2 MLN, położony przy ulicy Demokratycznej, obejmujący działki lub ich części nr geodezyjny 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15;
- 22) zabudowę mieszkaniową jednorodziną części działki nr geodezyjny 1279,
- 23) zabudowę mieszkaniową jednorodziną z dopuszczeniem usług i budownictwa letniskowego działki nr geodezyjny 240,
- 24) zabudowę jednorodziną i wielorodziną działki nr geodezyjny 883 (symbol MNW).
- 25) zabudowa mieszkaniowej jednorodzinna, przemysłowa- nieuciążliwej dla środowiska i usługowa na terenie, obejmującym działki nr geodezyjny 319, 321, 323, 325

W zabudowie zagrodowej:

- 1) teren 1 MR, położony przy ulicy Demokratycznej;
- 2) teren 2 MR, położony przy ulicy Kościuszki;
- 3) teren 3 MR, położony przy ulicy Kościuszki i Konstytucji 3 Maja;
- 4) teren 4 MR, położony przy ulicy Konstytucji 3 Maja i częściowo ulicy Kościuszki;
- 5) teren 5 MR, położony przy ulicy Mickiewicza;
- 6) teren 6 MR, położony przy ulicy Mickiewicza, obejmujący działkę nr 422;
- 7) teren 7 MR, położony przy ulicy Jagiellońskiej, obejmujący część działki 1299;
- 8) teren 8 MR, położony przy ulicy Polnej;
- 9) teren 9 MR, położony przy ulicy Jagiellońskiej, obejmujący część działki nr geodezyjny 1109 oraz działkę nr 1110;
- 10) teren 10 MR, położony przy ulicy Polnej, obejmujący działkę nr geodezyjny 1099;
- 11) teren 11 MR, położony w rejonie ulic: Jagiellońskiej, Grodzieńskiej i Polnej;
- 12) teren 12 MR, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Polną, Jagiellońską, Grodzieńską;
- 13) teren 13 MR, położony pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Jagiellońską i Grodzieńską;
- 14) teren 14 MR, położony pomiędzy ulicami Dolistowską i Wojska Polskiego;
- 15) teren 15 MR, położony przy ulicy Dolistowskiej;
- 16) teren 16 MR, położony przy ulicy Wojska Polskiego, obejmujący działkę nr geodezyjny 1267.

Przy zagospodarowaniu działek nr geodezyjny 452, 453 należy mieć na uwadze ich położenie na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi, natomiast przy zagospodarowaniu działek nr geodezyjny 452,453, 473, 475 należy zachować parametry budownictwa nie zakłócającego charakteru skarpy Wysoczyzny Goniądzkiej i panoramy widokowej na Dolinę Biebrzy oraz otoczenia rzeki widzianego ze szlaku wodnego.

Na terenach zabudowy zagrodowej w mieście Goniądz funkcje usługowe, agroturystyczne i rzemieślnicze mogą być realizowane, zgodnie z art.2, ust. 1, pkt 1 i 2 oraz art.4, pkt.2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161).

*Dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz usługowej, w tym usług handlu, infrastruktury itp. oraz związane z tym zmiany planu miejscowego przeznaczające tereny na cele nierolnicze.*

~~— Dopuszcza się dalsze zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zagrodową, usługową i rzemieślniczą. W tym celu podjęta została uchwała Nr Uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz. z zakresem zmian wyszczególnionymi w pkt 1.7.2 Kierunków~~

**Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmujący działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108), przeznaczony jest pod zabudowę jednorodzinna z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego oznaczony symbolem MN.**

~~— Dopuszcza się dalsze zmiany planu. W tym celu podjęta została chwała Nr XXIV/196/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563 z jej przeznaczeniem pod zabudowę zagrodową — patrz pkt 1.7.2 Kierunków.~~

## **NA TERENACH WIEJSKICH GMINY GONIĄDZ**

**Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalone uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535) przeznaczone są pod zabudowę :**

- 1) mieszkaniową wielorodzinną, oznaczone symbolem MW;
  - 2) jednorodziną, z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego, oznaczone symbolem MN;
  - 3) mieszkaniową jednorodziną i letniskową oznaczona symbolem MNL;
  - 4) letniskową z dopuszczeniem jednorodzinnej, oznaczoną symbolem MLN;
  - 5) jednorodziną z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego oraz budownictwa letniskowego oznaczoną symbolem MNUL;
  - 6) zagrodową, oznaczone symbolem MR, RM;
- które powinny być utrzymane, jak przewiduje plan, z możliwością zmiany ich funkcji

W zabudowie wielorodzinnej: teren we wsi Osowiec Twierdza, obejmujący istniejąca zabudowę, oznaczony na rysunku planu symbolem 1 MW.

W zabudowie jednorodzinnej z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego *oraz zabudowy zagrodowej*:

- 1) teren 1 MN, położony we wsi Osowiec;
- 2) teren 2 MN, położony we wsi Osowiec;
- 3) teren 3 MN, położony we wsi Kramkówka Duża;
- 4) teren 4 MN, położony we wsi Kramkówka Duża;
- 5) teren 5 MN, położony we wsi Białosuknia;
- 6) teren 6 MN, położony we wsi Klewianka;
- 7) teren 7 MN, położony we wsi Wroceń;
- 8) teren 8 MN, położony we wsi Szafranki, obejmujący działkę nr geodezyjny 217/2;
- 9) teren 9 MN, położony we wsi Szafranki, obejmujący działkę nr geodezyjny 289;
- 10) teren 10 MN, położony we wsi Dawidowizna, obejmujący działkę nr geodezyjny 419;
- 11) teren 11 MN, położony we wsi Dawidowizna, obejmujący część działki nr geodezyjny 1413/1;
- 12) teren 12 MN, położony we wsi Olszowa Droga, obejmujący działkę nr geodezyjny 1206/1;

- 13) teren 13 MN, położony we wsi Szafranki, obejmujący część działki nr geodezyjny 186.
- 14) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług i rzemiosła nieuciążliwego oraz budownictwa letniskowego we wsi Szafranki działek nr geodezyjny 382, 385, 386, 387, we wsi Wroceń działki nr geodezyjny 142/3 (symbol MNUL),
- 15) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem budownictwa pensjonatowego i gastronomicznego we wsi Dawidowizna działek nr geodezyjny 385, 438,
- 16) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług (w tym turystycznych) i rzemiosła nieuciążliwego
  - we wsi Kramkówka Duża działki nr geodezyjny 219/4,
  - we wsi Downary Plac działek nr geodezyjny 39/4, 39/5 (symbol MNU)
  - we wsi Downary działek nr geodezyjny 170/5, 170/6 (symbol MNU\*),
  - we wsi Wroceń części działek nr geodezyjny 28/1, 28/2, 29/4, 30/1, 145/3, 147/17, 147/22 (symbol MNU);
- 17) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem letniskowej (symbol MNL) we wsi Szafranki działki nr geodezyjny 217/3.

W zabudowie zagrodowej: tereny oznaczone w planie symbolem MR i RM.

- we wsi Szafranki, części działka geodezyjny 169,
- we wsi Klewianka, działka nr geodezyjny 120/1,
- we wsi Olszowa Droga, działka nr geodezyjny: 1196 i 1197,
- we wsi Budne Żarnowo działka nr geodezyjny 153/7,
- we wsi Downary działka nr geodezyjny 53 (symbol RM),
- we wsi Doły działka nr geodezyjny 938 (symbol RM ),
- we wsi Łazy działka nr geodezyjny 674/4 (symbol RM ),
- we wsi Dawidowizna działka nr geodezyjny 445/1 (symbol RM).

Przy zagospodarowaniu działki nr geodezyjny 385 we wsi Dawidowizna należy mieć na uwadze ich położenie na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi, a działek 385 i 438 oraz części działek nr geodezyjny 28/1, 28/2, 29/4, 30/1, 145/3, 147/17, 17/22 we wsi Wroceń na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy, gdzie obowiązuje m.in. zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzeki Biebrzy.

Dopuszcza się dalsze zmiany (opracowanie) planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług, rzemiosła, budownictwa letniskowego oraz zabudowy zagrodowej.

~~W tym celu podjęta została uchwała chwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

### **2.2.3. Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej**

Do podstawowych czynników określających komfort życia jest dostęp do usług podstawowych w miejscu zamieszkania, poczucie bezpieczeństwa, możliwość wypoczynku i rekreacji. Działania, jakie powinien podejmować samorząd, koncentrować się będą w następujących sferach:

- edukacji,
- ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
- rozwoju kultury fizycznej i sportu,

- kultury.

Podstawowym założeniem jest utrzymanie aktualnego wyposażenia gminy w istniejące obiekty i podnoszenie ich standardu. Z uwagi na przyjęte założenie utrzymania zabudowy w istniejących jednostkach osadniczych, nie zakłada się zwiększenia zapotrzebowania na większość obiektów infrastruktury.

Ogólne kierunki rozwoju infrastruktury społecznej to:

- dążenie do zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców na poziomie, który umożliwiają warunki finansowe gminy, bez niepotrzebnego pogłębiania istniejącego zadłużenia,
- dostosowanie bazy zasobów do prognozowanej sytuacji demograficznej w perspektywie roku 2035+,
- podnoszenie standardu świadczenia usług w istniejących placówkach.

Na podstawie analizy istniejącego stanu zasobów infrastruktury społecznej, ich obciążenia oraz prognozowanych zmian w strukturze demograficznej ustala się szczegółowe kierunki rozwoju infrastruktury:

- a) oświaty – utrzymanie istniejących placówek nauczania przedszkolnego i podstawowego, podnoszenie standardu nauczania m.in. poprzez utrzymanie istniejących etatów nauczycielskich i zmniejszenie liczności klas oraz stopniową poprawę wyposażenia. W związku z centralnymi reformami systemu oświaty likwidacji ulegnie gimnazjum w zespole szkół w Goniądzu.
- b) ochrony zdrowia – poprawa jakości usług świadczonych przez istniejący zakład w Goniądzu, ukierunkowanie na opiekę geriatryczną, propagowanie tzw. zdrowego stylu życia, zachęcanie do regularnych badań lekarskich – wczesna diagnostyka, stwarzanie korzystnych warunków do funkcjonowania prywatnych punktów aptecznych i opieki weterynaryjnej.
- c) opieki społecznej – utrzymanie istniejącego ośrodka, realizacja zadań wynikających z gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, aktywizacja bezrobotnych.
- d) kultury, sportu i rekreacji – utrzymanie świetlic wiejskich i doposażenie ich w urządzenia rekreacyjne, organizacja wydarzeń kulturalnych skupiających mieszkańców i budujących poczucie tożsamości, utrzymanie biblioteki gminnej i popularyzacja czytelnictwa.
- e) bezpieczeństwa publicznego – wspieranie funkcjonowania i doposażanie istniejących remiz strażackich OSP.

Nie ustala się celowych wskaźników ilości placówek w przeliczeniu na liczbę mieszkańców – z uwagi na prognozowany spadek liczby ludności, zaproponowane współczynniki będą z czasem ulegać poprawie, co nie będzie jednak świadczyć o polepszeniu dostępności do zasobów infrastruktury społecznej.

### **2.2.3.1. Usługi ponadpodstawowe**

Usługi ponadpodstawowe na rzecz mieszkańców miasta i gminy Goniądz będą świadczyły, jak dotychczas, urzędnicy obsługi zlokalizowane w Białymstoku i Mońkach. Są to usługi z zakresu administracji państwowej, administracji samorządowej szczebla powiatowego, sądownictwa, lecznictwa zamkniętego i specjalistycznego, szkolnictwa wyższego i średniego, kultury, sportu kwalifikowanego oraz specjalistycznego handlu i rzemiosła.

W stanie istniejącym funkcjonują na terenie gminy urządzenia o charakterze ponadpodstawowym:

- Dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Goniądzu,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Goniądzu,
- Muzeum wojska w Osowcu Twierdzy,
- Urządzenia z zakresu obsługi turystyki i wypoczynku w Goniądzu,
- Stacje paliw w Goniądzu.

Rezerwuje się tereny pod następujące usługi ponadpodstawowe:

- usługi związane z obsługą ruchu turystycznego i komunikacji przy drodze krajowej nr 669 Białystok – Ełk,
- usługi związane z turystyką i wypoczynkiem w Goniądzu,
- trasy ścieżek rowerowych.

Możliwe jest także przekształcenie istniejących obiektów usługowych na inne usługi, a także obiektów mieszkalnych na usługowe.

Przy zmianie funkcji z mieszkaniowej czy rolniczej na usługowe należy opracować plan zagospodarowania przestrzennego.

Dopuszcza się także możliwość tworzenia zabudowy letniskowej poprzez przekształcenie zabudowy zagrodowej na ten cel – po opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego.

W celu rozwoju turystyki należy sprzyjać rozwojowi agroturystyki.

Celowym jest utworzenie na terenie gminy Domu Spokojnej Starości.

#### **2.2.3.2. Usługi podstawowe**

W zakresie usług podstawowych, istniejące urządzenia na terenie gminy mogą obsłużyć w perspektywie tylko część ludności gminy.

Niezbędna będzie modernizacja i uzupełnienie usług w związku ze wzrostem liczby mieszkańców gminy, jak też wzrastającym popytem na usługi o wyższym standardzie obsługi. Główne zadania w zakresie usług podstawowych to:

w zakresie komunalnych usług podstawowych:

Zapewnienie w budżetach gminy odpowiednich środków finansowych na utrzymanie, modernizację (lub rozbudowę) urządzeń komunalnych, które będą obsługiwały miejscową ludność tj.:

- gimnazjum w Goniądzu,
- szkół podstawowych w miejscowościach: Goniądz, Downary,
- Ośrodka Kultury, Sportu i Wypoczynku w Goniądzu,
- urzędu pocztowego w Goniądzu,
- banku spółdzielczego w Goniądzu,
- cmentarzy w miejscowościach: Goniądz, Downary, Osowiec

W zakresie dalszego rozwoju usług tworzenie warunków do rozwoju podstawowych urządzeń usługowych z zakresu handlu, rzemiosła, gastronomii na terenach przewidzianych w „Studium”, między innymi na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

- Dopuszcza się możliwość dokonywania różnego rodzaju przekształceń funkcji terenów, uzupełnienia zabudowy, a także zmianę funkcji na funkcje mieszkaniowe lub produkcyjno – usługowe wszędzie tam, gdzie nie stwarza to uciążliwości dla otaczającej zabudowy mieszkaniowej i środowiska. Zamierzając zmianę funkcji terenów usługowych na produkcyjne i rzemieślnicze należy każdorazowo dokonać oceny uciążliwości projektowanej funkcji oraz opracować miejscowy planów zagospodarowania przestrzennego,

- świetlic we wsiach: Osowiec, Płochowo, Wólka Piaseczna, Downary, Kramkówka Duża, Kramkówka Mała, Klewianka, Białosuknia,
  - Przychodni Rejonowej w Goniądzu,
  - Urzędu Miejskiego w Goniądzu,
  - remiz strażackich w miejscowościach: Goniądz, Wólka Piaseczna, Osowiec, Downary, Klewianka, Białosuknia,
  - basenów przeciwpożarowych w miejscowościach: Goniądz, Kramkówka Duża, Białosuknia, Downary, Łazy,
  - terenów sportowych w Goniądzu i innych wsiach,
- W zakresie pozostałych usług o charakterze podstawowym:

Tworzenie warunków do utrzymania i dalszego rozwoju istniejących na terenie gminy urządzeń usługowych, których właścicielem nie jest samorząd gminy tj:

- sieci sklepów, zakładów gastronomicznych, stacji paliw wymienionych w pkt. 7.3.I części „Studium”,
- kościołów i miejsc kultu w miejscowościach: Goniądz, Downary, Osowiec, apteki w Goniądzu,.

Przedmiotem dalszego – perspektywicznego wykorzystania pod usługi mogą być tereny wyznaczone w planie zagospodarowania przestrzennego.

## **NA TERENACH MIASTA GONIĄDZ**

**Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710) przeznaczone są pod zabudowę :**

- 1) usługową, oznaczone symbolem U;
  - 2) tereny zieleni, oznaczone symbolem Z;
  - 3) tereny telefonii komórkowej oznaczone symbolem TK;
- które powinny być utrzymane, jak przewiduje plan, z możliwością zmiany ich funkcji:
- 1) teren 1 UA położony przy Plac 11 Listopada – Urząd Miejski;
  - 2) teren 2 UHR położony przy ulicach Plac 11 Listopada i Świętej Rozalii – działalność usługowo-handlową i rzemieślniczą o charakterze nieuciążliwym;
  - 3) teren 3 UO położony przy ulicy Jadźwingowskiej – Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy;
  - 4) teren 4 UT położony przy ulicy Świętej Rozalii – Hotel „Zbyszko”;
  - 5) teren 5 UT położony przy ulicy Nadbiebrzańskiej – zespół pensjonatowo-turystyczno-mieszkaniowy;
  - 6) teren 6 UA położony przy ulicy Majora Węgielnego – Centrum Informacji Turystyczno-Edukacyjnej Biebrzańskiego Parku Narodowego;
  - 7) teren 7 UK położony przy ulicy Stary Rynek – Gminny Ośrodek Kultury;
  - 8) teren 8 UIR położony przy ulicy Majora Węgielnego – Ochotnicza Straż Pożarna;
  - 9) teren 9 UA położony przy ulicy Nadbiebrzańskiej – usługi administracyjno-handlowo-gastronomiczne;
  - 10) teren 10 UT położony przy ulicy Demokratycznej i Rybackiej – usługi w zakresie turystyki i wypoczynku;
  - 11) teren 11 UT położony przy ulicy Demokratycznej i Rybackiej – usługi w zakresie turystyki i wypoczynku;

- 12) teren 12 UH położony przy ulicy Kościuszki i Nowy Świat *i na terenie działki nr 605* dopuszczenie funkcji – usługi handlu, gastronomii i inne;
- 13) teren 13 UO położony przy ulicy Kościuszki – usługi z zakresu oświaty i wychowania;
- 14) teren 14 UO położony przy ulicy Różanej – usługi z zakresu oświaty i wychowania;
- 15) teren 15 UO położony przy ulicy Słowackiego i Konstytucji 3 Maja – usługi z zakresu oświaty i wychowania;
- 16) teren 16 UZ położony przy ulicy Nowy Świat i Słowackiego – usługi ochrony zdrowia;
- 17) teren 17 UZ położony przy ulicy Mickiewicza i Konstytucji 3 Maja – usługi ochrony zdrowia;
- 18) teren 18 UŁ położony przy ulicy Mickiewicza – usługi z zakresu łączności i administracji;
- 19) teren 19 UK położony przy ulicy Mickiewicza, Szpitalnej – usługi kultu religijnego;
- 20) teren 20 UK położony przy ulicy Szpitalnej – usługi kultu religijnego (organistówka);
- 21) teren 21 UK położony przy ulicy Szpitalnej – usługi kultu religijnego;
- 22) teren 22 UA położony przy ulicy Szpitalnej – usługi administracyjne;
- 23) teren 23 UŁ położony przy ulicy Wojska Polskiego i Szpitalnej – usługi łączności i administracji;
- 24) teren 24 UA położony przy ulicy Wojska Polskiego – usługi administracji;
- 25) teren 25 UHR położony przy ulicy Świętej Rozalii – usługi handlu, gastronomii i rzemiosła nieuciążliwego;
- 26) teren 26 UA, położony przy ulicy Wojska Polskiego – usługi su administracji i służby bezpieczeństwa publicznego;
- 27) teren 27 UKS, położony przy ulicy Wojska Polskiego – usługi obsługi komunikacji z możliwością usług handlowych i gastronomicznych;
- 28) teren 28 UH położony przy ulicy Wojska Polskiego – usługi handlu, gastronomii i inne;
- 29) teren 29 UAM położony przy ulicy Jagiellońskiej – usługi administracji Biebrzańskiego Parku Narodowego z dopuszczeniem mieszkalnictwa;
- 30) teren 30 UŁ położony przy ulicy Grodzieńskiej – usługi z zakresu łączności;
- 31) centrali telefonicznej automatycznej cyfrowej w budynku przy ul. Mickiewicza, oznaczonej na rysunku planu symbolem TC;
- 32) teren 2 ZC – teren cmentarza katolickiego,
- 33) teren 3 ZD – teren ogrodów działkowych;
- 34) tereny 1 ZP i 4 ZP – zieleń publiczna;
- 35) teren TK – baza telefonii komórkowej.
- 36) tereny rekreacyjne – bez prawa zabudowy terenu, obejmującego działkę nr 14. Przy zagospodarowaniu działki należy mieć na uwadze jej położenie na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi,
- 37) zabudowę usługowo-rzemieślniczą (nieuciążliwą), turystyczno-wypoczynkową, sportową, rekreacyjną i pensjonatową działek nr geodezyjny 434/1, 435/1, 436/1, 433, 434/2, 435/2, 436/2, 320/2, 322 – symbole UT.

Zamierzając dokonać zmiany funkcji terenów usługowych na produkcyjne lub rzemieślnicze należy każdorazowo dokonać oceny zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto w „studium” wyznacza się nowe tereny rozwojowe z możliwością lokalizacji zabudowy usługowej, oznaczone symbolem TR.

Na wyznaczone tereny TR należy w miarę potrzeby opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w celu umożliwienia inwestowania.

~~Dopuszcza się dalsze zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę usługową i rzemieślniczą. W tym celu podjęta została uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do~~

~~sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz z zakresem zmian wyszczególnionymi w pkt 1.7.2 Kierunków~~

## NA TERENACH WIEJSKICH GMINY GONIĄDZ

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalone uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535) przeznaczone są pod zabudowę :

- 1) usługową, oznaczone symbolem U;
  - 2) tereny zieleni, oznaczone symbolem Z;
  - 3) tereny pod parkingi oznaczone symbolem KS;
  - które powinny być utrzymane, jak przewiduje plan, z możliwością zmiany ich funkcji:
- 1) we wsi Kramkówka Duża:
    - a) teren, oznaczony symbolem 1 UK – usługi kultury;
    - b) teren, oznaczony symbolem 2 UH – usługi kultury;
  - 2) we wsi Kramkówka Mała teren, oznaczony symbolem 1 UK – usługi kultury;
  - 3) we wsi Płochowo teren, oznaczony symbolem 1 UK – usługi kultury;
  - 4) we wsi Wólka Piaseczna teren, oznaczony symbolem 1 UK, UK – usługi kultury oraz garaż OSP;
  - 5) we wsi Osowiec:
    - a) teren, oznaczony symbolem 3 UHI *i teren działki 569* – usługi handlu, kultury i OSP,
    - b) teren, oznaczony symbolem 4 UK – usługi kultu religijnego,
    - c) teren, oznaczony symbolem 5 UO – usługi oświaty,
    - d) teren, oznaczony symbolem 2 ZC – cmentarz,
    - e) teren, oznaczony symbole KS – parking;
  - 6) we wsi Wroceń:
    - a) teren, oznaczony symbolem 1 UO – usługi oświaty,
    - b) teren, oznaczony symbolem 2 UK – usługi kultury,
    - c) teren, oznaczony symbolem 3 UK – usługi kultu religijnego,
    - d) teren, oznaczony symbolem 4 UŁ – usługi łączności,
    - e) teren, oznaczony symbolem 5 UK – istniejący pomnik ku czci pomordowanych 12 mieszkańców wsi Wroceń przez okupanta hitlerowskiego w 1943 r.;
  - 7) we wsi Krzeczce:
    - a) teren, oznaczony symbolem 1 UH – usługi handlu,
    - b) teren, oznaczony symbolem 2 UHR – usługi handlu i rzemiosła;
  - 8) we wsi Smogorówka Dolistowska, teren – usługi handlu;
  - 9) we wsi Klewianka:
    - a) teren, oznaczony symbolem 1 UO – usługi oświaty,
    - b) teren, oznaczony symbolem 2 UKI – usługi kultury i garaż OSP,
    - c) teren, oznaczony symbolem 3 UH, RUP – usługi handlu i obsługi rolnictwa,
    - d) teren, oznaczony symbolem 4 UŁ – usługi łączności,
    - e) teren, oznaczony symbolem 5 UHR – usługi handlu i rzemiosła;
  - 10) we wsi Białosuknia:
    - a) teren, oznaczony symbolem 1 UO – usługi oświaty,
    - b) teren, oznaczony symbolem 2 UKI – usługi kultury i remiza OSP,
    - c) teren, oznaczony symbolem 3 UH – usługi handlu,



- d) teren, oznaczony symbolem 4 UŁ – usługi łączności;
- 11) we wsi Downary:
  - a) teren, oznaczony symbolem 1 UO – usługi oświaty,
  - b) teren, oznaczony symbolem 2 UZ – usługi ochrony zdrowia,
  - c) teren, oznaczony symbolem 3 UK – usługi kultu religijnego,
  - d) teren, oznaczony symbolem 4 UKI – usługi kultury i garaż OSP,
  - e) teren, oznaczony symbolem 5 UH – usługi handlu,
  - f) teren, oznaczony symbolem 7 UHR – usługi handlu i rzemiosła,
  - g) teren, oznaczony symbolem 8 UT – usługi obsługi ruchu turystycznego,
  - h) teren, oznaczony symbolem 1 ZC – cmentarz;
- 12) we wsi Wojtówstwo teren, oznaczony symbolem 1 UŁ – usługi łączności;
- 13) we wsi Smogorówka Goniądzka teren – usługi handlu i rzemiosła;
- 14) we wsi Wólka Piaseczna teren, oznaczony symbolem 1 UHR – usługi handlu i rzemiosła;
- 15) we wsi Dawidowizna teren, oznaczony symbolem 1 US – usługi rekreacyjne: plaża, kąpielisko,
- 16) we wsi Grzędy tereny, oznaczone symbolem 3 ZC i 4 ZC – mogiły partyzantów AK i żołnierzy radzieckich;
- 17) we wsi Łazy teren, teren, oznaczony symbolem 5 ZC – cmentarz żydowski;
- 18) tereny przeznaczone do realizacji celów publicznych związanych z ochroną oraz udostępnieniem Biebrzańskiego Parku Narodowego:
  - a) teren 29 UAT przeznaczony pod siedzibę obwodu ochronnego i parking, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 118/2,
  - b) teren 30 UA przeznaczony pod siedzibę obwodu ochronnego, ośrodek edukacji ekologicznej, pokoje gościnne, pole namiotowe i parking, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 202,
  - c) teren 31 UT przeznaczony pod stanowisko do obserwacji zwierząt i Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 211,
  - d) teren 32 UT przeznaczony pod kładkę na Czerwonym Bagnie, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 228 i 229,
  - e) teren 33 UT przeznaczony pod kładkę na Czerwonym Bagnie i platformę widokową, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 185,
  - f) teren 34 UT przeznaczony pod miejsce wypoczynku, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 294,
  - g) teren 35 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 295,
  - h) teren 36 UT przeznaczony pod schronisko turystyczne, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 297,
  - i) teren 37 UT przeznaczony pod projektowane stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 298,
  - j) teren 38 UT przeznaczony pod projektowane miejsce wypoczynku, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 251,
  - k) teren 39 UT przeznaczony pod projektowane stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 234,
  - l) teren 40 UAT przeznaczony pod siedzibę obwodu ochronnego, pole namiotowe i parking, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 170,
  - m) teren 41 UT przeznaczony pod stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 123,
  - n) teren 42 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 123,

- o) teren 43 UT przeznaczony pod pole namiotowe, położony we wsi Wroceń, na działkach nr geodezyjny 57, 59/1, 59/3, 60/1, 60/2, 61, 62/1, 62/2,
  - p) teren 44 UT przeznaczony pod projektowany punkt widokowy i miejsce wypoczynku, położony we wsi Dawidowizna, na działce nr geodezyjny 877,
  - q) teren 51 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Wólka Piaseczna, na działce nr geodezyjny 426,
  - r) teren 52 UAT, teren istniejącej siedziby Dyrekcji Biebrzańskiego Parku Narodowego, Centrum Edukacji i Zarządzania BPN, mieszkania służbowe, pokoje gościnne i parking, położony we wsi Osowiec Twierdza,
  - s) teren 53 UAT przeznaczony pod osadę parkową, mieszkania służbowe, pokoje gościnne, magazyny i wypożyczalnię sprzętu turystycznego oraz pole namiotowe, położony we wsi Osowiec Twierdza na działce nr geodezyjny 1348,
  - t) teren 54 UAT przeznaczony pod osadę parkową mieszkania służbowe, pokoje gościnne lub komercyjne usługi turystyczne, stanicę wędkarską i wypożyczalnię sprzętu wodnego, położony we wsi Osowiec Twierdza (obręb wsi Downary), na działkach nr geodezyjny 1342, 1344, 1345, 1347,
  - u) teren 57 UG,KS przeznaczony pod parkingi i usługi gastronomiczne i inne, położony we wsi Osowiec Twierdza, na działce nr geodezyjny 1348,
  - v) teren 58 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Downary, na działce nr geodezyjny 1361 (Góra Skobla),
  - w) teren 59 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Osowiec Twierdza, na działce nr geodezyjny 1347,
  - x) teren 61 UT przeznaczony pod Terenowy Ośrodek Edukacyjny, położony we wsi Osowiec, na działce nr geodezyjny 275/5,
  - y) teren 62 UT przeznaczony pod wieżę widokową, położony we wsi Osowiec, na działce nr geodezyjny 173,
  - z) teren 63 KS przeznaczony pod parking, położony we wsi Osowiec, przy Kanale Rudzkim,
  - aa) teren 64 KS przeznaczony pod parking, położony we wsi Osowiec, na działce nr geodezyjny 271,
  - bb) teren 65 UT przeznaczony pod punkt widokowy, położony w pasie drogowym Carskiej Drogi,
  - cc) teren 68 UT przeznaczony pod projektowane stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Olszowa Droga, na działce nr geodezyjny 1163,
  - dd) teren 69 UT przeznaczony pod projektowane stanowisko do obserwacji zwierząt, położony we wsi Olszowa Droga, dział łąk wsi Kropiwnica, na działce nr geodezyjny 160/1.
- 19) tereny rekreacyjne, zabudowę usługową, handlową, gastronomiczną, pensjonatową, mieszkaniową jednorodzinną – symbol UTM:
- we wsi Szafranki, obejmującą część działki nr geodezyjny 201 oraz działkę 383,
  - we wsi Downary (Osowiec Twierdza), obejmującą działkę nr geodezyjny 1365/1,
  - we wsi Osowiec, obejmującą działki nr geodezyjny 200, 566, 567/1, 567/2,

Dopuszcza się dalsze zmiany (opracowanie) planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę usługową.

~~W tym celu podjęta została uchwała chwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

Potrzeby rozwoju zabudowy usługowej są ograniczone głównie do terenów zwartej zabudowy Goniądza. Aktywizacja tego sektora może potrzebować wsparcia zewnętrznego,

jednak w przeciwieństwie do przemysłu nie zawsze wymaga wysokich nakładów na środki i przedmioty pracy, a w części przypadków może być realizowana w zabudowie wielofunkcyjnej wsi lub mieszkaniowej. Z uwagi na znaczną liczbę podmiotów gospodarczych wyrejestrowywanych rocznie z rejestru, duże znaczenie będzie mieć doradztwo i szkolenia zawodowe, które pomogą młodym przedsiębiorcom utrzymać się na rynku.

Działalność usługowa prowadzona będzie na terenach przedstawionych na rysunku *Kierunki*, oznaczonych symbolami:

- a) **U – tereny usługowe** – przy czym w pierwszej kolejności zakłada się zwiększenie efektywności wykorzystania rezerw terenowych poprzez intensyfikację zabudowy, wprowadza się zakaz realizacji usług na terenach sąsiadujących z budynkami mieszkalnymi, których funkcjonowanie może pogarszać warunki zamieszkania wśród terenów usługowych mogą kryć się funkcje uszczegółowione jako :
  - **tereny usług z zakresu turystyki** – zagospodarowanie podstawowe stanowić będą obiekty hotelowe, agroturystyczne i pensjonaty,
  - **tereny turystyki indywidualnej** – w skład których wchodzi zabudowa letniskowa; wprowadza się zakaz lokalizacji tej funkcji na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego, ich funkcjonowanie nie może zwiększać presji na środowisko gruntowo-wodne obszarów cennych przyrodniczo,
- b) **MU – tereny zabudowy wielofunkcyjnej** – na których dopuszcza się intensyfikację i realizację zabudowy wielofunkcyjnej mieszkaniowo-usługowej, a także zabudowy usługowej, pod warunkiem że prowadzona działalność nie spowoduje stałych bądź okresowych uciążliwości dla mieszkańców i obniżenia standardów ich zamieszkania określonych w przepisach odrębnych,
- c) **MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej** – na których dopuszcza się realizację nieuciążliwej zabudowy usługowej w formie wolnostojących obiektów, wprowadzenie funkcji usługowych do obiektów mieszkaniowych, a także prowadzenie nieuciążliwej działalności rzemieślniczej,
- d) **MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej** – na których dopuszcza się prowadzenie nieuciążliwej działalności usługowej w parterach budynków, realizacji zabudowy usługowej w formie wolnostojących obiektów, wprowadzanie usług do obiektów mieszkaniowych, a także prowadzenie nieuciążliwej działalności rzemieślniczej,
- e) **P – tereny zabudowy przemysłowej** – na których dopuszcza się wprowadzenie funkcji usługowej do zabudowy produkcyjnej.

Dla wyżej wymienionych terenów obowiązują kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów ustalone w rozdziale 1.6.

Ponadto wyznacza się tereny rozwojowe oznaczone symbolem TR (*w tym tereny TR1 i TR2*), gdzie mogą być lokalizowane usługi na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. *Wyznacza się też tereny UT-TR2 – tereny udostępnienia turystycznego i edukacji przyrodniczej dla działek nr ewidencyjny 271 i 273 w obrębie Osowiec, gdzie mogą być lokalizowane obiekty udostępnienia turystycznego i edukacji przyrodniczej oraz realizowane w tym zakresie usługi jedynie w dostosowaniu do zapisów ochronnych zwartych w obowiązujących dokumentach przyjętych dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH200008 oraz Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Biebrzańska” PLB200006. Realizacja inwestycji nie może oddziaływać na gatunki chronione, zarówno na wyznaczonym terenie, jak i na te tereny, które znajdują się w zasięgu*

*oddziaływania, zarówno podczas realizacji inwestycji, jak i jej funkcjonowania - realizacja na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który winienm.in. wykluczyć możliwość znaczącego negatywnego oddziaływania dopuszczonych inwestycji na obszary Natura 2000, realizacja inwestycji nie może wprowadzać zagrożeń zidentyfikowanych w zadaniach ochronnych lub planie ochrony BbPN.*

### **2.3. Kierunki i zasady rozwoju gospodarczego i tereny rozwojowe**

Z uwagi na dotychczasowy charakter gminy, wspierać należy wielofunkcyjny rozwój jednostek osadniczych. Ożywianie gospodarcze wymagać będzie zwiększenia roli przemysłu i usług. Rolą gminy w obszarze planowania przestrzennego jest wskazanie terenów, na których może być prowadzona pozarolnicza działalność zarobkowa.

#### **2.3.1. Kierunki rozwoju przemysłu i rzemiosła, obszary pod zabudowę przemysłowo - rzemieślniczą**

Z uwagi na sąsiedztwo z terenami Biebrzańskiego Parku Narodowego, kontynuować należy rozwój przemysłu mało uciążliwego. W mieście realizowana jest działalność wytwórcza – przemysł spożywczy, odzieżowy i drzewny. Z uwagi na potencjalne uciążliwości w funkcjonowaniu zakładów tego typu – hałas, zapylenie, odory – dalszy rozwój tej funkcji ograniczony będzie do ściśle wydzielonych obszarów, niekolizyjnych z miejscami zamieszkania ludności. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych w przyszłości, zwłaszcza w związku z emisją niepożądanych substancji zapachowych.

Lokalizacja zabudowy przemysłowej ograniczona jest jedynie do terenów oznaczonych symbolem **P**, przedstawionych na rysunku *Kierunki*, na których zagospodarowanie obejmować będzie budynki i hale produkcyjne, składy, magazyny, hurtownie, zakłady przetwórcze i remontowe. Dla terenów tych dopuszcza się uzupełnienie o komercyjną funkcję usługową – w postaci wolnostojących obiektów lub poprzez wprowadzenie funkcji usługowej do budynków przemysłowych i magazynowych.

Na terenie gminy nie przewiduje się ustanowienia stref przemysłowych w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska. Tym samym działalność prowadzona w obiektach przemysłowych, istniejących i planowanych, bez względu na lokalizację, nie może powodować przekroczeń standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu i dopuszczalnych poziomów hałasu oraz wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu, określonych w przepisach odrębnych.

Przemysł i rzemiosło produkcyjne może się rozwijać w gminie w oparciu o następujące przesłanki:

- istniejące na terenie miasta i gminy zakłady przemysłowe i rzemieślnicze wyszczególnione w pkt. 8.2. 7 części „Studium”,
- aktywność gospodarczą mieszkańców,
- położenie miasta i gminy na ważnych ciągach komunikacyjnych (kolejowym i drogowych),
- istniejące niewykorzystane tereny przemysłowo – składowe,
- istniejący niewykorzystany majątek produkcyjny,
- istniejące na terenie gminy warunki do produkcji rolnej,
- istniejące na terenie gminy surowce mineralne.

W polityce przemysłowej gminy należy sprzyjać dalszemu rozwojowi działalności gospodarczej mieszkańców. Działające dziś podmioty gospodarcze powinny być sprawnie obsługiwane, by ze strony władz samorządowych miały sprzyjający klimat do rozwoju swoich przedsiębiorstw.

Należy sprzyjać inwestycjom zagranicznym.

Przedmiotem szczególnego zainteresowania w rozwoju funkcji produkcyjnych na terenie miasta i gminy powinny być tereny przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na ten cel – już zainwestowane i dotychczas nie wykorzystane.

Niezależnie od tego, czy wyznaczone w planach tereny przemysłowe będą w dalszym ciągu miały moc prawną usankcjonowaną ważnością planów, czy nie w niniejszym „Studium” zakłada się ich dalsze przeznaczenie pod przemysł, rzemiosło i inne urządzenia usługowo – produkcyjne.

Dla terenów zabudowy przemysłowej **P** obowiązują kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów ustalone w rozdziale 1.6.

## **NA TERENACH MIASTA GONIĄDZ**

**Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710), przeznaczone są pod zabudowę :**

- 1) produkcyjna i usługowa, oznaczone symbolem P;
  - 2) tereny zaopatrzenia w wodę, oznaczone symbolem W;
  - 3) tereny oczyszczalni ścieków, oznaczone symbolem N;
  - 4) stacje redukcyjno – pomiarowe gazowe, oznaczone symbolem EG
- które powinny być utrzymane, jak przewiduje plan, z możliwością zmiany ich funkcji:

- 1) teren 1 P położony przy ulicy Rybackiej;
- 2) teren 2 PHU położony przy ulicy Wojska Polskiego i Grodzieńskiej;
- 3) teren 3 PHU położony przy ulicy Wojska Polskiego;
- 4) teren 4 PUM położony przy ulicy Wojska Polskiego, obejmujący działki rolne nr geodezyjne 1276 (po podziale 1276/1 i 1276/2) oraz 1278, z dopuszczeniem mieszkalnictwa;
- 5) teren 5 PSB położony przy ulicy Wojska Polskiego obejmujący działki rolne nr geodezyjne 1279 i 1281;
- 6) teren 6 PSB położony przy drodze biegnącej od ulicy Grodzieńskiej do drogi krajowej Goniądz-Suchowola, obejmujący działkę nr geodezyjny 1265;
- 7) teren 7 PRU położony przy ulicy Wojska Polskiego;
- 8) teren 8 PSB położony przy ulicy Grodzieńskiej i drogach polnych, obejmujący działki rolne nr geodezyjne 1247 i 1249;
- 9) teren 9 PSB położony przy ulicy Grodzieńskiej, drodze łączącej ulicę Grodzieńską z drogą krajową Goniądz-Suchowola oraz przy tej drodze, obejmujący działki rolne nr geodezyjne 1245, 1246, 1248, 1261, 1262, 1263, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335;
- 10) teren 1 WZ – istniejąca stacja wodociągowa wodociągu miejskiego;
- 11) teren 1 NO – istniejąca oczyszczalnia ścieków;
- 12) teren 2 NO – istniejąca przepompownia ścieków;

- 13) tereny EG 1, EG 2 – stacje redukcyjno-pomiarowe I°.
- 14) teren zabudowy przemysłowej, magazynowo-składowej i usługowej obejmujący działki nr geodezyjny 1284 (symbol PU).
- 15) teren obejmujący części działki nr geodezyjny 319, 321, 323, 325,.

Dopuszcza się dalsze zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę produkcyjną i gospodarczą (komunalną). ~~W tym celu podjęta została uchwała Nr Uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz. z zakresem zmian wyszczególnionymi w pkt 1.7.2 Kierunków~~

#### NA TERENACH WIEJSKICH GMINY GONIĄDZ

**Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz , uchwalone uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535) przeznaczone są pod zabudowę :**

- 1) przemysłowo- składową, oznaczone symbolem P;
  - 2) tereny zaopatrzenia w wodę, oznaczone symbolem W;
  - 3) tereny obsługi rolnictwa, oznaczone symbolem RUP;
  - 4) tereny składowisk odpadów, oznaczone symbolem N,
  - 5) stacje transformatorowe . oznaczone symbolem EE
- które powinny być utrzymane, jak przewiduje plan, z możliwością zmiany ich funkcji:
- 1) tereny we wsi Kramkówka Duża, oznaczone symbolem 1 P, 1 RUP i 2 NU;
  - 2) tereny we wsi Wojtówstwo, oznaczone symbolem 3 P i 4P;
  - 3) tereny we wsi Dawidowizna, oznaczone symbolem 5 P i 3 NU;
  - 4) tereny we wsi Białosuknia, oznaczone symbolem 6 P i 7 RUP;
  - 5) tereny we wsi Białosuknia Szlachta, oznaczone symbolem 7 P i 6 WZ;
  - 6) tereny we wsi Downary, oznaczone symbolem 8 PE, 8 RUP, 2 WZ i 8 NU;
  - 7) tereny we wsi Kramkówka Mała, oznaczone symbolem 9 PE i 2 RUP;
  - 8) tereny we wsi Smogorówka Goniądzka, oznaczone symbolem 3 RUP, 4 RUP i 5 NU;
  - 9) tereny we wsi Klewianka, oznaczone symbolem 5 RUP, 6 RUP i 6 NU;
  - 10) tereny we wsi Wroceń, oznaczone symbolem 9 RUP, 3 WZ, 4 WZ i 4 NU;
  - 11) tereny we wsi Szafranki, oznaczone na rysunku planu symbolem 1 WZ (ujęcie wody wodociągu miejskiego);
  - 12) tereny we wsi Osowiec, oznaczone na rysunku planu symbolem 5 WZ, 9 NU i EE 2;
  - 13) tereny we wsi Łazy, oznaczone symbolem 1 NU, gminne składowisko odpadów stałych;
  - 14) tereny we wsi Białosuknie Przedmieście, oznaczone symbolem 7 NU,
  - 15) tereny zabudowy usługowej i przemysłowej we wsi Białosuknie Przedmieście, obejmujący działkę nr geodezyjny 42/2 (symbol PU),
  - 16) teren powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych we wsi Doły, obejmującą część działki nr geodezyjny 964/4 (symbol PG).

Dopuszcza się dalsze zmiany (opracowanie) planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę produkcyjną i infrastruktury technicznej.

~~W tym celu podjęta została uchwała chwala Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

Ponadto wyznacza się tereny rozwojowe oznaczone symbolem TR, gdzie mogą być lokalizowane inwestycje produkcyjne na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

### **2.3.2. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej**

#### **Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej**

Rolnictwo w dalszym ciągu stanowi główne źródło utrzymania niemal połowy mieszkańców gminy. Problemem jest deficyt wartościowych gruntów ornych. Kształtowanie terenów rolniczych wymaga podjęcia działań zabezpieczających przestrzeń produkcyjną strategiczną dla produkcji żywności poprzez:

- zakaz przeznaczania kompleksów klas bonitacyjnych III i IVa o uregulowanych stosunkach wodnych na cele nierolnicze,
- utrzymanie w przeznaczeniu rolniczym gruntów ornych wykorzystywanych pod uprawy oraz łąk i pastwisk wykorzystywanych do hodowli bydła,
- przeprowadzanie procesów scaleń i wymian gruntów, pod kątem:
  - poprawy rozłogów gruntów gospodarstw rolnych i tworzenia warunków koncentracji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
  - uzyskiwania zwartych powierzchniowo kompleksów gruntów porolnych i marginalnych,
- zakaz lokalizacji obiektów budowlanych niezwiązanych z gospodarką rolną na terenach oznaczonych symbolem **R** (z wyjątkiem inwestycji celu publicznego),
- regulacje stosunków wodnych na obszarach rolniczych poza siecią ekologiczną, dla stworzenia optymalnych warunków hydrologicznych produkcji rolniczej, w tym modernizację istniejących systemów regulacyjnych,
- dopuszczenie realizacji obiektów małej retencji,
- eliminację zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza poprzez sukcesywny rozwój systemów infrastruktury technicznej i jej modernizację - w szczególności energetycznej, gazowej i kanalizacyjnej,
- promocję rolnictwa ekologicznego,
- ograniczanie lokalizacji obiektów inwentarskich w systemie bezściółkowym ze względu na ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- uzupełnianie systemu zadrzewień i zakrzewień jako elementu zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, chroniącego przed erozją wietrzną i wodną, wzbogacającego tradycyjny uprawowy krajobraz rolniczy,
- promowanie rolnictwa służącego ochronie różnorodności gatunkowej (ochrona zasobów genowych zwierząt gospodarskich),
- dopuszczenie realizacji ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych.

Zakłada się utrzymanie istniejących obiektów turystycznych i rozwój tej funkcji zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich, w lokalizacjach, które nie będą powodowały nadmiernej presji na środowisko przyrodnicze, w szczególności tereny parku narodowego.

Istniejące obecnie uwarunkowania glebowo – rolnicze stanowiąc będą w dalszym ciągu podstawę gospodarki rolnej w gminie.

Stopniowo zmniejszać się będzie ilość gospodarstw rolnych przy zwiększaniu ich średniej powierzchni. Tempo tych zmian zależeć będzie od polityki rolnej prowadzonej przez Państwo

(ceny produktów rolnych, ceny środków produkcji, możliwości zbytu, kredytowanie rolnictwa) oraz możliwości tworzenia nowych miejsc pracy na wsi poza rolnictwem i w miastach dla ludności odchodzącej z rolnictwa.

Należy oczekiwać wzrostu poziomu technologii rolniczej i warunków cywilizacyjnych życia mieszkańców wsi w wyniku rozwoju systemów infrastruktury technicznej.

Należy rozwijać również dotychczasowe kierunki produkcji rolnej: zbóż i hodowla bydła.

Tworzenie warunków do intensywnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej i majątku produkcyjnego rolnictwa powinno polegać na:

- wspieraniu procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych poprzez:
- zbywanie gruntów rolnych Skarbu Państwa i komunalnych,
- prowadzenie scaleń i wymianę gruntów,
- popieranie rozwoju urzędzeń obsługi rolnictwa i sfery pozarolniczej w celu umożliwienia zwiększenia miejsc pracy na wsi dla ludności, która będzie rezygnowała z pracy w rolnictwie,
- popieranie rozwoju dużych gospodarstw rolnych,
- poprawie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:
- dalszą regulację stosunków wodnych (melioracje, drenaż),
- zwiększanie udziału nawożenia naturalnego,
- popieranie rozwoju otoczenia rolnictwa w zakresie mechanizacji prac rolniczych, zaopatrzenia w środki produkcji rolnej, przetwórstwa rolniczego i obsługi weterynaryjnej poprzez:
- promocję terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą,
- stosowanie priorytetów i ulg podatkowych na rzecz rolnictwa,

Terenami rozwoju otoczenia rolnictwa mogą być istniejące tereny przeznaczone na ten cel, a także tereny przewidziane w „Studium” pod rozwój przemysłu i rzemiosła, podnoszeniu poziomu technologii produkcji rolniczej i warunków zamieszkiwania ludności rolniczej poprzez:

- rozwój na wsiach wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej: wodociągów, kanalizacji, elektroenergetyki, gazownictwa, telekomunikacji, usuwania i utylizacji odpadów,
- utrzymanie istniejących urzędzeń obsługi rolnictwa i podnoszenie ich standardu,
- tworzenie warunków do powstawania nowych urzędzeń usługowych,
- poprawę stanu dróg na terenie gminy, zarówno o znaczeniu ponadgminnym, jak też dróg gminnych i polnych.

Należy rozwijać ekologizację terenów rolniczych poprzez:

- preferowanie rolnictwa ekologicznego na terenach posiadających najkorzystniejsze warunki do produkcji zdrowej żywności,
- zmianę sposobu użytkowania terenów przeznaczonych na inne cele niż rolnicze, ze względu na złą jakość gleb oraz niekorzystne walory siedliskowe dla rolnictwa,
- systematyczne eliminowanie chemicznych środków ochrony upraw, zwłaszcza na terenach narażonych na skażenie wód,
- stopniowe ograniczanie stosowania nawozów mineralnych na rzecz nawożenia organicznego,
- unikanie koncentracji nadmiernej hodowli oraz upowszechnianie jej w wielofunkcyjnych gospodarstwach rolnych,
- upowszechnienie samowystarczalności paszowej gospodarstw rolnych,
- upowszechnienie stosowania przyjaznych środowisku nośników energii; wody, wiatru, substancji organicznych (oleje, alkohol),
- wspieranie rozwoju pszczelarstwa.



**Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalone uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535 przeznaczają się pod**

- budowę kanału wodnego we wsi Downary, działki nr geodezyjny 1345 i części działki nr 1344,
- inwestycję celu publicznego polegającą na zabudowie progowej Kanału Woźnawiejskiego oraz budowie węzła Jegrznia – Kanał Woźnawiejski (jaz rozdzielczy) wraz z drogą dojazdową, obejmujących działki w obrębie Wólka Piaseczna, łąki różnych wsi nr geodezyjny 2786, 758, 2797, 2798, 2796, 152, 151, 204, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 2628, 2635, 2643, 2648, 2652, 757, 2656, 2786, 2752, 829, 830, 831, 832.

Dopuszcza się dalsze zmiany (opracowanie) planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę produkcyjną i infrastruktury technicznej.

~~W tym celu podjęta została uchwała uchwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

### **Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej**

Na terenach leśnych, na których prowadzona jest gospodarka zasobami leśnymi, należy dążyć do zakazu bądź ograniczenia:

- przeznaczania powierzchni leśnej na cele nieleśne,
- wprowadzania zabudowy, z wyjątkiem urządzeń związanych z gospodarką leśną z dopuszczeniem przystosowania terenów leśnych do potrzeb rekreacyjnych,
- realizacji przebiegu urządzeń liniowych z zakresu infrastruktury technicznej wymagających znacznej przecinki drzew,
- naruszania naturalnej rzeźby terenu,
- lokalizacji składowisk odpadów.

Jednocześnie ustala się:

- wprowadzenie zalesień na terenach przeznaczonych do zalesienia – o niskiej przydatności rolnej,
- wprowadzanie leśnej zieleni izolacyjnej pomiędzy terenami o kolizyjnym zagospodarowaniu,
- regenerację drzewostanów zdewastowanych i zaniedbanych w lasach prywatnych,
- rozwój wodochronnych, glebochronnych i klimatotwórczych funkcji lasów,
- przystosowanie lasów do spełniania funkcji rekreacyjnej – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne i edukacyjne, wprowadzenie urządzeń rekreacyjnych i małej architektury,
- świadome kształtowanie prawidłowej granicy polno-leśnej (tzw. strefy ekotonowej) – wyprzedzające planowanie, dobór odpowiednich gatunków – chroniącej drzewostan przed wiatrem, nadmiernym nasłonecznieniem i gwałtownymi zmianami temperatury, a także pełniącej funkcje przeciwpożarowe.

Leśnictwo, podobnie jak dotychczas, nie będzie miało w przyszłości większego znaczenia w gospodarce gminy. Niemniej lasy, głównie prywatne, będą wykorzystywane zgodnie z dotychczasowymi tendencjami tj. poprzez pozyskanie i przeróbkę drewna, zwłaszcza na własne potrzeby rolników.

Do głównych kierunków rozwoju gospodarki leśnej zaliczyć należy:

- a) produkcje surowca drzewnego o zróżnicowanej jakości z przeznaczeniem na wewnętrzne potrzeby gminy i najbliższej okolicy.  
Ważnym użytkownikiem wewnętrznym może być rozwijane budownictwo rekreacyjne, w tym letniskowe. Może to spowodować rozwój lokalnego przemysłu tartacznego oraz wzrost zatrudnienia w sektorze pozyskiwania drewna.
- b) prowadzenie akcji zalesień gruntów marginalnych stwarzając w ten sposób większy popyt na siłę roboczą, a równocześnie źródło dochodów dla gospodarstw chłopskich,
- c) rozwój zbieractwa runa leśnego na cele konsumpcyjne i rynkowe, stanowiąc przy tym dodatkowe źródło dochodów dla części mieszkańców,
- d) proekologiczny kierunek gospodarki na terenach leśnych polegający na:
  - ochronie bioróżnorodności, naturalnych kierunkach hodowli lasów z zachowaniem zgodności siedliskowej,
  - przeciwdziałanie monokulturze upraw leśnych,
  - zwiększanie odporności biologicznej poprzez wprowadzanie wielogatunkowości drzew oraz zapobieganie masowemu pojawianiu się szkodników.

Powinien też nastąpić wzrost powierzchni lasów na skutek dolesień i rekultywacji istniejących terenów powyrobiskowych, jak też w drodze zalesień na wniosek właścicieli gruntów, po przeznaczeniu gruntów pod zalesienie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalone uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535 przeznacza się pod zalesienie (symbol ZL):

- a) we wsi Piwowary, części działki nr geodezyjny 106/2,
- b) we wsi Downary, części działki nr geodezyjny 1445.

Dopuszcza się dalsze zmiany lasów na cele nieleśne poprzez opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

~~W tym celu podjęta została uchwała chwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

### **2.3.3. Kierunki zagospodarowania obszarów wypoczynkowych i turystyki**

1. Obszarami wyróżniającymi się pod względem atrakcyjności turystycznej są tereny Biebrzańskiego Parku Narodowego i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy położony wzdłuż doliny Biebrzy, zwłaszcza po wschodniej stronie rzeki, skąd z wysokiego brzegu rozciągają się widoki na rozległe tereny BPN.

Szczególną wartość stanowi zespół twierdzy Osowiec z XIX-XX w. objęty prawnie ochroną konserwatorską, składający się z 4 fortów (częściowo zniszczonych) na których przedpolu znajduje się ponad 100 schronów z lat 1938-39.

Godnym zainteresowania turystycznego jest miasto Goniądz położone na wyniosłym brzegu Biebrzy, posiadające bogatą historię i kilka zabytków architektury a także zabytkowy układ urbanistyczny śródmieścia. Autorem kościoła parafialnego z lat 1924-31 wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 94 jest Oskar Sosnowski, znany architekt autor wielu znakomitych obiektów (w tym także kościoła Św. Rocha w Białymstoku), profesor Politechniki Warszawskiej. Okoliczności te powodują że rośnie znaczenia funkcji turystyczno-wypoczynkowej w warunkach gospodarki i przestrzennego zagospodarowania gminy, co daje podstawę do rozwijania funkcji turystyki i wypoczynku w różnych formach:

- a) turystyka piesza, rowerowa, motorowa, wodna, na odpowiednio wyznaczonych szlakach (na terenie Narodowego parku Biebrzańskiego szlaki takie wyznacza i warunki użytkowania określa dyrekcja tego parku),
- b) agroturystyka i jej obsługa,
- c) baza noclegowa: hotele pensjonaty, schroniska, kempingi, pola biwakowe, kwatery prywatne,
- d) baza żywieniowa: restauracje, bary, kawiarnie,
- e) turystyka kwalifikowana, jak jeździectwo (na bazie odpowiednio prowadzonych stadnin koni), wędkarstwo i turystyka kajakowa, której warunki uprawiania na rzece Biebrzy określa dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego, itp.,
- f) turystyka poznawcza związana z zabytkami budownictwa, walorami krajobrazu i przyrody nadbiebrzańskiej,
- g) obsługa organizacji ruchu turystycznego i wypoczynku na terenie gminy oraz odpowiednie rozwinięcie informacji o walorach turystycznych i wypoczynkowych, jak również o warunkach korzystania z przedstawionej oferty,
- h) mieszkalnictwo rekreacyjne w postaci adaptowania istniejących niewykorzystanych budynków oraz budowy nowych poza obszarem Biebrzańskiego Parku Narodowego (w miejscach specjalnie na ten cel wyznaczonych) na cele wypoczynku sezonowego lub całorocznego,

2. W realizacji polityki przestrzennego zagospodarowania turystycznego obszaru gminy należy przyjąć następujące zasady:

- a) wszelkie działania na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego wynikają ze statutu Parku i do ich realizacji właściwą jest jego dyrekcja. Realizacja zamierzeń na tym terenie przez inne uprawnione podmioty, jak administracja gminy, właściciele gruntów czy ludność spoza obszaru Parku przybywająca tu w celach wypoczynkowych i turystycznych dokonywana może być za zgodą dyrekcji BPN,
- b) utrzymanie istniejącego charakteru funkcji przestrzennego zagospodarowania obszaru Parku i jego otuliny,
- c) zapewnienie konserwacji istniejących obiektów o charakterze folklorystyczno-kultowym, jak kapliczki, krzyże, grodziska i itp.,
- d) zapewnienie konserwacji istniejących szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych i wodnych, wyposażenie w odpowiednie urządzenia sanitarne a pół biwakowych obsługujących ruch nawodny w urządzenia o charakterze przystaniowym a także wyznaczanie nowych szlaków, udostępniających dla ruchu turystycznego nowe atrakcyjne pod względem krajobrazowym tereny,
- e) na niezabudowanych działkach, położonych w granicach zwartej zabudowy wsi dopuszcza się realizację funkcji mieszkaniowo-letniskowych, pensjonatowych turystycznych i przeznaczonych na cele rekreacji i wypoczynku, dopuszcza się także do funkcjonalnych przekształceń istniejącej niewykorzystanej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej na cele mieszkalnictwa rekreacyjnego i bazy turystycznej i usługowej, pod warunkiem przestrzegania obowiązujących przepisów i procedur związanych ze zmianą przeznaczenia terenu i ochroną gruntów rolnych i leśnych,
- f) w uzasadnionych przypadkach nowe obiekty wymienione w pkt e) mogą być realizowane poza terenami zwartej zabudowy wsi, jeżeli do tych terenów bezpośrednio przylegają, a realizowane mogą być na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- g) adopcja zabudowy istniejącej na cele mieszkalnictwa rekreacyjnego i turystyki wymienionej w p.e/. i f/. może nastąpić pod warunkiem zharmonizowania z otoczeniem, a w odniesieniu do obiektów zabytkowych oraz posiadających wartości kulturowe pod

warunkiem zachowania ich istniejącej formy architektonicznej i za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

- h) wszelkie działania na terenie Strefy Ochronnej Biebrzańskiego Parku Narodowego ( tzw. otuliny parku) mogące naruszyć równowagę ekologiczną, walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz zmieniające przeznaczenie zagospodarowania przestrzennego terenu należy uzgadniać z Wydziałem Środowiska i Rolnictwa Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego i z dyrekcją Biebrzańskiego Parku Narodowego.

3. Głównym ośrodkiem skupiającym na terenie gminy większość urządzeń obsługi turystycznej oraz obiektów wypoczynkowo-rekreacyjnych jest miasto Goniądz. Jest ono także predestynowane do dalszego ich rozwijania, ponieważ w mieście istnieją odpowiednio atrakcyjne tereny do lokalizacji inwestycji turystycznych i rekreacyjnych, jak budownictwo hoteli, pensjonatów, obiektów gastronomicznych, a także budownictwo lotniskowe. Większość rezerw terenowych możliwych do wykorzystania na powyższe cele określa się na 8 do 14 ha, których udostępnienie dla celów inwestycyjnych może nastąpić w większości przypadków poprzez odpowiednie zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta oraz po doprowadzeniu podstawowych urządzeń komunalnych (wodociąg, kanalizacja).

Miasto pełni rolę organizacyjnego centrum obsługi turystyki w gminie, którego zadania na obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego powinno rozwijać w porozumieniu z władzami tego Parku.

## **NA TERENIE MIASTA GONIĄDZ**

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz, uchwalonym uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710 przeznaczone są pod usługi turystyczno-wypoczynkowe i zabudowę lotniskową:

- 1) teren 3 ML, położony przy ulicy Demokratycznej, obejmujący działki lub ich części nr geodezyjne 14, 17, 18, 19;
- 2) tereny usług turystyczno-wypoczynkowe wymienione w pkt 2.2.3..
- 3) tereny zabudowy lotniskową i rekreacyjną działek nr geodezyjne: 439/3, 440/5, 470, 471 oraz [przeznaczenia terenu pod rekreację bez prawa zabudowy działki nr 14. Przy zagospodarowaniu działek nr geodezyjne 439/3, 440/5 oraz 14 należy mieć na uwadze ich częściowe lub całkowite położenie na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi, zaś przy zagospodarowaniu działek nr geodezyjne 439/3, 440/5, 470, 471 należy zachować parametry budownictwa nie zakłócającego charakteru skarpy Wysoczyzny Goniądzkiej i panoramy widokowej na dolinę Biebrzy oraz otoczenia rzeki widzianego ze szlaku wodnego.
- 4) tereny zabudowy lotniskowej przewidziane pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, wymienione w pkt 2.2.2.
- 5) tereny zabudowy usługowo-rzemieślniczej (nieuciążliwą), turystyczno-wypoczynkowej, sportowej, rekreacyjnej i pensjonatowej- działki nr geodezyjne 434/1, 435/1, 436/1, 433, 434/2, 435/2, 436/2, 320/2, 322 – symbole UTP. Przewiduje się sporządzenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, w celu przeznaczenia

terenów pod tereny rekreacyjne, zabudowę usługową, handlową, gastronomiczną, pensjonatową, mieszkaniową jednorodzinną – symbol UTM: \*\*

~~Dopuszcza się dalsze zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę letniskową, rekreacyjną i turystyczną. W tym celu podjęta została uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz z zakresem zmian wyszczególnionymi w pkt 1.7.2 Kierunków~~

## NA TERENACH WIEJSKICH GMIN GONIĄDZ

Następujące tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalone uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535 przeznacza się pod usługi turystyczno-wypoczynkowe i zabudowę letniskową:

- 1) tereny we wsi Osowiec, oznaczone symbolem 2 ML,UT i 3 UT;
- 2) tereny we wsi Szafranki oznaczone symbolem 4 ML,UT i 7 ML;
- 3) teren we wsi Olszowa Droga, oznaczony symbolem 5 ML,UT;
- 4) teren we wsi Wroceń, oznaczony symbolem 6 ML,UT;
- 5) teren we wsi Downary, oznaczony symbolem 8 UT;
- 6) tereny we wsiach Osowiec Twierdza, Szafranki, Olszowa Droga i Wroceń – łącznie z zabudową letniskową;
- 7) tereny usługowe, wymienione w pkt 2.3.3.
- 8) we wsi Dawidowizna, działki nr geodezyjny: 462,
- 9) we wsi Wroceń, części działek nr geodezyjny 33/2, 34/5 (symbol ML),
- 10) tereny rekreacyjne i letniskowe przewidziane łącznie z zabudową mieszkaniową w pkt 2.2.2.
- 11) we wsi Szafranki, obejmującą część działki nr geodezyjny 201 oraz działkę 383,
- 12) we wsi Downary (Osowiec Twierdza), obejmującą działkę nr geodezyjny 1365/1,
- 13) we wsi Osowiec, obejmującą działki nr geodezyjny 200, 566, 567/1, 567/2,

Przy zagospodarowaniu działki nr geodezyjny 462 we wsi Dawidowizna oraz 33/2, 34/5 we wsi Wroceń należy mieć na uwadze ich położenie na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy, gdzie obowiązuje m.in. zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzeki Biebrzy.

Dopuszcza się dalsze zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę letniskową, rekreacyjną i turystyczną. W tym celu podjęta została uchwała chwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz. *Zmiany planu w celu przeznaczenia terenów pod zabudowę letniskową, rekreacyjną i turystyczną mogą być realizowane zgodnie z potrzebami samorządu gminy oraz uwzględniając wnioski w tym wnioski składane przez właścicieli gruntów i dotyczyć mogą innych terenów z zachowaniem wyników bilansu (pkt. 14 uwarunkowań).*

---

\*\* Uchwała Nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz

## 2.4. Kierunki i zasady rozwoju komunikacji

Najważniejsze cele rozwoju komunikacji w mieście i gminie Goniądz to:

- a) dążenie do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i towarów na terenie gminy, jak też przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu ludzi i towarów przez teren gminy,
- b) zapewnienie funkcjonowania w odpowiednim standardzie prędkości i swobody ruchu tranzytowego na drogach,
- c) minimalizacja kolizji między ruchami komunikacyjnymi a zabudową i środowiskiem przyrodniczym oraz między różnymi rodzajami komunikacji,
- d) utrzymanie w należytym standardzie dróg gminnych,
- e) podnoszenie standardu wyposażenia dróg w urządzenia komunikacji, zwłaszcza przy drogach krajowej, wojewódzkiej i powiatowych.

Miasto i gmina Goniądz obsługiwana będzie siecią drogową, linią kolejową i liniami autobusowymi.

### 2.4.1. Sieć drogową:

Sieć drogową stanowią będą: droga krajowa, *drogi wojewódzkie*—droga wojewódzka, drogi powiatowe i drogi gminne.

#### 2.4.1.1. Droga krajowa Nr 65 granica państwa – Goldap – Olecko – Elk —~~granica województwa~~ – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki – granica państwa klasy G.

- 1) *Przez teren gminy Goniądz, zgodnie z zarządzeniem nr 28 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 03 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania numerów drogom krajowym oraz zarządzeniem nr 10 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 19 kwietnia 2021 r. w sprawie klas istniejących dróg krajowych przebiega odcinek drogi krajowej nr 65 (dk nr 65) o przebiegu „GRANICA PAŃSTWA – GOLDAP – OLECKO – ELK – GRAJEWO – MOŃKI – BIAŁYSTOK – BOBROWNIKI – GRANICA PAŃSTWA” klasy technicznej G (główna). Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 maja 2016r. /Dz. U. z 2016r. poz. 784/ droga krajowa Nr 65 planowana jest jako droga ekspresowa S 16 na odcinku Elk (S 61) – Knyszyn (S 19) celem połączenia drogi S 61 „Via Baltica” z S 19 „Via Carpatia”. Wymagać będzie budowy i przebudowy, w tym budowy obwodnic Grajewa i Mońki oraz nowych przepraw mostowych na rzece Biebrza, wymagać to będzie opracowań projektowych.*
- 2) Parametry techniczne i użytkowe drogi należy *zapewnić zgodnie z jej cechami funkcjonalnymi zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych, chodzi tutaj o zachowanie:*
  - *minimalnej szerokości pasa drogi krajowej, która umożliwi przyszłe działania zarządcy , podstawowych odległości między skrzyżowaniami,*
  - *odpowiedniej odległości między jezdnią drogi krajowej, a linią nowej zabudowy,*
  - *projektowania rozwiązań obsługi komunikacyjnej terenów przyległych do drogi krajowej tylko poprzez istniejące zjazdy oraz od strony dróg lokalnych (tj. dróg niższej kategorii niż droga krajowa lub dróg wewnętrznych) z koniecznością minimalizowania ilości zjazdów z drogi krajowej,*

- właściwej lokalizacji infrastruktury podziemnej, zakazu lokalizacji przedmiotów i materiałów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego w pasie drogowym drogi krajowej (np. reklamy, obiekty małej architektury, ...)
- ~~przyjąć zgodnie z obowiązującymi przepisami, t.j. warunkami technicznymi jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.~~
- 3) Obiekty budowlane przy drodze ekspresowej powinny być usytuowane w odległości co najmniej 40,0m od zewnętrznej krawędzi jezdni.  
*W przypadku stosowania paneli fotowoltaicznych, w niektórych przypadkach może dochodzić do wystąpienia niekorzystnych zjawisk: oślnieni, odbić światła słonecznego lub samochodowego, które będzie zagrażało bezpieczeństwu ruchu drogowego odbywającego się po drodze krajowej przylegającej bezpośrednio do terenów planowanych lokalizacji farm fotowoltaicznych – należy stosować zabezpieczenia techniczne np. połoki antyrefleksyjne. Do czasu wykonania oceny oddziaływania na środowisko, postuluje się dla obiektów budowlanych przeznaczonych na pobyt ludzi zachować minimalne linie zabudowy 100,0m od krawędzi jezdni. Przy zabudowie mieszkaniowej, w miejscach o stwierdzonych przekroczeniach norm hałasu, należy zastosować rozwiązania niwelujące uciążliwość komunikacyjne.*
  - 4) Ustalić właściwe parametry techniczne drogi w ustaleniach planów miejscowych, łącznie z warunkami zagospodarowania ich obrzeży, wynikających z decyzji środowiskowej.  
*Sposób zagospodarowania gruntów przyległych do pasa drogowego lub zmiana tego sposobu nie może mieć negatywnego wpływu na ruch drogowy lub samą drogę krajową.*

*Dodatkowo GDDKiA oddział w Białymstoku prowadzi prace projektowe nad Studium Techniczno – Ekonomiczno – Środowiskowym budowy drogi S16 na odcinku Elk – Knyszyn. Przez teren gminy Goniądz przebiegają trzy z rozpatrywanych wariantów projektowanej trasy. Warianty trasy drogi S16 wskazano na rysunku studium – Kierunki.*

#### **2.4.1.2. Droga wojewódzka Nr 670 Osowiec – Suchowola – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa i droga wojewódzka Nr 668 Piątnica Poduchowna – Przytuły – Osowiec .**

- 1) Zgodnie z obowiązującymi przepisami docelowo droga ta powinna spełniać wymagania techniczne i użytkowe określone dla klasy G. Przy przebudowie drogi przepisy dopuszczają przyjęcie klasy o jeden poziom niżej, a więc mogłaby pozostać Z, jaka jest obecnie na odcinku Osowiec – Suchowola. Decyzję w tej sprawie podejmie Sejmik Urzędu Marszałkowskiego.
- 2) Prognozy ruchu na drogach wojewódzkich na podstawie pomiarów ruchu w 2015r. niewykonano.  
 Dla oszacowania wzrostu ruchu przyjęto wskaźnik 1,17 na podstawie opracowania „Program zintegrowanego rozwoju drogownictwa w województwie podlaskim do 2005r. z perspektywą do 2015r.”, wykonanego przez Ośrodek Badawczy Ekonomiki Transportu w Warszawie w 2002r..

Osowiec – Suchowola	2015	2020	2025	2030
	948	1109	1297	1517

Z porównania przepustowości drogi o szerokości jezdni 5m przy poziomie swobody ruchu D wynoszącej 400-650 p/h z prognozowanym ruchem w 2030r. wynoszącym 144 p/h

( $0,095 \times 1517 = 144$  p/h) wynika, że istniejący przekrój drogi będzie miał duże rezerwy przepustowości.

Z powyższej analizy wielkości ruchu wynika, że nie ma potrzeby przebudowy drogi w zakresie poszerzenia nawierzchni, ale droga ta koniecznie wymaga natychmiastowego remontu z powodu złego i bardzo złego stanu technicznego (ok. 80%).

- 3) Parametry techniczne i użytkowe drogi przyjmować zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
- 4) Obiekty budowlanej przy drodze wojewódzkiej powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni, co najmniej:
  - na terenie zabudowy wsi - 8,0m,
  - poza terenem zabudowy - 20,0m.
- 5) Na etapie przebudowy drogi, z uwzględnieniem właściwej prognozy ruchu, należy ustalić zasady i warunki realizacji zabudowy wymagającej ochrony w jej otoczeniu przed uciążliwościami ruchu.
- 6) Uwzględnić właściwe parametry drogi w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, łącznie z warunkami zagospodarowania ich obrzeży, wynikających z decyzji środowiskowych.
- 7) Wprowadzić urządzenia zabezpieczające w miejscach największych możliwości powstania kolizji na drodze z ruchem lokalnym i pieszym.
- 8) Wykonać zabezpieczenia istniejącej i projektowanej zabudowy przed uciążliwościami ruchu samochodowego w miejscach wskazanych w decyzji środowiskowej.
- 9) Minimalizować ilość nowych włączeń dróg i zjazdów, zwłaszcza z lewoskrętami, z wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów budowlanych i uzgodnić je z zarządcą drogi.

#### **2.4.1.3. Drogi powiatowe.**

- 1) Bardzo ważną funkcją w obsłudze ruchu na obszarze miasta i gminy Goniądz i powiązania z siedzibą powiatu w Mońkach oraz sąsiednimi gminami stanowiąc będą drogi powiatowe wymienione w pkt. 1.1 podpunkt 3 uwarunkowań.
- 2) Należy dążyć, aby drogi stanowiące powiązania zewnętrzne posiadały nawierzchnię twardą ulepszoną, tj. 1848B i 1849B oraz w pierwszej kolejności utrzymać w dobrym stanie technicznym drogi obciążone znacznym ruchem pojazdów i ruchem autobusowym.
- 3) Parametry techniczne i użytkowe dróg przyjmować zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
- 4) Obiekty budowlane przy drogach powiatowych powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni co najmniej:
  - na terenie zabudowy wsi - 8,0m,
  - poza terenem zabudowy - 20,0m.
- 5) na etapie przebudowy drogi, z uwzględnieniem właściwej prognozy ruchu, należy ustalić zasady i warunki realizacji zabudowy wymagającej ochrony w jej otoczeniu przed uciążliwościami komunikacyjnymi.
- 6) Uwzględnić właściwe parametry dróg w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, łącznie z warunkami zagospodarowania ich obrzeży, wynikających z decyzji środowiskowych.
- 7) Wprowadzić urządzenia zabezpieczające w miejscach największych możliwości powstania kolizji na drodze z ruchem lokalnym, pieszym i rowerowym.



- 8) Wykonać zabezpieczenie istniejącej i projektowanej zabudowy przed uciążliwościami ruchu samochodowego w miejscach wskazanych w decyzjach środowiskowych.
- 9) Minimalizować ilość nowych włączeń dróg i zjazdów, zwłaszcza z lewoskrętami, z wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów budowlanych i uzgodnić je z zarządcą drogi.

#### **2.4.1.4. Drogi gminne.**

- 1) Bardzo ważną funkcją w obsłudze ruchu w obszarze miasta i gminy Goniądz stanowią będą drogi gminne wymienione w pkt. 1.1 podpunkt 4 uwarunkowań.
- 2) Wewnętrzne potrzeby transportowe gminy realizowane będą, poza drogą wojewódzką i drogami powiatowymi, drogami gminnymi.
- 3) Parametry techniczne i użytkowe dróg przyjmować zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
- 4) Obiekty budowlane przy drogach gminnych powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni, co najmniej:
  - na terenie zabudowy wsi - 6,0m,
  - poza terenem zabudowy - 15,0m.
- 5) Bieżące remonty i przebudowę dróg należy wykonać z uwzględnieniem priorytetów dla:
  - a) odcinków dróg obsługujących największą liczbę mieszkańców i obszary o najwyższej w skali gminy aktywności gospodarczej,
  - b) odcinków o największych zagrożeniach funkcjonowania ruchu, mogących wywołać zakłócenia życia społeczno-gospodarczego części sieci osadniczej.
- 6) Docelowo dążyć do wykonania dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej.

#### **2.4.2. Techniczne zaplecze motoryzacji.**

Ustala się następujące wskaźniki i zasady zabezpieczania miejsc postojowych:

- 1) na terenach przeznaczonych pod zabudowę usługową 10÷12 miejsc postojowych na 1000m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej w granicach działek wyznaczonych na ten cel;
- 2) na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną - miejsca postojowe na własnych działkach;
- 3) na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną - docelowo 330 miejsc postojowych na 1000 mieszkańców tej zabudowy;
- 4) na terenach przeznaczonych pod zakłady produkcyjne - 14÷16 miejsc postojowych na 100 zatrudnionych, w granicach działek wyznaczonych na ten cel;
- 5) na terenach przeznaczonych pod kościoły - 10 miejsc postojowych na 100 uczestników mszy.

Istniejące stacje paliw w mieście Goniądz zapewnią obsługę w paliwo użytkowników pojazdów samochodowych.

#### **2.4.3. Kolej.**

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego przewiduje się modernizację linii kolejowej nr 38 z dostosowaniem do parametrów magistralnych /E75 „Rail Baltica” z kursowaniem pociągów z prędkością 120-200 km/h, budową drugiego toru i dwupoziomowych skrzyżowań z drogami. *Na linii kolejowej nr 38 planowane są prace w*

*ramach realizacji projektu pn. „Prace na linii E 75 na odcinku Białystok – Suwałki – Trakizki (granica państwa), etap I odcinek Białystok – Elk” przewidującego m.in. zmianę geometrii torów. Obecnie trwa procedowania decyzji środowiskowej. Realizacje prac przewiduje się w latach 2024 -2027.*

Wszystkie inwestycje lokalizowane w sąsiedztwie terenów kolejowych winny bezwzględnie spełniać wymogi odpowiednich ustaw i rozporządzeń. W świetle obowiązujących przepisów, w odniesieniu do terenów kolejowych, na etapie sporządzania planów należy określić granice stref ochronnych tych terenów. W strefach ochronnych należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z tych terenów: *m.in farmy fotowoltaiczne powinny być usytuowane tak, aby nie wpływać negatywnie na bezpieczeństwo ruchu kolejowego, wyklucza się możliwość odprowadzania wód roztopowych i opadowych oraz ścieków bytowych z terenów sąsiednich na tereny kolejowe, tereny w bezpośrednim sąsiedztwie muszą podlegać odpowiedniej ochronie akustycznej (w sąsiedztwie czynnej linii kolejowej dopuszcza się lokalizowanie terenów nie podlegających ochronie akustycznej).*

#### **2.4.4. Komunikacja autobusowa.**

Zapewnienie właściwego standardu obsługi podróżnych wymagać będzie:

- 1) utrzymania we właściwym stanie technicznym dróg, po których kursują autobusy,
- 2) sukcesywnej wymiany starych autobusów na nowoczesne, bardziej funkcjonalne z dostosowaniem dla ludzi niepełnosprawnych i mniej uciążliwych dla środowiska,
- 3) obniżenia przez przedsiębiorstwo obsługujące linie autobusowe kosztów funkcjonowania, które wpłynie na obniżenie cen usług transportowych.
- 4) podjęcia działań w sprawie obsługi komunikacją autobusową mieszkańców wsi: Dawidowizna, Klewianka, Białosuknia, Smogorówka Goniądzka, Smogorówka Dolistowska, Wroceń, Osowiec, Płochowo, Budne Żarnowo i Wólka Piaseczna.

#### **2.4.5. Drogi rowerowe.**

Ustala się przebieg tras i dróg rowerowych w ciągu ulic:

- 1) Green Velo;
- 2) Demokratyczna, Majora, Węgielnego, Stary Rynek, Plac 11 Listopada, Wojska Polskiego, Dolstowska;
- 3) Rybacka w kierunku Wólki Piasecznej;
- 4) Mickiewicza w kierunku Downar.

Z uwagi na nieznaczny lokalny ruch samochodowy w mieście i gminie Goniądz, nie planuje się budowy wydzielonych dróg rowerowych. Ruch rowerowy będzie się odbywał po drogach powiatowych i gminnych oraz po drodze rowerowej Green Velo.

W przyszłości przy natężeniu ruchu samochodowego ok. 2500 p.u./dobę lub natężeniu ruchu rowerowego ok. 300R/dobę, bądź przyjmując progowe kryterium prędkości 50 km/h, trzeba będzie się liczyć z potrzebą podjęcia decyzji, w oparciu o przeprowadzoną szczegółową analizę, czy ruch rowerowy pozostawić na jezdni, czy go wydzielić („Kierunki i formy rozwoju ruchu rowerowego” autor mgr inż. Andrzej Zalewski).

### **2.5. Kierunki i zasady rozwoju infrastruktury technicznej.**

#### **2.5.1. Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę.**

Głównym zadaniem w zakresie zaopatrzenia w wodę będzie zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy Goniądz oraz pozostałym odbiorcom (zakłady usługowe, użyteczności

publicznej, drobnego przemysłu) ciągłej dostawy wody w warunkach normalnych i sytuacjach zagrożenia kryzysowego, o jakości spełniającej normy sanitarne dla wody do picia i w ilości pokrywającej pełne ich potrzeby oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

#### **2.5.1.1. W zakresie ujęć wody i stacji wodociągowych.**

- 1) Utrzymanie w należyтым stanie technicznym istniejących studni głębinowych ujęć wodociągów: miejskiego w Goniądzu i wiejskich w miejscowościach: Downary, Białosuknia, Osowiec i Wroceń oraz wykonywanie nowych studni w miejsce już wyeksploatowanych.
- 2) Utrzymanie w należyтым stanie technicznym stacji uzdatniania wody wodociągów: miejskiego w Goniądzu i wiejskich w miejscowościach: Downary, Białosuknia, Osowiec i Wroceń z możliwością, w razie potrzeby, ich remontu, modernizacji i rozbudowy.
- 3) Dopuszczenie użytkowania i wykonywania indywidualnych ujęć wody do zwykłego korzystania z wody podziemnej znajdującej się w gruncie właściciela działki.
- 4) Dopuszczenie poboru wód podziemnych, nie stanowiących zwykłego korzystania z wody, w przypadku braku możliwości zaopatrzenia w wodę z miejskiej i wiejskich sieci wodociągowych w ilości lub o parametrach jakościowych spełniających oczekiwania odbiorcy, pod warunkiem zachowania wymagań związanych z ochroną środowiska.
- 5) Wykonanie studni publicznych wody pitnej o wydajności 7,5 l/os. i zasięgu 800,0m od zabudowy mieszkaniowej dla potrzeb zaopatrzenia mieszkańców w wodę w sytuacjach nadzwyczajnych.

#### **2.5.1.2. W zakresie dystrybucji wody.**

- 1) Utrzymanie istniejącego układu sieci wodociągowej i jej rozbudowę z wykorzystaniem istniejących wodociągów:
  - na potrzeby potencjalnego rozwoju miasta i poszczególnych wsi już zwodociągowanych,
  - podłączenie miejscowości dotychczas niezwodociągowanych:
    - a) Wójtostwo i Mierkienniki do wodociągu miejskiego Goniądz,
    - b) Kolonia Owieczki do wodociągu Downary.
  - w miarę zgłaszanych potrzeb do gospodarstw kolonijnych.
- 2) Zwodociągowanie wsi Uścinek i Olszowa Droga poprzez podłączenie do sieci wodociągowej w Wilamówce w uzgodnieniu z gminami Trzcianne i Mońki.
- 3) Połączenie ze sobą istniejących systemów wodociągowych: Goniądza z Downarami i Osowcem, Wrocenia z Białosuknią i Białosuknię z Goniądzem, co stworzy bardzo dobry system dywersyfikacji ryzyka powstawania przerw w zaopatrzeniu w wodę dla większości odbiorców.
- 4) Zwiększenie pewności i sprawności dystrybucji wody oraz zmniejszenie sytuacji awaryjnych w wyniku diagnozowania stanu technicznego i monitorowania sieci wodociągowej umożliwiające szybkie reagowanie w przypadku awarii.
- 5) Wymiana niesprawnej armatury, (np. zasuw) na istniejących sieciach wodociągowych oraz odcinków sieci o dużej awaryjności przy zastosowaniu nowoczesnych materiałów i rozwiązań technicznych.

#### **2.5.1.3. Powiązanie systemu wodociągowego gminy Goniądz z gminami sąsiednimi.**

Utrzymanie zaopatrzenia w wodę z wiejskiego wodociągu Osowiec miejscowości Białogrądy, w gminie Grajewo, już podłączonej do tego systemu.

## **2.5.2. Kierunki rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych.**

Głównym zadaniem w zakresie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych i wód opadowych będą działania zapewniające ochronę środowiska przed skażeniem gleby i wód powierzchniowych, poprawę standardu życia mieszkańców i likwidację barier w rozwoju poszczególnych miejscowości.

Przyjmuje się rozdzielczy system kanalizacji w gminie, składający się z niezależnego systemu kanalizacji sanitarnej do odprowadzania ścieków komunalnych (bytowo-gospodarczych i poprodukcyjnych) do oczyszczalni ścieków oraz oddzielny dla kanalizacji deszczowej z urządzeniami podczyszczającymi, do odprowadzania wód opadowych z terenów zabudowanych.

### **2.5.2.1. Rozwój systemów kanalizacji sanitarnej.**

- 1) Wyposażenie miasta Goniądz w zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej zapewniające obsługę mieszkańców w dostosowaniu do występujących potrzeb oraz osiągnięcie standardów jakościowych ścieków odprowadzanych z oczyszczalni do środowiska wodnego, ustalonych w przepisach prawa wymagać będzie:
  - a) utrzymania w należyтым stanie technicznym obiektów i urządzeń oczyszczalni ścieków w Goniądzu poprzez przeprowadzenie potrzebnych remontów z ewentualną, w razie potrzeby, modernizacją technologii z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań, jak również zapewnienie właściwej eksploatacji tej oczyszczalni w celu utrzymania jakości ścieków odprowadzanych do odbiornika: rzeki Czarna Struga dopływu rzeki Biebrza zgodnej z przepisami prawa,
  - b) utrzymania w dobrym stanie technicznym istniejącej sieci kanalizacyjnej poprzez remonty, przebudowę i modernizację kanałów przy zastosowaniu nowoczesnych materiałów i rozwiązań technicznych,
  - c) sukcesywną wymianę kanałów o złym stanie technicznym w ramach budowy, przebudowy i remontu ulic oraz innych inwestycji wymagających odbioru ścieków komunalnych,
  - d) rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w mieście w układzie grawitacyjnym i grawitacyjno - pompowym w zakresie umożliwiającym podłączenie do niej całej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej istniejącej i projektowanej,
  - e) objęcie monitoringiem wszystkich lokalnych bezobsługowych przepompowni ścieków istniejących i nowowybudowanych,
- 2) Rozwiązanie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych w gminie na terenach wiejskich przedstawiono w dwóch wariantach.
  - a) Wariant I zakłada dalszą budowę indywidualnych oczyszczalni ścieków we wszystkich miejscowościach gminy,
    - przydomowych oczyszczalni ścieków dla jednorodzinnego budownictwa mieszkaniowego i zakładów wytwarzających ilości ścieków w granicach przepustowości tych oczyszczalni,
    - kontenerowych mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków dla zakładów wytwarzających ilości ścieków przekraczające przepustowość oczyszczalni przydomowych.

- b) Wariant II zakłada uporządkowanie gospodarki ściekowej w gminie poprzez objęcie scentralizowanym systemem kanalizacji sanitarnej miejscowości o zwartej zabudowie i największym w skali gminy procencie ludności, najprężniejszych gospodarczo, z predyspozycjami do rozwoju i urbanizacji nowych terenów wiejskich.

Proponuje się następujący rozwój scentralizowanych systemów kanalizacji sanitarnej:

- skanalizowanie wsi Szafranki, Dawidowizna i ewentualnie Łazy z odprowadzeniem ścieków w układzie grawitacyjno-pompowym do kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Goniądzu,
  - wybudowanie małych oczyszczalni ścieków wspólnych dla miejscowości:
  - Osowiec, Płochowo, Budne, Wólka Piaseczna i ewentualnie Białogrody w uzgodnieniu z gminą Grajewo z propozycją oczyszczalni w Osowcu,
  - Kramkówka Duża, Kramkówka Mała, Downary, Downary Plac i ewentualnie Owieczki z propozycją oczyszczalni w we wsi Kramkówka Duża,
  - Klewianka, Białosuknie I Piwowary z propozycją oczyszczalni w Klewiance lub podłączenie tych miejscowości do kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Goniądzu,
  - Wroceń, Smogorówka Dolistowska, Smogorówka Goniądzka i ewentualnie Krzeczce z propozycją oczyszczalni we Wróceniu.
  - Lokalizacje oczyszczalni ścieków wskazane w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz są orientacyjne i mogą ulec zmianie w dalszych szczegółowych opracowaniach obszaru przewidzianego do objęcia scentralizowanym systemem kanalizacji sanitarnej.
  - W pozostałych miejscowościach nie objętych scentralizowanym systemem kanalizacji sanitarnej i na obszarach zabudowy rozproszonej rozwiązanie gospodarki ściekowej zakłada się jak w wariantcie I.
- 3) Należy dążyć do eliminowania odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, gdyż jest to rozwiązanie nieekonomiczne, uciążliwe dla użytkowników i nie zapewnia ochrony środowiska, zwłaszcza wód gruntowych.
- 4) Wywóz ścieków z urządzeń lokalnych, których ilość w miarę porządkowania gospodarki ściekowej będzie sukcesywnie maleć, w dalszym ciągu przewiduje się do punktu zlewnego przy oczyszczalni w Goniądzu.

#### **2.5.2.2. Odprowadzenie i oczyszczanie wód opadowych.**

- 1) Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych szczelnych nawierzchni terenów przemysłowych, usługowych, dróg, ulic, parkingów, o znacznym stopniu zanieczyszczenia zawiesiną i substancjami ropopochodnymi ujęte w szczelne otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej powinny być oczyszczone, przed wprowadzeniem do wód lub do ziemi, w taki sposób aby spełniały wymogi ochrony środowiska określone w przepisach szczególnych.
- 2) W ramach budowy, przebudowy i remontów ulic i placów o utwardzonych, szczelnych nawierzchniach powinna być realizowana kanalizacja deszczowa spełniająca warunki podane w punkcie 1).
- 3) Wody opadowe i roztopowe o małym stopniu zanieczyszczenia (z dachów obiektów, terenów zielonych i innych) mogą być odprowadzane powierzchniowo bezpośrednio do gruntu na własny nieutwardzony teren w sposób uniemożliwiający ich spływ na grunty sąsiednie.

### **2.5.3. Kierunki rozwoju systemu gospodarki odpadami.**

System gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów powinien gwarantować ochronę środowiska, maksymalne wykorzystanie składników użytkowych i spełniać wymogi obowiązujących w tym zakresie przepisów prawnych Polski i Unii Europejskiej.

#### **2.5.3.1. Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami.**

Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami określają:

- 1) „Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego”, w którym gmina Goniądz została zaliczona do Regionu Północnego i odpady są i będą przyjmowane przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce w gm. Grajewo, spełniający wymogi ochrony środowiska.
- 2) „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Goniądz” – załącznik do uchwały Nr XIV/117/15 Rady Gminy Goniądz z dnia 7 października 2015r..
- 3) Gospodarka odpadami w gminie powinna być prowadzona zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami.

#### **2.5.3.2. Zadania w zakresie gospodarki odpadami.**

Prawidłowa gospodarka odpadami wymaga sukcesywnej realizacji planu gospodarki odpadami województwa podlaskiego, a przede wszystkim wykonania określonych w nim zadań strategicznych takich jak:

- 1) udział w rozbudowie Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce,
- 2) prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych społeczeństwa, szczególnie dzieci i młodzieży, w zakresie właściwego postępowania z odpadami komunalnymi, w tym w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów, zwiększenia efektywności prowadzenia selektywnej zbiórki „u źródła”, zapobieganiu marnotrawienia żywności, zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji we własnym zakresie, promowanie ponownego użycia oraz recyklingu, z podkreśleniem uzyskiwanych efektów gospodarczych, ekonomicznych i proekologicznych.
- 3) dążenie do zwiększenia udziału gospodarstw domowych w selektywnej zbiórce odpadów i objęcie tym systemem zbiórki wszystkie tereny zabudowane,
- 4) tworzenie zachęt w zakresie zagospodarowania odpadów z pielęgnacji zieleni przydomowej i innych bioodpadów do produkcji kompostu na własne potrzeby,
- 5) sukcesywne likwidowanie „dzikich” wysypisk, czyli usuwanie odpadów z miejsc, które nie są legalnymi składowiskami odpadów lub magazynami odpadów,
- 6) tworzenie banków żywności,
- 7) organizowanie giełd wymiany rzeczy, w tym w szczególności urządzeń domowych, ubrań, obuwia oraz punktów napraw i przygotowania rzeczy do ponownego użycia,
- 8) tworzenie warunków i zachęt do rozwoju lokalnego przetwarzania surowców wtórnych,
- 9) sukcesywna realizacja opracowanego „Programu Gminy Goniądz usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest obejmujący okres 2008-2032”,
- 10) wdrożenie odpowiedniego systemu selektywnego zbierania odpadów u źródła w celu standaryzacji systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego kraju.

### **2.5.4 Elektroenergetyka**

1) Dostosowanie systemu do potrzeb wynikających z długofalowego rozwoju zagospodarowania gminy oraz dostarczenie energii w normalnym standardzie jakościowym i ilościowym w sposób ciągły wymagać będzie:

- rozbudowy systemu poprzez:
  - budowę stacji transformatorowych na całym obszarze gminy na terenach istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej, potencjalnej działalności gospodarczej produkcyjno-usługowej, rekreacyjno-turystycznej,
  - budowę linii SN15KV zasilających w/w stacje transformatorowe,
- modernizacji systemu poprzez:
  - modernizację linii SN15KV
  - modernizację stacji transformatorowych
  - modernizację linii nn

Planowane zadania w zakresie modernizacji i rozbudowy systemu elektroenergetycznego na terenie m i gm. Goniądz wg „Planu Rozwoju na lata 2014 – 2019” to:

- budowa przyłączy wraz z układami pomiarowymi: kablowych – 60 szt, napowietrznych -60 szt.
- wymiana izolacji ma linii 110kV Osowiec- Grajewo2,
- modernizacja linii napowietrznych SN – 5,05 km,
- modernizacja linii kablowych SN – 2,0 km,
- modernizacja stacji transformatorowych 15/0,4 kV; wewnętrznych - 6 szt, słupowych – 5 szt ,
- modernizacja linii nn: kablowych - 2,5 km, napowietrznych -14,7 km,
- przyłącza: napowietrzne -415 szt, kablowe -81 szt.

2) Zmniejszenie uciążliwości urządzeń systemu energetycznego dla otoczenia zakłada się osiągnąć poprzez:

- a) budowę linii elektroenergetycznych w sposób niekolizyjny z długofalowym rozwojem osadnictwa oraz chronionymi elementami środowiska przyrodniczego,
  - b) utrzymanie rezerwy terenów pod urządzenia energetyczne a w szczególności określenia w planach miejscowym zagospodarowania przestrzennego ich przeznaczenia i warunków zagospodarowania.
- c) zachowanie linii zabudowy zgodnych z obowiązującymi przepisami od urządzeń elektroenergetycznych istniejących i projektowanych.

*Przy opracowaniu planów miejscowych należy uwzględnić przebieg istniejących urządzeń elektroenergetycznych ograniczając do minimum konieczność ich przebudowy. W przypadku kolizji projektowanych obiektów z urządzeniami elektroenergetycznymi należy urządzenia te dostosować do projektowanego zagospodarowania przestrzennego zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami. Likwidacja kolizji, dotyczy nie tylko zmian tras linii elektroenergetycznych, lecz również wykonania odpowiednich obostrzeń i uzemień. Warunki usunięcia kolizji należy uzyskać w PGE Dystrybucja SA.*

3) Przewiduje się budowę urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii o mocy powyżej 500kW 100 kW w postaci ogniw fotowoltaicznych w Goniądzu, na działce nr geodezyjny 259/1 oraz we wsi Piwowary, na działkach nr geodezyjny 5/2 i 12/3. Tereny oznaczono na rysunku studium – kierunki symbolem PE. *Przewiduje się jednocześnie budowę urządzeń OZE o mocy powyżej 500kW\* w postaci ogniw fotowoltaicznych w obszarach wskazanych na rysunku studium w obrębach geodezyjnych: Białosuknie Przedmieście, Downary, Klewianka, Mierkienniki, Smogorówka Goniądzka, Wojtówstwo, które obejmują tereny nieruchomości o łącznej powierzchni ok. 51 ha, położone w oddalonych od siebie częściach gminy i są odpowiedzią na zgłaszane potrzeby mieszkańców i właścicieli gruntów.*

*Granice zewnętrzne obszarów, na których przeznaczenie przemysłowe OZE jest to wiodący kierunek zmian w zagospodarowaniu terenów, opisano symbolem PE-1 i wskazano na rysunku studium (KIERUNKI). Na innych obszarach nie objętych zakazem zabudowy ustala się dopuszczoną prawem możliwość lokalizowania wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW pod warunkiem zlokalizowania na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki - w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.) oraz urządzeń innych niż wolnostojące, zgodnie z przepisem art. 10 ust. 2a upzp.*

*Wyjątkiem są obszary parku narodowego i jego otuliny, gdzie wyklucza się możliwość lokalizowania obszarów OZE, w tym fotowoltaiki i wprowadza ograniczenia w budowie farm fotowoltaicznych – zgodnie z Planem Ochrony BbPN lub innymi przepisami obowiązującymi dla terenu BbPN, jego otuliny i wyznaczonego w ww. dokumentach otoczenia.*

*Na terenach pozostałych obszarów chronionych ustawą o ochronie przyrody - zlokalizowanych poza granicami Biebrzańskiego oraz obszarów Natura 2000, nakazuje się ochronę wartości przyrodniczych terenów i warunków funkcjonowania ich systemów ekologicznych, minimalizowanie kolizji wartości ekologicznych z trenami fotowoltaiki, a spod zainwestowania wyklucza się tereny leśne, jak i cały system drobnych dolin i cieków wodnych, ponieważ są to obszary, które dzięki swym walorom i wartościom stanowią elementy systemu przyrodniczego gminy.*

*Farmy fotowoltaiczne powinny być usytuowane tak, aby nie wpływać negatywnie na bezpieczeństwo ruchu kolejowego.*

*(\* - z wyłączeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 2a upzp zmieniony przez art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 17 września 2021 r. (Dz.U.2021.1873) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 października 2021 r.).*

### **2.5.5 Ciepłownictwo**

Podstawowe kierunki rozwoju ciepłownictwa w gminie to:

- a) sukcesywne zwiększanie udziału proekologicznych nośników energetycznych dla zmniejszenia zanieczyszczeń środowiska, takich jak: gaz, energia elektryczna, olej opałowy oraz energia słoneczna i wiatr,
- b) zmniejszenie strat ciepłych w konstrukcjach nowych budynków i poprzez modernizację starych o złych warunkach termoizolacyjnych
- c) wprowadzenie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych dla nośników energetycznych określonych w pkt a, zwiększających efektywność ich wykorzystania i ułatwiających obsługę i zmniejszających w efekcie koszty eksploatacji. Dotyczy to instalacji wewnętrznych grzewczych a w szczególności sprawności kosztów energetycznych i różnych rodzajów instalacji grzewczych, a także stopnia automatyzacji obsługi oraz sprawności dostaw nośników energetycznych,
- d) ekologizacja nośników energetycznych powinna być wprowadzona w pierwszej kolejności (o ile to możliwe ze względów technicznych) w większych źródłach tj. komunalnych obiektach użyteczności publicznej (np. szkoły) i większych zakładach produkcyjnych, w których występują lokalne systemy ogrzewania scentralizowanego.

Główne zadania w zakresie rozwoju ciepłownictwa to:



- kontrola i restrykcje w stosunku do emiterów największych ponad normatywnych zanieczyszczeń energetycznych
- propagowanie stosownych dociepleń budynków istniejących i projektowanych
- propagowanie najnowszych osiągnięć techniki ciepłowniczej w zakresie instalacji wewnętrznych dla gazu, oleju opałowego itp.
- propagowanie i ewentualna realizacja proekologicznych rozwiązań ciepłowniczych niekonwencjonalnych (baterie słoneczne, elektrownie wiatrowe itp.).

### **2.5.6. Gazownictwo**

Wobec braku w najbliższej perspektywie możliwości budowy systemu gazowniczego w oparciu o gaz ziemny odstawowym kierunkiem rozwoju gazownictwa w gminie będzie budowa systemu gazowego w oparciu o LNG.

Projektowanie sieci gazowych winno także uwzględniać stan, gdzie jest to racjonalne z techniczno-ekonomicznego punktu widzenia i możliwe do koordynacji czasowej – obsługę położonych blisko sieci miejscowości gmin sąsiadujących.

Powyższe działanie wymaga stosownych uzgodnień z władzami zainteresowanych gmin i ludnością wsi.

### **2.5.7. Telekomunikacja**

Dostosowanie systemu do potrzeb wynikających z długofalowego rozwoju zagospodarowania gminy oraz zapewnienie usług telekomunikacyjnych o wysokim standardzie wymagać będzie następujących kierunków działań:

1. Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej ( telefonii stacjonarnej i komórkowej ) w zakresie wynikającym z potrzeb społeczno–gospodarczych gminy ,
2. Modernizacja istniejących urządzeń i sieci telekomunikacyjnych niezbędnym zakresie
3. Integracja społeczności gminy ze społecznością krajową i międzynarodową z wykorzystaniem w szczególności projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej”, poprzez :
  - rozwój infrastruktury informatycznej o wysokim standardzie pod kątem dostępności i zakresu usług ,
  - rozbudowę infrastruktury teleinformatycznej dla potrzeb struktur administracji publicznej pod kątem zapewnienia łączności, gromadzenia i udostępniania informacji oraz usprawnienia komunikacji pomiędzy obywatelem a administracją publiczną
  - konieczność uwzględniania infrastruktury telekomunikacyjnej istniejącej i projektowanej w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opracowywanych dla gminy .

## **3. Obrona cywilna i ochrona przeciwpożarowa**

W gospodarce przestrzennej gminy należy stosować następujące zasady służące zabezpieczeniu potrzeb obrony cywilnej i ochrony przeciwpożarowej.

### **3.1. Obrona cywilna**

- a) W rejonach budownictwa wielorodzinnego należy przewidywać rezerwę terenów pod budowlę ochronne (schrony, ukrycia, szczeliny),

- b) W budynkach przemysłowych, usługowych, użyteczności publicznej, mieszkalno-usługowych i mieszkalnych – należy na etapie sporządzania planów realizacyjnych przewidzieć schrony i ukrycia,
- c) W rejonach budownictwa jednorodzinnego należy przewidywać ukrycia typu II wykonane w budynkach przez mieszkańców we własnym zakresie w okresie podwyższonej gotowości obronnej Państwa,
- d) Bez względu na typ zabudowy zarezerwować należy tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej (7,5 l na osobę/dobę). Odległość studni od budynków mieszkalnych lub zgrupowań ludności powinna wynosić najwyżej 800m,
- e) Istniejące studnie powinny być zabezpieczone przed likwidacją i przystosowane do sprawnego uruchomienia i eksploatacji w sytuacjach kryzysowych,
- f) Oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) należy przystosować do zaciemnienia i wygaszenia,
- g) Należy uwzględnić system alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożeń poprzez syreny alarmowe przyjmując promień słyszalności syreny do 300 m,
- h) Układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki:
  - szerokość ulicy powinna uniemożliwiać ewentualne zagruzowanie,
  - powinny być połączone z traktami przelotowymi – zapewniające sprawna ewakuację ludności w okresie zagrożenia,
  - należy wyznaczyć trasy przejazdu dla pojazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi,
- i) Należy zachować istniejące lub projektowane obiekty obrony cywilnej nie dopuszczając do ich likwidacji,
- j) Wszelkie plany zagospodarowania przestrzennego należy przed ich uchwaleniem przez Radę Gminy uzgadniać z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Urzędu Wojewódzkiego,

### **3.2. Ochrona przeciwpożarowa.**

- a) Należy zachować istniejące w gminie obiekty straży pożarnej w miejscowościach: Goniądz, Wólka Piaseczna, Downary, Klewianka,
- b) Przy realizacji sieci wodociągowej należy przewidywać na terenach zabudowanych odpowiednią ilość hydrantów dla celów przeciwpożarowych w odległości ok. 100 m od siebie,
- c) Przy projektowaniu i modernizacji obiektów przemysłowych i usługowych należy przewidywać drogi pożarowe – dostępne do obiektów,
- d) Dla nowoprojektowanych i modernizowanych budynków mieszkalnych i innych należy przewidywać niepalne pokrycia dachów,
- e) Należy dążyć do eliminacji niepalnych pokryć dachów na istniejących budynkach,
- f) Wszystkie budynki mieszkalne i niemieszkalne powinny posiadać instalacje odgromowe, Przedsięwzięcia wymienione pod literami a,b,c,d powinny być uzgadniane z Powiatową Komendą Państwowej Straży Pożarnej.

## **4. Stan prac projektowych nad sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz**

W celu realizacji zadania własnego, zawartego w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r o rewitalizacji. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) w zakresie rewitalizacji obszarów

zdegradowanych Gmina Goniądz podjęła następujące prace i czynności formalno – prawne do realizacji tych zadań:

Podjęto:

4.1. Uchwałę Nr XXXIV/262/17 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz.

4.2. Uchwałę Nr XXXVI/267/17 Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Goniądz.

Prace analityczne nad wyznaczeniem obszarów zdegradowanych w tym obszarów do rewitalizacji doprowadziły do identyfikacji obszaru zdegradowanego, który w skali gminy Goniądz obejmuje obszar 170,28 km<sup>2</sup>, co stanowi 44,43% całego obszaru gminy i zamieszkały jest przez 4651 mieszkańców, co stanowi 92,43 % ogółu mieszkańców gminy.

### Identyfikacja obszarów kryzysowych

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji – obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysowym w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych lub technicznych.

Zgodnie z przeprowadzoną analiza wskaźnikową oraz konsultacjami społecznymi, wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej, przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej sferze (gospodarczej, społecznej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej). Zgodnie z przyjętą metodologią do obszarów zdegradowanych przyjęto obszary, w których występuje kumulacja negatywnych zjawisk. Ostatecznie kształt obszarów zdegradowanych został przyjęty po konsultacjach dotyczących wyznaczenia obszarów.

### Obszary zdegradowane

L.p	Nr na rysunku	Sołectwo	Liczba ludności	Powierzchnia w km <sup>2</sup>
1.	1	Białosuknie	331	12,45
2.	2	Budne	48	6,20
3.	3	Dawidowizna	116	4,08
4.	4	Doly	76	6,58
5.	5	Downary	331	26,09
6.	6	Goniądz	1809	4,28
7.	7	Klewianka	335	13,30
8.	8	Kramkowka Duża	212	10,48
9.	9	Kramkowka Mała	130	3,43
10.	11	Łazy	102	9,97
11.	12	Mierkienniki	86	6,98
12.	13	Olszowa Droga	29	21,19
13.	14	Osowiec	289	11,00
14.	16	Piwowary	142	3,80
15.	18	Smogorowka Dolistowska	100	2,85
16.	19	Smogorowka Goniądzka	153	5,53
17.	20	Szafranki	94	11,02
18.	21	Uścianek	20	0,07
19.	22	Wojtówstwo	67	3,08
20.	24	Wroceń	181	7,88
		<b>Suma</b>	<b>4652</b>	<b>170,28</b>
		<b>%</b>	<b>92,43</b>	<b>44,43</b>

### **Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji**

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały nie przez więcej niż 30 % liczby mieszkańców gminy.

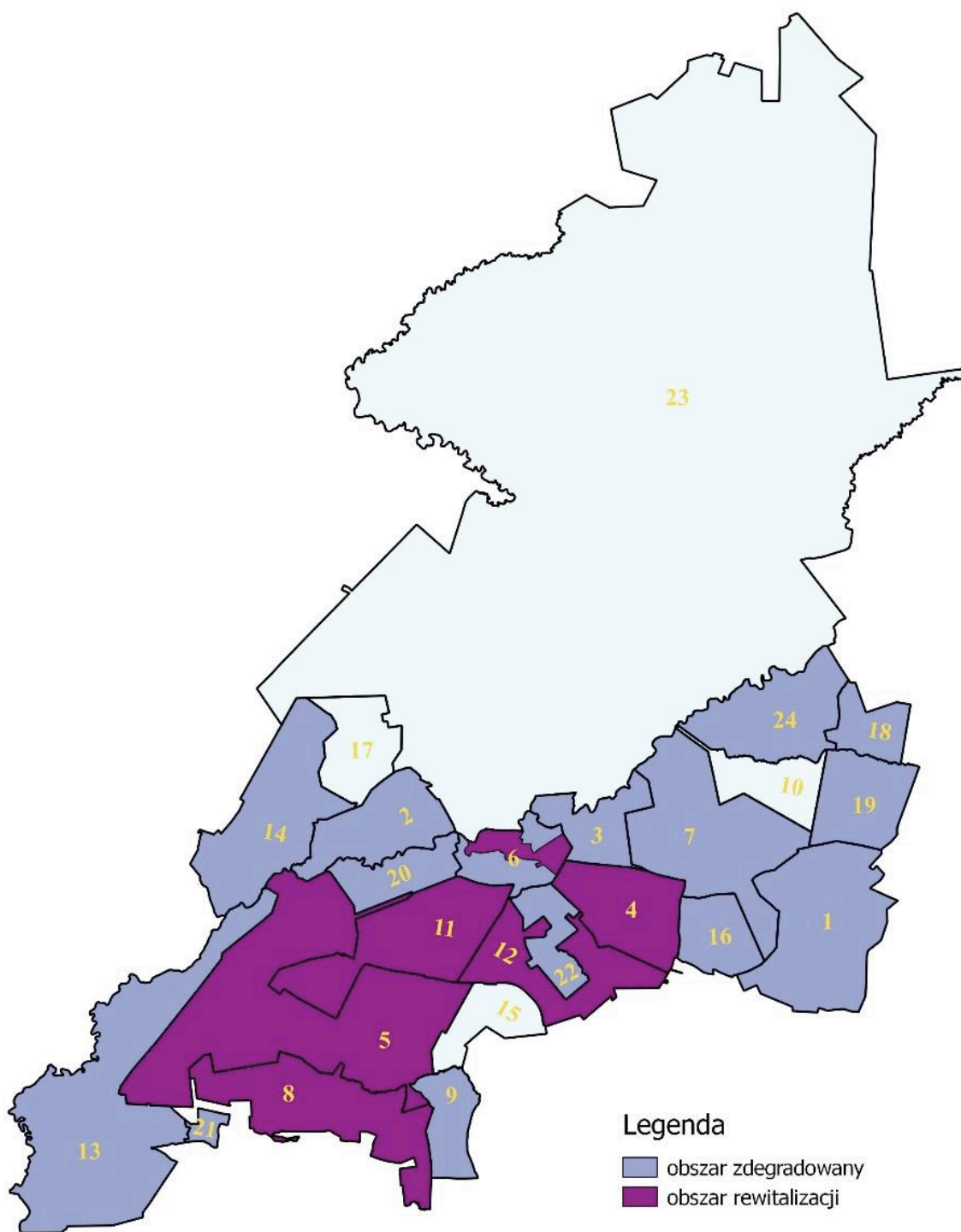
W związku z tym wyznaczony został obszar:

- na którym występuje najwyższe natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przestrzenno funkcjonalnej, technicznej, gospodarczej i środowiskowej,

- który ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy

a jednocześnie nie przekroczył 20 % obszaru powierzchni gminy i nie jest zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby mieszkańców.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji dotyczących Uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Goniądz, wyznaczono ostateczny kształt obszaru rewitalizacji, który przedstawia się następująco:



## Obszary wyznaczone do rewitalizacji

L.p.	Nr na rysunku	Sołectwo	Uzasadnienie	Liczba ludności	Powierzchnia w km <sup>2</sup>
1.	4.	Doły	Natężenie zjawisk kryzysowych	76	6,58
2.	5.	Downary	Natężenie zjawisk kryzysowych	331	26,09
3.	6.	Goniądz	Natężenie zjawisk kryzysowych – obszar o istotnym znaczeniu dla obszaru całej gminy	488 (włączono część obszaru sołectwa)	2,67 (włączono część obszaru sołectwa)
4.	8.	Kramkówka Duża	Natężenie zjawisk kryzysowych	212	10,48
5.	11.	Łazy	Natężenie zjawisk kryzysowych	102	9,97
6.	12.	Mierkienniki	Natężenie zjawisk kryzysowych	86	6,98
			<b>Suma</b>	<b>1295</b>	<b>62,78</b>
			<b>%</b>	<b>25,74</b>	<b>16,38</b>

Z uwagi na to, że Rada Miejska w Goniądzu nie podjęła jeszcze uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz, a projekt dokumentu nie przewiduje potrzeb ingerencji w przestrzenne rozwiązania studium (jest zgodny ze studium), nie wrysowano na rysunku „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz – kierunki, granic obszaru zdegradowanego ani obszaru rewitalizacji.

Zamieszczony wyżej rysunek zawierający obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji przyjęte uchwałą Nr XXXVI/267/17 Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Goniądz, wyjaśnia należycie przestrzenny zasięg obszarów kryzysowych w Gminie Goniądz.

## **Materiały Źródłowe**

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz Uchwała Nr 94/XIX/2000 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r. z późn. zm.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz – uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego - Uchwała Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r. ( Dz. Urz. Woj. Podl. z 2003 r. Nr 108 poz. 2026), Nr XXXVI/330/17 z dnia 22 maja 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z dn.11 lipca 2017 r. poz. 2777)
6. Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016 – 2022 - uchwała Nr XXXII/280/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 219 grudnia 2016 r.
7. Strategia rozwoju miasta i gminy Goniądz na lata 2016 -2026 – Uchwała Nr XXXV/269/17 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 18 października 2017 r.
8. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Goniądz – uchwała Nr XXV/160/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 października 2008 r.
9. Wojewódzka ewidencja zabytków WUOZ w Białymstoku Bank Danych Lokalnych GUS
10. Powszechny Spis Rolny GUS – wyniki
11. Narodowy Spis Powszechny – wyniki
12. Statystyczne Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Białymstoku
13. Ocena warunków przyrodniczych do produkcji rolnej, IUNiG Puławy 2004
14. Adaptacja produkcji rolnej w województwie podlaskim do oczekiwanych zmian klimatu, IOŚ Warszawa 2009
15. Wnioski Urzędu Marszałkowskiego i innych instytucji
16. Plan Rozwoju PGE Dystrybucja na lata 2017- 2022,
17. Dane z Gminy Goniądz
18. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 788)
19. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161)
20. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2147)
21. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.)
22. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.)
23. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.)

24. Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1727 z późn. zm.)
25. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2222 z późn. zm.)
26. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, 2180)
27. Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 961)
28. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.)
29. Ustawa z dnia 2 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1148)
30. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023)
31. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.)
32. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.)
33. Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 880 z późn. zm.)
34. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2126)
35. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1232)
36. Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 687 z późn. zm.)
37. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 220 z późn. zm.)



**Załącznik Nr 5  
do Uchwały Nr XLI/299/18  
Rady Miejskiej w Goniądzu  
z dnia 9 kwietnia 2018 r.**

### ***CZĘŚĆ III***

**UZASADNIENIE  
ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ  
ORAZ SYNTEZĘ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM**

Spis treści		Str.
<b>I. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ</b>		<b>5 244</b>
<b>II. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ</b>		<b>8- 247</b>
<b>WSTĘP</b>		<b>8 247</b>
<b>1.</b>	<b>Podstawa prawna opracowania .....</b>	<b>8 247</b>
<b>2.</b>	<b>Przedmiot Studium .....</b>	<b>8 248</b>
<b>3.</b>	<b>Części składowe Studium i zmiany studium z 2023 r. ....</b>	<b>8 248</b>
<b>4.</b>	<b>Części składowe Zmiany studium z 2023 r. ....</b>	<b>248</b>
<b>CZĘŚĆ I</b>		
<b>UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ</b>		<b>9 250</b>
<b>1.</b>	<b>Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju miasta i gminy Goniądz.....</b>	<b>9 250</b>
<b>2.</b>	<b>Uwarunkowania i wytyczne z planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego.....</b>	<b>9 250</b>
<b>3.</b>	<b>Uwarunkowania i wytyczne wynikające z gminnych dokumentów strategicznych i programowych oraz wniosków.....</b>	<b>10 251</b>
<b>4.</b>	<b>Stan środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zagrożeń środowiskowych.....</b>	<b>12 254</b>
4.1.	Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne gminy oraz stan i struktura użytkowania gruntów .....	12 254
4.2.	Powiązania przyrodnicze oraz prawna ochrona przyrody .....	17 259
4.3.	Jakość środowiska, jego zagrożenia oraz identyfikacja źródeł tych zagrożeń	18 260
<b>5.</b>	<b>Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.....</b>	<b>21 262</b>
<i>5a</i>	<i>Uwarunkowania wynikające z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy</i>	263
<b>6.</b>	<b>Stan krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....</b>	<b>21 263</b>
6.1.	Stan krajobrazu kulturowego.....	21 263
6.2.	Stan środowiska kulturowego.....	22 264
<b>7.</b>	<b>Sfera społeczna – warunki i jakość życia mieszkańców.....</b>	<b>25 267</b>
7.1.	Ludność i jej rozmieszczenie.....	25 267
7.2.	Mieszkalnictwo.....	26 268
7.3.	Wyposażenie w usługi.....	27 269
7.4.	Analiza zatrudnienia i bezrobocia .....	28 271
7.5.	Analiza możliwości finansowych gminy (stan budżetu gminy).....	29 271
<b>8.</b>	<b>Stan rozwoju gospodarczego gminy.....</b>	<b>30 273</b>
8.1.	Ogólna charakterystyka gospodarki w gminie.....	30 273
8.2.	Stan rozwoju rolnictwa, w tym stan prawny gruntów.....	31 273
<b>9.</b>	<b>Stan systemu komunikacji.....</b>	<b>34 276</b>
9.1.	Sieć drogowa.....	34 276
9.2.	Ruch drogowy.....	35 278
9.3.	Kolej.....	36 278

9.4.	Komunikacja autobusowa.....	36 278
9.5.	Stacje paliw.....	36 278
9.6.	Drogi rowerowe.....	36 278
9.7.	Ogólne wnioski wynikające z uwarunkowań systemu komunikacji.....	36 278
<b>10.</b>	<b>Stan infrastruktury technicznej.....</b>	<b>37 279</b>
10.1.	System zaopatrzenia w wodę.....	37 279
10.2.	System odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych.....	37 280
10.3.	System gospodarki odpadami.....	39 281
10.4.	Elektroenergetyka.....	40 282
10.5.	Gazownictwo.....	40 282
10.6.	Ciepłownictwo.....	40 283
10.7.	Odnawialne źródła energii.....	41 283
10.8.	Telekomunikacja.....	41 283
<b>11.</b>	<b>Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.....</b>	<b>41 283</b>
11.1.	Problemy i bariery rozwoju gminy.....	41 283
11.2.	Szanse i możliwości rozwoju gminy.....	41 284
<b>12.</b>	<b>Zadania służące realizacji celów publicznych.....</b>	<b>42 284</b>
12.1.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	42 284
12.2.	Zadania służące realizacji lokalnych celów publicznych.....	43 286
<b>13.</b>	<b>Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz sporządzonym w 2018 r.....</b>	<b>43 286</b>
	<b>CZEŚĆ II</b>  <b>KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO</b>  <b>MIASTA I GMINY GONIĄDZ</b>	<b>44 287</b>
<b>1.</b>	<b>Polityka przestrzenna gminy.....</b>	<b>44 287</b>
1.1	Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na terenie gminy Goniądz.....	44 287
1.2.	Kierunki działań i zadania władz samorządowych w celu realizacji polityki przestrzennej gminy.....	46 289
1.3	Kierunki rozwoju funkcji gminy oraz wiejskich jednostek osadniczych.....	46 290
1.4.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego.....	47 291
1.5.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów w tym wynikające z audytu krajobrazowego.....	48 292
1.6.	Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki i zasady dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.....	52 295
1.7.	Obszary, dla których przewiduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	59 302
1.8.	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami odrębnymi.....	61 305
1.9.	Obszary zdegradowane.....	61 305
1.10.	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych <i>w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa</i> .....	61 305
1.11.	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych.....	62 307
1.12.	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopalin filary	63 307

	ochronne.....	
1.13.	Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub remediacji.....	<del>63</del> 307
<b>2.</b>	<b>Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego gminy – realizacja celów rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej gminy.....</b>	<del>63</del> 307
2.1.	Kierunki i zasady ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego.....	<del>63</del> 307
2.2.	Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej.....	<del>66</del> 308
2.3.	Kierunki i zasady rozwoju gospodarczego i terenów rozwojowych.....	<del>69</del> 314
2.4.	Kierunki i zasady rozwoju systemu komunikacji.....	<del>71</del> 316
2.5.	Kierunki i zasady rozwoju systemów infrastruktury technicznej.....	<del>73</del> 319
<b>3.</b>	<b>Obrona cywilna i ochrona przeciwpożarowa.....</b>	<del>77</del> 322
3.1.	Obrona cywilna.....	<del>77</del> 322
3.2.	Ochrona przeciwpożarowa.....	<del>77</del> 323
<b>4.</b>	<b>Stan prac projektowych nad sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz</b>	<del>78</del> 323

## I. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

1. Przyjęta w procesie opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz metoda opracowania polega na podporządkowaniu zapisu treści „studium” w części tekstowej, jak też graficznej, zapisom art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566) oraz zapisom rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami, materiały studium wyraźnie są rozdzielone w części tekstowej, jak i graficznej, na:

- 1) studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz,
- 2) studium kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz.

Poszczególne zagadnienia wymienione w art. 10 wyżej wymienionej ustawy ujęte są w części tekstowej studium jako oddzielne punkty lub omówione w rozdziałach zawierających także inne zagadnienia. We wstępie, w pkt 2 „Przedmiot studium” zawarto wyjaśnienia w jakiej części tekstu omówione są poszczególne zapisy ustawy.

2. **Treść uwarunkowań** zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz obejmuje szeroki wachlarz zagadnień występujących w gminie, tj.:

- Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju miasta i gminy Goniądz

- Uwarunkowania i wytyczne z planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego

- Uwarunkowania i wytyczne wynikające z gminnych dokumentów strategicznych i programowych

- Stan środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz inne zagadnienia.

W punkcie tym omówiono położenie gminy w aspekcie geograficznym i administracyjnym, strukturę użytkowania gruntów, rzeźbę terenu i walory krajobrazu gminy, budowę geologiczną ze szczególnym uwzględnieniem występujących w gminie surowców mineralnych oraz wody.

Dużo uwagi poświęcono omówieniu jakości gleb, w tym dokonano waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz omówiono funkcje lasów.

Dokonano też przeglądu warunków klimatycznych gminy.

Jednymi z najważniejszych zagadnień omówionych w tej części są obszary i obiekty prawnie chronione.

Dużo uwagi poświęcono omówieniu zagadnień dotyczących zagrożeń dla środowiska, jakie istnieją gminie

- Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.

Dokonano tutaj charakterystyki ładu przestrzennego w gminie, który kształtuje się głównie pod wpływem Biebrzańskiego Parku Narodowego i Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy. Istotne znaczenie mają także wojskowe tereny zamknięte, jak też linia kolejowa Białystok Ełk (Rail Baltica) oraz droga krajowa nr 65 Białystok –Ełk. Omówiono też aktualny stan planowania przestrzennego jako narzędzia kształtowania ładu przestrzennego. Jest to istotne, ponieważ gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące w 100% powierzchnię miasta i gminy.

Należy przypuszczać, że dalszy rozwój przestrzenny gminy będzie wpływał z istniejących uwarunkowań kształtujących dotychczasowy ład przestrzenny.

- Stan krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury.

Jest to bardzo szeroko ujęte zagadnienie, od teoretycznej charakterystyki pojęcia ładu przestrzennego do zdefiniowania tego ładu w gminie oraz omówienia rysu historycznego miasta i gminy Goniądz, aż do omówienia występujących na obszarze gminy obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków i obiektów nie wpisanych do tego rejestru, łącznie ze stanowiskami archeologicznymi.

Stan poszczególnych elementów krajobrazu kulturowego w gminie będzie miał duży wpływ na dalszy jej rozwój.

- Sfera społeczna – warunki i jakość życia ludności.  
Zagadnienia tu omówione dotyczą ludnościowego rozwoju gminy w ujęciu retrospektywnym, jak też warunki mieszkaniowe i wyposażenie w usługi, tj. charakterystyka ludności pod względem płci i wieku, aktywności ekonomicznej, wykształcenia, struktury wyznaniowej, warunków mieszkaniowych oraz wyposażenia gminy w urządzenia obsługi ludności.  
W punkcie tym dokonano ponadto charakterystyki systemu osadniczego, jak też wyartykułowano zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa ludności i jej mienia.
- Sfera gospodarcza.  
Omówiono tu wykorzystanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej z podkreśleniem efektów produkcyjnych rolnictwa na tle charakterystyki gospodarstw rolnych i ich wyposażenia w podstawowe narzędzia pracy.  
Dokonano także charakterystyki pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie gminy, jak też omówiono sytuację budżetową Gminy, co ma wpływ na możliwości inwestycyjne gminy z zakresu celów publicznych.
- Stan systemu komunikacji.  
Należy stwierdzić, że stan systemu komunikacji w gminie jest jednym z zasadniczych elementów „studium”.  
Rozeznanie tego stanu, polegające na analizie sieci drogowej i innych elementów pozwala uzmysłowić ile należy w przyszłości poświęcić uwagi, by system komunikacji służący tranzytowi, jak też obsłudze mieszkańców gminy działał prawidłowo, był przystosowany do wymogów wzrastającego ruchu, a także był bezpieczny dla mieszkańców.
- Stan infrastruktury technicznej.  
Omówiono tu cały zespół spraw dotyczących systemu zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych, gospodarki odpadami stałymi, elektroenergetyki, gazownictwa, ciepłownictwa i telekomunikacji.  
Zgromadzono tu bogatą wiedzę na temat stanu urządzeń infrastruktury technicznej i możliwości obsługi mieszkańców i gospodarki gminy, co jest niezbędne do przewidywania dalszego ich rozwoju w celu zaspokojenia przyszłych potrzeb gminy.
- Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.  
Punkt ten jest efektem dokonanej analizy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz i jest zbiorem spostrzeżeń dotyczących problemów i barier rozwojowych gminy, a także szans i możliwości jej rozwoju.
- Zadania służące realizacji celów publicznych.  
Zawarto tu, znane dziś, zadania celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym, wynikające z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego” oraz wniosków zgłoszonych przez różne instytucje, jak też zadania o znaczeniu lokalnym.  
Zadania te wiążą się z kierunkami zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz, a omówione zostały w uwarunkowaniach, dlatego że ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym umieściła je w części dotyczącej „Uwarunkowań”.
- Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz dokonanej w ~~2018 r.~~ 2017 r.  
Bilans terenów przeprowadzono na podstawie wytycznych zamieszczonych w art.10, ust 5, i 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566). Zawiera on przewidywane, szacunkowe wielkości nowej powierzchni użytkowej różnej formy zabudowy, jaka może powstać w wyniku wyznaczenia w studium, w tym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, terenów rozwojowych w poszczególnych miejscowościach.

### **Zmiany studium z 2023 r.**

*Wprowadzone zmiany wynikające z realizacji uchwały Nr XLV/290//22 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz uwidoczniono w tekście czcionką Times New Roman kursywą w kolorze niebieskim.*

*Zmiana obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz przyjętego Uchwałą Nr XLI/299/18 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 9 kwietnia 2018 r., zwana dalej Zmianą studium z 2023 r. dotyczy obszaru w granicach administracyjnych gminy Goniądz i dotyczy:*

- aktualizacji ustaleń dotyczących wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,

- dostosowania w niezbędnym zakresie zapisów studium do obowiązującego stanu prawnego.

Zmiany wprowadzono na rysunkach obowiązującego studium, ze wskazaniem zmian wprowadzonych ustaleniami Zmiany studium z 2023 r. Niezbędne zmiany wprowadzono również w tekście studium, wynikające z zakresu określonego w uchwale inicjującej opracowanie zmiany studium, z wniosków złożonych przez właściwe instytucje oraz opinii i uzgodnień uzyskanych w trakcie prowadzonej procedury określonej przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977), zwanej dalej upzp oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r. poz. 2405) stosownie do określonego zakresu.

Są to uzupełnienia dotyczące zagadnień wyróżnionych w punkcie 2 i uaktualnienie zapisów odnoszących się do przepisów prawa.

Suplement dotyczący terenu zamkniętego został zastąpiony zestawieniem działek ujętym w Tabeli 10

Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu „Studium”, stanowiące załącznik Nr 5 do uchwały z 2018 r. zostało włączone do tekstu studium i stanowi jego CZĘŚĆ III.

3. **Treść kierunków** zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz wynika z dogłębnej analizy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego i rozwoju społeczno-gospodarczego tego obszaru. Na materiały zawarte w części tekstowej i graficzne składają się następujące zagadnienia:

1) **Polityka przestrzenna gminy.**

W punkcie tym zawarto cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa, dotyczące terenu miasta i gminy Goniądz, wynikające z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego” uchwalonego uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 108, poz. 2026), jak też uchwalonego uchwałą nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r., zmienioną uchwałą nr XXXIX/356/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl z 2017 r. poz. 2777. 3270) a także z innych dokumentów rządowych i wojewódzkich.

Sformułowano też cele rozwoju przestrzennego gminy, które były podstawą do ustalenia kierunków działań władz samorządowych w celu realizacji polityki przestrzennej gminy.

W punkcie tym określono też kierunki rozwoju funkcji gminy i jej jednostek osadniczych, mając cały czas na uwadze położenie gminy na obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciętą linią kolejową Białystok - Elk oraz drogą krajową nr 65 (w przyszłości drogą ekspresową S 16 Knyszyn - Elk) i wynikające stąd bezpośrednie korzyści i utrudnienia. *Zapisy uzupełniono o wskazania dotyczące lokalizowanych na terenie gminy Goniądz wariantów drogi ekspresowej S16 na odcinku Elk - Knyszyn (przez teren gminy Goniądz przebiegają trzy z rozpatrywanych wariantów projektowanej trasy), które wskazano na rysunku studium - Kierunki.*

Omówiono problematykę wynikającą z wyznaczenia strefy ochronnej wokół wojskowego terenu zamkniętego

Wyznaczono w sposób elastyczny obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego, mając na uwadze, że inwestycje punktowe powinny być lokalizowane w największych jednostkach osadniczych gminy, w tym w Goniądzu, natomiast inwestycje liniowe mogą być realizowane na terenie całej gminy.

Zaproponowano kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów poprzez określenie zasięgu trzech obszarów struktur przestrzennych (stref zagospodarowania przestrzennego), tj.:

- a) strefy „A” – obszar urbanizacji ,
- b) strefy „B” – obszary rolno- leśno- osadnicze,
- c) strefa „C” - ekologiczna,
- d) strefa „D” – wojskowe tereny zamknięte.

Sformułowano główne funkcje tych stref i ich kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Ważnym elementem tego punktu jest część poświęcona wskaźnikom dotyczącym zagospodarowania oraz użytkowania terenów, jak też terenów wyłączonych spod zabudowy. Elementy te służyć będą jako wytyczne do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których obszary do opracowania także zaproponowano.

Konieczność opracowania planów dla ustalonych obszarów wynika z przepisów ustawowych, np. lokalizacja urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii o mocy powyżej ~~500 kW~~ 100 kW.

- 2) Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego gminy – realizacja celów rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej gminy

Jest to część stanowiąca realizację celów rozwoju i polityki przestrzennej gminy w poszczególnych sferach przestrzennych, jak też działalności życia społeczno-gospodarczego.

Zawarto tu kierunki i zasady ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, mając na uwadze występujące tu walory środowiska przyrodniczego i kulturowego, tj. Biebrzańskiego parku narodowego, Obszarów natura 2000, Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy - obszarów objętych szczególną formą ochrony przyrody.

Sformułowano też kierunki ochrony sanitarnej środowiska, powietrza atmosferycznego, lasów, powierzchni ziemi oraz zasady ochrony krajobrazu kulturowego.

W części dotyczącej kierunków i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej sformułowano wytyczne w tym zakresie do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, mając na uwadze zachowanie i pielęgnację najcenniejszych zabytków, jak też tworzenie nowych wartości kulturowych.

W części dotyczącej kierunków rozwoju infrastruktury społecznej i gospodarczej dokonano prognozy rozwoju ludnościowego gminy oraz sformułowano niezbędny rozwój mieszkalnictwa, urządzeń usługowych i gospodarczych, jak też określono tereny do rozwoju poszczególnych elementów zagospodarowania.

Wyznaczono tereny pod zainwestowanie. Jednakże, zakłada się stosowanie elastycznych zasad lokalizowania nowego zainwestowania, o ile zamierzenia te nie będą w sprzeczności z przepisami szczególnymi.

Obszerną część stanowią kierunki i zasady rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków sanitarnych i wód opadowych, gospodarka odpadami, elektroenergetyka, ciepłownictwo, gazownictwo i telekomunikacja). *Wskazano tereny rozwoju OZE w formie farm fotowoltaicznych.*

Zawarto tu programy rozwoju poszczególnych urządzeń, jak też niezbędny zakres inwestycji służących realizacji założonych celów i zadań.

- 3) Ostatnią częścią „Kierunków” są zagadnienia obrony cywilnej i ochrony przeciwpożarowej, gdzie sformułowano najważniejsze zasady realizacji tych celów w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Mając na uwadze fakt, że ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego muszą być zgodne ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w studium starano się dokonywać zapisów w sposób elastyczny wszędzie tam gdzie było to możliwe, nie naruszając prawa, by nie tworzyć ewentualnych konfliktów z późniejszymi zamierzeniami planistycznymi.

- 4) oddzielna część w postaci suplementu stanowiąca wykaz działek wchodzących w skład strefy ochronnej wojskowego terenu zamkniętego *skreślono w całości a treści zawarte w suplemencie ujęto w Tabeli 10, stanowiącej część tekstu studium w formie ujednoczonej.*

## II SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ

### Wstęp

#### 1. Podstawa prawna opracowania

Podstawami prawnymi opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz” są:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566),
- uchwała Nr XXIII/184/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz,



- c) umowa o dzieło Nr 67/2016 z dnia 16 sierpnia 2016 r. zawarta między Gminą Goniądz a głównym projektantem na wykonania projektu „Studium”.

## 2. Przedmiot studium

Studium uwzględnia następujące zagadnienia zawarte w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566):

- 1) Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy przedstawione na rysunku w skali 1: 10 000 oraz zawarte w poszczególnych punktach części tekstowej;
- 2) Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy przedstawione na rysunku w skali 1: 10 000 oraz zawarte w poszczególnych punktach części tekstowej.

## 3. Części składowe studium

Na studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz składają się:

- a) tekst „Studium, uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz”, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium wraz z suplementem dotyczącym terenu zamkniętego,
- b) rysunek „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz – uwarunkowania” w skali 1: 10 000, stanowiący załącznik Nr 2 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium
- c) rysunek studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz – kierunki” w skali 1: 10 000, stanowiący załącznik Nr 3 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium
- d) rozstrzygnięcie o rozpatrzeniu uwag wniesionych do projektu studium stanowiące załącznik Nr 4 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium
- e) uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu „Studium”, stanowiące załącznik Nr 5 do uchwały Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie uchwalenia studium
- f) dokumentacja prac planistycznych.

## 4. Części składowe Zmiany studium z 2023 r.

*Wprowadzone zmiany wynikające z realizacji uchwały Nr XLV/290/22 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia*

*do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz uwidoczniiono w tekście czcionką Times New Roman kursywą w kolorze niebieskim.*

*Zmiana obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz przyjętego Uchwałą Nr XLI/299/18 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 9 kwietnia 2018 r., zwana dalej Zmianą studium z 2023 r. dotyczy obszaru w granicach administracyjnych gminy Goniądz i dotyczy:*

- aktualizacji ustaleń dotyczących wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
- dostosowania w niezbędnym zakresie zapisów studium do obowiązującego stanu prawnego.

*Zmiany wprowadzono na rysunkach obowiązującego studium, ze wskazaniem zmian wprowadzonych ustaleniami Zmiany studium z 2023 r. Niezbędne zmiany wprowadzono również w tekście studium, wynikają one z zakresu określonego w uchwale inicjującej opracowanie zmiany studium, z wniosków złożonych przez właściwe instytucje oraz opinii i uzgodnień uzyskanych w trakcie prowadzonej procedury określonej przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977), zwanej dalej upzp oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r. poz. 2405) stosownie do określonego zakresu.*

*Są to uzupełnienia dotyczące zagadnień wyróżnionych w punkcie 2 i uaktualnienie zapisów odnoszących się do przepisów prawa.*

*Suplement dotyczący terenu zamkniętego został zastąpiony zestawieniem działek ujętym w Tabeli 10.*

*Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu „Studium”, stanowiące załącznik Nr 5 do uchwały z 2018 r. zostało włączone do tekstu studium i stanowi jego CZĘŚĆ III.*



## CZĘŚĆ I

### UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ

#### 1. Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju miasta i gminy Goniądz

Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju przestrzennego gminy wynikające ze stanu istniejącego zostały zdiagnozowane i ocenione z podziałem na następujące grupy zagadnień:

- a) związki z otoczeniem wynikające z położenia geograficznego i administracyjnego obszaru gminy, w tym z położenia wobec zewnętrznych ośrodków obsługi lokalnej i ponadlokalnej,
- b) powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne,
- c) powiązania ekologiczne.

Położenie gminy i ukształtowane powiązania przestrzenne i komunikacyjne wskazują na silne związki z miastem Mońki, jako ośrodkiem obsługi powiatowej.

Przez gminę Goniądz przechodzi korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Zachodni będący częścią Północnego korytarza ekologicznego, łączącego Puszcę Augustowską na północnym wschodzie Polski (granica z Litwą) z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na północnym zachodzie (granica z Niemcami).

W dawnych wiekach powiązania z regionem tworzył głównie trakt handlowy z Warszawy do Mężenina i dalej na Litwę (na śladzie obecnej drogi wojewódzkiej Nr 670), natomiast pozostałe pobliskie trakty miały dla obszaru gminy mniejsze znaczenie.

Obecnie, osią powiązań zewnętrznych jest linia kolejowa Białystok – Ełk (Rail Baltica), droga krajowa Nr 65 Białystok – Ełk, droga wojewódzka Nr 670 i Nr 668, zapewniające dostęp do ruchu tranzytowego Europa Zachodnia – Warszawa - Białystok i dalej do przejść granicznych w kierunku Litwy, Białorusi i Rosji. Dla połączeń regionalnych znaczenie ma droga powiatowa, zapewniająca dojazd do Moniek.

Dojazdy do pracy poza obszar gminy oraz dojazdy do szkół koncentrują się na kierunku do miasta Mońki. Rozwinięta obecnie sieć dróg powiatowych oraz gminnych, asfaltowych zapewnia dogodny dojazd do sąsiednich gmin.

W zakresie powiązań ekologicznych najistotniejsze są związki obszaru gminy z doliną rzeki Biebrzy, jako obszarami Chronionymi Natura 2000 oraz Biebrzańskim Parkiem Narodowym (wraz z towarzyszącymi użytkami zielonymi i zadrzewieniami) a także niewielkimi lasami na pozostałym obszarze gminy.

Obszar gminy, z punktu widzenia rolnictwa posiada strukturę obszarową gospodarstw rolnych z rozwiniętą produkcją roślinną i zwierzęcą, zwłaszcza w zakresie hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej.

Szansę rozwoju upatruje się w rolnictwie ekologicznym, wdrażanym w sposób skoordynowany ze strategią rozwoju obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski” Szanse na podniesienie konkurencyjności regionu upatruje się w zwiększeniu jego dostępności komunikacyjnej, zwłaszcza dla ruchu tranzytowego towarowego i turystycznego o znaczeniu międzynarodowym, związanym z linią kolejową Białystok – Ełk (Rail Baltica), drogą krajową nr 65 Białystok – Ełk, drogą wojewódzką Nr 670, biegnącą w kierunku Nowego Dworu i planowanego przejścia granicznego z Białorusią. (Chworościany – Nowy Dwór) oraz lepsze wykorzystanie wysokiej jakości ekologicznej produktów rolnych.

Przewiduje się wielofunkcyjny rozwój miasta Goniądz oraz wsi, głównie poprzez rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, rozwój agroturystyki (zwłaszcza w terenach dobrze skomunikowanych, posiadających walory krajobrazowe, położonych w pobliżu obszarów chronionych – co dotyczy północnej części gminy).

Przewiduje się sukcesywną poprawę jakości życia mieszkańców terenów wiejskich poprzez wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych na wsi, zwłaszcza w zakresie edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.

Istotną przesłanką rozwoju gminy jest jej położenie w dolinie rzeki Biebrzy – obszaru atrakcyjnego pod względem turystycznym.

Przez teren gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo ze stacją transformatorową rozdzielczą RPZ 110/15kV zlokalizowaną w Osowcu.

Przewiduje się sukcesywny rozwój telefonii komórkowej oraz telekomunikacji i sieci teleinformatycznych.

Odnośnie zagadnień ochrony i kształtowania środowiska istotnymi uwarunkowaniami rozwoju będzie nadal położenie gminy w obszarach Chronionych Natura 2000 oraz Biebrzańskim Parku Narodowym.

#### 2. Uwarunkowania i wytyczne z planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego

W trakcie prac nad *Studium* uwzględniono wnioski zgłoszone przez Zarząd Województwa Podlaskiego wynikające z *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego* (przyjętego Uchwałą nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r. i opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z 2003 r. Nr 108 poz. 2026 oraz Nr XXXVI/330/17 z dnia 22 maja

2017 r., zmienioną uchwałą Nr XXXIX/356/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Podl z 2017 r. poz. 2777, 3270) na obszarze gminy Goniądz występują elementy ponadlokalne, a w szczególności w zakresie:

- 1) środowiska przyrodniczego – należy uwzględnić obszary ochrony przyrody:
  - a) Biebrzański Park Narodowy wraz z otuliną,
  - b) Obszary Natura 2000 PLH Dolina Biebrzy i PLB Ostoja Biebrzańska,
  - c) Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”,
  - d) *Obszar węzłowy sieci ekologicznej województwa – Dolina Biebrzy GKPn-1,*
  - e) *Uzupełniający korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Zachodni KPn-3A;*
- 2) komunikacji –należy uwzględnić:
  - a) istniejącą drogę krajową Nr 65 granica województwa – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki – granica państwa, *klasy G,*
  - b) istniejącą drogę wojewódzką Nr 670 Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa, *klasy Z*
  - c) istniejącą drogę wojewódzką Nr 668 Piątница Poduchowna – Przytuły Osowiec, *klasy Z*
  - d) istniejącą linię kolejową nr 38 Białystok – Bartoszyce leżącą w I korytarzu transportowym sieci TENT
  - e) *planowany przebieg drogi ekspresowej S 16 (Via Carpatia),*
  - f) *szlak rowerowy międzynarodowy Euro Velo,*
  - g) *szlaki rowerowe krajowe Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo i Podlaski Szlak Bociani;*
- 3) infrastruktury sanitarnej, *ochrony i kształtowania zasobów wodnych* – należy uwzględnić:
  - a) oczyszczalnię ścieków w Goniądzu,
  - b) będące w trakcie monitoringu po rekultywacji składowisko odpadów w Łazach
  - c) główny Zbiornik Wód Podziemnych „Pradolina Rzeki Biebrzy” (217) *ze strefą ochrony,*
  - d) *obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi;*
- 4) energetyki *i infrastruktury teletechnicznej* – należy uwzględnić:
  - a) linię elektroenergetyczną WN 110 kV Mońki – Osowiec – Grajewo,
  - b) stację RPZ Osowiec,
  - c) *istniejącą sieć szerokopasmową Polski Wschodniej.*

### **3. Uwarunkowania i wytyczne wynikające z gminnych dokumentów strategicznych i programowych oraz wniosków**

#### **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz**

Gmina Goniądz studium uchwalone uchwałą Nr 94/XIX/2000 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 30 marca 2000 r., z późn. zm.).

Przesłanką do sporządzenia nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz. jest potrzeba dokonania kompleksowej zmiany obowiązującego studium z uwagi na jego nieaktualność zarówno ze względu na wpływ czasu i zmiany w przestrzennym zagospodarowaniu gminy, jak też zmiany społeczno gospodarcze, jakie zaszły w gminie od 2000 r. do chwili obecnej. Ponadto liczne zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak też innych ustaw wpływających na zagospodarowanie przestrzenne, spowodowały, że obowiązujące studium nie spełnia podstawowego zadania, jakie zostało ustalone w art.3 ust 1 ustawy o planowaniu przestrzennym, mianowicie, że studium jest instrumentem kształtowania polityki przestrzennej na terenie gminy. Polityka przestrzenna ustalona w studium w 2000 r. nie odpowiada częściowo w obecnym czasie, dlatego należy ją zaktualizować, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami i trendami rozwojowymi gminy

#### **Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**

Na obszarze gminy Goniądz obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),

3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalon uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

Ponieważ art. 10, ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.) stanowi, iż w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, to obowiązujący plan miejscowy powinien być w całości uwzględniony w studium, gdyż plan zawiera przeznaczenie i uzbrojenie terenów w całej gminie. W związku z tym symbole przeznaczenia terenów przyjęte w planie nadal obowiązują, mimo że niektóre z nich nie odpowiadają obowiązującym w aktualnym prawie symbolom.

Ponadto należy zauważyć, że zawarte w art. 10 ust. 2 pkt 8 i 9 w/w ustawy postanowienia o wskazaniu w studium obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, lub dla których gmina ma zamiar sporządzić taki plan, należy traktować jako wskazania potrzeb sporządzenia częściowej zmiany obowiązującego planu.

### **Strategia rozwoju miasta i gminy Goniądz na lata 2016-2026 –Uchwał Nr XXXV/269/17 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 18 października 2017 r.**

#### **Wizja gminy**

„Gmina Goniądz to miejsce atrakcyjne do życia, pracy, wypoczynku oraz rekreacji. Gmina przyjazna dla środowiska naturalnego, dbająca o krajobraz i kultywująca lokalne tradycje, z nieuciążliwym dla środowiska rozwojem przedsiębiorczości i gospodarstwami rolnymi”.

#### **Misja gminy**

„Chcemy, aby nasza gmina stała się miejscem gwarantującym atrakcyjne warunki życia, pracy oraz wypoczynku wszystkim jej mieszkańcom oraz gościom, poprzez zrównoważone wykorzystanie zasobów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, przedsiębiorczości i zaangażowania mieszkańców”.

#### **Cel strategiczny: Wsparcie przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej**

#### **Cel strategiczny: Zaspokojenie potrzeb mieszkańców względem infrastruktury i ochrony środowiska**

#### **Cel strategiczny: Oferowanie usług publicznych wysokiej jakości i wzmacnianie kapitału społecznego**

Strategia rozwoju Gminy to dokument łączący w sobie elementy przyjęte w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Goniądz do roku 2015” oraz w „Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2010”.

#### **Obszary chronione na terenie Gminy Goniądz**

Obszary chronione różnej rangi stanowią około 61,8 % powierzchni Gminy Goniądz. Na terenie gminy występują następujące obszary i obiekty chronione:

- **Biebrzański Park Narodowy** (utworzony w 1993 roku). Jest to największy park narodowy w Polsce. Jego powierzchnia to 59 223 ha, a otuliny wokół niego to 66 824 ha. Na terenie gminy znajduje się 22 087 ha, co stanowi 37,29 % całkowitej powierzchni BPN bez otuliny. Ten rozległy obszar uznawany jest za osobliwość przyrodniczą nie tylko w skali kraju, lecz również Europy. Obszary leśne zajmują 15547 ha, 18181 ha to grunty rolne i 24604 ha to nieużytki - w rzeczywistości najbardziej wartościowe ekosystemy - słynne Bagna Biebrzańskie, w tym tzw. Czerwone Bagno o powierzchni 3936 ha. Biebrzański Park Narodowy obejmuje znaczną część Kotliny Biebrzańskiej - wielkiego obniżenia terenu o długości ponad 100 km, powstałego w okresie zlodowaceń: środkowopolskiego i bałtyckiego. Wypełnia ją kilkumetrowa warstwa torfu. Jest to największy i najbardziej naturalny w Europie Środkowej kompleks torfowisk o powierzchni ok. 90000 ha.
- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”** obejmuje powierzchnię 28442,27 ha a jego granice zostały określone Uchwałą Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 2121) *ze zm.*
- Na terenie Gminy Goniądz zlokalizowane są również obszary **Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000**. Są to:
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB 200006, ujęty w

Rozporządzeniu Ministra środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.). Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej, obszar wpisany na listę obszarów Konwencji Ramsar

- *Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH200008 ujęty Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (Dz.U.2022 poz. 362) ~~projektowany Specjalnej Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH 200008, zatwierdzony przez Komisję Europejską.~~*

- **Pomniki przyrody.** Są to:

- a) Jałowiec pospolity rosnący w otulinie BPN w m. Olszowa Droga (Pomnik przyrody Nr 90 Ł), obwód 54 cm, wys. 5 m,
- b) Jałowiec pospolity rosnący w otulinie BPN w m. Olszowa Droga (Pomnik przyrody Nr 89 Ł), obwód 107 cm, wys. 4,5 m
- c) Wiąz polny rosnący w Goniądzu przy ul. Wojska Polskiego 29 będącej w administrowaniu Zarządu Dróg Powiatowych w Mońkach (Pomnik przyrody Nr 150 Ł), obwód 303 cm, wys. 23 m wiek 80-100 lat.

**Gospodarka odpadami** realizowana jest w oparciu o uchwalony „Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016 – 2022 (Uchwała Nr XXXII/280/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 19 grudnia 2016 r. ) a także Uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XXXII/280/16 z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania w/w planu.

Zasady gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy określa „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Goniądz”.

#### **Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Goniądz na lata 2008-2032**

Gmina posiada ten dokument przyjęty Uchwałą Nr XXV/160/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 października 2008 r.

**Opracowanie ekofizjograficzne** podstawowe, sporządzone na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz

Celem opracowania jest rozpoznanie i ocena warunków fizjograficznych w celu określenia przyrodniczych uwarunkowań dla funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń oraz zapewnienia trwałości podstawowych procesów przyrodniczych na obszarze objętym opracowaniem.

Opracowanie ekofizjograficzne składa się z części opisowej oraz graficznej opracowanej na kopii mapy topograficznej w skali 1: 40 000.

#### **Uwarunkowania wynikające ze złożonych wniosków**

- 1) Uwzględnia się informacje zgłoszone przez Marszałka Województwa Podlaskiego – Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1;
- 2) Uwzględnia się informację zgłoszoną przez Marszałka Województwa Podlaskiego – Geologa Wojewódzkiego, ul. Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok;
- 3) Uwzględnia się wnioski zgłoszone przez Zarząd Województwa Podlaskiego, ul. Wyszyńskiego 1, 15-888 Białystok, uchwałą nr 162/2105/16 z dnia 27 września 2016 r.;
- 4) Uwzględnia się wnioski zgłoszone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Zarząd Zlewni w Giżycku, ul. Wodna 4, 11-500 Giżycko;
- 5) Przyjmuje się do wiadomości wnioski zgłoszone przez Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego, Osowiec – Twierdza 8, 19 – 110 Goniądz,;
- 6) Uwzględnia się wnioski zgłoszone przez Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, ul. Kawaleryjska 70, 15 – 121 Białystok *z uwzględnieniem wniosku z 14 września 2022 r.;*
- 7) Uwzględnia się wnioski zgłoszone przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ul. Dojlidy

Fabryczne 23, 15-554 Białystok.

#### **4. Stan środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zagrożeń środowiskowych**

##### **4.1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne oraz stan i struktura użytkowania gruntów.**

###### **Rys historyczny miasta Goniądz.**

Początki miasta nie są jeszcze znane, sięgają one zapewne rządów książąt mazowieckich w XIV w. na ziemiach między Narwią a Biebrzą.

Goniądz powstał u jedynej przez bagna jaćwieskiej przeprawy na drogę biegnącą do Prus i na Mazowsze (w 1414 r. wspominana jest droga z Goniądza do Wizny). Założeniem osady był zapewne założony na wzgórzu nad Biebrzą drewniany zamek, którego umocnienia według opisu z 1574 r. składały się z 89 horodni i 4 wież. Przy zamku stały 2 domy, a do horodni były przybudowane od wewnątrz małe domki. Pod zamkiem nad Biebrzą mieściły się stajnie, piekarnie, browar i zabudowania folwarczne. Całość zwana była Wielkim Dworcem. Zamek pochodził zapewne z czasów Wielkiego Księcia Witolda, ale mógł powstać wcześniej, jako obrona przeprawy przez Biebrzę przed Krzyżakami i Litwinami. Na południe od zamku powstała osada z owalnym placem targowym, zwany Stary Rynek, i kościołem.

Ze względu na swoje położenie był Goniądz w XIV i XV w. przedmiotem sporów i walk między książętami mazowieckimi a Litwą, przy której utrzymał się do 1569 r. Po utracie znaczenia militarnego został nadany przez króla Aleksandra księciu Michałowi Glińskiemu; w 1509 r. przeszedł w ręce Radziwiłłów. W XV i XVI w. stanowił siedzibę powiatu, a później wchodził w skład powiatu tykocińskiego w ziemi bielskiej.

Goniądzowi zwanemu miasteczkiem już w 1493r. prawo miejskie wyrobiła w 1547 r. Petronela z Radziwiłłów Dowoynowa. W tym też czasie założono nowy rynek kwadratowy z 6 wybiegającymi z niego uliczkami i wybudowano dwa nowe kościoły.

Goniądz uzyskał potwierdzenie praw miejskich przez wielu królów. Wojewoda połocki Dowoyna nadał prawo wyrębu w Puszczy Goniądzkiej. Wójt uzyskał 5 włók ziemi (teren dzisiejszej wsi Wójtostwo).

Z Goniądza pochodził znany radykalny działacz i pisarz ariański Piotr z Goniądza (zm. w 1581 r.).

Goniądz pełnił na Biebrzy rolę portu rzecznego, przez który spławiano do Gdańska produkty rolne i leśne z północnego Podlasia. Był też ośrodkiem rzemieślniczym dla rolniczego zaplecza.

W 1765 r. Goniądz liczył 243 domy i około 1500 mieszkańców. Za czasów pruskich utworzono powiat grodzki, a w mieście rezydował landrat-starosta i sąd powiatowy oraz stacjonował mały garnizon.

W 1799 r. liczył Goniądz 210 domów i 1373 mieszkańców bez przedmieść. Po pożarze miasta część jego mieszkańców wyprowadziła się, przenosząc się bliżej pól ornych. W Goniądzu znajdował się magazyn soli.

Po pokonaniu tyłżyckim miasto zostało włączone do obwodu białostockiego zabranego przez Rosję, a od 1842 r. do guberni grodzieńskiej. W ciągu XIX w. miasto powoli się rozwijało: ok. 1845 r. liczyło 1176 mieszkańców, w 1857 r. – 1838 mieszkańców, a w 1897 r. – 3402 mieszkańców. Do wzrostu tego przyczyniła się budowa linii kolejowej Brześć – Grajewo i boczniczy do twierdzy Osowiec.

W 1921 r. Goniądz bez przedmieść liczył 430 domów i 2642 mieszkańców, w 1931 r. 3449 mieszkańców, a w 1939 r. – 3524 mieszkańców.

Druga wojna światowa zniszczyła miasto w 80%. Duże straty poniosła ludność miejska, zwłaszcza Żydzi, których wywieziono do obozu w Treblince.

###### **Pozostałe informacje.**

Miasto i gmina Goniądz położone są w północnej części województwa podlaskiego, w powiecie monieckim i graniczy z następującymi gminami: miasto i gmina Mońki, miasto i gmina Rajgród, miasto i gmina Grajewo, miasto i gmina Suchowola, gmina Sztabin, gmina Trzcianne, gmina Radziłów gmina Bargłów Kościelny.

Powierzchnia miasta i gminy w granicach administracyjnych wynosi 376,68 km<sup>2</sup> (w tym miasto 4,28 km<sup>2</sup>), co stanowi 1,9% powierzchni województwa podlaskiego i 27,2% powierzchni powiatu monieckiego.

Tereny wiejskie gminy podzielone są na 24 sołectwa (28 miejscowości). Miasto i gmina liczyła w 2015 r. 5 063 mieszkańców, z czego 1 869 zamieszkuje w mieście Goniądz. Ludność gminy stanowi 0,42% ludności województwa podlaskiego i 12,14% ludności powiatu monieckiego, zaś w Goniądzu mieszka 0,25% ludności miejskiej województwa podlaskiego i 12,2 % ludności miejskiej powiatu monieckiego. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 13,3 osób na km<sup>2</sup>, wobec 59 osób na 1 km<sup>2</sup> w województwie podlaskim i 30 w powiecie monieckim.

W strukturze użytkowania gruntów gminy użytki rolne stanowią 41,1% powierzchni całkowitej (15 477 ha). Lesistość gminy wynosi 31,6% (30,8% w województwie podlaskim i 20,7% w powiecie monieckim). Ludność miasta i gminy utrzymuje się głównie z rolnictwa.

Środowisko przyrodnicze gminy charakteryzuje się dużym udziałem cech o wybitnych walorach. Duża część gminy położona jest w obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.

Główną funkcją gminy jest produkcja rolna ukierunkowana na produkcję zbóż i hodowlę trzody chlewnej.

Według danych z przeprowadzonych w 2010 r. spisu rolnego, na terenie miasta i gminy funkcjonowało 773 gospodarstw rolnych, których powierzchnia wyniosła ogółem 17 172,38 ha, co średnio dało 22,2 ha użytków rolnych na gospodarstwo (w województwie podlaskim 10,29 ha, zaś w powiecie monieckim 13,84 ha).

Na terenie miasta i gminy zarejestrowanych jest 269 podmiotów gospodarczych, w tym 22 zarejestrowane w 2015 roku.

Uzupełniającą funkcją gminy jest funkcja ekologiczna oraz turystyczna z uwagi na istniejący Biebrzański Park Narodowy, którego znaczenie wykracza poza kraj.

Miasto Goniądz pełni funkcje głównego ośrodka usługowego gminy oraz funkcje turystyczne o regionalnym znaczeniu, zaś z uwagi na Biebrzański Park Narodowy jest też w zasięgu zainteresowania kraju i zagranicy.

W Goniądzu zlokalizowane są urzędy z zakresu administracji i usług, a niektóre z nich mają znaczenie ponadgminne np.:

- Młodzieżowe Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej,
- urzędy turystyczne w postaci hoteli i pensjonatów.

Na terenach wiejskich gminy do urzędów o ponadlokalnym znaczeniu można zaliczyć:

- Muzeum Twierdzy Osowiec,
- siedzibę Dyrekcji Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
- Jednostkę Wojskową w Osowcu Twierdzy,
- Przez teren gminy przebiegają ważne liniowe urzędy komunikacyjne:
- droga krajowa Nr 65 Białystok – Ełk,
- droga wojewódzka Nr 670 Osowiec Twierdza – Goniądz – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa,
- jednotorowa zelektryfikowana linia kolejowa Białystok – Ełk.

W układzie administracyjnym gmina Goniądz położona jest w północno-zachodniej części powiatu Mońki województwa podlaskiego i graniczy z gminami: Jaświły, Mońki, Trzcianne oraz gminami powiatu Grajewo-Radziłów, Grajewo, Rajgród i gminami powiatu Augustów-Bargłów Kościelny i Sztabin.

### Złóża surowców

Na obszarze gminy znajdują się 2 udokumentowane złoża surowców mineralnych, o łącznych zasobach ok. 6008,96 tys. ton.

#### Wykaz udokumentowanych złóż kopalin w gminie Goniądz według stanu na 2016 r.

L.p	Nazwa dokumentacji	Sporządzający dokumentację <i>NAZWA ZŁOŻA</i>	Rodzaj decyzji zatw. dokumentację, data zatw.	Rodzaj zasobów surowcowych	Wielkość zasobów: tys. ton	Numery geodezyjne działek/ <i>powierzchnia</i>	Sym-bol na rysunku studium
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego Doły w kategorii C <sub>1</sub> , w miejscowości Doły, gmina Goniądz, powiat moniecki, województwo podlaskie	<i>Doły.</i>	Pismo Starosty Monieckiego Nr ASI..7531-1/08 z dnia 20.05.2008 r.	Piasek ze żwirem	94,96	964/4 <i>1,5667 ha</i>	1 PG
62.	Dokumentacja geologiczna złoża piasków	<i>Osowiec Pole I</i>	Decyzja Prezesa Centralnego Urzędu Geologii	<del>Piaski</del> <i>Piaski</i>	5914	<i>32,4440 ha</i>	2 PG



	kvarcowych „Osowiec” w kat. C <sub>2</sub> , w miejscowości : Osowiec, powiat moniecki, województwo białostockie + dodatek dokumentacji geologicznej złoża piasków kvarcowych „Osowiec” w kat. C <sub>2</sub> ,	<i>Osowiec Pole II</i>	Nr SM/012/2230/70 z dnia 03.11.1970, uzupełniona decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii Nr KZK/012/s/2590/7 2 z dnia 12.05.1972 r..	<i>kvarcowe d/p betonów komórkowych</i>		52,2134 ha	
--	---	------------------------	--	---	--	------------	--

*Wg stanu na 09.09.2023 r. na obszarze Gminy i miasta Goniądz nie występują obszary górnicze.*

### **Wody powierzchniowe,**

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Goniądz należy do dorzecza Wisły i położony jest w obrębie zlewni Biebrzy.

Głównym elementem sieci hydrograficznej w obrębie gminy jest rzeka Biebrza. Płyne z północnego wschodu na południowy zachód silnie meandrując i pozostawiając liczne starorzecza powstałe głównie w okresie prostowania koryta rzeki w związku z budową kanału Augustowskiego w XIX wieku.

Prawobrzeżną sieć dopływów Biebrzy tworzą dolne odcinki rzeki Ełku i Jegrzni oraz kanały: Woźniawiejski, Rudzki, Łęg i inne mniejsze kanały i ciek wodne. Jest to sieć hydrograficzna występująca na terenach bagiennych doliny Biebrzy położonych w granicach gminy.

Natomiast lewobrzeżną sieć dopływów Biebrzy odwadniającą wysoczyznowa południowo-wschodnia część gminy tworzy rzeka Boberka, Czarna Struga i Cołda oraz szereg mniejszych cieków wodnych.

Należy podkreślić, że Dolina Biebrzy jest także w znacznym stopniu zasilana wodami podziemnymi wypływającymi z wysoczyzn morenowych otaczających dolinę.

Tereny doliny rzeki Biebrzy zalicza się do obszarów o zasobach wystarczających, natomiast tereny wysoczyznowe będące południowo-wschodnią częścią gminy zalicza się do obszarów o zasobach niewystarczających.

Ogólnie rzecz biorąc zlewnię rzeki Biebrzy zalicza się do obszarów o ograniczonych zasobach wodnych.

### **a) Zagrożenia powodziowe,**

*Część terenu gminy Goniądz znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt. 34 lit. a ustawy Prawo wodne, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi  $p=1\%$  oraz na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%. Na rysunku Studium – Kierunki wskazano granice tych terenów i wyróżniono je symbolem.*

*Plan miejscowy opracowywany na tym terenie podlegać będzie uzgodnieniu z właściwym miejscowo dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w zakresie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, w odniesieniu do obszarów, o których mowa w art. 169 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne a planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią nie może m.in.:*

- naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza*
- naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym*
- stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków*
- naruszać funkcjonowania infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym*
- utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.*

~~Brak obliczonych rzędnych zasięgu fali powodziowej rzeki Biebrzy w granicach gminy nie pozwala na ich precyzyjne określenie. Obliczona rzędna zasięgu fali powodziowej Biebrzy w przekroju ujścia Brzozówki wynosi 111,46 m n.p.m. Orientacyjne rzędne zasięgu fali powodziowej Biebrzy kształtują się następująco w przekrojach: w. Wroceń ca 110,5 m, m. Goniądz ca 109,5 m, Osowiec Twierdza ca 109 m i na granicy gminy Trzciannica ca 105 m n.p.m.~~

Pozostała sieć rzeczna funkcjonująca w obrębie wysoczyznowej części obszaru gminy z uwagi na swoją nieznaczną wielkość wynikającą głównie z prawie źródłowego położenia jak i według informacji uzyskanej od miejscowej ludności nie stwarza zagrożenia powodziowego dla istniejącej sieci osadniczej.

### Wody podziemne.

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz w węglanowych utworach kredowych.

Wodonośność utworów kredowych jest słabo rozpoznana i nie pozwala na bliższe ustosunkowanie się.

Natomiast występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości do 50 m. Warstwa wodonośna w tych utworach występuje na głębokości 120 – 200 m a wydajność studni kształtuje się w granicach 40 – 50 m<sup>3</sup>/h przy depresji 10 – 15 m, natomiast wydajności jednostkowe wahają się od 2,5 do 4,0 m<sup>3</sup>/h/1m.s.

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze gminy Goniądz stanowią utwory czwartorzędowe.

W obrębie tych utworów wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym.

Wody z ujęć czwartorzędowych a w szczególności z poziomu wodonośnego międzymorenowego stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę na terenie gminy Goniądz. Warstwy wodonośne tego poziomu tworzą naprzemianległe z glinami piaski i żwiry znajdujące się na znacznych głębokościach.

Rzeczywistą głębokość zalegania warstw wodonośnych i ich wydajności przedstawiają poniższe ujęcia wód podziemnych wykonanych na terenie gminy:

Cała dolina Biebrzy będąca w granicach gminy Goniądz objęta jest zasięgiem występowania głównego zbiornika wód podziemnych (G.Z.W.P.) o znaczeniu krajowym. Jest to zbiornik pradoliny Biebrzy charakteryzujący się znaczną miąższością utworów wodonośnych dochodzących do 50 m oraz wysoką zasobnością wynikającą z dużej odnawialności zasobów i drenującego charakteru (do głębokości 150 m) w stosunku do otaczających obszarów wysoczyznowych. Jest odkryty, dostępny dla zanieczyszczeń - zbiornik otwarty do powierzchni. Nieciągła i nikła izolacja utworami słabo przepuszczalnymi występuje jedynie lokalnie w obrębie tarasów zalewowych.

### Waloryzacja użytkowo-rolnicza gleb.

Udział powierzchniowy i procentowy klas bonitacyjnych gruntów ornych i użytków zielonych łącznie miasta i gminy przedstawia się jak niżej:

grunty orne			użytki zielone		
klasa	ha	%	klasa	ha	%
IIIa	4	0,1	II	1	0,0
IIIb	145	2,1	III	68	1,1
IVa	1047	15,2	IV	1228	19,2
IVb	2146	31,1			
V	2119	30,8	V	1829	28,6
VI	1269	18,4	VI	3089	48,2
VIR7	161	2,3	VIPsZ	186	2,9
razem	6891	18,3	razem	6401	17,0
razem użytki rolne				13292	35,3
lasy				11689	31,1
grunty pozostałe				12687	33,6
Ogólna powierzchnia ewidencyjna				37668	100%

### Lasy

Według podziału Polski na regiony przyrodniczo-leśne lasy gminy Goniądz leżą w II<sup>ej</sup> krainie przyrodniczo-leśnej – Mazursko-Podlaskiej Dzielnicy Wysoczyzny Bielsko-Podlaskiej i Dzielnicy Puszczy Augustowsko-Suwalskiej charakteryzującej się występowaniem prawie wszystkich nizinnych typów siedliskowych lasów, których rozmieszczenie jest wyraźnie zróżnicowane. W podziale administracyjnym lasy gminy Goniądz należą do Nadleśnictwa Knyszyn.

## Lesistość gminy Goniądz przedstawia się następująco (2016 rok):

**Tabela 1**

Rok	Ogólna powierzchnia gminy w ha	powierzchnie lasów					% udział lasów w ogólnej powierzchni gminy
		państwowe		prywatne		razem [ha]	
		ha	%	ha	%		
2016	37668	8 641,88	72,53	3 273,00	27,43	11 914,88	31,6

Źródło: GUS

Lasy państwowe gospodarstwa leśnego, które zajmują 72,5% ogólnej powierzchni lasów gminy i 22,9% ogólnej powierzchni gminy oraz lasy prywatne stanowiące 27,4% ogólnej powierzchni lasów gminy i 8,7% ogólnej powierzchni gminy występują w stosunkowo zwartych kompleksach głównie w parku narodowym i w jego otulinie.

Największe kompleksy tych lasów to:

- obszar leśny położony na siedliskach mineralnych w południowej części gminy wzdłuż tzw. Carskiej Drogi. W kompleksie tym dominują drzewostany sosnowe na siedliskach borów i borów mieszanych. W części wschodniej tego kompleksu występują olsy a w obniżeniach międzymorenowych – bory bagienne. Są to lasy użytkowane gospodarczo, 90% tego kompleksu stanowią lasy państwowe a ca 10% lasy prywatne.
- obszar leśny położony na siedliskach bagiennych w zachodniej części gminy na północ od Wólki Piasecznej. Dominują brzeziny (brzeziny karpickie) i łozowiska. Lasy państwowe tego kompleksu stanowią ca 95%, a lasy prywatne tylko 5%.
- obszar leśny położony na siedliskach bagiennych i mineralnych w północnej części gminy. Dominująca część tych lasów objęta jest rezerwatem ścisłym „Czerwone Bagno”. Główne siedliska leśne tego obszaru to bór bagienny lub zbiorowiska boru mechowiskowego, brzeziny bagienne oraz zbiorowiska zaroślowe.

W północnej części tego kompleksu tuż poza rezerwatem „Czerwone Bagno” występują lasy na siedliskach mineralnych (sandr). Są to siedliska borowe stopniowo przechodzące w siedliska borów mieszanych i grądów, lokalnie występują także świerczyny.

Lasy na obszarze gminy Goniądz nie są zagrożone szkodliwym oddziaływaniem gazów i pyłów.

### Rolnictwo

Gospodarka gminy oparta jest o działalność rolniczą. Zgodnie z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego, w 2010 r. rolniczą działalność produkcyjną prowadziły 902 indywidualne gospodarstwa, w których zatrudnionych było ok. ¼ mieszkańców.

Obszar gminy Goniądz należy do moniecko-sokólskiego rejonu produkcji rolniczej (wg IUNG w Puławach), który charakteryzuje się średnimi warunkami przyrodniczymi oraz średnią intensywnością produkcji rolniczej. Ma niewielki udział terenów chronionych i gleb marginalnych oraz dość korzystną strukturę obszarową gospodarstw rolnych. Charakteryzuje się dobrze rozwiniętą hodowlą bydła mlecznego i trzody, której w dużej mierze jest podporządkowana produkcja roślinna i hodowla koni. Osiąga on również dobre wyniki w produkcji ziemniaków i posiada ukształtowane tradycje w uprawie truskawek, a w jego obszarach chronionych realizowany jest program rolnośrodowiskowy.

Gospodarka rolna gminy Goniądz, tak jak i całego powiatu monieckiego, zdominowana jest przez indywidualne gospodarstwa rolne, w posiadaniu których znajdują się niemal wszystkie użytki rolne gminy. Według danych Spisu Rolnego z 2010 r. średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa prowadzącego działalność rolniczą była większa niż w powiecie oraz województwie i wynosiła 17,6 ha (w powiecie 16 ha, a w województwie 13,4 ha). Gmina posiada stosunkowo korzystną strukturę wielkości gospodarstw. Ich grunty nie są nadmiernie rozdrobnione. Wśród 902 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą liczebnie przeważają duże o wielkości powyżej 15 ha (343 szt., 38% ogółu) i średnie 5-10 ha (257 szt., 28,5%). Małych gospodarstw – mniejszych niż 1 ha – było zaledwie 7 (mniej niż 1%) i zajmowały one zaledwie 0,05% powierzchni całości. Taka struktura wielkości sprzyja intensyfikacji rolnictwa i podnosi jego efektywność (oszczędność czasu i paliwa, a także optymalne wykorzystanie maszyn).

Struktura agrarna gminy Goniądz województwa podlaskiego i powiatu monieckiego w 2014 r. wyglądała następująco:

- powierzchnia użytków rolnych – 15 477 ha, tj. 88,2% powierzchni ogólnej (województwo podlaskie - 60,2%, powiat moniecki – 59,5%),
- grunty orne – 9 787 ha, tj. 63,2% użytków rolnych (województwo podlaskie - 63,5%, powiat moniecki – 54,7%),

- łąki trwałe – 2 615 ha, tj. 16,9% użytków rolnych (województwo podlaskie - 17,1%, powiat moniecki - 24,1%),
- pastwiska trwałe – 3 025 ha, tj. 19,6% użytków rolnych (województwo podlaskie - 15,9%, powiat moniecki - 18,8%),
- nie zewidencjonowano powierzchni wykorzystywanej jako sady (województwo podlaskie - 0,4% użytków rolnych, powiat moniecki - 0,2%).

## Klimat

Warunki klimatyczne gminy Goniądz znacznie odbiegają od warunków panujących w Polsce środkowej i zachodniej. Mieszczą się one w ogólnej charakterystyce Niziny Północnopodlaskiej.

W podziale województwa białostockiego na krainy klimatyczne (wg S.J. Pióro – 1973r.) obszar wysoczyzny gminy Goniądz zaliczony został do Krainy Wysoczyzn Północnopodlaskich (Wysoczyzna Białostocka). Natomiast obszary położone w dolinie Biebrzy zaliczone zostały do Krainy Kotliny Biebrzańskiej, która charakteryzuje się nieco odmiennym reżymem opadowym, wilgotnością powietrza, częstotliwością występowania burz i gradów, okresem zalegania pokrywy śnieżnej oraz swoistym przebiegiem zachmurzenia.

Klimat Kotliny Biebrzańskiej wywiera swój wpływ na przyległe nisko położone obszary Wysoczyzny Białostockiej (południowo-wschodnia część gminy) co uwidacznia się przez zwiększoną wilgotność powietrza, niższe temperatury wiosny i lata oraz nieco wyższe w listopadzie i grudniu.

## 4.2. Powiązania przyrodnicze oraz prawna ochrona przyrody

Na terenie gminy Goniądz znajdują się następujące obszary i obiekty prawnie chronione:

- Obszar Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z jego strefą ochronną (otuliną) obejmujący znaczną część Kotliny Biebrzańskiej charakteryzującej się specyficzną dla dolin rzecznych strefowością roślinności, bogactwem ornitofauny oraz największym i najbardziej naturalnymi w Środkowej Europie kompleksami torfowisk.

Biebrzański Park Narodowy ma rekomendacje do uznania za Obiekt Dziedzictwa Światowego wydane przez Komisję Parków Narodowych i Obszarów Chronionych IUCN (Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych) oraz Federację Parków Narodowych i Parków Natury Europy. Są to tereny rozwoju głównie turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz badań naukowo-dydaktycznych na skalę krajową i międzynarodową. Podstawę prawną działania Biebrzańskiego Parku Narodowego stanowi rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 86, poz. 399).

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Doliny Biebrzy” ustanowiony Uchwałą Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 2121)
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006) ujęty w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.),
- *Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH 200008 ujęty Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (Dz.U.2022 poz. 362) projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk NATURA 2000 – „Dolina Biebrzy” (PLH 200008), zatwierdzony przez Komisję Europejską,*
- pomniki przyrody:

Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 1,07 m i wysokości 4,50 m położony w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego w miejscowości Olszowa Droga. Uznany za pomnik przyrody w drodze zarządzenia Wojewody Łomżyńskiego Nr 58/83 z dnia 31.12.1983r.

Jałowiec pospolity o obwodzie pnia 0,54 m i wysokości 5 m – j.w.

Wiąz polny o obwodzie na wysokości 1,3 m – 270 cm i wysokości 19 m położony w m. Goniądz ul. Wojska Polskiego 29 – właściciel Zarząd Miasta Goniądz. Uznany za pomnik przyrody – rozporządzenie Wojewody Łomżyńskiego Nr 5/92 z dnia 12.03.1992 r.

Dąb szypułkowy w wieku 200 lat (powalony uderzeniem pioruna) położony w Leśnictwie Tajno oddz. 181f – B.P.N. rozporządzenie uznające za p.p. – j.w.

Obszarami nieobjętymi ochroną prawną, lecz istotnymi z punktu widzenia sieci ekologicznej NATURA 2000, są korytarze ekologiczne. Na terenie gminy Goniądz znajduje *Obszar węzłowy sieci ekologicznej województwa – Dolina Biebrzy GKPn-1 oraz uzupełniający korytarz ekologiczny KPn-3A* Dolina Biebrzy - Puszcza Knyszyńska - Zachodni. Lokalnym korytarzem ekologicznym, połączonym z doliną Biebrzy jest rzeka Czarna Struga. Ze względu na specyficzne warunki w obrębie doliny mogą występować gatunki uważane za rzadkie i objęte ochroną.

### 4.3. Jakość środowiska, jego zagrożenia oraz identyfikacja źródeł tych zagrożeń

#### Degradacja powierzchni ziemi

##### Zagrożenia powodowane eksploatacją surowców mineralnych.

Powierzchniowa degradacja i dewastacja terenów a zwłaszcza rzeźby terenu związana jest głównie z eksploatacją surowców mineralnych.

Wielkość i zakres eksploatacji surowców mineralnych wraz z określeniem potrzeb rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych szczegółowo przedstawiono w pkt 1.3.2. niniejszego tekstu.

Ponadto w zależności od głębokości eksploatacji surowców oraz sposobu ich wydobywania (np. sprzętem mechanicznym) istnieje możliwość zarówno zakłócenia układu funkcjonowania wód wglębnych jak i ich chemicznego zanieczyszczenia (smary, oleje itp.).

##### Odpady przemysłowe

Ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), na terenie powiatu monieckiego w 2014 r. wyniosła 119,3 tys. ton co stanowiło 9,4 % odpadów wytworzonych na terenie całego województwa. W 2013 r. ilość odpadów przemysłowych poddanych procesom odzysku wyniosła 99,3%.

##### Odpady komunalne

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty handlowo- usługowe, szkoły, przedszkola, obiekty turystyczne i targowiska. W 2014 r. zebrano 5369,52 ton zmieszanych odpadów komunalnych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 127,2 kg/rok. Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich kierowanie na składowiska. Od 1 stycznia 2012 r. obowiązuje ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gmina ma za zadanie zapewnić odbieranie i właściwe - ekologicznie bezpieczne zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych z możliwością selektywnego zbierania. Zgodnie z głównymi założeniami nowelizacji przepisów, zmieszane odpady komunalne, odpady zielone (z pielęgnacji terenów zielonych oraz targowisk), pozostałości po sortowaniu odpadów komunalnych przeznaczone do składowania należy kierować do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK). Odpady te powinny zostać zagospodarowane w regionie gospodarki odpadami (z wyjątkiem kierowania ich do instalacji zastępczej wyznaczonej w Wojewódzkim Programie Gospodarki Odpadami w sytuacji awaryjnej lub braku RIPOK).

Gmina Goniądz należy do północnego regionu gospodarki odpadami, w którym regionalne stacje gospodarki odpadami znajdują się w Koszarówce (gm. Grajewo) oraz w Zielonem Kamedulskim (gm. Suwałki).

##### Odpady niebezpieczne

W bazie WSO5 w 2014 roku zgromadzono informacje o 20 producentach odpadów niebezpiecznych. Pod względem ilości najwięcej odpadów wytworzyło Przedsiębiorstwo "TOOLCO" Kazimierz Mitroszewski w Mońkach – 23,46 ton. Do znaczących wytwórców odpadów należał również Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mońkach – 16,04 ton.

Na terenie powiatu wytworzono 45,4 ton odpadów niebezpiecznych, zebrano 12,8 ton natomiast odzyskano w instalacji 1,26 ton.

Największą grupę stanowiły odpady z chemicznej obróbki i powlekania metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali niezależnych – 23,18 ton. Dużą grupą były również odpady medyczne w ilości 16,3 ton.

#### Zanieczyszczenie gleb

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska IUNG prowadzi co 5 lat monitoring chemizmu gleb ornych. Ma on na celu śledzenie stanu właściwości fizycznych, fizykochemicznych i chemicznych gleb gruntów ornych oraz zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi, wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi i siarką siarczanową.

Zawartości metali śladowych zostały ocenione w oparciu o Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi, który wprowadza liczby graniczne zawartości metali, oraz wytycznych IUNG (1993), opartych na całkowitych zawartościach metali i właściwościach gleby (odczyn, zawartość części spławialnych, zawartość próchnicy).

Na terenie województwa podlaskiego znajduje się 6 takich punktów pomiarowych i w każdym z nich poziom stężenia metali śladowych jest znacznie poniżej normy. W punkcie najbliższym, znajdującym się w Kacprowie gm. Grajewo, ilość każdego z badanych metali śladowych w glebie w latach 1995-2010 spadła.

Korzystny wpływ na bilans składników mineralnych i substancji organicznej w glebach ma rosnący poziom pogłowia zwierząt naturalnych i wynikający z tego zwiększanie ilości nawozów naturalnych wprowadzanych do gleb.

Degradacja gleb może następować wskutek: nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w podstawowe składniki pokarmowe roślin: fosfor, potas, magnez, zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi. W wyniku niekorzystnych zmian rzeźby terenu, gleb, warunków wodnych i szaty roślinnej następują procesy degradacji – obniżenia się wartości użytkowej gruntu lub dewastacji – całkowitej utraty wartości użytkowej gruntu. Przyczyną zachodzących zmian może być działalność przemysłowa, agrotechniczna, bytowa człowieka lub działanie sił przyrody (pożary, susze, erozja).

### **Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.**

Potencjalne zagrożenia zarówno dla wód powierzchniowych jak i gruntowych może stanowić brak oczyszczalni ścieków w rejonach grupowego zwodociągowania wsi.

Na stan czystości wód może także negatywnie wpływać działalność związana z produkcją rolną a zwłaszcza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków chemicznej ochrony roślin.

Zagrożenie dla wód a zwłaszcza wód podziemnych stanowi również nieprawidłowa utylizacja odpadów a w szczególności tych odpadów, które zawierają różnego rodzaju niebezpieczne związki toksyczne. Przy czym nadmienia się, że szczególnej ochronie wód podziemnych podlega obszar G.Z.P.W. – Pradolina Biebrza.

### **Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.**

Gmina Goniądz charakteryzuje się stosunkowo czystym powietrzem atmosferycznym.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są kotłownie lokalne i paleniska indywidualne oraz transport.

W strukturze zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego dominują zanieczyszczenia pyłowe i gazowe pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw stałych, głównie węgla kamiennego, koksu i drewna.

Z uwagi na tendencje wzrostowe natężenia ruchu kołowego na terenie gminy należy liczyć się także ze skażeniami pochodzenia komunikacyjnego a zwłaszcza wzdłuż drogi krajowej nr 669 Białystok-Knyszyn-Mońki-Osowiec-Elk oraz drogi wojewódzkiej nr 670 Osowiec-Goniądz-Suchowola.

Jednocześnie stwierdza się, że ocena sytuacji radiologicznej w oparciu o wyniki pomiarów skażeń dokonanych przez specjalistyczne jednostki nie wykazała żadnych zagrożeń dla środowiska i ludzi na terenie gminy i całego województwa

### **Emisja hałasu**

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112):

Główne źródła hałasu stanowi zazwyczaj przemysł i komunikacja. Zagrożenia tego rodzaju hałasem na terenie gminy są praktycznie znikome. Pewne lokalne uciążliwości w tym zakresie mogą wystąpić w rejonie stacji kolejowej Osowiec Twierdza oraz w rejonach funkcjonowania istniejących drobnych zakładów produkcyjnych oraz usługowych działających na podstawie wpisu do ewidencji zakładów prowadzących działalność gospodarczą.

Przez teren gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo ze stacją transformatorową rozdzielczą RPZ 110/15kV zlokalizowaną w Osowcu.

### **Emisja pól elektromagnetycznych**

Na obszarze gminy Goniądz głównym urządzeniem wytwarzającym elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące szkodliwe dla ludzi i środowiska jest napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo.

Od w/w linii WN 110 kV należy zachowywać strefę ochronną o szerokości – min. 14,5 m od skrajnego przewodu linii przy zalecanej odległości od osi linii 40 m. Szczegółowe zasady ochrony przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska dopuszczalne poziomy promieniowania jakie mogą występować w środowisku oraz wymagań obowiązujących przy wykorzystaniu pomiarów kontrolnych, określają [przepisy odrębne](#). rozporządzenie Ministra OŚZNiL z dnia 11 sierpnia 1998r. (Dz. U. Nr 107, poz. 676).

### **Ochrona środowiska przed poważnymi awariami**

Obszar gminy Goniądz charakteryzuje się stosunkowo niewielkim stopniem przekształcenia środowiska przyrodniczego. Źródła powstawania zagrożeń i konfliktów ze środowiskiem przyrodniczym wynikają głównie z:

- rozwoju i funkcjonowania miasta Goniądza oraz innych jednostek osadniczych położonych w obrębie obszaru gminy a także poza jej granicami administracyjnymi zwłaszcza położonych w górę rzeki Biebrzy,
- sposobu składowania i utylizacji odpadów stałych i płynnych,
- intensyfikacji rolnictwa – nawożenie i chemiczna ochrona roślin,
- eksploatacja surowców mineralnych,
- natężenia ruchu i transportu komunikacyjnego.

#### **Główne wnioski do kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**

1. Utrzymanie wartości i walorów terenów aktywnych biologicznie tworzących system ekologiczny w strukturze przestrzennej obszaru gminy.
2. Utrzymanie naturalności i ciągłości terenów systemu ekologicznego jako warunku nie kolizyjnego ich funkcjonowania z rozwojem zainwestowania gminy.
3. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności ujęć wód komunalnych, wód rzeki Biebrzy i G.Z.W.P. „Pradolina Biebrza”, przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i nadmierną eksploatacją – stosowanie do ustalonych klas czystości i nienaruszalności przepływów biologicznych rzek i jakości wód G.Z.W.P.
4. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery pochodzących ze źródeł energetycznych i zakładów przemysłowych oraz komunikacji. Promowanie ekologicznych źródeł energii i korzystnych energetycznie rozwiązań technologicznych, by ograniczyć emisję zanieczyszczeń z rozproszonych źródeł sektora komunalno-bytowego.
5. Niwelacja zagrożeń hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym głównie w obszarach stałego zamieszkania ludzi i obszarach rekreacji.
6. Ochrona i racjonalne gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną, a w tym ochrona przed:
  - zanieczyszczeniami odpadami stałymi i płynnymi,
  - nieuzasadnionym przeznaczaniem wartościowych gruntów rolnych na cele inne niż rolnicze,
  - negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.

*Nie ma podstaw prawnych do określenia uwarunkowań wynikających z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym oraz określenia granic krajobrazów priorytetowych (brak audytu krajobrazowego).*

#### **5. Stan ład przestrzennego i wymogów jego ochrony**

Ład przestrzenny polega na zsynchronizowaniu efektów działalności człowieka ze środowiskiem naturalnym, w którym on funkcjonuje.

Aktualna tendencja szybko postępujących przekształceń przestrzeni wymaga opanowania wyników tych przekształceń, by one nie prowadziły do degradacji środowiska kulturowego gminy.

Szczególnie wyraźne przekształcenia przestrzeni występują pod wpływem przemysłu i eksploatacji surowców. Elementy te w gminie, jak dotychczas, nie spowodowały zakłócenia ład przestrzennego.

Równie istotnym elementem i motorem przekształceń przestrzeni w gminie jest rozwijająca się i przekształcająca się sieć osiedleńcza, wraz ze wszystkim jej konsekwencjami w postaci, np. dezintegracji krajobrazu, w którym obok siebie występują elementy o różnej funkcji, formie i standardzie wyposażenia.

Jednocześnie, nieustannie zmniejsza się powierzchnia uprawowa na korzyść powierzchni zabudowanej i urządzonej w związku z potrzebami przemysłu, usług i mieszkalnictwa nierolniczego.

Na zmiany przestrzenne w gminie Goniądz ma wpływ wiele czynników, które powodują różne formy przekształceń. Są to:

- rozwój komunikacji,
- rozwój urbanizacji na terenach,
- zmiany demograficzne (ubytek ludności ) a także zmiany jej struktury zawodowej,
- ubytek liczby gospodarstw rolnych,

Podstawowym narzędziem służącym do ochrony ład przestrzennego w gminie są

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

~~Podjęte zostały także uchwały:~~

1. Uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz.
2. Uchwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.
3. Uchwała Nr XXIV/196/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563;

Ponadto, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz będzie narzędziem kształtowania przestrzeni dla obszaru całej gminy.

#### ***5a. Uwarunkowania wynikające z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy***

*Zgodnie z art. 10a pkt. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 ze zm.) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.*

*Diagnoza opracowania na potrzeby Strategii Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026 zatwierdzona Uchwałą Nr XXXVI/269/17 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 18 października 2017 r. wskazuje m.in. że odpowiednie zagospodarowanie turystyczne nadbrzeża pozwoli w dłuższym okresie czasu na rozwój turystyki, rekreacji, wypoczynku, kultury fizycznej oraz sportu masowego wśród społeczności gminy Goniądz. Dla podniesienia atrakcyjności turystycznej niezbędny jest sukcesywny rozwój istniejącej bazy turystycznej w gminie poprzez utworzenie infrastruktury okołoturystycznej i rekreacyjnej (stanowisko dla ratownika, miejsca grillowe, wiaty rekreacyjne, siłownia z urządzeniami do ćwiczeń na świeżym powietrzu, mała przystań dla kajaków i łódek, oznakowane pole namiotowe, stanowiska dla kamperów). Dzięki tym działaniom miejsce stanie się atrakcyjne zarówno dla mieszkańców gminy, jak i odwiedzających jej turystów. Wizja gminy: „Gmina Goniądz to miejsce atrakcyjne do życia, pracy, wypoczynku oraz rekreacji. Gmina przyjazna dla środowiska naturalnego, dbająca o krajobraz i kultywująca lokalne tradycje, z nieuciążliwym dla środowiska rozwojem przedsiębiorczości i gospodarstwami rolnymi.”*

*Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2022-2027 z perspektywą do 2023 r., jest opracowywana w oparciu o metodę partycypacyjną i diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Dokument nie został jeszcze przyjęty.*

## **6. Stan krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej**

### **6.1. Stan krajobrazu kulturowego**

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Może on być objęty ochroną poprzez: wpis do rejestru zabytków, ustanowienie parku kulturowego, ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji oraz ustanowienie parku krajobrazowego wraz z otuliną lub obszaru chronionego krajobrazu, bądź zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Wartościami krajobrazu kulturowego są jego cechy fizjonomiczne, będące wynikiem wykorzystania warunków naturalnych do stworzenia wartości kulturowych oraz niematerialna wiedza o społeczeństwie, które go stworzyło. W granicach krajobrazu kulturowego mogą znajdować się wszystkie kategorie zabytków, pomników lub stref, dla których stosuje się ustawowe formy ochrony zabytków. Granice krajobrazu kulturowego wyznaczone powinny zostać w studium krajobrazu kulturowego.



Podstawowymi **zagrożeniami** dla wartości krajobrazu kulturowego są wszelkie przekształcenia zmieniające jego fizjonomię poprzez likwidowanie lub zniekształcenie cech stanowiących o jego wartościach, w tym stosowanie agresywnych rozwiązań funkcjonalnych, komunikacyjnych oraz przestrzennych.

W gminie Goniądz występują różne formy krajobrazu kulturowego:

- do krajobrazu miejskiego można zaliczyć obszar miasta Goniądz,
- do krajobrazu urbanizującego się można zaliczyć części obszarów miejscowości: Szafranki, Osowiec,
- do krajobrazu harmonijno-uprawowego zalicza się pozostały obszar gminy, gdzie nie nastąpił jeszcze proces degradacji krajobrazu, choć występują obszary wyraźnej ingerencji człowieka, co spowodowało punktową degradację krajobrazu harmonijnego,

Krajobraz kulturowy gminy powstał w wyniku rozwoju cywilizacji rolniczej.

Wsie na terenie gminy to głównie wsie typu ulicówkowego z zabudową wzdłuż dróg i długimi, rozchodzącymi się od nich łąkami pól.

## 6.2. Stan środowiska kulturowego

### Prawna ochrona obiektów i obszarów zabytkowych

Prawna ochrona zabytków realizowana jest zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami poprzez:

- 1) wpis do rejestru zabytków,
- 2) uznanie za pomnik historii,
- 3) utworzenie parku kulturowego,
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji lokalizacyjnej.

Na terenie gminy i miasta Goniądz znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

miejscowość	obiekt
<b>Downary</b>	zespół kościoła par. p.w. Matki Bożej Anielskiej, nr rej. A-16 z 19.12.2000: - kościół, mur., 1926-1930, - plebania, mur., 1927-1928
<b>Goniądz</b>	układ przestrzenny miasta, nr rej.: A-411 z 18.07.1990 kościół par. pw. św. Agnieszki, ul. Mickiewicza, 1924-31, nr rej.: A-493 z 23.04.1981 kaplica pw. św. Floriana, 1864, nr rej.: A-494 z 23.04.1981 cmentarz rzym.-kat. (najstarsza część), nr rej.: <del>361</del> A-119 z 8.04.1988 mauzoleum, nr rej.: j.w. kaplica pw. Świętego Ducha, 1907, nr rej.: A-495 z 23.04.1981
<b>Osowiec</b>	twierdza Osowiec, 1882-92, nr rej.: A-551 z 9.10.1998 i z 23.11.2010: - fort I „Góra Skorbielewa” - fort II „pozycja zaręczona” - fort III „szwedzki” - fort IV „nowy”

*Źródło: informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków*

Wpis do rejestru zabytków jest podstawową formą ochrony zabytków i polega na szczególnym nadzorze służb konserwatorskich w stosunku do prac przy obiektach i obszarach o szczególnej wartości kulturowej i historycznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, jak również wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Ponadto rozpoczęcie takich prac możliwe jest po uzyskaniu decyzji o pozwoleniu na budowę, o czym mówią przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Szczegółowy tryb i sposób wydawania pozwoleń na ich prowadzenie ustalono w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych.

Na terenie gminy nie ustanowiono ochrony w formie pomników historii bądź parków kulturowych.

Zarówno w przypadku zabytków wpisanych do rejestru zabytków, jak i niewpisanych do rejestru zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków mają zastosowanie przepisy odrębne ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840). Wykaz zabytków

nieruchomych z terenu miasta i gminy Goniądz wpisanych i niewpisanych do rejestru zabytków, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków ujęto w Tabeli 11.

W planie miejscowym dla ~~obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską~~ położonych w obszarze wiejskim gminy ustalono następujący sposób zagospodarowania:

- 1) ~~obszary i obiekty objęte ścisłą ochroną konserwatorską, wpisane do rejestru zabytków:~~
  - a) ~~należy opracować szczegółowe studium historyczno architektoniczne dla zespołu Twierdzy Osowieckiej, obejmującego cały zespół fortyfikacyjny, łącznie z obiektami użytkowymi obecnie przez Wojsko Polskie,~~
  - b) ~~należy opracować karty ewidencyjne zabytków architektury dla wszystkich elementów fortyfikacyjnych Twierdzy Osowieckiej murowanych i ziemnych, zgodnie ze standardami służb konserwatorskich i Narodowego Instytutu Dziedzictwa;~~
- 2) ~~obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską:~~
  - a) ~~ściśle współpracować ze służbą konserwatorską,~~
  - b) ~~kontrolować stan techniczny obiektów oraz udzielać pomocy z udziałem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ich właścicielom w celu należytego utrzymania obiektów,~~
  - e) ~~dbać o właściwe wykorzystanie funkcji obiektów,~~
  - d) ~~dążyć w szczególnych przypadkach do wykupienia obiektów przez gminę,~~
  - e) ~~prace przy obiektach o wartościach historyczno kulturowych należy prowadzić po uzyskaniu pozytywnej opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Przed ewentualną ich rozbiórką należy, na koszt inwestora, wykonać dokumentację ewidencyjną zgodnie z instrukcją NID;~~
- 3) ~~na terenach ementarzy należy przeprowadzać systematycznie prace porządkowe i pielęgnacyjne zieleni oraz prace remontowo konserwatorskie dawnych nagrobków i krzyży, po uprzednim uzyskaniu opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;~~
- 4) ~~ustalono następujące zasady gospodarowania na obszarach stanowisk archeologicznych i ich ochrony:~~
  - a) ~~wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie i na ich terenie nie można prowadzić żadnej działalności naruszającej strukturę zabytków, tj. stanowiska nie powinny być rozkopywane i nie należy lokalizować tam żadnych inwestycji,~~
  - b) ~~w przypadku konieczności prowadzenia prac ziemnych i budowlanych w miejscach stanowisk archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków, prace ziemne każdorazowo prowadzić pod nadzorem archeologicznym, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,~~
  - e) ~~wszelkie inwestycje prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk oraz w promieniu min. 50 m należy każdorazowo uzgodnić z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,~~
  - d) ~~w przypadku konieczności przeznaczenia terenów ze stanowiskami archeologicznymi nie wpisanymi do rejestru zabytków na ważne cele publiczne należy w planie zagospodarowania przestrzennego ustalić sposób postępowania uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,~~
  - e) ~~w razie natrafienia w trakcie prowadzenia prac ziemnych na przedmioty lub obiekty archeologiczne należy przerwać prace i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.~~

W planie miejscowym dla obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską położonych w mieście Goniądz ustalono następujący sposób zagospodarowania:

- 1) ~~obiekty objęte ścisłą ochroną konserwatorską podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,~~
- 2) ~~obiekty objęte ochroną konserwatorską, nie wpisane do rejestru zabytków, są przedmiotem ochrony i wszelkie zamierzenia dotyczące rozbiórki przebudowy tych obiektów wymagają uzyskania opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;~~
- 3) ~~na terenie ementarza należy przeprowadzać systematycznie prace porządkowe i pielęgnacyjne zieleni oraz prace remontowo konserwatorskie dawnych nagrobków i krzyży, po uprzednim uzyskaniu opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;~~
- 4) ~~w przypadku wystąpienia konieczności prowadzenia prac ziemnych i budowlanych w miejscach stanowisk archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków, prace ziemne każdorazowo prowadzić pod nadzorem archeologicznym, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;~~
- 5) ~~w historycznym obszarze miasta należy:~~
  - a) ~~utrzymać pierwotne rozplanowanie miasta,~~
  - b) ~~zachować przebieg ulic historycznych i istniejące linie zabudowy, a szczególnie leżących w strefie ochrony konserwatorskiej,~~
  - e) ~~realizować nowe obiekty z materiałów tradycyjnych (drewno, cegła, dachówka, blacha),~~
  - d) ~~ograniczyć wysokość obiektów projektowanych z 9 m, z dachami dwu i czterospadowymi symetrycznymi,~~
  - e) ~~wprowadzić zasadę, iż zastępowanie starej zabudowy nową możliwe będzie po uprzednim opracowaniu~~

- karty ewidencyjne według standardów NID;
- f) uzgadniać z WKZ projekty nowych realizacji obiektów;
- g) wykonać dokładną dokumentację ewidencyjną obiektów o wartościach kulturowych;
- h) prace przy obiektach o wartościach historyczno-kulturowych należy prowadzić po uzyskaniu pozytywnej opinii z Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Przed ewentualną ich rozbiórką należy, na koszt inwestora, wykonać dokumentację ewidencyjną zgodnie z instrukcją NID;
- 6) na terenie miasta obowiązują strefy obserwacji archeologicznej wyznaczone decyzją o wpisaniu do rejestru zabytków rozplanowania miasta. Prace ziemne w dwóch strefach obserwacji archeologicznej, mieszczących się w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej „B” należy każdorazowo prowadzić pod nadzorem archeologicznym po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na obszarze pozostałych stref obserwacji archeologicznej w razie stwierdzenia relikwów archeologicznych prace budowlane i ziemne winny być przerwane, a teren udostępniony do badań archeologicznych.

### Pozostałe zasoby dziedzictwa kulturowego

Zasoby dziedzictwa kulturowego nie wpisane do rejestru zabytków powinny uzyskać ochronę prawną poprzez stosowne zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące dokumenty powinny zostać zaktualizowane w zakresie obszarów i obiektów objętych ochroną (od czasu sporządzenia dokumentu do wykazów wprowadzono nowe zabytki). Informacja o zabytkach i ich zasobach gromadzona jest przede wszystkim w ewidencjach zabytków.

W wojewódzkiej ewidencji zabytków, oprócz obiektów wpisanych do rejestru i objętych ochroną w planie miejscowym, ujęte zostały:

miejsowość	obiekt
<b>Goniądz</b>	domy mieszkalne przy Pl. 11 Listopada –nr 1 –nr 11 –nr 38 dom mieszkalny przy ul. Stary Rynek 1
<b>Osowiec</b>	wieża ciśnień
<b>Wojtowstwo</b>	młyn wodno-motorowy (nr 2) młyn wodno-motorowy elektryczny (nr 3)
<b>Wólka Piaseczna</b>	system lekkich schronów bojowych: –lekki schron bojowy na CKM tradytorowy dwustronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec" –lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec" –lekki schron obserwacyjny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec" –lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec" –lekki schron obserwacyjny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec" –lekki schron bojowy na CKM tradytorowy jednostronny pozycji wysuniętej "Wólka Piaseczna" sektora "Goniądz" odcinka "Osowiec"

Źródło: wojewódzka ewidencja zabytków WUOZ w Białymstoku

W gminnej ewidencji zabytków, oprócz obiektów wpisanych do rejestru i objętych ochroną w planie miejscowym, ujęte zostały:

miejsowość	obiekt
<b>Wojtowstwo</b>	młyn wodny motorowy/elektryczny młyn wodny motorowy
<b>152 stanowiska archeologiczne (grunty różnych wsi)</b>	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Goniądzu

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, prowadzenie robót budowlanych (w tym

też remontu) w stosunku do budynku wpisanego do gminnej ewidencji zabytków wymaga uzyskania pozwolenia na budowę wydanego w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Innym rodzajem zabytków nieruchomości są **zabytki/ stanowiska archeologiczne**. Są to zwarte przestrzennie obszary w obrębie których występują źródła archeologiczne (zabytki oraz inne ślady wykorzystania terenu przez człowieka) wraz z otaczającym je kontekstem. W ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków (AZP) znajdują się **150 stanowisk archeologicznych** ~~152 stanowiska archeologiczne~~

#### *Wnioski dotyczące sfery kulturowej*

- Ochrona dziedzictwa kulturowego powinna należeć do głównych celów polityki przestrzennej gminy.
- Występujące zasoby środowiska kulturowego wymagają czynnej ochrony, rozszerzonej o ochronę układów przestrzennych.
- Aktualizacji w zakresie obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych wymagają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
- Ochrona ta winna być skorelowana z działaniami w zakresie ochrony krajobrazu.
- Uwzględnić należy zasady ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego ustanowione na szczeblu wojewódzkim.

## **7. Sfera społeczna – warunki i jakość życia mieszkańców**

### **7.1. Ludność i jej rozmieszczenie**

Gmina Goniądz liczy - według danych GUS za rok 2015 – 5 063 mieszkańców, w tym 1 869 osób mieszkało w mieście, a 3 194 na obszarze wiejskim. Pod względem liczby ludności zajmuje 56-te miejsce wśród 118 gmin województwa podlaskiego. W powiecie monieckim Goniądz jest trzecią najliczniejszą gminą (Mońki – 15 155, Jaświły – 5 092, Knyszyn – 4 893, Trzcianna – 4 439, Krypno – 4 047, Jasionówka – 2 855).

Ludność skupiona jest głównie w mieście Goniądz, w którym mieszka 1840 osób (36% ludności) oraz w 25 mniejszych jednostkach osadniczych. Najliczniejszymi miejscowościami są Klewianka i Białosuknia liczące ponad 330 mieszkańców oraz Osowiec, Kramkówka Duża i Wroceń. Najmniej liczny sołectwem jest Uścianek.

<b>jednostka osadnicza</b>	<b>liczba mieszkańców</b>
Białosuknia	331
Budne	46
Dawidowizna	113
Doły	81
Downary	143
Downary Plac	49
Klewianka	334
Kramkówka Duża	217
Kramkówka Mała	132
Krzecze	118
Łazy	104
Mierkienniki	83
Olszowa Droga	29
Osowiec	287
Osowiec-Twierdza	142
Owieczki	121
Piwowary	139
Płochowo	45
Smogorówka Dolistowska	106
Smogorówka Goniądzka	154
Szafranki	95
Uścianek	19
Wojtówstwo	67
Wroceń	184
Wólka Piaseczna	101
Miasto Goniądz - razem	1840

*Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Goniądzu*

Ludność rozmieszczona jest w południowej części gminy. Obszar północny i fragment południowo-zachodni, położone w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego, są niemal pozbawione zabudowy mieszkaniowej. Wiele wsi zachowuje ulicówkowy charakter, w tym m.in. Wroceń, Klewianka czy Smogrówka Goniądzka. W centralnej i południowo-wschodniej części gminy występuje licznie rozproszona zabudowa kolonijna.

Na 1 km<sup>2</sup> w gminie przypada 13 mieszkańców, w tym 437 os. na 1 km<sup>2</sup> w mieście i 9 os. na 1 km<sup>2</sup> na obszarze wiejskim. Spośród miejscowości statystycznych najwyższe zagęszczenie występuje w Kramkówcze Małej (38,5 os./km<sup>2</sup>), Smogorówce Dolistowskiej (37,2) i Piwowarach (36,6), a najniższe w Wólce Piasecznej (0,5) i Olszowej Drodze (1,4). Gęstość zaludnienia obszaru wiejskiego gminy Goniądz według danych GUS utrzymuje się na stałym poziomie, natomiast w samym mieście maleje – w 2002 r. wynosiła 451 os/km<sup>2</sup>, a w 2010 r. 453 os/km<sup>2</sup>. Wartość wskaźnika dla gminy ogółem pozostaje na poziomie 13-14 os/km<sup>2</sup> i jest znacząco niższa od średniej krajowej (123 os/km<sup>2</sup>), wojewódzkiej (59 os/km<sup>2</sup>) i powiatu monieckiego (30 os/km<sup>2</sup>).

W ciągu analizowanego przedziału czasowego liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się z 5 341 w 2002 r. do 5 161 w 2009, następnie widocznie wzrosła, jednak obecnie obserwowana jest pogłębiająca się tendencja malejąca. Od 2002 roku ubyło łącznie 278 osób.

Struktura ludności wykazuje zróżnicowanie w poszczególnych miejscowościach gminy. Przewaga kobiet zaznacza się bardzo silnie w Goniądzu, gdzie jest ich o ponad 120 więcej niż mężczyzn. Miasto posiada znacznie szerszą ofertę zatrudnienia w pozarolniczych sektorach gospodarki, co zachęca kobiety do wewnętrznej migracji. Mężczyźni liczebnie dominują w Klewiance (o ponad 20 osób), Smogorówce Goniądzkiej, Białosukni, Kramkówcze Małej oraz Wojtówstwie (o ponad 10 osób). Kobiety przeważają natomiast w Downarach, Kramkówcze Dużej, Piwowarach i Szafrankach. Struktura płci jest w gminie raczej zrównoważona. Opisane dysproporcje w mieście nie są zjawiskiem rzadkim.

Niekorzystnie zaburzona struktura wieku (silny deficyt kobiet w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym) występuje we wsiach Klewianka, Wroceń, Dawidowizna, Budne i w obu Smogorówkach. Ponadto w niemal wszystkich jednostkach osadniczych osoby w wieku poprodukcyjnym przeważają nad liczbą dzieci i młodzieży, co zwiastuje dalsze zmniejszanie się liczby ludności.

## Wykształcenie

Wśród mieszkańców powiatu monieckiego największą grupę stanowią osoby z ukończonym wykształceniem podstawowym, natomiast dyplomem wyższej uczelni legitymuje się 9% mieszkańców. Mężczyźni są generalnie słabiej wykształceni niż kobiety, a duża część z nich edukację zakończyła na szkole zawodowej. Największy odsetek mieszkańców z wykształceniem wyższym (30,3%) przypada na grupę wiekową 25-29 lat. Ludność powiatu jest statystycznie słabiej wykształcona niż przeciętnie w województwie.

## 7.2. Mieszkalnictwo

W 2015 roku w gminie znajdowało się 1 818 mieszkań i 1 452 budynków mieszkalnych, z czego 709 mieszkań i 967 budynków mieszkalnych zlokalizowanych było w Goniądzu. Ruch budowlany w gminie jest raczej średni, jednak znacznie bardziej dynamiczny niż w większości pozostałych gmin powiatu. Na przestrzeni ostatnich 15 lat przybyło 80 mieszkań. Najmniej w okresie 2000-2003, najczęściej w roku 2011 (12 szt.). W 2015 r. powstało 9 takich obiektów. Od roku 2000 przybyło 12 447 m<sup>2</sup> nowej powierzchni użytkowej (12% nowej powierzchni użytkowej powiatu) i 486 izb (12% nowych izb w powiecie).

Łączna liczba gospodarstw domowych wynosi natomiast 1 598 szt., z czego 654 zlokalizowanych jest w

Goniądzu (*Dane Urzędu Miejskiego w Goniądzu*). Nadwyżka liczby mieszkań nad liczbą gospodarstw wynosi 220 w całej gminie i 55 w samym mieście. Taka tendencja obserwowana jest w całym kraju. Dane wskazują, że mieszkań jest o 100 tys. więcej niż gospodarstw. Na taką sytuację wpływa silna emigracja. Osoby pracujące za granicą i ich rodziny nie są zliczane w statystyce jako gospodarstwa domowe.

Ruch budowlany koncentruje się przede wszystkim z granicami miasta Goniądz. W okresie 2008-2015 oddano tam do użytkowania 29 mieszkań, co stanowi ponad połowę wszystkich obiektów zrealizowanych w tych latach w całej gminie. Wśród pozostałych miejscowości największą popularnością (biorąc pod uwagę budownictwo mieszkaniowe) cieszyły się Osowiec (5 szt.), Downary i Wojtówstwo (po 4 szt.) oraz Kramkówka Duża (3 szt.). W tym okresie na gruntach 7 wsi nie oddano do użytkowania żadnych obiektów mieszkaniowych.

Od połowy roku 2015, w związku z nowelizacją ustawy Prawo budowlane, budowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego, którego obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane, nie wymaga pozwolenia na budowę. Obiekt taki realizowany jest przez zgłoszenie budowy. Do grudnia 2016 w gminie nie zgłoszono jednak budów tego typu.

Mierniki przeciętnej sytuacji mieszkaniowej są zbliżone do wartości średnich w powiecie oraz województwie i wynoszą:

- przeciętna liczba osób na izbę **0,66**: na wsi **0,69**, w mieście **0,62** (0,72 w powiecie, 0,68 w województwie),
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania **87,7 m<sup>2</sup>**: na wsi **92,3 m<sup>2</sup>**, w mieście **80,7 m<sup>2</sup>** (89,7 m<sup>2</sup> w powiecie, 75,9 m<sup>2</sup> w województwie).
- liczba mieszkań na 1000 mieszkańców **359,1**: na wsi **347,2**, w mieście **379,3** (322,2 w powiecie, 366,1 w województwie).

Mieszkania w gminie są wyposażone słabiej niż przeciętnie w powiecie i województwie. W 2015 r. wodociąg posiadało 94,6% mieszkań w mieście (96,1% w miastach powiatu i 98,7% w miastach województwa) i 83% mieszkań na wsi (80% we wsiach powiatu i 83,3% we wsiach województwa), łazienkę 85% mieszkań w mieście (91,9% w powiecie i 96,1% w województwie) i 69,9% na wsi (66,5% w powiecie i 69,7% w województwie), a centralne ogrzewanie 69,8% mieszkań w mieście (85,9% w powiecie i 92% w województwie) i 53,2% na wsi (50,9% w powiecie i 54,6% w województwie).

### **7.3. Wyposażenie w usługi**

#### **Szkolnictwo**

W gminie znajdują się 2 placówki szkolne: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Goniądzu w którego skład wchodzi gimnazjum, szkoła podstawowa i przedszkole oraz Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Downarach. Zasób lokalowy szkół podstawowych w ostatnich latach skurczył się z powodu zamknięcia placówek w Klewiance, Białosukniach, Wroceniu i Osowcu, co uzasadnić można znacznym spadkiem liczby uczniów. W 2000 r. w szkołach podstawowych uczyło się 514 dzieci, w 2010 r. – 283, a w 2015 r. – 280. Te zmiany pociągnęły za sobą również spadek liczby nauczycieli – w 2015 r. wg danych GUS w gminie obsadzono niecałe 21 etatów. W 2015 r. w gimnazjum w Goniądzu uczyło się natomiast 193 osób, co jest spadkiem wobec liczby z 2010 r. (219 uczniów). Do 2015 r. w Goniądzu funkcjonował Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych. Gmina obecnie nie posiada placówek nauczania ponadpodstawowego, młodzież korzysta z usług oświaty oferowanych przez placówki w Mońkach, a także w Białymstoku.

#### **Kultura**

Instytucją zapewniającą dostęp do usług kultury jest Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu. W placówce organizowane są imprezy kulturalne, w tym realizowane w ramach projektów współfinansowanych ze środków europejskich. Przy ośrodku działają liczne zespoły i koła zainteresowań, a także świetlica terapeutyczna, punkt informacji turystycznej i biblioteka. Księgozbiór liczy łącznie ponad 15 tys. woluminów, a liczba czytelników w ciągu roku – 177.

W gminie funkcjonują również świetlice wiejskie w miejscowościach: Kramkówka Duża, Kramkówka Mała, Płochowo, Wólka Piaseczna, Osowiec, Krzeczce, Smogorówka Dolistowska, Klewianka, Białosuknia i Downary. Pozostałe zapotrzebowanie na usługi kultury jest obsługiwane przez instytucje zlokalizowane poza gminą.

#### **Pozostałe placówki infrastruktury społecznej**

Podstawowa opieka zdrowotna zapewniana jest przez Przychodnię Rejonową w Goniądzu. Leczenie specjalistyczne odbywa się w większości w placówkach położonych w Mońkach i Białymstoku. W gminie funkcjonują również apteka, gabinet dentystyczny, a także prywatne praktyki lekarskie. Opieką nad osobami w trudnej sytuacji zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goniądzu.

Gmina posiada obiekty remiz strażackich w Goniądzu, Downarach, Osowcu, Białosukni, Klewiance i Wólce Piasecznej. Rolę infrastruktury sportowej pełnią obiekty przyszkolne.

#### **Infrastruktura turystyczna**

Infrastruktura turystyczna związana jest głównie z atrakcjami Biebrzańskiego Parku Narodowego – największego parku w Polsce obejmującego rozległe bagna i torfowiska o szczególnym znaczeniu dla ptactwa. Tworzą ją obiekty hotelowe i pensjonaty w Goniądzu i Dawidowiznie, kwatery agroturystyczne w Goniądzu, Wroceniu, Szafrankach, Dawidowiznie, Wólce Piasecznej, Łazach, Olszowej Drodze, Krzeczach i Downarach Plac, schronisko młodzieżowe w Goniądzu, pola namiotowe w Goniądzu (w tym jedno należące do Miejskiego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji), Osowcu-Twierdzy i we Wroceniu, a także pokoje gościnne w Leśniczówce Grzędy. W Osowcu, Goniądzu, a także na Wilczej Górze (przy Leśniczówce Grzęda) zlokalizowano wieże widokowe (punkty obserwacyjne). Przez rezerwat Czerwone Bagno położony w północnej części gminy przeprowadzona została spacerowa kładka o długości ok. 1 kilometra.

Atrakcją turystyczną o ponadregionalnym znaczeniu jest również zespół zabytkowych fortów Twierdzy Osowiec. Należała ona do elementów umocnień granic Imperium Rosyjskiego, pochodzi z I połowy XX wieku. Obecnie działa tam Muzeum Twierdzy Osowiec oraz Osowieckie Towarzystwo Fortyfikacyjne.

Uzupełnieniem infrastruktury turystycznej są szlaki przebiegające przez północną i środkową część gminy, łączące najpopularniejsze atrakcje regionu<sup>1</sup>:

- Szlak wodny im. Króla Stefana Batorego,
- Szlak rowerowy R11 Euro Velo,
- Szlak rowerowy Green Velo,
- Szlak rowerowy B11c Podlaski Szlak Bociani,
- Szlaki Biebrzańskiego Parku Narodowego:
  - Szlak pieszy PL-2549-c Gugny-Barwik,
  - Szlak pieszy/rowerowy 2544-y Wizna-Burzyn-Twierdza Osowiec-Goniądz,
  - Szlak pieszy/rowerowy Osowiec Twierdza (Fort II)-Osowiec (stacja PKP)-Goniądz-Dolistowo-Jagłowo-Trzyrzeczki-Jałowko-Lipsk,
  - Szlak pieszy PL-2545-c Goniądz-Wólka Piaseczna-Kapice-rzeka Ełk-Ruda,
  - Szlak pieszy/rowerowy PL-2540-c Rajgród-Okoniówek-Rybczyzna-Woźnawieś-Łeśniczówka Grzędy-"Nowy Świat"- "Wilcza Góra"- "Kapli Dołek"- "Dział Kumkowskiego"-węzeł szlaków,
  - Szlak pieszy PL-2543-z Łeśniczówka Grzędy-"Solistowska Góra"- "Łągiew"-Węzeł szlaków,
  - Szlak pieszy PL-2542-n Łeśniczówka Grzędy-"II i III Grzęda"- "Kapliczka"-Węzeł szlaków (Góra Perewida),
  - Szlak rowerowy LO-7001 y Rajgród-Wojdy-Rybczyzna-Woźnawieś-Kuligi-Łeśniczówka Grzędy,
  - Szlak rowerowy BK -7007 z Grajewo-Osowiec-Twierdza-Trzcianne-Tykocin,
  - Szlak rowerowy BK -7006 n Osowiec-Twierdza Płochowo-Goniądz-Mońki-Jaświły-Mikicin-Karpowice-Suchowola-Okopy-Laudańszczyzna-Ostrówek-Horodniana-Domuraty-Zwierzyniec Wielki-Grodzisk-Jałówka-Kopciówka-Połomin-Kizielany-Zabrodzie-Korycin,
  - ścieżki edukacyjno-przyrodnicze BPN,
- Ścieżki edukacyjne przez forty Twierdzy Osowiec,
- Szlak pieszy/rowerowy PL-2541-y Tama-Kuligi-Orzechówka-Węzeł szlaków "Tajenko",
- Szlak rowerowy Osowiec-Twierdza- Goniądz-Dawidowizna-Wroceń,
- Szlak rowerowy Osowiec-Twierdza-Uścianek-Wilamówka-Mroczy-Trzcianne-Zubole-Gugny (w części przez BPN),
- Szlak pieszy PL-2551-n Wizna-Lipsk,
- Szlak pieszy PL-2547-z Osowiec-Twierdza-Białogrądy-Przechody-Sojczyn Grądowy-Kuligi (w części przez BPN),
- Biebrzański Szlak Podwodny w Goniądzu,
- Szlaki kajakowe na Biebrzy:
  - Dolistowo-Goniądz,
  - Wroceń-Goniądz,
  - Goniądz-Osowiec,
  - Goniądz-Biały Grąd.

W gminie działa punkt informacji turystycznej (przy Gminnym Ośrodku Kultury w Goniądzu).

*W celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ustala się minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej, którymi są:*

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych,*
  - b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych, które umożliwiają dostęp do terenów, budynków i do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,*
  - c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,*
  - d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 i 1495),*
  - e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.*
- Podejmowane są działania w celu zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektów przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich – jest to szczególnie priorytetowe w stosunku do obiektów budowlanych użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych wielorodzinnych.*

<sup>1</sup> Na podstawie <http://www.biebrza.org.pl/redir,index> oraz <http://ltpl.eu>

## 7.4. Analiza zatrudnienia i bezrobocia

### Zasoby pracy

W gminie w 2015 r. było 3 129 osób w wieku produkcyjnym, które stanowią potencjalne zasoby pracy. 1 155 z nich mieszkało w mieście, a 1 974 na obszarze wiejskim. Z tej liczby 1 992 mieszkańców zaliczono do wieku mobilnego (oznaczającego wiek, w którym osoba jest zdolna do zmiany stanowiska, miejsca pracy lub ewentualnego przekwalifikowania się). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania zauważyć można, że osób w wieku mobilnym jest niemal dwukrotnie więcej na wsi. Wśród ludności w wieku produkcyjnym mężczyźni przeważają nad kobietami (1 724 do 1 405 os.), przy czym ta dysproporcja jest znacznie słabsza w mieście. Obecnie na 100 os. w wieku produkcyjnym przypadają 61,8 os. w wieku nieprodukcyjnym.

Dodać należy, że pomiędzy jednostkami administracyjnymi dochodzi do wymiany zasobów pracy. Wg. Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., do pracy do miasta Goniądz przyjeżdża 18 os. z Moniek, a do pozostałych miejscowości gminy 13 os. z Grajewa i 13 os. z Moniek. Jednocześnie inni mieszkańcy miasta dojeżdżają do Moniek (32 os.), Białegostoku (28 os.) i Olsztyna (13 os.), a spośród pozostałej ludności gminy po 31 osób pracuje w Mońkach i Białymstoku. Między miastem a obszarem wiejskim gminy następuje wewnętrzna wymiana zasobów pracy. 17 os. dojeżdża do Goniądza, a 14 mieszkańców miasta pracuje w innej miejscowości gminy.

### Miejsca pracy

Z uwagi na miejsko-wiejski typ gminy, ludność ma szansę na zatrudnienie we wszystkich sektorach gospodarki. Niemal połowa miejsc pracy związana jest z rolnictwem. Zgodnie z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego, w 2010 r. rolniczą działalność produkcyjną prowadziły 702 gospodarstwa rolne.

W 2015 r. w gminie zarejestrowanych było 269 podmiotów gospodarczych, co oznacza że na tysiąc osób przypada ich 53. Wśród nich dominuje działalność usługowa. Pozarolniczymi miejscami zatrudnienia mieszkańców, oprócz miasta Goniądz, są Mońki, Białystok i Olsztyn.

### Bezrobocie

Pod koniec 2015 roku w gminie zarejestrowanych było 233 bezrobotnych. W okresie od 2003 r. sytuacja na rynku pracy najkorzystniejsza była w 2008 r., gdy bez pracy pozostawało 206 osób. W kolejnych latach obserwowano natomiast stopniowy wzrost bezrobocia, które osiągnęło maksimum wynoszące 283 osoby w 2013 r. Od tego czasu sytuacja stopniowo poprawia się. W kolejnych latach bez pracy pozostawały kolejno 254 i 233 osoby. Stopa bezrobocia w gminie jest zbliżona do średniej wartości tego wskaźnika w województwie. Jego spadek nie jest w całości związany z poprawą sytuacji na rynku pracy. Duże znaczenie ma tutaj silny wpływ ludności z gminy. Podane dane obrazują stan na 31.12.2015. Bezrobocie na terenach wiejskich wykazuje silną sezonowość: zimą przyjmuje wartości maksymalne, latem znacząco spada w związku z intensywnością prac rolniczych.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w 2015 r. było 95 kobiet i 138 mężczyzn. W latach poprzednich wśród osób pozostających bez pracy również dominowali mężczyźni. Najwyższe bezrobocie wśród kobiet odnotowano w latach 2004 i 2011 (ponad 120), natomiast wśród mężczyzn w 2013 (175).

Ponadto wskazać należy, że na terenach wiejskich często mamy do czynienia z tzw. bezrobociem ukrytym, czyli takim, które nie jest wykazywane w danych statystycznych (osoba pozbawiona pracy zarobkowej nie rejestruje się jako bezrobotny). Prowadzi to do nadpodaży pracowników w gospodarstwach rolnych, oznaczającej spadek ich efektywności.

## 7.5. Analiza możliwości finansowych gminy (stan budżetu gminy)

### Struktura dochodów budżetu gminy

Na przestrzeni poprzednich lat dochody budżetu gminy cechowały się nieznacznymi wahaniami i brakiem określonego trendu. Najniższą wartość wynoszącą 16 293 950,48 zł przyjęły w 2011 r., a najwyższą w 2014 r. (19 997 828,26 zł). Ich różnica wyniosła ponad 3,7 mln zł. W 2015 r. łączny dochód wyniósł 17 642 347,30 zł. Pewne okresowe wahania tej wartości nie są alarmujące z punktu widzenia bezpieczeństwa finansów publicznych i wynikają zazwyczaj z wysokości uzyskanego dofinansowania na realizację konkretnych zamierzeń inwestycyjnych.

Analizując strukturę dochodów budżetu gminy wskazać należy, iż większa część środków pochodzi z dotacji i subwencji centralnych. Dochody własne stanowiły w ostatnich latach średnio 40% dochodu ogółem. W roku 2015 ich udział był nieznacznie niższy niż w latach poprzednich (40% w 2015 r., 47% w 2014, 43% w 2013 r.). Gmina pozostaje zatem silnie uzależniona od wsparcia zewnętrznego.

Największą część dochodów własnych gminy stanowią dochody podatkowe, które w 2015 r. wyniosły łącznie niemal 3,3 mln zł. Wśród nich przeważa podatek od nieruchomości (ca 2,5 mln). Nieco mniejsze znaczenie posiadają podatek rolny (394 tys.), podatek leśny (225 tys.) i podatek od środków transportowych (114 tys.).



Grupa ta stanowi łącznie około 50% dochodów własnych. Wpływy podatkowe wzrosły w porównaniu z 2010 r. o ponad 0,7 mln zł, jednakże w latach 2012-2014 osiągały wyższe wartości niż obecnie. Drugą co do wielkości grupą są udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (a w szczególności podatek dochodowy od osób fizycznych), które w 2015 r. wyniosły nieco niemal 1,3 mln zł. Jest to wzrost w stosunku do 2010 r. o ponad 540 tys. zł. Gmina osiąga również stosunkowo wysokie wpływy z usług (ca 1,2 mln zł w 2015 r.). Obejmują one szeroki zakres czynności wykonywanych na rzecz mieszkańców, jak np. usługi opiekuńcze, wyżywienie (stołówki), opłaty najemców nieruchomości gminnych za media.

W ostatnich latach rosną wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez gminę na podstawie odrębnych ustaw. Do 2012 r. wartość tych dochodów nie przekraczała kilku tys. zł rocznie. Od tego czasu znacznie wzrosła i w 2015 r. wyniosła ponad 400 tys. zł.

Ogółem dochód gminy na jednego mieszkańca wynosi 3 482,50 zł i jest obecnie wyższy niż średnio w powiecie (3 084,80 zł) i województwie (3 369,00 zł).

Przyznane gminie subwencje wyniosły 6 538 004 zł w 2015 r. (37% wykonanych dochodów), a dotacje 4 072 165,70 zł (23% wykonanych dochodów) – w tym 114 539,50 zł stanowiły dotacje inwestycyjne.

### **Struktura wydatków budżetu gminy**

Wydatki gminy w latach 2010-2015 wykazują silną korelację względem notowanych dochodów. Ich wysokość utrzymywana była w przedziale 16-17 mln zł rocznie z wyjątkiem lat 2010 i 2014, gdy przekroczyły wysokość 20 mln zł. W latach cechujących się nagłym zwiększeniem tej kwoty realizowana była większa liczba jednorazowych projektów inwestycyjnych związanych m.in. z odnawialnymi źródłami energii lub infrastrukturą drogową i techniczną.

W roku 2015 w gminie wydatki wyniosły natomiast 16 509 337,27 zł. Dokładnie jedną trzecią stanowiły koszty oświaty i wychowania (5,5 mln zł), które były o 0,5 mln zł niższe niż przed rokiem i o 145 tys. zł niższe niż przed dwoma laty. Drugą największą grupą wydatków są koszty pomocy społecznej. Ich wysokość przekroczyła 3 mln zł. Trzecią w kolejności administracja pochłonęła 2,9 mln zł, przy czym koszty te z roku na rok maleją. Coraz wyższe są natomiast obciążenia finansowe związane z pomocą społeczną. Inne istotne wydatki zaklasyfikowano do działu gospodarka komunalna i ochrona środowiska (2 mln zł). Pozostałe grupy wymagają znacznie niższego wsparcia samorządu. Wśród nich w 2015 r. 616 tys. zł dotyczyło rolnictwa i łowiectwa, 452 tys. zł kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, 364 tys. zł wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę, a 363 tys. zł edukacyjnej opieki wychowawczej.

Udział nakładów inwestycyjnych w wydatkach gminy w roku 2015 wynosił 2,4% (łącznie 0,4 mln zł). Jest to znaczący spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy na inwestycje wydano niemal 4,9 mln zł, czyli 23,5% ówczesnego budżetu. Jak wskazano wcześniej, w roku tym zrealizowano szereg projektów, w tym m.in. instalację kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej, przebudowę dróg gminnych i ulic w mieście Goniądz oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Podkreślić należy, iż samorząd inwestuje w promocję gminy, a także realizuje zadania w zakresie upowszechniania turystyki. Takie działania stymulują rozwój ekonomiczny regionu ukierunkowany w dużej mierze na rozwój tej dziedziny gospodarki. Jest to w pełni uzasadnione wybitnymi walorami turystycznymi gminy.

W związku z powyższym stwierdzono, że sytuacja finansowa gminy nie wyklucza realizacji nowych zamierzeń inwestycyjnych, w tym związanych z uzbrojeniem nowych terenów budowlanych. Wydatki takie powinny jednak być ograniczane i dopasowane do faktycznego zapotrzebowania i możliwości finansowych.

### **WNIOSKI:**

- Gmina miejsko-wiejska Goniądz należy do jednostek średniej wielkości pod względem liczby mieszkańców (5 063 osób wg danych za 2015 r., co daje 56-te miejsce na 118 gmin w województwie i trzecie miejsce w powiecie). Posiada natomiast stosunkowo dużą powierzchnię obejmującą m.in. część Biebrzańskiego Parku Narodowego. W związku z tym gęstość zaludnienia jest ponad czterokrotnie niższa niż średnio w województwie.
- Wskaźniki migracji i przyrostu naturalnego są niekorzystne – w latach 2003-2015 obserwowano pogłębiający się spadek liczby ludności. Tendencja wskazuje na dalsze ubytki.
- Struktura płci i wieku jest niesymetryczna. Liczebnie dominują kobiety. Problemem jest starzenie się społeczeństwa.
- Ruch budowlany w gminie jest raczej niski. Dane statystyczne wykazują nadpodaż mieszkań nad liczbą gospodarstw domowych.
- Gmina zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowych usług społecznych (szkolnictwo podstawowe, przedszkolne i gimnazjalne, ośrodek kultury, biblioteka, podstawowa opieka zdrowotna i pomoc społeczna).
- Potencjalne zasoby pracy są zadowalające (na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada ok. 62 w wieku nieprodukcyjnym), jednakże w przyszłości prognozowany jest ich spadek.

- Wskaźnik bezrobocia jest raczej niski, jednak bez pracy pozostaje w dalszym ciągu ponad 200 osób. Na terenie wiejskim może być zaniżone z uwagi na tzw. bezrobocie ukryte.
- W budżecie gminy 40% stanowią środki własne, z których większość pochodzi z wpływów podatkowych. Resztę stanowią dotacje i subwencje.
- Największymi obciążeniami budżetowymi są: oświata, pomoc społeczna, administracja oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska.
- Stan zadłużenia na koniec roku 2015 wynosił niemal 7 mln zł. Gmina zaciągnęła kredyty długoterminowe dzięki czemu możliwe było przeprowadzenie szeregu projektów inwestycyjnych. Na wydatki majątkowe na najbliższe lata przeznaczono kwoty rzędu 0,3-1,4 mln zł rocznie, co należy uwzględnić przy przeznaczaniu niezainwestowanych gruntów na cele budowlane.

## **8. Stan rozwoju gospodarczego gminy**

### **8.1. Ogólna charakterystyka gospodarki w gminie.**

Struktura gospodarki gminy jest zróżnicowana. Na terenach wiejskich dominuje sektor rolniczy. Miasto skupia natomiast szereg podmiotów usługowych i przemysłowych. Istotnym uzupełnieniem sektora usług jest działalność turystyczna wykorzystująca walory naturalne regionu, a także obiekty zabytkowe o wyjątkowej wartości historycznej.

W 2015 r. w gminie zarejestrowanych było 269 podmiotów gospodarczych, z czego 159 zlokalizowano w mieście. Wśród nich 15 związanych było z rolnictwem, 66 z przemysłem i budownictwem, a 118 z innymi formami działalności – czyli różnymi formami usług.

### **8.2. Stan rozwoju rolnictwa, w tym stan prawny gruntów**

#### **Struktura własności i władania gruntami**

Zdecydowana większość gruntów gminy Goniądz znajduje się w rękach prywatnych. Nie inaczej jest w przypadku użytków rolnych, z których ok. 90% należy do właścicieli prywatnych. Wyjątek stanowią pojedyncze nieruchomości rolne w zarządzie gminy o łącznej powierzchni 36,8 ha. Połowa z nich jest dzierżawiona. Reszta użytków rolnych stanowi własność Skarbu Państwa. Tereny te znajdują się w Biebrzańskim Parku Narodowym i są przez park zarządzane.

#### **Warunki produkcji rolniczej**

Obszar gminy Goniądz należy do moniecko-sokólskiego rejonu produkcji rolniczej (wg IUNG w Puławach), który charakteryzuje się średnimi warunkami przyrodniczymi oraz średnią intensywnością produkcji rolniczej. Ma on niewielki udział gleb marginalnych oraz dość korzystną strukturę obszarową gospodarstw rolnych. Charakteryzuje się dobrze rozwiniętą hodowlą bydła mlecznego i trzody, której w dużej mierze jest podporządkowana produkcja roślinna i hodowla koni. Osiąga on również dobre wyniki w produkcji ziemniaków i posiada ukształtowane tradycje w uprawie truskawek, a w jego obszarach chronionych realizowany jest program rolnośrodowiskowy.

Warunki glebowe gruntów ornych są średnie i słabe, generalnie nieco gorsze niż przeciętnie w województwie i powiecie. Przeważają utwory zaliczane do klasy IVb i V (w województwie dominuje V klasa, w powiecie IVb). Struktura bonitacyjna użytków zielonych jest w gminie znacznie słabsza niż średnio w powiecie i województwie. Najwięcej gruntów przypisano do VI klasy. Najwartościowsze użytki zielone II klasy zajmują 1 ha.

Ogólny wskaźnik jakości przyrodniczych warunków rolnictwa (uwzględniający jakość i przydatność rolniczą gleb, agroklimat, rzeźbę terenu, warunki wodne) wynosi 49,2 i jest niższy od średniego wskaźnika dla Polski (66,6) oraz powiatu monieckiego (52,8).

Teren gminy sklasyfikowano jako obszar o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW – strefa nizinna II). Z tego tytułu gospodarstwom rolnym przyznawane są dopłaty wyrównawcze. Celem takiego działania jest zapobieganie wyludnianiu się obszarów wiejskich i zatracaniu ich rolniczego charakteru.

#### **Struktura własności i wielkość gospodarstw rolnych**

Gospodarka rolna gminy, tak jak i całego powiatu monieckiego, zdominowana jest przez indywidualne gospodarstwa rolne, w posiadaniu których znajduje się większość użytków rolnych gminy.

Według danych Spisu Rolnego z 2010 r. średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa prowadzącego działalność rolniczą była większa niż w powiecie oraz województwie i wynosiła 20,7 ha (w powiecie 16 ha, a w województwie 13,4 ha). Gmina posiada korzystną strukturę wielkości gospodarstw. Ich grunty nie są nadmiernie

rozdrobione. Wśród 700 gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą liczebnie przeważają te największe, o wielkości powyżej 15 ha (218 szt., 40,1% ogółu) i średnie 5-10 ha (148 szt., 21,1%). Małych gospodarstw – mniejszych niż 1 ha – było zaledwie 4 (mniej niż 1%) i zajmowały one zaledwie 0,1% powierzchni całości. Taka struktura wielkości sprzyja intensyfikacji rolnictwa i podnosi jego efektywność (oszczędność czasu i paliwa, a także optymalne wykorzystanie maszyn).

### **Rozmiary i struktura produkcji rolnej**

Struktura agrarna gminy Goniądz na tle struktury agrarnej województwa podlaskiego i powiatu monieckiego - według danych z 2014 r. - przedstawia się następująco:

- powierzchnia użytków rolnych – 13 969 ha, tj. 37,1% powierzchni ogólnej (w województwie podlaskim - 60,2%, w powiecie monieckim – 59,5%),
- grunty orne – 6 210 ha, tj. 44,5% użytków rolnych (w województwie podlaskim - 63,5%, w powiecie monieckim - 54,7%),
- łąki trwałe – 4 575 ha, tj. 32,8% użytków rolnych (w województwie podlaskim - 17,1%, w powiecie monieckim - 24,1%),
- pastwiska trwałe – 2 826 ha, tj. 20,2% użytków rolnych (w województwie podlaskim - 15,9%, w powiecie monieckim - 18,8%),
- sady – 21 ha, tj. 0,2% użytków rolnych (w województwie podlaskim zajmują 0,4% użytków rolnych, w powiecie monieckim - 0,2%).

### **Mechanizacja i chemizacja rolnictwa**

Poziom mechanizacji rolnictwa jest zadowalający. Około 84% gospodarstw rolnych posiada ciągnik (538 gospodarstw). Na 640 gospodarstw rolnych przypadało ich 1 014, co oznacza że w wielu gospodarstwach wykorzystywano więcej niż jedną taką maszynę.

Stopień chemizacji rolnictwa jest średni, generalnie niższy od średniej wojewódzkiej i powiatowej. Spośród gospodarstw rolnych 89% wykorzystuje nawozy mineralne (568 szt.), 84% nawozy azotowe, 24% nawozy fosforowe, 19% nawozy potasowe, 6% nawozy wapniowe, a 43% nawozy wieloskładnikowe. Na 1 ha użytków rolnych zużywa się przeciętnie 79,4 kg nawozów mineralnych (100,2 w powiecie i 104,8 w województwie), 45,2 kg nawozów azotowych (57,7 w powiecie i 60,3 w województwie), 16,9 kg nawozów fosforowych (22,6 w powiecie i 22,6 w województwie), 17,2 kg nawozów potasowych (19,8 w powiecie i 21,9 w województwie) i 6,2 kg nawozów wapniowych (8 w powiecie i 13,8 w województwie). Intensyfikacja rolnictwa pozwala na znaczne zwiększenie plonów, jednak równocześnie wywiera dużą presję na środowisko wodno-gruntowe.

### **Stan gospodarki leśnej**

Wskaźnik lesistości gminy jest stosunkowo wysoki, wyższy niż w powiecie (20,7%), województwie (30,8%) i kraju (29,5%) i wynosi 31,7%. Lasy zajmują powierzchnię 11 986 ha, a grunty zadrzewione i zakrzewione – 276 ha. Gospodarcze znaczenie lasów w gminie jest raczej średnie, jednak w ostatnich latach zauważalne jest ożywienie tego sektora.

W strukturze własności dominują lasy publiczne (8 704 ha; 72,4% całości). Wśród nich zdecydowana większość należy do Skarbu Państwa (8 653 ha; 72% całości), ale jedynie niecałe 5% zarządzane jest przez Lasy Państwowe (586 ha). Gmina jest właścicielem 31,5 ha powierzchni leśnej. Lasy prywatne zajmują powierzchnię 3 320 ha, co stanowi ca 28% wszystkich lasów gminy. Niemal wszystkie należą do osób prywatnych. 13 ha stanowi własność wspólnot gruntowych.

Większość lasów publicznych podlega zarządowi Biebrzańskiego Parku Narodowego. Zlokalizowane są w przewadze na gruntach sołectwa Wólka Piaseczna. Lasy gminne zajmują niewielkie wydzielienia. Pojedyncze oddziały w Downarach i Olszowej Drodze stanowią Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa. Lasy w zarządzie Lasów Państwowych zajmują największą powierzchnię w otoczeniu fortów Twierdzy Osowiec. W znacznie mniejszym zagęszczeniu wstępują także w zachodniej i centralnej części gminy.

Lasy zarządzane przez parki narodowe wyłączone są z gospodarki leśnej. Dla lasów publicznych należących do Lasów Państwowych opracowywane są natomiast plany urządzenia lasu. Dokumenty regulują i określają zasady prowadzenia gospodarki na tych terenach.

Lasy prywatne koncentrują się we wschodniej i południowej części gminy, gdzie tworzą kilka zwartych kompleksów. Ich eksploatacja odbywa się w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasów. Pozyskanie drewna (grubizny w m<sup>3</sup>) w lasach niepaństwowych jest raczej mało intensywne. W latach 2000-2010 jego wysokość zawierała się w przedziale 150-709 m<sup>3</sup> rocznie, a średnia tego okresu wyniosła 439 m<sup>3</sup>. Ostatnie lata przyniosły istotne zwiększenie pozyskania tego surowca. W okresie 2011-2015 każdego roku eksploatowano ponad 1 000 m<sup>3</sup> grubizny – najwięcej w 2012 (1 709), a najmniej w 2013 (1 185). Pozyskanie drewna w 2015 r. wyniosło natomiast 1 212 m<sup>3</sup>. Oznacza to, że w ostatnim okresie gospodarka leśna istotnie zyskuje na znaczeniu.

W latach 1998-2004 powierzchnia lasów w gminie utrzymywana była na stałym poziomie nieco poniżej 11 200 ha. Przeprowadzone w okresie 2005-2007 zalesienia pozwoliły na istotne zwiększenie ich areału. Łączna powierzchnia lasów zwiększyła się do 11 900 ha i od 2008 r. nie spada poniżej tego poziomu.

W gminie działają 2 podmioty gospodarcze związane z leśnictwem i pozyskaniem drewna (w Dawidowiznie i Osowcu) oraz 5 opierających swoją działalność o produkcję wyrobów z drewna i wyrobów tartacznych (tartaki w Dawidowiznie i Kramkówce Dużej oraz pozostałe podmioty w Goniądzu, Dawidowiznie i Kramkówce Dużej).

### **Stan rozwoju usług, rzemiosła i przemysłu**

W 2015 r. w gminie zarejestrowanych było 269 podmiotów gospodarczych, z czego 159 zlokalizowano w mieście. Wśród nich 15 związanych jest z rolnictwem, 66 z przemysłem i budownictwem, a 118 z innymi formami działalności – czyli różnymi formami usług.

Zdecydowaną większość (258) stanowiły mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 10 osób, w tym 184 osoby fizyczne. Zaledwie 8 podmiotów posiadało większą liczbę pracowników (jednak nie większą niż 50 os.). Trzy podmioty w gminie zatrudniały w roku 2015 więcej niż 50 osób. Natomiast biorąc pod uwagę strukturę własności, zdecydowanie dominuje sektor prywatny. Jedynie 26 podmiotów należało do sektora publicznego.

Ośrodkiem wiodącym jest miasto Goniądz skupiające 60% wszystkich podmiotów, w tym zdecydowaną większość sektora publicznego. Drugie w kolejności są Downary. Swoje siedziby posiada tutaj 19 podmiotów prywatnych i 3 publiczne.

Sytuacja gospodarcza w gminie charakteryzuje się dużą dynamiką. Żywiolowo powstają nowe podmioty, jednak równocześnie odnotowuje się znaczną liczbę upadłości. Zmiany te obejmują przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Sytuacja w okresie kilku ostatnich lat była generalnie korzystna. Co roku powstawało więcej podmiotów niż było likwidowanych. Wyjątkiem jest 2015 r., w którym odnotowano ubytek 5 podmiotów. Jednakże nie prognozuje się silnego pogłębiania tej koniunktury. Jest to najprawdopodobniej efekt nagłego zwiększenia liczby podmiotów w 2014 r. i powrót do ustabilizowanego poziomu sprzed dwóch lat.

Pozarolnicza działalność gospodarcza koncentruje się w mieście Goniądz. Znajdują się tutaj siedziby jednostek samorządowych i podmiotów usługowych (handel detaliczny i hurtowy, usługi gastronomiczne i z zakresu zakwaterowania, podmioty świadczące usługi transportowe, informatyczne, finansowe i ubezpieczeniowe) – łącznie 115 podmiotów – oraz 41 podmiotów związanych z działalnością przemysłową i budownictwem (związane m.in. z przemysłem spożywczym, odzieżowym i drzewnym, a także robotami budowlanymi). Drugim istotnym ośrodkiem są Downary skupiające 19 podmiotów usługowych i 3 przemysłowe.

### **WNIOSKI**

- Struktura gospodarki gminy jest zróżnicowana. Na obszarach wiejskich dominuje ekstensywne rolnictwo. Miasto skupia szereg przemysłowych i usługowych podmiotów.
- W gospodarstwach rolnych przeważa uprawa roślin mało pracochłonnych - głównie zbóż. W produkcji zwierzęcej na znaczeniu nieprzerwanie zyskuje chów bydła. Do niedawna w hodowli dominowała trzoda chlewna, jednak z uwagi na malejącą opłacalność, pogłowie trzody maleje. Na znaczeniu zyskuje również drób.
- Warunki rozwoju rolnictwa są średnio- i mało korzystne. Duża część powierzchni jest trwale wyłączona z produkcji (dolina Biebrzy objęta jest ochroną w ramach parku narodowego). Pozostałe grunty orne należą do jednych z najsłabszych w województwie. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują użytki zielone.
- Istniejące gospodarstwa posiadają korzystną strukturę wielkości. Stopień mechanizacji jest zadowalający.

- Gospodarka leśna ma raczej umiarkowane znaczenie. Gmina posiada wysoką lesistość, dominują jednak lasy państwowe położone w większości w granicach parku, z których nie pozyskuje się surowca. Powierzchnia lasów rośnie. W gminie działają podmioty zajmujące się pozyskaniem drewna, produkcją wyrobów z drewna oraz dwa tartaki.
- Istotne znaczenie dla gospodarki posiada turystyka związana z walorami rozlewisk Biebrzy oraz fortami Twierdzy Osowiec. Gmina posiada rozbudowaną bazę turystyczną obejmującą hotele, pensjonaty oraz kwatery agroturystyczne. Samorząd wydatkuje część dochodów na promocję i upowszechnienie turystyki.
- Działalność pozarolnicza koncentruje się w Goniądzu. Obejmuje przemysł spożywczy, odzieżowy, drzewny, przedsiębiorstwa budowlane, handel detaliczny i hurtowy, usługi gastronomiczne, transportowe, informatyczne, finansowe oraz hotelowe.
- Wśród 269 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w 2015 r. były 184 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Zaledwie 11 podmiotów zatrudnia więcej niż 10 pracowników. Dominuje sektor prywatny.
- Poziom przedsiębiorczości jest średni, niższy niż przeciętnie w powiecie monieckim.
- Nowo powstające podmioty najczęściej wykonują działalność związaną z robotami budowlanymi i handlem.
- Przyrost budynków, w których prowadzona jest pozarolnicza działalność gospodarcza jest bardzo powolny.

## 9. Stan systemu komunikacji

System komunikacji miasta i gminy Goniądz tworzą:

- sieć drogowa,
- linie autobusowe,
- linia kolejowa

### 9.1. Sieć drogowa:

W skład sieci drogowej wchodzi drogi: krajowa, wojewódzka, powiatowe i gminne.

1) Droga krajowa Nr 65: granica państwa – Gołdap – Olecko – Ełk – granica województwa – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki – granica państwa. Przez obszar gminy Goniądz przebiega na długości 9,697km, od km 112+400 do km 122+097 klasy G, o nawierzchni bitumicznej i szerokości jezdni 7,0m.

2) Droga Wojewódzka Nr 670: Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa. Przez obszar miasta i gminy Goniądz przebiega na długości 17,0km od km 0+000 do km 17+000 klasy Z, o nawierzchni bitumicznej i szerokości jezdni 5,0m.

*2a) Droga Wojewódzka Nr 668: Piątnica Poduchowna – Przytuły – Osowiec. Przez obszar gminy Goniądz przebiega na długości ok. 0,1 km klasy Z, o nawierzchni bitumicznej i szerokości jezdni 5,0m.*

3) Drogi powiatowe:

Na obszarze miasta i gminy Goniądz występują n/w drogi powiatowe, z określeniem ich klas technicznych, długości i rodzajów nawierzchni.

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi	Klasa	Długość drogi [km]	Rodzaj nawierzchni w [km]			
					utwardzona			gruntowa
					bitumiczna	kostkowa	brukowa	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>Gmina Goniądz:</b>								
1	1799B	granica powiatu - Goniądz,	Z	9,600	9,600			
2	1800B	Budne - dr. nr 1799B,	L	1,750				1,750
3	1838B	Strękowa Góra - Osowiec,	Z	8,816	8,816			
4	1840B	dr. nr 1838B - Wilamówka,	L	1,050				1,050
5	1841B	Kulesze - Downary,	Z	3,660	3,660			
6	1841B	Goniądz – Downary Plac,	Z	3,950	3,950			

7	1416B	Hornostaje - Goniądz,	Z	4,233	4,233			
8	1417B	Kosiorki - Goniądz,	Z	3,750			3,750	
9	1849B	dr. nr 670 - Białosuknia,	Z	6,600	4,880		1,720	
10	1848B	Klewianka - Piwowary,	Z	3,405	1,535			1,870
11	1850B	dr. nr 1849B - Grubicze,	Z	1,400				1,400
12	1851B	dr. nr 670 - Radzie,	Z	2,450	2,450			
13	1852B	dr. nr 670 - Wroceń,	L	1,150	1,150			
14	1853B	dr. nr 1851B - Smogorówka Goniądzka,	L	1,150	1,150			
<b>Gmina Goniądz razem:</b>				<b>52,964</b>	<b>41,424</b>		<b>5,470</b>	<b>6,070</b>
<b>Miasto Goniądz:</b>								
15	2620B	Grodzieńska,	L	1,450			0,140	1,310
16	2621B	Kościuszki,	Z	1,270	1,270			
17	2622B	Konstytucji 3-ego Maja,	L	1,020	1,020			
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>7</b>	<b>8</b>	<b>9</b>
18	2623B	Mickiewicza,	Z	0,770	0,770			
19	2624B	Rybacka,	L	0,790	0,790			
20	2625B	Słowackiego,	L	0,350		0,350		
21	2626B	Stary Rynek,	L	0,320	0,320			
22	2627B	Szpitalna,	L	0,350	0,200			0,150
23	2628B	Jagiellońska,	L	0,920		0,245		0,675
24	2629B	Plac 11-ego Listopada,	Z	0,480	0,480			
<b>Miasto Goniądz razem:</b>				<b>7,720</b>	<b>4,850</b>	<b>0,595</b>	<b>0,140</b>	<b>2,135</b>
<b>Gmina i Miasto Goniądz ogółem:</b>				<b>60,684</b>	<b>46,274</b>	<b>0,595</b>	<b>5,610</b>	<b>8,205</b>

Według stanu na dzień 31.12.2014r. i 31.12.2015r. długość dróg powiatowych w mieście i gminie Goniądz wynosiła 60,684 km; o twardej nawierzchni 52,479 km /w tym ulepszonej bitumicznej i kostkowej 46,869 km/ oraz gruntowych 8,205 km.

#### 4) Drogi gminne:

Na obszarze miasta i gminy Goniądz występują 104 drogi gminne publiczne, klasy L,

Według stanu na dzień 31.12.2014r. i 31.12.2015r. długość dróg gminnych w mieście i gminie Goniądz wynosiła 185,540 km; o twardej, ulepszonej nawierzchni 27,640km oraz gruntowych 157,900km.

5) Charakterystyka ogólna sieci drogowej w mieście i gminie Goniądz wg stanu na dzień 31.12.2014r. i 31.12.2015r.:

#### a) długość dróg wynosiła:

- krajowej Nr 65 o nawierzchni twardej ulepszonej - 9,697 km,
- wojewódzkiej Nr 670 i 688 o nawierzchni twardej ulepszonej - 17,100 km,
- powiatowych - 60,684 km,
  - o twardej nawierzchni - 52,479 km,
  - w tym ulepszonej bitumicznej i kostkowej - 46,869 km,
  - oraz nawierzchni gruntowej - 8,205 km,
- gminnych - 185,540 km,
  - o naw. twardej ulepszonej bitumicznej i kostkowej - 27,640 km,
  - oraz gruntowych - 157,900 km,

b) ogółem długość dróg wynosiła 272,921 km; o nawierzchni twardej 106,816 km (39,10%), w tym o nawierzchni twardej ulepszonej 101,206km (37,10%) oraz gruntowych 166,105 (61,00%).

c) gęstość sieci drogowej w mieście i gminie Goniądz o nawierzchni twardej wynosiła 28,3 km/100 km<sup>2</sup>, w tym ulepszonej 26,8 km/100 km<sup>2</sup>.

Dla porównania podaje się, że na koniec 2014 r. gęstość dróg o nawierzchni twardej w województwie podlaskim wynosiła 63,3 km/100 km<sup>2</sup>, w tym ulepszonej 57,8 km/100 km<sup>2</sup>.

## 9.2. Ruch drogowy.

Droga krajowa Nr 65 – średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na dobę (p/d) w 2015r. na poszczególnych odcinkach drogi wynosił: Białogrądy - Osowiec Twierdza - 4 275 p/d (w 2010r. 4 918 p/d) i Osowiec Twierdza - Mońki - 4 879 p/d (w 2010r. 4 503 p/d). Z przedstawionych pomiarów ruchu wynika, że na 1 odcinku drogi w latach 2010/2015 nastąpiło zmniejszenie ruchu o ok. 15%, natomiast na 2 odcinku drogi ruch wzrósł o ok. 8%. Wskaźnik zmian ruchu w latach 2010 - 2015 w województwie podlaskim wynosił: dla dróg krajowych - 1,07, w tym międzynarodowych 1,13, a pozostałych – 1,04.

Droga wojewódzka Nr 670 - średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na dobę (p/d) w 2015r. na odcinku Osowiec - Suchowola wynosił - 948 p/d (w 2010r. 850 p/d).

Wskaźnik wzrostu ruchu 2010/2015 wynosił 1,11, na całej drodze 1,18 ( tj. z 917 p/d do 1078 p/d ), a na wszystkich drogach wojewódzkich 1,05.

## 9.3. Kolej.

Przez obszar gminy Goniądz przechodzi linia kolejowa nr 38: Białystok - Elk - Bartoszyce: jednotorowa, zelektryfikowana, pierwszorzędna, państwowa. Leży w I Europejskim Korytarzu Transportowym („Rail Baltica”). Obsługa podróżnych odbywa się na stacjach Goniądz i Osowiec.

## 9.4 . Komunikacja autobusowa.

Miasto i gmina Goniądz obsługiwana jest komunikacją autobusową przez prywatne przedsiębiorstwo „Kurier” na następującej trasie i przystankach: Mońki - Horonostaje - Jaśki - -Wójtostwo - Goniądz Rynek i przez PKS na następującej trasie: Białystok - Knyszyn - Mońki - Grajewo - Elk, na przystankach Downary i Osowiec skrzyżowanie.

## 9.5. Stacje paliw.

Na obszarze miasta Goniądza są 2 stacje paliw zlokalizowane na ul. Wojska Polskiego i ul. Grodzieńskiej.

## 9.6. Drogi rowerowe.

Przez obszar miasta i gminy Goniądz przebiega szlak rowerowy Green Velo na trasie ... - Dolistowo Nowe - Wroceń - Goniądz - Osowiec - Strękowa Góra - ...

## 9.7. Wnioski ogólne wynikające z uwarunkowań systemu komunikacji miasta i gminy

### 1) Ocena sieci drogowej.

Z analizy układu dróg publicznych wynika, że zapewniona jest obsługa wszystkich miejscowości w gminie.

### 2) Ocena ze względu na rodzaj nawierzchni.

Z przedstawionych danych w pkt 1. ppkt 5) wynika, że gęstość dróg publicznych o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej na koniec 2014r. była mniejsza odpowiednio o 35% i 31%, od gęstości dróg publicznych o takiej samej nawierzchni w województwie podlaskim. Na takie wielkości wskaźników gęstości dróg o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej miała wpływ przede wszystkim duża ilość dróg o nawierzchni gruntowej: gminnych - 157,9km, co stanowiło 85,1% tych dróg oraz powiatowych - 8,25km, co stanowiło 13,7% tych dróg. Tak duża ilość dróg o nawierzchni gruntowej stwarza trudności w obsłudze komunikacyjnej w gminie, szczególnie w okresach wiosennych i jesiennych.

3) Ocena przepustowości dróg: krajowej Nr 65 i wojewódzkiej Nr 670.

Z porównania przepustowości drogi krajowej Nr 65 przy poziomie swobody ruchu D wynoszącej 1200 p/h, przy szerokości jezdni 7,0 m, z natężeniem ruchu z 2015r. wynoszącym na 1 odcinku 406 p/h ( $0,095 \times 4275 = 406 \text{ p/h}$ ) i na 2 odcinku 463 p/h ( $0,095 \times 4879 = 463 \text{ p/h}$ ) wynika, że istniejący przekrój drogi posiada duże rezerwy przepustowości.

Z porównania przepustowości drogi Nr 670 przy poziomie swobody ruchu D wynoszącej 400-650 p/h, przy szerokości jezdni 5,0 m, z natężeniem ruchu w 2015r. wynoszącym 90 p/h ( $0,095 \times 948 = 90 \text{ p/h}$ ) wynika, że istniejący przekrój drogi posiada duże rezerwy przepustowości.

4) Ocena obsługi gminy Goniądz linią kolejową.

Linia ta w małym stopniu wykorzystywana jest do przewozów pasażerów i towarów. Zmodernizowanie linii do parametrów magistralnych wpłynie na większe wykorzystanie jej w obsłudze transportowej ruchu krajowego i międzynarodowego oraz na zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie linii.

5) Ocena obsługi miasta i gminy Goniądz komunikacją autobusową.

W planie województwa podlaskiego przyjęto standard dostępności 2,0km do przystanku autobusowego. Następujące miejscowości znajdują się poza w/w promieniem obsługi: Dawidowizna, Klewianka, Białosuknia, Smogorówka Goniądzka, Smogorówka Dolistowska, Wroceń, Osowiec, Płochowo, Budne Żarnowo i Wólka Piaseczna.

6) Ocena obsługi użytkowników pojazdów samochodowych.

Istniejące stacje paliw w gminie zapewniają obsługę w paliwo pojazdów samochodowych.

7) Ocena obsługi użytkowników rowerów.

Przebieg przez miasto i gminę Goniądz drogi rowerowej Green Velo stwarza warunki do promocji gminy i rozwoju ruchu rowerowego.

## 10. Infrastruktura techniczna

### 10.1. System zaopatrzenia w wodę

#### Struktura systemu zaopatrzenia w wodę.

W gminie Goniądz zbiorowe systemy zaopatrzenia w wodę obejmują swym zasięgiem miasto Goniądz i 20 miejscowości i zaopatrują w wodę 75,3% mieszkańców gminy ( w mieście Goniądzu 91,2%, a na terenach wiejskich 66,0%). W skład systemów wchodzi: wodociąg miejski w Goniądzu i grupowe wodociągi wiejskie: Downary, Białosuknia, Osowiec i Wroceń stanowiące własność Gminy Goniądz, a są eksploatowane przez Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu z siedzibą ul. Kościuszki 21, 19-110 Goniądz.

Miejscowości zaopatrywane w wodę z poszczególnych wodociągów:

1) Wodociąg miejski Goniądz zaopatruje w wodę miasto Goniądz i 4 wsie: Dawidowizna, Doły, Łazy i Szafranki.

2) Grupowy wodociąg wiejski Downary zaopatruje w wodę 5 miejscowości: Downary, Downary Plac, Kramkówka Duża, Kramkówka Mała + kolonia i Owieczki.

3) Grupowy wodociąg wiejski Białosuknia zaopatruje w wodę 3 wsie: Białosuknia, Klewianka i Piwowary.

4) Grupowy wodociąg wiejski Osowiec zaopatruje w wodę w gminie Goniądz 4 wsie: Osowiec, Płochowo, Wólka Piaseczna, Budne + przysiółek Budne Żarnowo i 1 wieś Białogrądy w gminie Grajewo.

5) Grupowy wodociąg wiejski Wroceń zaopatruje w wodę 4 wsie: Wroceń, Krzecze, Smogorówka Goniądzka i Smogorówka Dolistowska.

W pozostałych 4 wsiach Olszowa Droga, Uścianek, Wojtówstwo i Markienniki oraz niezwodociągowanej, rozproszonej zabudowie kolonijnej mieszkańcy zaopatrują się w wodę z indywidualnych ujęć wody, przeważnie ze studni kopanych.



Na terenie gminy istnieje również własne ujęcie wody głębinowej w Osowcu Twierdzy na terenie Jednostki Wojskowej Nr 1106 Osowiec Twierdza.

### Wnioski dotyczące funkcjonowania systemu zaopatrzenia w wodę.

- Scentralizowanym systemem zaopatrzenia w wodę objętych jest 21 miejscowości w gminie i miasto Goniądz. Poza systemem pozostają 4 wsie zamieszkałe przez 4,0% ludności gminy i część rozproszony zabudowy kolonijnej.
- Scentralizowane systemy zaopatrzenia w wodę w aspekcie parametrów technicznych ujęć wody i stacji uzdatniania należy ocenić jako wystarczający. Istniejące możliwości dostawy wody nie tylko zabezpieczają obecne i perspektywiczne potrzeby gminy i miejscowości z poza terenu gminy obsługiwanej przez wodociąg Osowiec, ale występuje jeszcze duża rezerwa w wydajności ujęć i stacji uzdatniania we wszystkich wodociągach w gminie.
- Wielkość zasobów wodnych istniejących ujęć nie stanowi ograniczeń w rozbudowie systemu wodociągowego i urbanizacji nowych terenów w gminie, jednak ujęcie wody w Downarach oparte o jedną studnię wierconą nie zapewnia ciągłości dostaw wody z tego wodociągu, w przypadku awarii tej studni.
- Stacje wodociągowe wymagają modernizacji w zakresie prac budowlanych i technologii.

### 10.2. System odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych.

Zbiorowymi systemami kanalizacji sanitarnej w gminie, podobnie jak zaopatrzeniem w wodę, zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu z siedzibą ul. Kościuszki 21, 19-110 Goniądz.

#### Struktura systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.

Na terenie gminy Goniądz scentralizowany system kanalizacji sanitarnej posiada miasto Goniądz.

Ścieki komunalne zbierane są kanalizacją sanitarną w układzie grawitacyjno - pompowym i odprowadzane do miejskiej oczyszczalni ścieków w Goniądzu i po oczyszczeniu do rzeki Czarna Struga, dopływu rzeki Biebrza.

Na koniec 2015r. parametry poszczególnych elementów systemu kanalizacji sanitarnej przedstawiały się następująco:

- oczyszczalnia ścieków o przepustowości 400m<sup>3</sup>/d,
- kanalizacja snitarna (bez przykanalików) o długości 15,8km,
- liczba przyłączy do budynków mieszkalnych 394szt..

Z kanalizacji sanitarnej korzysta około 73,8% mieszkańców miasta.

Na terenie miasta Goniądz zrealizowane są również 4 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na terenach wiejskich gospodarka ściekowa rozwiązywana jest w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków, które były realizowane w 20 miejscowościach. Stan skanalizowania budynków w poszczególnych miejscowościach z zastosowaniem przydomowych oczyszczalni ścieków przedstawia tabela:

L.p.	Miejscowość	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków w szt.	% budynków mieszkalnych skanalizowanych
1	2	3	4
1	Białosuknia	8	11,3
2	Budne	3	20,0
3	Dawidowizna	7	21,9
4	Downary	9	37,5
5	Klewianka	9	12,5
6	Kramkówka Duża	10	22,2
7	Kramkówka Mała	6	23,1
8	Krzecze	2	8,0
9	Łazy	5	20,8
10	Mierkienniki	4	18,2
11	Osowiec	15	18,3
12	Owieczki	7	25,0
13	Piowary	6	20,0
14	Płochowo	4	33,3
15	Smogorówka Goniądzka	3	9,7

16	Smogorówka Dolistowska	6	23,1
17	Szafranki	1	2,7
18	Wroceń	19	36,5
19	Wólka Piaseczna	7	35,0
20	Wojtówstwo	1	6,7

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Goniądzu

### **Wody opadowe.**

W mieście Goniądzu kanalizacją deszczową objęte są tereny Spółdzielni Mieszkaniowej z odprowadzeniem wód opadowych, bez podczyszczania, wykopanym rowem do rzeki Biebrzy. Kanalizacja ta odbiera również spływające powierzchniowo wody do kratki ściekowej znajdującej się w ulicy Kościuszki. Na terenie gminy nie występuje kanalizacja deszczowa. Wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo do gruntu i przydrożnych rowów.

#### **Wnioski dotyczące odprowadzania i oczyszczania ścieków i wód opadowych.**

- System kanalizacji sanitarnej w mieście w aspekcie parametrów technicznych istniejącej oczyszczalni należy ocenić jako wystarczający. Przyjęta technologia oczyszczania ścieków zapewnia możliwość efektywnego ich oczyszczenia i spełnienia wymogów w zakresie jakości ścieków oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika ustalonych w pozwoleniu wodnoprawnym. Przepustowości oczyszczalni ścieków nie stanowią bariery w rozwoju przestrzennym miasta, gdyż posiada znaczne rezerwy. Stwarza to możliwość włączenia do systemu scentralizowanej kanalizacji sanitarnej również miejscowości z terenu gminy.
- Oczyszczalnia wymaga jednak modernizacji w zakresie prac budowlanych, wyposażenia i technologii.
- Na terenie gminy stan gospodarki ściekowej należy ocenić jako niezadowalający, mimo podjęcia działań w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, gdyż stanowi to tylko około 20,6% budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej.
- Pozostałe około 80,0% budynków mieszkalnych w gminie odprowadza ścieki sanitarne do urządzeń lokalnych (zbiorników bezodpływowych, suchych ustępów), które często nie są szczelne i mogą powodować negatywny wpływ na środowisko w postaci skażenia gleby i wody oraz są uciążliwe w eksploatacji.
- Rozwiązanie problemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych zapewniające ochronę środowiska na terenie całej gminy jest sprawą pilną, gdyż większość wsi jest zwodociągowana, a brak uporządkowania gospodarki ściekowej obniża standard życia mieszkańców i stanowi barierę w rozwoju przestrzennym wsi.
- Istniejąca w mieście Goniądzu kanalizacja deszczowa obejmuje tylko tereny Spółdzielni Mieszkaniowej, a wody opadowe odprowadzane są do rzeki Biebrzy bez oczyszczania.
- Na dużym obszarze miasta i w gminie brak jest kanalizacji deszczowej, co powoduje, że na terenach zabudowanych, o szczelnej nawierzchni dróg i parkingów, wody opadowe odprowadzane bezpośrednio do gruntu, bez ich oczyszczenia, mogą powodować skażenie gleby i wody.

### **10..3. System gospodarki odpadami.**

#### **Gospodarka odpadami.**

Gospodarka odpadami realizowana jest w oparciu o uchwalony „Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2012 – 2017” (uchwała Nr XX/233/12 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 czerwca 2012 r.).

System gospodarki odpadami w województwie funkcjonuje w układzie czterech regionów gospodarki odpadami (RGO): Centralnego, Południowego, Północnego i Zachodniego. Gmina Goniądz została objęta Regionem Północnym i odpady przyjmowane są przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce w gm. Grajewo. Jest to nowy zakład wybudowany w latach 2010-2013r., spełniający wymogi ochrony środowiska. Wykonano nową kwaterę składowania odpadów z pełną infrastrukturą techniczną, sortownię odpadów zmieszanych i pochodzących z selektywnej zbiórki, kompostownię, budynek socjalno-sanitarny, parking, magazyn na kontenery na odpady problemowe i niebezpieczne oraz infrastrukturę ogólnozakładową. Zakład ten należy do BIOM Sp. z o.o. Dolistowo Stare I 144, 19 – 124 Jaświły.

BIOM spółka z o.o. została utworzona w 2002r. w celu prowadzenia działalności gospodarczej z zakresu realizacji zadań użyteczności publicznej przyjętych przez Związek Komunalny Biebrza, w szczególności związanych z gospodarką odpadami na terenie gmin członkowskich. Do realizacji tych zadań służy Zakład Recyklingu w Dolistowie Starym z liniami sortowniczymi, z podziałem na asortymenty. Gmina Goniądz należy do Związku Komunalnego Biebrza zrzeszającego 19 gmin województwa podlaskiego z powiatów: monieckiego, sokólskiego i augustowskiego.

### **Odpady zawierające azbest.**

Gmina Goniądz ma opracowany „Program Gminy Goniądz usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest obejmujący okres 2008 - 2032” przyjęty uchwałą Nr XXV/160/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 10 października 2008r.. Przedsięwzięcia usuwania azbestu są sukcesywnie realizowane z wykorzystaniem dofinansowania ze środków NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego pod nazwą „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, część II usuwanie wyrobów zawierających azbest” oraz ze środków WFOŚiGW w Białymstoku. Na początku roku, w drodze przetargu, wybierana jest firma, która będzie zajmować się w danym roku usuwaniem wyrobów azbestowych z terenu gminy.

### **Wnioski dotyczące gospodarki odpadami.**

#### 1) Mocne strony systemu gospodarki odpadami

- W aktualnie funkcjonującym systemie gospodarki odpadami na terenie gminy Goniądz zabezpieczona jest ciągłość i systematyczność wywozu odpadów od wszystkich mieszkańców gminy.
- Odpady wywożone są i unieszkodliwiane w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce Gm. Grajewo, spełniającej wymogi ochrony środowiska, co powoduje systematyczne zmniejszanie ilości odpadów trafiających na składowisko.
- Gmina posiada opracowany „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Goniądz na lata 2008 - 2032” i sukcesywnie jest on realizowany.

#### 2) Słabe strony systemu gospodarki odpadami.

- 10,5% mieszkańców deklaruje zbiórkę odpadów zmieszanych, co powoduje, że ilość odpadów trafiających na składowisko jest większa niż przy zbiórce selektywnej, gdyż surowce wtórne znajdujące się w odpadach zmieszanych nie zawsze mogą być odzyskane.
- Nie jest rozwiązana sprawa unieszkodliwiania odpadów azbestu i wyrobów zawierających azbest, gdyż Zakład Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce, gm. Grajewo, do którego należy Gmina Goniądz nie posiada składowiska odpadów zawierających azbest.

### **10.4. Elektroenergetyka.**

#### **Elementy systemu elektroenergetycznego.**

Odbiorcy z terenu gminy m i gm. Goniądz zasilani są trzema liniami SN 15 kV ze stacji 110/15 kV Osowiec, zasilanej linią 110 kV Mońki – Osowiec – Grajewo. Na stacji RPZ Osowiec pracują dwa transformatory 110/15 kV o mocy 6,3 MVA każdy. Obciążenie stacji 110/15 kV wynosi od 1,0 MW do 4,0 MW.

**Struktura sieci elektroenergetycznych na terenie miasta i gminy Goniądz przedstawia się następująco:**

- a) linie napowietrzne 110kV – 11,6 km,
- b) linie napowietrzne SN 15kV -97,138 km,
- c) linie kablowe SN 15kV – 4,806 km,
- d) napowietrzne stacje transformatorowe SN/nn – 77 szt.
- e) wewnętrzne stacje SN/nn – 3 szt,
- f) linie napowietrzne nn – 117 km,
- g) linie kablowe nn – 5,503 km,
- h) przyłącza napowietrzne 42,038 km,
- i) przyłącza kablowe – 4,011 km,
- j) oprawy oświetlenia drogowego – 922 szt.

### **10.5. Gazownictwo**

Gmina nie posiada sieci gazowniczych na swoim terenie. Plany rozwoju gestorów sieci gazu ziemnego do 2020r. nie przewidują budowy tego systemu w mieście i gminie Goniądz. Rośnie natomiast zainteresowanie odbiorców podłączeniem do sieci LNG.

Potencjalni odbiorcy to:

1. Młodzieżowe Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy PROMYK w Goniądzu,
2. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nadbiebrzańskie Wzgórza” w Goniądzu,
3. Centrum konferencyjno- Wypoczynkowe Bartłowizna i Gospoda Bartła w Goniądzu,
4. Urząd Miejski w Goniądzu,
5. Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu ,
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Goniądzu ,
7. Miejski Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji w Goniądzu,
8. Biebrzański Park Narodowy Osowiec Twierdza w Goniądzu ,
9. Biebrzański Park Narodowy w Goniądzu.

Należy zakładać ,że realizacja podłączeń do już zadeklarowanych odbiorców, zwiększy zainteresowanie innych jednostek w tym odbiorców indywidualnych.

#### **10.6.. Ciepłownictwo**

Na terenie miasta i gminy zaopatrzenie w ciepło odbywa się z wykorzystaniem indywidualnych źródeł ciepła , z reguły na paliwa stałe.

#### **10.7. Odnawialne źródła energii**

Na terenie miasta i gminy Goniądz, do chwili obecnej została przyłączona do sieci niskiego napięcia mikroinstalacja odnawialnych źródeł energii o łącznej mocy 39,75 kW oraz zostały wydane warunki przyłączenia na planowane źródła energii -3 elektrownie fotowoltaiczne w Osowcu o łącznej mocy 2,48 MW i w Klewiance o mocy 0,82 MWP.

#### **10.8. Telekomunikacja**

Mieszkańcy gminy korzystają z systemu telefonii przewodowej i komórkowej .W ciągu ostatnich lat w systemach zaistniały istotne i dynamiczne zmiany zarówno w zakresie struktury jak i zapotrzebowania na te usługi. W systemie telefonii stacjonarnej odnotowuje się systematyczny spadek ilości abonentów.

We wschodniej części gminy występują problemy z korzystaniem z usług telekomunikacyjnych. Obsługa telekomunikacyjna radiowa ( poprzez maszty ) nie zapewnia jej dobrej jakości.

Narzędzi dostępu do informatyzacji staje się obecnie szerokopasmowy Internet oparty na światłowodowych infostradach.

*Na terenie Gminy Goniądz zlokalizowane są elementy Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej (sieć i węzły), jako infrastruktury realizującej cele polityki przestrzennej, ujętej w zapisach planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego (SSPW). Przez obszar gminy przebiega informatyczna sieć szkieletowa z węzłem sieci dystrybucyjnej , wybudowana w ramach Projektu Sieci Szerokopasmowych Polski Wschodniej przy wsparciu środków UE ale niestety nie jest wykorzystywana z powodu braku operatora. Sieć dystrybucyjna została wykonana w mieście Goniądz oraz we wsi Osowiec i Klewianka. Wymaga ona jeszcze dalszej rozbudowy na obszarze całej gminy.*

### **11. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.**

#### **11.1. Problemy i bariery rozwoju miasta i gminy**

W rozwoju społeczno - gospodarczym i przestrzennym miasta i gminy Goniądz można wyodrębnić szereg problemów i barier rozwojowych, których rozwiązanie wymagać będzie dodatkowych sił, środków finansowych i organizacyjnych.

Z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy wyłaniają się następujące problemy rozwojowe:

- a) brak większego przemysłu i miejsca prac na terenie gminy, szczególnie dla ludności rolniczej,
- b) zarysowujący się proces starzenia się ludności wiejskiej,
- c) braki w systemie kanalizacji sanitarnej, gazownictwie, elektroenergetyce, utylizacji odpadów stałych,
- d) braki w zakresie jakości dróg – złe nawierzchnie,
- e) trudności w zagospodarowaniu istniejącego majątku gminnego, urządzeń obsługi rolnictwa, przemysłu,

- f) bariera rozwoju wynikająca z podłoża socjologicznego, polegająca na fakcie, że wraz z rozwojem demokracji potęgują się protesty mieszkańców przeciw lokalizacji obiektów lub urządzeń o przeznaczeniu ogólnospołecznym lub uciążliwym dla mieszkańców,
- g) uwarunkowania wynikające z obowiązku ochrony środowiska, w tym z ochrony gruntów rolnych i leśnych.

## 11.2. Szanse i możliwości rozwoju miasta i gminy

Z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy wyłaniają się duże szanse rozwojowe, które należy wykorzystać w polityce gospodarczej i przestrzennej. Te elementy „studium” powinny być przedmiotem promocji gminy jako propozycje potencjalnym inwestorom.

Szansami rozwoju miasta i gminy są:

- a) unikatowe warunki i walory środowiska przyrodniczego wynikające z położenia miasta i gminy w Biebrzańskim Parku Narodowym i w jego otulinie – co stwarza możliwość rozwoju funkcji wypoczynkowo – turystycznej, w tym agroturystyki,
- b) niezła rolnicza przestrzeń produkcyjna, co stwarza możliwość intensyfikacji produkcji rolniczej i rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego,
- c) położenie gminy w ważnych ciągach komunikacyjnych: kolejowym i drogowym Białystok – Elk oraz Osowiec – Goniądz – Dąbrowa Białostocka, Nowy Dwór – granica Państwa, a także występowanie innych ciągów o znaczeniu powiatowym, stwarzają możliwość rozwoju urządzeń obsługi komunikacji i turystyki,
- d) istniejące w Goniądzu i na terenie gminy urządzenia i specjalne o znaczeniu ponadlokalnym (szkoły średnie, placówki wychowawcze, obiekty turystyczne), które stwarzają szanse dalszego rozwoju funkcji usługowych, szczególnie w warunkach istniejących tu walorów środowiska naturalnego i bogatej historii miasta i gminy (zabytki, liczne obiekty archeologiczne),
- e) projektowany rozwój systemów infrastruktury technicznej: wodociągi, kanalizacja, gazownictwo, elektroenergetyka, poprawa stanu dróg,
- f) istniejące, niewykorzystane obiekty infrastruktury społecznej, obsługi rolnictwa, stwarzają szanse działalności gospodarczej w zakresie produkcji i usług,
- g) posiadanie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy” oraz planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego – co jest prawnym warunkiem jakiegokolwiek inwestowania na terenie miasta i gminy.

Czynnikami rozwoju gminy, które powinny być wykorzystane są:

- a) walory użytkowe wytworzone przez naturę (gleba, klimat, krajobraz, ukształtowania powierzchni, surowce mineralne),
- b) walory użytkowe będące wytworem działań człowieka (obiekty produkcyjne, infrastruktury technicznej i społecznej, urządzenia komunikacyjne, zasoby mieszkaniowe itp.),
- c) zasoby pracy (rozmiary, kwalifikacje, wydajność, tradycje dobrej i solidnej pracy),
- d) instytucje zajmujące się promocją i rozwojem gminy zlokalizowane poza terenem gminy (banki, agencje rozwoju i inne elementy składające się na tzw. otoczenie biznesu),
- e) kultura i tradycje gospodarcze gminy,
- f) atrakcyjność miejsc przebywania (tradycje mieszkańców, gościnność, porządek w obejściach i na ulicach, zagospodarowanie terenów, urządzenia umożliwiające realizację różnych potrzeb w zakresie wypoczynku, rozrywki a także stan środowiska naturalnego).

Czynnikami rozwoju gminy, które muszą być brane pod uwagę są:

- a) walory użytkowe wytworzone przez naturę (gleba, wody, klimat, krajobraz, ukształtowanie powierzchni, surowce mineralne),
- b) walory użytkowe będące wytworem działań człowieka (obiekty produkcyjne, obiekty infrastruktury technicznej i społecznej, urządzenia komunikacji),
- c) zasoby pracy (rozmiary, kwalifikacje, wydajność, tradycje dobrej i solidnej pracy),
- d) instytucje zajmujące się promocją i rozwojem gminy zlokalizowane poza terenem gminy (banki, agencje rozwoju i inne elementy składające się na tzw. otoczenie biznesu),
- e) kultura i tradycje gospodarcze gminy,
- f) atrakcyjność miejsc przebywania (tradycje lokalne, gościnność mieszkańców, porządek w obejściach i na ulicach, zagospodarowanie terenów, urządzenia umożliwiające realizację różnych potrzeb w zakresie wypoczynku, rozrywki, a także stan środowiska naturalnego).

## 12. Zadania służące realizacji celów publicznych

### 12.1. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Na terenie miasta i gminy Goniądz występują następujące elementy przestrzennego zagospodarowania o znaczeniu ponadgminnym:

- a) w zakresie wartości środowiska naturalnego:
- Biebrzański Park Narodowy wraz z jego otuliną stanowiący największy i najbardziej naturalny w Środkowej Europie kompleks torfowisk. Park posiada predyspozycje do wpisania go na listę obiektów przyrodniczych Światowego Dziedzictwa,
  - *Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH 200008 ujęty Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (Dz.U.2022 poz. 362) projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Biebrzy (PLH200008)*
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Ostoja Biebrzańska (PLB200006)
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy ustanowiony rozporządzeniem Nr 14/98 Wojewody Łomżyńskiego z dnia 19 maja 1998r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego Krajobrazu na terenie woj. łomżyńskiego.
  - pomniki przyrody wymienione w pkt .4.2
  - wody w tym rzeka Biebrza,
  - lasy,
- Obszary ochrony przyrody tworzą:*
- *Obszar węzłowy sieci ekologicznej województwa – Dolina Biebrzy GKPn-1,*
  - *Uzupelniający korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Zachodni KPn-3A,*
- b) w zakresie środowiska kulturowego:
- obiekty zabytkowe i inne o charakterze historyczno-kulturowym wymienione w pkt 6. 2.2,
- c) w zakresie urządzeń usługowych:
- Dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu Twierdzy,
  - jednostka wojskowa w Osowcu,
  - muzeum wojska w Osowcu Twierdzy,
  - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy wraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Goniądzu,
  - hotel „Zbyszko”,
  - Pensjonat „Bartek”,
  - ośrodek wypoczynkowy nad Biebrzą,
  - zajazd w Osowcu,
  - szlaki turystyczne Biebrzańskiego Parku Narodowego wymienione w pkt .
- d) w zakresie elektroenergetyki *infrastruktury telekomunikacji i teleinformatyki:*
- linia elektroenergetyczna 110 kV Mońki-Osowiec-Grajewo,
  - stacja transformatorowa RPZ 110/15 kV w Osowcu
  - *sieć i węzły światłowodowej Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej.*
- e) w zakresie układu drogowego:
- droga krajowa Nr 65 Białystok-Ełk,
  - droga wojewódzka Nr 670 Osowiec-Dąbrowa Białostocka-Nowy Dwór,
  - drogi powiatowe wymienione w pkt 5.1. niniejszego opracowania.
- f) w zakresie kolejnictwa:
- linia kolejowa pierwszorzędna (zelektryfikowana) o znaczeniu państwowym Białystok-Ełk (Rail Baltica)
- g) *w zakresie obronności państwa (kompleks wojskowy – teren zamknięty i jego strefy ochronne).*

#### **Główne zadania to:**

1. Utrzymanie nienaruszalnych przepływów biologicznych rzek i innych cieków.
2. Odprowadzanie do wód powierzchniowych i gruntowych ścieków sanitarnych i przemysłowych oczyszczonych w stopniu zapewniającym utrzymania obowiązującej klasy czystości wód.
3. Racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ochrona przed nieuzasadnionym przeznaczeniem gruntów III i IV klas na cele nierolnicze.
4. W zakresie środowiska przyrodniczego uwzględnienie istniejącego korytarza ekologicznego– należy mieć również na uwadze prawo ochrony środowiska.
5. Uwzględnienie istniejących na terenie gminy tras przebiegów urządzeń energetyki, telekomunikacji, służących celom ponadlokalnym.
6. Objąć ochroną obiekty zabytkowe i stanowiska archeologiczne.
7. Utrzymać, modernizować i rozbudować obiekty o charakterze ponadlokalnym:
  - a) W mieście Goniądz rozwijać funkcję mieszkaniową i usługową jako kierunek rozwoju,
  - b) w zakresie komunikacji należy uwzględnić:
    - linię kolejową Białystok – Ełk (Rail Baltica),

- drogę krajową Nr 65 Białystok – Ełk,
  - drogę wojewódzką nr 670 z jej modernizacją, *drogę wojewódzką nr 668.*
12. W zakresie infrastruktury sanitarnej należy uwzględnić ustalenia zawarte w „Planie gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016 – 2022”
  13. Uwzględnienie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, objęte ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego.

## **12.2. Zadania służące realizacji lokalnych celów publicznych**

1. Sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych, zgodnie z granicami polno-leśnymi lub na wniosek właścicieli, po wprowadzeniu tychże granic i wniosków do planu zagospodarowania przestrzennego.
2. Zwiększenie udziału proekologicznych paliw w ciepłownictwie scentralizowanym i indywidualnym.
3. Określenie zasad i warunków sytuowania zabudowy w stosunku dróg o znacznej uciążliwości akustycznej.
4. Wprowadzenie zbiorników kontenerowych na odpady stałe we wszystkich wsiach.
5. Zapewnienie ludności na terenie gminy podstawowej opieki zdrowotnej i społecznej.
6. Rozwój na terenie usług turystycznych, zabudowy letniskowej i agroturystyki.
7. Poprawa warunków obsługi komunikacji autobusowej.
8. Powiększanie obszarowe gospodarstw rolnych.
9. Tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, umożliwiających zagospodarowanie nadwyżek siły roboczej.
10. Wspieranie tworzenia się firm specjalistycznych zaopatrzenia i zbytu produkcji rolniczej oraz usług mechanizacyjnych.
11. Stwarzanie warunków do rozwoju rolnictwa ekologicznego.
12. Rozwój urządzeń infrastruktury technicznej: kanalizacji, gazownictwa, elektroenergetyki, telekomunikacji, wodociągów.
13. Ochrona i utrzymanie form historycznych obiektów zabytkowych oraz o wartościach kulturowych, a także terenów i stanowisk archeologicznych, zgodnie z zaleceniami Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

## **13. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz sporządzonym w 2018r.**

Studium zawiera sformułowane, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalne w skali gminy objętej studium zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje.

*Sformułowane, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalne w skali gminy objętej studium zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje, wskazane w zestawieniu tabelarycznym bazuje na założeniu, że nie przewiduje się potrzeby lokalizacji nowej zabudowy w obszarze gminy.*

*W ramach opracowania niniejszej zmiany studium obliczone zostało maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy, określone w sposób proporcjonalny do zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową.*

*Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę wzięto pod uwagę:*

- 1) *perspektywę nie dłuższą niż 30 lat (jako okres kierunkowy w bilansie analizie zapotrzebowania przyjęto 2052 r.)*
- 2) *niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.*
- 3) *dane NSP2021*
- 4) *prognozy GUS z sierpnia 2023 r. dotyczące liczby ludności do 2060 r.*

*Do ustalenia maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę przyjmuje się stan ludności prognozowany na 2052 r. oraz dane publikowane przez GUS:*

- *liczba mieszkań: 1719 (w 2022 r.)*
- *przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2022 r.: 32,8m<sup>2</sup>, w 2012 r. wynosiła 30,3m<sup>2</sup>, co wskazuje na wzrost o ok. 0,25m<sup>2</sup>/rok*
- *liczba ludności: 4733 (w 2022 r.)*

Gmina	Liczba ludności (NSP2021)			Standard zamieszkania [m <sup>2</sup> ]			Powierzchnia użytkowa mieszkań [m <sup>2</sup> ]/ powierzchnia zabudowy dla funkcji mieszkalnej [m <sup>2</sup> ]	
	2021	2052	2060	2012	2022	2052	2023	2052
Goniądz* (m-w) miejsko- wiejska	4733	4107	3876	30,3	32,8	40,3	155242,4 / 221774	165512 / 236446

Szacowana liczba mieszkańców obszaru gminy zgodnie z prognozami GUS z sierpnia 2023 r. (dane dla Polski w 2022: 37766327 w 2052: 32769153, spadek liczby ludności łącznie 13,23%, w 2060: 30925606) wyniesie około 4107 osób, zaś wskaźnik standardu zamieszkiwania wzrośnie do około 40,3 m<sup>2</sup>/mieszkańca. Dla takich wielkości zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową ogółem wyniesie w roku 2052 ok. 165512 m<sup>2</sup>. Przyjęto, że powierzchnia użytkowa stanowi ok. 70% powierzchni użytkowej zabudowy. Pozwala to stanowi to wskazać zapotrzebowanie w wielkości 236446 m<sup>2</sup> powierzchni zabudowy dla funkcji mieszkaniowej.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, z usługami oraz letniskową (MN, MNU, ML) oszacowana została na 423900 m<sup>2</sup>, co oznacza że zapotrzebowanie dla funkcji mieszkaniowej stanowi ok. 56% tej wartości. Nowe uzupełnienia zabudowy dla funkcji mieszkalnej są dopuszczone w granicach obowiązującego planu miejscowego w szczególności w obszarze o pełnej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej. Na terenie Miasta Goniądz, zgodnie z Kierunkami rozwoju mieszkalnictwa (pkt. 2.2.2), dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz usługowej, w tym usług handlu, infrastruktury na terenach zwartej zabudowy, tj. w plombach między zabudową istniejącą, lub na obrzeżach terenów zwartej zabudowy, przylegających do nich, lub położonych w ich pobliżu, dostępnych do dróg publicznych. itp. oraz związane z tym zmiany planu miejscowego przeznaczające tereny na cele nierolnicze. Dodatkowo wskazuje się w studium nieznaczne obszarowo zmiany w przeznaczeniu terenów zgodnie z wnioskami złożonymi w procedurze zmiany studium: teren P-TR1 – produkcji dla działek nr ewidencyjny 1612/6, 1612/7 i 1612/8 w obrębie Mierkienniki I (na wniosek PKP S.A. OGN w Warszawie), tereny UT-TR2 – tereny udostępnienia turystycznego i edukacji przyrodniczej dla działek nr ewidencyjny 271 i 273 w obrębie Osowiec (na wniosek Starosty Monieckiego), teren U-TR3- teren usług dla działki m.in. nr ewidencyjny 569 w obrębie Osowiec (cele publiczne – wniosek własny) i teren U-TR4 - teren usług z zakresu obsługi komunikacji, dystrybucji paliw, z możliwością usług handlowych, gastronomicznych i z miejscami postojowymi (dla działek 153/6 i 169/2 w obr. Owieczki – rozbudowa istniejącej działalności na wniosek lokalnego przedsiębiorcy).

## CZĘŚĆ II

### KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GONIĄDZ

#### 1. Polityka przestrzenna gminy

Polityka rozwoju przestrzennego miasta i gminy Goniądz powinna być podporządkowana głównym, perspektywicznym funkcjom miasta i gminy.

Położenie miasta i gminy w obszarze Chronionego Krajobrazu, Biebrzańskiego Parku Narodowego i na ważnych ciągach komunikacyjnych oraz walory historyczne miasta Goniądza wyznaczają w perspektywie kierunki rozwoju gospodarczego i przestrzennego powiązane coraz ściślej z funkcją turystyczną.

#### 1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na terenie gminy

##### Główne cele rozwoju.

- a) Generalnie celem rozwoju miasta i gminy pierwszego rzędu jest zapewnienie mieszkańcom pracy i dochodów pozwalających na godziwy, w odczuciu społecznym, poziom życia. W rozwoju miasta i gminy należy dążyć do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej i zabezpieczenia powiązań społeczno – ekonomicznych terenów wiejskich z miastem Goniądzem i innymi gminami w sferach: społecznej, rolniczej i infrastruktury technicznej.



- b) Należy wykorzystać dla rozwoju miasta i gminy istniejące położenie obszaru, istniejące walory środowiska naturalnego i rolniczej przestrzeni produkcyjnej, walory historyczne, majątek trwały i potencjał usługowy oraz sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości mieszkańców.
- c) Społecznym efektem rozwoju miasta i gminy będzie poprawa szeroko rozumianych warunków życia mieszkańców.

### **Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na terenie miasta i gminy Goniądz oraz zadania służące ich realizacji**

#### **Cele i kierunki polityki przestrzennej**

Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego poprzez:

- zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego województwa jakimi są Biebrzański Park Narodowy oraz jego otulina, a także rzeka Biebrza,,
- rozwój rolnictwa ekologicznego i konwencjonalnego,
- wzbogacenie funkcji usługowej miasta i gminy,
- rozwój funkcji turystycznej w oparciu o unikalne walory środowiska przyrodniczego,
- uzupełnienie wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

#### **Zadania ponadlokalne służące realizacji polityki przestrzennej**

- ochrona obszaru Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z otuliną,
- ochrona Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”, ochrona Obszarów Natura 2000, wymienionych w pkt 1.4.2. „Powiązania przyrodnicze oraz prawna ochrona przyrody”. I części Studium – Uwarunkowania,
- ochrona przed zanieczyszczeniem głównego zbiornika wód podziemnych i wód Biebrzy,
- ochrona konserwatorskich obszarów i obiektów zabytkowych:
  - historycznego układu przestrzennego miasta Goniądz,
  - kościoła parafialnego w Goniądzu,
  - cmentarzy: rzymskokatolickiego i żydowskiego w Goniądzu,
  - pojedynczych obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, wymienionych w pkt 6.2.2. I części Studium, - Uwarunkowania a także stanowisk archeologicznych,
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia ze stacją redukcyjną I stopnia,
- modernizacja dróg: krajowej nr 65 i wojewódzkiej nr 670,
- modernizacja linii kolejowej Białystok – Elk (Rail Baltica)
- budowa telefonicznych kabli światłowodowych.
- *budowa drogi S16 na odcinku Elk – Knyszyn (przez teren gminy Goniądz przebiegają trzy z rozpatrywanych wariantów projektowanej trasy),które wskazano na rysunku studium – Kierunki.*

#### **Cele ekologiczne rozwoju.**

- a) Ochrona i zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego zapewniającego ciągłość przestrzenną systemu przyrodniczego województwa.
- b) Wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa.
- c) Zachowanie obszarów i obiektów prawnie chronionych wymienionych w pkt.1.1.2.2.
- d) Objęcie ochroną prawną wybranych elementów systemu przyrodniczego i środowiska kulturowego.
- e) Zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie: jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.

#### **Cele społeczne w zagospodarowaniu przestrzennym.**

- a) Należy tworzyć warunki do wzrostu ilości miejsc pracy na terenie miasta i gminy, szczególnie w Goniądzu, zwłaszcza w przemyśle, rzemiośle i obsłudze ruchu turystycznego.
- b) W polityce rozwoju mieszkalnictwa należy dążyć do stworzenia warunków do podniesienia standardu zamieszkiwania tj. wzrostu jakości budowanych mieszkań, ich wyposażenia oraz remontu mieszkań opuszczonych. podstawowym obszarem do rozwoju mieszkalnictwa jest miasto Goniądz.
- c) Ważnym zagadnieniem jest likwidacja barier komunikacyjnych, przestrzennych i technicznych dla osób niepełnosprawnych.
- d) Należy mieć na uwadze walkę z patologią społeczną (pijaństwo, narkomania, nikotynizm).

- e) Należy sprzyjać podnoszeniu poziomu wykształcenia ludności, rozwojowi kultury, sportu, ochrony zdrowia i opieki społecznej.

#### **Cele rozwoju gospodarczego.**

- a) Stworzenie warunków do rozwoju nieuciążliwego przemysłu (małe i średnie zakłady) i rzemiosła produkcyjnego a także usług głównie na terenie Goniądza – poprzez wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej terenów do tego celu przydatnych.
- b) Efektywne wykorzystanie niezagospodarowanego majątku produkcyjnego, surowców lokalnych, zasobów pracy i tradycji produkcyjnych.
- c) Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych.
- d) Rozwój urządzeń obsługi rolnictwa, ludności i ruchu turystycznego.
- e) Właściwe wykorzystanie możliwości produkcyjnych rolnictwa zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (m.in. rozwój sadownictwa, warzywnictwa).

#### **Cele rozwoju komunikacji.**

- a) Należy dążyć do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i towarów na terenie gminy, jak też przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu ludzi i towarów przez teren gminy.
- b) Zapewnienie funkcjonowania w odpowiednim standardzie prędkości swobody ruchu tranzytowego na drogach krajowych i wojewódzkich.
- c) Minimalizacja kolizji między ruchami komunikacyjnymi a zabudową i środowiskiem przyrodniczym oraz między różnymi rodzajami komunikacji.
- d) Utrzymanie w należytym stanie dróg powiatowych i gminnych.
- e) Podnoszenie standardu wyposażenia dróg w urządzenia obsługi komunikacji zwłaszcza przy drogach krajowych.
- f) Tworzenie warunków do zapewnienia dostępności do przystanków autobusowych (przystanek co ok. 2 km).

#### **Cele rozwoju infrastruktury technicznej.**

Celem zasadniczym rozwoju infrastruktury technicznej jest zapewnienie sprawnego i niezawodnego funkcjonowania wszystkich systemów infrastruktury technicznej zapewniając zaspokojenie wszystkich potrzeb w sposób ciągły i efektywnie ekonomiczny w tym:

- a) w zakresie gospodarki wodnej, ściekowej i odpadami stałymi:
  - ochrona zasobów wód podziemnych stanowiących źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę,
  - uporządkowanie gospodarki wodnej, w której zakłada się zwodociągowanie 100% wsi oraz pełne zaopatrzenie w wodę podmiotów gospodarczych i społecznych – przy zachowaniu odpowiednich standardów (ilość i jakość wody),
  - uporządkowanie gospodarki ściekowej z priorytetem miejscowości leżących w strefie Biebrzańskiego Parku Narodowego,
  - zmniejszenie uciążliwości urządzeń gospodarki wodno – ściekowej i eliminacja kolizji z siecią osadniczą i elementami przyrodniczymi,
  - uporządkowanie gospodarki odpadami z priorytetem wysypisk położonych w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.
- b) w zakresie energetyki i telekomunikacji:
  - dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z długookresowego rozwoju gminy w celu stworzenia warunków do sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu – poprzez modernizację i rozbudowę sieci SN 15 kV oraz NN,
  - zapewnienie zaopatrzenia w gaz sieciowy poprzez budowę sieci gazowej,
  - dalszy rozwój nowoczesnych systemów ogrzewania w celu poprawy efektywności ich funkcjonowania i zmniejszenia uciążliwości dla środowiska – poprzez stosowanie ekologicznych paliw,
  - utrzymanie istniejących urządzeń radiokomunikacji i teletransmisji oraz pasa ochronnego pod te urządzenia,
- c) zmniejszanie uciążliwości i kolizji między sieciami energetycznymi a siecią osadniczą i elementami systemu przyrodniczego miasta i gminy.

### **1.2. Kierunki działań i zadania władz samorządowych w celu realizacji polityki przestrzennej gminy**

Rozwój lokalny powinien być rozumiany jako kompleks pozytywnych przeobrażeń jakościowych dotyczących obszaru gminy w zakresie obsługi ludności tu zamieszkałej.

Szeroko pojęty rozwój gminy jest procesem złożonym, ukierunkowanym na wykorzystanie zasobów ludzkich, potencjału produkcyjnego i usługowego oraz struktur instytucjonalnych.

W celu realizacji założonej polityki przestrzennej gminy władze samorządowe powinny:

- a) być rzeczywistym gospodarzem obszaru gminy i zajmować się wszystkimi składnikami gospodarki gminy, niezależnie od charakteru własności i rozwiązań instytucjonalnych,
- b) odpowiadać za rozwój gminy, nie ograniczając się jedynie do działań doraźnych, lecz zajmować się również tworzeniem i realizacją strategii rozwoju,
- c) realizować zadania, do których jest powołana (zaspokojenie potrzeb wspólnoty gminnej), nie tylko swoimi bezpośrednimi przedsięwzięciami, lecz także za pośrednictwem działań podmiotów innych, a więc ogółu podmiotów gospodarujących na terenie gminy. Władza gminna ma za zadanie kształtować zachowania podmiotów gospodarczych pod kątem osiągnięcia założonych celów strategii rozwoju gminy.

Zadaniem gminy służącym osiągnięciu celu jest przede wszystkim ożywienie (poprawa) gospodarki i tworzenie klimatu do lokalizacji i dobrego funkcjonowania podmiotów gospodarczych w gminie.

Realizacja zadań władz lokalnych może się odbywać poprzez:

- działania własne zmierzające do lokalizacji przedsięwzięć inwestycyjnych kapitału zewnętrznego na terenie gminy (w tych działaniach niezbędne są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, by móc oferować tereny lub obiekty pod zainwestowanie),
- stwarzanie ułatwień dla istniejących i nowo powstających firm – zwłaszcza w początkowym okresie działania podmiotów gospodarczych.

Narzędziami w realizacji polityki przestrzennej gminy są:

- a) polityka finansowa realizowana w budżecie gminy (świadome stwarzanie ulg w podatkach, zróżnicowane opłaty za korzystanie ze środowiska),
- b) współpraca z władzami regionalnymi i miastem Mońki,
- c) skuteczne funkcjonowanie instytucji wspierających biznes,
- d) programy rozwoju, w tym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

### **1.3. Kierunki rozwoju funkcji miasta i gminy oraz wiejskich jednostek osadniczych**

#### **1) Funkcje miasta Goniądza**

W perspektywie przyjmuje się wyraźne ukierunkowanie rozwoju miasta w kierunku pełnienia następujących funkcji:

- a) funkcji turystyczno – wypoczynkowe związane z walorami doliny Biebrzy i istniejącymi na terenie miasta obiektami zabytkowymi,
- b) funkcji usługowych związanych z istniejącymi na terenie miasta urządzeniami usługowymi o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym w zakresie: edukacji, zdrowia i opieki społecznej, kultury, turystyki,
- c) funkcji obsługi komunikacji – w oparciu o ważne szlaki komunikacyjne,
- d) funkcji obsługi rolnictwa w zakresie skupu, zaopatrzenia oraz mechanizacji,
- e) funkcji mieszkaniowej dla ludności nierolniczej.

#### **2) Funkcje gminy**

- a) funkcja rolnicza – ukierunkowana na produkcję zbóż, hodowlę bydła i trzody chlewnej. Rozwój funkcji rolniczej będzie uzależniony od polityki rolnej państwa,
- b) funkcja turystyczno – wypoczynkowa związana z doliną Biebrzy. Rozwijać się tu będzie wypoczynek pobytowy oraz świąteczny dla mieszkańców Białegostoku, Warszawy i Moniek. Główną miejscowością turystyczną na terenie gminy będzie Osowiec – Twierdza,
- c) funkcja mieszkaniowa – rozwijana we wszystkich miejscowościach w tym dla ludności nierolniczej we wsiach: Osowiec – Twierdza, Białosuknia,
- d) funkcja ekologiczna – obejmuje tereny chronione Biebrzańskiego Parku Narodowego i jego otuliny.

#### **3) Funkcje jednostek osadniczych:**

- a) Jednostka osadnicza o poszerzonym programie usługowym:
  - Osowiec – przewiduje się tu dalsze funkcjonowanie i rozwój usług w zakresie edukacji, handlu, gastronomii, rzemiosła, obsługi turystyki i komunikacji, zdrowia itp.
- b) Jednostki osadnicze z podstawowym programem usług:
  - Białosuknia, Klewianka, Wroceń, Downary, Kramkówka Duża – rozwijać się tu będą usługi z zakresu edukacji, kultury, handlu, rzemiosła, obsługi turystów i inne.
- c) Jednostki osadnicze z elementarnym programem usługowym:

- Dawidowizna, Kramkówka Mała, Krzeczce, Łazy, Owieczki Piwowary, Smogorówka Goniądzka, Szafranki, Wólka Piaseczna, Mierkienniki, - mogą być w tych miejscowościach lokalizowane usługi z zakresu handlu, rzemiosła, obsługi rolnictwa,
- d) Pozostałe jednostki osadnicze:
  - Budne, Doły, Olszowa Droga, Płochowo, Uścianek, Wójtowstwo, - są to wsie o funkcjach produkcji rolnej z możliwością lokalizacji pojedynczych usług z zakresu handlu i obsługi turystów.

#### 1.4. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego

**Obszar przestrzeni publicznej** definiowany jest w przepisach jako obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Na terenie gminy Goniądz ustala się następujące obszary przestrzeni publicznej:

- park miejski w Goniądzu – Plac 11 Listopada,
- plaża miejska w Goniądzu.

Inwestycje celu publicznego to działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147).

#### Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Planowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym wymienione w oparciu o projekt Strategii rozwoju gminy Goniądz na lata 2016-2026 obejmują:

a) w zakresie infrastruktury społecznej:

- termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Goniądzu,
- termomodernizacja budynków publicznych – w zależności od potrzeb,
- modernizacja obiektu sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Goniądzu:
  - modernizacja trybun (metalowe trybuny z siedziskami),
  - naprawa boiska wielofunkcyjnego z poliuretanową nawierzchnią,
  - stworzenie boiska treningowego o wymiarach minimalnych 90x50,
  - budowa bieżni oraz skoczni w dal,
- budowa domu spokojnej starości,

b) w zakresie infrastruktury komunikacyjnej:

- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Szafranki,
- budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych – w zależności od potrzeb,
- budowa ścieżek rowerowych,

c) w zakresie infrastruktury technicznej:

- rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gminy,
- modernizacja oczyszczalni ścieków w Goniądzu,
- modernizacja stacji uzdatniania wody,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,

d) w zakresie infrastruktury turystycznej i przestrzeni publicznych:

- oznakowanie i uporządkowanie istniejących szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, konnych) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (punkty widokowe, miejsca na ogniska, ścieżki edukacyjne itp.)
- rewitalizacja plaży w Goniądzu,
- rewitalizacja parku miejskiego.

#### Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Zarząd Województwa Podlaskiego ~~nie~~ wnioskował o uwzględnienie w niniejszym dokumencie planowanych do realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Istniejące obiekty tego typu to *m.in.*:

- droga krajowa nr 65 granica państwa – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki – granica państwa,
- droga wojewódzka nr 670 Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa,
- droga wojewódzka nr 668 Piątница Poduchowna – Przytuły – Osowiec,
- linia kolejowa nr 38 Białystok – Bartoszyce leżąca w I korytarzu transportowym sieci TENT,
- oczyszczalnia ścieków w Goniądzu,
- linia elektroenergetyczna WN 110 kV Mońki – Osowiec – Grajewo,
- stacja RPZ Osowiec.

Z ustaleń **Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego** (projekt – stan na 15.12.2016) wynika, że na terenie gminy realizowane będą następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- przebudowa drogi krajowej nr 16 do klasy S na odcinku Knyszyn-Grajewo,
- prace na linii kolejowej E75 na odcinku Białystok – Ełk – Suwałki – Trakiszki (granica państwa),
- przebudowa koryta rzeki Gołda w km 0+000÷12+400 wraz z budowlami,
- modernizacja stacji WN /SN Osowiec.

### 1.5. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów w tym wynikające z audytu krajobrazowego

#### Obszary struktur przestrzennych

Podstawą perspektywicznych kierunków dalszego rozwoju przestrzennego gminy i przekształceń jej istniejącej struktury są aktualne uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze, gospodarcze, zamierzenia inwestycyjne gminy, jak też programy rządowe i innych instytucji działających na obszarze województwa, a także przewidywane zamierzenia ludności, której należy umożliwić realizację swoich zamierzeń na terenie gminy.

Na obszarze całej gminy zachowuje się politykę rozwoju przyjętą w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

W wyniku analizy uwarunkowań rozwoju przestrzennego, na obszarze gminy wydziela się cztery strefy różniące się między sobą wiodącymi funkcjami, stąd też sposobem zagospodarowania. Są to:

**Strefa A – obszar urbanizacji**, obejmujący grunty miasta Goniądz w jego granicach administracyjnych. z wyjątkiem części obszaru miasta położonego w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego

#### 1) Polityka przestrzenna w strefie „A”:

Główne ustalenie to :zachowanie polityki rozwoju przyjętej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz. Polega to na tym, że w strefie dopuszcza się różnego rodzaju przekształcenia poprzez zmianę planu, bez konieczności każdorazowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz z wyjątkiem przypadków, gdy przepisy prawne nakazują uprzednio wprowadzenie do studium określonego przeznaczenia terenu:

- a) pod urządzenia energetyki odnawialnej o mocy powyżej 100 kW oraz stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zgodnie z art.10, ust 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.),
- b) pod lokalizowania obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>, zgodnie z art. 10 ust 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm..

Pozostałe ustalenia polityki w strefie A :

- intensyfikacja zabudowy w kierunku typowej zabudowy małomiasteczkowej, tj.: zabudowy wielorodzinnej, rozluźnionej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nieuciążliwych usług, rzemiosła i przemysłu, przy czym zabudowa inna niż mieszkaniowa może występować zarówno w formie rozproszonej wśród zabudowy mieszkaniowej, jak też w formie skoncentrowanej,
- dążenie do pełnego wyposażenia terenu w urządzenia infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka, gazownictwo, systemy grzewcze z wykorzystaniem pomp ciepłych, odnawialnych źródeł energii, telekomunikacja, gospodarka odpadami),
- ochrona wartości przyrodniczych terenów i warunków funkcjonowania ich systemów ekologicznych,
- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- w odniesieniu do rolnictwa, leśnictwa i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego – wspieranie rozwoju rolnictwa intensywnego na obszarach najbardziej przydatnych rolniczo, dostosowanie zmian struktury obszarowej gospodarstw rolnych do wymogów Unii Europejskiej, ukierunkowanie rolnictwa na gospodarkę hodowlaną, . mogą być również rozwijane gospodarstwa agroturystyczne,

2) Kierunki i zasady zagospodarowania w strefie „A”:

a) w odniesieniu do funkcji osadniczej i usługowo-rzemieślniczej i przemysłowej:

- utrzymanie i rozwój istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej i rzemieślniczej oraz przemysłowej,
- likwidacja barier urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych oraz uwzględnianie ich potrzeb w projektowanych inwestycjach

b) w odniesieniu do funkcji komunikacji i infrastruktury technicznej:

- utrzymanie, modernizacja i rozwój istniejących urządzeń i tras komunikacyjnych oraz urządzeń i tras infrastruktury technicznej,
- dalszy rozwój urządzeń i tras komunikacyjnych oraz urządzeń i tras infrastruktury technicznej,

c) w odniesieniu do funkcji rolniczych, leśnych i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego:

- utrzymanie i rozwój niezbędnych urządzeń produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa,
- zalesianie, zadrzewianie i zadarnianie gruntów narażonych na erozję,
- upowszechnianie rolnictwa „ekologicznego”,
- utrzymanie historycznie ukształtowanej sieci drożnej, rozłogów pól i formy budownictwa mieszkaniowego, zagrodowego i gospodarczego,
- dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych na wniosek ich właścicieli, jak też przeznaczanie lasów na cele rolne - po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

**Strefa B – obszary rolno- leśno -osadnicze**, obejmujące zdecydowaną część obszaru gminy

1) Polityka przestrzenna w strefie „B”

- wszelkie zmiany sposobu zagospodarowania wymagają zmiany planu oraz uprzedniej zmiany studium, jeżeli te zmiany naruszają ustalenia studium,
- wiodącą funkcją strefy jest produkcja rolna ściśle zintegrowana z wartością gleb i istniejącą strukturą gospodarstw rolnych. W strefie tej grunty rolne III - IV klas bonitacyjnych zachowuje się głównie dla potrzeb produkcji rolnej,
- stosowane środki do produkcji rolnej i ewentualny rozwój przemysłu rolno-spożywczego, jak też osadnictwa, nie mogą powodować degradacji środowiska przyrodniczego,
- spod zainwestowania wyklucza się tereny leśne, jak i cały system drobnych dolin i cieków wodnych, ponieważ są to obszary, które dzięki swym walorom i wartościom stanowią elementy systemu przyrodniczego gminy, .
- ochrona wartości przyrodniczych terenów i warunków funkcjonowania ich systemów ekologicznych,
  - racjonalne wykorzystanie terenów strefy głównie dla potrzeb osadnictwa i rozwoju gospodarczego; dopuszcza się rozwój zabudowy letniskowej, turystycznej i wypoczynkowej,
  - minimalizowanie kolizji wartości ekologicznych z przebiegiem istniejących i projektowanych ciągów infrastruktury technicznej, komunikacji i innych obiektów nierolniczych,
  - dążenie do pełnego wyposażenia terenu w urządzenia infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka, gazownictwo, systemy grzewcze z wykorzystaniem pomp ciepłych, odnawialne źródła energii, telekomunikacja, gospodarka odpadami),

- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych;

## 2) Kierunki i zasady zagospodarowania w strefie „B”:

### a) w odniesieniu do funkcji osadniczej i aktywizacji gospodarczej:

- utrzymanie i dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej, rzemieślniczej i przemysłowej na obszarach zwartej zabudowy wsi oraz na terenach przyległych do niej, lub w jej pobliżu (zabudowa letniskowa, turystyczna i wypoczynkowa może być lokalizowana w miejscach do tego przydatnych),
- likwidacja barier urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych oraz uwzględnianie ich potrzeb w projektowanych inwestycjach,
- wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej, ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji i przeciwdziałanie dekoncentracji zabudowy.

### b) w odniesieniu do funkcji komunikacji i infrastruktury technicznej:

- utrzymanie, modernizacja i rozwój istniejących tras komunikacyjnych i infrastruktury technicznej,

### c) w odniesieniu do funkcji rolniczych, leśnych i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego:

- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów przed nieuzasadnionym ich przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne – tylko miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego może przeznaczyć tereny rolne oraz tereny leśne na inne cele,
- wspieranie rozwoju rolnictwa intensywnego na obszarach najbardziej przydatnych rolniczo, dostosowanie zmian struktury obszarowej gospodarstw rolnych do wymogów Unii Europejskiej,
- utrzymanie i rozwój niezbędnych urządzeń produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa,
- poprawa standardu i wyposażenia zabudowy zagrodowej,
- dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych na wniosek ich właścicieli, jak też przeznaczanie lasów na cele rolne - po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

## **Strefa C – ekologiczna, obejmująca północną część obszaru gminy, związaną z doliną rzeki Biebrza i Biebrzańskim Parkiem Narodowym**

### 1) Polityka przestrzenna w strefie „C” :

- wiodącą funkcją strefy jest ochrona obszarów prawnie chronionych: Biebrzańskiego Parku Narodowego, Obszarów Natura 2000 oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”,
- wszelkie zmiany sposobu zagospodarowania wymagają zmiany planu oraz uprzedniej zmiany studium, jeżeli te zmiany naruszają ustalenia studium,

### 2) Kierunki i zasady zagospodarowania w strefie „C”:

#### a) w odniesieniu do terenów prawnie chronionych:

- dla obszaru Biebrzańskiego Parku Narodowego *obowiązują zadania ochronne określone przez właściwego ministra. Minister Środowiska, zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2015 r. ustanowił Zadania Ochronne na lata 2015—2017. Dokument ten należy uwzględnić przy sporządzaniu zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.*
- podobnie dla obszarów Natura 2000: Dolina Biebrzy PLH 200008 oraz Ostoja Biebrzańska PLB200006 *obowiązują zadania ochronne ustanowione przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska bądź plan ochrony ustanowiony przez ministra właściwego ds. środowiska, przy czym jeżeli obszar pokrywa się w całości lub części z obszarem parku narodowego, plan ochrony ustanowiony dla parku narodowego staje się planem ochrony dla tej części obszaru Natura 2000 opracowano projekty Planów Zadań Ochronnych.. po ich ustanowieniu staną się one aktami prawa miejscowego,*
- na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy należy przestrzegać zasad zagospodarowania i zakazy ujęte w uchwale Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 2121) *ze zm.*
- zapewnienie integralności obszarów chronionych, utrzymanie ciągłości układów ekologicznych,
- zagospodarowanie terenów ściśle związane z celami i zadaniami ochrony terenów, zawartych w przepisach odrębnych w drodze sporządzenia (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- produkcja rolna ściśle zintegrowana z wartością gleb i istniejącą strukturą gospodarstw rolnych,
  - usuwanie drzew i krzewów oraz nasadzeń nowych drzew w granicach Parku powinno nadal odbywać się po uzgodnieniu z dyrektorem Parku,
  - zwrócenie uwagi na przepisy *ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2023 r. 1589 t.j. ze zm.)* art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.) dotyczącego zakazu wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przemieszczania się w tym środowisku roślin, zwierząt lub grzybów gatunków obcych,
  - na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ze strony rzeki Biebrzy ustala się określony sposób ich zagospodarowania zgodny z ustawą z dnia 201 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, 2126),
- b) w odniesieniu do funkcji turystycznej i wypoczynkowej:
- utrzymanie i kontrolowany rozwój zabudowy agroturystycznej, letniskowej, turystycznej i wypoczynkowej,
  - dalszy rozwój na terenach do tego przydatnych urządzeń z tym związanych, jak szlaki turystyki pieszej, rowerowej i konnej, wodnej, edukacyjnej, punkty widokowe, kąpieliska, pola biwakowe i inne urządzenia,
- c) w odniesieniu do funkcji osadniczej i aktywizacji gospodarczej:
- utrzymanie i dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej, rzemieślniczej na obszarach zwartej zabudowy wsi oraz na terenach przyległych do niej,
  - likwidacja barier urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych oraz uwzględnianie ich potrzeb w projektowanych inwestycjach,
  - wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej, ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji i przeciwdziałanie dekoncentracji zabudowy,
- d) w odniesieniu do funkcji rolniczych i leśnych
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lasów przed nieuzasadnionym ich przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne – tylko miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego może przeznaczyć tereny rolne oraz tereny leśne na inne cele,
  - wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego
  - dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych na wniosek ich właścicieli, jak też przeznaczanie lasów na cele rolne - po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- e) w odniesieniu do funkcji komunikacji i infrastruktury technicznej:
- utrzymanie, modernizacja i rozwój istniejących tras komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

#### **Strefa D – tereny zamknięte wraz ze strefą ochronną**

Zagospodarowanie terenów zamkniętych podlega polityce dysponenta tych terenów, natomiast zasady zagospodarowania i ograniczenia w zagospodarowaniu stref ochronnych określa pkt 1.10 „kierunków” studium

#### **1.6. Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki i zasady dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy**

##### **Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki zagospodarowania**

Wyznaczone kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów mają na celu kontynuowanie rozwoju przestrzennego w sposób zrównoważony, zapewniający ochronę środowiska naturalnego i rolniczej przestrzeni produkcyjnej będącej głównym źródłem dochodu mieszkańców oraz dostosowanie do sytuacji finansowej gminy i zmian zaludnienia. Zakładane jest utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania zdecydowanej większości terenów, zgodnie z obowiązującym miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego *oraz zgodnie z wskazaniem zawartymi w ustaleniach punktu 13. Bilans ....*

Przeznaczenie terenów oznaczone w obowiązującym planie symbolami utrzymuje się w mocy, pomimo zmian jakie zaszły w przepisach w zakresie stosowania symboli w planowaniu przestrzennym.



Wyznacza się nowe tereny pod zagospodarowanie, jako tereny rozwojowe, oznaczone symbolem TR. Na terenach tych dopuszcza się różne formy zagospodarowania - do sprecyzowania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, bez potrzeby zmiany studium. Na terenach położonych w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego zaleca się inwestowanie o charakterze nieuciążliwym. *Tereny położone w granicach obszarów Natura 2000, gdzie mogą być lokalizowane obiekty udostępnienia turystycznego i edukacji przyrodniczej oraz realizowane w tym zakresie usługi bezwzględnie muszą respektować zapisy ochronne zawarte w obowiązujących dokumentach przyjętych dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH200008 oraz Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Biebrzańska” PLB200006.*

Rozwój nowej zabudowy powinien zostać ograniczony do wykształconych jednostek osadniczych na zasadzie uzupełnienia i intensyfikacji zabudowy. Przygotowane poniżej ustalenia i wskaźniki zabudowy powinny zostać uwzględnione przy opracowaniu (zmiany) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Służyć będą one koordynacji działań w zakresie polityki przestrzennej gminy.

W przypadku określonych przedziałów parametrów minimalnej powierzchni biologicznie czynnej i maksymalnej powierzchni zabudowy, ostateczne przesądzenie będzie miało miejsce na etapie sporządzania planów miejscowych, przy uwzględnieniu uwarunkowań lokalnych. W szczególnych przypadkach, takich jak nietypowy kształt działki, dopuszcza się odstępstwa od podanych wartości, jednak nie większe niż 10%.

Dla każdego z terenów oznaczonych stosownym symbolem w studium oraz wyznaczonych w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, oprócz ustaleń z poniższego zestawienia, obowiązują ustalenia wymienione w pozostałych rozdziałach części *Kierunki*.

---

#### **Kierunki przeznaczenia terenów urbanizacji i wskaźniki**

---

- kontynuacja dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów i rozwój nowej zabudowy na terenach wskazanych w studium, oznaczonych symbolem TR
  - uzupełnienie istniejących struktur zabudowy na terenach jeszcze nie zabudowanych zgodnie z przeznaczeniem
  - zwiększenie efektywności wykorzystania rezerw terenowych poprzez intensyfikację zabudowy
  - zakaz lokalizacji funkcji, które mogą powodować stałe bądź okresowe uciążliwości dla mieszkańców i obniżać standardy ich zamieszkania określone w przepisach odrębnych
  - zachowanie zasad ochrony konserwatorskiej
- 

<b>symbole i nazwa terenu ,które używa się w planowaniu przestrzennym</b>	<b>kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów</b>	<b>ustalenia i wskaźniki zabudowy</b>
<b>MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej</b>	<b>Zabudowa podstawowa:</b> Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna <b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> nieuciążliwa zabudowa usługowa w formie wolnostojących obiektów lub funkcji usługowych wprowadzanych do obiektów mieszkaniowych, nieuciążliwa działalność rzemieślnicza, budynki gospodarcze, zieleń urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa, mała architektura, place zabaw itp.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– maksymalna wysokość zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do 3 kondygnacji nadziemnych (z możliwością dodatkowego poddaszem użytkowego) lub do 12 metrów,</li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 1,5</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 25%</li> </ul>
<b>MN– tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</b>	<b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna <b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> nieuciążliwa zabudowa usługowa w formie wolnostojących obiektów lub funkcji usługowych wprowadzanych do obiektów mieszkaniowych, nieuciążliwa działalność rzemieślnicza, budynki gospodarcze,	<ul style="list-style-type: none"> <li>– maksymalna wysokość zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do 2 kondygnacji nadziemnych (z możliwością dodatkowego poddaszem użytkowym) lub do 12 metrów</li> <li>– minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej: 500 m<sup>2</sup></li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy:</li> </ul>

---

	zielen urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa	<ul style="list-style-type: none"> <li>minimalny – 0,01, maksymalny 0,8</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 25%</li> </ul>
<b>ML –tereny zabudowy letniskowej</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa mieszkaniowa letniskowa</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> budynki gospodarcze, zielen urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– maksymalna wysokość zabudowy 1 kondygnacji nadziemnych (z możliwością dodatkowego poddaszem użytkowym) lub do 9 metrów</li> <li>– minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej: 500 m<sup>2</sup></li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 0,5</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 30%</li> </ul>
<b>RM – tereny zabudowy zagrodowej</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa zagrodowa</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> wprowadzenie funkcji agroturystycznej, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– maksymalna wysokość budynków mieszkalnych do 2 kondygnacji (z możliwością dodatkowego poddaszem użytkowego) lub do 12 metrów</li> <li>– maksymalna wysokość budynków gospodarczych i inwentarskich do 12 metrów</li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 0,6</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 30%</li> <li>– zakaz lokalizacji ferm norek amerykańskich</li> </ul>
<b>U – tereny zabudowy usługowej</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa usługowa komercyjna, o nieuciążliwym charakterze, usługi publiczne</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> istniejąca zabudowa o innych funkcjach, tereny przestrzeni publicznych, zielen urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– bilansowanie ilości miejsc parkingowych w zależności od potrzeb i dostępności terenu</li> <li>– maksymalna wysokość zabudowy usługowej do 3 kondygnacji nadziemnych</li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 1,0</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki budowlanej powinna wynosić 25%</li> </ul>
<b>P – tereny aktywności gospodarczej (zabudowa przemysłowa i inna)</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> zabudowa produkcyjna (budynki i hale produkcyjne), składy, magazyny, hurtownie, zakłady przetwórcze i remontowe, usługi.</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> zabudowa usługowa komercyjna, zorganizowane parkingi, zielen urządzona i izolacyjna, garaże, infrastruktura techniczna i infrastruktura drogowa</p> <p>Zagospodarowanie zgodnie z koncesją na wydobycie surowców</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– bilansowanie ilości miejsc parkingowych w zależności od potrzeb i dostępności terenu</li> <li>– wprowadzenie terenów zieleni urządzonej i terenów zieleni izolacyjnej w przypadku terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów o funkcji kolizyjnej</li> <li>– nie wyznacza się maksymalnej wysokości zabudowy,</li> <li>– wskaźnik intensywności zabudowy: minimalny – 0,01, maksymalny 1,5</li> <li>– minimalna powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki</li> </ul>

		budowlanej powinna wynosić 25%
<b>PG – tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych</b>	Zagospodarowanie zgodnie z koncesją na wydobycie surowców	–
<b>PE – tereny urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii w postaci elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 100 kW i ich stref ochronnych</b>	Zagospodarowanie zgodnie z ustaleniami planu	– Strefa ochronna powinna mieścić się w granicach terenu
<b>NO – oczyszczalnia ścieków</b>	Zagospodarowanie zgodnie z warunkami technicznymi	–
<b>Inne symbole zgodnie z przepisami</b>	Zagospodarowanie zgodnie z funkcjami wyznaczonymi w zmianie planu	Wskaźniki do ustalenia w zmianie planu
<b>tereny z zakazem lub o ograniczonej urbanizacji</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>– kontynuacja dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów z ewentualnym uzupełnieniem o funkcje wymienione poniżej</li> <li>– zachowanie zasad ochrony konserwatorskiej, w tym wymagań związanych z występowaniem stanowisk archeologicznych</li> </ul>		
<b>symbol i nazwa terenu</b>	<b>kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów</b>	<b>ustalenia i wskaźniki zabudowy</b>
<b>ZL – lasy</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> tereny lasów, tereny wskazane do zalesienia – zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach ( Dz. U. z 2017 r. poz. 788)</p> <p><b>Zagospodarowanie dopuszczalne:</b> inwestycje celu publicznego, zabudowa związana z gospodarką leśną</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zakaz wznoszenia budynków i budowli z wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej</li> <li>• kształtowanie zagospodarowania zgodnie z planem urządzania lasu lub uproszczonym planem urządzania lasu</li> <li>• wskaźniki zabudowy jak dla zabudowy zagrodowej (RM)</li> </ul>
<b>ZC – cmentarze</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> teren cmentarza</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> obiekty kultu religijnego, tereny zieleni, obiekty małej architektury</p> <p><b>Zagospodarowanie dopuszczalne:</b> obiekty usługowe związane z obsługą terenu</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zachowanie zasad ochrony konserwatorskiej</li> <li>• kontynuacja założeń projektowych cmentarzy</li> <li>• uwzględnienie, ustalonej na podstawie przepisów odrębnych, strefy sanitarnej od cmentarzy</li> </ul>
<b>ZP – tereny zieleni urządzonej</b>	<p><b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> ogólnodostępne tereny zieleni publicznej</p> <p><b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> obiekty małej architektury, urządzenia sportowo-wypoczynkowe</p> <p><b>Zagospodarowanie dopuszczalne:</b> inwestycje celu publicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi</li> <li>• zakaz realizacji ogrodzeń</li> <li>• powierzchnia biologicznie czynna terenu nie mniej niż 80%</li> </ul>
<b>R – tereny rolne poza strefą A</b>	<b>Zagospodarowanie podstawowe:</b> tereny rolnicze, w tym grunty rolne, łąki i pastwiska, uprawy ogrodnicze i sadownicze, zadrzewienia i zakrzewienia – zgodnie z ustawą z	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zakaz zabudowy niezwiązanej z obsługą terenów rolnych z wyjątkiem inwestycji celu publicznego</li> </ul>

	dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161)	
	<b>Zagospodarowanie uzupełniające:</b> komunikacja i infrastruktura techniczna	
	<b>Zagospodarowanie dopuszczalne:</b> inwestycje celu publicznego	
<b>TZw –tereny zamknięte wojskowe</b>	<b>Zagospodarowanie według dysponenta terenu</b>	•
<b>TZk –tereny zamknięte kolejowe</b>	<b>Zagospodarowanie według dysponenta terenu</b>	• Dopuszcza się sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

### Tereny zabudowane

Tereny zabudowane w gminie ukształtowane są w większości w formie skupionej zabudowy wiejskiej, w której przeważa system ulicówek, rzadziej wielodrożnic. Pozostała zabudowa rozlokowana jest w małych skupiskach-przysiółkach oraz w formie oddzielnych siedlisk-kolonii luźno rozrzuconych w terenie.

Dominującą formą własności jest własność prywatna zasobów budowlanych, które niejednokrotnie wymagają remontu i modernizacji. Na obszarze gminy występują liczne, stosunkowo dobrze zachowane relikty starego drewnianego budownictwa zagrodowego oraz także pewna ilość budynków o różnym przeznaczeniu.

Wszystkie one podlegają ochronie konserwatorskiej na mocy przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.). Wszelkie prace przy tych obiektach wymagają zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ponadto na terenie gminy znajduje się szereg zabytków nie wpisanych do rejestru zabytków, wymienionych w „Uwarunkowaniach”, które pozostają w sferze zainteresowania konserwatorskiego.

W przypadku rozbiórki zabytków nie wpisanych do rejestru zabytków należy wykonać dokumentację ewidencyjną tych obiektów w porozumieniu z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Podstawą perspektywicznych kierunków dalszego rozwoju przestrzennego gminy i przekształceń ich istniejącej struktury są aktualne uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze, gospodarcze, zamierzenia inwestycyjne gminy, jak też programy rządowe i innych instytucji działających na obszarze województwa, a także przewidywane zamierzenia ludności, której należy umożliwić ich realizację na terenie gminy.

Wymienione wyżej uwarunkowanie rozwoju przestrzennego gminy uwzględnia miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na obszarze gminy Goniądz

Dopuszcza się dalsze sporządzanie (zmiany) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w celu dostosowania funkcji poszczególnych terenów do nowych potrzeb, bez konieczności każdorazowej zmiany studium, pod warunkiem że nowe funkcje w planie będą zgodne z kierunkami i zasadami zagospodarowania poszczególnych obszarów struktur przestrzennych gminy.

### Zasady zabudowy i zagospodarowania

1. Podstawowym instrumentem służącym do kreowania zabudowy i zagospodarowania przestrzennego gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy Goniądz, które powinny być zgodne z polityką przestrzenną zawartą w niniejszym studium. O zgodności planu z polityką przestrzenną decyduje tekst studium.
1. Dla obszaru Biebrzańskiego Parku Narodowego Minister *Klimatu i Środowiska*, zarządzeniem z dnia ~~27~~ ~~14~~ stycznia ~~2015~~ ~~2021~~ r. ustanowił Zadania Ochronne na lata ~~2015~~—~~2017~~ ~~2021~~-~~2023~~. Dokument ten należy uwzględnić przy sporządzaniu zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Goniądz. Podobnie dla obszarów Natura 2000: Dolina Biebrzy PLH 200008 oraz Ostoja Biebrzańska PLB200006 opracowano projekty Planów Zadań Ochronnych.. po ich ustanowieniu staną się one aktami prawa miejscowego.
2. Jeżeli granica otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego przechodzi wewnątrz terenów zwartej zabudowy wsi, to przyjmuje się, że cały obszar tej zabudowy wsi znajduje się w granicach otuliny.
3. Należy utworzyć strefę buforową w dolinie Biebrzy w celu ochrony zasobów i ekosystemów wodnych poprzez wyłączenie terenów zalewowych z zabudowy, w tym budowy urządzeń wodnych –szczególnie w miejscowościach położonych w sąsiedztwie Biebrzy.
4. Budownictwo mieszkaniowe, zagrodowe oraz budownictwo przemysłowe, produkcji rolnej i leśnej oraz obsługi rolnictwa i leśnictwa, rzemieślnicze, usługowe, lotniskowe i pensjonatowe powinno być realizowane na terenach zwartej zabudowy, lub do tej zabudowy bezpośrednio przylegających oraz położonych w jej pobliżu, pod warunkiem dostępu do drogi publicznej, z zachowaniem procedur i

przepisów obowiązujących przy zmianie przeznaczenia terenu, a także w zgodności z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

5. Dopuszcza się zabudowę agroturystyczną na terenach zabudowy zagrodowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej.
6. Przyjmuje się, że terenami zwartej zabudowy są tereny w granicach istniejącej i projektowanej zabudowy, które powinny być ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ~~zgodnie z obowiązującymi przepisami z wyjątkiem skupisk zabudowy rozproszonej, składającej się z mniej niż 4 zagród i siedlisk mieszkalnych.~~
7. Budownictwo mieszkaniowe, zagrodowe oraz budownictwo przemysłowe, usługowe, letniskowe i pensjonatowe powinno być realizowane na terenach zwartej zabudowy, lub do tej zabudowy bezpośrednio przylegających z zachowaniem procedur i przepisów obowiązujących przy zmianie przeznaczenia terenu, a także w zgodności z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
8. Poza terenami zwartej zabudowy dopuszcza się realizację budownictwa związanego z komunikacją, infrastrukturą techniczną, zabudową letniskową, pensjonatową, obsługi turystyki oraz budownictwo rolnicze, w tym agroturystyka oraz inwestycji celu publicznego – o ile przepisy szczególne na to pozwalają.
9. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dużym zapotrzebowaniem na budownictwo mieszkaniowe lub letniskowe i rekreacyjne (w tym w wyniku potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, można je także realizować na terenach specjalnie na ten cel wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w postaci zgrupowań zabudowy z zapewnieniem uzbrojenia terenu. Do czasu budowy systemów uzbrojenia technicznego dopuszcza się rozwiązania lokalne.
10. Dopuszcza się sytuowanie budynków w odległości 1,5 m od granicy z sąsiednią działką lub bezpośrednio przy granicy na zasadach określonych w przepisach szczególnych, w tym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
11. Budownictwo rolnicze w postaci ferm hodowlanych o liczbie wyższej niż 60 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza powinny być lokalizowane poza terenami zwartej zabudowy ~~zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w odległości co najmniej 100 m od zabudowy mieszkaniowej~~
12. Na terenie zwartej zabudowy zakazuje się lokalizowania ferm hodowlanych powyżej 60 DJP.
13. Budownictwo przemysłowe powinno być realizowane na terenach wyznaczonych na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem zapewnienia zgodnych z przepisami szczególnymi wymagań w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków, a także ochrony powietrza atmosferycznego i ochrony przed hałasem, przy jednoczesnym przyjęciu zasady, że strefa uciążliwości zakładu mieści się w granicach jego własnej działki.
14. Przy zagospodarowaniu terenów należy zwracać uwagę na ewentualnie znajdujące się tutaj urządzenia melioracyjne, które w razie potrzeby należy przebudować zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.
15. Zabrania się lokalizowania wież telefonii komórkowej na terenach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.
16. Inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane na obszarze całej gminy, na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
17. Dopuszcza się na terenie otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego lokalizację nieuciążliwego rzemiosła i usług oraz nieuciążliwego przemysłu, zwłaszcza związanego z miejscowymi zasobami surowcowymi i tradycjami, z wyjątkiem obiektów i urządzeń zagrażających istniejącej równowadze środowiska przyrodniczego
18. Na terenach zwartej zabudowy, lub na jej obrzeżach oraz w granicach siedlisk zabudowy kolonijnej, nowa zabudowa, lub uzupełnienie zabudowy może nastąpić pod warunkiem przestrzegania następujących zasad:
  - dla zabudowy wielorodzinnej wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych z możliwością dodatkowego poddasza użytkowego,
19. utrzymanie nowej zabudowy odpowiednio do skali i charakteru miejscowości,
  - charakter i gabaryty zabudowy oraz rodzaj pokryć dachowych powinny nawiązywać do tradycji regionalnych (z dopuszczeniem materiałów dachowych uwspółcześionych pod względem technologicznym).
20. W realizacji zabudowy, lub jej uzupełnieniu należy przestrzegać zasad określonych w pkt 1.6.1 „Kierunki przeznaczenia terenów oraz wskaźniki zabudowy”.
21. Władze gminy sporządzają plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego terenów znajdujących się poza terenami zwartej zabudowy i bezpośrednio do nich przylegających, zgodnie z przyjętą przez siebie polityką i określonymi w niniejszym Studium zasadami: np. wyznaczanie terenów rekreacji i budownictwa letniskowego.
22. Inwestycje celu publicznego, jak też inne, mogą być lokalizowane na obszarze całej gminy (z wyłączeniem terenów wyłączonych spod zabudowy), na podstawie miejscowego planu

- zagospodarowania przestrzennego lub, w przypadku budowy dróg publicznych, na warunkach określonych w przepisach szczególnych tj. Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 687).
23. Dopuszcza się na terenie gminy możliwość lokalizacji urządzeń energetyki odnawialnej, zdefiniowanej w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220) z zakresu: przetwarzania energii wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalnej, spadku rzek oraz energii pozyskiwanej z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także z biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych o mocy większej niż ~~500 kW~~ ~~100 kW~~ *(z wyjątkami wskazanymi w przepisach prawa)*:
- na terenach wyznaczonych uprzednio w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Goniądz (na podstawie art.10, ust 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym —Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.) oraz
  - po sporządzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (na podstawie art.15, ust 3, pkt 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym —Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).
24. Elektrownie wiatrowe i biogazowe powinny być lokalizowane w odległości od zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi, zgodnie z przepisami szczególnymi;
- ~~25. Urządzenia energetyki odnawialnej wykorzystujące energię wiatru o mocy do 40 kW instalowane na budynkach, mogą być lokalizowane wyłącznie na podstawie sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.~~
26. Urządzenia energetyki odnawialnej wykorzystujące energię wiatru ~~o mocy powyżej 40 kW instalowane poza budynkami~~ mogą być lokalizowane wyłącznie na podstawie sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 961).
27. Urządzenia energetyki odnawialnej wykorzystujące energię inną niż wiatr ~~o mocy do 100 kW~~ mogą być lokalizowane ~~na podstawie przepisów prawa budowlanego~~ *zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi*:
- ~~a) bez konieczności pozwolenia na budowę lub z pozwoleniem na budowę — zgodnie z Prawem budowlanym, i bez sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,~~
  - ~~b) po uzyskaniu pozwolenia na budowę dla obiektów budowlanych realizowanych w celach komercyjnych — po sporządzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego~~
  - ~~c) lokalizacja urządzeń energetyki odnawialnej wymienionych pod lit. a i b, na przyrodniczych obszarach chronionych wymaga uzgodnienia z organem do spraw ochrony środowiska.~~
28. Wszelkie projektowane na terenie gminy obiekty o wysokości równej i większej od 50 m n.p.t. muszą być zgłaszane do Szefostwa Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, każdorazowo przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
29. Dopuszcza się możliwość lokalizowania na terenie gminy obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>. W przypadku zgłoszenia zamiaru realizacji takich obiektów należy w studium (poprzez zmianę studium) określić obszary, na których mogą one być usytuowane zgodnie z art. 10 ust 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym —Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) oraz sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 10 ust 3b, art.15 ust.2a oraz ust 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym —Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).
30. W świetle art. 192, ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, 2480) zabrania się niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych; w przypadku zlokalizowania inwestycji na terenie, gdzie występuje drenowanie oraz rowy należy opracować projekt przebudowy urządzeń, który po uprzednim uzgodnieniu z gminną spółką wodną należy uzgodnić z Wodami Polskimi -Wojewódzkim Zarządem Gospodarki Wodnej w Białymstoku,
31. Inwestowanie w granicach zabytków archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków powinno odbywać się na zasadach określonych w art. 31 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.),
- w przypadku odkrycia – podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych – przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku i Burmistrza Goniądza.
32. Obowiązuje bezwzględne przestrzeganie ustaleń zawartych w:

- zasadach gospodarowania w obszarze NATURA 2000 (OSO) „Ostoja Biebrzańska” (kod obszaru: PLB200006), wyznaczonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. poz. 25, 133),
  - zasadach gospodarowania w *Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” PLH 200008 ujętym Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (Dz.U.2022 poz. 362) projektowanym specjalnym obszarze ochrony siedlisk NATURA 2000 (SOO) „Dolina Biebrzy” (PLH200008), zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej,*
  - przepisach art. 33, ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.), który stanowi, iż „Projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub obszarów, o których mowa w ust 2, lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko”,
  - w ustanowionych dla poszczególnych obszarów Natura 2000 planach zadań ochronnych.
34. Zaleca się utrzymanie istniejących oraz wprowadzanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, szczególnie wzdłuż dróg i miedz.
35. Należy zwrócić uwagę na ochronę krajobrazu poprzez ustalenie w planie zagospodarowania przestrzennego zasad umieszczania tablic i urządzeń reklamowych, jak też wskazanie w planie ewentualnej potrzeby ochrony krajobrazu wolnego od zanieczyszczenia sztucznym światłem.
36. Wprowadza się zakaz odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi
37. Wprowadza się zakaz grodzenia w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu jezior celem umożliwienia swobodnego przejścia zwierząt.

### **Tereny wyłączone spod zabudowy**

Na terenie gminy wyłącza się spod zabudowy tereny:

- lasów (z wyjątkiem lasów przeznaczanych w miejscowych planach z.p. na inne cele),
- trwałych użytków zielonych, w tym zmeliorowanych,
- gruntów rolnych klas chronionych – I-III (z wyjątkiem przeznaczanych w miejscowych planach z.p. na inne cele),
- dolin rzecznych, w pasie 25 m od cieków, oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią; zakazuje się także zmianę ukształtowania terenu (np. nawożenie gruzu i mas ziemnych) do 25 m od cieków,
- zieleni urządzonej,
- udokumentowanych złóż surowców oraz perspektywicznych obszarów eksploatacji surowców mineralnych (do czasu podjęcia ich eksploatacji) – po opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na terenach wyłączonych spod zabudowy ( z wyjątkiem *braku zgodności z przepisami odrębnymi obszarów szczególnego zagrożenia powodzią*) dopuszcza się lokalizację:

- istniejącej zabudowy zagrodowej, jak też innej, oraz ich modernizację,
- inwestycji służących obsłudze tych terenów, np. leśniczówka, gajówka, urządzenia hydrograficzne, itp.,
- inwestycji niekubaturowych, które dopuszcza ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- inwestycji liniowych urządzeń infrastruktury technicznej (napowietrznej i podziemnej),
- inwestycji drogowych polegających na modernizacji i poszerzeniu istniejących dróg, a także budowie nowych dróg,
- urządzeń turystycznych, w tym w lasach, których istnienie dopuszcza ustawa o lasach.
- inwestycji celu publicznego, w tym inwestycje z zakresu łączności

### **1.7. Obszary, dla których przewiduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**

#### **Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów**

Na terenie gminy nie występują obszary, dla których, na mocy przepisów odrębnych, obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to również inwestycji celu

publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które planowane są do realizacji na terenie gminy. Inwestycje transportowe realizowane są w oparciu o przepisy tzw. specustaw drogowej i kolejowej, natomiast linia elektroenergetyczna – w zależności od końcowego przebiegu – może zostać realizowana poprzez decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Tym samym sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego może nie być konieczne.

Jednocześnie w ramach Studium nie wyznacza się terenów, dla których obligatoryjnie należy dokonać scaleń i podziału nieruchomości. Potrzeba taka pojawić się może w przypadku sporządzenia planu miejscowego na terenach rolnych, dla których zamierzona jest zmiana ich przeznaczenia. Jednak z uwagi na fakultatywny charakter tych aktów, nie ustala się przeprowadzenia wyprzedzających scaleń i podziału nieruchomości.

Obowiązek opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla niektórych obszarów gminy wynika z przepisów odrębnych, tj.:

- a) dla terenów górniczych - *jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym; przewidywane dla środowiska skutki działalności określonej w koncesji określa się w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także na podstawie odpowiednio projektu zagospodarowania złoża albo planu zagospodarowania podziemnego składowiska dwutlenku węgla w tym udokumentowanych oraz występujących w perspektywicznych obszarach górniczych wyznaczonych na rysunku Studium, a także dla innych terenów eksploatacji surowców mineralnych, w sytuacji gdy przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny objętej koncesją – na podstawie art. 104 ust. 2 i 3 art. 53 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 . poz. 633 z 2017 r. poz. 2126).*

~~Podjęcie opracowanie planu miejscowego wynika z konkretnej potrzeby przedsiębiorcy, który zgłosi do Burmistrza wniosek o opracowanie planu. Koszty sporządzenia planu poniesie przedsiębiorca.~~

~~W planach konieczne jest:~~

- ~~— określenie warunków zachowania bezpieczeństwa powszechnego, spełnienia wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym ochrony złoża i obiektów budowlanych (zagrożenia wodne, zagrożenia pożarami i wybuchami, prowadzenie eksploatacji według zasad optymalnego wykorzystania udokumentowanych zasobów złoża, zgodnie z opracowanym „Projektem zagospodarowania złoża”, opis i oznaczenie na mapie ustanowionych filarów ochronnych);~~
- ~~— określenie uwarunkowań zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczenie w ich użytkowaniu (w tym zakaz zabudowy, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni);~~
- ~~— wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją oraz opis warunków i zasady ochrony sąsiednich gruntów rolnych i leśnych;~~
- ~~— określenie zasad prowadzenia gospodarki odpadami poeksploatacyjnymi;~~
- ~~— realizacja rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek i opracowany projekt rekultywacji:~~
  - ~~— dla obszarów i zespołów poddawanych ochronie przez Radę Gminy, , co wynika z art. 34, ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.);~~

- b) dla obszarów, na których przewiduje się realizację programów zawierających zadania rządowe służące realizacji celów publicznych (zadania centralne i wojewódzkie).

- c) dla obszarów, dla których przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych na podstawie uchwały Rady Gminy (z wyjątkiem zadań związanych z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego).

Celem publicznym jest każda działalność Państwa lub Gminy wynikająca z ustawy, o ile wymaga ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i jest finansowania w całości lub częściowo z budżetu Państwa lub samorządu terytorialnego.

Za zadanie dla realizacji celów publicznych może być także uznane, na wniosek właściwego ministra lub wojewody, zadanie służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, realizowane w całości ze środków własnych inwestora.

- d) dla terenów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, wynikającą z konieczności zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

- e) dla obszarów, gdy realizacja inwestycji wymaga uzyskania zgody odpowiedniego organu na przeznaczenie gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne, co wynika z art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161),



- f) dla obszarów, na których zajdzie potrzeba dokonania scaleń i podziału nieruchomości – na etapie opracowania Studium takiej potrzeby nie stwierdza się,
- g) w przypadku projektowanych zalesień, w tym na tereny granic polno-leśnych,
- h) dla obszarów przestrzeni publicznych (Obszar przestrzeni publicznej definiowany jest w przepisach jako obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy),

Obowiązek przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania dla wyznaczonego obszaru przestrzeni publicznej powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku,

- h) dla obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zgodnie z art. 15 ust 3, pkt 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.);
- i) dla lokalizacji elektrowni wiatrowych, niezależnie od ich mocy,
- j) dla obszarów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m<sup>2</sup>, zgodnie z art. 15 ust 2a oraz ust 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

Na terenie gminy nie przewiduje się realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m<sup>2</sup>, gdyby pojawiły się takie zamiary inwestorów, dopuszcza się ich realizację na terenie gminy z tym, że należy dokonać zmiany studium oraz sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Przewiduje się budowę urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii o mocy ponad 100 kW w postaci ogniw fotowoltaicznych w Goniądzu, na działce nr geodezyjny 259/1 oraz we wsi Piwowary, na działkach nr geodezyjny 5/2 i 12/3. Tereny oznaczono na rysunku studium – kierunki symbolem PE. *Dodatkowo wyznaczono tereny PE-1, wskazujące granice zewnętrzne obszarów, na których przeznaczenie przemysłowe OZE jest to wiodący kierunek zmian w zagospodarowaniu terenów, gdzie przewiduje się budowę urządzeń OZE o mocy powyżej 500kW w postaci ogniw fotowoltaicznych (w obszarach wskazanych na rysunku studium w obrębach geodezyjnych: Białosuknie Przedmieście, Downary, Klewianka, Mierkienniki, Smogorówka Goniądzka, Wojtówstwo). Instalacje OZE zostały lokalizowane poza obszarem Biebrzańskiego Parku Narodowego i poza obszarami Natura 2000: PLB200006 Ostoja Biebrzańska i PLH200008 Dolina Biebrzy.*

*Obszary PE-1 położone w obrębach Mierkienniki i Wojtówstwo zostały ulokowane na terenie korytarza ekologicznego Dolina Biebrzy – Puszcza Knyszyńska Zachodni. Obszary PE-1 położone w obrębach Mierkienniki i Wojtówstwo cechują się układem poprzecznym względem przebiegu korytarza ekologicznego łączącego Dolinę Biebrzy z Puszcą Knyszyńska. Lokalizacja farm fotowoltaicznych jest w tym obszarze uzależniona od zapewnienia możliwości migracji zwierząt w krajobrazie, co wynikać musi z szczegółowych rozwiązań zawartych w planach miejscowych dla tych obszarów. Ustalenia planów miejscowych nie mogą powodować ograniczeń drożności korytarza ekologicznego.*

*W odniesieniu do lokalizowania urządzeń OZE w postaci ogniw fotowoltaicznych w planach miejscowych i innych dokumentach ustalających warunki realizacji inwestycji należy uwzględnić szczegółowe wytyczne zawarte w studium.*

Na te tereny należy opracować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Poza obowiązkami opracowania planów miejscowych wynikających z przepisów, Rada Miejska z własnej inicjatywy, bądź na wniosek Burmistrza będzie każdorazowo decydowała o potrzebie opracowania miejscowego planu zagospodarowania dla każdego terenu na obszarze gminy z tym, że plan miejscowy nie może naruszać ustaleń studium. W przypadku niezgodności projektu planu miejscowego ze „studium” należy dokonać zmiany ustaleń „studium”.

### **Obszary przewidziane przez gminę do opracowania planów miejscowych w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne**

Pokrycie planistyczne miasta i gminy Goniądz wynosi obecnie 100%. W związku z częściową dezaktualizacją uchwalonych planów oraz w celu zachowania zgodności z niniejszym dokumentem konieczne jest wprowadzenie szeregu zmian obejmujących:

- wprowadzenie ujednoliconego nazewnictwa, zgodnego z obowiązującym stanem prawnym,
- dostosowanie dokumentów do aktualnych przepisów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, ochrony przyrody, ochrony zabytków i gospodarki wodnej,
- zmianę przeznaczenia terenów w zgodności z ustaleniami niniejszego dokumentu,

Nie stwierdzono potrzeby dokonania zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne wynikającej z ustaleń niniejszego dokumentu.

Na obszarze całej gminy obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz uchwalony uchwałą Nr XIX/75/04 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1098, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3088, z 2011 r. Nr 207, poz. 2506, z 2016 r. poz. 4710),
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563, uchwalony uchwałą Nr XX/118/08 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 kwietnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 107, poz. 1108),
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz, uchwalony uchwałą Nr XIII/60/03 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 21 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2004 r. Nr 2, poz. 39, zm. z 2008 r. Nr 301, poz. 3089, zm. z 2011 r. Nr 209, poz. 2535)

~~Podjęte zostały także uchwały:~~

~~1. Uchwała Nr XXIV/194/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Goniądz.~~

~~2. Uchwała Nr XXIV/195/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz.~~

~~3. Uchwała Nr XXIV/196/16 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 5 października 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru miasta Goniądz, obejmującego działkę nr geodezyjny 563;~~

#### **1.8. Obszary pomników zglądy i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami odrębnymi**

Na terenie gminy Goniądz nie występują obszary pomników zglądy w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zglądy.

#### **1.9. Obszary zdegradowane**

Do takich terenów zalicza się tereny poeksploatacyjne

#### **1.10. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa**

W obszarze administracyjnym gminy Goniądz położone są kompleksy wojskowe nr 465 i 466 ustalone terenami zamkniętymi MON.

*Tereny zamknięte MON ustalone decyzją Ministra Obrony Narodowej w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej:* ~~Dane terenów zamkniętych MON ujęte są pod lp. 62 i 63 w Załączniku nr 1 do decyzji Nr 148/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 lipca 2017 r. zmieniającej decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z dnia 25 lipca 2017 r. poz. 160) tj.:~~

- kompleks wojskowy nr 465 w obrębie Downary, obejmujący działki lub ich części nr ewidencyjne: część 4/8, część 4/9, część 4/10, część 4/11, część 4/12, część 4/13, część 4/14, 4/16, 4/17, 4/18, część 4/19, część 4/20, część 4/21, część 4/22, część 4/23, część 4/24, część 4/25,
- kompleks wojskowy nr 466 w obrębie Downary obejmujący ~~działkę~~ *działki* nr ewidencyjne *1371/11 i 1371/12 1371/10.*

Kompleks wojskowy nr 465 posiada ustanowioną strefę ochronną o łącznej powierzchni 810,1673 ha, w tym na obszarze Gminy Goniądz 666,4000 ha, której zasięg na terenie Gminy Goniądz określa część graficzna studium. Wykaz działek położonych w strefie ochronnej kompleksu wojskowego nr 465 na terenie Gminy Goniądz zawiera *Tabela 10. suplement do studium.*

W strefie ochronnej obowiązują ograniczenia i zakazy:

- 1) w granicach strefy zagrożenia A (naciśnienie fali uderzeniowej *nie wyższe niż* 1 kPa) zakaz wznoszenia obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się dużą liczbą ludzi: działki ewidencyjne znajdujące się w strefie zagrożenia A wyszczególnione są w wykazie działek;

2) w granicach strefy zagrożenia B (naciśnienie fali uderzeniowej *nie wyższe niż* 3 kPa) ograniczenia jak dla strefy zagrożenia A oraz dodatkowo zakaz wznoszenia zabudowy *zwartej oraz* dróg o dużym natężeniu ruchu i autostrad; działki ewidencyjne znajdujące się w strefie zagrożenia B wyszczególnione są w wykazie działek

Zakazy i ograniczenia w strefie ochronnej wynikają z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 27 października 2010 r. w sprawie pomieszczeń magazynowych i obiektów do przechowywania materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U Nr 222, poz. 1451).

Ustanowienie strefy ochronnej nie wpłynie na prowadzenie statutowej działalności Biebrzańskiego Parku Narodowego, na prowadzenie gospodarki leśnej, rolnej oraz na stan ochrony środowiska.

Ustanowienie strefy ochronnej nie ogranicza możliwości korzystania i nie wprowadza ograniczeń w korzystaniu szlaku żeglugowego rzeki Biebrzy z drogi krajowej nr 65 oraz linii kolejowej Elk – Białystok i nie będzie kolidowało z ewentualną rozbudową (przebudową) wyżej wymienionych ciągów komunikacyjnych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej.

Granica strefy ochronnej w rejonie terenów kolejowych m. Osowiec graniczy z terenem kolejowym, dla którego aktualnie jest opracowywany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Goniądz występują ponadto następujące tereny zamknięte w postaci terenów kolejowych o łącznej powierzchni 41,7439-41,5502 ha ustalone *Decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. U. MI 2020 poz. 38 ze zm.)* ~~Decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MiiR z 2014 r. poz. 25), na działkach tych zlokalizowana jest linia kolejowa nr 38 relacji Białystok - Głomno:~~

Lp.	Obręb	Nr działki	Powierzchnia w ha
1.	5 – Downary	1442/2	5,4255
2.	5 – Downary	1442/5	0,3377
	<i>5 – Downary</i>	<i>1358</i>	<i>0,1937</i>
3.	10 - Łazy	1612/1	1,3100
4.	10 - Łazy	1612/2	6,4900
5.	10 - Łazy	1612/3	6,5700
6.	3331 - Osowiec	194	7,5900
7.	5331 - Owieczki	245	0,9532
8.	5438 - Mierkienniki I	1612/1	6,9700
9.	5438 - Mierkienniki I	612/5	5,9038
<b>Razem</b>			<b>41,7439-41,5502</b>

*Dla terenów położonych w sąsiedztwie linii kolejowych występują ograniczenia dotyczące sytuowania budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywania robót ziemnych wynikających z zapisów ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j.: Dz.U. z 2021 poz. 1984 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (t.j.: Dz. U. 2020 poz. 1247). Jednocześnie obowiązują przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j.: Dz. U. 2023 poz. 682 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j.: Dz. U. 2022 poz. 1225) oraz ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.*

Strefy ochronne od terenów zamkniętych oraz zasady usytuowania budowli i budynków ustala ustawa o transporcie kolejowym oraz przepisy wykonawcze w sposób następujący:

— a) art. 53 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. 2016 poz. 1727 z późn. zm.):

~~ust.1 „Usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych, bocznic kolejowych i przejazdów kolejowych może mieć miejsce w odległości niezakłócającej ich eksploatacji, działania urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także niepowodującej zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego”;~~

~~ust. 2, „Budowle i budynki mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m”;~~

~~b) § 4 ust. 1 i ust. 3 rozporządzenia Ministra infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1227);~~

~~§ 4 ust. 1 "Roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego, z zastrzeżeniem ust. 2";~~

~~§ 4 ust. 3 "Wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 do 20 m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządcą infrastruktury”.~~

### **1.11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych**

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały omówione w Uwarunkowaniach – pkt. 4.1.5

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 poz. 1478 z 2017 r. poz. 1566, 2180) ustala zakaz wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym :

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych,
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz
- zmiany ukształtowania terenu, roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

Główną przyczyną wezbrań powodziowych na obszarze gminy są opady deszczu. Deszcze nawalne przyczyniają się do powstawania powodzi gwałtownych (błyskawicznych), powodując wysokie straty, a nawet ofiary śmiertelne. Ponadto występują powodzie związane z topnieniem śniegu (roztopowe).

Istotnym czynnikiem wzrostu ryzyka powodziowego na całym obszarze gminy jest postępujące zagospodarowanie terenu, (w tym z intensyfikacją zabudowy), co podnosi poziom wrażliwości obszarów położonych w dolinach rzecznych. Należy także wskazać na niedostateczny poziom nakładów na utrzymanie infrastruktury.

Ponadto znaczne powierzchnie terenów utwardzonych w obszarach zainwestowanych powodują, że zagrożenia zalewaniem lub podtapianiem mogą występować w dolinach rzek i potoków, położonych poniżej tych obszarów.

Zjawisko osuwania się mas ziemnych może wystąpić w miesiącu Goniądz, na skarpie nadbiebrzańskiej.

### **1.12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny**

Filary ochronne mogą być tworzone na terenach przeznaczonych pod powierzchnię eksploatację surowców mineralnych o szerokościach ustalonych w oparciu o obowiązujące przepisy szczególne.

### **1.13. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji**

Są to tereny poeksploatacyjne, które nie zostały zrekultywowane. Ponadto w oparciu o ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021, poz. 485 ~~poz. 1023~~) Gmina ma obowiązek wyznaczenia obszarów podlegających rewitalizacji a także sporządzić gminny program rewitalizacji, w którym na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji ustalone zostaną działania przywracające ład przestrzenny i społeczny a także może sporządzić miejscowy plan rewitalizacji w oparciu o art.37f ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (~~Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.~~). Dodatkowe informacje zawiera rozdział 4 „Stan prac projektowych nad sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz”

## **2. Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego gminy – realizacja celów rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej gminy**

### **2.1. Kierunki i zasady ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego**

Zakłada się zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego gminy – ochronę i wzbogacanie walorów ekologicznych i wartości użytkowych oraz ich racjonalne wykorzystanie w rozwoju gminy przy zapewnieniu sprawnego funkcjonowania całego systemu przyrodniczego w powiązaniu z systemem wojewódzkim i krajowym.

### **Sieć dolin rzecznych.**

- a) Sieć dolin rzecznych tworzą:
  - dolina rzeki Biebrzy – element wielkoprzestrzenny systemu przyrodniczego stanowiący ciąg powiązań przyrodniczych o znaczeniu ponadregionalnym i funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, krajobrazowej, naukowo-dydaktycznej, turystyczno-krajoznawczej i rekreacyjnej oraz gospodarczej. Objęta jest najwyższą formą ochrony – Biebrzański Park Narodowy i stanowi wraz z siecią rzeczną położoną w jej obrębie (Ełk, Jęgrznia oraz kanały: Woźnawiejski, Rudzki, Łęg i inne) element Krajowego Ekologicznego Systemu obszarów Chronionych (K.E.S.O.CH.).
  - doliny rzek wysoczyznowych Boberka, Czarna Struga, Gołda i innych mniejszych cieków wodnych oraz obniżen terenowych to elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego stanowiące ciągi przyrodnicze o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, krajobrazowych i gospodarczych.
- b) Podstawowe kierunki zagospodarowania tych obszarów to:
  - zachowanie funkcji i walorów środowiska ekologicznego,
  - ochrona przed zainwestowaniem i degradacją w szczególności sanitarną.
- c) Postępująca zabudowa obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, mająca wpływ na wzrost wrażliwości tych obszarów powoduje iż:
  - zakazuje się lokalizacji i realizacji wszelkiej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, w granicach zasięgu fali powodziowej rzeki Biebrzy.- obowiązują przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, 2180),
  - istnieje potrzeba zwiększenia wykorzystania urządzeń melioracji do ochrony przeciwpowodziowej, w tym w szczególności poprzez przebudowę na systemy wielokierunkowe dla zwiększenia retencji zlewni.

### **Lasy**

- a) Kompleksy leśne (lasy) występujące na obszarze całej gminy – drobnoprzestrzenne elementy systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, naukowo-badawczych (w obrębie Parku), gospodarczych, krajobrazowych i rekreacyjnych głównie położonych w pobliżu (sąsiedztwie) rzeki Biebrzy. Lasy te w powiązaniu z ciągami ekologicznymi dolin rzecznych zachowują układ ciągłości przestrzennej systemu przyrodniczego. Są potencjalnym obszarem rozwoju związanego z w/w funkcjami i lokalnymi potrzebami.
- b) Podstawowe kierunki zagospodarowania obszarów leśnych to:
  - ochrona walorów przyrodniczych i użytkowych,
  - utrzymanie trwałości i ciągłości przestrzennej funkcjonowania w ramach systemu ekologicznego gminy i województwa oraz racjonalne wykorzystanie dla potrzeb gospodarczych i rekreacyjno-wypoczynkowych.

### **Zieleń urządzona**

- a) Parki, skwery, zieleń uliczna (drogowa), ogrodów przydomowych, przykościelna, cmentarna, parki dworskie itp. – elementy uzupełniające system przyrodniczy gminy o znaczeniu lokalnym funkcjonujące głównie w Goniądzu i innych większych jednostkach osadniczych gminy.
- b) Podstawowy kierunek zagospodarowania zieleni urządzonej to ochrona jej powierzchni i form zagospodarowania przed likwidacją z wyjątkiem szczególnych przypadków realizacji bardzo ważnych elementów komunikacyjnych lub infrastrukturalnych.

### **Obiekty i obszary prawnie chronione – szczególne formy ochrony przyrody.**

1. Na terenie gminy Goniądz obiektami i obszarami prawnie chronionymi są:
  - Biebrzański Park Narodowy,
  - Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”,
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 – „Ostoja Biebrzańska” (PLB 200006),
  - ~~Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Biebrzy” (PLH 200008) projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk NATURA 2000 „Dolina Biebrzy” (PLH 200008),~~
  - 3 pomniki przyrody (dwa jałowce pospolite i wiąz polny).

2. Podstawowymi kierunkami zagospodarowania obszarów chronionych to:
- zachowanie przed likwidacją i degradacją z jednoczesnym dopuszczeniem możliwości jego przestrzennego kształtowania,
  - zapewnienie właściwego funkcjonowania i ciągłości układów ekologicznych z możliwością tworzenia nowych form ochrony na terenie gminy.
3. Realizacja w/w kierunków zagospodarowania wymagać będzie:
- respektowania ustaleń zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 września 1993r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego parku Narodowego (Dz. U. Nr 86, póź. 399),
  - respektowania zarządzenia Ministra *Klimatu i Środowiska*, z dnia 27 14 stycznia 2015-2021 r. w sprawie ustanowienia dla Biebrzańskiego Parku Narodowego Zadań Ochronnych na lata 2015—2017-2021-2023,
  - uwzględnienia ustaleń planu ochrony B.P.N. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - uwzględnienia ustaleń planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy PLHB00008,
  - uwzględnienia ustaleń planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006
  - respektowania ustaleń zawartych w rozdziale 1.6.4. Kierunków : „Zasady zabudowy i zagospodarowania” – pkt 33,
  - tworzenia na terenie gminy rezerwatów przyrody, pomników przyrody, użytków ekologicznych oraz innych form ochrony przewidzianych ustawą o ochronie przyrody z obowiązkiem wprowadzenia ich do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

### **Kierunki i zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych**

- a) Kierunki ochrony wód powierzchniowych i podziemnych to:
- utrzymanie stanu czystości wód rzeki Biebrzy i innych mniejszych cieków wodnych oraz poprawienie stanu wód rzeki Czarna Struga,
  - ochrona wód gruntowych przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i przemysłowymi.
  - utrzymanie nienaruszalnego przepływu biologicznego (Qn) w podstawowym przekroju SNQ – 95% rzeki Biebrzy w Dolistowie – 2,45 m<sup>3</sup>/sek.
- b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
- zakazu odprowadzania do wód powierzchniowych (rzek) i gruntu ścieków sanitarnych i przemysłowych w wielkościach, które nie zapewniają utrzymania obowiązującej klasy czystości tych wód w rzekach oraz czystości wód podziemnych a w szczególności wód stanowiących Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Pradolina Biebrza” ,
  - budowy małych oczyszczalni ścieków, ewentualnie stacji kontenerowych wspólnych dla zespołu wsi zwodociągowanych z późniejszym wywozem tych nieczystości do punktu zlewnego oczyszczalni komunalnej miasta Goniądza,
  - ochrony sanitarnej ujęć wód dla celów komunalnych i przemysłowych zgodnie z ustaleniami obowiązujących stref ochronnych,
  - wykorzystania dla celów gospodarczych wód stanowiących wyłącznie nadwyżki ponad przepływ biologiczny (q dyspozycyjne), które dla rzeki Biebrzy w przekroju Dolistowo wynosi 1,47 m<sup>3</sup>/sek. Wydaje się, że z uwagi na Park Narodowy pozyskiwanie wody z rzeki Biebrzy jest wątpliwe, dlatego też należy widzieć potrzebę realizacji zbiorników małej retencji wodnej na mniejszych ciekach wodnych położonych w wysoczyznowej części obszaru gminy.

### **Kierunki sanitarnej ochrony powietrza atmosferycznego.**

Kierunki ochrony powietrza atmosferycznego to:

- przeciwdziałanie wzrostowi zanieczyszczeń powietrza głównie produktami pochodzącymi z procesów energetycznych, przemysłowych oraz komunikacji (zwłaszcza pyłów zawieszonych, dwutlenku siarki i azotu oraz ołowiu),
- promowanie ekologicznych źródeł energii i korzystnych energetycznie rozwiązań technologicznych, by ograniczyć emisję zanieczyszczeń z rozproszonych źródeł sektora komunalno-bytowego.
- poprawa warunków życia ludzi zamieszkałych na terenach będących w zasięgu oddziaływania zanieczyszczeń lub w jednostkach osadniczych charakteryzujących się znaczną koncentracją lokalnych źródeł ciepła.

### **Kierunki i zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi.**

Kierunki ochrony powierzchni ziemi i racjonalnego wykorzystania jej walorów użytkowych w rozwoju gminy to:

- ochrona powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami stałymi i płynnymi,
- racjonalne przeznaczenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na cele nierolnicze,
- ochrona powierzchni ziemi przed negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.

### **Kierunki i zadania w zakresie ochrony ludzi i środowiska przed hałasem i wibracjami oraz przed szkodliwym elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym**

- a) Kierunek ochrony w w/w zakresie dotyczy minimalizacji poziomu hałasu i wibracji głównie w obszarach stałego pobytu (zamieszkania) ludzi i rekreacji.
- b) Realizacja w/w kierunków wymagać będzie w szczególności:
  - eliminacji z obszarów zamieszkałych źródeł hałasu o ponadnormatywnym natężeniu poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianę technologii i urządzeń,
  - przestrzegania i uwzględniania w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy wartości poziomu hałasu określonych w przepisach szczególnych, aktualnie w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112):

Na obszarze gminy Goniądz głównym urządzeniem wytwarzającym elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące szkodliwe dla ludzi i środowiska jest napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo.

Należy mieć na uwadze utrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określonych w przepisach szczególnych, aktualnie w załączniku Nr 1 do Rozporządzenia Ministra [Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku \(Dz. U. z 2019 r. poz. 244\)](#) ~~Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).~~

Główne działania w zakresie ochrony przed elektromagnetycznym promieniowaniem to:

- zapobiegania zagrożeniom poprzez ustalanie w planach miejscowych odpowiednich stref ochronnych od linii napowietrznej WN 110 kV Białystok-Mońki-Osowiec-Grajewo. W stosunku do zabudowy ze stałym pobytom ludzi od w/w linii należy zachować strefę ochronną o szerokości – min. 14,5 m od skrajnego przewodu linii przy zalecanej odległości od osi linii 40 m,
- ustalania w planach miejscowych zakazu realizacji wszelkich stałych obiektów kubaturowych w obrębie strefy ochronnej od linii napowietrznej WN 110 kV,
- ustalania przebiegu nowych napowietrznych linii elektromagnetycznych WN z zachowaniem wymogów ochrony ludzi i walorów środowiska przyrodniczego – na obszarach zabudowy mieszkaniowej oraz na obszarach występowania przedszkoli, żłobków, szpitali, internatów i innych podobnych, składowa elektryczna elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego o częstotliwości 50 Hz nie może przekraczać wartości 1 kV/m,

### **Zasady ochrony krajobrazu kulturowego**

W aktualnych warunkach rozwojowych i działań w zakresie zaspokojenia potrzeb człowieka, ochrona krajobrazu kulturowego wiąże się z gospodarczą ochroną przyrody, która poprzez metody gospodarowania związane z problemami urbanistycznymi, dąży jednocześnie do zachowania naturalnych walorów krajobrazu, a zatem utrzymania bogactwa świata roślinnego i zwierzęcego w środowisku leśnym, polowym, łąkowym i wodnym oraz utrzymania sprawności gleb, czystości wód, powietrza i estetyki krajobrazu.

Ochrona krajobrazu kulturowego nie może polegać jedynie na jego ochronie dotyczącej działań zachowawczych, niezbędna jest też jego konserwacja. Polegać ona powinna na działaniach powodujących jego utrzymanie w należytej, ustalonej dotychczas formie.

W gminie nieustannej konserwacji wymaga krajobraz rolniczy, który bez ponawiania zabiegów agrotechnicznych uległby regresowi.

Należy mieć także na uwadze konieczność rekultywacji terenów zdewastowanych, np. poeksploatacyjnych.

Jednymi z cenniejszych wartości krajobrazowo-kulturowych na terenie gminy są dominanty w postaci wież

kościółów, jak też panoramy wsi, a także masywy leśne, które to elementy winny być zachowane

### **Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej**

Ochrona dziedzictwa materialnego i niematerialnego, rozumiana jako ochrona historycznej tożsamości w kształtowaniu przyszłości gminy należy do głównych celów polityki zagospodarowania przestrzennego i polega na:

- zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego,
- konserwacji zabytkowej substancji,
- wyeksponowaniu obszarów i obiektów o szczególnych wartościach zabytkowych,
- zahamowaniu procesów degradacji zabytków,
- przeciwdziałaniu negatywnym zmianom funkcjonalno-przestrzennym na obszarach zabytkowych.

W stosunku do **zabytków oraz dóbr kultury** wymienionych w części *Uwarunkowania* określa się następujące **zasady ochrony**, które będą uwzględniane i uszczegóławiane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:

- a) ochrona historycznej i architektonicznej formy obiektu (utrzymanie istniejących gabarytów wysokościowych, formy dachu i jego pokrycia, kompozycji i wystroju elewacji, formy stolarki okiennej i drzwiowej; zmiana zagospodarowania dopuszczalna jest jedynie gdy obecne użytkowanie wpływa niszcząco na zabytek, bądź w przypadku przywrócenia zagospodarowania historycznego),
- b) zachowanie walorów funkcjonalnych i użytkowych obiektów,
- c) zachowanie wartościowych elementów zagospodarowania i zabudowy świadczących o tożsamości gminy i jej mieszkańców,
- d) zachowanie śladów osadnictwa (utrzymanie układów ulic, ochrona stanowisk archeologicznych),
- e) świadome kształtowanie otoczenia wokół obiektów zabytkowych przy nadzorze właściwych służb konserwatorskich,
- f) planowanie współczesnych wsi z poszanowaniem tradycji,
- g) dążenie do współpracy prywatnych właścicieli, samorządu gminnego, służb konserwatorskich i organizacji pozarządowych przy poprawie stanu zachowania i utrzymania zabytkowej substancji mieszkaniowej (pomoc w pozyskaniu środków zewnętrznych, doradztwo).

## **2.2. Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej**

### **Prognoza demograficzna**

W 2015 r. w powiecie monieckim mieszkało 43 019 osób. Prognozowany jest stopniowy spadek tej liczby do 35 924 w 2035 r. i 32 486 w 2045 r. Ubytek wynosić będzie ponad 9 tys. osób, co oznacza spadek o ponad 21 p.p. względem 2015 r. Jednocześnie tempo spadku będzie nieznacznie nasilać się z każdym kolejnym pięcioleciem.

Zmiany te będą dotyczyć zarówno miast, jak i terenów wiejskich. Do roku 2045 na wsi ubędzie 6,4 tys. mieszkańców (spadek o 24 p.p.), a w miastach 2,7 tys. (spadek o 18 p.p.). Jak widać, prognozy wskazują na znacznie szybsze wyludnianie obszarów wiejskich powiatu. Jest to związane częściowo z ruchem wewnętrznym ludności. Mieszkańcy wsi, szczególnie kobiety, migrują do miast na okres kształcenia oraz w poszukiwaniu pracy w pozarolniczych sektorach gospodarki.

Określając przyszłe zmiany w zaludnieniu gminy Goniądz, przyjęto, że tempo ubytku ludności w gminie odpowiadać będzie zmianom prognozowanym dla całego powiatu. Na takie założenie pozwalają zbliżone uwarunkowania demograficzne i podobne tendencje w ruchu ludności.

Prognoza wskazuje, że do roku 2035 w gminie ubędzie niemal 700 osób, natomiast w 2045 r. ubytek względem 2015 r. wynosić będzie już ponad 1100. Intensywniej przebiegać będzie wyludnianie wsi. Tu liczba ludności spadnie o 760 osób. Natomiast w Goniądzu wg prognozy ubędzie 340 mieszkańców.

Biorąc pod uwagę strukturę płci, w kolejnych latach spodziewać należy się zmniejszenia udziału kobiet w ogólnej liczbie ludności. Spadek dotyczyć będzie zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednakże to w przypadku płci żeńskiej będzie bardziej odczuwalny. W 2015 r. współczynnik feminizacji w mieście Goniądz wyniósł 118. W 2035 r. wynosić on będzie 113, a 10 lat później 112. Wartość tego wskaźnika będzie obniżać się również na



terenach wiejskich – z 98 obecnie do 95 w 2035 i 94 w 2045. W perspektywie kilku dekad wystąpić może istotny niedobór kobiet, co zwiastuje poważny kryzys demograficzny i coraz szybsze wyludnienie wsi.

Kolejne lata przyniosą silny spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. W 2045 r. będzie ich o ponad 400 mniej niż w 2015 r. Ubytek będzie niemal dwukrotnie dotkliwszy na wsi. Zmaleje również liczba osób w wieku produkcyjnym, stanowiąca potencjalne zasoby pracy. Prognoza wskazuje, że do 2045 r. ubędzie ich łącznie 875, w tym 315 w mieście i 560 na wsi. Wzrośnie natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Spodziewać należy się, że w 2045 r. będzie ich o ponad 160 więcej niż obecnie.

Prognozy na kolejne lata wskazują na dalsze pogłębienie dysproporcji względem płci. Kobiet będzie ubywać, w większości grup wiekowych dominować będą mężczyźni. Wyjątek stanowi ludność najstarsza. Średnia wieku kobiet jest znacznie wyższa. Większa umieralność wśród mężczyzn tłumaczona jest generalnie cięższą fizyczną pracą, częstszymi wypadkami i słabszą dbałością o zdrowie. W badanym okresie prognozuje się również zwiększenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym względem osób w wieku przedprodukcyjnym. Skutkiem będzie silne obciążenie ludności pracującej. Wzrośnie zapotrzebowanie na opiekę geriatryczną, zmniejszać się będzie liczba uczniów w lokalnych szkołach.

Spadek liczby ludności pozwala stwierdzić, że wyznaczanie nowych terenów budowlanych w oddaleniu od istniejących zabudowań nie będzie konieczne, a co więcej, będzie wiązało się z regularnym i niepotrzebnym obciążeniem budżetu gminy (koszty utrzymania infrastruktury, utrzymania czystości etc.). Może zająć potrzeba budowy placówki opieki geriatrycznej (w związku ze starzeniem się społeczeństwa i odpływem młodych). Rozważyć należy formy aktywizacji zawodowej kobiet, aby zahamować ich intensywny odpływ.

#### WNIOSKI:

- Sytuacja demograficzna gminy ulegnie najprawdopodobniej stopniowemu pogorszeniu.
- Prognozuje się spadek liczby urodzeń, zwiększenie liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i dalsze migracje, w których najsilniej odczuwalny będzie ubytek młodych kobiet.
- Prognozowane zmiany w liczności populacji będą musiały znaleźć odbicie w polityce gminy, w tym dotyczącej zagospodarowania i kierunków aktywizacji, a być może również obejmującej infrastrukturę opieki zdrowotnej.

*Nie ma przesłanek, aby w niniejszej analizie uwzględnić migrację w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.*

#### **Kierunki rozwoju mieszkalnictwa**

Należy dążyć do osiągnięcia europejskiego wskaźnika nasycenia w mieszkaniach w wysokości 400 mieszkań na 1000 mieszkańców.

Główne zadania w zakresie mieszkalnictwa to:

- a) przygotowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową. W tym celu zakłada się możliwość realizacji budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego i jednorodzinne, głównie w ośrodku gminnym, na terenach wyznaczonych na ten cel w planach zagospodarowania przestrzennego.
- b) utrzymanie, modernizacja i uzupełnienie zabudowy na działkach plombowych, głównie w Goniądzu i wsiach z szansami rozwoju funkcji pozarolniczych,
- c) zagospodarowanie opuszczonych mieszkań w wyludniających się wsiach m.in. na cele zabudowy letniskowej,
- d) przejmowanie do zasobów komunalnych opuszczonych zasobów prywatnych,
- e) budowa i uzupełnienie infrastruktury komunalnej i technicznej na terenach zabudowy mieszkaniowej i przeznaczonych do zabudowy,
- f) opracowanie w miarę potrzeb planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego:
  - wyznaczających nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową uwzględniającą bieżące i jedno - dwuletnie wyprzedzenie zapotrzebowania na tereny budowlane i możliwości uzbrojenia terenu,
  - określających zasady przekształceń zabudowy zagrodowej w mieszkaniową typu jednorodzinne w poszczególnych jednostkach osadniczych.

Dopuszcza się rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i rzemieślniczej na terenach zwartej zabudowy, tj. w plombach między zabudową istniejącą, lub na obrzeżach terenów zwartej zabudowy, przylegających do nich, lub położonych w ich pobliżu, dostępnych do dróg publicznych.

W tym celu należy każdorazowo wprowadzić zmianę w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wprowadzenie zmiany w planie miejscowym będzie w takich przypadkach zgodne z polityką przestrzenną gminy zawartą w niniejszym studium. Dopuszcza się:

- a) lokalizację na terenach zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej usług i rzemiosła nieuciążliwego oraz agroturystycznej,
- b) przekształcanie zabudowy jednorodzinnej w zabudowę usługową, rzemieślniczą oraz zagrodową,
- c) przekształcanie zabudowy jednorodzinnej w bardziej intensywną – szeregową, bliźniaczą, wielorodzinną,
- d) przekształcanie zabudowy zagrodowej w jednorodzinną, wielorodzinną, usługową, rzemieślniczą i produkcyjną.

Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na wsi w skutek między innymi ubytku ludności będzie coraz lepsze.

Tym niemniej są na terenach wiejskich mieszkania o niskim standardzie, stąd w najbliższych latach główny nacisk inwestycyjny będzie położony na modernizację istniejącej zabudowy oraz wymianie budynków o złym stanie technicznym, a także wyposażenie mieszkań w urządzenia i instalacje sanitarne.

Innym problemem może być kwestia opuszczonych mieszkań w wyludniających się wsiach, co stworzy problem racjonalnego zagospodarowania przynajmniej części tych zasobów. We wsiach o znacznych walorach środowiska przyrodniczego część zasobów może być zaadaptowana dla potrzeb zabudowy letniskowej i agroturystycznej.

Tereny zabudowy mieszkaniowej objęte są miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

### **Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej**

Do podstawowych czynników określających komfort życia jest dostęp do usług podstawowych w miejscu zamieszkania, poczucie bezpieczeństwa, możliwość wypoczynku i rekreacji. Działania, jakie powinien podejmować samorząd, koncentrować się będą w następujących sferach:

- edukacji,
- ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
- rozwoju kultury fizycznej i sportu,
- kultury.

Podstawowym założeniem jest utrzymanie aktualnego wyposażenia gminy w istniejące obiekty i podnoszenie ich standardu. Z uwagi na przyjęte założenie utrzymania zabudowy w istniejących jednostkach osadniczych, nie zakłada się zwiększenia zapotrzebowania na większość obiektów infrastruktury.

Ogólne kierunki rozwoju infrastruktury społecznej to:

- dążenie do zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców na poziomie, który umożliwiają warunki finansowe gminy, bez niepotrzebnego pogłębiania istniejącego zadłużenia,
- dostosowanie bazy zasobów do prognozowanej sytuacji demograficznej w perspektywie roku 2035+,
- podnoszenie standardu świadczenia usług w istniejących placówkach.

Na podstawie analizy istniejącego stanu zasobów infrastruktury społecznej, ich obciążenia oraz prognozowanych zmian w strukturze demograficznej ustala się szczegółowe kierunki rozwoju infrastruktury:

- a) oświaty – utrzymanie istniejących placówek nauczania przedszkolnego i podstawowego, podnoszenie standardu nauczania m.in. poprzez utrzymanie istniejących etatów nauczycielskich i zmniejszenie liczności klas oraz stopniową poprawę wyposażenia. W związku z centralnymi reformami systemu oświaty likwidacji ulegnie gimnazjum w zespole szkół w Goniądzu.
- b) ochrony zdrowia – poprawa jakości usług świadczonych przez istniejący zakład w Goniądzu, ukierunkowanie na opiekę geriatryczną, propagowanie tzw. zdrowego stylu życia, zachęcanie do regularnych badań lekarskich – wczesna diagnostyka, stwarzanie korzystnych warunków do funkcjonowania prywatnych punktów aptecznych i opieki weterynaryjnej.
- c) opieki społecznej – utrzymanie istniejącego ośrodka, realizacja zadań wynikających z gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, aktywizacja bezrobotnych.
- d) kultury, sportu i rekreacji – utrzymanie świetlic wiejskich i doposażenie ich w urządzenia rekreacyjne, organizacja wydarzeń kulturalnych skupiających mieszkańców i budujących poczucie tożsamości, utrzymanie biblioteki gminnej i popularyzacja czytelnictwa.
- e) bezpieczeństwa publicznego – wspieranie funkcjonowania i doposażanie istniejących remiz strażackich OSP.

Nie ustala się celowych wskaźników ilości placówek w przeliczeniu na liczbę mieszkańców – z uwagi na prognozowany spadek liczby ludności, zaproponowane współczynniki będą z czasem ulegać poprawie, co nie będzie jednak świadczyć o polepszeniu dostępności do zasobów infrastruktury społecznej.

Przedmiotem dalszego – perspektywicznego wykorzystania pod usługi mogą być tereny wyznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto wyznacza się tereny rozwojowe oznaczone symbolem TR, gdzie mogą być lokalizowane usługi na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

### **2.3. Kierunki i zasady rozwoju gospodarczego i tereny rozwojowe**

Z uwagi na dotychczasowy charakter gminy, wspierać należy wielofunkcyjny rozwój jednostek osadniczych. Ożywianie gospodarcze wymagać będzie zwiększenia roli przemysłu i usług. Rolą gminy w obszarze planowania przestrzennego jest wskazanie terenów, na których może być prowadzona pozarolnicza działalność zarobkowa.

#### **Kierunki rozwoju przemysłu i rzemiosła, obszary pod zabudowę przemysłowo - rzemieślniczą**

Z uwagi na sąsiedztwo z terenami Biebrzańskiego Parku Narodowego, kontynuować należy rozwój przemysłu mało uciążliwego. W mieście realizowana jest działalność wytwórcza – przemysł spożywczy, odzieżowy i drzewny. Z uwagi na potencjalne uciążliwości w funkcjonowaniu zakładów tego typu – hałas, zapylenie, odory – dalszy rozwój tej funkcji ograniczony będzie do ściśle wydzielonych obszarów, niekolizyjnych z miejscami zamieszkania ludności. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych w przyszłości, zwłaszcza w związku z emisją niepożądanych substancji zapachowych.

Lokalizacja zabudowy przemysłowej ograniczona jest jedynie do terenów oznaczonych symbolem **P**, przedstawionych na rysunku *Kierunki*, na których zagospodarowanie obejmować będzie budynki i hale produkcyjne, składy, magazyny, hurtownie, zakłady przetwórcze i remontowe. Dla terenów tych dopuszcza się uzupełnienie o komercyjną funkcję usługową – w postaci wolnostojących obiektów lub poprzez wprowadzenie funkcji usługowej do budynków przemysłowych i magazynowych.

Na terenie gminy nie przewiduje się ustanowienia stref przemysłowych w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska. Tym samym działalność prowadzona w obiektach przemysłowych, istniejących i planowanych, bez względu na lokalizację, nie może powodować przekroczeń standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu i dopuszczalnych poziomów hałasu oraz wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu, określonych w przepisach odrębnych.

Przemysł i rzemiosło produkcyjne może się rozwijać w gminie w oparciu o następujące przesłanki:

- istniejące na terenie miasta i gminy zakłady przemysłowe i rzemieślnicze ,
- aktywność gospodarczą mieszkańców,
- położenie miasta i gminy na ważnych ciągach komunikacyjnych (kolejowym i drogowych),
- istniejące niewykorzystane tereny przemysłowo – składowe,
- istniejący niewykorzystany majątek produkcyjny,
- istniejące na terenie gminy warunki do produkcji rolnej,
- istniejące na terenie gminy surowce mineralne.

W polityce przemysłowej gminy należy sprzyjać dalszemu rozwojowi działalności gospodarczej mieszkańców. Działające dziś podmioty gospodarcze powinny być sprawnie obsługiwane, by ze strony władz samorządowych miały sprzyjający klimat do rozwoju swoich przedsiębiorstw.

Należy sprzyjać inwestycjom zagranicznym.

Przedmiotem szczególnego zainteresowania w rozwoju funkcji produkcyjnych na terenie miasta i gminy powinny być tereny przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na ten cel – już zainwestowane i dotychczas nie wykorzystane.

Niezależnie od tego, czy wyznaczone w planach tereny przemysłowe będą w dalszym ciągu miały moc prawną usankcjonowaną ważnością planów, czy nie w niniejszym „Studium” zakłada się ich dalsze przeznaczenie pod przemysł, rzemiosło i inne urządzenia usługowo – produkcyjne.

Ponadto wyznacza się tereny rozwojowe oznaczone symbolem TR, gdzie mogą być lokalizowane inwestycje produkcyjne na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

#### **Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej**

Rolnictwo w dalszym ciągu stanowi główne źródło utrzymania niemal połowy mieszkańców gminy. Problemem jest deficyt wartościowych gruntów ornych. Kształtowanie terenów rolniczych wymaga podjęcia działań zabezpieczających przestrzeń produkcyjną strategiczną dla produkcji żywności poprzez:

- zakaz przeznaczania kompleksów klas bonitacyjnych III i IVa o uregulowanych stosunkach wodnych na cele nierolnicze,
- utrzymanie w przeznaczeniu rolniczym gruntów ornych wykorzystywanych pod uprawy oraz łąk i pastwisk wykorzystywanych do hodowli bydła,
- przeprowadzanie procesów scaleń i wymian gruntów, pod kątem:
  - poprawy rozłogów gruntów gospodarstw rolnych i tworzenia warunków koncentracji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
  - uzyskiwania zwartych powierzchniowo kompleksów gruntów porolnych i marginalnych,
- zakaz lokalizacji obiektów budowlanych niezwiązanych z gospodarką rolną na terenach oznaczonych symbolem **R** (z wyjątkiem inwestycji celu publicznego),
- regulacje stosunków wodnych na obszarach rolniczych poza siecią ekologiczną, dla stworzenia optymalnych warunków hydrologicznych produkcji rolniczej, w tym modernizacji istniejących systemów regulacyjnych,
- dopuszczenie realizacji obiektów małej retencji,
- eliminację zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza poprzez sukcesywny rozwój systemów infrastruktury technicznej i jej modernizację - w szczególności energetycznej, gazowej i kanalizacyjnej,
- promocję rolnictwa ekologicznego,
- ograniczanie lokalizacji obiektów inwentarskich w systemie bezściółkowym ze względu na ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- uzupełnianie systemu zadrzewień i zakrzewień jako elementu zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, chroniącego przed erozją wietrzną i wodną, wzbogacającego tradycyjny uprawowy krajobraz rolniczy,
- promowanie rolnictwa służącego ochronie różnorodności gatunkowej (ochrona zasobów genowych zwierząt gospodarskich),
- dopuszczenie realizacji ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych.

Zakłada się utrzymanie istniejących obiektów turystycznych i rozwój tej funkcji zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich, w lokalizacjach, które nie będą powodowały nadmiernej presji na środowisko przyrodnicze, w szczególności tereny parku narodowego.

Na terenach leśnych, na których prowadzona jest gospodarka zasobami leśnymi, należy dążyć do zakazu bądź ograniczenia:

- przeznaczania powierzchni leśnej na cele nieleśne,
- wprowadzania zabudowy, z wyjątkiem urządzeń związanych z gospodarką leśną z dopuszczeniem przystosowania terenów leśnych do potrzeb rekreacyjnych,
- realizacji przebiegu urządzeń liniowych z zakresu infrastruktury technicznej wymagających znacznej przecinki drzew,
- naruszania naturalnej rzeźby terenu,
- lokalizacji składowisk odpadów.

Jednocześnie ustala się:

- wprowadzenie zalesień na terenach przeznaczonych do zalesienia – o niskiej przydatności rolniczej,
- wprowadzanie leśnej zieleni izolacyjnej pomiędzy terenami o kolizyjnym zagospodarowaniu,
- regenerację drzewostanów zdewastowanych i zaniedbanych w lasach prywatnych,
- rozwój wodochronnych, glebochronnych i klimatotwórczych funkcji lasów,
- przystosowanie lasów do spełniania funkcji rekreacyjnej – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne i edukacyjne, wprowadzenie urządzeń rekreacyjnych i małej architektury,
- świadome kształtowanie prawidłowej granicy polno-leśnej (tzw. strefy ekotonowej) – wyprzedzające planowanie, dobór odpowiednich gatunków – chroniącej drzewostan przed wiatrem, nadmiernym nasłonecznieniem i gwałtownymi zmianami temperatury, a także pełniącej funkcje przeciwpożarowe.

Leśnictwo, podobnie jak dotychczas, nie będzie miało w przyszłości większego znaczenia w gospodarce gminy. Niemniej lasy, głównie prywatne, będą wykorzystywane zgodnie z dotychczasowymi tendencjami tj. poprzez pozyskanie i przeróbkę drewna, zwłaszcza na własne potrzeby rolników.

## Kierunki zagospodarowania obszarów wypoczynkowych i turystyki

1. Obszarami wyróżniającymi się pod względem atrakcyjności turystycznej są tereny Biebrzańskiego Parku Narodowego i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy położony wzdłuż doliny Biebrzy, zwłaszcza po wschodniej stronie rzeki, skąd z wysokiego brzegu rozciągają się widoki na rozległe tereny BPN.

Szczególną wartość stanowi zespół twierdzy Osowiec z XIX-XX w. objęty prawnie ochroną konserwatorską, składający się z 4 fortów (częściowo zniszczonych) na których przedpolu znajduje się ponad 100 schronów z lat 1938-39.

Godnym zainteresowania turystycznego jest miasto Goniądz położone na wyniosłym brzegu Biebrzy, posiadające bogatą historię i kilka zabytków architektury a także zabytkowy układ urbanistyczny śródmieścia. Autorem kościoła parafialnego z lat 1924-31 wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 94 jest Oskar Sosnowski, znany architekt autor wielu znakomitych obiektów (w tym także kościoła Św. Rocha w Białymstoku), profesor Politechniki Warszawskiej. Okoliczności te powodują że rośnie znaczenia funkcji turystyczno-wypoczynkowej w warunkach gospodarki i przestrzennego zagospodarowania gminy, co daje podstawę do rozwijania funkcji turystyki i wypoczynku w różnych formach:

- a) turystyka piesza, rowerowa, motorowa, wodna, na odpowiednio wyznaczonych szlakach (na terenie Narodowego parku Biebrzańskiego szlaki takie wyznacza i warunki użytkowania określa dyrekcja tego parku),
- b) agroturystyka i jej obsługa,
- c) baza noclegowa: hotele pensjonaty, schroniska, kempingi, pola biwakowe, kwatery prywatne,
- d) baza żywieniowa: restauracje, bary, kawiarnie,
- e) turystyka kwalifikowana, jak jeździectwo (na bazie odpowiednio prowadzonych stadnin koni), wędkarstwo i turystyka kajakowa, której warunki uprawiania na rzece Biebrzy określa dyrekcja Biebrzańskiego Parku Narodowego, itp.,
- f) turystyka poznawcza związana z zabytkami budownictwa, walorami krajobrazu i przyrody nadbiebrzańskiej,
- g) obsługa organizacji ruchu turystycznego i wypoczynku na terenie gminy oraz odpowiednie rozwinięcie informacji o walorach turystycznych i wypoczynkowych, jak również o warunkach korzystania z przedstawionej oferty,
- h) mieszkalnictwo rekreacyjne w postaci adaptowania istniejących niewykorzystanych budynków oraz budowy nowych poza obszarem Biebrzańskiego Parku Narodowego (w miejscach specjalnie na ten cel wyznaczonych) na cele wypoczynku sezonowego lub całorocznego,

## 2.4. Kierunki i zasady rozwoju komunikacji

Najważniejsze cele rozwoju komunikacji w mieście i gminie Goniądz to:

- a) dążenie do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i towarów na terenie gminy, jak też przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu ludzi i towarów przez teren gminy,
- b) zapewnienie funkcjonowania w odpowiednim standardzie prędkości i swobody ruchu tranzytowego na drogach,
- c) minimalizacja kolizji między ruchami komunikacyjnymi a zabudową i środowiskiem przyrodniczym oraz między różnymi rodzajami komunikacji,
- d) utrzymanie w należyтым standardzie dróg gminnych,
- e) podnoszenie standardu wyposażenia dróg w urządzenia komunikacji, zwłaszcza przy drogach krajowej, wojewódzkiej i powiatowych.

Miasto i gmina Goniądz obsługiwana będzie siecią drogową, linią kolejową i liniami autobusowymi.

### Sieć drogową:

Sieć drogową stanowią będą: droga krajowa, ~~drogi wojewódzkie~~ droga wojewódzka, drogi powiatowe i drogi gminne.

**Droga krajowa Nr 65 granica państwa – Goldap – Olecko – Elk – granica województwa – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki – granica państwa klasy G.**

*Przez teren gminy Goniadz, zgodnie z zarządzeniem nr 28 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 03 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania numerów drogom krajowym oraz zarządzeniem nr 10 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 19 kwietnia 2021 r. w sprawie klas istniejących dróg krajowych przebiega odcinek drogi krajowej nr 65 (dk nr 65) o przebiegu „GRANICA PAŃSTWA – GOŁDAP – OLECKO – ELK – GRAJEWO – MONKI – BIAŁYSTOK – BOBROWNIKI – GRANICA PAŃSTWA” klasy technicznej G (główna). Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 maja 2016r. /Dz. U. z 2016r. poz. 784/ droga krajowa Nr 65 planowana jest jako droga ekspresowa S 16 na odcinku Elk (S 61) – Knyszyn (S 19) celem połączenia drogi S 61 „Via Baltica” z S 19 „Via Carpatia”. Wymagać będzie budowy i przebudowy, w tym budowy obwodnic Grajewa i Moniek oraz nowych przepraw mostowych na rzece Biebrza, wymagać to będzie opracowań projektowych.*

*Dodatkowo GDDKiA oddział w Białymstoku prowadzi prace projektowe nad Studium Techniczno – Ekonomiczno – Środowiskowym budowy drogi S16 na odcinku Elk – Knyszyn. Przez teren gminy Goniadz przebiegają trzy z rozpatrywanych wariantów projektowanej trasy. Warianty trasy drogi S16 wskazano na rysunku studium – Kierunki.*

### **Droga wojewódzka Nr 670 Osowiec – Suchowola – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa i droga wojewódzka Nr 668 Piątnica Poduchowna – Przytuły – Osowiec.**

Zgodnie z obowiązującymi przepisami docelowo droga ta powinna spełniać wymagania techniczne i użytkowe określone dla klasy G. Przy przebudowie drogi przepisy dopuszczają przyjęcie klasy o jeden poziom niżej, a więc mogłaby pozostać Z, jaka jest obecnie na odcinku Osowiec – Suchowola. Decyzję w tej sprawie podejmie Sejmik Urzędu Marszałkowskiego.

#### **Drogi powiatowe.**

- 1) Bardzo ważną funkcją w obsłudze ruchu na obszarze miasta i gminy Goniadz i powiązania z siedzibą powiatu w Mońkach oraz sąsiednimi gminami stanowiąc będą drogi powiatowe
- 2) Należy dążyć, aby drogi stanowiące powiązania zewnętrzne posiadały nawierzchnię twardą ulepszoną, tj. 1848B i 1849B oraz w pierwszej kolejności utrzymać w dobrym stanie technicznym drogi obciążone znacznym ruchem pojazdów i ruchem autobusowym.
- 3) Parametry techniczne i użytkowe dróg przyjmować zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
- 4) Obiekty budowlane przy drogach powiatowych powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni co najmniej:
  - na terenie zabudowy wsi - 8,0m,
  - poza terenem zabudowy - 20,0m.

#### **Drogi gminne.**

- 1) Bardzo ważną funkcją w obsłudze ruchu w obszarze miasta i gminy Goniadz stanowiąc będą drogi gminne
- 2) Wewnętrzne potrzeby transportowe gminy realizowane będą, poza drogą wojewódzką i drogami powiatowymi, drogami gminnymi.
- 3) Parametry techniczne i użytkowe dróg przyjmować zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
- 4) Obiekty budowlane przy drogach gminnych powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni, co najmniej:
  - na terenie zabudowy wsi - 6,0m,
  - poza terenem zabudowy - 15,0m.
- 5) Bieżące remonty i przebudowę dróg należ wykonać z uwzględnieniem priorytetów dla:
  - a) odcinków dróg obsługujących największą liczbę mieszkańców i obszary o najwyższej w skali gminy aktywności gospodarczej,
  - b) odcinków o największych zagrożeniach funkcjonowania ruchu, mogących wywołać zakłócenia życia społeczno-gospodarczego części sieci osadniczej.
- 6) Docelowo dążyć do wykonania dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej.

#### **Techniczne zaplecze motoryzacji.**

Ustala się następujące wskaźniki i zasady zabezpieczania miejsc postojowych:

- 1) na terenach przeznaczonych pod zabudowę usługową 10÷12 miejsc postojowych na 1000m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej w granicach działek wyznaczonych na ten cel;
- 2) na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną - miejsca postojowe na własnych działkach;
- 3) na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną - docelowo 330 miejsc postojowych na 1000 mieszkańców tej zabudowy;
- 4) na terenach przeznaczonych pod zakłady produkcyjne - 14÷16 miejsc postojowych na 100 zatrudnionych, w granicach działek wyznaczonych na ten cel;
- 5) na terenach przeznaczonych pod kościół - 10 miejsc postojowych na 100 uczestników mszy.

Istniejące stacje paliw w mieście Goniądz zapewnią obsługę w paliwo użytkowników pojazdów samochodowych.

### **Kolej.**

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego przewiduje się modernizację linii kolejowej nr 38 z dostosowaniem do parametrów magistralnych /E75 „Rail Baltica” z kursowaniem pociągów z prędkością 120-200 km/h, budową drugiego toru i dwupoziomowych skrzyżowań z drogami. *Na linii kolejowej nr 38 planowane są prace w ramach realizacji projektu pn. „Prace na linii E 75 na odcinku Białystok – Suwałki – Trakizki (granica państwa), etap I odcinek Białystok – Elk” przewidującego m.in. zmianę geometrii torów. Obecnie trwa procedowanie decyzji środowiskowej. Realizacja prac przewiduje się w latach 2024 -2027.*

Wszystkie inwestycje lokalizowane w sąsiedztwie terenów kolejowych winny bezwzględnie spełniać wymogi odpowiednich ustaw i rozporządzeń. W świetle obowiązujących przepisów, w odniesieniu do terenów kolejowych, na etapie sporządzania planów należy określić granice stref ochronnych tych terenów. W strefach ochronnych należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z tych terenów *m.in. farmy fotowoltaiczne powinny być usytuowane tak, aby nie wpływać negatywnie na bezpieczeństwo ruchu kolejowego, wyklucza się możliwość odprowadzania wód roztopowych i opadowych oraz ścieków bytowych z terenów sąsiednich na tereny kolejowe, tereny w bezpośrednim sąsiedztwie muszą podlegać odpowiedniej ochronie akustycznej (w sąsiedztwie czynnej linii kolejowej dopuszcza się lokalizowanie terenów nie podlegających ochronie akustycznej).*

### **Komunikacja autobusowa.**

Zapewnienie właściwego standardu obsługi podróżnych wymagać będzie:

- 1) utrzymania we właściwym stanie technicznym dróg, po których kursują autobusy,
- 2) sukcesywnej wymiany starych autobusów na nowoczesne, bardziej funkcjonalne z dostosowaniem dla ludzi niepełnosprawnych i mniej uciążliwych dla środowiska,
- 3) obniżenia przez przedsiębiorstwo obsługujące linie autobusowe kosztów funkcjonowania, które wpłynie na obniżenie cen usług transportowych.
- 4) podjęcia działań w sprawie obsługi komunikacją autobusową mieszkańców wsi: Dawidowizna, Klewianka, Białosuknia, Smogorówka Goniądzka, Smogorówka Dolistowska, Wroceń, Osowiec, Płochowo, Budne Żarnowo i Wólka Piaseczna.

### **Drogi rowerowe.**

Ustala się przebieg tras i dróg rowerowych w ciągu ulic:

- 1) Green Velo;
- 2) Demokratyczna, Majora, Węgielnego, Stary Rynek, Plac 11 Listopada, Wojska Polskiego, Dolistowska;
- 3) Rybacka w kierunku Wólki Piasecznej;
- 4) Mickiewicza w kierunku Downar.

Z uwagi na nieznaczny lokalny ruch samochodowy w mieście i gminie Goniądz, nie planuje się budowy wydzielonych dróg rowerowych. Ruch rowerowy będzie się odbywał po drogach powiatowych i gminnych oraz po drodze rowerowej Green Velo.

W przyszłości przy natężeniu ruchu samochodowego ok. 2500 p.u./dobę lub natężeniu ruchu rowerowego ok. 300R/dobę, bądź przyjmując progowe kryterium prędkości 50 km/h, trzeba będzie się liczyć z potrzebą podjęcia decyzji, w oparciu o przeprowadzoną szczegółową analizę, czy ruch rowerowy pozostawić na jezdni, czy go wydzielić („Kierunki i formy rozwoju ruchu rowerowego” autor mgr inż. Andrzej Zalewski).

## **2.5. Kierunki i zasady rozwoju infrastruktury technicznej.**

### **Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę.**

Głównym zadaniem w zakresie zaopatrzenia w wodę będzie zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy Goniądz oraz pozostałym odbiorcom (zakłady usługowe, użyteczności publicznej, drobnego przemysłu) ciągłej dostawy wody w warunkach normalnych i sytuacjach zagrożenia kryzysowego, o jakości spełniającej normy sanitarne dla wody do picia i w ilości pokrywającej pełne ich potrzeby oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) Utrzymanie w należyтым stanie technicznym istniejących studni głębinowych ujęć wodociągów: miejskiego w Goniądzu i wiejskich w miejscowościach: Downary, Białosuknia, Osowiec i Wroceń oraz wykonywanie nowych studni w miejsce już wyeksploatowanych.
- 2) Utrzymanie w należyтым stanie technicznym stacji uzdatniania wody wodociągów: miejskiego w Goniądzu i wiejskich w miejscowościach: Downary, Białosuknia, Osowiec i Wroceń z możliwością, w razie potrzeby, ich remontu, modernizacji i rozbudowy.
- 3) Dopuszczenie użytkowania i wykonywania indywidualnych ujęć wody do zwykłego korzystania z wody podziemnej znajdującej się w gruncie właściciela działki.
- 4) Dopuszczenie poboru wód podziemnych, nie stanowiących zwykłego korzystania z wody, w przypadku braku możliwości zaopatrzenia w wodę z miejskiej i wiejskich sieci wodociągowych w ilości lub o parametrach jakościowych spełniających oczekiwania odbiorcy, pod warunkiem zachowania wymagań związanych z ochroną środowiska.
- 5) Wykonanie studni publicznych wody pitnej o wydajności 7,5 l/os. i zasięgu 800,0m od zabudowy mieszkaniowej dla potrzeb zaopatrzenia mieszkańców w wodę w sytuacjach nadzwyczajnych.

### **Powiązanie systemu wodociągowego gminy Goniądz z gminami sąsiednimi.**

Utrzymanie zaopatrzenia w wodę z wiejskiego wodociągu Osowiec miejscowości Białogrądy, w gminie Grajewo, już podłączonej do tego systemu.

### **Kierunki rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych.**

Głównym zadaniem w zakresie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych i wód opadowych będą działania zapewniające ochronę środowiska przed skażeniem gleby i wód powierzchniowych, poprawę standardu życia mieszkańców i likwidację barier w rozwoju poszczególnych miejscowości.

Przyjmuje się rozdzielczy system kanalizacji w gminie, składający się z niezależnego systemu kanalizacji sanitarnej do odprowadzania ścieków komunalnych (bytowo-gospodarczych i poprodukcyjnych) do oczyszczalni ścieków oraz oddzielny dla kanalizacji deszczowej z urządzeniami podczyszczającymi, do odprowadzania wód opadowych z terenów zabudowanych.

### **Rozwój systemów kanalizacji sanitarnej.**

- 1) Wyposażenie miasta Goniądz w zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej zapewniające obsługę mieszkańców w dostosowaniu do występujących potrzeb oraz osiągnięcie standardów jakościowych ścieków odprowadzanych z oczyszczalni do środowiska wodnego, ustalonych w przepisach prawa wymagać będzie:
  - a) utrzymania w należyтым stanie technicznym obiektów i urządzeń oczyszczalni ścieków w Goniądzu poprzez przeprowadzenie potrzebnych remontów z ewentualną, w razie potrzeby, modernizacją technologii z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań, jak również zapewnienie właściwej eksploatacji tej oczyszczalni w celu utrzymania jakości ścieków odprowadzanych do odbiornika: rzeki Czarna Struga dopływu rzeki Biebrza zgodnej z przepisami prawa,
  - b) utrzymania w dobrym stanie technicznym istniejącej sieci kanalizacyjnej poprzez remonty, przebudowę i modernizację kanałów przy zastosowaniu nowoczesnych materiałów i rozwiązań technicznych,
  - c) sukcesywną wymianę kanałów o złym stanie technicznym w ramach budowy, przebudowy i remontu ulic oraz innych inwestycji wymagających odbioru ścieków komunalnych,
  - d) rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w mieście w układzie grawitacyjnym i grawitacyjno - pompowym w zakresie umożliwiającym podłączenie do niej całej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej istniejącej i projektowanej,
  - e) objęcie monitoringiem wszystkich lokalnych bezobsługowych przepompowni ścieków istniejących i nowowybudowanych,



Proponuje się następujący rozwój scentralizowanych systemów kanalizacji sanitarnej:

- skanalizowanie wsi Szafranki, Dawidowizna i ewentualnie Łazy z odprowadzeniem ścieków w układzie grawitacyjno-pompowym do kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Goniądzu,
  - wybudowanie małych oczyszczalni ścieków wspólnych dla miejscowości:
    - Osowiec, Płochowo, Budne, Wólka Piaseczna i ewentualnie Białogrody w uzgodnieniu z gminą Grajewo z propozycją oczyszczalni w Osowcu,
    - Kramkówka Duża, Kramkówka Mała, Downary, Downary Plac i ewentualnie Owieczki z propozycją oczyszczalni w we wsi Kramkówka Duża,
    - Klewianka, Białosuknie I Piwowary z propozycją oczyszczalni w Klewiance lub podłączenie tych miejscowości do kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Goniądzu,
    - Wroceń, Smogorówka Dolistowska, Smogorówka Goniądzka i ewentualnie Krzeczce z propozycją oczyszczalni we Wróceniu.
  - Lokalizacje oczyszczalni ścieków wskazane w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy Goniądz są orientacyjne i mogą ulec zmianie w dalszych szczegółowych opracowaniach obszaru przewidzianego do objęcia scentralizowanym systemem kanalizacji sanitarnej.
  - W pozostałych miejscowościach nie objętych scentralizowanym systemem kanalizacji sanitarnej i na obszarach zabudowy rozproszonej rozwiązanie gospodarki ściekowej zakłada się jak w wariantcie I.
- 3) Należy dążyć do eliminowania odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, gdyż jest to rozwiązanie nieekonomiczne, uciążliwe dla użytkowników i nie zapewnia ochrony środowiska, zwłaszcza wód gruntowych.
- 4) Wywóz ścieków z urzędzeń lokalnych, których ilość w miarę porządkowania gospodarki ściekowej będzie sukcesywnie maleć, w dalszym ciągu przewiduje się do punktu zlewnego przy oczyszczalni w Goniądzu.

#### **Odprowadzenie i oczyszczanie wód opadowych.**

- 1) Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych szczelnych nawierzchni terenów przemysłowych, usługowych, dróg, ulic, parkingów, o znacznym stopniu zanieczyszczenia zawiesiną i substancjami ropopochodnymi ujęte w szczelne otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej powinny być oczyszczone, przed wprowadzeniem do wód lub do ziemi, w taki sposób aby spełniały wymogi ochrony środowiska określone w przepisach szczególnych.
- 2) W ramach budowy, przebudowy i remontów ulic i placów o utwardzonych, szczelnych nawierzchniach powinna być realizowana kanalizacja deszczowa spełniająca warunki podane w punkcie 1).
- 3) Wody opadowe i roztopowe o małym stopniu zanieczyszczenia (z dachów obiektów, terenów zielonych i innych) mogą być odprowadzane powierzchniowo bezpośrednio do gruntu na własny nieutwardzony teren w sposób uniemożliwiający ich spływ na grunty sąsiednie.

#### **Kierunki rozwoju systemu gospodarki odpadami.**

System gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów powinien gwarantować ochronę środowiska, maksymalne wykorzystanie składników użytkowych i spełniać wymogi obowiązujących w tym zakresie przepisów prawnych Polski i Unii Europejskiej.

#### **Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami.**

Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami określają:

- 1) „Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego”, w którym gmina Goniądz została zaliczona do Regionu Północnego i odpady są i będą przyjmowane przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce w gm. Grajewo, spełniający wymogi ochrony środowiska.
- 2) „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Goniądz” – załącznik do uchwały Nr XIV/117/15 Rady Gminy Goniądz z dnia 7 października 2015r..
- 3) Gospodarka odpadami w gminie powinna być prowadzona zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami.

#### **Zadania w zakresie gospodarki odpadami.**

Prawidłowa gospodarka odpadami wymaga sukcesywnej realizacji planu gospodarki odpadami województwa podlaskiego, a przede wszystkim wykonania określonych w nim zadań strategicznych takich jak:

- 1) udział w rozbudowie Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce,
- 2) prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych społeczeństwa, szczególnie dzieci i młodzieży, w zakresie właściwego postępowania z odpadami komunalnymi, w tym w szczególności w

zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów, zwiększenia efektywności prowadzenia selektywnej zbiórki „u źródła”, zapobieganiu marnotrawienia żywności, zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji we własnym zakresie, promowanie ponownego użycia oraz recyklingu, z podkreśleniem uzyskiwanych efektów gospodarczych, ekonomicznych i proekologicznych.

- 3) dążenie do zwiększenia udziału gospodarstw domowych w selektywnej zbiórce odpadów i objęcie tym systemem zbiórki wszystkie tereny zabudowane,
- 4) tworzenie zachęt w zakresie zagospodarowania odpadów z pielęgnacji zieleni przydomowej i innych bioodpadów do produkcji kompostu na własne potrzeby,
- 5) sukcesywne likwidowanie „dzikich” wysypisk, czyli usuwanie odpadów z miejsc, które nie są legalnymi składowiskami odpadów lub magazynami odpadów,
- 6) tworzenie banków żywności,
- 7) organizowanie giełd wymiany rzeczy, w tym w szczególności urządzeń domowych, ubrań, obuwia oraz punktów napraw i przygotowania rzeczy do ponownego użycia,
- 8) tworzenie warunków i zachęt do rozwoju lokalnego przetwarzania surowców wtórnych,
- 9) sukcesywna realizacja opracowanego „Programu Gminy Goniądz usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest obejmujący okres 2008-2032”,
- 10) wdrożenie odpowiedniego systemu selektywnego zbierania odpadów u źródła w celu standaryzacji systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego kraju.

## Elektroenergetyka

- 1) Dostosowanie systemu do potrzeb wynikających z długofalowego rozwoju zagospodarowania gminy oraz dostarczenie energii w normalnym standardzie jakościowym i ilościowym w sposób ciągły wymagać będzie:
  - rozbudowy systemu poprzez:
    - budowę stacji transformatorowych na całym obszarze gminy na terenach istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej, potencjalnej działalności gospodarczej produkcyjno-usługowej, rekreacyjno-turystycznej,
    - budowę linii SN15KV zasilających w/w stacje transformatorowe,
  - modernizacji systemu poprzez:
    - modernizację linii SN15KV
    - modernizację stacji transformatorowych
    - modernizację linii nn

Planowane zadania w zakresie modernizacji i rozbudowy systemu elektroenergetycznego na terenie m i gm.

Goniądz wg „Planu Rozwoju na lata 2014 – 2019 to:

- budowa przyłączy wraz z układami pomiarowymi: kablowych – 60 szt, napowietrznych -60 szt.
- wymiana izolacji ma linii 110kV Osowiec- Grajewo2,
- modernizacja linii napowietrznych SN – 5,05 km,
- modernizacja linii kablowych SN – 2,0 km,
- modernizacja stacji transformatorowych 15/0,4 kV; wewnętrznych - 6 szt, słupowych – 5 szt ,
- modernizacja linii nn: kablowych - 2,5 km, napowietrznych -14,7 km,
- przyłącza: napowietrzne -415 szt, kablowe -81 szt.

- 2) Przewiduje się budowę urządzeń Odnawialnych Źródeł Energii o mocy powyżej ~~500kW~~ 100 kW w postaci ogniw fotowoltaicznych w Goniądzu, na działce nr geodezyjny 259/1 oraz we wsi Piwowary, na działkach nr geodezyjny 5/2 i 12/3. Tereny oznaczono na rysunku studium – kierunki symbolem PE. *Przewiduje się jednocześnie budowę urządzeń OZE o mocy powyżej 500kW\* w postaci ogniw fotowoltaicznych w obszarach wskazanych na rysunku studium w obrębach geodezyjnych: Białosuknie Przedmieście, Downary, Klewianka, Mierkienniki, Smogorówka Goniądzka, Wojtówstwo, które obejmują tereny nieruchomości o łącznej powierzchni ok. 51 ha, położone w oddalonych od siebie częściach gminy i są odpowiedzią na zgłaszane potrzeby mieszkańców i właścicieli gruntów.* Granice zewnętrzne obszarów, na których przeznaczenie przemysłowe OZE jest to wiodący kierunek zmian w zagospodarowaniu terenów, opisano symbolem PE-1 i wskazano na rysunku studium (KIERUNKI). Na wszystkich innych obszarach nie objętych zakazem zabudowy ustala się dopuszczoną prawem możliwość lokalizowania wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW pod warunkiem zlokalizowania na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki - w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.) oraz urządzeń innych niż wolnostojące, zgodnie z przepisem art. 10 ust. 2a upzp. Wyjątkiem są obszary parku narodowego i jego otuliny, gdzie wyklucza się możliwość lokalizowania obszarów OZE, w tym fotowoltaiki i wprowadza

*ograniczenia w budowie farm fotowoltaicznych – zgodnie z Planem Ochrony BbPN lub innymi przepisami obowiązującymi dla terenu BbPN, jego otuliny i wyznaczonego w ww. dokumentach otoczenia.*

*Na terenach pozostałych obszarów chronionych ustawą o ochronie przyrody - zlokalizowanych poza granicami Biebrzańskiego oraz obszarów Natura 2000, nakazuje się ochronę wartości przyrodniczych terenów i warunków funkcjonowania ich systemów ekologicznych, minimalizowanie kolizji wartości ekologicznych z terenami fotowoltaiki, a spod zainwestowania wyklucza się tereny leśne, jak i cały system drobnych dolin i cieków wodnych, ponieważ są to obszary, które dzięki swym walorom i wartościom stanowią elementy systemu przyrodniczego gminy.*

*Farmy fotowoltaiczne powinny być usytuowane tak, aby nie wpływać negatywnie na bezpieczeństwo ruchu kolejowego.*

*(\* - z wyłączeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 2a upzp zmieniony przez art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 17 września 2021 r. (Dz.U.2021.1873) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 października 2021 r.).*

## **Cieplownictwo**

Podstawowe kierunki rozwoju ciepłownictwa w gminie to:

- a) sukcesywne zwiększanie udziału proekologicznych nośników energetycznych dla zmniejszenia zanieczyszczeń środowiska, takich jak: gaz, energia elektryczna, olej opałowy oraz energia słoneczna i wiatr,
- b) zmniejszenie strat ciepłych w konstrukcjach nowych budynków i poprzez modernizację starych o złych warunkach termoizolacyjnych
- c) wprowadzenie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych dla nośników energetycznych określonych w pkt a, zwiększających efektywność ich wykorzystania i ułatwiających obsługę i zmniejszających w efekcie koszty eksploatacji. Dotyczy to instalacji wewnętrznych grzewczych a w szczególności sprawności kosztów energetycznych i różnych rodzajów instalacji grzewczych, a także stopnia automatyzacji obsługi oraz sprawności dostaw nośników energetycznych,
- d) ekologizacja nośników energetycznych powinna być wprowadzona w pierwszej kolejności (o ile to możliwe ze względów technicznych) w większych źródłach tj. komunalnych obiektach użyteczności publicznej (np. szkoły) i większych zakładach produkcyjnych, w których występują lokalne systemy ogrzewania scentralizowanego.

## **Gazownictwo**

Wobec braku w najbliższej perspektywie możliwości budowy systemu gazowniczego w oparciu o gaz ziemny odstawowym kierunkiem rozwoju gazownictwa w gminie będzie budowa systemu gazowego w oparciu o LNG.

Projektowanie sieci gazowych winno także uwzględniać stan, gdzie jest to racjonalne z techniczno-ekonomicznego punktu widzenia i możliwe do koordynacji czasowej – obsługę położonych blisko sieci miejscowości gmin sąsiadujących.

Powyższe działanie wymaga stosownych uzgodnień z władzami zainteresowanych gmin i ludnością wsi.

## **Telekomunikacja**

Dostosowanie systemu do potrzeb wynikających z długofalowego rozwoju zagospodarowania gminy oraz zapewnienie usług telekomunikacyjnych o wysokim standardzie wymagać będzie następujących kierunków działań:

1. Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej ( telefonii stacjonarnej i komórkowej ) w zakresie wynikającym z potrzeb społeczno–gospodarczych gminy ,
2. Modernizacja istniejących urządzeń i sieci telekomunikacyjnych niezbędnym zakresie
3. Integracja społeczności gminy ze społecznością krajową i międzynarodową z wykorzystaniem w szczególności projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej”,

## **3. Obrona cywilna i ochrona przeciwpożarowa**

W gospodarce przestrzennej gminy należy stosować następujące zasady służące zabezpieczeniu potrzeb obrony cywilnej i ochrony przeciwpożarowej.

### **3.1. Obrona cywilna**

- a) W rejonach budownictwa wielorodzinnego należy przewidywać rezerwę terenów pod budowlę ochronne (schrony, ukrycia, szczeliny),
- b) W budynkach przemysłowych, usługowych, użyteczności publicznej, mieszkalno-usługowych i mieszkalnych – należy na etapie sporządzania planów realizacyjnych przewidzieć schrony i ukrycia,
- c) W rejonach budownictwa jednorodzinnego należy przewidywać ukrycia typu II wykonane w budynkach przez mieszkańców we własnym zakresie w okresie podwyższonej gotowości obronnej Państwa,
- d) Bez względu na typ zabudowy zarezerwować należy tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej (7,5 l na osobę/dobę). Odległość studni od budynków mieszkalnych lub zgrupowań ludności powinna wynosić najwyżej 800m,
- e) Istniejące studnie powinny być zabezpieczone przed likwidacją i przystosowane do sprawnego uruchomienia i eksploatacji w sytuacjach kryzysowych,
- f) Oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) należy przystosować do zaciemnienia i wygaszenia,
- g) Należy uwzględnić system alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożeń poprzez syreny alarmowe przyjmując promień słyszalności syreny do 300 m,
- h) Układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki:
  - szerokość ulicy powinna uniemożliwiać ewentualne zagruzowanie,
  - powinny być połączone z traktami przelotowymi – zapewniające sprawna ewakuację ludności w okresie zagrożenia,
  - należy wyznaczyć trasy przejazdu dla pojazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi,
- i) Należy zachować istniejące lub projektowane obiekty obrony cywilnej nie dopuszczając do ich likwidacji,
- j) Wszelkie plany zagospodarowania przestrzennego należy przed ich uchwaleniem przez Radę Gminy uzgadniać z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Urzędu Wojewódzkiego,

### **3.2. Ochrona przeciwpożarowa.**

- a) Należy zachować istniejące w gminie obiekty straży pożarnej w miejscowościach: Goniądz, Wólka Piaseczna, Downary, Klewianka,
- b) Przy realizacji sieci wodociągowej należy przewidywać na terenach zabudowanych odpowiednią ilość hydrantów dla celów przeciwpożarowych w odległości ok. 100 m od siebie,
- c) Przy projektowaniu i modernizacji obiektów przemysłowych i usługowych należy przewidywać drogi pożarowe – dostępne do obiektów,
- d) Dla nowoprojektowanych i modernizowanych budynków mieszkalnych i innych należy przewidywać niepalne pokrycia dachów,
- e) Należy dążyć do eliminacji niepalnych pokryć dachów na istniejących budynkach,
- f) Wszystkie budynki mieszkalne i niemieszkalne powinny posiadać instalacje odgromowe, Przedsięwzięcia wymienione pod literami a,b,c,d powinny być uzgadniane z Powiatową Komendą Państwowej Straży Pożarnej.

### **4. Aktualny stan prac projektowych nad sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz**

W celu realizacji zadania własnego, zawartego w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r o rewitalizacji. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych Gmina Goniądz podjęła następujące prace i czynności formalno – prawne do realizacji tych zadań:

Podjęto:

4.1. Uchwałę Nr XXXIV/262/17 Rady Miejskiej w Goniądzu z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Goniądz.

4.2. Uchwałę Nr XXXVI/267/17 Rady Miejskiej w Goniądzu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Goniądz.

Prace analityczne nad wyznaczeniem obszarów zdegradowanych w tym obszarów do rewitalizacji doprowadziły do identyfikacji obszaru zdegradowanego, który w skali gminy Goniądz obejmuje obszar 170,28 km<sup>2</sup>, co stanowi 44,43% całego obszaru gminy i zamieszkały jest przez 4651 mieszkańców, co stanowi 92,43 % ogółu mieszkańców gminy.

Program jest w fazie projektowej i nie został jeszcze uchwalony.